

Incipit epistola Rabani ad hildeuunū

abbatem.

OMNINO

REVE

rentissimo
et in mibz xpi
plurimu ue

Denerando atq; colendo pat̄ hildeuuno ab
bati. et sacri palatii archiepiscopi rābani
exiguus seruoꝝ dī seruis. i. domino et
no ꝑ peccatā optat salutem. Cum uenerati
onem tuā scē pat̄ nūq; excellentē sentiamus.
et pluribꝫ ꝑfectā et compctū habeamus.
idipsum ut diuina clemētia diuiciū fieri
ꝑmittat. et nouissime et̄na mercede remu
neratō assiduis ꝑcibꝫ instantē deposcimꝫ. De
cēto q̄ quia uia scitas ꝑ quēdam fratrem
nr̄m. quē ad palatū ꝑnto anno duxerimꝫ.
nr̄e paruitati suggerere dignat̄ ē quatuꝫ ali
q̄ uolumꝫ uob̄ utile mittēmus. nos h̄ suggestio
n̄ parū sollicitos reddidit quid uob̄ qui diu
tes estis in omibꝫ in omni scientia et omni doc
trina. et apud quē libꝫ maxima copia ē.
placitum et condignū accommodare posse
mus. Et quia uos aliquē libꝫ quē uob̄
mitterem̄ nominatim n̄ exꝑsistis. cogitau
mꝫ uꝫ karitati opusculū q̄ddam q̄d nu
ꝑ conficiat̄ rogati fr̄m nr̄oꝝ qui apud nos
diuinos libꝫ legunt. in expositiōe libꝫ rē
gum humilit̄ dirigere. Ad deꝑoꝝ eo animo
suscipiat̄ q̄ uobis illud transmissi. Nō enī
arbitꝫ illud ē uob̄ condignū. h̄ ex deuoto
corde qualecūq; sit tam ꝑlatum. Estimo enī
si illud relegere uolueritis. ꝑ omnia uobis n̄

displicere. cum ~~scias~~ me ad hoc ~~scias~~
re uelle. ut scōrum patrum dicta q̄ ~~scias~~
libꝫ exposita. i. pluribꝫ exemplaribꝫ disꝑsa
sunt. in unū ob commoditatē ligeras coll
geremꝫ. quatinus quid quisq; eoz in senten
tijs diuisis historie regum ꝑ singula loca se
serat. parit̄ et scdm̄ ordinem a nob̄ disposi
tum reꝑert. Ibi enī inueniet quid pat̄ au
gustinus. quid ue insignis intꝑꝫ diuinorꝫ
libꝫ ieronimus senserat. quid papa beat̄
ac suauissimus doctor gregorius. quid ue hi
sidorus hispaniensis ep̄s. et quid beda magi
ter nobilis ac ceti patres. quoz longū ē no
mina recenseri. rite intellexerant posui. au
sensum eoz. meis uerbis breuando explana
ui. ꝑnotauiq; in marginibꝫ paginarū ali
quoz eoz nomina i. sua ꝑꝑa uerba s̄. u. u. eoz
sensum m̄s uerbis exꝑsi. aut u. i. uerba sensu
eoz similitudinē. ꝑut diuina gr̄a m̄ cēde
re dignata ē. de nouo dictaui. in litteram
mauri nom̄ exꝑm̄tē. q̄d m̄s magist̄ beate
memorie albinus m̄ indidit. ꝑnotare cu
raui. ut diligens lector sciat quid quisq;
de suo ꝑferbat. quid ue i. singulis senten
dum sit decernat. Præterea hebrei cuiusdam
modernus tempibꝫ i. legis scientia n̄ igno
bilit̄ eruditi. opinione q̄ ille dix̄ sup̄ hui
libꝫ capitulis traditionē hebreoz habere.
n̄ paucis locis simul cū nota nominatim
i. serui. n̄ q̄ ingereat̄ alicui auctoritatē ip̄i
s̄ simplicit̄ ponens q̄d sc̄ptum reꝑeri. et
ꝑbatōne lectoris iudicio derelinq;. Antea oīa
aut̄ deꝑoꝝ ut ꝑsumptōi mee ueniā tribu
as. q̄d tam impit̄ n̄ solum sermōe. s̄ etiam
scientia tantum op̄ subire ꝑsumpsi. n̄ enī

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

querunt baal. n. astaroth et seruiunt dno.
et qd illo orante libati sunt nitite a philiste
is. nec ult pualuerit illi in dieb' samuel. **x**

Quod samuel duc s filios suos iudices isrl con
stituit qui excesserit qua ppe peccierit regem
ipseq; saul requirens asinas ad p'ham puenit
a quo i regem unctus est **xi**

Bellum nas amir onite aduisu iabe galaad
que saul isrlitis pugnans pstravit **xii**

De eo qd saul rex constituit ordinauit
sui et qd ipse saul i offerendo holoc iustu or
fendit dnm et qd philistei phibuerit arma
fabrari in omni isrl **xiii**

Quod saul dimicatus aduisus philistum uniuerso
exercitu induit iuinu qd ionathas ignoras
p gustatione mellis fixit et ob hoc iur p'ab' p'pli
a nece libatus est **xiiii**

De bello qd saul pcepto domini cont' amalech
gestit i domum offendens p inobedientiam
eo qd n' disp'ndit totum amale h. cum omni
substantia ppe cupiditate un' domum eum
rephavit et p'ham increpauit **xv**

Quod saul repl' r' electus e' p' samuele dauid in
regem et quod ipse d' coram saul furen
te cythara canebat **xvi**

De pugna dauid contra go'iam philistum
quem ictu lapidis ipse occidit **xvii**

De pacto ionate cum dauid et desposano'e mi
chol filie saul. qd q; saul dauid psallente cy
thara uoluit lancea configere. **xviii**

De illusione saul qm p statuam i lecto positam
et pellem piloz captiarum illusus e' c. unq
rebat dauid occidere. **xviiii**

De lo qd saul nuntios misit ad q'rendum
dauid. qui uenientes ad cuneu p'pharum

et ipse p'phabant. et saul pot' a. illuc ue
niens tota die nud' p'phauit **xix**

De uibo ionathe ad dauid. et signo sagittar. qd
dedit ad ipsum dauid. **xxi**

De lo qd fugiens d' ad sacerdotem abimelech t
a quo pastus e' ppe qd ipse sac'os a saul int'
fectus e' et turba sacerdotum cu' eo. **xxii**

De sig' d' a dachi' regem geth **xxiii**

De lo qd dauid fug' i spelunca' odollam. u'
eum fr'is eius et omnis domus pat' ei' uisita
uerunt et alii plurimi ad eum conuenerunt **xxiii**

Quod dauid in deserto hiph. in silua latuit
que r'phet p'diderunt saul. **xxv**

Quod dauid in heremo engaddi. in spelunca la
titans oram clamidis saul latent' abscondit
qui ingressus est in eandem spelunca' et pur
gavit uentrem. **xxvi**

De morte samueli et de historia nabal. et abi
gail uxoris eius. qm' egunt cum dauid. **xxvii**

Quod dauid fugiens a facie saul cum eu dor
mentem respiceret n' occidit. s; solam lancea
et scutum aque abstulit. **xxviii**

De p'ntomissa q' ob rogatu' saulis samuhielem
suscitauit q' ei de uicina morte intimauit **xxix**

Quod dauid amalechita' superauit et p'dam qm
abstulerat in sicalech eripuit. **xxx**

Pugna philistum cont' isrl. et de morte sauli
et filioz eius. **Cap libri sed'i. i**

Quod dauid nuntium sceleris amalachi
ten uisit ante se pcutere p' morte iona
the et pat' et fr'm eius. **ii**

De luctu dauid qd plangebat iunctos saul
i ionathan. i qd p'cep' filios uida doce' areu.

Quod dauid in regem unct' sup domu' uida
iuris iabes galaad. p' nuntios gras referebat **iii**

p sepultura saul et filiorum eius. **iii**
De lo qd abner filius ner isboseth filium saul regem constituit sup isrl. dauid regnante i ebron. sup solam tribum iuda. **v**
De lo qd abner et pueri isboseth. cont iobab et pueros dauid i gabaon certauerunt et de infectione asabel frs iobab. **vi**
Longa certatio int domi dauid et domi saul. s. et nomina regis filioz dauid qui nati sunt ei i ebron. **vii**
Quod abner exortatus est pplm ut relicto isboseth filio saul se transferret ad dauid que iobab dolo interfecit. et ob hoc a dauid maledictione sententia p ppham percussit. **viii**
Quod iehab et banaias isboseth filium saul interfecerunt. **lx**
Quod uniuise trib' isrl et senes de isrl uenerunt ad dauid in hebron. qui triginta annoz regnare incipiens qdraginta annos regnando compleuit. **x**
De lo qd dauid cont iesubui dimicans cepit artem ciuitatis. q appellauit ciuitate dō. **xviii**
De uxoris et concubinis dauid. q's habuit in ierlm et filijs filiabusq; eius. **xi**
De pugna dauid. cont philistios. **xvii**
De lo qd dauid archam adducens ob easum contrarium. id est percussione ore leuite ducit eam ad domi obeth edom. indeq; eam transtulit in domi suam. cuiq; complexi offerens holocausta et pacifica paratis est cibum uniuise multitudini isrl. **xiii**
Quod dauid saltans coram archa domini. a nichol filia saul irrisus est. **xiiii**
Quod dauid domi edificare uolens. a ppha nathan dñi sermone phibit e eo qd fili

ei h complexi di prouidita disponente. **xv**
De pugna dauid cont philistios et qd moabitias percussus est percussit in ualle salinarum. et de filijs dauid sacerdotibus. **xvi**
De pugna dauid contra ammon regem filiorum amon. quod de honestate nuntios dauid missos ad se. **xvii**
De delicto dauid qd commiserat in bechsa be uxore urie ether. **xviii**
Consilium iobab ducis diensis ad dauid. ad esto uictorie belli ne postmodu asseribatur uictoria in s; potius tibi qd dauid pfiten' ammonitas contant ac sup eos ferrata carpenta cumegit. **xviiii**
Incertu amon. qd cum sorore sua thamar commisit que absalon fitat eius ob hoc occidit. **xx**
Quod iobab p thecure muliere regē cū absalon pacificare studuit. **xxi**
De conuurtioe absalon contra dauid scdm traditionem hebreoru. **xxii**
De eadem conuurtioe scdm allegoriam. **xxiii**
De pugna sciuoz dauid et isrl et nec absalon. q mortuu plorabat dauid. **xxiiii**
De aduentu misiboseth in occursum regi et de reditu totius isrl ad dauid et conspiratione seba filij bochri contra dauid. **xxv**
De lo quod iobab amasam dolo interfecit. **xxvi**
De fame tñ annoz q contigerat in isrl ob infectione gabaontar quos saul q' zelo interfecit in cuius reu'pensatioe frs saul deleta est. **xxvii**
Bella quatuor dauid et philistios. ii repa se unri statura p cetera. in quib' un' eoz seno digno' habuit in manibus siue i pedib'. **xxviii**
Canticum dauid qd cantauit dño i die q

libavit cum de manu inimicorum eius. et
 de manu saul. **xxviii**
De catalogo uirorum fortium dauid. et de insigni-
 nibus actibus eorum. **xxviii**
De Offensa dō. q̄ offendit dñm. in denumera-
 tiōe isrl̄. et de plaga ob h̄ inisit̄. **xxix**
Quod dauid placabat domini offerendo ho-
 locaust̄ in ara orn̄an iebusei. **xxix**
De Senectute dauid et fr̄i. **xxix**
De Adonia qui regnare appetebat. p̄
 dauid pac̄ suo. p̄ abisaac sinamit̄ petebat
 sibi fieri uxorē. i q̄q; dauid salomoni i mā-
 datis d̄t de ad̄is̄ r̄ys suis. **iii**
Iudicium salomonis de mulierib; q̄ de ifan-
 tib; disceptab̄. **iiii**
De Potestate salomonis qua impabat uniu-
 sis et de sapientia eius diuitijs atq; delicijs
 et de pace qm̄ habebat in regno suo. **v**
Quod salomon tā multa parabolariū locut̄
 est. et qd̄ fuer̄unt carmina eius quāq; milia.
 ip̄e q; disser̄. et de iumentis. de uolucibus.
 de reptilib; et piscib; . **vi**
De Edificio dom̄i d̄i. et qd̄ edificatio tabnacli
 et tēpli unā eandēq; r̄pt̄ ex iam designet̄.
Quomodo hiram rex s̄ uome q̄ in opere tē-
 pli fuit. **vii**
Quot oparios salomon in ope habuit. **viii**
De Quali lapide templi sit cultura. **ix**
Quando t̄ ubi edificati sit templum. **xi**
Cuius insure sit factum. **xii**
De fenestis eius et tabulati p̄ girū. **xiii**
De ascensu et factura medij et tēij cenaculi. **xiiii**
Qd̄ Parietes ced̄ et pauimentū sit abiete. **xv**
De Distincta m̄sura tēpli ipsius et oraculi. **xvi**

Quod omnis donatus sit ced̄ uestita et auro. **xvii**
De factura cherubin. **xviii**
Qd̄ Parietes sculpa et pauimentū sit auro uestitū. **xviii**
De Ingressu oraculi siue templi. **xx**
De Aris domus domini. **xxi**
Qd̄ Annus sit templi medi. **xxii**
De salu r̄is eris. **xxiii**
De Basib; . **xxiv**
Qd̄ i t̄ta r̄ba dñi i oraculū tēpli i sc̄a sc̄o
 r̄ū uach̄ sei ultra n̄ appar̄b̄at extrinsecus.
 sic p̄ul appar̄re consueuerant. **xxviii**
De lo qd̄ nebula impleuit domū dñi. et
 n̄ poterant sacerdotes stare et ministrare
 p̄t̄ nebulam et dedicatiōe templi p̄ salo-
 monem et pplm̄ isrl̄. **xxx**
De lo qd̄ salomon f̄c̄o festiuitatē celebrē et
 omnis isrl̄ cum eo sept̄m et septē diebus.
 id est quatuordecim diebus. **xxxi**
Qd̄ salomon post edificatiōe templi et do-
 nus regis edificauit urbes plurimas. et ui-
 ces ad se p̄t̄entes munuit muris. et qd̄
 alienos f̄c̄o s̄ seruos et t̄butarios. filio aut̄
 isrl̄ constituit uiros bellatores. **xxxii**
De lo qd̄ salomon t̄b; s̄ uicib; p̄ annos si-
 gulos offerebat holocausta. et qd̄ classē
 instituit adducendum aurū de ophir. **xxxiii**
De Regina saba q̄ uenit audire sapiā salomōis.
Qd̄ salomō f̄c̄o de lignis thimis silc̄o domus
 dñi. et dom̄ regis. et cathara et luas n̄ n̄ et
 seuta et h̄acas de auro. et posuit eas in do-
 mum filie libani. **xxxv**

xxvi Quod salomō fecit tronū de eboze grandem
quē uestiuit auro et quod omnia uasa de
quib' potabat ipse rex erant de auro mundissi-
mo et quod magnificat' est sup omnes reges
terre diuitijs et sapientia. **xxvii**

xxviii De alieno genis mulierib' quos amauit salomō
De uisioe decem tribuum a domo dauid
pro peccati salomonis et quod roboā rē. Ab
semer' consilio iuueni' obeduit p' uisioe.

xxix De p'phetā p' uerboā increpauit ob idolatā
seductus p' p'phetā contra p'ceptum dñi
comedit et c' h' leo et in uia uisus est. **xl**

xl De cetera: regē i' p' p' q' om' p' p' uata roboā
spoliavit i' n' suu' uas d' thesauris dom' dñi
et thesauris regis. seruit q' a' uel q' fecerat sa-
lomon p' quib' fecit rex roboam scuta et cetera
et tradidit ea in manu ducū scutarior' q' d' q'
bellum fuit semp' int' roboam et ieroboam
et int' ara regem iuda et baara regem isrl'
cunctis diebus eor'. **xli**

xli Quod sermo dñi factus ē ad ieu filium anā et
baara regē isrl' p'dicens penas ei futu' rā eo
quod peccare fecit isrl' et de amri rege isrl' qm'
emerat montem samarie. **xlii**

xliii De temporibus achab et qm' achiel de bechel
edificauit iericho in abram p'mogenito sue
fundans eam et in e' sub nouissimo suo
ponens portas eius. **xliiii**

xliiii De helia resbete quod dixit de habitatorib' ga-
laad ad achab. uiuit dñs d's isrl' i' cui' con-
spectu sto' qm' absconsim i' torrente garith
pascabant eum corui defertentes ei panē et
carnes mane similiter panē et carnes uēpizē.

xliiii De sareptena uidua q' pascabat p'phetam cui'
farine et oleo ob h' benedixit dominus. **xlv**

xlv De filio mulieris marisfamilias quem resus-
citauit helias. **xlvi**

xlvi De disceptatione helie contra p'phetas achab et q'
nō immolando ostendit uerū dñm ē. isrl' ydo-
la aut' falsos deos quos colebat achab et de-
pluu' qm' orando impetrat helias. **xlvii**

xlvii De fuga helie qua fugiebat iezabel et quom'
sedens in umbra iuniperi petiuit anime sue
ut morerē quē angl's domini sub cinericio
pane et aqua ibi pasc' b're. **xlviii**

xlviii Quom' helias in monte oreb in spelunca la-
tans multum da locutione de muni ibi solat'
ē cui etia' delegit dñs unguē reges et heliā p'phā
p' se et dat eis potestatem p'cutiendi gladio. **xlix**

xlix Bellum benedab regis sime contra achab regē
isrl' cui apparuit p'phā confortans eū et data
ē ei uictoria p' pueros principū puuntariū.

l De eo quod benadab rex semel uictus instaurat
plu' rām contra isrl' et quod sine iussu dñi fede-
ratus ē cū eo ob quod p'phetam a dño missū corripit.

li De lo quod achab rex conuenerat iuneā
naboth iezabelite qm' illo occiso p' iezabelis
consilium s' usurpauerat et ob hoc p' heliā
p'phetam corripitur. **lii**

lii De uisione michae p'phete quia achab regis isrl'
p'dixit necem futuram. **Cap' libri 4^{ti}**

lii De eozia rege qui occidit p'cancellos dom'
sue et p' hac infirmitate misit ad consu-
lendu' idolum accaron. uñ uat' domini p' p'phē-
tam ei condigna respondit. **liii**

liii De rapto helie p' turbine in celū et de postu-
latione helisei qua postulauit spm' helie i'
se fieri. **liiii** Miraculū helisei i' iericho. u' iuo-
cari dñm et cū uat' aq's i' dulcedine et de pu'
qui heliseo conuiciabant et p'p't h' a duobus

ur sis de saltu ueniētib' lacerati sunt **iii**
De bello tū regū. i. iudee et isrl' atq; eodē cōt' regē
 moab. et de uictoria collata eis a domino. **v**
De lo qd' heliseus mulierē in bñdictiōe olea
 cōditore libauit. n̄ n̄ et de muliere sunamite
 cuius filium heliseus resuscitauit. **vi**
De Pulmō amaro qd' heliseus p̄ immisiōne
 farine indulcauit. deq; oblatiōe iuri uenien
 tis ad heliseum de baal salissa. **vii**
De naaman siro cuius lepra curauit helise'
 in nomine domini. **viii**
De hys pph' rē conquirentib' de angustia lo
 ci iude reuocatiōe ferri ab aq' p heliseum. **ix**
De lo qd' rex siriē insidiabat heliseo et de fame
 facta in samaria ppter obsessionem benadab.
 regis siriē. et de liberatiōe mirabili isrlitarū
 p gratiam domini. **x**
De unctiōe ieiunij regem et de tyrannide a
 thalie matris achazie regis. **xi**
De ioiada pontifice qm̄ uas filium achazie
 regem constituit. et de studio ipsius regis ad
 templi edificatiōe restaurandam. **xii**
De lēgatiōe helisei in qua p̄dix' regi ioas dño
 ubi n̄te gentem siriē p̄cutiendam. **xiii**
Obit helisei hominis dī cuius sum' corp' alieut'
 mortuū cum tetigisset. statim reuixit. **xiiii**
De amasia rege iuda qui percussit edom i ualle
 salmarū. et de azaria rege iuda. qui alio noīe
 ozia ē. pph'at. n̄ n̄ et de ieroboā rege isrl'. **xv**
De achaz rege iuda ob cui' peccā rasin rex siri'. **xvi**
 ē et faē filius romelie rex isrl'. ascenderunt
 in ierusalem ad p̄liandum. **xvii**
De Translatiōe decem t̄buiū q' regnabant in
 samaria. i. assirios p salmanasser' regem assi
 riorū in quib' locis itempē rex alios colonos

ad. iudē substituit qui deos p̄pos q's in tra
 coluerit: ibi colebat. i. nichilomin' dñm isrl'
De l'zechia rege cuius tempib' rex assiriorū se
 nacherib misit nuntios i ierlm cū manu
 ualida. ut blasphemarent dñm i ierlm. **xix**
Oratio ezechie in templo dñi cōt' rē rē rē
 assiriorū et de eo qd' eiaas filius amē. p̄p̄ta
 responsiōe dñi sup' e. u. n. a. r. a. r. e. s. **xx**
 riorū mandat ezechie. **xxi**
De hoc s̄d angls do: uni oculo p̄tra p̄nig
 milia percussit in castris assiriorū. et de incatu
 sennacherib regis assiriorū. **xxii**
De lēgatiōe ezechie et de sermōe domini ad
 eū. plato p isaiam pph'am. **xxiii**
De Signo qd' postulauit ezechias in insedue
 tiōe currus sol isrl'. **xxiiii**
De nuntijs berodach regis babiloniorū. ad e
 zechiam misiss; de sermone domini quem
 isaias p̄p̄is nuntijs ezechie reuulerat. **xxv**
De manasse filio ezechie qm̄ p̄ peccm̄ peni
 tentiā gessit i obli de carce meruit liberari.
De Josia rege qui t̄ram omnē iuda ab idolorū
 spurcicia emundauit. et iūbis dī in lib' legi'
 lectis compūct' ē. contaminauit q; t̄sfeh.
 qd' ē in conualle filii emon. abstulitq; eqs
 qe dedant reges iuda tōli i ierlm templi
 domini exelsa pollu. et conuēnt statua.
 et sepulc' mortuorū effi. diens combussit
 ossa idolatrarum. **xxvi**
De Phase celebrimo qd' fēc' ioh' is. i. octauo
 decimo anno regni sui dño. **xxvii**
De morte io. iē et substitutiōe achaz filii ei'
 i regno iude post quem ioachim regnauit.
 in loco fratris captiui. **xxviii**
De ioachim rege qui et ieronias alio nomie

ē appellat q̄ nabuchodonosor cū matre et
uoribus cū cumuchis ac cetera turba et par
te uasoz di de ierlm̄ transtulit babilonē.

xxxix De Sedechia rege qui ob scelerū magnitudi
nē tradit̄ ē cum filis et omni pp̄lo. **xxxix**

xl De Nabuzardan p̄ncipe exercitus regis ba
bilonis qui t̄iam uide eoz deuastauit ciui
tatis destruxit templum concemauit et
domos regias incendio consumpsit et om
nē p̄dam in babilonē secum transtulit.

Explicit libri quarti Capitula

**Inceptio expositio Rabani episcopi
in librum Regum**

Vit uir unus
de Ramatha sophi
de monte ephraim
et nom̄ ei elchana
et cetera. **D**icamus
p̄mū de generatiōe
pp̄he scdm̄ hystori
am et postea con

tinuatam allegoriam ei inseram̄. Elchana
quippe pat̄ samuelis pp̄he ex stirpe leui fuit
n̄ de generatiōe aaron sacerdotis. fuit enī ut
ūba dierū narrat̄ idem elcana filius ierua
filii eliel. filii thou. filii suph. filii elcana. fi
lii maath. filii amasai. filii elchana. filii
iohel. filii azarie. filii sophonie. filii taath.
filii isser. filii abiasaph. filii chore. filii saar.
filii caath. filii leui. filii isrl̄. **N**at̄em q̄q̄
ei de t̄bu uida existasse monstrat̄ meo qd̄
effraeus uocat̄. **L**ufrat̄ enim ab ephrata
uore caleb. quē constat fuisse de t̄bu uida
dicit̄ est. **S**i quē mouet qd̄ ab ephraym

n̄ ab ephrata ephraeus uocat̄ uideat̄ i sub
sequentib' qualit̄ dauid filius uiri ephraei
uocat̄ cū liquido pateat eundē isat̄ n̄ de effra
ym s̄ de t̄bu uida existasse. et p̄bat eundem
elchanaan ephraei ab ephrata. n̄ ab effraim
dicit̄. **H**ic int̄ medios ciues effraim montis.
existens ramathsophim ciuitatē inhabita
bat. **E**st enim ip̄a ciuitas in regioē amnita
ca. iuxta diospolim uir fuit ioseph. qui in
euēglijs de arimathia cōscribit̄ et habuit
duas uores. nom̄ uni anna. et nom̄ sedē
fenenna. fueritq; fenenne filii. anne aut̄ n̄
erant liberi. **C**onuenient̄ q̄ anne sterilitas cō
memorat̄ cuius part̄ celest̄ior futur̄ erat istar
p̄oz patrum. ut magis gaudium p̄ longū
merem de p̄cepta fecunditate parentū nisi
nūc. **S**icut enim abrahā pat̄ arch̄ legitima
uore quam p̄nūc̄ dux̄ sara uidelic̄ p̄nūc̄ ste
rilis fuit. agar egyptia generante filium. et
sic iacob seruente socero suo p̄ rachel uore
ip̄a rachel sterilis fuit. sorore eius lia libero
gignente ita et elchane melior uore que
pp̄ham genuit sterilis p̄mū fuit. p̄c̄ aut̄
p̄ dñi gr̄am fecunda. **E**t ascendebat uir
ille de ciuitate sua statutis dieb' ut oraret
et sacrificaret dño exercitū in silo. et cetera.
Silo ciuitas ē in t̄bu effraim i q̄ loco arca
testam̄ti mansit et tabnaculū dñi a tem
p̄b' iosue filii nun. postq̄m uicerat gentē
q̄ t̄iam rep̄missiōis possederant usq; ad tē
pora samuelis. **N**arratur enī in lib̄ iesuna
uē qd̄ p̄dictus dux̄ forte ibi missa corā dño
t̄iam rep̄missiōis singulis t̄bub' distribu
erit. **E**st aut̄ silo in nonagesimo miliario
neaspoleos in regioē arabitena. s̄ i uide

patarche filii selon appellati legunt. Ad hanc
urbem ascendit elebana cum domo sua sta-
tuus diebus secundum legem: ut adoraret et sacrificia-
ret domino exercituum. Quod autem diebus statutis diebus
habetur festiuitatibus pascha uidetur pentecoste
et sollempnitate tabernaculorum. **U**n dominus in
uocato precepit dicens. Tribus uicibus per singulos annos
in festa celebrabitur et tunc. **T**er inquit in anno
apparebit omne masculinum tuum coram domino
in loco quem elegit dominus deus tuus. **U**ngi
filiis cum esset eo tempore archa domini illic elebana
cum esset ipse leuita pro oblatas uictimas cum uir-
gibus et filiis atque filiabus pariter uidebat. **O**e-
ditque fenenna uironi suo et cunctis filiis eius et
filiabus partes. anne autem dedit partem unam
quia anna diligebat. **D**ominus autem cluserat
et uulua. **A**ffligebatque eam emula eius uebeni-
tis. **U**ngbat in tantum ut exprobraret quod conuolu-
sisset. **N**ota quod sicut
saram stilem achar concipiens despicere ita et
anna stilem. fenenna prole fecunda emulaba-
tur. **M**alorum enim est solatium bonos carperet. **P**or-
ro illa flebat et non capiebat cibum et cetera.
irritata quippe ab emula sua. non capiebat cy-
bum lecta corporeumque sed secundum prophetam fuerunt
illi lacrimae eius panes die ac nocte et potum
suum cum fletu tempabat. **S**urrexit autem anna
postquam uocata in silo et bibat et heli sacerdote se-
dente super sellam ante postes templi domini.
Heli iste summus sacerdos erat et post sampson populum
regebat ut in hebreorum libro legitur annis .xx.
secundum septuaginta autem incipiens annis .xx.
Cum esset anna amaro animo orauit dominum
fletus largitus et uocum uocuit dicens. **D**ominus
exercituum si respiciens uideris afflictionem

familie tue et recordatus mei filius. nec oblitus
ancille tue. dederisque serue tue seruum uirilem.
dabo eum domino omnibus diebus uite eius. et re-
Forsan uirorum beati iob quibus dixit qui derideat
ab amico suo sic ego. inuocabit dominum et ex-
audiet eum. quia ipse labore et dolore confide-
rat. de quo scriptum est. et dominus delictus est pauper.
pupillo tu eris adiutor. cui uota sunt iustorum
placabilia. et oculi eius ad preces eorum. **F**actum est
ergo cum illa multiplicaret preces coram domino.
et heli obsuaret os eius. porro anna loqueba-
tur in corde suo. tantumque labia illius mo-
uebant. et uox penitus non audiebatur. **E**stima-
bat ergo eam heli temulentia. dixitque et. **U**sq;
quod ebriaris. digere paulisper uinum quod inades.
Responditque anna. **N**eququam inquit domine
mihi nam mulier infelix nimis ego sum.
uinumque et omne quod inebriari potest non bibi. sed
effudi animam meam in conspectu domini. ne re-
putes ancillam tuam. quia unam de filiabus he-
lial. quia ex multitudine doloris mihi locuta
sum usque in presentem. **B**elial incipit absque
iugo. **N**ota quod hi qui ebrietatem sectantur.
filii belial uocentur. **H**oc loco impletur.
illud quod scriptum est. **H**omo uidit in facie. deus
autem intuetur in corde. **Q**uia heli tantum os de-
precans anime intuebat. et uocem eius penitus
non audiebat. nec motum labiorum cernebat.
estimabat eam esse. **I**lla autem quia sursum ele-
uabat cor. et confitebatur domino in toto cor-
de suo. prospexit dominus ad orationem eius
et non spuit preces illius. nobisque optimus modus
orandi ad exemplum datus est. ut non in multa
loquio formem preces nostras ad dominum. sed in
compunctioe cordis et effusione lacrimarum

nos gaudere ab eo credam. quia sacrificium
deo est spiritus conturbatus cor contritum et humili
atum deus non spiritus. **Q**uotum digne sit. si oratione
completa nos eodem tenore iusticie pmanebimus.
Unter loci est. **E**t abiit mulier in
uiam suam et pcedit. uultus eius non fuit arripit
i diuisa mutata. **E**t factum est p oculum anu
cocepit anu. **U**t filium uocauit; no
min eius samuel. **Q**uod a deo postulasti eum.
Post oculum g dierum. i p anni redit pe
p. una pum uocauit; non. ei samu
hel qd inqrat postulatio di. siue nom ei
ds. quia auctor ei natiuitatis ds erat. qui
ab sterili exoratus e. necessit habere filium.
qui dignus habetur in templo di cunctis di
ebz assiste ad seruitum eius. **O**stia aut elcha
na pat uenabilis samuhelis di. qui erat po
sessio di. **H**elcana quippe in possessione di
transfere animi uirtute uir dicit. et non so
lum uir. uerum etia ds appellat. **N**on enim
i diuisa uagabund. mobilis atq; istabilis fe
rebat; si firmus atq; inconcussus p sistent uir
un erat. **S**olum ille uir un di; si omnes
competer. unus dicunt. una sapientia
omn bal. **Q**ui unu. xj m confitentes.
uno spu di replentur. **U**n die apls. **O**mn
q. ede currunt. si unus accip palma. **U**n
quisq; insipientiu non est unus. si multi.
Un p scriptura di. **I**nsipiens sicut luna mu
tatur. **L**una cum uidet una ee p substantia.
p mutationem dier semp a semetipa alia
e et diuisa. **S**icut peccatores qui mutant sep
scientia. et cupiunt diuisa. instabiles sunt
i omnibz uis suis. **U**nus aut di ds. non de
numo. si quia nuq a semetipso alit efficit.

155.

ideo nuqm mutat ut e illud. **T**u aut ide
ipe es. et anni tui non deficient. **S**unt inquit
uir un de ramatha sophim. de monte effra
ym. **R**amatha siue armata ut i aliquibz
exemplaribz habet altitudo eoz inqrat.
sophim scopula ut specula. effraym fructi
ficatio. **Q**ui i monte effraym et in ramatha
sophim. comm morari di. i alta scilic con
templatioe uirtut. ut a nullis subiacenti
b et cum lacantibz uicioz cogitationibz inq
eius sublimita deiceret ut uirtas scindit.
Et dco non de uallibz neq; de campis. non de col
libz; de monte effraym ee. **H**oc e de monte
frugifero. i quo nobilitas. inuui uirtuti
fructificare dinoscit. **H**abit uir ille duas
uxores. quaru pma uir di. uirtus nobilior a
na sterilis erat. ut fuit p na uxor abrah
sara nobilior. **S**eda quide h est fenenna **S**eda
fuit. **S**eda sic uxor agur egyptia. si ignobilior.
Et effect e abraham pmi pat de ignobili.
postea de nobili conuugio. **I**ta helcana q
possessio e di. pmi de seda uxore efficit pat.
quia celuserat domum uuluam anne. ut p
mi uuluam sar. **E**t post partu fenenne appe
ruit uuluam anne. **F**enenna inqrat coisio.
anna gra inqrat. **Q**ui uult effici posse
sio di ducat has duas uxores. et ungar s
pnum eam q nobilior e hoc e gram. **H**eni
pma p fidem conuigit homini. ut apls
ait gra enim di saluati estis p fidem. **S**edo
conuigat fenenne. id est conuisioni. quia
post gram credulitatis mox emdatio sequi
debet. **P**rima filios nob genat fenenna. qz
pimos nob fruct pimus p conuisione. **H**
enim conuigamur a malo. non potim effici pa

6.
tres de anna. Penenna filios hē qui n̄ assis-
tunt semp̄ alt̄ nec tam manes fiunt nam
de sacrificijs diuinis edunt. **U**nquisq; q̄ qui
uitatur a peccato. ex conuisione genat opa iusti-
cie. et postea excitata anna idē anima fidel̄
p̄ zelum bonū p̄cem fundit dño ut ip̄a fi-
lios genēt qui assistant dō. hoc ē filios gr̄e.
Qui enī dō uacat. et semp̄ legem dī dicit ac
nocte in dicit. h̄ est filius gr̄e. **I**n euēgio
huius historie forma ostendit̄. uñ martha
sataq; cā frequens ministrū explet opa iusti-
cie. et p̄ h̄ uelud filios conuisionis genat. et
maria sedens sc̄ p̄des dñi audiens ūbum
illius opamā partem elegisse. et intelligit̄
uelō gr̄e sobolem p̄care quis semp̄ dicat in
aut̄ adherere dī bonū est. **A**нна generat
filium samuhelē. de q̄ dī. **M**oyses raaron.
i sacerdotib; et et samuel int̄ eos q̄ inuocant
nom̄ ei. **Q**ui dī uī ip̄e d̄s. **U**bi enī sp̄s gr̄e. ibi
dī d̄s. **U**n paulus dicit. Et cadens in faciem ad-
orabit dñm dicens. **H**ere d̄s in nob̄ ē. **S**ic q̄ n̄
p̄cedant opa conuisionis. n̄ possum; dona diui-
ni sp̄s genare. **M**ansit q̄ mulier et lactauit
filium suū. donec amoueret eū de lacte. **E**t ad-
dixit eum secū p̄ q̄ ablactauit in uiculis t̄b;
et t̄bus modis farine. et amphora uini. **I**n
hebreo n̄ t̄bus modis farine. s; modio fari-
ne dicunt habi. **Q**uem locū ap̄d latinos sep-
tuor. uttio putant eē depuatiū. dicentes. **S**ic
enim cū uiculis t̄b; tres modios farine obtu-
lit. cont̄ legis p̄ceptum sc̄e. **I**n lege namq; i-
ta p̄cipit. **M**ensis septimi p̄ma dies uenabi-
lis et sc̄a erit uob; omne op̄ seruile n̄ faciet;
dies enim clangorū ē et tubarū. offerretis q; ho-
locaustū i odorem suauissimū dño. uiculiū

de armento unum. artem unū. agnos. agni-
culos immaculatos. vii. et in sacrificijs eorū
simile oleo consp̄se tres decimas p̄ singulos
uiculos. duas decimas parietē. unam deci-
mā p̄ agnū. **H**ec uī decima. derum i pars erat
ephi. **U**n dat̄ intelligi. qd̄ helena n̄ obtulit
tres modios farine cum t̄b; uiculis s; nouem
decimas. quib; sc̄dm hebra. i n̄sura unus
efficit ephi. **Q**d aut̄ anna nato puero noluit
illum ducē ad domū dī ante qm̄ ablactaret̄.
figurat eccliam mat̄ē quēlibet filiorū suorū.
ante ad sacerdotū p̄uehere. qm̄ illum a lacte
infantie et paruitate sensus educatū. efficit
capacem sp̄italis doctrine. **O**mnis enī ait ap̄t̄
qui lactis ē particeps. et pers ē sermonū i-
tacie. **O**fferit eum in uiculis t̄b; et t̄bus modi-
is farine. siue modio farine et amphora ui-
ni. hoc ē in sacrificio p̄e confessionis. in exercitio
bone opationis. et gr̄a sacre eruditionis. et fi-
de sc̄e trinitatis plenit̄ instructū. qui p̄sit
dicere cum p̄pha. reddemus dño uiculo la-
biorū n̄rorū. et iugit̄ in dño deo p̄manens.
offerat digne sacramtū corp̄is et sanguinū
dñi. **E**t orauit anna i ait. **E**xtulauit cor me-
ū i dño. et exaltatū ē cornū meū i dño mō.
et c̄c̄. **N**on inuenit̄ orare in hac cantatiōe
n̄ p̄ duo ūba tantū ut dicit. letata sū i salu-
tari tuo. aliud ē. quia n̄ ē d̄s p̄ te. **A**p̄t̄
aut̄ dicit. **O**rate sine intermissione. **I**lli enī qui
i diuino uisant̄ officio. omnia gesta et dic-
taq; p̄ oratiōe reputat̄ quia iustū qui sine
intermissione q̄ iusta sc̄e ait. p̄ h̄ sine inter-
missione iustus orabit. **E**t i psalmis dicit. **E**leua-
tio manū mearū sacrificiū uesp̄tinū. **E**le-
uat manū ille. qui eleuat actus suos. **T**aliter

.ā.

.ā.

moysē eleuante manū uinebat. isrl' dicitur
tente u' uinebat amalech' quia donec famy
lus dī eleuabat act' suos ad dñm uine pleb'
dī. cū autē dimisit actus suo. uine amalech
Exultauit iqt an: la cor meū. **S**umus dī.
et necessarie addidit i dño. ut paul' dixit.
Gaudete in dño semp. quia pot' quis gaude
re i carnalib'. cum me homines laudant n'
i dño gaudeo. s; gaudeo in uanitate. **H**ic cō
pungat' pp'c' ūbum dī cum dīc. Exultauit
cor meū in donūo. **D**icat g' ecclia xpi. ciuita'
regis magni. grā plena. ple' secunda. dicat
qd' tanto ante temp' de se pphetatū p os
huius pphetisse agnoscat. **E**xultauit cor me
ū i dño. et exaltatū ē cor meū in dō meo.
Vere exultauit cor quia in dño. et uere exal
tatū cornu. quia n' ex se s; in dño dō suo ex
altatum est. **E**t in alio loco dīc. Exaltabunt
cornua iusti. quia de crucis xpi apicib'. ius
tis conferunt h' cornua. i hys uentilabim'
atq; destruent adūsarias potestates. anime
rūx insidiantes. **D**ilatatum ē os meū sup
inimicos mōs. quia et i angustijs p'ssuarū
sermo dī n' ē alligat'. nec i p'conib' alligat'.
Quia letata sum in salutarī tuo. **S**alutaris
iste dñs ē ihs xps. quē simeon sic in eūglio
legit'. senev amplectens paruū. et agnosce'
magnū dīc. **N**unc dimittis seruū tuū dñe.
salm ūbum tuū i pace. quia uiderit oculi
mī salutē. **S**i letatus fuero i salutare dñi.
tē oculi mī uidebūt salutare tuū. **M**edi
tationē utiq; ūbi dī. ad elationē cordis ue
nim'. **U**n' ap'ls dīc. **O**s nr̄m ad uos patet o co
rinthi. cor nr̄m dilatatū est. **E**t latitudine
enim cordis. on sapientia ministrat. **N**on

ē scs utē domini. **D**istinctioē uitē. **N**on dīc
n' est domini. s; nullus ē sic dñs. scs et scifi
cans. iustus et iustificans. **N**eq; enī ē alius
erē te' et n' ē fortis sic dñs nr̄. **N**on ē inquit
scs p' te dñe. quia nemo fit n' abste. ce si fē
qui dicunt' dū multi et dñi multi. nullu'
tam eoz naturalit' ē id qd' ē dñs. quia ipē so
lus ē qui dīc ad moysen seruū suū. ego sū
qui sum. **N**ā umbra ad comparationē cor
pis n' est. et fumus ad comparationē ignis n' ē.
Nolite multiplicare loqui sublimia glāntē.
Et salomō dīc. **A**ltiora te ne quesieris. **E**t a
libi. **D**omū i celo et tu sup' tiam. idō sint
pauci sermones tui. **R**ecedant uerba de ore
uū. hoc ē inaniloquium de ore uū n' ex
eat. **O**mnis sermo malus dīc ap'ls. ex ore uū
n' pcedat. **Q**uia dñs scientiar' domini ē. et ipi
pparant' cogitationē. **I**pē enim uos scit. et
ubi nemo scit. **S**p's enī omnia scrutat' ecclā
p'funda dī. **U**n' qui putat se aliquid ēē cū
nichil sit. se ipsum seduc'. **H**ec dicunt' ad
ūsarij' ciuitatis dī. ad babiloniā p'tinē
tib; de sua uirtute p'sumtib'. i se n' i dño
gloriantib'. ex quib; fē etiam carnales isrl'i
te. **C**irne ierlm ciues trigenē. qui ut dicit
ap'ls ignorantel dī iusticiā. id est qm dat
homini dñs. qui solus ē iust' atq; iustificās.
et suā uolentes constituere. id est uel d' a se
s' paratā. n' ab illo imp'ctā iusticie dī n' fē
subiecti. utiq; quia supbi de suo putates
n' de dī p'se placere. s; qui ē dñs scientiar' ipē
uidet cogitationē homini. qm uane sūt.
Un' uane fē. n' quia pp'e homini fē. et ab
illo n' fē. a q' ipi homines sūt. **A** reus for
tū supat' ē. et infirmi accincti sūt robore.

7.
nfirmat' e' arctus idest intentio eoz q' pote
tes s' uident' ee. ut sine di' dono atq; aduitori
o humana sufficientia diuina possit i'ple
mandata: r' infirmi accincti s' robore qui
tantu' i' di' pietate confidunt' et ab illo sola
tia q'ruunt dicentes cu' p'pha. Miserere m'i
dne qm' infirm' su'. Infirm' erat p'pls genti
lis: qn' alieni a testamto di' suat. Hec q' p'ciat'
e' robore cum induit' e' scuto fidi' et galea
salutis et gladio sps: ut hostis antiqui uela
ignea p'cuisset. **S**aturati p'us p' pane se loca
uerit' et famelici saturati s'nt. **Q**ui sunt itel
ligendi saturati panib' n' idem ipi q' po
tentes idest isrlite' quib' credita s'nt eloquia
dnu': s' meo p'plo ancille filij minorati s'nt
cum se subtraheret ne cident' in saluatore:
et in ipis panib' idest diuini eloquijs q' il
li soli t' et omib' accepunt gentib'. t'erna t'm
sapunt' gentes aut' quib' lex illa n' erat da
ta. postea qm' p' nouu' testamtu' ad eloquia
illa ueniunt' multu' esuriendo t'iam transi
erunt: quia in eis n' t'erna: s' celestia sapuerit'
Et hoc uelud q'iret' cur facti s'nt donec stili'
pepit plurimos. et q' multos habebat filio'
infirmata est. In hebreo et in septuaginta
translatioe n' plurimi: s' septem legunt'.
Iudi hunc locu' ita intelligunt' qd' nato sa
muele mortuus sit filius p'mogenit' fenē
ne: et singulis anne filijs nascantib'. singli
fenenne mortui s'nt filij. **S**: q'rendu' e' qm'
hoc stare p'sit' cum fenenna septē anna
aut' n' plus q' quiq; filios habuit. Qm' q's
tionem hebrei soluentes. duos filios sa
muelis cu' filijs anne adnumerat' quia
sterilis igit' pepit. vii. r' multa i' filijs

infirmata e' **H**ic totum qd' p'phetabat' elur'
agnoscentib' numeru' septenariu'. q' est
unius ecclie significata p'fectio. **P**ropt' qd'
et iohannes ap'ls. ad vii. scribit' ecclias. eo m'
se ostendens ad unius plenitudinē scribere.
et in p'ib'ys salomonis hoc antea p'figurā
sapientia. edificauit s' domu'. et suffulciuit
columnas. vii. **S**tilis enim erat i' omib' ge
tib' di' ciuitas: ante qm' iste fec' que cernim'
onere. **C**ernim' etiā q' multa in filijs fuerat.
nunc infirmata ierlm' t'erna: qm' quicūq;
filij libere i' ea erāt uirt' eius erāt. nunc
u' quo' ibi litta e' et sps n' e' amissa uirtu
te infirmata e'. **D**ominu' mortificat et ui
uificat. **M**ortificat illam q' multa erat in
filijs. et uiuificat hanc sterilem q' pepit
septem: quāuis comodius p'sit' intelligi e
osdem uiuificare q's mortificauit. id em'
ut repetuit addendo. deducit ad inferos
et reducit. **Q**uib' em' dicit' ap'ls. Si enim mor
tificati estis cu' xpo: que sursum s'nt q'rite.
u' xps est in dexta di' sedens. **S**alubter mor
tificant' utiq; a donno. quib' adiungit' que
sursum s'nt sapite n' q' sup' t'ra. ut ipi sint
illi qui esurientes transierit' t'iam. **M**ortui
enim estis inquit. **H**ec qm' salub' mortifi
cat d's. **D**einde sequit' **E**t uita u'ra absco
dita e' cum xpo in dō. **H**ec qm' eosdem
ipos uiuificat d's. **S**: numq' eosdē deduxit
ad inferos et reduxit. **H**oc utriq; sine cō
t'uersia fidelium in illo pot' uident'. im
plecti capite scilic' n'ro. cum q' uita n'ram
in dō ap'ls dix' abscondita. **N**am q' p'p'o fili
o n' pepit. s' p' nob' omib' tradit' eum. is
to m' utiq; mortificauit. r' quia resusci

tauit a mortuis eundē iuuificauit et quia
i propheta uoxet agnoscit si derelinques am
mam meā i inferno eundē deduxit ad infe
ros et rediit hac eius paupertate ditati s'm.
Dominū enī paupes facit et ditat. Nam quid h
sit ut sciam? qd sequit' audiam'. **H**umiliat
et exaltat. Itaq; supbos humiliat et exaltat
humiles. Qd enī alibi legit' d's supbis resis
tit humilib' aut dat grām. hoc totus h' ser
mo cuius nom' incipit grā ei'. Jam u' quod
aduiguitur suscitatur a t'ra paupem' de nullo
meli' qm' de illo intelligo. qui p' nos paup
factus ē cum diuescer' ut eius paupertate sicut
paulo ante dictū ē ditaremur. Ip'm enim de
t'ra suscitauit tamen ut caro eius n' uideret
corruptionē. Nec illud ab illo abalienabo qd
dictū ē. **E**t de stercore erig' paupem. **I**nops
quippe ē. **I**de qui paup'. **S**tercus u' u' ere
tus est. rectissime intelligunt' p'secutores iu
dei. **I**n quoz num' se dicit apl's eccliam p'se
cutū. q' m' inquit fuerit lucra h' ce p'p' xpm
dampna ē dicit' nec solum d'c'mta uerū
etia' sterora existimauit ē ut luc' facerem.
De t'ra q' suscitatur ē ille sup' om's diuites et e
rect' ē de illo sterore supra om's opulentos
ille inops. ut sedeat cum principib' ppli
quib' ait sedebitis sup' duodeci sedes. et
sedem gl'e h'editatem dans eis. **D**ominū enī
sūt cardines t're et posuit sup' eos orbem q'a
ip'e dominat'. amar' usq; ad mare et a flu
mie usq; ad t'minos orb' t're. **D**ominū iquit
sūt cardines t're. hoc ē quatuor plage m'udi
in quib' dilatabit orbem ecclie sue. q' a solis
ortu usq; ad occasum laudat nom' ei'. **P**edes
scōz suoz seruabit' h' est electoz suoz opa

in uiam iusticie dirigit' et impij in teneb's
conticescent quia u' u' teneb's ex t'io
res. u' erit fletus et stridor dentiu' u' contice
cent. id est ab arrogancia supbie sue cessa
bunt. **Q**uia n' in fortitudine sua roborabit' uir.
h' est i' fortitudine p'p'a s' in uirtute diuina po
tens ē uir. id est p'p'l's credētū. **D**ominū for
nidabunt adūsarij eius. **Q**uia dñs infir
mū faciet adūsariū et' potest ex ambiguo
g'ro intelligi. et adūsariū suum. **C**um enī dñs
possidē nos cepit. p'fecto adūsari' qui n' fu
erat ipsius sit et uincet' a nob' n' uir' b' n'ris.
quia n' in uirtute p'p'a potens ē uir. **D**ominū
q' infirmū faciet adūsariū suū. **D**ñs sc's ut
uincat' a sc'is. q's dñs sc's scōz efficit scōs. ac
p' h' n' glorie potens in sua potentia. et n'
glorie prudens in sua prudentia. nec diue'
in diuitijs suis. s' in h' gl'etur qui gl'at' intel
ligē et scire dominū. et facē iudiciū et iustici
am in medio t're. **N**on parua ex parte intel
ligit' et scit dominū qui intelligit' etia' h' s'a
dñō dari. ut intelligat et sciat dñm. **S** q'a
retributio iusta iudicij summa ē ad dñō
sup' filios ad'e. inde sequit'. **D**ominū ascen
dit inquit celos et conuert' ip'e iudicabit ex
tremū t're quia iust' ē. **P**ropt' ordine tenuit
it confessionis fidelū h' p'ph'etia. **A**scendō
enim in celū dominū xps. et inde uenurus
ē ad iudicandū uiuos et mortuos. **J**am qui
ascendit sic dicit apl's. n' et qui descendō in in
feriores partes t're. **Q**ui descendō. ip'e est qui
ascendit sup' om's celos ut adimpleret om'ia.
P nubes q' uob' conuert' q's scō spū cū ascen
dit; impleuit. **D**e quib' carnali uer' h' ē
igrate uince comminat' ē apud isaiam

pham: ne pluat sup ea imbrē. Sic autē dictū
 est domū iudicabit sine tē: ac si dicēs dñs
 iudicabit exarma hominis: qm̄ n̄ iudicabū
 ē q̄ in melius ut i' decius medio tēpe cōmu
 tāō: s; in quib' ex armis inuenit' fūit qui iudi
 cabatur: et dabit impui regi suo: h̄ est pplō
 xpiano dans eis uirtutē qua carnē sic reges
 regant et in illo qui p̄t eos fūō sanguinem
 suum mundū uincant. Sequit' et sublima
 bit cornū xpi sui. Quom̄ xps exaltabit cor
 nū xpi sui. Omnes quippe unctos ei' cōmate
 recte xpos possumus dicē: qd̄ tam̄ cum suo
 capite totū corp' unius ē xps. Hec anna p̄pha
 nit samuel mat' sc̄i iuri multaq; laudati.
 in quo quidē tunc figurata est mutatio ue
 teris sacerdotij: et tunc impleta qm̄ infirmata ē
 q̄ multa erat in filijs: ut nom̄ habēt in xpo
 sacerdotum stils: q̄ pepit. vii. **I**nterā samu
 el erat ministrās in templo dñi accinct' ep
 hor: hoc ē sup humiali lineo: qd̄ distat ab
 illo ephod q̄ induebat' pontifex: quia isto
 tantūm lineū fuit et concessū minorib' g
 dib' aduendū. Illud enī q̄ uestiebat' ponti
 ficem: ex iiii colorib'. id ē: iacincto. bysso. coc
 co. purpura: et ex auro habebat' congerū. Et
 tunica parua fanebat ei mat' sua: qm̄ asse
 rebat' statutis dieb' cum iuro suo: ut immo
 lare hostiā sollempnē dñō. **T**unica hec
 parua qm̄ anna mat' hoc ē grā formauit et
 p̄uo tradidit: figeat doctrinā facilem: q̄ im
 buendi sunt rudes animi: et dñi: q̄ualibz
 paulus dic' Lac uob' potum dedi n̄ escam: n̄
 dumentum potatis: p̄fectoz enim cib' ē solid'.
 Nec n̄ et sup humiale lineum figeat castita
 tem et continentia cū bonis opib': quia q̄s

quis diuino ministerio fungi appet: necē est
 ut p̄mū caste continentiq; uiuat: ac sic in
 bonis opib' semetipm̄ exerceat. **P**orro filij
 heli diuina sac̄ temeritate: peccabant coram
 dñō. **U**n̄ septimē filij heli: filij belial: nes
 cientes dñm: neq; officij sacerdotij ad pplm̄
 et paulo p̄stāt ḡ inquit peccatum pueroz
 grande nimis coram dñō: quia dethebat' ho
 mines sacrificium dñi. **I**osephus historic' u
 iudayz de hys duob' filijs ita refert: heli sa
 cerdoti erant filij duo: ofiu et fines: c̄a hōie
 iniuriosi: et c̄a diuinitatē impu: nulliq;
 iniquitati parebant: et alia quidē munera
 ab oblaturis p̄t honore s̄ met sequestrabat'.
 alia ū rapin' et m̄ tollebant: mulierib' re
 ligionis causa conuenientib' contumelia
 inferebant: alijs quidē uiolentias facien
 tes: alijs ū p̄t adites domis: nich'q; eoz
 uita a tyrannide pessima differrebat. **U**n̄
 et heli sacerdos p̄ eoz iniquitate dampnat'
 ē: qd̄ eos peccantes m̄t' seuerā animadu
 sioē plecebat. Et quidē coertuit: et quidē
 corripit: s; lenitate et mansuetudine patris:
 n̄ seueritate et auctoritate pontificis. **Q**ua
 sententia discant sacerdotes: qm̄ ipi p̄t pec
 cata filioz: id est p̄t scelā ppli puniantur.
Qui etā quāuis sc̄i sint: culpe tam̄ subdi
 toy eisdem si n̄ coereat' reputant'. **h**eli in
 t̄ptat' et t̄neus. **E**t t̄neus quippe a dō ē qui n̄
 tenet disciplinam: et filios n̄ corrig': ut be
 ne et iuste uiuant. **Q**ui autē n̄ corrig' filios
 suos: ut em̄dent q̄ prauē gesserit impius ē:
 quia indulget utiq; et consensū p̄bet in
 iquis in malum suū. **O**ffiu quidē in t̄pta
 tur: insania cōuisionis: et n̄ ito ita n̄cupat'

.ai.

quia differet coniti i melius. i longe effi
cit a uera conuisione ad dñm. q̄ emdat homi
nem a uitijs et peccato. **Finces** oris obtura
ti. siue ori partens incipit. **Vos** finces
sacerdotes legimus in scriptura. illum iusti
filii eleazar. et iniusti filium heli. **Sunt**
autē i sacerdotib⁹ hodie. qui utriusq; apū te
nent. **Sacerdotes** ḡ qui custodiunt os suū
et temperant os suum a malo. et p̄uo eloq̄
o scdm aplm. qđ omnis sermo malus ex
ore eorum n̄ p̄cedat. **Finces** filio eleazari com
parant. **Illi** autē qui obturati os hñt sine
impia ut uicio siue conscientia peccatorū.
ut proximis suis ubi salutis rite n̄ im
pendat ipi finces filio comparant. **Quod**
autē sequit in uerbis heli. si peccauit uir in
uirū placare ei potest. si in dño peccauit uir
quis orabit p̄ eo. non eōm in uirū q̄ in
dñm peccat. quia in uirū peccare peccatū q̄
leuius ē. cont̄ primū factū. leuiusq; eus
remissio. in dñm uero peccare id est ab ei⁹ cultu
recedē impietatis peccatū est. difficiliusq; re
missio. **Et** qm̄ cum in uirū quis peccat pla
cato s̄ uirō fac̄ s̄ dñm placabile. in dñm autē
cū quis peccat quis orabit p̄ eo. ac si dicat.
P quē s̄ dñm in quē peccat. ppitium facere
potit. tam̄ n̄ ita intelligendū est. qđ nulla
uenia spanda sit his qui in diuino officio
aliquid deliquit. etiam si digne peniten
tiam gerat. s̄ qđ difficilius sit uenia et ma
ior agenda penitentia. his qui i rebus dō
sacris offendunt. quā si quis primū suū
in uerbo ut i facto aliquid leserit. quia q̄nto
melior gl̄a. tanto q̄uor sit offensa. **Uenit**
autē uir dī ad heli. et ait ad eū. **Hec** dicit

domin⁹. **Numquid** n̄ ap̄te reuelat⁹ sum domui
i pat̄s tui. cum eēt in egypto in domo pha
raonis. et elagi eū ex omnib⁹ tribub⁹ isrl̄ in
in sacerdotem. ut ascenderet ad altare meum.
et adoleret in incensū. et portaret ephod corā
me. et dedi domui pat̄s tui omnia de sacra
tis filiorum isrl̄. **Quare** calce abicitis uicti
mam meā. et munā mea q̄ p̄cepi ut offerre
tur in templo. et magis honorasti filios tu
os quam me. ut comederis p̄mutas om̄is
sacra tu isrl̄ ppli m̄i. **Propt̄ea** ut domin⁹ d̄s
isrl̄ loquens locutus sum. ut dom⁹ tua et
dom⁹ pat̄s tui ministraret in conspectu mō.
usq; in sempit̄nū. nūc autē dicit domin⁹. **Ab**
sit hoc a me. s̄ quicūq; gloriatur me glori
ficabo eū. qui autē contempnit me erūt
ignobiles. **Ecce** dies uenient. et p̄cident b̄
chium tuū. et brachium dom⁹ pat̄s tui.
ut n̄ sit sener in domo tua. et uidebi emu
lum tuū in templo in uniuersis p̄speris
isrl̄. et n̄ erit sener i domo tua omnib⁹ di
eb⁹. **Uerūt̄m** n̄ auferam penitē uirū ex te.
ab altari mō. s̄ ut deficient oculi tui. et
tabescat anima tua. et pars magna dom⁹
tue monetur. cum ad uirilē etatē uenit.
Hoc autē erit signū qđ uenturū est. **duob⁹**
filijs tuis ofm̄ et finēs. in die uno morient̄.
Et ambo. **Ecce** inquit dies uenient. et p̄cūda
brachium tuū. et brachiū domus pat̄s tui.
Per brachium dignitatē et robur suū. ex
p̄mut sacerdotū. ut n̄ sit inquit sener i do
mo tua. p̄ senem sacerdotem magnū ostē
dit. **Et** uidebis emulum tuū in templo. i
uniuersis p̄speris isrl̄. **Emulus** dom⁹ heli sa
doch sacerdos existit. qui cuncto abiat har

a salomoe sacerdotu suscep. sic in malachi
 legitur. **P**ropterea salomoe abiathar necesse sacer
 dos domini ut impleat uerbum dñi quod
 dictum est sup heli domui. Verumtamen n au
 feram penit uerum ex te ab altari nio ut de
 ficiant ocli tui. et tabesceat anima tua. idō
 domini se n penitus ablatu riu. ex domo dō
 uirum ab altari suo die ut semp de domo
 heli est i domo uir. qui dignitate puatū
 uidēs oculi eius deficiēt. et anima tabesce
 re. **M**istice autē h pphā de mutatioē sacerdotij. **46.**
 nē in samuele completa. s; in dño ihu xpo
 exstat adumbta. Nam p samuele ppham
 sacerdotē fuerit de genē aaron sic sadoch et
 abiathar. regnante dauid. ralu deinceps an
 te qm tempus ueniret q istud sacerdotū mu
 tandum p xpm effici oportebat. Nam cū dicit
 loquēs locutus sum ut domus tua et domus
 patris tui ministraret i conspectu mō usq; in
 sempitūū. nūc autē die domini. absit h a me.
 si quicq; glificauit me glificabo eū. qui autē
 contempnit me erit ignobilis. Ecce dies ueni
 unt die domini. Ecce isti sunt dies qui pñū
 tian sē iam enī nullus sacerdos ē scdm ordi
 nē aaron. Qd enim nominat domū patri
 nē eum de primo patre dicit. s; de illo aaron
 qui p̄mus sacerdos ē instituit. de cuius p̄geni
 e sequerent ceteri supius demonstrē. u autē r̄ue
 latus sum ad domū patris tui cum eēt in t̄ra
 egypti seru in domo pharaonis. et elegi do
 mum patris tui ex omnib; sceptis isrl̄ in sacerdo
 tio fungi. Quis patris fuit in illa egypti ser
 uitate. unī cum libati eēt electus ē ad sac
 docum n aarō. De hui; g stirpe isto loco
 dñi futurū fuisse ut n eēt ultimus sacerdos.

qd iam uidem̄ impleti. Nullus sacerdos est
 scdm ordinem aarō. Et quicūq; ex eius genē
 ē homo cum uidet sacrificium xpianorū toto
 orbe pollere. s; autē honorem illū magnum
 cē subtractum. deficiunt ocli eius. et defluit
 anima eius p̄ nimietate meroris. Prope autē
 ad hui; domū heli cui h dicebāt qd sequit
 p̄tinet. et omnis qui supauit domus tue
 decidet in gladio uirorū. et h ē signū qd ue
 niet sup duos filios tuos osu r̄ fines. die
 uno morient̄ ambo. Hoc ḡ signum factū
 ē mutandi sacerdoti de domo hui; q̄ signo
 figuratum ē mutandū sacerdotū domi aarō.
 Quis quippe filiorū figurat mortē n̄ homi
 num. s; ipsius sacerdotij de filijs aarō. Quod
 autē sequit ad illum iā p̄tinet sacerdotē cui
 figurā gessit huic succedēdo samuel. p̄ inde
 q̄ sequunt̄ de xpo ihu uero sacerdotē dicunt.
 Et suscitabo in sacerdotē fidelem qui omnia
 q̄ in corde mō et q̄ in anima m̄a faciat. et e
 dificabo ei domū fidelem. ip̄a c̄na et sup̄na
 ierlm̄. Et transibit inquit corā xpo mō om̄i
 bus dieb;. Transibit dñs conuēlabit. sic sup̄
 dixerat de domo aaron. **D**ixi domus tua
 et domus patris tui transibit coram me iet
 num. Quod autē ait xpo mō transibit. de
 ip̄a domo utiq; intelligendū ē. n̄ de illo sa
 cerdote qui ē xpc. ip̄e saluator atq; media
 tor. **D**omus ḡ eius corā illo transibit. Pot̄ et
 transibit. intelligi de morte ad uitā. om̄ib;
 diebus quib; pagit usq; i finem sc̄li huius
 ista mortalitas. Qd autē d̄s qui om̄ia q̄ i cor
 de mō et q̄ i anima m̄a faciat n̄ arbitriur
 habē animā dñi. cum sit conditor anime.
 si ita hoc de dō tropice n̄ p̄p̄e dicit. sic man

et pes et alia corporis membra. De samuele quod de
recte potest accipi quod in omnibus eius uoluntati
sic homo deo paruit. de antiocho autem saluatore
quod sicut filius unigenitus patrum sic in mun-
dus conscius archano iuxta quod de se ipse
manifeste testatur dicens: et a me ipso factio ni-
chil. sic docuit me pater sic loquor et qui
me misit mecum et non reliquit me solus
quia ego quod placita sunt ei factio semper. Cui
domini fidelem edificat pater quod domus sumus
nos si fiduciam et gloriam speramus usque in fine fir-
mam remaneamus. Alioquin quoniam de samuele
potest accipi quod edificata sit domus ei fide-
lis. qui coram christo domino id est per samuele
cunctis diebus incederet cum legamus in sequen-
tibus quod filii illius ausi auisus eius per aua-
ritiam declinauerunt et putant iudicium non fore
te domini et in hoc loco plebem israhelica intelligamus
quia cunctis sacerdotum eius domini seruiunt.
De quo scriptum est et requieuit omnis domus israhel
pro domino. Et paulo post abstulerunt filii israhel
baalim et astaroth et seruierunt domino soli.
Quod si subdit futurum est autem ut quicumque reman-
serit in domo tua ueniat ut oratur pro eo
et offerat nummulum argenteum et tortam panis.
non prope de domo dei huius belli. si illius aaron
de quo genere etiam huc usque non desunt qui ueni-
unt et conuertunt. De quibus alius propheta dicit
reliquie salue sunt. Non et apostolus. Sic ergo inquit
et in hoc tempore reliquie secundum electionem gratie
salue facte sunt. De talibus enim reliquijs be-
ne intelligitur quod dictum est qui remanserit in
domo tua ueniet ut oratur pro eo. Profecto
qui credit in christo sic temporibus apostolorum et ipse
gente plurimi ueniunt et credidunt. neque

.41.

nunc desunt qui licet rarissimi credant ut im-
pleatur in his quod hic homo dei locutus est.
Quod si continuo secutus aduincit offerret num-
mulum argenteum et tortam panis. quid per nummulum
argenteum non oris confessio designatur quod sit
credendum ad salutem. Argentum enim per eloquio
poni solet psalmista testante uel canitur. elo-
quia domini eloquia casta. argentum igne ex-
aminatum. Offerat et panem sacrificij salutari
abiectionis carnis legalium uictimarum dicat
que dimittite me obsecro ad unam partem sacerdoti-
lem. id est ad ipsam plebem christi sacerdote per
claram. cui peccatum autem. Vos autem genus electum
regale sacerdotum. Quia autem addit ut comedam
buccellam panis. etiam ipsam sacrificij genus e-
legantem et possit de quo dicit sacerdos ipse. Panis
quem ego dabo. caro mea est pro mundi uita. Quia
enim dixit superius dedisse se cibos domini
aaron de uictimis testamenti quod fuerant sacri-
ficia iudeorum. ideo hoc dicit postulanda ad come-
dendum buccellam panis. quod est in nouo tes-
tamento sacrificium christianorum et pabulum fidelium
animarum. Sequitur. Puer autem samuel munus-
trabat domino coram heli. et sermo domini erat
preciosus. Hoc est quod in sequentibus manifestatur
cum dicit. In diebus illis natus uisio manife-
sta per peccata et populi reorum quod profuerit populo dominus
iam non manifeste per uisiones aut per angelicas
responsiones plebi israhel apparuit sicut patrum
eorum fecit et ideo dicit scriptorum historie sermo
nem domini in illo tempore esse preciosum. Factum
est ergo in die quadam heli iacebat in loco suo
et oculi eius caligauerunt. nec poterant uidere
lucenam dei ante quam extingueret. Per ni-
mia enim senectute heli oculi caligauerunt.

nec poterant uidē lucēnam dñi cū arderet
 in tabnaclo: ante q̄ lux diurna fieret q̄ndo
 eadem extinguenda erat lucēna. Sic enim
 a domino p̄ moysen iussum est ut eadem
 lucēna luceret usq; mane: sicut ē illud i
 lib̄ exodi. **P**recipe aut̄ domini filijs isrl̄ ut af
 ferāt ē oleum de arborib; oliuari purissimū
 pilog; contusū ut ardeat lucēna semp̄ ita
 binaclo domini: et collocabunt ea aarō et
 filij eius usq; mane luceat corā dño. **S**ue
 h̄ figrat qd̄ in cecitate sua ip̄e heli p̄ mane
 res donec fundit̄ cum ple sua extinguer
 ē hoc est uita careret corporali. **I**ustice aut̄
 cecitas heli significat cecitate cordis iudoꝝ
 qui p̄sentem saluatōē agnoscere n̄ pote
 rant: nec miraculoꝝ fulgorem que ab eo
 fiebant intelligē: nec doctrinā eius corde i
 tento cape: donec ipsū sacerdotū simul cū
 templo et pp̄lo funditus eūct̄. **I**n tēa samu
 el dormiebat in templo domini ū erat ar
 cha dñi: et a dño ter uocat̄ nouissime q̄
 lit̄ heli p̄t̄ filioꝝ peccā simul cū ip̄is m̄i
 turus erat uoce domini instruct̄. **P**otest
 hac tēa uocatiōē p̄figurari quod ip̄e pu
 er suaū erat p̄pha dur̄ et sacerdos. **Q**d aut̄
 sc̄ptum ē porro samuel nec dum sciebat
 dñm̄: nescire dñm̄ dī: quia p̄phet̄ multo
 nec dum ei reuelat̄ fuit sermo dñi. **E**t
 qd̄ sequit̄ dicit̄ ad samuel dñs. ecce ego fac
 o ūbum in isrl̄: qd̄ quicūq; audierit tinni
 ent̄ ambe aures eius: hoc in loco commina
 tio dī ē sup̄ heli et sup̄ domū eius: eo qd̄ i
 peccō filioꝝ heli archa dī capetur: et isrl̄
 rueret: et eius filij m̄trent̄ et domus heli
 sacerdotio domus dñi puaret̄: et ob id factū

audientū aures tinnirent̄ stupore ue
 hemēti. **C**reuit aut̄ samuel: et dominus
 erat cū eo: et n̄ cecidit ex om̄ib; ūbis in
 tiam. **Q**d dictū ē de samuele p̄ q̄ ūba
 duum oraculi q̄ noctu accepat mane he
 li retulit: et n̄ eḡdit ex om̄ib; ūbis et in
 terra: significat quia nichil ex hys que
 locutus ē irritū fuit s; om̄ia s̄t reb; com
 pleta q̄ dix̄. **C**adunt namq; in tiam ūba
 sup̄uacua q̄ p̄ nichilo habenda: et uni
 uisoy sunt calcanda despectu: sic beatus
 iob dix̄. **E**t lux uult̄ n̄i n̄ cadebat in tiam:
 quia nimirū in tanta grauitate uul
 tum tene consueuerat ut numq̄ cōtēp
 tabili leticia resolueret̄: s; quotienscūq; hi
 laritatem se p̄sentib; exhiberet̄: certa sep̄
 hoc causa utilitatis eoy faceret. **E**t cognouit
 uniuersū isrl̄ adan usq; bersabee: qd̄ fidel̄
 samuel p̄pha cēt̄ domini. **P**er tinnos
 t̄y iudee descriptos: uniuersitate pleb; partē
 cōphendit. **D**an uiculus ē in quarto a
 panēade miliario euntib; t̄rū: qui usq;
 hodie uocat̄ sic tinnū iudee p̄uinitie cōt̄
 septem tōnē: de q̄ et iordanis flum̄ erūpēs.
 a loco sortitus ē nom̄. **J**or quippe p̄ iō p̄
 o n̄: id est fluumū siue riuū hebrei uocat̄.
Dan m̄p̄tat̄ iudiciū siue iudicās. **B**er
 abee in t̄bu iuda siue simeonis. ē usq;
 hodie uic̄ grandis in uicesimo a cheb̄n
 miliario uer̄gens ad austrū: in q̄ et roma
 noꝝ militā p̄sidium positū est: a q̄ loco
 tinnū iudee t̄re incipientes tendebatur:
 usq; addan: q̄ iuxta panēadē cōt̄. **I**n t̄pta
 ē ū bersabee puteus sacietatis: ut pute
 septim̄: siue iuram̄ta: eo qd̄ ibi abraham

isaac factus cum amalech sociauerit iura
res. **H**ec monere debet quepiam si in idum
ciuitates iudee easdem in tribu simeonis si
ue beniamin reppiat. Tribus enim iuda ui
ris bellicosissimis pollens et crebris adusa
rios superans in omnibus tribubus tenuit prin
cipatum et ideo etiam aliarum tribuum sorte
in idum eius finibus nuncupant. Alioquin
in medio tribus iudee habitasse simeonem
scripturae manifestissime doceat. **I**gitur pro quia
hec in figura mutationis ueteris testa
menti a propheta illo pronuntiata sunt ad heli
offendentem dominum israhel instruxerunt aciem
philisti hest palestini contra eos in affectu
qui locus est iuxta uicium endoy iezabelita
ciuitatis ubi dimicauit saul in sorte asser
it quod habitatores palestini permanserunt. **I**nterpretatur
autem aphet suorum nouus siue apprehendit
quod bene conuenit rebus gestis. Qui enim iram
domini meruerunt ab hostibus apprehensi sunt. **T**olle
autem israhel arcam ad tuitionem suam cap
ta est ab hostibus archa ipsaque non solum uic
ti sunt et in fugam uersi imo etiam magna sunt
gesta facta est occisio non nichil tam futurorum
significat res huius gesta prophete. **A**rcha
enim illa ab alienigenis capta indicabat
testamentum dei transitorium ad gentes. Quando
nuntiatum est enim heli sacerdoti captam fuisse
archam dei cecidit de sella retrorsum mor
tuus est inuito quia quisque retrorsum
conuertitur a fide et ueritate necesse est ut ca
dat et continuo moriatur. **M**ultum autem tamen
seuente archa domini ad gentes perit
atque interit sacerdotum iudeorum. **D**uoque filii
heli corruerunt quorum unius uxor uidu

ata et mox in partu mortua est propter ean
dem perturbationem. **D**e quo iosephus ita re
fert. **C**um uero heli etiam archam audisset ab
hostibus captam dolore turbatus eo quod ei propter
spem tantum onus accesserat riuens de
se defunctus est. **D**um octo et sexagesimo uixisset
annos quorum sexagesimo tenuit principatum ea siquidem
die defuncta est et coniunxit sinees eius
filii dum pro occasione mariti nequaquam uiuere
tollerasset cui pregnanti quidem nuntiatus est
lucius uiri. **P**epit autem filium septem mensium
que ob hoc appellauit acabor quod nomen de
signat inglorium eo quod illo tempore exerci
tium huiusmodi deformitas accessisset. **H**abuit
autem principatum primus heli ex domo itcha
mar qui fuit unus filiorum aaron. **N**am pri
mus de domo eleazari sacerdotes erant ex quo
honore filius a patre percipiebat et elea
zar sinees suo filio tradidit. **P**ostquam abie
zer filius eius hunc honorem accepit quem
bori filio suo dereliquit. **C**ui rursus ori fi
lius succedit suus. **E**t post hunc heli te
nuit sacerdotum de quo nunc sermo nobis est
habuit cuius genus usque ad tempora impij
salomonis hoc habuerat. **T**erminus enim sacerdotum
ex domo eleazari denuo recipunt. **U**nde
euidenti signo prefiguratum est per extirpationem
sacerdotum iudeorum carnalem intuisse sima
gogam illi carnaliter adherentem perstratoque
heli de sella pontificis iudeorum sedem ha
bere uacua et gloriam sacerdotum regnumque con
tinetam. **P**hilistin autem tulit archam dei
et asportauerunt eam a lapide aduitorum in
azotum et reliqua. **L**apis aduitorum dicitur locus
ille in quo posuit samuel lapidem unum tantum

155

.vi.

oyasaph et int̄ sem̄ sicut in sequentib;
demonstrat̄. Azot̄q; et astoth̄ d̄r usq; ho
die nobile municipiū palestine p̄uincie.
et una de quinq; ciuitatib; allofiloy; de
creta quidē t̄bu iude n̄ recenta tam̄ abea.
quia neq; quā uetis potuit accolas expelle.
Int̄p̄tatur aut̄ ignis patrii m̄i ut̄ incē .
duum. Et bene incendiū pat̄r loc̄ ille d̄r
ū idolum dagon consistebat quia aduē
tus arce di in azot̄i incendiū erat dia
boli pat̄r om̄iū iniquoy;. **D**agon int̄p̄ta
tur piscis tristitie significans hostem
antiq̄m qui in mare istius mundi po
situs deuorat peccatores: quē lib̄ iob leui
athan y beh emoth n̄m̄cipat̄. **S**; quid ē .
qd̄ dum posuissent archā domini phy
listim in templū dagonis di sui et int̄is
sent templum et inuenisset dagonē pro
stratū atq; confraclū caput eius duāq; ma
nus abscisas. **S**tati ut̄ testam̄ti d̄ni p̄
uenit in gentib; confestim idola q̄ decip
tum possidebāt orbem destructa sunt oīs
q; error simulacrū corrūt p̄sentiam d̄ni
ferre n̄ sustinens. **N**am manib; dagon p̄
scisis opus idolat̄e amputatū. et in capi
te eius sup̄bia diaboli abscisa significat̄.
a q̄m̄tū peccati fuit. **Q**d ū in lim̄e ut̄
certum scilicet p̄finitūq; sui idolat̄a finē
agnoscet. **L**im̄is enī finē m̄nis siḡcat̄ etiā
et illud ad magnā p̄tinet significationē
in ip̄a ruina dagon di sui atq; fractura.
qd̄ dorsum illius solum inueniūt fractis
eius om̄ib; m̄ib;. **D**orsum quippe fugā sig
nificat quicūq; enī fugiunt p̄sequenti
bus dorsum dant. **N**ō septū ē de hostib;

11
quonia pones eos dor̄ sui. **U**bi sūt enī ido
la pierunt et si aliqua remanentia ab ali
quibus abscondunt̄ fugiunt. **Q**d aut̄ p̄
cussi sunt in postiorib; qui archa di cap
tuauit̄ h̄ pena signū uidet̄ quia si qui
susceperunt testam̄ti di et postiora uite di
lexerunt et ip̄is iustissime cruciabunt̄.
qui sic apl̄s estimare debent eadem sic
stercora: qui enī sic assumunt diuinū
testam̄ti ut postiora respicientes ueti se
uanitate n̄ exuant similes sunt hostib;
illis qui archā testam̄ti captiua iuxta
dola sua posuerūt et illa quidē uetera eti
am nolentib; cadunt quia omnis caro
fenum et claritas hominis ut flos fe
ni. **A**ruit fenum flos eius decidit archa
domini manet in c̄nū. **S**ecretū scilicet
testam̄ti ē regni celoy; uē ubi d̄ni in
c̄num. **S**icut q̄ archa d̄ni in regione phi
listinoy; septem m̄sib;. **S**eptem m̄ses q̄
bus archa di int̄ gentes fuit figurat̄
exp̄munt uniuersitatē tempoy; q̄ septena
rio num̄o dierū discurret et testam̄ti
domini usq; ad consummationē sc̄li i
gentib; p̄mansurū. **E**t uocauerūt phi
listim sacerdotes et diuinos dicente. **Q**uid
faciemus de archa di. **I**ndicite nob; q̄m̄
remittam̄ eam in locum suū. **Q**ui dix
erūt. **S**i remittatis archam di isrl̄ nolite
dimittere eā uacua. **S**; qd̄ debetis reddi
te et p̄ peccato. et tunc curabimur et
scietis quia recedet manū eius a uobis.
Qui dixerunt. **Q**uid est qd̄ p̄ delicto reddē
debemus et. **R**espondunt eis. **I**uxta nu
merū puinciarū philistim quinq; anos

quos fatietis et quinq; mures aureos.
quia plaga una fuit omib; uob; et sc̄p̄
pis ur̄is. fatietis q̄; similitudines anozū
uob; et similitudines murū qui demo
liti s̄t̄ et dabit̄is dō isrl̄ gl̄am. si forte
releuet manū suā a uob; et a dñs ur̄is
et a t̄ra ur̄a. Et reliq;. **Q**uinq; aut̄ auri
et quinq; mures similit̄ auri q̄s faciunt
philistei p̄ plagā quā p̄p̄si s̄t̄. et accule
r̄t̄ ad archam dñi. significat qd̄ quidā car
nales quinq; corp̄is sensib; dedit̄ et illece
b̄s uoluptatū sequi. Et cum correpta fu
er̄ it̄ a dño sc̄l̄era sua cognoscentes. ipsas
plagas uiste se p̄p̄ta a dom̄io confitentur.
et licet coacti studui uirt̄ sue meliorandi i
pendi. **Q**o bene significat quinq; ciuita
tes philistinorū. idest azot̄. gaza. ascalon.
geth. accaron. illos uidelicet exp̄mentes qui
exteris hominis actus secunt̄. **G**aza ciui
tas ē eueorū in q̄ habitauer̄t capadoes
p̄st̄inis cultorib; in f̄ct̄is. apud ueteres
aut̄ erat t̄m̄ chananeorū iuxta egyptū.
cecidit q̄; in sorte t̄bul̄ iude; s; eam tenere
n̄ potuit quia enachi idest gigantes allo
philozū fortissime resisterūt et ē usq; ho
die insignis ciuitas palestine. **Q**uerit̄ aut̄
qm̄ i quodā p̄ph̄a dicat̄. gaza futura in
tumulū sempit̄ni. **Q**uod soluit̄ ita. **A**nti
qua ciuitas dicit̄ uix fundam̄torū p̄bere
uestigia. hec aut̄ q̄ nūc cernit̄ in alio
loco p̄ illa edificata ē. **A**scalon aut̄ urbs
ē nobilis palestine q̄ et ip̄a antiquē una
fuit de quinq; sc̄p̄is allophilozū separa
ta. p̄ sorte quidē t̄bul̄ iude; decreta nec t̄n
retenta ab eo. quia habitatores ei; sup̄are

n̄ potuit. **B**ethat̄ quē locum transiit̄
archam testam̄ti dñi azato. nunc uic̄ gr̄adi
uocat̄ getham iux̄ anop̄at̄lem et iamniā.
s; et alia uilla appellat̄ gethim. **A**ccaron in
t̄bul̄. dan. siue ut ego arbitror in t̄bul̄ iude;
ad leuam chananeorū. urbs una de quinq;
olim sc̄p̄is palestine et decreta ē quidē
t̄bul̄ iude;. nec tam̄ tenta ab ea quia ha
bitatores p̄st̄inos nequiuit̄ et pellere. **S**ed
et usq; hodie grandis uicus ciuiū iudeorū
accaron dicit̄. int̄ azot̄ et iamniā ad orientē
respicit̄. **Q**uidā putat̄ accaron turri
stratonis postea cesariā nuncupatā. **A**zot̄
ut sup̄ius diximus int̄p̄tat̄ ignis pat̄is
n̄ ut incendii. **G**aza int̄p̄tat̄ fortitudo.
ascalon ignis in flammā. aut̄ ignis igno
bilis. **G**eth torcular. accaron q̄; int̄p̄tat̄
eruditio tristitie ut sterilitatis. **O**mnis e
nim concupiscentia infānis atq; ignobi
lis p̄ diabolū inflammata atq; p̄ cont̄
rias fortitudines instigata. q̄; p̄ torcular
nequitię exp̄ssa uinum p̄fundit amari
tudinis. in doctrina praua et op̄atiōe p̄u
sa. **U**n̄ necē ē ut attendat ad mortē ubi
est tristitia uera et stilitas p̄p̄ta. **I**nt̄
palestini facientes plaustrū nouū in quo
posuer̄t archam et iuxta eā capsellā ha
bentē anos et mures aureos q̄s ersoluebāt
p̄ delicto collocauer̄t adiungentes duas
uaccas f̄ctas quib; n̄ erat impositum ui
gum et utulas ear̄ concluder̄t domū ut
p̄barent unde eis plaga uenisset. **V**accę
aut̄ ille allophilozū archam gestantes fi
guram sc̄ozū renuntiantū sc̄lo designauer̄t.
qui nullū delicti iugū traxer̄t. **N**am

ille pignorum affectibus a ratio tantum minime
 dignelle sunt ita se mundo renuntiantes
 parenti obtentu non debent a bono impediri
 proposito sicut et moyses ait Qui dicit pat
 suo et mat nescio uos. et fratribus suis igno
 ro uos et nescierit filios suos: hi custodi
 erunt testamenta dei et precepta seruauerunt
 iudicia tua iacob. et legem tuam isrl. Ille enim
 scire deum familiaris appetit qui pro amore
 pietatis nescire desiderat. quodcumque carna
 litate sciuit. **I**bant autem in directu uacae pro
 uiam quam ducit bechsamis. et reliqua. **B**echsa
 mis ciuitas est sacerdotalis in tribu beniamin.
 quousque hodie demonstrat de eleuteropoli
 pugnibus nicopolim in undecimo milia
 rio contra orientalem plagam. Bechsamis al
 tera in tribu neptalim in qua et ipsi cultores pro
 tum permanserunt. **E**t itinere uno gradientem
 progentes et mugientes. et non declinabant ne
 que neque ad dexteram neque ad sinistram. **B**ene
 dicit quod itinere uno gradientem bechsamis
 hoc est uiam regiam incedentes in domum solis
 in locum uidelicet iusticie et ueritatis. Bechsa
 mis enim interpretatur domus solis. et signifi
 cat celestem ierusalem. uel sol iusticie semper luceat.
Ibant autem in directu uacae et non declinabant
 neque ad dexteram neque ad sinistram. id est non
 extollebant prosperis neque frangebant aduersis.
Unus dicit apostolus. Parma iusticie a dextris
 et a sinistris pro gloria et ignobilitate. pro infami
 tia et bona fama. ut seductores et ueraces.
Sig ad eum solis habitationem tendimus. **D**ig
 num profecto est ut de deo itinere per carnalibus
 affectibus non declinemus. **T**ota enim uirtute per
 sandum est. quia uacae dei plaustrum suppo

sit pergit et genuit dante ab inanis mu
 gitus. et tamen de itinere non reflectunt gressus.
Amore quidem per compassionem sentiunt. sed
 colla postius non deflectunt. **S**ic nimirum pro
 dicatores dei sic fideles quousque esse uide sciamus
 clam debent ut compatiantur proximis per
 karitatem. et tamen de uia dei non exorbitent.
 per compassionem. **A**rcham quippe supposi
 tam bechsamis progre est cum superna scie
 tia ad uiam lucis habitaculum propinquare.
S tunc uere bechsamis tendimus cum uia
 reuoluntatis gradientes ad uicina erroris
 latera per affectu pignorum non declinamus.
Sic namque nunc necesse est ut incedere debeat
 qui sacre legis iugo supposita iam per uiam
 scientiam domum archam portant. quatenus
 per hoc propinquorum necessitatibus condolentes
 a cepto reuoluntatis itinere non declinent.
Quorum nimirum gratia uiam nostram tenere debet
 si reflectere non debet. ne hec eadem mens aut si
 affectu non tangitur dura sit. aut per tacta si inflec
 titur sit remissa. **P**ost reuersionem archae
 de terra philistinum sequitur scriptura dicen
 s. **H**u sunt autem anni quousque reddiderunt phil
 istinum pro delicto domino. azotus unum. gaza u
 num. ascalon unum. geth unum. accaron u
 num. et reliqua. **Q**uinq; annos et quinq;
 mures hec quinq; ciuitates dederunt. reliqua
 autem ciuitates prouinciarum et uille que erant
 absque muro mures tantum dederunt. **J**oc
 eo dicitur ab urbe murata usque ad uillam que erat
 absque muro. **Q**uod autem sequitur et usque ad abel
 magnum supposuerunt archam dei. abel ci
 uitas magna est in termino isrl. abel mag
 num idcirco uocat. cum antea bechsamis

.H.

.A.

.66.

.68.

uocata sit. siue p̄t luctum sup uiris bech
hsamitib: ibi factum: siue p̄t distinctiōe
ciuitas abel bechmaca de qua exclama
uit mulier sapiens ad ioab dicens: qui in
trogant intrōgent in abela. Sic itaq; intel
ligendū ē qd ab urbe murata usq; ad uil
lam q̄ erat absq; muro usq; ad abel ma
gnū dēderunt mures sup quē id est sup
luctum posuerūt archam dñi q̄ erat usq;
in illam diem i aḡ iosue bechsamitis. fu
te q̄ in aḡ illius donec in cariatharim
ducta ē. Qd dictum ē de eis qui uidē ar
cha domini reūsam de t̄ra philistinoy.
Cecisi sunt cū n̄ eēt de stirpe leuitica
et de pplō lxx. uiri et quinq; milia ple
bis. Ppls et plebs p̄ una eademq; re indis
ferent accipit: nam ex uno ḡo qd ē laos
solet utrumq; transferri. S; in iudeē esse
distantia qd in p̄ore cōmate uisiculi addi
tū ē uiros. lxx. uiros enim maiores nati
significat: ut sit sensus. quia de optima
tib; ppli. lxx. sunt p̄cissi: de ip̄a aut̄ uulgari
turba homines. l. milia. qd ne patereur
in exodo ppls a longe stabat et orabat solus
moyses ascendit ad dñm. **E**t dixerūt uiri
bechsamite. Quis potit stare in conspectu
dñi di sc̄i huius. **E**t ad quē ascendet a no
bis. **M**iseruntq; nuntios ad habitatores
cariatharim dicentes. Reduxerūt philis
tim archam dñi. descendite et adducite
eā ad uos. **V**enunt q̄ uiri cariathari et
dixerūt archam dñi. et intulerūt eā i do
mū abinadab. in gabaa. eleazarū aut̄
filium eius. sc̄ificauerūt. ut custodiret arcā
dñi. **Q**d aut̄ postquā p̄cissi sūt uiri bech

sanite et qd indigne uiderent archam
dñi. miserunt eā ad cariathari. quid sig
nificare melius potest qm translatione
testam̄ti dñi a pplō iudaico ad gentes.
Quia cū illi a patrum orbita deuiantes.
carnali obseruancia et pharisaicis sup
stitionib; legem fedarent. saluatoris dic
ta synebant. et p̄ ministr̄s noui testam̄ti
ūbum salutis illis p̄dicari penitē recusa
bant. **U**n dicunt ad eos apli post resurre
tionem dñi. **H**obis inquit oportebat
p̄mū recipi ūbum di: s; quia nolulistis
et indignos uos iudicastis etne uite. **e**ce
conuimur ad gentes. **C**ariatharim q̄ et
cari ad bal di. ciuitas est saluū. una de
urbib; gabaonitarū. p̄t nens ad t̄bum
iude. eunt b; ad heli ad iospolim in mili
ario nono. **D**e hac fuit uitas p̄pha quē
uifecit ioachim i ierlm. sic ieremias sc̄
bit. sicut i paralipomenō lib filius so
bal appellatur cariathari. int̄ptatur ip̄
sa cariatharim ciuitas ut uilla siluariū.
De qua ciuitate mystice i psalmo sc̄ptū
ē in uenia locū dñi. tabnaculū dō iacob.
eae audiuim; ea ineffrata. inuenimus eā
in campis silue. **L**ocus enim dñi ē tabina
culum pastoris. xp̄iani ppli. et ata ecclie
catholice q̄tranquā celum ille semp̄ inha
bitat. **C**iuitas enī siluariū id est conuentū
gentū efficit locus aptus ad suscipiendā
archam dñi. in domū uidelicet abinadab
qui int̄ptat pat̄ n̄s spontaneus qui cū
psalmista dicere p̄sit. **H**oluntarie sc̄fi
cabo t̄. et confitebor nomini tuo dñe qm
bonum ē. **G**abao int̄ptat collis ut subli

Heb

H.

A.

A.

mitas. ibi eleazar filius amunadab consti-
 tuit sacerdos ut custodiat archam domini qui
 di adiutorium dicitur quia sancti iuri quicquid bo-
 ni habent non ad se sed ad dominum referunt. Unde dicit
 apostolus. fiducia talem habemus per christum ad
 dominum non quod sufficientes simus cogitare ali-
 quid a nobis quod ex nobis sed sufficientia
 nostra a deo est qui et idoneos nos fecit minist-
 ros noui testamenti non littera sed spiritu. **E**t fac. **ix.**
 tum est ex quo die mansit archa domini in ca-
 riatuarim multiplicata sunt dies erat quippe
 iam annus uicesimus et requieuit omnis
 israel pro domino. **Q**uod dictum est quia ex quo die **h.**
 mansit archa in cariatuarim multipli-
 cati sunt dies erat quippe annus uicesimus et re-
 quieuit omnis israel pro domino non ita in-
 telligendum est quasi xx annis quibus archa
 maneret in cariatuarim ad octauum usque
 annum regni dauid quando eam congregata po-
 puli frequenter a ierusalem adduxit sunt co-
 putandi. Inuentum namque in sequentibus quo
 temporibus saulis fuerit elata de hac ciuita-
 te et allata in castra pugnante eo ad iusum
 philisteos. Sic etiam scriptum est. Et ait saul ad
 achiam. Applica archam domini. Erat enim ibi ar-
 cha domini in die illa cum filiis israel. Et quia co-
 stat quod dauid eam in ierusalem adduxit ab-
 latam de domo amunadab in qua non illa
 et prohibetur restat intelligi quod in diebus sau-
 lis relata de castris et in prefata sit allata cui-
 ratem unum demum regnante dauid afferre
 est in ierusalem. Est ergo sensus memorate senten-
 tie quia ex quo mansit archa in cariatuarim
 erat annus uicesimus cum ea inde transfer-
 re temporibus saul causa belli contingeret.

ut certe uicesimus erat annus cum adhuc omni-
 domus israel requieuit pro domino abiectis uide-
 licet idolis illi soli seruens quod eam fecisset
 toto tempore prefulatus samuelis quod iosepho
 teste xx annis completum est et primo tempore
 regni saul quod eodem historico affirmate
 xx annis tenuit nullus scilicet historie cu-
 riosus ignorat. Namque postmodum cum re-
 cessisset a saule spiritus domini et agitare eum spiritus
 nequam maxime ad persequendum dauid in-
 norium et iustum necesse erat partem militie
 et ut plebis eius non nullam militie illius
 eristicis implicet. Abstulerunt ergo filii israel
 baalim et astaroth et seruierunt domino soli.
 Astaroth interpretatur factura exploratorum.
 baalim interpretatur ascendentes siue superio-
 res. Qui ergo uerus israeliticus id est uir uidentis
 dominum siue mens uidentis deum a se
 omnem auferat facturam malignorum spi-
 rituum iactantiam atque superbiam ac sic serui-
 et domino soli quia nulla societas est luci ad
 tenebras nec ulla conuentio christi ad belial.
 iudicauit samuel israel in massephat.
 Massephat est ciuitas in tribu iuda apud quam **b.**
 habitauit reprobis iuxta cariatuarim urbem
 de qua super diximus. Massephat interpretatur spe- **ai.**
 culatio ut contemplatio siue intentio et
 locus iudicij. Saphat enim iudicare est
 et bene conuenit iste locus tam seculo uiro quam
 plebem sanctam commissam in iusticia et ueritate
 iudicauit et summa prudentia gubernauit.
Tulit autem samuel agnum lactentem unum et
 obtulit illum holocaustum domino et clamauit
 samuel ad dominum pro israel et exaudiuit eum.
Exclamauit ad dominum samuel pro israel et **ai.**

ai.

b.

ai.

ai.

exaudiuit eū. quia oculi dñi sup iustos. et
aures eius in p̄ces eorū. Et eū offerret agnū
lactentē in holocaustum hoc ē innocētē
uitā p̄ conuentiā salutarē hostiā dño
mactauit ac igne karitatis in odore sua
uitatis totam concremauit. **A**ccidit alii
emigens ad pugnā cont̄ pplm dñi inuo
nuit dñs sup eos et confusi sūt et offende
rūt corā isrl̄. atq; supati sūt et percussit eos
usq; ad locū qui erat sub̄ bechcar. **B**ech
car int̄p̄tatur domus agnitionis et dom̄
agnit̄ cum p̄ dicatores euēglij dominus
sup hostes sp̄itales inuonuit. **I**n figuram
uersi conuerunt corā isrl̄. id est corā pplō
dī. et p̄secuti sunt eos usq; in domū agni
tionis. hoc ē quo usq; omnis error ex pur
get̄ et uere d̄s agnoscat̄. **T**unc assūp
sit samuel lapidē unū et statuit illum
int̄ masephat et int̄ sen. uelut alia edi
tio h̄t int̄ masephat nouam et uet̄m.
et uocauit nom̄ eius abenner. q̄d ē latine
lapis adiutorij. et dixit usq; huc adiuuit
nos dñs. **M**asaphat int̄p̄tatur intenti
o. **L**apis ille adiutorij medicas ē salua
tionis p̄ quē transeundū ē a masephat
uet̄e ad nouā. id est ab intentionē qua ex
pectabat̄ in carnali regno beatitudo fal
sa carnalis ad intentionē qua p̄ nouū
testam̄tū expectat̄. in regno celorum
beatitudo uerissima spiritalis. qua qm̄
nichil ē melius. huc usq; adiuuat d̄s.

-155-

-41-

Eratq; par int̄ isrl̄ et amorreū. **A**morreū
int̄p̄tatur amarū. ut loquēs. et apl̄s ad
ep̄hesios ita dicit. Vos qui aliquñ eratis lō
ge facti estis p̄pe in sanguīe xpi. **I**p̄e est

em̄ par n̄ra qui sūt utq; unū et medū
parietem macie soluens inimicitias i car
ne sua lege m̄datoꝝ decretis euacuans
ut duos edat̄ in semetipsū in unū nouū
homīnē. faciens pacem et reconciliat̄ am
bos in uno corpe dō. p̄ crucem inefficiens
inimicitias in semetip̄o et ueniēs euēglij
zauit pacem uob̄ qui longe fuistis. et pa
cem hys qui p̄pe. qm̄ p̄ ip̄m habem̄ accē
sum ambo i uno sp̄u ad pat̄rē. **I**udica
bat q; samuel isrl̄ cunctis dieb̄ uite sue.
et ibat p̄ singulos annos circūiens be
thel et galgala et masephat et iudicauit
isrl̄m in sup̄dictis locis. **B**ethel ciuitas
ē induodecimo ab helia lapide a dext̄is
ciuitib̄ neapolim q̄ p̄us luza id est amig
dalon uocabat̄ et cecidit in sortem t̄b̄ ben
iamin. uocabat̄ p̄us luza Bethel ut dixi
mus. **N**amet h̄ qd̄ bechaun aliud oppi
dum suspiciant̄ n̄ ita ē. s; ex eo tempe q̄
ibi ab ieroboam filio nabath iutuli au
rei facti sunt. et a decem t̄bub̄ adorati uo
catum ē bechaun id est domus idoli. q̄ an
tea uocabat̄ dom̄ dī. **G**algala hecē quā sup̄
posuimus golgol ad orientalem plagam
antiq; ierichus cis iordanem. ū iesus sc̄do
pplm circumcidit et pascha celebrauit. **A**c
deficiente manna trices panib̄ usus ē
isrl̄. in ip̄o loco lapides q; quos de alue
o iordanis tulunt statuerūt. ū et tabna
culum testimonij fixum multo tempe
fuit. **C**ecidit aut̄ in sortem t̄b̄ uide et os
tendit̄ usq; hodie locus desertus i sc̄do
ierichus miliario. ab illius regionis mor
talib̄ muro cultu habitus. **S**; iuxta be

thel quidam alia galgalam suspicant. **Gal .ii.**
 gala incipitur uoluntatio sine reuelatio.
Apta g. ppha di in bethel galgala et masphat
 iudicauit isrl. sicq; reuertens in ramatha
 u erat domi eius ibi iudicauit isrl edifica
 uitq; ibi altare dno. nobis exemplū tibi
 ens cum consistit nobis fatendum iudici
 um in domo di n pūe ut inconsiderate
 ut mala uoluntate. si iuxta id qd nobis
 reuelat scā scptura et intentioe bona et
 amore fratno iudicemus pyrimos nras.
Sicq; in ramatha domum nrām reuertam.
 hoc ē ad mēna pectoris nrī redeamus ut
 contemplatioe di uacem. i uitam nrām i
 nob metypis diuudicem. quatenū i altare
 fidi gratas hostias bonoy actui et bone
 uoluntatis domio immolem. **F**actū .x.
 ē aut cum senuiss; samuel posuit filios
 suos iudices isrl. fuitq; nom filii eius pmo
 geniti iohel et nom scdi abia iudiciū in
 bersabee. et n ambulauerūt filij illius in
 uis ei. si declinauit p avaritiā. et reliq;
De hoc iosephus ita refert. Igit illo tempe
 me isrlitas et reliqs chanaanicos ppha sa
 muel ita decreuit ut deposito ppho chana
 neoy iudeisq; reddita ciuitate in ea eos
 conuenire pcep. et diuisis actib; ad inuicē
 disceptare. Ipe u scdo in anno circu .ien.
 ciuitates iudicabat et multo tempe sub
 equitate omnia expleuit. Deinde senec
 hute grauat. et agere sollempnia ipedit.
 filius suus ppli tbiut pncipatum. quozū
 senior quidē dicebat iohel. iunior aut
 abia. Preposuit aut quidē alium i beth
 leem in ciuitate ut illic sedet i iudica

ret. alium u in bersabee. diuidēs pplm q
 eoz. iudicis opamq; de parentib; suis exista
 re. si ut boni. quidē et modati ex malis. et
 pui pducunt ex bonis. Nam et patē sui
 studium n recordantel. i uiam contra iā a
 bulantel. i mulierib; turpib; q; lucē iusti
 ciam compmebat. i iudicia n uera. si scdo
 pma pferbat. ad epulas pcciosaq; cuiu
 a declin uat. Primum quidē q erat mi
 mica deo gerebant. scdo etiam patē uide
 bantur adusi. qui multo studio ac pui
 dentia gesserat ut etiam plebs sciret ser
 uare iusticiā. Popls itaq; dum contumeli
 am pōri conuatiōi. pphē filij fecerūt gra
 uit h ferens ad patrem denuo remeant
 qui in ramatha ciuitate commorabat.
 eiq; iniusticias filioy omf exposuit. et
 quia cum senex ēet et temp. iā defectus
 rebus pē n poterat supplicabāt ei atq; ro
 gabant ut aliquē eoz regem eligeret. qui
 et pncipatū gentis haberet et palestino
 affligeret qui eis erāt pōis iniusticie de
 bitores. Iohel incipit incipiens ut fuit
 di. abia incipit pat domin. ut pat fuit.
Recte g qui n in inchoata iusticia pma
 ferūt. et patūtate seruare neglexerūt fuit
 di. ut pat fuit nominat. ut significet
 patūtate di eos ē indignos. qui iusti
 cia relicta in iniquitatem corruerūt. S;
 quia filij samuel sic supius dictū ē. de
 clinauit post avaritiā et accipiebant
 mūna. et tam iniqui iudices existerūt.
 ut ppls neq; qm eos ferens regem s i simi
 litudine ceterarū gentiū postularet. his
 peticionib; dō irritat ad dolentem

A

ppham ita locutus est. Audi uocē ppli i omni-
bus q locuti s. Non enim te abiecerunt si me
ne regnē sup eos. iuxta omnia opa sua que
fecerunt a die qua eduxi eos de egypto usq;
ad diem hanc. sicut dereliquerunt me et ser-
uierūt dñs alienis. sic faciūt etiam tū. nunc
q̄ audi uocē eorū. Verūmēn̄ contestare eos.
et p̄dic eis ius regis qui regnauerūt sup eos.
et cetā. **S**aul q̄ qui offensus dō constituit ē
sup isrl̄itas rex. tyrum tenet ppli iudeorū.
Nam sic ip̄e in regale culm̄ subleuat iuxta
conuenientes mores eorū qui petierūt sup se
ēē regem. et mansuetudinē dñi sp̄nebat.
durus et rigidus ac supb. effectus ē. ita ut
eos — magis p̄meret. quā libatū dona-
ret sic et ppl̄s iudaicus lic̄ unct̄ in sacdo-
tib. et regib. fore. tamquā filius ancille e-
rat q̄ in seruitutē generabat. nūquā libta-
tē p̄fectā p̄ ip̄am unctionē consequi potu-
it. maxime quia illū ad se uenientē qui
uere rex erat et mansuetus recipere noliunt.
p̄ cuius donationē libi si mallent fieri
potuissent. **S**aul q̄ petigo int̄p̄tat. q̄ fuit
de stirpe beniamin filius cis. filij abiel.
filij seor. filij becoreth. filij asfa. Et h̄ nomi-
na bñ ex p̄mūt tyrum iudorū beniamin
quidē int̄p̄tat filius dext̄e. cis durus ut uo-
mē uiri uel uomens uir int̄p̄tat abiel
pat̄ m̄s d̄s. seor paruulus siue turbulē-
tis. becoreth int̄p̄tat p̄mogenit̄ tuus. **Q**
q̄ fuit p̄mogenit̄ dī scdm̄ id qd̄ in p̄pha
sc̄ptū est filius p̄mogenit̄ m̄s isrl̄. et pat̄
ei d̄s filius fuit dext̄e. quia sepe paruuli-
um dñi confortat̄ hostib. suis p̄ualuit.
S; quia semp̄ inguis existit beneficiorū

di et durus ceruicē i blasphemā erupit.
de magno paruulus. et de placido turbu-
lent̄ effectus ē. **Q**d aut̄ unct̄ ē in regem ima-
ginē xp̄i portauit. unct̄ beat̄ dauid et ip̄e
xp̄e nunciat̄ ait ad eum qui se finxit
saule cecidisse. Quom̄ n̄ timuisti iniecerē
manū tuam i xpm̄ dñm. **H**inc et ab hu-
mero sursum saul sup̄eminēbat omnib.
figat̄ quia caput n̄m̄ xps sursum sup̄
nos ē. quē pat̄ sup̄ omnē principatū et
sup̄ omnē potestatem et sup̄ omne nom̄ qd̄
nominat̄ et altatū confedere secū fec̄ i cele-
stib. **H**ec n̄ et hoc quod de saul dicit̄. quod
electus et bonus ē et de filiis isrl̄ ēt ei uir
melior magis ad xpm̄ p̄net qm̄ ad ip̄m
saule. de q̄ p̄pha dicit̄ ex p̄sona dñi. **H**ec puer-
nis electus quē elegi ponam sup̄ eū sp̄m̄
meū et iudiciū gentib. nuntiabit. Et ier-
mias ita ait. **O** rex gentiū. cui ē enī decus
int̄ cunctos sapientes gentiū et in uniu-
sis regnis illoꝝ nullus est similis tui. Et
in psalmo. **Q**m̄ quis inquit in nubib. aqua-
bitur dñō. aut quis similis erit deo int̄
filios d̄. **Q**d aut̄ saul asinos pat̄ sui eis p̄-
ditos q̄ fuit et int̄p̄tat q̄ p̄x̄ ad p̄pham
uenit qui eum i regem unxit. significat qd̄
iudei stulticiā carnalis sensus sequente.
p̄ erroris deua luxum istius mūdi p̄qui-
rebant. asinus enī brutū et luxuriosū est
animal. qui ad p̄pham uenientes hoc est
ad moysen inuentas ēē asinas ab eo audi-
erāt. hoc ē bona t̄x̄ cōmessuros se ēē didice-
rāt. a q̄ eis unctionis oleū infusum et reg-
ni gubnacula futua p̄dicta sūt. in quib.
fr̄es suos ad temp̄ de manib. hostiū suorū

eripere. **Q**uo autem samuel saul in excelsu du-
 cit et ibi illi reflexione parat. significat mo-
 rtem et omnes pphas doctrinis suis plim e-
 bryoz semp ad altiora puocasse ut scientia
 spiritali refecti in culmine uirtutu consiste-
 rent. ne relaberent in foueam uitioy. **Q**uo
 autem samuel sauli uidentem querenti appare
 locutus e dicens. ego sum uidens ascende
 ante me in excelsum ut comedas mecum
 hodie et dimittam te mane et omnia q se
 in corde tuo indicabo t et de asinis quas
 pdidisti nudius tertius ne sollicitus sis quia
 inuente se. **E**t rat in corde saul sic ebri. **eb.**
 tradunt qd rex futurus eet. quia uiderat p
 usum se in uince arboris palme collocari
 que uisio signu regale erat. **C**umq; abie-
 ris inde et ult transieris et ueneris ad q
 cum taboz inuenerit te ibi tres uiri ascen-
 dentes ad domnu in bebel. **H**ij uiri cau-
 sa orationis ibant bebel u iacob lapide
 erexit. **P**ost hec uenies ad collem di.
Collis di locus erat in q pphie habitant.
Et insiliet in te sps domini et pphetabis
 cum eis. **P**rophetasse eum ibi uidi dicit
 de futuro selo. degog et magog. et de pmi-
 is uisioy et pena impioy. **Q**uando g ue-
 nerunt signa hec omnia t. fac qcumq; in-
 uenit manus tua. quia ds tecum e. **Q**uo au-
 tem signa q pdixat samuel sauli. quia ds
 te regem fore uoluit et ideo **ag** omnia
 q t agenda se regalit quia ds tecum e. qd q;
 signa pdixerat samuel sauli cunc-
 ta ita ueniunt. et ipse saul ptransito quer-
 cu taboz qui mons e in medio gali-
 lee campo mure rotunditatis sublimis

et inptat ueniens lumen ad collem dñi
 puemēs. ita em ipse uocatur loc ob aliqd
 collatum a dño bñficiū. prophetauit in
 medio ppharu ibi consistentiu. significat
 qd iudeis omnia q de eis legis latoz et p-
 phete pdixerant ita ueniunt siue i pspis
 siue in aduisis. **A**t tani ipi libz legis tenē-
 tes et ppharu quasi diuinasse uidentur.
 cum futura mistia de q et exlia in eis co-
 septa legendo et pphetando pferre nos-
 cuntur. **Q**uo autem de ipso saul scriptum est. **eb.**
 qd uidentel eū omis qui eū nouerāt he-
 ri et nudius tertius qd eet cum pphis et
 ppharet. dixerunt ad inuicē. **Q**ue res acci-
 dit filio cis. **H**um et saul in pphas. **re**
 spondit alius ad altum. dicens. **E**t quis
 pat eoz. **P**roptea usum est i pūbū. **H**u
 et saul in pphas. **I**llud qd dicit quis
 pat eoz talit platum e. ac si diceret
Quis maior illo indignitate et inf pie-
 tia. **O**ptime enim pot in pphas usari
 et pat eoz idest magist uocari. qui tam
 doctus et sapiens e. **P**at autem aliqui ma-
 gistr in scripturis uocat. sicut heliseus he-
 liam patrem. idest magistrū uocat dicit.
Pat mi pat mi eurtus isrl et auriga ei.
Et in lib iob helu ipm patre iob idest ma-
 gistrū uocat hoc n. pat mi pbeur iob
 usq; in fine. **P**ost hec ascendit naas. **xi.**
 ammonites et pugnare cep ad usum ia-
 bes galaad. et cetera. **Q**uid significat hoc. **ai.**
 qd naas ammonites in hoc ferire
 cum iabes galaad uoluit sed ut erue-
 ret omnium oculos dexts qtan fierent
 obpbum in uniuerso isrl. n bellū hēteoy

cont' exliam. Naas quippe interpretat' serpe.
amō comp'ment ut angustās ut ppl's meri-
rit' habes interpretat' ex sicca galaad aciuus
testimonij. Virgo naas antiquus et princeps
ammonitar' hoc ē hereticoꝝ qui bene po-
p'l's meritis dī qm̄ gaudij sp's sc'i n̄ hnt.
Disponit fedus cū plō ecclie ut eruat
omniū oculos dextros. hoc ē usum sane
et orthodoxe fidei auferat. Sic enim uult eo
habere federatos. ut sinistrū oculū habn-
tes ea tantū que praua sunt sentiant. Et
exsiccata mens fidelū ab omnib' sordib'
uitioꝝ aceruū testimonij. hoc ē senten-
tias scā' scripturā congerit quatin' hosti
nefandissimo eariū p'actioe nuntiū ui-
rilit' resistē ualeant. mittuntq; uniu'sos
timnos isrl' hoc ē ad doctores ecclie qui p'
sunt ppl's quatin' s' opem ferant et scutū
fidei cont' hostes ex adūso opponāt. **M**orq;
saul spū dñi instinet' simul cum samuel
ppha et sacerdote recensuit ppl'm. et inue-
nit de filiis isrl' trecenta milia bellatorum
uiroꝝ aut' iuda triginta milia. **E**t recen-
suit eos inquit in bezech. Bezech urbs ē
regis adonibezech. hodieq; due uille sūt
nominat' bezech uicine s' in septimo la-
pide eneapoli descendit ab' scitopolim. **B**e-
zech interpretat' egestas et significare in fal-
lor potest paucitatem electoꝝ. un' et ipa
uitas ait. Multi aut' sunt uocati. pauci
ū electi. Rex q; n'r xps qui ē sacerdos et
ppha cong'di adūsus hostes suos
parans. de utq; plō milites eleg' tūta-
tis fide p'claros et bonoꝝ actiū p'fecti
oē p'cipuos. hostes suos fugat et p'cutit

eos gladio sp's amane illucescentis fidei
usq; dum lumī scientie boni odorē kari-
tatis p' totū orbem ecclie diffundat. **V**n' r
bene scriptum ē qd' illi qui residui fuerāt
de hac clade dispsi sunt. ita ut n̄ relinq-
rentur et eis duo partē quia prauoꝝ cog-
gatio cum uere dilectionis copula et fidei
unitate n̄ iungit' ab inuicē p' dissensionē
separat' et incerti et instabiles facti p' diu-
ni et animis potentiam. sic in animo ita
et in corpe scindit' ab inuicē uq; disp'get'.
Hinc ppha ad dñm dicit. **C**ae inimici tui
dñe p'ibunt et disp'gent om̄s qui opant'
iniquitatem. **Q**d aut' in uerbis samuel que
locut' est ad ppl'm increpat eos de iniqua
electione regis t'rem cum haberēt ipm
dñm regem additū ē. et misit inquit dñs
ieroboam et bedan et berach et ieptbe et
samuel et eruit uos de manu inimicoꝝ
u'oꝝ p' circuitū et habitastis confident'.
jeroboal ipm nominat qui alio nomie
in lib' iudicū gedeon nominat' ē. r bedan
ipē ē sampson fortissimus de q' in p'dicto
lib' refertur qd' isrl' cont' philistinū descē-
dit. **E**t clamauit samuel ad dominū.
et dedit uoces et pluuas in die illa. **I**s-
tum samuel qui inuocauit nom' dñi.
exaudiuit d's in tempe messis r pluuā
impetuit. Pluuia enī in sc'is scripturis
ūba sunt eu'glij siue legis. sic moyses
dicit. **E**xpectet sic pluuia eloquū meū et
descendent sic ros ūba m'a. **H**anc q' plu-
uiam dedit mundo. xpc in tempe oressē
id est qn' gentes colligi oportebat. ut sic
frumētū in horreis. sic int' ecclie simū

. xii.

H.

. ai.

. iss.

XIII cap

gentes congregavit. **F**ilius erat saul unius
 anni cum regnare cepisset: duobus autem annis
 regnavit super israel. **P**er anticipationem diei **A**
 deus boseth filio saul de quo et insequentibus
 ita scriptum est. Quadraginta annorum erat is
 boseth cum regnare cepisset in israel: et duo
 b' annis regnavit. **S**i ergo a morte heli sunt
 omne tempus concludit quo samuel et post
 tea saul israel regerant: invenit annus xl.
 sedim cronicoꝝ fidem usque ad interfectionem
 saul. **I**n patet quod quando saul sedim hanc co
 putationem regnare cepit filium habuit
 unius anni hoc est primum anni: qui postea
 quia ille diem ultimum clausit regnum israel
 duobus annis tenuit: donec a latibus occisus
 totum regnum simul dauid excessit. **S**unt qui
 volunt de ipso saul dictum accipere: ut unius
 anni fuisse cum regnare cepisset: id est humi
 lis et mansuetus: sedim id quod psalmista dicit
 si non humilitate sentiebam: sic ablactatus super
 matrem suam: duobus autem annis regnavit
 id est rite regnum tenuit in principio regni
 sui eum fecisse constat: sed propter inobe
 dientiam a deo desertus est et spiritus eius recessit
 ab eo: licet potestate tenuit iam non regni
 impedire: sed magis tyrannicam vitam du
 cere visus est. **E**t erant cum saul duo mi
 lia in machmas et in monte bechel: mil
 le autem cum ionatha gabaath beniamin. **H**
Machmas huc usque: in quo grandis ostendit
 in finibus helie antiquum nomen retinet
 octo ab ea milibus: distans iuxta villam ra
 ma: et interpretatur humilitas. **G**abaath
 in tribu beniamin urbs est sinees filii ele
 azar: ubi sepultus est ipse eleazar. **E**st autem

nunc gabaath villa in duodecimo lapide
 eleuteropolcos: ubi et sepulchrum abacuc prophete
 ostenditur. **G**abaath interpretatur collis pa
 truelis. **B**ene tamen milia israelitarum electa sunt
 ad pugnandum contra philisteos: quia hi
 solummodo apti sunt ad spiritalem militiam
 ut pugnent contra hostes ecclesie qui in
 tatis fidem perfectam retinent: in qua su
 piores hostibus suis resistere possunt. **I**n hi
 quod scriptor historie ubi de primo saul
 contra philisteos commemorat dicens sub
 sequitur: quod cum vidissent viri israel se in
 arto positos afflictus est populus: absconde
 runtque se in speluncis: et in abditis in
 petris: et in antris: et in castnis: ebrei autem
 transierunt iordanem terram gad et gala
 ad: questio non indigna abortitur. **S**i se enim
 abscondit israel in prefatis locis: quid est quod
 hebrei autem transierunt iordanem.
 quod ita soluitur. **A**bsconsis enim quibusdam israeli
 tis qui saul et populum qui cum eo erat reliq
 rant: quidam pars illorum qui hic ebrei vo
 cantur timore preteriti defecerunt a saul et a
 viris qui cum eo erant et descendunt in cas
 tra philistinum. **Q**uem locum ad intelligen
 dum clarius et manifestius sequentia
 demonstrant: in eo loco ubi ait: **S**ed hebrei
 qui fugerunt cum philistinum heri et nudius
 tertius ascenduntque cum eis in castra reversi
 sunt ut essent cum israel qui erant cum
 saul et ionathan. **O**mnemque israeliticum qui se
 abscondunt in monte effraim: audientes
 quod fugissent philistinum: sociaverunt se cum
 suis in bellum. **C**umque adesset saul in gal
 gala uniuersus populus perterritus est qui sciebat

.i.

.fb.

eum et expectauit septem diebus iuxta placitum samuelem et non uenit samuel in galgala dilapsusque est populus ab eo. **A**urum ergo saul. **A**fferre in holocaustum et pacificas et obtulit holocaustum. **U**idet quibusdam inculpabilitate saul obtulisse holocaustum cum samuel ab eo expectat iuxta placitum uel diu. non uenit quod qui hunc locum bene distinxit inueniet eum non in merito culpatum fuisse et inobedientie redanguit. **L**ocus autem hic apud hebreos ita distinguitur et descendes ante me in galgala et ego quippe descendam ad te et postea fertur ad offerendas oblationes et immolandas uictimas pacificas septem diebus et expectabis donec ueniam ad te et ostendam tibi que facies. **N**on ergo samuel suum postolari aduentum sauli septem dierum tempore precepit sed ad offerendas oblationes et immolandas uictimas pacificas se ab eo eisdem uel diebus uoluit expectari. **Q**uod ille nequaquam fecit et ideo merito culpatus et stulticie uulgo denotatus. **Q**uod autem mandatum domini transgrediente samuel ut ita dicitur legitur stulte egisti nec custodisti mandata domini dei tui que precepit tibi quod si non fecisses iam nunc preparassis dominus regnum tuum super israhel in sempiternum sed nequaquam regnum tuum ultra consurget que sunt dominus super iurum iuxta cor suum et precepit ei dominus ut esset dux super populum suum. **A**u. **A**u. eo quod non seruauit quod precepit dominus. **N**on sic accipiendum est ac si ipsum saulem dominus in eternum preparauit regnaturum et hoc postea noluit seruare peccanti neque enim cum

peccatorem esse nesciebat. sed preparauit regnum eius in quo figura regni esset eternum id est addidit et nunc regnum tuum non stabit. **S**icut ergo et stabit quod in illo significatum est sed non huic stabit quia in eternum ipse fuerat regnaturus nec progenies eius ut saltem per posterum alii alteri succedentes uideret implere quod dictum est in eternum. **E**t querit inquit dominus super hominem siue dauid siue ipsum mediator significans testamenti noui qui figurabatur in eternum etiam in quo unctus est ipse dauid et progenies eius. **N**on autem quod nesciat uel sit ita super hominem deus quod non est philosophice more hominum loquitur quia et sic loquendo nos querit. **N**on solum enim deo patet uerum ipsum quoque unigenito eius qui uenit querit quod perierat usque adeo iam eramus notum in ipso eternum electi ante constitutionem mundi. **Q**uerit super ergo dicitur suum habebit. **U**bi in latina lingua hoc uerbum accepit pro positionem et adquiret dicitur. **Q**uod satisfactum quid significet quod quoniam et sine additamento positionis querit intelligat adquiret uel lucra uocant et questus. **P**orro faber ferrarius non inueniebat in omnibus terra israhel uerant enim philistin non forte facerent ebrei gladium aut lanceam et cetera. **Q**uod autem philistei quod facilius ebreos possent superare prohiberent ne faber ferrarius esset in omnibus terra israhel ne forte facerent gladium aut lanceam significat quod diabolus parat per paganos parat per hereticos parat per falsos christianos prohibere studet ne sint doctores in ecclesia qui spiritualia arma fabricantes accommodent pugnantibus

Avē.

xpianis. Pagani enim ut in historiis legimus
 prohibuerunt ne xpianis liberalibus studiis quos illi
 per maximo ducebant imbuerent. Hereticos
 similiter legimus persuadere principibus gentium
 ut catholice fidei defensores in periculum tra-
 derent quod facilius plebem pastore destituta
 a veritate auertere possent. Nunc etiam idem hos-
 tis antiquis simili modo in pace ecclesie eos qui
 populis presunt quoscumque potest ab instan-
 tia eruditionis auertere satagit ne subditi
 dogmata veritatis impendant quatenus illos
 incautos leuius decipere possit. Per inuidiam
 enim diaboli mors intuetur in totius orbis
 terrarum. Imitantur autem eum qui fit ex parte
 eius in duplici reatu diabolus constrin-
 gitur hoc est superbie et inuidie. Superbie quod
 ipse cecidit inuidie quod alios deiciere contendit.
 Philistinum enim interpretantur duplex ruina et
 ebrii transeuntes. Non enim habent
 domum manentem sed eterna requirunt in celis.
Sicut saul dum pergit dimicatur aduersus
 philistinum in die cuncto exercitum ieiunium
 quisque revertentem a philistinorum sicut ionathan filius eius
 super faciem agri mel uidentem extendit sum-
 mitatem iurgie et extirpavit in fauicem mellis
 et gustavit et illuminati sunt oculi eius.
Non itaque ad uidentium illuminati quod
 ante uidebant sed ad discernendum quia ue-
 ritate tetigerat. Tunc enim casus ille sicut et
 adam sic illum attentum reddidit con-
 fusum. Quo facto monet omnis illecebus
 uoluptatum in seculo debere contempnere
 usque deo nititur militare et spiritus sancti parti-
 ceps iam factus spiritualibus castis se ingerit
 pugnat. Quod bene ionathae nomen exprimit.

Interpretatur enim coluibe donum ut donum
 domini. Recte quidem ille columbe ut donum domini
 dicitur quia gratia spiritus sancti accepta mundi parat
 spiritum illecebus. Non enim potest contra alios
 los spirituales id est aduersus principes tene-
 brarum uiribus animis concurrere qui ad
 huc huius mundi negligit dulcedinem
 declinare. Mel enim distillant labia me-
 ritum hoc est uoluptas carnalis delectati-
 onem ingerit illicitam de qua putatur iuxta mi-
 ticos intellectus asta gustasse ionatham
 et forte de phisum uir precebat populi libanum
 Non manifeste patet indigere illum qui
 uoluptatibus atque illecebus mundi superatur
 scilicet suffragis et fructibus orationibus quia
 quanto maiore preterita contra unanimes con-
 silium ecclesiastice regule refragatus est tanto
 maiore eget auxilio ut qui suo merito sal-
 uari non potest aliorum deuotus precibus reco-
 ciliatus ab instante periculo liberetur. Defa-
 tigatus est populus nimis et usus ad perditionem tulit
 oues et boues et utulos et mactauerunt intra
 comeditque populus cum sanguine. Iuncta uer-
 runt autem saul dicentes quod populus peccasset
 domino comedentes eum sanguine. Qui ait. Peccati
 ricati estis. Uoluite ad me iam nunc sarum
 grande. Et dixit saul. Dispugnate in uulgo
 et dicite eis ut adducat ad me unusquisque
 bouem suum et arietem et occidite super
 istud et uescimini et non peccabitis domino co-
 medentes cum sanguine. Adduxerunt itaque omnes
 populus unusquisque bouem in manu sua
 usque ad noctem et occiderunt ibi. Peccasse
 domino et comeditisse cum sanguine dicunt
 quia mactatis uictimis non obtulerunt

.155.

.A.

.155.

.155.

.A.

.EB.

ad sc̄iarū sacerdotib' iuxta legis p̄ceptū
adipem et sanguinē cū uidelicet sc̄iarū
secum haberent. Quando locus sc̄iarū
p̄cul fuerat iubebatur sanguis uictima
rū in terram fundi. de his uidelicet uictim'
q̄ ad suos esus p̄parabant q̄n ū sc̄iarū
um p̄sens erat sanguis hostiarum sup
altare domini iubebat fundi. sicut est
illud i lib' deuteronomij. Sanguinē ho
stiarū tuarū fundes in altari. carnibus
autē ip̄e uesceris. Qd̄ p̄factus n̄ fecit ppl'
et idēo dicit dño peccasse et cum san
guine comedisse. Sequit' Edificauit autē
saul altare dño. tunc p̄mum cep̄ edifi
care altare domino. Querendum itaq;
cū antea legatur edificare dño altare
q̄n a samuele increpat' ē. cur hic di
cat' tunc p̄mū cep̄ edificare altare dño.
Edificasse itaq; legitur altare. s; quia in
obediētē illud edificauit n̄ dño edificas
se intelligit. Hic autē quia obediētē et
recte illud edificauit dño edificasse phi
bēt. **Q**uē samuel ad saul. Me misit
dñs ut ungerem te in regem sup isrl'
pplm meum. nūc gaudi uocem dñi.
Hec dicit dominus exercitū. Recensui q̄
cūq; fecit amalech isrl'. quom̄ resistit
ei in uia cū ascenderet de egypto. nunc
g' uade et p̄cute amalech. et demolire
unuisa eius. n̄ parcas ei s; infice a ui
ro usq; ad mulierem et paruulum at
q; lact m̄tem bouē et ouem camelū et
asinū. **I**deo iūnta ab amalech domū
iubet demoliri. ut nec in iūnta eius
memoria fieret. Domū enī dixerat se

deleturum memoriā amalech de sub celo
idēo p̄cipitur saul. ut eū penit' ab ho
mine usq; ad iūnta deletet. et quia eius
memoria id est amalech penit' deleta n̄
fuit. saulis peccatū et inobediētia i cau
sa exstiterat. De q̄ amalech ita in lib' deute
ronomij dicit. Mem̄to q̄ fecit t' amalech
in uia q̄n egrediebaris ex egypto. quom̄ oc
currerit t' in certaminis agminis tui et q̄
lassi residebant occidit. Passos h' hebreo
immundos scdm legem ex castra manē
tes intelligunt. q̄s q̄cidisse amalechite
dicunt. quia sic ip̄i tradunt eoz cūmci
sionem amputauit. et subsannationē
di in celum p̄ceperūt. **D**ixitq; saul cū eo.
Abite recedite atq; discedite ne forte in uol
uam te cū meo. tu enim fecisti misericordiam
cū omib' filiis isrl' cum ascenderent de
egypto. **C**em ip̄e ē ieruo cognat' moysi.
de cuius genē erant cinei qui descenderat
ab amalech et habitabat cū meo. qui un
q; eozū consanguineus erat. et hēditatē
eius in terra habebat. Misericordiam ū cent cū
filiis isrl' fecisse dicit. siue quia moysen fo
uit in terra madian. siue quia consilium
dedit moysi qualiter multitudinē ppli gu
baret. **I**nuit ex p̄cepto domini saul p̄
lium adūsum amalech in cētis q; cūc
tis hostibus pep̄cit agag regi. nec uolu
it disp̄dere omnia iuxta mandatū dñi.
nasciturq; hoc ei dñs et uenit samuel
p̄ hec ad saul et increpauit eū p̄ hoc fa
cto dicens. Non ne cum paruulus cēs in
oculis tuis caput in t̄bubu' isrl' factus ē.
unūq; te domū in regem sup isrl'.

et cetera. Quid p[ri]ncipationem domine uo-
 cis n[on] supbia elati regis abiectur: q[uo]d ad cor-
 rectionem sua[m] pot[er]it salub[er]e quisq[ue] conu[er]-
 qui placuit e[st]. Cum g[er] saul paruulū se in
 suis oculis estimaret caput in tribu: isrl[em]
 factus e[st] s[ed] fuit temporalis potentia iam
 se paruulū n[on] uidebat. Ceterorū nāq[ue] cō-
 paratione se p[re]ferri: quia plus cunctis
 poterat: magnū se p[ro] omnib[us] estimabat.
 Mox aut[em] in cum apud se paruul[us] apud
 dominū magnus apparuit. apud d[omi]nū
 paruulus fuit. Plerūq[ue] g[er] dumer subiec-
 torum affluentia animus inflat i[n] iurū
 supbie: ip[s]o potentie fastigio lenocinan-
 te corrūpit. Quam uidelicet potentia b[en]-
 nigit: qui et tenet illam nouit et impugna-
 re. Bene hanc regit qui scit p[ro] illam sup-
 culpam erigi: scit in illa cum ceteris equali-
 tate componi: humana etenim mens ple-
 rumq[ue] extollit etiam cū nulla potesta-
 te fulcat: q[ui]nto magis in altum se erigit
 cū se etiam potestas adiungit. Quā t[ame]n
 potestatem recte disp[en]sat qui sollicite
 nouit sumere ex illa q[uo]d adiuuet: et ex-
 pugnat quod temptat: et equalem se cū
 ceteris cernit: et tamē se peccantib[us] zelo ultio-
 nis ante ferre. Sc[ri]ptum nāq[ue] e[st]. Ducem te
 constitui noli extolli: s[ed] esto in illis q[ui] un-
 ct[us] illis. Illoq[ue] se excusante q[uo]d omnia ser-
 uauit iuxta q[uo]d s[un]t p[re]ceptum fuit atq[ue] di-
 cente. Audui uocē domini et ambula-
 ui in uia p[er] q[uam] misit me d[omi]n[us] et adduxi
 agag regem amalech: et amalech interfeci:
 tulit aut[em] p[ro]p[ri]is de p[re]da oues et boues p[ri]mi-
 tiuas eor[um] que cetera sunt: ut immolet d[omi]no

deo suo in galgalis: ait samuel. Num
 quid uult domus holocausta aut ue-
 timas: et n[on] potius ut obediat uoci d[omi]ni.
 Melior e[st] enim obedientia quā uictime et
 auscultare magis quam offerre adipe
 arietū: q[ui]nto q[ui] peccatū ariolandi e[st] repug-
 nare. et q[ui] scelus idolatr[ie] nolle adqui-
 escere. Obedientia u[er]o uictimis iure impo-
 nit: quia p[ro] uictimas aliena caro: p[ro] obe-
 dientia u[er]o uoluntas p[ro]p[ri]a ma[er]cat. Tanto
 aut[em] quisq[ue] d[omi]nū ceteris placat: q[ui]nto ei
 oculos rep[re]ssa arbitri sui supbia gladio
 p[re]cepta se immolat. Qui cont[ra] ariolandi
 peccatū inobedientia d[omi]ni: ut q[ui]nta sit iur-
 tus obedientie demonstrat. Et adu[er]sus g[er]
 melius ostendit: quid de eius laude se-
 tiatur. Si enim q[ui] peccatū ariolandi e[st]
 repugnare: et q[ui] scelus ydolatr[ie] nolle
 adquiescere: sola obedientia e[st] que
 fidei m[er]iti possidet: q[ui] unusquisq[ue] in-
 fidelis conuincit: etiam si fidelis e[st] ui-
 deatur. Hinc p[er] salomonē in ostensio[n]e
 obedientie d[omi]ni. Vir obediens loquit[ur] uic-
 torias. Vir quippe obediens loquit[ur] uic-
 torias: quia dum aliene uoci humilit[er]
 subdimur: nos met ip[s]os in corde supra-
 mus. Hinc in eu[an]glio iuxta d[omi]n[um] i[er]o-
 uenit ad me n[on] eiciam foras: quia de ce-
 lo descendi: n[on] ut faciam uoluntatē me-
 am s[ed] uoluntatē eius qui misit me.
 Quid enim si sua facit eos qui ad se ue-
 niunt repulsi. Quis aut[em] nesciat q[uo]d
 uoluntas filii a patris uoluntate n[on] dis-
 crepet. S[ed] q[ui]nto p[ri]mus homo qui suam
 uoluntatē facere uoluit: a gaudio pa-

radisi exiit: factis ad redemptionem ho-
minum ueniens dum uoluntate se patris
et non suam facere ostendit: permanere nos ita
docuit. Cum ergo non suam sed patris uoluntate
facere eos qui ad se ueniunt foras non eiecit:
quia dum exemplo suo nos obedienti-
e subiecit: uiam nobis egressionis claudit.
Hinc rursum ait. Non possui ego a me ip-
so facere quicquam: sed sicut audio iudico. Ho-
bis quippe obedientia usque ad mortem
seruanda precipitur: ipse autem si sic audire
iudicat: tunc quippe obediens cum iudex
uenit. Ne ergo nobis usque ad presentis uite
terminum obedientia laboriosa apparat:
redemptor noster indicat: qui hanc etiam
cum iudex uenit seruat. Quid ergo mirum
si peccator homo obedientie in presen-
tis uite breuitate se subiecit: quoniam hanc
mediator dei et hominum et cum obediens
res remunerat non relinquit. Sciendum
non est numquam pro obedientia malum
fieri: aliquando autem debet pro obedientia
bona quod agitur intinuiti. Neque enim
mala in paradiso arbor erat: quoad
hominem ne contingeret intinuiti: sed ut
pro melius obedientie meritum homo
conditum cresceret: dignum fieret ut hanc
etiam a bono prohiberet: quatinus tan-
to uerius hoc quod ageret iure esset: quan-
to a bono cessans auctori suo se sub-
ditum humilius exhiberet. Sed notan-
dum quod illic dicitur: ex omni ligno para-
disi edite: de ligno autem scientie boni
et mali ne tetigitis. Quis enim ab uno
quolibet subiectos uetat: necesse est ut mit-

ta concedat: ne obedientis mens funditus
intinuit: si a bonis omnibus penitus repulsa ue-
uiat. Omnes autem paradisi arbores ad esum
dominum accessit: cum ab una prohibuit: ut cre-
aturam suam quam uolebat restringere: sed pue-
ri tanto facilius ab una restringeret: quanto
ad cunctas latius relaxaret. Sed quia non nun-
quam nobis huius mundi prospera non nunquam ui-
ubent aduersa: sciendum sum oportere quod ab
obedientia aliquando si de suo aliquid habe-
at nulla est: aliquando autem si de suo aliquid non
habeat minima est. Nam cum huius mundi
successus precipitur: cum locus superior impa-
ret: is qui ad precipienda hanc obediens obedi-
entia se uirtute euacuat: si ad hec etiam ex pro-
prio desiderio anhelat. Neque enim se sub obedi-
entia dirigit: qui ad precipienda huius
uite prospera libidini prope ambitionis seruit.
Rursum cum mundi despectus precipitur: cum
probra adipisci et contumelie iubent: non
hec ex semetipso animus appetat: obedi-
entia se mitum minuit: qui ad ea que in
hac uitae despecta sunt inuiti nolensque des-
cendit. Ad detinendum quippe obedientia dirigit:
cum inuiti ad suscipienda probra huius se-
licet nequam ex parte aliqua etiam sua uota co-
mutant. Debet ergo obedientia et in aduersis
ex suo aliquid habere: et rursum in prosperis
ex suo aliquid omnium non habere: quatinus
et aduersis tanto sit gloriosior: quanto di-
uino ordini etiam ex desiderio iungit: et
in prosperis tanto sit uerior: quanto presentis ip-
sam quam diuinitus precipit gloriam fundit: ex
inuiti separat. **O**ritur: saul ad samuel.
Peccavi quia paruicacum fui sermonem domini.

et uerba tua timentis populum et obediens uoci
 conu. **S**; nunc porta queso peccatum meum
 et reuertere mecum ut adorem dominum. **E**t ait
 samuel ad saul. **N**on reuertar tecum quia
 precisti sermonem domini et precit te domini
 ne sis rex super israhel. **C**orripit propheta regem
 pro inobedientia qua domini mandatum ex
 plere non curauit. **P**rophetam cum regnum dimi
 surum quia reuertere mandatorum dei se
 qui noluit. **E**t merito ille de potestatis cul
 mine abiecit. qui recte regnum tenere nescit.
Ipsa enim regnum recte tenet qui se superiorem
 per humilitatem ad obediendum subiecit et
 inferiori per auctoritatem ad docendum ante
 ponit. **S**i enim saul dei mandatis obedi
 ret recte populo preerat. **E**t conuersus est samuel
 ut abiret ille autem apprehendit summita
 tem pallii eius quod et scissa est. **E**t ait ad eum
 samuel. **S**cidit dominus regnum israhel a te ho
 die et tradidit illud primo tuo melio
 ri. **N**ota mistium quod sicut in passione
 domini pontifex uestimentum suum scidit.
 ita rex saul uestem prophete non scindere de
 sebitur. **P**er utramque enim potestatem rega
 lem iudicalem ac sacerdotalem scissio uestimentorum
 facta est. ut demonstrat stabilitatem regni
 seu sacerdotum in populo iudeorum fieri non posse.
 qui uerum regem et sacerdotem ad se ueni
 tem dominum iudicalem christum recipere no
 luerunt. **P**orro triumphator in israhel non par
 cet et penitentie non flectet neque enim homo
 ut agat penitentiam. **T**riumphator in israhel
 dominum est cui omnis uictoria recte ascri
 bitur quia mutabilis non est si secundum iustitiam
 et ueritatem uniuersa diu dicat. **N**otan

dum autem quod alia edictio habet non reuertet israhel
 samuel tecum quia spiritus ubi dominum
 et spiritus te dominum ne sis rex super israhel. **E**t
 coniecit samuel faciem suam ut abiret et
 tenuit saul pinnulam dyplodis eius et di
 rupit eam. **E**t dixit ad eum samuel. **D**i
 rupit dominus regnum ab israhel de manu tua
 et dabitur primo tuo bono super te. **I**diu
 detur israhel in duo et non auerret neque pe
 nitentia eum quoniam non est sicut homo ut penite
 at eum. **I**psa imitat et non permanet iste cui
 dixit spiritus te dominum ne sis rex super israhel.
 cecidit rupit dominus regnum ab israhel de manu
 tua hodie. **Q**uadraginta annis regna
 uit super israhel. tanto scilicet temporis spatio
 quanto et ipse dauid et audiuit hoc primo
 tempore regni sui. **I**ntelligamus ita dic
 tum est quia nullus de eius stirpe fu
 erat regnaturus et respiciamus ad stirpem
 dauid unum exortus est secundum carnem me
 diator dei et hominum homo christe ihesu.
Non habet autem scriptura quod in plerisque la
 tinis codicibus legitur de rupit dominum reg
 num israhel de manu tua. **S**i sic a nobis
 positum est inuenta in grecis. **D**i rupit
 dominus regnum ab israhel de manu tua. **E**t hoc
 intelligatur de manu tua quod est ab israhel.
Populi quoque israhel personam figurate gere
 bat homo iste qui populus regnum
 fuerat amissurus. **I**esu christo domino nostro
 per nouum testamentum non carnaliter sed spirita
 liter regnaturus. **D**e quo cum dixit et dabit il
 lud primo tuo ad carnis cognationem
 id refertur. **E**t israhel enim christe secundum carnem
 unum et saul quod unum additum est bono super te

Aug

potest quidem intelligi meliori te. Haec quidam sic sunt interpretati: sed melius sic accipitur bono super te. ut quia ille bonus est ideo sic super te. iuxta illud aliud propheticum. Donec ponam omnes inimicos tuos sub pedibus tuis in quibus est et israel cui sit o persecutori regni abstulit. christus quoniam fuit illic et israel in quo dolus non erat quoniam quodam fructum illarum palearum. Nam utique inde erant apostoli. inde tot martires quorum primus stephanus. in tot ecclesie quae apostolus paulus commemorat in consulatione magnificantes dominum. De qua re non dubito intelligendum quod sequitur. Et dividetur israel in duo: in israel scilicet inimicum christo. et israel adherentem christo. In israel ad ancillam. et israel ad liberam pertinentem. Nam ista duo genera prius simul erant uelut abraham adhuc adheret ancille. donec stilius per christi gratiam fecunda clamaret ecce ancillam et filium eius. Propter peccatum quidem salomonis regnante filio eius roboam scimus israel in duo fuisse diuisum. atque ita perseuerasse habentibus singulis partibus reges suos. donec illa gens tota a caldeis esset in genti uastatione subuersa atque translata. Sed hoc quid ad saulem cum sit tale aliquid comminandum esse. ipsi dauid fuit potius comminandum cuius erat filius salomone. **155.** Postremo nec inter se ebria gens diuisa non est. indifferentem in eiusdem erroris societate dispersa partem. Diuisio uero illa quoniam deus sub persona saulis illius regni et populi figuram gerentem eidem regno populoque

minatus est. eterna atque immutabilis significata est. per hoc quod adiunctum est. et non conuertitur neque penitebit eum quoniam non est sic homo ut peniteat. Ipse minatur et permanet. id est homo minatur et non permanet. non autem deus quem non penitet sicut hominem. **V**bi enim legitur quod peniteat eum. mutatio rerum significat. immutabili presentia manente diuina. **U**bi ergo non peniteat. non mutari intelligitur. Proorsus insolubile uidemus per haec uerba platam diuinitus fuisse sententiam de ista diuisione populi israel. et omnino specula. Quicumque enim ad christum transierit ut transeunt ut transibunt. inde non erant. inde secundum diuinitatem. non secundum genus humanum ueniam eandemque naturam. prorsus quicumque ex israelitis adherentes christo perseuerant in illo. nunquam erunt cum israelitis qui eius inimici usque in finem uite huius esse persistunt. sed in diuisione quae hic pronuntiata est. per tuo permanebit. **O**ritur samuel adducite ad me agag regem amalech. Et oblatul est ei agag pinguisimum. Et dixit agas. Sicne separat amara mors. Et ait samuel. Sic fecit absque liberis mulieres gladius tuus. sic absque liberis erunt mulieres matris tuae. Et in frustra occidit samuel agag coram domino in galgalis. **Q**uando legunt quidam in scripturis quod sancti nulli hostium parcant et faciunt crudeliter et humanum sanguinem sitientes dicunt. quia et uultu ita percusserunt hostes ut non relinquerent ab eis qui saluus fieret. et non intelligunt in

huius ubi obumbrari mistia. et hoc no-
 bis magis indicare ut pugnantem adu-
 sus uicia nullum penitens huius relinquere
 debeat. s. omnia intemere. Nam si
 peccatum scire debent reputari nobis in-
 culpas. sicut reputati est saul qui uiuum
 seruauit regem amalech. Quomodo enim
 quisque iustus manebit si adhuc aliquid
 peccati in semet ipso seruauit sic saul.
 At uero sancti in figura samuelis ita seruauit
 super hostes suos id est super uicia pecca-
 torum ut non permittant relinquere aliquod
 peccati impunitum. **D**icitur quoque dominum ad sa-
 muel. **U**squequo tu luges saul cum ego pro-
 cerim eum ne regnet super israhel. **I**mple cor
 tuum oleo. et ueni et mitte te ad israhel
 bethleem item. **P**uidi enim filius eius in
 regem. et cetera. **I**taque saule propter inobedi-
 entiam reprobato. misit deus samuel ad israhel.
 et sumpto cornu olei unxit in rege dauid.
Sed uideamus eundem dauid quem christum prophete
 significauit. **D**auid enim interpretatur
 manu fortis. siue desiderabilis. **E**t quid
 fortis leone illo de tribu iuda qui uicit
 mundum. et quid desiderabilis illo de quo
 dicitur. ueniet desideratus cunctis gentibus.
Ungit iste dauid in regem. futurum denun-
 tans per unctionem illam christum. **V**erum enim
 a ceteris appellatur. **R**eprobatis septem
 filiis israhel maioribus. minimus etate electus
 est ad regnum. quia spiritu uidaico sacerdotio
 et regno prioris iudelicis populi qui sabba-
 tis. misericordiam legem seruabat. christus dominus
 noster caput minoris populi sacerdotio perpetuo
 functus est et in regem unctus. cuius reg-

num non habet finem et cui omnes gentes in-
 gues et tribus seruiunt. **D**auid ab officio pasto-
 rali pecorum ad hominum regnum trans-
 fertur. non ostendit autem dauid ipse ipse ab ouibus
 iudaice plebis ablatum est et in regnum gen-
 tium translatum est. **I**udea enim non est in christum
 ablatum est in. nunc greges gentium pascit.
Igitur recedente a saul domino propter iobe-
 dientiam arreptus est maligno spiritu. et ex-
 agitabat eum spiritus nequam a domino. **D**uxerunt
 quoque serui saul ad eum. **E**cce exagitat te spiritus
 domini malus et cetera. **I**n hoc loco quod
 solet de spiritu qui agitabat saul. si dominus cur-
 malus. si malus cur dominus dicatur. **H**ec sen-
 tentia duobus uerbis comprehensa est. et in deo
 potestas iusta. et in diabolo potestas in-
 iusta. **N**am idem est spiritus malus per nequi-
 simam uoluntatem et idem spiritus domini
 per acceptam iustissimam potestatem. **V**nde
 quod spiritus domini appellatus est diabolus. **P**ro-
 ministium quia omnibus etiam spiritibus
 malis bene uocatur deus. ut ad dampnatio-
 nem quorundam. ut ad emendationem. **L**ad p-
 bationem. et quia uis in malignitas a deo
 non sit potestas tamen non a deo non est. **S**ic an-
 tiqus humani generis inimicus qui
 licet afflictionem iustorum semper appe-
 tar. tamen si ab auctore nostro potestatem
 non accipit. ad temptationis articulum nul-
 latenus conualescit. **U**nde et omnis uo-
 luntas diaboli iniusta est. et tamen permittit
 deo omnis potestas iusta. **S**ed se-
 eni temptare iniuste quoslibet appetit.
 sed eos qui temptandi sunt et per temptan-
 tandi sunt non nisi temptare deus iuste permittit.

Beneq̄ nunc dicitur sp̄s domini malus ex-
agitat te. **E**cce un̄ idemq̄ sp̄s et dñi appel-
lat̄ et malus dñi uidelicet p̄ licentiā po-
testatis iuste. malus aut̄ p̄ desidiū uolū-
tatis iniuste. Sic et alibi dicitur et etiā sopor
dñi qui occupauit milites eiusdē saul.
cum dauid hostes et cisum abstulisset
a capite dormientis. n̄ quia sopor tunc
i dño erat ut ip̄e dormiret. s; quia ille so-
por qui tē homines apph̄nderet nutu
dñi erat infusus. ne dauid serui ei i eo
loco p̄sentia sentirent. Dicit q̄ sp̄s dñi
malus. hoc ē minist̄ dñi ad faciendum
i saul qd̄ eum pati uideret omnium potē-
tissimus iudicabat. Qm̄ sp̄s ille uolun-
tate qua malus erat n̄ erat dñi. Creatura
ū q̄ condit̄ erat et potestate qm̄ n̄ sua
s; dñi omnium equitate accepta dñi erat.
Formidari q̄ n̄ debet. quia nich̄ n̄ p̄-
missus ualeat. Nam et in euāgelio expelle-
da de homine legio dicebat. Si eicis no-
mitte nos i gregem porcorū. Sola q̄ uis
illa timida est. q̄ eū hostem seuire p̄mi-
serit. ei ad usū iusti iudicij et iniusta
illius uolūtas seruit. **S**icut aut̄ dauid
i canticis musicis erudit̄. **D**uisorū enī
sonorū rationalis modatusq; concēt̄
cōcordi uarietate compacta ordinate
ecclesie insinuat unitatē. q̄ uariy sco-
tidie resonat et suauitate mistica mo-
dulat̄. **I**ste adhuc puer in cythara sua
uic̄. immo fortit̄ canens malignū sp̄m
qui opabat̄ in saule compescuit. n̄ qd̄
cythare illius tanta uirt̄ erat. s; quia
figura crucis xpi q̄ de ligno et arbori-

sione neruorū mistice gerebat̄. ip̄a q; pas-
sio que cantabat̄. iam tūc sp̄s demoniacus
opp̄mebat. **T**ropologicē aut̄ hoc factō dō.
compatiendū proximo instrumur. **P**ie-
rumq; enī sup̄b̄ diues exhortatiōis blan-
ditiō placand̄ ē. quia et plerūq; dura
uuln̄a p̄ lenia fonta mollescunt̄ et
furore insanorū sepe ad salutem medico
blandiente reducit̄. **S**umq; eis in dulcedi-
nem condescendit̄. languor insanie mi-
tigat̄. **N**eq; enim negligēt̄ intuentiū
ē. qd̄ cum saule sp̄s adūsus inuadit̄ ap-
p̄h̄nsa dauid cythara eius uesania sedā-
bat. **Q**uid enim p̄ saule n̄ elatio potē-
tium. et quid p̄ dauid inuic̄. nisi hu-
milis uita scōrū. **C**um q̄ saul ab immū-
do sp̄u arripit̄. dauid canente eius uesa-
nia temperat̄. quia cum sensus potētū
p̄ elationem in furore uic̄. dignū ē ut
ad salutē m̄as q̄ dulcedine cythare lo-
cutionis nr̄e tranquillitate reuocetur.
Post hec philistim agmina sua in plui-
conduerūt in socoth iude. et castra
metati sunt̄ intra socoth et arecha in
finib; domini. **S**ocoth ē oppidum
in t̄bu iuda. **S**unt aut̄ usq; hodie uicu-
li duo p̄gentib; etiam de leuteropoleas
in nono miliario uie publicę. un̄ i mō-
te et alt̄ in campo situs qui socoth nū-
cupantur. int̄ptat̄ ū ramus ut humi-
litas. **A**recha ciuitas est. chanaanorū in
parte t̄bus iude ad quā usq; p̄secutus ē
ih̄c quinq; reges. s; et hodie uocat̄ uilla
arecha int̄ leuteropoli et heliā. **A**recha
int̄ptat̄ fortitudo siue decipula. **D**uma

siue domnum in tibu iuda uic' grandis
 ē in daroma. hoc ē ad australem plagā
 in finib' eleuteropoleos. decem .i. vii. ab
 ea milib' distans. **D**uma inēptat' silenti .66.
 um siue gaudiū. **P**orro saul .i. uiri isrl'
 congregati in ualle terebina. **T**erebin' est
 in sicinis sub q' abscondit iacob idola.
 iuxta neapolim. Et duxerunt aciem ad
 pugnandum contra philistim. et cetera. **H**ic
 iosephus. Post n' multa siquidē tempa
 palestini denuo congregati et magnū su
 p' omīs isrl'itas exercitum colligentes int'
 socoth et azecha castra metati sūt. **C**ont'
 q's denuo saul pduit exercitum. et
 int' socoth castra ponens coegit pales
 tinos p'ora quidē castra relinq're et ad
 uiso montis quē saul ap'hnderat.
 diuisitq; eorum exercit' medi' mōs
 qui erat posit' int' eos. **E**gressus ē uir
 spuruis de castis philistinoy nomine go
 liath de geth altitudinis sex cubitoꝝ et
 palmo. et cassis erua sup' cap't eius. et lo
 rica a mata induebat. **P**orro pondus .m.
 lorice eius quinq; milia sicloy er' et
 ocreas eruas habebat. **M**erurib' et cli
 peus erus tegebat humeros et' hastile
 aut' haste ei erat q' liciatorum trecentū.
 ipm aut' ferrū haste ei' sercentos siclo'
 habebat ferrū et armiger eius antee
 debat eum. stansq; clamabat ad iūsus
 falangēs isrl' et dicebat eis. **Q**uare ue
 nistis parati ad plūi'. **H**umq; ego sum
 philisteus. et uos serui saul. **E**ugite
 ex uob' uirū et descendat ad singulare
 certam'. si quiuerit pugnare meū et

si percussit me erim uob' serui. si aut' ego
 p'ualuero et percussero cum uos serui eri
 tis et seruietis nobis. **E**t aiebat philisteus
 ego ex braui agminib' isrl'is hodie. **D**a
 ce m' uirum. et ineat mecum singulare
 certam'. **S**upius ū dī. quia patre giga
 te. matre ū gethea natus erat **D**auid
 aut' erat filius uiri effitaci de bechleem
 iuda cui nom' erat isai. qui habebat
 octo filios. **Q**uerit' cur hic octo filios
 habere dicat' cum in paralipomenō
 n' amplius qm. vii. legant' qd' ita sol
 uit'. **N**athan itaq; p'ham filium sema
 a filii sui quem i loco filij educauerat
 et nutruerat int' filios adnumerat.
Nam et coram samuele' septeme
 ei' filij legunt' adducti fuisse et octauū
 eē in pascuis. int' q's nathan adduc
 tum fuisse manifestū est. qui .i. iona
 than uocat'. **D**e q' in extrema parte sa
 muelis dī. percussit aut' eū ionathan
 filius semaa fr'is dauid. **E**t notandū
 qd' uicūq; p'ha uocat'. nathan sebit'
 non ionathan. **P**ugna ū philistinoy
 cont' isrl' n' inconuenient' malignoy
 spiritūū plūm adūsum eccliam dei
 accipi pot'. **I**n eg'ditur de castis scilicet
 philistinoy uir spuruis nomine go
 liad nūmē magnitudinis. qui bene
 potest significare' diaboli supbiam.
 quē dauid n'r singulari certamine
 cong'isus p'strauit. ac p'plm di a timo
 re eius eripuit. qui leonem et uirum
 necauit. **V**rsus uidelic' diaboli sig
 nificat' leo ang' p'm. altum nunc

.m.

.xvi.

hominib' latent insidiantē alterum in
 posterum manifestissime seuentem.
 Iste dauid in plio gigante supauit cum
 adūsus pplm di alienigene dimicarent.
 Puocauit supbia humilitatē. puocauit
 diabolus xpm accepit arma bellica scs
 dauid ut adūsus goliām pcederet. **Hec**
 arma petatem et parua statua corpis
 portare n̄ ualuit. abiecit onerantia. ac
 cepit quinq; lapides de flumine et po
 suit in uase pastorali. **Hus** armatus p
 cessit et uicit. hoc quidē ille dauid. s; si
 multia pseruamur. in dauid xpc in
 telligit. qui tempe reuelationis noui
 testamti insinuande et commendande
 grē puidens arma deposuit. quinq;
 lapides tulit. **Deposuit** q̄ corporalia sa
 cramenta legis q̄ n̄ s̄t imposta gentib'.
 deposuit q̄ n̄ obseruat. quia i uetā lege
 et legim̄ et n̄ obseruam̄. s; tam ad aliquā
 significationē pmissa et posita intelli
 gim'. **Deniq;** h̄ arma deposuit. tanqm̄ one
 ra sacramtorū ueteris legis. i ipam legē
 accepit. **Quinq;** enī lapides. quinq; lib's mo
 ysi significant. **Tulit** q̄ illos quinq; lapi
 des de flumine idest de sclo. **Labitur** enī
 mortale sc̄m̄ et p̄fluit quicqd̄ uenit i
 mūdū. **Erant** enim in flumie tamquā
 lapides in plō illo p̄mo. erant illic mu
 tiles. et uacabant nichil pderant. transi
 ebat sup̄ fluuiū. **S;** quid fecit dauid ut
 lex ipā utilis eēt. **Accepit** grām. lex enim
 sine grā impleri n̄ potest. plenitudo le
 gis karitas est. quia grā fecit legē imple
 ri. **Significat** enim grā in lacte. hoc ē

enim in carne gratuitum ū mat̄ n̄ q̄
 rit accipe. s; satagit dare. **Hoc** mat̄ gra
 tis dat. et constat. si desit qui accipiat.
Quom̄ ḡ ostendit dauid legē sine grā opa
 ri n̄ posse. n̄ cū illos lapides quinq; qui
 b' significabat lex. in lib's quinq; conu
 gere nolens grē. posuit in uase pastorali.
 quo lac mulgeri consueuerat. **Hus** ar
 matus p̄cessit adūsus goliām supbum.
 se iactantē et de se p̄sumtem. **Tulit** unū
 lapidem et deiecit diabolū in fronte
 percussit et cecidit ex eo loco corpis. ū sig
 num xpi n̄ habuit. **Hoc** q̄q; lic̄ adden
 dos quinq; lapides posuit. unū misit.
 quinq; libri electi sunt. s; unitas uicit.
Plenitudo ḡ legis karitas ē ut ait apl's.
 suffertis inuicem in dilectione studen
 tes seruare unitatem sp̄s in uinculo
 pacis. **Deinde** illo percusso atq; detecto
 gladium eius abstulit. et deinde caput
 illi abscidit. **Et** fecit hoc n̄ dauid. **Deie**
 cit diabolū de suis. qm̄ credebant ma
 gi eius q̄s ille in manu habebat. de qui
 b' tetras animas trucidabat. **Coniūit**
 linguas suas contra diabolū. et sic go
 lie de gladio cap̄t incidit. **Ite** uir ita fi
 de plenus q̄ sc̄i solent ad iusticiā depu
 tare. ea ipā sc̄pturē sacre q̄ heretic̄ afferit
 testimonia colligit. et erroris eius pana
 tiā inde conuincit. **Cont'** n̄rā q̄dam sa
 cre legis testimonia apportant sc̄i. no
 bis afferūt un̄ uincant. **Un̄** et dauid
 typū dñi qui uideh̄ fortis manu int̄
 p̄tatur. goliās ū reuelat siue transiugū
 supbiam significans hereticorū. hoc re

bus locuti sunt qd nos ubi apimus. **G**oliath quippe cu gladio dauid si cu pera patrali uenit ad plium. **S** eundem goliath dauid supans suo occidit gladio. qd nos qd agimus qui pmissi dauid mbra ex eius fieri dignatioc meruim. Nam cu supbientes hereticos et sacre septure sententias deferentes eisdem ubis atq; sententis quas pferunt uincim. qd elaci goliath suo gladio decrucam. **A** ssumens aut dauid capt philistei attulit in ierlm. arma u eius posuit in tabnaculo suo. **Q**uod dicitur attulisse dauid capt philistei i ierusalem anticipatio est. quia postea fecit. **A** rma u eius idest philistei n est intelligendum qd in suo posuit tabnaculo. s; in tabnaculo dni. **D**e q tabnaculo p ea hec abimelech sacdote accep. **E**o aut tempore q uiderat saul dauid egredietem contra philistei. ait ad abner principem militie. **D**e qua stirpe descendit hic adolescens abner. **D**ixitq; abner. **U**iuat anima tua rex si noui. **S**ecundu illud locutionis genus hoc dictum est. quo dictu e illud. **B**enedixit naboth do et regi. **A**c si diceret. **N**on uiuat anima tua rex si noui. aut uideat morte tua si noui. **A**it. quia si conuincio aliqui do ponit p n adubio. ut e illud psalmi. **S**i intabunt in requie mea. id est n intabunt in requiem mea. si noui pot p n noui accipit. ut enim m iurandi p uita regis et affirmat se n nosse un dauid fit. hoc enim m et in genesi ioseph patriarcha cont frat suos usus est

quando dicit p salutem pharaonis n egdimini hinc donec ueniat fr ur nimum. **P**eracta uictoria qua dauid gigantem in effecit dicit septura qd anima ionathas co. ligata e anime dauid. et ita dilexiss; eum ionathas qd anima sua. et reliq. **I**onathas optime typum eorum tenet qui ex iudeis in xpm crediderunt. qui accepta sps sci gra p xpi amore. relictis omnib; q in mundo habere potant ipm redemptorem secuti sunt. **U**n et petrus aplos de se et de socis suis dixit ad ihm. **D**omine ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. **E**t in actib; aplos ita scriptum e. **Q**uotq; possessores agrorum erant ueniebant et uendebant et afferebant pcia eoru ante pedes aplos. diuidebantur aut singlis. put cuiq; opus erat. **S**ic enim ionathas dedit dauid uestimenta sua a tunica sua usq; ad batteum. cum credentes quicq; quicq; habere potant i hoc mundo omnia in lucru xpi conferre satagebant. **P**orro cu reuerteret dauid p cussio philisteo egressus fuit mulieres de uniuersis urbib; isrl. cantantes chorosq; duentes in occursum saul regis in tympanis leticie et in fistis. et p ciebant mulieres ludentes atq; dicentes. **P**ecussit saul mille. et dauid decem milia. qd regis annus indigne tulit. **H**inc inuidia saulis et sem odioy aduersum dauid orta f. ita et iudei audientes xpm p dicari in ecclis quem ipsi neci tradiderunt. et de uictoria ei qua hostem antiquu triumphau. credentes in laudib; ipsius congratulari. **Q**uit

xviii

iii

inde offensi sunt. Nam saul callidus simulator ut sine insidijs suis possit dauid offerre discrimini studuit cum nichol filie sue nuptijs alligari si centum s allosiloz iputia uictor offerret. Qui ly centum ducenta dedit ille et unum credit est regio perire uoto. inde auctus est gloriosiore trophoeo. Ita ut iudei dum contuoluntate di xpm interficere nituntur. p id salute gentium egerunt p qd ediderunt et sanguere. Qd uero dauid pua alienigenaru iputia attulit et sic deno saul filie nuptijs hestit significat qa xpc n pua sinagogam conubio suo spodo det. n ante gloriosus in gentib fieret. Prius enim in nationib; rescauit carnis pollutione et postea copulatus est sinagoge. Septimum enim. Postqua intrauit plenitudo gentium tuc omnis isrl saluus erit. Dupla aut hoc e. ee pputia obtulit siue p iudeis et gentib; adquisitis siue quia maior e numerus acquisitionis ppli gentium qua credentium iudeoy. Auit deinde odium saul aduersus dauid in tantum ut rex ob medellam sui sps dauid psallentem de more iaculo conaretur configere. Siquid e dii saule sps aduersus inuaderet apphesa dauid cythara eius uesaniam imitabat. Saul enim iudeoy elatio p dauid aut humilitas xpi significat. Cu gab immundo spu saul arripitur dauid canente ei uesania temperat qa cu sensus iudeoy p blasphemiam in furore uitae digni e ut ad salute nites

corum qd dulcedine cythare locutionis euiglice reuocentur. Nisus e saul dauid psallente configere lancea in parietem. et declinauit dauid a facie saul. lancea aut casto uulnere plata e in parietem. m. Sic et pdicante xpo euiglm iudei meditati sunt ei mortem inferre. s; cum ille ab eis ad salutem gentium uiuus secessit. solam duritia nites illorum malitia eoy lesit. Nisit g saul satellites suos in domum dauid ut custodirent eu et interficerent mane aut abscessit dauid nocte et fugit atq; saluat e. Cumq; uenisset nuntij saul inueniunt staciam in lecto positam et pellem pilosa capraru ad caput eius. Audiam g quid significet qd miserit saul ad custodienda domum dauid ut interficeret. hoc n ad cruce dnt s; tam ad passionem eius p;ner. Crux fixus enim xps et mortuus e ac sepultus. g illa sepultura tamq; domus ad q custodiendam misit regnum iudeoy q do custodes adhibiti sunt sepulcro di. Quom g custodia e domus si dauid figurabat xpm ut xps interficeret dum xps n in sepultura s; i cruce sit interfectus. Refertur hoc ad corpus xpi qa interficere xpm erat tollere xpi nom. Neq; cui crederetur in xpm si mdacium pualeret custodum qui corrupti sunt ut dicent quia dormientib; nob uenerunt discipuli eius et abstulerunt eu. Hoc e itaq; uelle xpm interficere nom resurrectionis ei et extinguere ut mdacium euiglio preferret. s; sic illud n ualuit saul ut int

fieret dauid sic nec hoc potuit regnū
 iudeoy efficere ut memoria xpi deleteret.
Isti autē qui de saul uirtute id est de reg
 no iudeoy in xpm psumere uoluerunt.
 offendunt in lapidem offensionis tāqm̄
 in staciam et hedus eis uisus erat agri.
 quia in peccati n̄ inueniunt q̄i peccato
 rem psecuti sunt. **N**untiatum ē sauli
 a dicentib; ecce dauid in nachioth in ra
 ma. **N**achioth locus est in rama ū dō
 fedir. Rama ū in t̄bu beniamin ciuitas
 est saulis in seruo miliario ab helia ad
 septemprionalem plagam c̄t bechel. **O**e
 munt huius et ieremias. Alia autē rama
 ē in t̄bu aser. **N**achioth pulchritudo in t̄p̄ .m̄.
 tatur. et rama excelsum. bene ḡ eueni
 unt h̄ nomina locoy. rebus in h̄is ex
 pletis. quia pphariū dicta et celsitudine
 habent scientie. ac uenustatem locutionis.
Misit ḡ saul he t̄ores. ut raperent dauid. **xix.**
Quicum uidissent euneū pphariū uanei
 nancium. et samuele stantem sup eos. fac
 tus ē domini sp̄s sup eos et pphare cepunt.
 etiam ip̄i. **I**gitur dauid regie manū
 ichum deuitans euisq; psecutiones decli
 nans fugit. uenitq; ad samuele. **E**t misit
 saul milites qui apphenderent dauid. **Qui**
 cum uidissent samuel int̄ pphas et cet̄i
 pphariū. qui in illo tempe pphabant. nū
 tijs autē qui missi sunt accepto eodē sp̄i
 pphauerunt. **M**issisq; alijs hoc cōtra ḡ.
 et t̄us nichilominus. **P**ostea il cum et ip̄e
 saul ueniret factus ē sp̄s domini sup eū.
 et ambulabat egrediens et pphabat. **Q**ue
 tio magna hic oritur. cum p̄cedentibus

legat. et n̄ uidit samuel saulē usq; in diē
 mortis sue. quom̄ hic pphasse coram sa
 muele dicatur. **Q**uia questionem hebrei
 h̄is duob; solunt. **A**ut n̄ uidit eū. q̄a
 q̄ndo iunct̄ ē saul cuneo ppharum. ab
 scondit se. samuel ne uideretur ab eo. aut
 n̄ uidit eum in duntū habitu regio q̄ in
 dunt erat qm̄ dictū ē n̄ uidi eū usq; in diē
 mortis sue. subauditur in duntū habitu
 regio. et spoliasse ū se n̄ om̄ib; uestim̄tis
 s; regalib; tantū intelligendū ē. **I**tem q̄ri
 tur qm̄ illi nuntij qui cū missi eēt
 ad tenendū hominē et ad necem ducē
 dum. tales sp̄s participes eēt meruerūt.
 et saul ip̄e qui miserat ueniens et ip̄e
 sanguinem innocentē q̄rens effundē.
 accipe meruit sp̄m illū et pphare. **Q**u
 tum enī ad littam atinet n̄ ē mirū ho
 minem xpbum ad montā transitorie
 pphasse. dum etiā similes multi ppheti
 et domum legunt habuisse. sicut et ha
 laam ille xpbus. quē n̄ tacet sc̄ptura
 iudicio diuino eēt dampnati. s; tam̄
 pphetiam habebat. **N**ec illa ūba pa r̄i ar
 testantur huic sententia q̄ in eūglio sc̄p
 ta sunt. multos dicturos in illa diē. dñe
 dñe in nomine tuo manducauim̄ et
 bibimus. et in nomine tuo uirtutes ml̄
 tas fecim̄. quib; tam̄ dicitur ē n̄ noui
 uos un q̄. discedite a me qui opamini
 iniquitatē. **I**stic autē exemplū hui
 saul nuntioy q; euis i hac sententia fi
 gurat n̄ nullos hereticos qui aliquid
 boni de munib; sc̄i sp̄s h̄nt. sic testam̄
 ta legis et eūglio. baptismi sacram̄tum

quia cū ad eccliam catholicam ueniūt.
n̄ ē in eis ullōm̄ causa laudā. s̄; tamēo
n̄ ideo debere salutem confidere quia
n̄ impbani qd̄ p̄ illos accepisse cōcedim̄.
S; oportet eos cognoscere unitatem et so
cietatem in uinculo pacis. sine q̄ omnino
quicq̄ habere potuerit quāuis sit sc̄m̄
ueniandū. ip̄i tam̄ nichilomin̄ sunt tā
to indigniores effecti. p̄mo uirt̄ et̄ne.
quāto illis donis n̄ b̄n̄ usi sūt q̄ in hac
uita q̄ transitoria ē accepunt. **I**tem exē
plum atq; imago saul huius nuntioy
q̄ eius in h̄ loco uideoy n̄ incongrue
gestat p̄sonam. qui dum adūsari cupi
unt xpo h̄nt in ore sacra m̄ta legis et p̄
phetarum. ad testimoniū xpi. et cum
ecclia q̄ cum p̄phis de sc̄pturis disputat
sic illi cū p̄phis uaticinabant. **Q**uod
dicente ionathan ad dauid quem i p̄
secutionib; pat̄s sui n̄ uisus dolebat
fangari. si uixero facies m̄ in misericordiam
domini. si mortuus fuero n̄ auferes mi
sericordiā tuam a domo n̄a. usq; in
sempit̄nū. q̄n̄ eradicauit dominus in
imicos dauid unūquēq; de t̄ra cum ad
iungēt sc̄ptura. pepigit q̄ fides iona
thyan cū domo dauid continuo subin
tulit dicens. et requisierit dñs de manu
imicoy dauid. per anticipationē u
tiq; fecit p̄us historie miserendo quod
multo post tempe factum ē cum inter
fecto saule regnum ad dauid translātū
ē et qui innocentem eū inuiste p̄seq̄
bant. iusta sunt diuinitus ultioē m̄t̄
tati. **T**unc enī requisierit dominus de

manu inimicoy dauid. q̄re uirū sc̄m̄
affixerint. **T**ē cogebant rationem red
dere et odiorum quib; cont̄ illum tanto
tempe seuerant. quia et de absalon et
de saba filio bochri et de ceteris hostibus
dauid eque pot̄ intelligi. **A**lit̄ si seire uis
quid de manu inimicoy dauid requisi
erit dauid. potest in falloz a superiore sen
tentia qui a dictū ē qd̄ fides pepigerit
ionathan cum domo dauid. a pot̄inu. in
telligi. idest p̄ anticipationē qd̄ hoc de
manu inimicoy dauid requisierit. id
est quare n̄ et ip̄i fides cum eo pacis in
ire uolunt cum q̄ ē dominum uident.
Ioco aut̄ sc̄ptura hic sententiā hanc p̄
occupando inēponere uidetur. ut testi
monium ionathe q̄ dixerat quādo eradi
cauit dñs inimicos dauid unūquēq; de
t̄ra. uerū ē compararet. quia uidelicet
eradicati sunt inimici dauid de terra.
n̄ ip̄o dauid se de adūsariis ulciscente
s̄; iudicante dño p̄ illo. **B**ene aut̄ sub
iungit̄. **E**t addit ionathan deit̄ rare da
uid. eo qd̄ diligeret illum. **S**icut enim
animā suam ita diligebat eum. ut ille
inimicū qui tā p̄fecto iuxta legem dei
amore complectebat̄ dauid. a pot̄ioē
imicoy ei ostenderet̄ inimicū. **Q**uia
si cito morte p̄rept̄ regnum cū eo ut spe
rabat t̄renum habere nequiuit̄ omni
ne absq; ulla tam̄ cont̄dictioē regni ex
lestis consortium cum eo quē. p̄ gl̄a uir
tutum tantisp̄ dilex̄ cum eēt et ip̄e uir
uirtutum accep̄. **V**enit ionathan in
agrū iuxta placitū dauid et puer

at

EB.

parvulus cum eo. Et ait ad puerum suum.
 Hade et affer mihi sagittas quas ego iacio.
 et ait. Quid est quod ionathan dauid ser-
 uare uolens cum ille lateret in agro iuxta
 lapidem ad signum duas iecit sagittas quod
 puer paruulus ignorans quid fecit colle-
 git et incuitate reuertit. In quod deus pacem
 filium suum unigenitum quem ad salutem hu-
 mani generis mittendum decreuit. in lit-
 tera legis iudis nescientibus absconditum
 habuerat. Dauid quoque absconditus in agro
 id est christe celatus est in mundo de quo in
 euangelio iohannes dicit. In mundo erat et
 mundus per ipsum factus est et mundus eum
 non cognouit. Iuxta lapidem sedebat quia
 in tabulis legis conscriptus erat. ut est illud.
 Audi israhel dominus deus tuus deus unus est. et
 non assumes nomina dei tui in uanum. Nam
 saul odio habens dauid in epulas sedens
 filium eius mortis esse iudicabat. et iudaica
 perfidia in pasce epulis conuiuans de
 nocte christi tractabat. Cum ergo illuxisset ma-
 ne uenit ionathas magrum iuxta pla-
 citum dauid. et puer paruulus cum eo.
 Iecit unam sagittam. iecit et aliam. et deus
 pacem illucente mane credulitatis. pri-
 mum testimonium legis de christo protulit. de-
 inde prophetas misit qui de aduentu eius
 testificarentur. Unde et scriptum est. In lumi-
 ne iacula tua ibunt in splendore ful-
 goris armorum tuorum. Collegit autem puer
 ionathe sagittas et attulit ad dominum suum.
 et quid ageretur penitus ignorabat. sic et
 iudaicus populus libris legis et prophetarum por-
 tans quasi diuinitus scriptos honorabat.

si eum quem moyses et prophete signauerant
 presentialiter in se manentem non cognouerant.
Surrexit itaque dauid uerumque fugit
 in die illa a facie saul. uenitque ad sacer-
 dotem abimelech. a quo et gladium golie
 sustulit et panes propositionis accepit.
Que res et sacerdoti mortem attulit et ani-
 maduersionem religiose intulit ciuitati.
 Primo uidentium est quid sit quod dauid
 interroganti respondit sacerdoti et dixit.
 et quidem si de mulieribus agitur. conti-
 numus nos ab heri et nudius tertius
 quasi egrediebamur et fuerunt uasa puerorum.
 scilicet hoc quoque taliter accipi potest. Abime-
 lech interrogat utrum dauid et pueri sui
 quibus in illum et illum locum conduxisset
 se dixerat. mundi enim dauid enigma-
 tice pluraliter de se ipso respondit dicens.
 et fuerunt uasa puerorum. scilicet scilicet et
 a concubina conjugali. Quod si autem por-
 ro uia hec polluta est. et in ebreo legitur
 porro uia laica est. ac si diceret. in lege
 preceptum est ut extraneus non comedat ex
 eis. et tu interrogas utrum mundi sit pue-
 ri qui etiam si mundi essent nequaquam ei
 uesci deberent. ideo uia laica est quia
 tu laicaliter interrogas. Quod uero sequitur
 si et ipsa hodie sanctificabitur in uasis ip-
 sa utique in uasis. ipsa utique in uasis id est
 in te sua sanctificari dicit. quia non necessitate
 corporis et periculo uite urgente nequaquam
 uesceretur eis. Et hec itaque gestorum fidelis
 est. si quantum ad sacramentum prophetie per-
 tinet in christo domino nostro impletum est.
 qui positus in carne dum in sectatione

.xv.

.xv.

.xv.

declinaret iudaicam. ad aplos transiit
cum quibus et desideratum s cibum supsit.
desiderio enim desiderauit manducare
pascha. Et quibus golie idest arma diabo
li sustulit fortis enim spolia ipse dirup.
Hys q a quibus receptus est xps: tribula
ones induxit diabolus et morte. Omnes
enim ut ait aplos qui in xpo pie uolunt
uiuere psecutione patiuntur. et dominus
si me inquit psecuti sunt. et uos psequi
tur. Erat autem ibi quidam uir de seruis
faul in die illa intus in tabnaculo et
nomine eius doech idumeus in hebreo
habetur obligatus in conspectu domini.
Obligatus id est doech idumeus erat uo
to quo se obligauerat aliquot diebus
in tabnaculo domini in moraturum et ora
tioni uacaturum. Doech autem iste idu
meus camelorum idest infructuose gre
gis et tortuosi custos erat. et interpretatur
motus siue sollicitus. qui et percussit
amalech sacerdotem magni. Nam ab
imelech interpretatur frater meus rex. in no
mine et gestu iude perditionis personam
gestat. per quem fraude contra redemptorem
nostrum qui uere rex est operatus diabolus
ut eius perditione facta etiam postea pse
cutionem ecclesia pateret et occiderentur
quia plurimi discipuli christi et sacerdotes.
et per nomine eius psecutiones grauissi
mas perferrent. Sed in domo abimelech
solus abiathar princeps sacerdotum a
psecutore saul immunus est. quia nemo
potest nocere christo principi sacerdotum qui
uictor ad celos ascendit. Intra dauid

cum fugeret saul latere uoluit apud
regem quendam gech. nomine achis. Et cum
gloria eius sic fuisset commemorata ne pluu
rem rex ad quem confugerat in eum aliquid
mali machinaret sine insana. et qua
si furore correptus mutauit os suum de
fluebantque saluae in barbam eius. et co
flabaturque in manibus eorum et perdebant ad ho
stium porte. Et dixit achis. Quid huic in ad
duristi istum. Numquid deerant nobis
furosi. et sic eum dimisit. Achis inter
pretatur quomodo est per quam significat ignoran
tia et uerbum mirantis et agnoscantis.
Quod in gente iudeorum impletum est. quid u
iderent christum nisi agnouerunt. coram qui
bus mutauit os suum et abiit. Erant enim
ibi precepta legis carnalia. erat sacrificium
secundum aaron. et postea ipse de corpore et
sanguine suo instituit sacrificium secundum
ordinem melchisedech. Mutauit os su
um in sacerdotio. mutauit in preceptis. dicit
aliud testimonium euacuata carnalio
patione. atque co flapsus est in manibus eorum
quoniam cum comprehendentes crucifixerunt.
et perdebant ad hostium porte. idest
humiliabat se perdere usque ad hostium
fidei nix. Ostium enim porte in initium
fidei. inde incipit ecclesia. et peruenit usque ad
speciem. et cum erudit ea que non uidet me
rebitur illorum profectum cum eum facie ad
faciem uidere cepit. Quod uero in illo quasi
furioso saluae decurrebant super bar
bam eius. apostolus habet apertum dicens. Iudei sig
na petunt. et gratia sapientiam querunt.
Hos autem predicamus christum crucifixum

iudeis quidē scandalum. gentib' autē
 stulticia. ipis ū uocatis iudeis et grecis r's
 tum di uirtutē et di sapientiā. quia qd
 stultum ē di sapientiā ē hominib'. Sa
 lue enim significant infirmitatē. s; qd
 stultum di fortius ē hominib'. Nota
 quia salue offendant. s; attende quia
 sup barbam decurrē. Quom' enī i sali
 uis infirmitas. sic in barba uirtus osten
 ditur. Ter q' uirtutē suam corpe infirmi
 tatis suē et quia forinsecus infirmabat
 tanqm' in salua apparebat. int' aut' di
 uina uirtē tanqm' barba tegebat. **Fug** .xx.
 aut' dauid in spelunca modollam ū cū .iii.
 fr' eius et omnis domus pat' eius in
 sitauit. et conueniunt ad eū omīs qui
 erant i angustia constituti. i op'p'li. e
 re alieno i amaro animo. i factus ē
 eor' pnceps. **Q**uid ē qd dauid manen
 te in spelunca ueniunt ad eum fr' eius
 et omnis domus pat' ei' n' quia redēp
 tor n'r pacta passione sua ac redempti
 one humani genis de plebe isrlitica
 in uida p'mum eccliam collocauit de
 gente in q' carne assumere dignat' est.
 Vbi fr' eius id est apli. et domus patri
 eius. hoc ē illi qui et sinagoga in eum
 edidiunt uenerunt ad illum. Et cū uene
 runt ad eum omnes qui erant i angus
 tia constituti et op'p'li. ere alieno. hoc
 ē quia ipē ad se uenā inuitans dicit.
 Venite ad me omīs qui laboratis i one
 rati estis. i ego reficiam uos. Omnes q' p
 pe qui se agnoscunt in angustis uici
 orum constitutos. nec hnt latitudinē

karitatis. et op'p'li sunt. ere alieno hoc
 ē censu peccatorū quem et soluebant dia
 bolo. quo exhibuerit m'bra sua seruire
 iniquitati. ad iniquitatē. necē ē ut ama
 ro sint animo. hoc est ut digne penitē
 tiam gerant. de delictis suis p'ntis. et ue
 niant ad dauid. ad desideratum uidelicet
 n'r'm quatinus fiat eor' pnceps. quia ipē
 est qui constituit ē a deo iudex uiuor' et
 mortuor'. d's fortis pat' futuri scilicet pncep
 pacis. cuius regni n' erit finis. i domina
 bit a mari usq; ad mare. et a flumine
 usq; ad terminos orbis t're. cuius potesta
 potestas ē c'tna. et regnum eius alti n'
 dabitur. **O**ritq; gad ppha ad dauid.
 Noli manere in p'sidio. p'ficiscere et ua
 de in t'ram iuda. **M**iro in hic int'ducit .xv.
 gad ppha cum in p'ceditib' eius nulla
 facta fuit m'cio. Sic itaq; hic int'ducit
 sicut helias ppha in loco ū dicitur. et
 dicit helias chesbites de habitatorib' ga
 laad. **E**t ore itaq; domini gad ppha dō
 dicit ut n' moraret' int' gentes et m'cia
 polluta. s; in t'ra iuda rediret. i ubi uir
 uoluntatem d'ni p'secutionē inimicor'
 ferret. **P**orro eo tempe quo fugerat abi
 athar filius achimelech ad dauid. in die
 illa ephoth secum hnt descenderat. i cet'
Ephoth illud erat qd moyses iubente do
 mino fecerat sicut et rationale. in quo
 erat doctrina i uitas in q' etiam cōsultat
 dauid domini. **E**t ait dauid ad do
 minū. Si tradent me uiri cēle in ma
 nus saul. **E**t descendet ipē sic audiuit
 seruis tuis. d'ne d's isrl' indica s'uo tuo.

Et ait dominus Descendet. Ac si diceret.
Si hic stetit descendet saul. et tradent te
uiri ceile in manus eius. **C**orum uolun-
tatem ei indicabat. Et muto uiri ceile q̄
ingra bñficijs dauid existant cū eos ip̄e
de manib; philistin erunt. significant
infidelitatem seu inconstantiam iudeorū.
qui redemptoris nr̄i semp pietati ingra
existentes apud sehi potestates contra
eum insidiando meditabantur. **I**nter-
pretatur aut̄ ceila ad fundam iacta siue
extollens sibi nec. Et in psalmo scriptū
ē. **I**nciuitu impu ambulat. Et alibi,
stultus ut luna mutatur. Porro da-
uid erat in deserto ziph in silua. **recl.**
h. **Z**iph mons est squalidus. t̄ caligans
siue nebulosus iuxta ziph. in quo se-
debat dauid p̄t̄ chermela que in sep-
turis carmelus appellatur. Sic enim
appellatur iuc̄ hodie iudeorū un̄ fuit
nabal carmelus. s; i un̄ de posteris cha-
leb dictus ē ziph. si legeris paralipo-
menon. **Q**uid est ḡ qd̄ ziphēi dauid
apud se latitantem saul pdidit. et
cum eo mortē eius meditati sunt. n̄ qd̄
iudei q̄s ziphēi m̄to significant. int̄-
p̄tant germinantes cum int̄eno reg-
no germinare appetebant. apud p̄nci-
pes suos tractabant de nece saluatoris
qualit̄ eum p̄ discipulum suū pditiū
apphnderent. i p̄fidi ad int̄ficiendum
tradent. **A**scendit ḡ dauid in. i habi-
tauit in locis tutissimis engadi. i rel.
recl. **I**n heremo engaddi cum p̄sequidum
dauid saul appeteret ingissus est dauid

in speluncā et ibi latebat. **S;** rex impu-
sis exceptis insidus qd̄ innocuo molie-
batur incidere. **S**criptum ē enī. Qui fod-
foueam primo suo incidet in eā. **D**auid
bona p̄ malis retribuens inimicū n̄ oc-
cidit. s; p̄ testimonio factioram rege
clamidis amputans abstulit eū utiq;
facilius sit se exceptū insidus adūsari
ū p̄dē magis quam fallere. **Q**uid ḡ est
qd̄ iste fugiens a facie saul in spelun-
ca latuit. **Q**uare aut̄ latuit. n̄ ut oc-
cultaret et n̄ inueniret. **Q**uid ē conte-
gi spelunca n̄ contegi t̄ra. **Q**ui enī fug-
it in speluncam t̄ra tegitur ne uideat. **P**or-
tabat ih̄c carnem quam acceperat de t̄-
ra. et in ea se occultabat ne a iudis in-
ueniret d̄s. **S**i enim cognouissent. nūq;
dominū gl̄e crucifixissent. **Q**uare ḡ
dn̄m gl̄e n̄ inueniunt. quia in spelun-
ca se t̄terat. id est carnis infirmitatē o-
culis obiebat. et maiestatem diuinita-
tis in corpis tegmine tamqm̄ spelunca
abdito contegebat. **I**lli n̄ cognoscentes
dn̄m p̄secuti sunt hominē. nec mori po-
tuit n̄ in homine. quia nec teneri po-
tuit n̄ in homine. **O**pposuit ḡ male que-
rentibus t̄tam. seruauit b̄n̄ querenti-
b; uitam. **F**ugit ḡ scdm̄ carnem in spe-
luncam a facie saul. quia passus ē us-
q; adeo se occultans coram iudis ut mo-
rertur. **S;** q̄re usq; ad mortē eē patiē
uoluit. ut fugeret a facie saul i spe-
luncam q̄ inferior pars t̄re pot̄ accipi.
qd̄ manifestum et notum ē omni-
bus eū in monuūto positum ē. qd̄ ex

cium i petra. Hoc g monumntu spelu
 ca erat. Illuc fug nr dauid a facie saul.
 Tandiu enim psecuti sunt illum iudi.
 quo usq; poneretur in spelunca. S; qd
 est qd saul psecutor ad purgandum
 uentrem spelunca ingreditur. si qd iudi
 conceptam in xpo malitiam nris qsi
 odorem pphanum emiserunt. et cogi
 tata apud se gloria. factis detioribus
 in dnm xpm pacta ostendunt. S; tñ
 dauid saule occidere noluit. et cum cu
 in abdito occultatus antro haberet.
 in potestate habuit et n occidit. Septu
 enim erat de eis p ppham. ne occideri
 eos. Deniq; dauid tantum summitate
 clamidis eius silent abscedit. ut ostē
 deret. pphetia xpm iudeos n occidisse.
 s; eis tantum regni glam abstulisse. sicq;
 eos p psecutioe sua uacuos sede ut im
 pio reliquisse. Clamidis enim abscisio.
 regni e amputatio. hoc etiam alio loco
 idem saul cum p mobalientia peccass;
 ostendit. Nam cum ueniam pcaratur.
 rogaretq; samuele ut reuertetur cum
 illo ad placandu dñi et noluisse. atq; co
 uicens faciem suam abiret. tenuit saul
 pinnulam uestimti ei. et dirupit eam.
 et dixit ad eum samuel. Dirup dominu
 regni isrl de manu tua hodie et da
 bit illud primo tuo. et diuideatur isrl
 in duos ppls. Ergo rex iste psona si
 guate gerebat iudeoz. significans qd
 inde amissurus erat regnum dñi pse
 quit xpm. Item moralit huius gestu. Et
 si quis qsierit ita accipe potest. ut per

saul mali retores designent. Saul g
 uentri purgare est puos ppositos cocep
 tam in corde malitia usq; ad opa mise
 riodoni extendere. et cogitata apud se
 gloria factis et detioribus exsequendo
 monstrare. Quem tam dauid ferire
 metuit. quia pie subditoz mtes ab
 omni se peste obtrictationis abstinē
 tes ppositoꝝ uitam nullo lingue gladi
 o pcuunt. etiam cu de impfectione
 repñdunt. Quic si qñ pte infirma
 tatem sese abstinē uix possunt. ut ex
 trema qdam atq; etioꝝa ppositoꝝ ma
 la s; tam humilit loquant. qñ oram
 clamidis silent incedunt. quia uide
 licet dum plate dignitati salti innot
 ie et latent derogant qñ regis suppo
 sici uestem fedant. s; tam ad semet
 ipos redeunt. seq; uehementissime uel de
 tenuissima ubi laceratioe repñdunt.
 Vñ bene et illic septumē. Post h dauid
 percussit cor suum. eo qd abscediss; ora
 clamidis saul. facta quippe ppositoꝝ
 onis gladio ferienda n sunt. etiam cu
 repñdnda recte iudicant. Si qñ u et
 eos in minimis lingua labet. necesse e
 ut p afflictione penitentie cor prema
 t. quaten ad semetipsu redeat. et cum
 pposite potestati de hqre et contra
 se iudicium qui s; platus e phorrescat.
 Nam cum i ppositis delinquim. eius
 ordinatioi qui eos nobis pculit obui
 amus. Vñ moyses q; cum cont se et
 aaron congri pplm cognouiss;. ait. Ho
 enim quid sum? Nec cont nos est

.h.

murmurum urium contra dominum. **P**ost h
 sequitur scriptura narrans de morte samu
 elis et de fuga dauid ita dicens. Mortuus
 est autem samuel et congregatus est uniuersus
 israhel et plantauerunt eum et sepelierunt
 eum in domo sua in ramatha. **C**onfur
 gensque dauid descendit in desertum
 pharan et cetera. **P**haran nunc est oppidum
 trans arabiam iunctam sarracenis qui
 in solitudine uagi erant per hoc interfe
 ciunt filios israhel cum de monte sinai
 castra mouissent. **S**icut ergo ut diximus trans
 arabiam contra australem plagam. et di
 stat ab alia contra orientem ita ne tunc
 dierum. **I**n deserto autem pharan septuaginta
 commemorat habitare in ismahalem
 uenit et ismahelita qui nunc sarraceni
 dicuntur. **L**egimus codorlaomor regem
 percussisse eos qui erant in deserto pha
 ran. **E**rat autem uir quispiam in solitudine
 maon et possessio eius in carmelo et
 cetera. **H**istoria que de nabal et de abi
 gail uxore eius narrat. mysticum intel
 lectum querit. **N**abal enim de quo dictum est
 quia uir durus et pessimus et malici
 osus fuit. capum tenet populi iudeorum.
 quorum aliqui uua fellis et botro ama
 ritudinis debati dura ceruice et inc
 cumcisi cordibus semper spiritu sancto resis
 tebant. atque carnalem sensum in lege
 sequentes stulti facti sunt. quod bene
 nomen nabal exprimit. **I**nterpretatur enim
 insipiens ut demens. **U**enit et christum ue
 nientem et per apostolos ab eis refectioem
 fidei et bone operationis expectentem

respuerunt dicentes. **H**unc autem nescimus
 uenisse nos moysi discipuli sumus. **A**b
 igail uero de qua refert quod mulier prude
 tissima et speciosa fuit. capum tenet
 populi illius qui ex iudis ad fidem conuer
 si deo placere meruerunt. **Q**uod bene nomen
 abigail sonat. interpretatur enim patris exul
 tatio. **U**enit et dominus in euangelio dicit.
Gaudium erit in celo super uno peccatore
 penitentiam agente. **H**ec sepius in propheta
 tis et in apostolis per salutem populi iudaici de
 precans. dauid nostro oblationem acceptabi
 lem bonorum operum et pie deuotionis
 obtulit. quam ille post mortem uiri sui
 qui demens in stulticia perit ascitum
 coniugium et exhibuit sibi sponsam non
 habitentem maculam aut rugam. **Q**uod
 abigail impellans per se et per domo sua
 ait ad dauid. quem uir eius stulticia
 et ebrietate sopitus offenderat. **S**i enim
 fuerit aliquis homo persequens te et querens
 animam tuam. erit anima domini in custodia
 tua. quia in fasciculo uuentium apud
 dominum tuum. porro anima inimicorum
 tuorum rotabitur quia in impetu et ecilio
 fundetur. **P**ulcherrima comparatione
 statum iustorum ac reproborum discernit.
 horum quippe animas appellat uiuentem
 tel. ut illos et contrario spiritali morte
 preoccupatos insinuet. **A**nima que para
 uerit ipsa mori scit. **H**os fasciculos
 illos lapidi funde assimilatur. **F**ascicu
 lus enim constringitur ut integer ma
 neat et conseruetur. lapis in funda ex
 pedis ponitur ut abiciatur. **S**ic etiam

.b.

in h[is] secl[is] electi p[er]suis t[ri]bulacionu[m] co[n]s[ol]antur ut h[is] ammoniti arcus se ad inuicem mutua karitate cono[n]ctant. q[ui] adunati inuicem manu sui redemptoris in p[ro]p[ri]etate conseruent. At u[er]o rep[er]it q[ui] tanto latius in hac uita uoluptatib[us] p[ro]p[ri]e uelut libi dimittunt tanto longius i[n] futuro a diuine uisionis gl[ori]a p[er]iciunt. ut de eis m[er]ito dicat equide[m] ip[s]i de manu tua expulsi sunt. **D**ixit aut[em] omnipotentem p[ro]uidencia[m] desebit sup[er]ni p[re]toris. cum die anima uiri sancti q[ui] in fasciculo iuuentu[m] apud eum e[st] custodita. Sicut enim facillimum e[st] cuilibet fasciculum h[ab]ere ut feni sua manu retentum conseruare. ita uirt[us] domini et saluatoris n[ost]ri om[n]es p[ro]bem electos ab initio usq[ue] ad finem secl[is] ne qui ex eis ulla ratio[n]e p[er]eant sine labore tunc iuxta q[ui]d ip[s]e in eu[an]glio sub figura ouium de eis loquens. et sequuntur me inquit. et ego uitam et[er]nam do eis. et n[on] p[er]ibunt in et[er]ni nec rapiat eos q[ui]sq[ue] de manu tua. Sicut fasciculus uniu[er]s[us] cuiuslibet uinculis alligat[ur] ita om[n]is sc[ilicet] cet[er]is una eademq[ue] fide spe et karitate ad inuicem constringit. uno diuine p[ro]tectionis munimine circumdat. Ad uitam aut[em] patet sensus. quia anima dauid p[er]sequentib[us] licet hostib[us] custodita semp[er] fuit in sorte iuuentu[m] uirt[us] porro inimicis eius insistentib[us] s[ed] aduersantib[us]. sic lapis funde ecumac[us] tus. sic instabili motu p[er]turbandi r[ati]o sui ce[n]t[ur] expellendi de finib[us]. ut etia[m] huma

nus rebus auferendi. Diluculo aut[em] cu[m] indigesset uini nabal. indicauit ei uxor sua u[er]ba h[ec] et reliq[ua]. **Q**uid nobis abigail p[er] renuntiationis sue disp[er]sationem inuit[ur] n[on] quia iracundos melius corrigemus. si i[n] ip[s]a ire sue co[m]m[un]ione declinamus. Perturbati q[ui] p[er]pe quid audiant ignorant. s[ed] cum ad se redeunt tanto libentius exhortationis u[er]ba recipiunt. q[ui]nt[er] se tranquilli[us] toleratos erubescunt. **S**enti aut[em] furore eb[ri]tate rectum q[ui]d d[icitur] p[ro]sum uideatur. **V**n[de] et recte nabal e[st]o culpam suam abigail laudabiliter tacuit. quia degesto uino laudabiliter d[icitur]. **I**deco eni[m] malum qui fecit cognoscere potuit quia h[ab]ebit n[on] audiuit. **S**aul aut[em] dedit michol filiam suam uxorem dauid falchi filio lais. qui erat de gallim. si cognouisset eam nu[m]quam dauid s[ed] eam postea sociasset. quia in lege huiusmodi p[ro]hibetur co[n]iugiu[m]. **I**dem na[m]q[ue] falchi de gallim. hoc e[st] de mundatio[n]e erat. **M**undatio h[ec] lex intelligit[ur] legis enim doctor erat de baurim id est de electis. **Q**uando aut[em] a saule michol ei datur[ur] falchi id est euadens i[n]t[er]p[re]tat[ur]. **Q**uoniam u[er]o ab eo eadem michol auferatur. fathiel id est euadens i[n]t[er]p[re]tat[ur] a deo. euadens a d[omi]no d[icitur]. quia custodiuit eum ne tangeret eam ne fieret transgressor legis. **S**ecur[us] e[st] eam uir suus plorans usq[ue] baurim. **P**lorasse d[icitur] p[ro] gaudio. eo q[ui]d dominus eum custodisset. ne eam tangeret. **E**t uenerunt ziphei ad saul in gabaam dicen[tes]. **E**cce dauid absconditus in colle achi

xxvi
S; ut hebrei t[em]p[or]e no[n] cognouit eam idem falchi. qui

le qui ē eradiſo ſolitudinis. Et ſurrexit ſaul et deſcendit in deſertum ziph et reſ. **I**terum idē dauid fugiens a facie ſaul in caſtra regis cum dormiente offendit; n̄ percussit. ſi ſolam lanceam q̄ ad caput eius erat et lenticulam ſuſtulit dormientib' cunctis. egſſus e castris tranſiit in cacumine montis. **Q**uā g' hoc ē n̄ qd̄ pſeq̄bant xp̄m iudi' ſi p' ſeq̄ndo dormiebant quia n̄ uigilabāt corde. **D**uritia enī cordis obdormitio ē et ſi dormiunt in uita uetē. n̄ uigilant in noua. **V**enit xp̄s n̄ eos occidit. ſi tulit ab eis cyſum aque id eſt grām legis. **T**ulit ſceptum regale. regni ſcilicet poteſtatem quam p' magno habebant. uñ ſe p'gebant temporalit' et quā aduſus dñm p' incredulitatē gerebant. **D**e iñ dauid uictor n̄r decem trib' eor' reſſus. tranſcendit in altitudinē montis celorum. **E**t aſcendit dauid et uiri eius et agebant p'das de g'ſſuri et de gezri. et de amalechit' hi enim pagi habitabant intra antiq̄tus. **H**u' pagi n̄ erant ſub poteſtate achis. **H**abitari in trā antiquit' dicitur. quia quieti et ſecuri habitati fuerant et nullius hoſtis dep'dationes p'peſſi. **S**amuel mortuus ē. fleuitq; eū om̄s iſrl' et ſepelierunt eum i rama urbe ſua. **S**upra nāq; dicit' ſepult' fuiſſe in domo ſua in rama. in familia uidelicet et cognatiōe ſua. **Q**uerr' namq; cum ſup̄ius iam mortuus legatur. **C**ui' hic repetatur mortuus.

Mortuus hic ut ebrei uolunt reſurrectionis ſue cauſa repetitur. ut et dampnatio ſaulis qui peccatis mortuus erat et relicto dō contra legem p' thōnem conſulebat uita eē maniſeſtaretur. **P**oſt mortē aut' ſamuel' congregauit ſe philiſtim cont' iſrl' cōſuluitq; ſaul dñm. et n̄ reſpondit ei neq; p' ſomnia neq; p' ſacerdotes. **E**brei h̄c neq; p' doctrinā neq; p' p'phā. **R**eſpondebat domin' p' ſomnia ſic idem ebrei aſſerunt. i qd̄ ieiunando et orando poſcebant oraculum ſi fieri diuinū. d̄s illis p' ſomnia reuelabat ea q̄ futura erant. **Q**d in hoc loco minime feciſſe legit' p' doctrinā p' ephor ſcilicet qd̄ ſacerdos in pectore portabat neq; p' p'phas. quia illis cōſulentib' dñs neq̄m reſpondebat. **H**u' p'phē dicuntur fuiſſe diſcipuli ſamuelis. quib; p'phetantib' uirre ſe ſaul et p'phetauit. **Q**ueſiuitq; ſaul ſi toniſſam q̄ ſuſcitaret illi ſamuelē. **S**tatimq; ſuſcitāt ait ad eū. **Q**uare inquit et aſti me ut ſuſcitaret. **E**t cēt. **Q**uerr' ſalm̄ h'ſtoriam utrū p' thoniſſa ipm̄ p'pham de inferno euocauit. an alia aliquā ymaginariam illuſionem fallacia demonū factam. **D**e hac q̄ſtione beat' memorie auguſtin' ep̄s ſimpliciano mediolanenſi ep̄o ſc̄p̄ ſit. **I**nquiris in quā utrū potuit malignus ſp̄s exercitare animā uultu. et tamqm̄ de abditis mortuor' repāguſ uocare. ut uideret et loq̄retur eū.

Saul. Ine magis mirandū ē quia sa-
 thanas ipsum domini assumpsit et
 constituit sup pinnam templi. Quoli-
 bet in se fecit. factum ē ut ita samuel er-
 citaret. Similit̄ latet n̄ forte quis dixit
 faciliore diabolō fuisse licentiam ad
 dñm uiuū uñ uoluit ad sumdum
 et u uoluit constituendū. quā ad samu-
 elis defuncti sp̄m e suis sedib' exercitan-
 dum. Qd si illud in euēgio nos ideo n̄
 conturbat quia domini uoluit atq;
 p̄misit nulla diminutiōe sue potesta-
 tis et diuinitatis id fieri. sic ab ipsis
 iudis qm̄q̄m p̄uisit atq; immundis
 et facta diaboli facientib' et tenēri se
 et uinciri et illudi et crucifigi et in-
 cisi passus ē. n̄ ē absurdū credere ex
 aliq̄ dispensatiōe uoluntatis diuine
 p̄missum fuisse. aut n̄ inuit' nec dñan-
 te magica potentia s; uolens atq; ob-
 tempans occulte dispensationi dei q̄
 phitonissam illam et saulem latebat.
 sp̄m p̄ferre sc̄i. ut se ostenderet aspec-
 tibus regis diuina eum sententia p̄-
 cussurus. Qm̄q̄m in h̄i facto pot' ad eē
 aliud faciliore intellectus. ut n̄ uere
 sp̄m samuelis exercitatum a requie sua
 credamus. s; aliquod fantasma et ima-
 gnariam illusionē diaboli machina-
 tionib' factam qm̄ p̄ba in scripturis no-
 mine samuelis appellat' quia solēt
 imagines earū rerū nominib; appel-
 lari quarū imagines sunt. sic omnia
 q̄ pingunt' atq; fingunt' earū rerū q̄
 imagines sūt nominib' app̄llant' sic

hominis ^{pictura} cum pingit' p̄p̄m qd̄q; no-
 m̄ incunctant' adhibetur. et dicitur
 ille cicero est. ille salustius. ille achilles.
 iste hector. hoc flum̄ simon. illa roma
 cum aliud nichil sint qm̄ pictę ima-
 gines. Uñ cherubin cum sint celestes uir-
 tutes. facti tunc ex metallo q̄ impauit
 d̄s sup archam testam̄ti magne rei
 significande gr̄a. n̄ aliud quā cherubi
 illa q̄q; signata uocitabantur. Itēq; dū
 quisq; uidet somnū n̄ dic' uidi yma-
 ginem augustini. s; uidi augustinū.
 cum eo tempe q̄ aliquid tale aliquis
 uidit ignoret hoc augustinū. Usq; adeo
 manifestū est. n̄ ip̄os homines s; yma-
 gines eorum uideri. Et pharao spicas se-
 dix' uidisse in somnis et boues. n̄ spica-
 rum aut bouum imagines. Si ḡ est
 liquido nominib' earum rerū quarū
 imagines sunt easdem imagines appel-
 lari. n̄ mirū ē qd̄ scriptura dicit. samu-
 elem uirum etiā si forte ymago samue-
 li apparuit. p̄ ficta machinam̄ta e ius
 qui transfigurat se in anglm̄ lucifer
 ministros suos subornat uelut mini-
 stros iusticie. Jam uñ si illud inquit mo-
 uet quom̄ a maligno sp̄u sauli uera
 p̄dicata sunt. pot' illud uideri mirū
 qm̄ demones agnouerūt xp̄m quē uidej
 n̄ agnoscebant. Cum enim uult d̄s etiā
 infimos sp̄us aliqua uera agnoscere.
 temporalia duntaxat ad istam morta-
 litatem p̄tinentia. facile ē ut n̄ incon-
 gruum ut omnipotens et iustus ad
 eorū penam quibus ista p̄dicant' ut

malū qđ eis imminet ante quā ueni
at p̄noscendo patiant̄ occulto appa
tu multioꝝ suoꝝ etiam sp̄itibꝫ talibus
aliquid diuinationis imp̄t̄at̄ quod
audiunt ab auglis. p̄nuntiant homi
nibꝫ. Tanti aut̄ audiunt. q̄ntum mi
dus atqꝫ modator ul' iubes ul' sunt.
Vñ etiam sp̄s p̄bitonius in actibus ap̄toꝝ
attestatur paulo ap̄to. et cū gl̄ista eē co
natur. **O**iscient tam̄ isti fallacia. et qđ
uerum nosse potuerunt n̄ docendi ma
gis qm̄ decipiendi sine p̄nuntiant̄ et for
te hoc ē quia cum illa imago samuelis
faulem p̄dicaret monturū. dicit etiā se
cum futurū qđ utiqꝫ falsum ē. **M**agno
quippe in uallo separari bonos a mali
post mortem in euāgelio legimꝫ. cum in
sup̄bum illum diuitē qui iam ap̄d in
feros tormenta patitur. et illum qui ad
eius ianuā ulcerosus iacebat iam in re
que constitutū. magnū chaos iniec
tum ē testatur. **A**ut si p̄p̄tea samuel ei
dicit mecum eris. ut n̄ ad eq̄litate feli
citate s; ad p̄arem conditionē mortis
referatur. qđ utiqꝫ homo fuit. **¶** utiqꝫ
morti potuit. iamqꝫ mortuus mortem
uiuo p̄nuntiabat. **S**ed in utrūqꝫ ḡ in
tellectum habē et ut in hāc lectionem
quia n̄ sit contra fidē manifestū ē. n̄
forte p̄fundiori inquisitione inuena
t̄ ad liquidū ut posse t̄ n̄ posse animā
cum ex hac uita miḡuet̄ magicis car
minibꝫ euocari et uiuoz appaere as
pectibus. etiā corpus humanū gesta
tem ut n̄ solum uideri ualeat. s; et

agnosci. **¶** Et si potest utrumqꝫ anima
uisti. n̄ quidē cogat̄ magicis sac̄s. s; dig
net̄ ostendi occultationibꝫ. multis sume
legi obtemperans. ut si fieri n̄ posse cla
ruerit ut n̄ utiqꝫ sensus in huius sep
ture tractatione admittat̄. s; illo exlan
so imaginaria similitudo samuelis di
abolico ritu facta intelligat̄. s; qm̄ sine
illud fieri possit siue n̄ possit. tam̄ fal
lacia sathane atqꝫ imaginariū simulā
darum callida op̄atio decipiendis sen
sibꝫ humanis multiformis inuigilat.
Pedetemptū quidē ne inquisitionibꝫ
diligentioribꝫ p̄scribamus. s; pot̄ exis
timem̄ tale aliquid factum in maligno
sp̄u fitonisse illius inuistio. quā diu
nobis aliquid amplius ex cogitare atqꝫ
explicare n̄ datur. **H**ec sunt q̄ tunc de
p̄bitonissa et samuele scribit̄ beatus
augustinus. **I**nterea dum p̄gent da
uid cum achis rege philistinoz imp̄
lum aduersus isrl̄ insurgentes amale
chite irruer̄ in sicilech et succedunt
eam captiua uer̄ omnia q̄ erant da
uid et pueroꝝ eius. **R**euisus ḡ dauid
ad p̄sequendos amalechitas inuenit
egyptium puerū lassescēte quē ama
lechite egyptum uitane relinq̄r̄ hunc
dauid inuentū cibo reficit. ducemqꝫ
sui itanis fecit. sicqꝫ amalechitas p̄se
quit̄ epulantes repperit et funditus
extinguit. **C**onsiderandū ē ḡ quid sit
qđ amalechite absente dauid sicilechi
uadunt et p̄dam capiunt. **A**malechite
quippe p̄pls lambens uocat̄. **¶** Et quod p̄

lambentē pplm n̄ n̄tes sc̄larium de
 signantē q̄ t̄ena cuncta ambiendo q̄
 lambunt dum solis tempalib; delectā
 tur. Quasi enī ips̄ lambens p̄dam fac̄.
 dum t̄ena diligentes lucra de alienis
 dampnis exaggetant. et hoc absente dō
 agunt quia redemptorē ante oculos
 contis habere negligunt. Quid ē enī
 q̄d egyptius amalechite puer in t̄ine
 lassatur. n̄ q̄d amator p̄sentis sc̄li pec
 cati sui ingredit̄e optus sepe ab eodem
 sc̄lo infirmus despectusq; relinquit̄
 ut cum eo neq̄q̄m currere ualeat. s; frac
 tus adūstare torpescat. S; hunc dauid
 inuenit quia redemptor n̄r ueracit̄
 manu fortis n̄ nūq; q̄s despectos a mū
 di gl̄a reppit. in suum amorē conuirt̄.
 cibo pascit. quia scientia ubi reficit.
 duce m̄ tamis elat̄e quia suum etiā p̄
 dicatore m̄ facit. et qui amalechitā seq̄
 n̄ ualuit dur̄ dauid efficitur. quia is
 quē indignum mundus deseruit. n̄ so
 lum conūsus i suam m̄tem d̄m̄ recip̄.
 s; p̄dicando hunc etiā usq; ad aliena
 contra p̄duc̄. Quo uidelic̄ duce dauid
 amalechitā conuuantē inuenit et ex
 tinguit. quia ips̄ p̄dicantib; xpi m̄di
 leciam destruit. q̄s comites mund̄ ha
 bere desper̄. Pierumq; q̄ ipsi p̄dicando
 m̄tes sc̄larū supant. qui p̄us cū sc̄la
 ribus in hoc mundo currere n̄ ualebāt.
Ignar̄ exorto p̄ho p̄cusserunt philistin. xxx.
 n̄l̄ plaga magna. corrueitq; in p̄ho
 saul et ionathan. Arripuitq; saul gla
 dum suū et irruit sup̄ eū. Qd̄ cum ui

dis; armiger eius uidelic̄ q̄d mortu
 ēēt saul irruit etiam ip̄e sup̄ gladium
 suum et mortuus ē cum eo. **Armigerū** **FB.**
 istum ebrii doec idumēū dicunt fuisse.
 qui cernens saul mortuum. se ipsum
 ob metū dauid int̄m̄it. Mortuus ē ḡ
 saul et tres filii eius et armiger illius.
 et unūsi uiri eius. Viri isti pueri do
 methici eius intelligendi sunt. Hū t̄e
 filii saul cum eo int̄fecti sunt. iona
 than. aminadab. qui et iesi et melchi
 sua. **I**sbosech aut̄ do m̄erat q̄ anno
 q̄ saul rex constitutus ē natus fuisse
 d̄r. Qui etiam q̄draginta annor̄ fuisse
 legit̄ cum regnare cepiss; r̄n colligit̄
 saul. et. annos regnasse. Querendū
 ē cur alibi legitur iesi et alibi abina
 dab. **I**esi enī int̄ptatur equalis meriti
 fuisse. idō enī d̄r q̄a eq̄lus m̄ti fuisse filij cū pat̄ memorant̄
Ab in adab int̄ptat̄ pat̄ m̄s s̄ponte. Sp̄o
 te et enī sua pat̄ eius saul male agen
 do adquisiuit. ut talit̄ cum filis p̄
 meret̄. Demq; p̄us p̄pha dauid
 figurat̄ deflet saul et ionathan. qui
 cum potentes erūt et semp̄ hostibus
 p̄ualerent. sauciati ilico corruerunt.
Quom̄ inquit ceciderunt potentes in me
 dio pugne. **H**oc etiam m̄ p̄ium xpi
 anor̄ genus nunc deflet eos qui rep̄g
 nantes demombus labuntur in sc̄lo
 q̄d ē lubricum. **S**elboe enim montes
 lubei int̄ptant̄. Et sp̄em recuperationi
 sue omittentes p̄o m̄uēne despatioē
 uidelic̄ p̄nitiosa euadūdi hostem
 antiquum semet ipsos int̄ficiunt. sic

155

Saul irruens sup gladium suum mor-
tuus est. Cuius rei philistei hoc e ma-
lignu sps de infectis spolia virtutum
auferentes ppe fortitudin ascribunt
uictoriam q iuxta pmissione di in
talibz euenit. S: dauid nr in mbs sui
hoc e in electis et scis iuris corruentiu
casum genuit nec letatur in pditione
momentu m: s: contradic ne inurbibz
allophiloz talis fama pdicet. hoc est
pcepit fidelibus ut caute se custodiat
et scuto fidi undiq; se munit in
duti lorica iusticie habitet galeam
salutis et gladio hoc e uibo di adusa
rys suis resistent ne forte ultius ig
nomiose supati gaudium inimi-
cis suis faciant. **Explicit liber**

primus. Incipit secundus.

Actum est
aut postqm mor-
tuus e saul ut do-
reitur a cede ama-
lech et maneret in
siclech dies duos. In
die aut tertia apparuit
homo ueniens de cas-

tris ^{saul} uictis concisisset puluere aspexit ca-
pit. Et ut uenit ad dauid: cecidit sup
facie suam et adorauit. Dixq; ad eum
dauid. Un uenit. Qui ait ad eum.
Decastis isrl' fugi. Dix ad eu dauid.
Qd e ubum qd factum e. Indica mi.
Qui ait fugi ppls de pto. et multi cor-
ruentes de pto mortui sunt: s: et saul
et ionathan filius eius interit. Et rl:

Hominem istum amalechitem ebrei
filium doec fuisse dicunt. Amalechites et
emin et idume unum e qd filius pmo
genit' esau elifaz fuit. et huius fili' a
malech. Diadema aut et armilla que
dauid detulit a patre doec comoda-
ta s fuisse ebrei phibent. Quid e aut
qd ille amalechites qui se fuit coram
dauid saul regem interfecisse. ab eo ius-
te ultionis penam multat' accep' n qd
omnis qui proximo suo machinat
malu ut de eius gaudet mta. iuste
retributionis penam a supno iudice
recipiet iuxta illud. qd septimum e. om-
nis enim qui fodit foueam incidet mea.
et qui percusserint gladio. gladio pbe-
et idem. os qd mtaur occidit anima.

Apphndens aut dauid uestimenta sua
scidit omnesq; isrl' qui erant cu eo.
et plauerunt et fleuerunt et ieiun-
naunt usq; ad uespam sup saul et
sup ionathan. filium ei. et sup pplm
domini et sup domi isrl'. Pplm dñi
saedotes et domi isrl' generalit' om-
nem pplm isrl' dixit. Plaur aut dauid
planchi magno huiuscem' sup saul
et sup ionathan filium eius. et pcep
ut docerent filios iuda arcum sicut
septimum e. in lib' iustoy. Qd septimum e
de dauid qn plangebat infecto saul
et ionathan. quia pcepit ut doce-
rent filios iuda arcum. ideo fecit qd
philistos sagittarijs habundare ra-
nouat. Un et saul maxime hoy icti-
bus perierat quia eandem bellandi

artem et sui milites ad reuincēdo eo
discerunt. **A**utē. **P**recepit dauid ut docent **b.**
filios iuda arcum. hoc ē ut reges iuda
docent fortitudinē scilicet ut fortes et
intenti eēt in timore domini et in
p̄ceptis dī. neq; p̄ inobedientiam a for
titudinē et timore dī sic saul recede
rent. et eo m̄ q̄ ille p̄irent. **Q**uod il se **b.**
quē. sicut sc̄ptum ē in lib' iustoz ip
sum librum hodie nusq̄m neq; apd' **Mo**
ip̄os hebreos inuenire posse asseuerat
sicut nec librum bellorū domini cui
in lib' num̄oz n̄tio est. neq; carmina
salomonis neq; disputationes eius sa
pientissimas de lignoz natura h̄bar
q; omniū. itēq; uim̄toz. uolucru.
repalium et piscuū. ut qd' i libro ū
boz dierum dicit. reliqua ū opum
salomonis p̄oz et nouissimoz sc̄pta
sunt in ūbis nathan p̄ph̄e. et in lib's
ache salontis in uisione q̄q; addo
uidens contra ieroboam filium na
bath. et multa huiuscēsi uolumina
q̄ sc̄ptura quidē fuisse p̄bat sc̄pta. s̄
hodie constat n̄ ē. **N**astata quidem
a caldeis iudea et bibliotheca antiq̄
conggata int' alias p̄uente opes hos
tili ē igne consumpta. et qua pauci
qui nūc in sc̄a sc̄ptura continent lib'
postmodū esdre pontificis et p̄ph̄e
sunt industa restaurati. **U**n̄ sc̄ptum
ē de eo. **A**scendit esdras de babilone. et
ip̄e scriba ueloz in lege moysi. **U**eloz
uidelicet quia promptiores lictarum
figuras quam ceterū hebrei habebant

reperit. **E**t in epla regis psarū ita sc̄ptū
est. **A**rtaxerxes rex regum esdre sacerdoti et
scribe legis dī celi doctissimo salutē. **S**ūt
tam̄ qui dicūt hunc librū iustoz intel
ligi debere ip̄m librum regū ū contine
tur p̄ph̄e iusti. samuel uidelicet. gath. et
nathan. in quoz libro sc̄ptum ē. qua
lit saul recedens a timore dī p̄ inobe
dientiam suā p̄it. **I**ncliti tui isrl' sup **b.**
montes tuos int̄fecti sunt. **I**n ebro ha
bet sup ercelsa tua. **E**t ē sensus. **O** saul
glori isrl' sup ercelsa tua int̄fecti sunt.
quia in peccato inobedientie tue una
tecum pierunt. **I**nobedientia namq;
tua p̄ idolis idest ercelsis reputata est.
sicut ē illud in lib' samuelis. **M**elior ē
obedientia quam uictime. et ausculta
re magis qm̄ offerre adipem arietum.
qm̄ q̄ peccatum ariolandi ē repugna
re. et q̄ scelus idolatē nolle acquiescere.
Quom̄ occidunt fortes. **N**olite annunti
are in geth. neq; annuntietis in compe
tis ascalonis. ne forte letentur filie p̄hi
listim. ne erubescant filie inccūcisorum.
Obstupescens p̄pha ingemuit subitane **in**
um casum principū p̄pli sui. et p̄hibe
ne ullus letetur in tali casu. ne q̄ fama
hoc diuulget in ciuitates inimicorū.
Beth enim et ascalon urbes sunt. allo
filonū. **M**ontes gelboe nec ros nec plu
uia ueniat sup uos. neq; sint ag p̄mi
tiarum. quia ibi abiectus ē clipeus
fortium. clipeus saul q̄ non ēt uinc
tus oleo. **P**ropt̄ casum fortunet rui
nam p̄pli sui q̄ indignans loquit̄ ad

ipsum locum infectionis ab hominibus factum quod in eo fuerat gestum. tam non sine grandi mistio sicut paulo post ostenditur. **S**agitta ionathan nunquam rediit retrorsum. et gladius saul non est reversus in manus. hoc uult insinuare quod ionathas et saul temporibus suis bellicosissimi et fortissimi fuerunt in philistinis. Saul et ionathan amabiles et decorum in uita sua in morte quod non sunt in diuisi. aquilis uelociores. leonibus fortiores. **L**audat decorem forme. laudat et constantiam animi. adiungens per ipso lenem et patrum similitudinem aquile atque leonum. **I**ste israhel super saul flet. qui uestiebat uos cocino in deliciis qui prebebat ornamenta aurea cultui uro. **V**estiebat eos cocino. et prebebat ornamenta aurea cultui earum de partibus hostium quas agebat. **Q**uomodo ceciderunt fortes in philistinis. subauditur in peccato suo. **I**onathan in excelsis tuis occisus est in ebreo non habet. **E**st enim sensus. **O** saul ionathan in excelsis tuis. id est in peccato inobedientie tue occisus subauditur est. **E**cce rex et propheta dauid qui retribuendis mala non reddidit. cum saul et ionathan bello occumberent in lamentatione sua gelboe montibus maledixit dicens. **M**ontes gelboe nec ros nec pluuia ueniant super uos neque sint ager promittarum. quia ibi abiectus est clipeus saul qui non est unctus oleo. **Q**uid ergo montes gelboe saul moriente deliquerunt quatinus in eis nec ros nec pluuia caderet. et ab omni eos

iuriditatis germinis sententie sermo ficaret. **S**ed quia gelboe interpretatur decursus. per saul autem unctum et mortuum mors nostri mediatoris et promittitur. non immittitur per gelboe montes superba uideorum corda designantur. quod dum in huius mundi desideria defluunt in christi. id est uncti se morte miscuerunt. **E**t quia in eis unctus rex corporalis monte ipsa ab omni gratia sicantur. **D**e quibus et benedicitur. ut ager et promittarum esse non possint. **S**uperbe quippe ebreorum mentes promittuos fructus non ferunt. quia in redemptoris aduentu ex parte maxima in perfidia remanentes. promordia fidei sequi noluerunt. **S**ancta namque ecclesia in promittis suis multitudinem gentium fecundata. uirum inmundi sine iudeos quos inuenit suscipit. et extrema colligens eos qui reliquias frugum ponit. **D**e quibus nimirum reliquias esaias dicit. **S**i fuerit nimus filiorum israhel qui harena maris. reliquie salue fient. **P**ossunt tamen idcirco gelboe montes ex ore prophete maledicti. ut dum fructus exarescente terra non oriuntur. possessores terre stilitatis damno feriantur. quam ipsi maledictionis sententiam accipiunt. qui apud se mortem regis suscipere iniquitate sua exigente meruerunt. **A**scedit ergo dauid et due uxores eius achinoem ierabelites. et abigail uxor nabal carmeli. et uiros qui erant cum eoduxit singulos cum domo sua. et manserunt in oppidis ebron. **A**scensus iste dauid cum duabus uxoribus suis in ebron.

significat conuentiones duarum plebium
 in ecclesia catholica. Hebron enim ut
 patetur coniugium. Et bene sola sancta ecclesia
 coniugium nominatur sola et una est spiritus
 sancti uel celestis regis. de qua in can-
 tico cantorum dicitur. Ir. sunt regine. et lux.
 concubine. et adolescentularum quarum
 non est numerus. una est columba mea perfec-
 ta mea. una est mater sine electa genitrici sui.
 Illud dicitur de singulis uirorum cum
 domo sua. quia unusquisque fidelium
 in illam societatem per predicationem euange-
 lii conuocatur necesse distinctio. Ibi uidei
 et gentes barbari et scythae serui et liberi.
 si omnia et in omnibus. Christus. Veniunt
 uiri iuda et unueri ibi dauid ut reg-
 naret super domum iuda. **V**eniunt uiri
 iuda dauid in regem ut regnet super
 domum iuda. quia superbis ac contempto-
 ribus spiritibus gratiam dei electi quique bo-
 na fama sacre predicationis et uirtutum
 studio constant. christum esse regem uniuerso po-
 pulo suo. et ipsum esse cui omnis potestas
 a patre data est in celo et in terra. ut in nomine
 ihesu omne genu flectatur celestium tres-
 tum et infernorum. **E**t nuntiatur est dauid
 quod uiri iabes galaad sepelissent saul.
 et reliqua. Hoc plenius in paralipomenon
 libro quomodo gestum sit narratur. Cum audis-
 sent inquit uiri iabes galaad omnia sci-
 licet que philistinim fecerunt super saul. confur-
 ruerunt singuli uirorum fortium et tu-
 lerunt cadauera saul et filiorum eius. Attule-
 runtque ea in iabes. et sepelierunt ossa
 eorum sub quercu qui erat in iabes. et tenu-

nerunt. vii. diebus. **M**ortuus est ergo saul propter
 iniquitates suas. eo quod per uarietas sit
 mandatum domini quod precepit et non cus-
 todierit illud. si insuper etiam phitonis-
 sam consuluit nec sperauit in domino. **H**ic
 quod et interfecit eum. et transtulit regnum
 eius ad dauid filium isai. **Q**uid est quod uiri
 iabes galaad dauid gratias refert. eo quod
 sepelierunt ossa saul et filiorum eius. non quod
 redemptioni nostro multum placet. quando
 quis per uia opera malorum qui in peccatis sui
 is mortui sunt obliuioni dampnando t-
 dit. nec ea actione imitatur que sit deodi-
 plicuisse. sed magis ea eligitur facienda que
 recordatur dominum ex mandatis dedisse.
Abner autem filius ner princeps exercitus
 saul tulit isboseth filium saul. et occi-
 dit eum per castra regis. constituit
 super galaad. et super iessuri. et super ierra
 heb. et super effraim. et super beniamin.
 et super israhel uniuersum. **I**n hebreo ha-
 betur transduerit eum in manaim. que
 interpretatur castra. **T**ransduerit eum intel-
 ligendum est ultra iordanem. et in manaim
 regem eum constituisse super galaad. et
 super gessuri. **C**orueus autem dicitur asuri. id
 est super tribum aser. **S**ola autem domus
 iuda sequitur christum. **Q**uid autem est quod
 filius saul isboseth qui interpretatur uir
 confusionis abner auxiliante qui inter-
 pretatur pater lucerna regnauit super israhel
 uniuersum. et domum iuda sola sequitur dauid.
 non quod solis creditur et uere dominum confite-
 tur. ex parte populo dauid nostrum dominum ui-
 delicet saluatorem sequentibus in ceteris

.iii.

.iiii.

.v.

.vi.

tiorē exercitū haberet conuenit int̄
 utrosq; ut duodecī uiros pugnatores
 mittente pcedentes int̄ medias acies.
 ipsi aut̄ ex utraq; parte iocum ^{spectarent} a certa
 mine. Relictisq; gladius iuri dauid et
 tenentes capita hostium eorū lumbos et
 lata suis gladijs pforarunt donec om̄
 q̄ ex uno constituto pmerent. Huius aut̄
 caditib; etiā reliquus exercitū ē exercitū
 et dimicatioē ū fortissima pcedite ab
 ner ip̄m uictū fugientesq; ioab p̄seq
 n̄ cessabat p̄cipiens armatis ut p̄ eorū
 uestigia festinarent. ut neq̄qm̄ occidū
 do deficerent. Cuius etiā fr̄s detestati
 sunt plenissime int̄ q̄s clarior fuit p̄
 cipue iumor asabel qui tantā glām
 habuit in pedum uelocitate. ut n̄ so
 lū homines s; etiam eq̄s ad currendū
 certamine suparet. Is q̄ p̄sequēbat p̄
 cipem abner recto q̄sū in neutram
 partem declinans. Cuiq; respiciss;
 abner et considass; impetum sequenti
 et diriss; ut unius militis arma sumē
 ab eius p̄secutioē quiescēt et rursus il
 le neq̄qm̄ a suo conamie penitus ab
 stineret. monente illo denuo ut rec
 deret ne coactus eū p̄cuteret. et ante ei
 fr̄m ultius fiduciam n̄ haberet. ūba
 eius illo despicente fugiens post t̄gū
 lanceam emisit. coactusq; cum rep̄
 te mortali uulnē penētuit. Locutus ē
 ḡ abner ad asael dicens. Recede noli
 me sequi ne compellar confodē te i t̄ra.
 Qui contempsit et noluit declinare.
 Percussit ḡ abner aisa hasta i igne

et transfodit eum et mortuus ē. Cuius .56.
 asabel typum tenet. n̄ eorū q̄s uehemēt
 arripient furor in p̄ceps ducte. Qui i
 eodem furoris impetu tanto cautius
 declinandi sunt. q̄nto et insane rapiū
 tur. Vn̄ et abner qui sermōe n̄ro paci
 lucina dī fugit. quia doctorū lingua q̄
 sup̄num dī lum̄ indicat. cum p̄ abrupta
 furoris int̄ cuiuspiā ferre consp̄ie
 cumq; cont̄ irascentē dissimulat. ūborū
 iacula reddere. q̄ p̄sequente n̄ uult fe
 rux. s; cum iracundi nulla confidatōe
 se mitigant. q̄ asael p̄sequi et insani
 re n̄ cessant. n̄ ecce ē ut qui furentes re
 p̄mere conantur. neq̄qm̄ se in furorē
 erigant. s; quicquid ē tranquillitatis os
 tendant. quedā ū subtilit̄ p̄ferant i
 quib; et obliquo furentis animū pur
 gent. Hū et abner cum cont̄ p̄sequen
 tem substat. n̄ cum recta s; aisa has
 ta transfodauit. Et muenē quippe p̄cu
 tere est. impetu apte incipationis ob
 uare. Aisa ū hasta p̄sequente ferire
 est. furentem tranquille et quib̄dam
 tangere. et q̄ pariendo supare. Asael
 aut̄ p̄tinis occumbit. quia cōmote
 m̄tes dum et parci s̄ sentiunt. et tam̄
 responsorū ratioē inuicem sub tran
 quillitate tangunt. ab eo q̄d se crece
 rant statim cadunt. Quigā feruoris
 sui impetu sub lenitatis p̄cussione
 resiliunt. q̄si sine ferro moriunt. Fac
 ta ḡ ē longa conētatio int̄ domū saul.
 et int̄ domū dauid. .VI. David

proficiens et semper in se ipso robustior.
domus autem saul decrescens cotidie.
o. **D**omus ergo dauid quae est alia quam ciuitas di-
terlim uidetur celestis quae partim adhuc per-
nat in terris partim iam cum domino regnat
in caelis. **E**t quae est domus saul superbi et im-
py regis in babilon illa confusiois ple-
na quae seducit et fornicari facit omnes ge-
tes in constitutione sua. **L**onga ergo con-
tatio inter domum saul et domum dauid.
est quia persequitur illa quae secundum carnem est eam
quae secundum spiritum. **S** domus dauid eo magis
perfectu filiorum suorum gaudebit quae domus
saul persecutionibus contra eum seuit. **I**lla autem
cotidie deficiens in iniquitate sua tabe-
scet et ad extremum secundum mitem suam cum ca-
pite suo in profundum abyssi mergetur.
Nati quoque sunt filii dauid in hebron sunt
quae primogenitum eius amnon de achinoe reze
belidae et post eum eliab de abigail
uore nabal carmeli. Porro tertius absa-
lon filius macha filii tolomai regis seir.
Quartus autem adonias filius aggesch et qui
est sephathia filius abithal seruis quoque ge-
thraam de eglia uore dauid. **Q**ueritur
cum aliae uores dauid super notate sunt
et non dicantur uores dauid cur hic sola
egla uxor dicatur dauid. **E**gla enim ipsa
est michol que idem uxor eius hic sola
uocatur eo quod in adolescentia primam ip-
sam sortem fuerat in uorem quae etiam partu-
o occubuisse dicitur. **N**on et in sequentibus scriptis
est. **I**gitur michol filie saul non est nata filius
usque in diem mortis suae quia in ipso par-

tu occubuit. **E**t quid tres filii dauid qui
ei nati sunt in hebron non perfectione ser-
uati in fide sermonum et opere significantur
quae ab ecclesia matre sponso suo saluatore
uidetur nostro cotidie generantur. **E**t coniu-
gio ergo spirituali per spiritum sancti gratiam in eternam
uitam cotidie filii lucis oriuntur. **S**ermo-
nem intulit quoque abner ad seniores israel
dicens. Tam heri quam nudius tertius quere-
batis dauid ut regnaret super uos nunc
ergo facite quoniam dominus locutus est ad david dicens
in manu serui mei dauid saluabo populum
israel de manu philistin et omnium inimicorum
eius et cetera. **Q**uid ergo est quod abner populum
uniuersum israel exhortatur ut relicto isbo-
seth filio saul ad dauid prompto ac de-
uoto animo conueniat nisi quod docto-
res sancti qui patris lucerna mita dicunt
lumine fidei et scientiae plenissime in
uniuersis gentibus nomen domini predicant et ex-
hortantur quatinus scripta idolorum culta
et relicto errore confusions cui aucto-
re suo diabolo ad dauid nomen quie-
re manu fortis et desiderabilis est qui de-
sideratus cunctis gentibus est a populo scri-
bit sine mora festinus sine uenire et sub
ei impio perpetuo studeant permanere.
Namet ioab qui abner dolo loquitur
et peccans in iniquitate interfecit non alium
quam hostem antiquum significat quae sic
his suasionibus cotidie fideles subire
satiat et per libidinis nocte contagio-
nem interficere molitur. **I**oab enim in-
imicus ut idem patet interpretatur. **O**mnium
inimicorum diabolus est caput. **N**on et sal-

uatoꝝ talibꝝ in euꝑgelio dicit. Vos ex patre
diabolo estis et desideria patris uꝛi uultis
facere. Ab hac qꝛ peussioe dauid nꝛ inu
nus est quia dꝛs neminem temptat. Ipe
autꝛ intemptatoꝝ maloz eꝛ qui uult
omꝛs homines saluos ee et ad agnitione
ueritatis puenire. Imitantꝛ autꝛ euꝑ qꝛ
sunt ex parte eius. Potest nomꝛ et pꝛso
na ioab nꝛ inconuenientꝛ ad pplꝛm iu
daicum pꝛ significacione transferri
qui inimici sempꝛ pꝛdicatoꝝ euꝑgelij
extiterunt et fidem xꝛi uiciumqꝛ po
tuerꝛt pꝛseqꝛbant. De quibꝝ paulus the
salocensibꝛ scribens ait. Vos enim imi
tatoꝝ facti estis frꝛs celiarꝛ di qꝛ se
in uidea in xꝛo ihꝛu quia eadeꝛ passi
estis et uos a contribulibꝝ uꝛis sicut
et ipꝛi a iudeis qui et dꝛm occiderꝛt
ihꝛm. et pꝛphas et nos pꝛsecuta sunt. et
dꝛo nꝛ placent et omnibꝝ hominibꝝ ad
uꝛsantur. pꝛhibentes nos gentibꝛ loqui
ut salue fiant. ut impleant peccata su
a sempꝛ. Puenit enim ira di supꝛ illos uꝛ
qꝛ in fine. Qꝛ autꝛ dauid se excusans de
necꝛ in fontem dicit. mundus ego sum
et regnꝛ meꝛ apud dꝛm usqꝛ in sem
pꝛtꝛnum a sanguine abner filij ner.
et ueniat supꝛ caput ioab. et supꝛ om
neꝛ domꝛi patris eiꝛ. nec deficiat de do
mo ioab fluxꝛ seminis sustinens et
lepusus tenens fissum. et cadens gla
dio et indigens pane. uideoꝝ denotat
pꝛfidiam. atqꝛ inmiscdiam. Supꝛ enim
caput ioab idest supꝛ principes et su
pꝛ sacerdotes ipsius pplꝛi. et supꝛ omnem

domꝛi patris eiꝛ sinagogã iudele sa
thane atqꝛ conuentuꝛ malignantiuꝛ
ueniat iniquitas impioꝝ. ut requira
tꝛ ab eis omnis sanguis iustus qui effu
sus eꝛ supꝛ terram. a sanguine abel iusti
usqꝛ ad sanguineꝛ zachariꝛ filij bara
chie. Nec deficiat de domo istius ioab
fluxum seminis sustinens idest uariꝛ
desidijs defluens. quia in uoluptatibꝝ
istius uite tales totam spem suaꝛ ponit.
uꝛ et lepsi sunt tenentes fissum. idest
uariꝛ erroribꝛ maculati instabilitateꝛ
erroris ac mundani luras sequentes.
qui iuxta desidia cordis sui coaceruabꝛt
sꝛ magistros. prurientes quideꝛ auribꝛ.
et a ueritate auditum auꝛtentes. Ibi etiã
nꝛ deficiet cadens gladio. et indigens
pane. quia cum pane illo qui de celo des
cendit sempꝛ egent et nꝛ refici ab eo me
rentꝛ. et futurꝛ ultionis gladium nꝛ e
uadent. **V**enientes filij remmon bew
thite rechab et banãa ingissi sunt fer
uenti die domꝛi isbosech qui dormi
ebat supꝛ stratꝛ suum meridie. Ingissi
sunt autꝛ domꝛi. et ostiaria domus
purgans tꝛcum obdormiuit. Assum
tes spicas tꝛci latent ingissi sunt. et pꝛ
serunt eum in sanguine. Et reliqꝛ. **Q**uo
uiri isti principes erant supꝛ expediti
oneꝛ isbosech. **M**ortuo uꝛ abner ut ebi
tradit. consiliati fꝛ cum misibosech
ut unã interficerent isbosech. et eundẽ
misibosech constituerꝛt regẽ et eiusdẽ
consiliuꝛ delatorem eundẽ misibosech
erstitisse. et idco hꝛc idem misibosech

.viii.

.eb.

subinducit hoc n. **I**rat autem ionathe
filii saul filius debilis pedibus. Quinque
enim fuit quando uenit nuntius de
saul et ionathan et israhel et ceteri. **U**idit
uero baana et rehab a misibosech suum
proditum esse consilium: timore perterriti fuga
lapsi sunt in gethaim. fueruntque ibi ad
uene usque ad tempus illud. **T**empus illud .viii.
intelligendum est quoniam illi reuerti domum isbo
sech feruente die ingressi sunt assumptis
spicas tritici et percussentes eum in inguine
spicas tritici quoniam causa perniciarii tulerunt
ut honorem regi deferre uiderentur et eorum
dolus nequaquam deprehenditur. **M**isce autem
ostriaria triticum purgat cum misis cus
todia discernendo uirtutes a uitis se
parat quod si obdormierit in morte proprii
domini insidiatores admittit quia
cum discretionis sollicitudo cessauerit.
ad inefficendum animi maligni spi
ritus ita pandit. **Q**ui ingressi spicas tollunt
quia mox bonarum cogitationum germi
na auferunt atque in inguine ferunt quia
uirtutem cordis dilectione carnis occi
dunt. **I**n inguine quippe ferre est uitam
mentis carnis delectatione perfringere. **N**equi
quoniam uero isbosedech iste inopinata morte
succubere si non ad ingressum domus mu
lierem id est ad mentis aditum mollem
custodiam deputasset fortis namque ui
gilans quod sensus propositi cordis foribus de
bet quem negligentie somni non opprimat
nec ignorantie error fallat. **U**n bene
et isbosedech appellatus est qui custode
femina hostium gladijs nudat. **I**sbo

sech quippe uir confusionis dicitur. **U**ir autem
confusionis est qui fortis mentis custodia
munit non est quia dum uirtute se agere
estimat subintrauita uitia nescienter
necant. **T**ota itaque uirtute munitus
est aditus mentis ne quando eam insidia
tes hostes penetrare foramine neglige
te cogitationem. **E**t ueniunt uniuersi tribu
israhel ad dauid in hebron dicentes. **E**t
ce nos os tuum et caro tua sumus. **U**el
quod conuenit iste tribuum israhel ad dauid
significat non conuenit omnium gentium
ad christum quod illi qui blandiendo dicunt
ecce os tuum et caro tua sumus cum in illo in
carnatione quam ex nostra natura in uir
ginis utero suscepit diligit atque uenian
tur eiusque ditioni subdere se appetit
eique seruire omni tempore desiderant.
Un psalmista dicit. **R**eminscent et co
uertent ad dominum uniuersi fines terrarum et
adorabunt in conspectu eius omnes partem
terram quoniam domini est regnum et ipse domina
bit gentium. **U**eniunt quoque et senes de israhel
ad regem in hebron cum ioseph et apli
una fide et pari deuotione ad medi
torem nostrum concurrunt. **D**e quibus scriptum
est. **P**rincipes populi conueniunt in unum
cum dauid abraham. **E**t alibi in conspe
ctu senum suorum glorificabitur. **F**ilium .xxx.
annorum dauid cum regnare cepisset
et .xl. annis regnauit. **I**n hebron reg
nauit super iudam .vii. annis et .vi. m
sibus in ierusalem autem regnauit .xxx. tribus
annis super omnem iudam. **Q**uerit est
non in summa .xl. anni et .vi. menses ad

numerent qd ab ebreis duob: soluit nris
 Dicunt eni quia dauid ser nris abfalo
 filium suu fugit merito eosde ser nris a
 summa regni illius exclusos. Dicunt etia
 alit qd ser nris in hebron dauid qui
 de infirmitate corporis laborauit et ide
 eo eosdem ser nris n supputari in reg
 no ei. Et eo namq; tempe illum regnas
 se dicit in hebron et quo deuctis anna
 lechitis de spolis eoy misit dona semori
 bus uida hys qui erant in hebron et hu
 qui erant in bethel et reliquis qui erat
 in hus locis in quib; comorat fuerat
 dauid ipe et iuri ei. **M**itice aut qd da
 xxx. annoz regnare cep. pfigurabat qd dñs
 nost. xxx. annoz uenit ad baptisimū et
 incipiebat euanglium regni pdicare
 cuius regni sempiternū et potestas eu
 alicū n dabit. **Q**uadragesimū eni nune
 r' qui ex quatuordecim constat plenitudi
 nem tempoz et rerū pfectionē figeat.
Et abut xxx. et omis iuri qui erant cū
 eo in ierlm ad iebuseum habitatorē t're
 dichūq; ē ad dauid ab eis. Non inq; heris
 huc nisi abstulit ocos et claudos dicentes
 n inq; dicit dauid huc. **S**ep aut dauid ar
 cem syon hec ē ciuitas dī. **P**roposuerat
 enim dauid indie illa pmiū qui percussit
 s; iebuseum et tetigiss; domaci fistulas
 et claudos et ocos. odientes animā dā.
Hocō dī in pūbio. **S**ecus et claud' n mī
 bunt templū. **H**abitauit aut dauid in
 arce et uocauit eam ciuitatē dauid et
 edificauit p grum amello et mchsecus
 et inq; habatur pfitens atq; succrescis

et dñs d's exercituum erat cū eo. **H**inc io
 sephus ita narrat. **I**urgens dauid cū
 omnib; uenit ierosolimā. iebuseis ha
 bitantib; ciuitatē qui erāt ex genere cha
 nanoy et claudmib; ei portas et ocos
 aspectu et claudos omnesq; leprosof ad
 derisionē regis constituentib; sup mu
 rum et dicentib; quia phiberēt eum
 cū inq; ciuitatē que tam aiebant
 despicientes eū pmaxima munitione
 muroz. **I**ratuſ rē ierosolimā obsidē
 cep. et multo studio et labore conari
 ut eam caper. quatin in ipō pncipat
 initio suam fortitudinem demonstrare.
Intimnat itaq; i ipis alus si qui forte
 haberent aduersus eū resistēdi conām.
Infiorem ciuitatē magna uirtute ce
 pit. **C**umq; adhuc arcem obtinē n p
 s; cepit honores et munia pmitendo
 rer p n' ad op' bellicū milites puoca
 re ut quicq; p subiectos colles in arcē
 conscenderet ac eam caper pncipatū
 militie totius ppli possideret. **C**unc
 tis itaq; conscendē festinantib; et nul
 lo labore p munis pmissi retributione
 tardantib; saruie filius ioab puenit
 uniuisos et ascendens in cacumine
 clamauit ad regem erigens militie
 pncipatū. **E**xpulsis itaq; rex de summa
 arce iebuseis et reedificans ciuitatem
 eā ierosolimā nuncupauit et eā omi
 tempe in ea sui habitauit impy. **D**is
 tice aut dauid iebuseiū habitatorem
 t're de ierlm eiciens. significat redemp
 torē nrm contrarias potestates de cor

m.

dibus fidelium expellere et sic ibidem sua
mansione constituit. **J**ebuseus enim in-
terpretatur calcatus. ierusalem uisio pacis. non
solum enim dominus noster per milium crucis om-
nem principatum diaboli destruendo sicut met-
trophaeum glorie adquisiuit. immo fide-
libus suis super omnem uirtutem diaboli po-
testatem tribuit. **V**n in euangelio discipulus
suis ait ecce dedi uobis potestatem calcan-
di super serpentes et super scorpiones et
super omnem uirtutem inimici. **B**ene ergo die-
tum est quod dauid cecis et claudis
qui odiebant animam dauid cepit arce-
sion suam; ciuitatem eam uocauit quia
cum saluator noster malignos spiritus cum turba
uiciorum de anima qualibet expulerit.
sicut quae eam per illuminationem sapientiae
usurpauit. merito arcesion id est spe-
culatio et uisio pacis ipsa tunc uoca-
bitur. atque de ea tunc recte per psalmistam
dicitur. **N**otus in iudea deus in israel magni
nomen eius. et factus est in pace locus eius
et habitatio eius in sion. **I**bi confregit
cornua. arcum. scutum. gladium. et bellum.
Cognouit dauid quoniam confirmasset eum
dominum regem super israel et quoniam exaltasset
regnum eius super populum suum israel. **A**cepit ergo ad
huc concubinas et uxoribus de ierusalem pro
quoniam uenerat de hebron. natiq; sunt dauid
et alii filii et filiae et cetera. **S**ed fortasse quis
dicat. **S**i dauid imaginem christi gerebat.
quoniam multas uxoribus et concubinas ha-
buisset dicitur. cum has rex christus et horref-
cat et dampnet. **H**oc enim per figuram fi-
ebat. **M**ulta enim uxoribus dauid. mul-

tarum gentium et nationum imaginem indi-
cabant. quae per fidem et consortio unguent
Concubine uero eius significant haereticorum ecclesia.
quae sub christi nominis titulo se mane glo-
riantur. quia propter carnalia lucem christum
sectantur non coniuges sed concubine uocantur.
Benique nunc reges si plures habeant ux-
ores uel concubinas committunt quia iam
transierunt figure per quibus uxoribus uel con-
cubinarum uenia concedebatur. **A**t nunc
quia figure transierunt uenia nulla
datur. **A**udierunt uero philistinorum quod uirisset da-
uid regem super israel. ascendunt uniuersi ut que-
rerent dauid. **Q**uod cum audisset dauid as-
cendit in presidium. philistinorum autem ue-
nientes diffusi sunt in ualle raphaim.
Et consiuit dauid dominum dicens. **D**ias-
cendam ad philistinorum. et si dabis eos in
manu mea. **E**t dixit dominus ad dauid.
Ascende quia tradam philistinorum in man-
tu tua. **V**enit ergo dauid in baalpharaim.
et percussit eos ibi et dixit. **D**iuisit domi-
num inimicos meos coram me. sicut diuidunt
aqua. **P**ropterea uocatum est nomen loci illius
baalpharaim et reliquerunt ibi sculpu-
la sua. quae tulit dauid et uiri eius. **T**ulit
ea dauid et igni uisit eruri. sicut liber
paralipomenon declarat ita dicens.
Dereliquerunt ibi deos suos. quos dauid
uisit eruri. **C**onsiuit autem dauid do-
minum. **Q**ui respondit. **N**on ascendas
si qua per trigum illos et uenies ad eos et
aduerso peritorum. **I**n hebreo non peritorum sed
flentium legitur. et aduerso itaque flentium
eum uenire iubet. hoc est et aduerso ydo

.x.

133.

.xb.

lor suoz u scilicet idola eoz erant in qui
 bz confidebant. Que ydola idco fletuū
 uocantur quia fletu digna sunt et eoz
 qui ea uolunt ad fletū miserariū pdu
 cunt. Fletuū itaq; eozum idola ob blas
 phemiā hic sermo diuinus uocat. sic
 alibi uocat idolum contaminatio mo
 ab. Et cum audieris sonitū gradienti
 in cacumie fletuū hoc ē cum audieris
 a potestatib; anglicis eoz idola in quib;
 omnis eoz fortitudo est conterri et con
 culcari tunc inuabis plium quia tunc
 egredietur dominū ante faciem tuā ut pec
 tnat castra philistinū. In eoz nāq; idolis
 dominū iudicia fecit sicut et in dyt egypt
 ior. **C**ongruit aut rursū dauid om̄s **xii.**
 electos ex isrl̄ quingenta milia ut adduceret
 archam di. imponentes eam sup plaus
 trum nouū. Postqm̄ aut uenerunt ad
 aream nachon extendit manū ora ad
 archam di et tenuit eā qm̄ calcitrabāt
 boues et declinauit eam. Itaq; est in
 dignatioē dominū cont̄ oram et percussit
 eū ^{super} temeritate qui mortuus ē ibi iuxta
 archam di. In historia beati regis et p̄ph̄e **B.**
 dauid qui archā di adduxisse narrat
 humilitas app̄bata. sup̄bia dampnata.
 et tem̄tas uindicata monstrat. quia et
 ip̄e dauid qui corā archa dñi humili
 saltare n̄ erubuit. mox p̄missione filij
 di ex sua stirpe nascituri suscipe p̄me
 ruit et comū x q̄ eandē humilitatē il
 lus desip̄t eius semine secundariū n̄
 m̄ta. p̄petue stilitatis penas luyt. Sac
 dos q; qui archam inconsiderata tem̄ta

te tetigit. ausus sui reati immatura
 morte purgavit. Vintueri necē est.
 q̄ntum delinquat qui ad corp̄ dñi rē
 accessit. si deuot̄ ille sacerdos morte mul
 tat. qui archam illā dominici uide
 licet corp̄is figuram minori qm̄ debuit
 uenatioē corripuit. Verum iuxta al
 legoriam dauid. xpm̄ archa eccliam
 significat. Quasiuit aut archam dñi
 in ciuitatē suā adducē. s; causa int̄
 ueniente contraria ad temp̄ eam ali
 bi dicitur ac sic deinceps qd̄ multum
 delectat̄ et expleuit quia dominū in ear
 ne app̄rens euēgium filius isrl̄ sue uide
 licet genti p̄dicauit. s; cetera ex parte con
 tigit in isrl̄ donec plenitudo gentium
 intrauit. et sic omnis isrl̄ saluus fieret
 s; ut he euēgiū pateant. p̄ singula
 uideamus. Congruit dauid omnes
 electos. ex isrl̄. xxx. quia dñs eccliam **milia?**
 p̄mittam ex isrl̄ instituit. n̄ quidē om
 nem isrl̄. s; electos q̄s q; s; consocians.
 Non em̄ omnes qui ex isrl̄ hy sunt
 isrl̄ite. s; filij p̄missionis deputant̄ in
 semine qui xxx. fuisse referunt. id est **milia**
 fidi opis et sp̄i firmitate p̄fecti. Tria
 enim p̄t̄ confessionē sc̄e trinitatis ad fi
 dem p̄tinent. decem p̄t̄ decalogū le
 git̄ ad opa. mille p̄t̄ sui p̄fectionē ad
 sp̄em uite et̄ne. qua sup̄ius aliquid
 n̄ est sic n̄ minus millenario maior
 nullus ē. Et si em̄ decē milia. s; xxx.
 milia. si etiā mille milia dixeris. n̄ ip̄
 sum mille numerando transcendis. s;
 ut p̄se p̄ minores numeros sepius

ducendo multiplicat. **T**ria g̃ p̃ decem
multiplica. ne fides sine opibus mor-
tua sit. **I**tem g̃inta p̃ mille multipli-
ca. ut fides q̃ p̃ dilectionem opat̃. non
alibi q̃m̃ in celis retributionē speret.
Clecti g̃ ex isrl̃. p̃p̃los recte creditos opan-
tes. sp̃antes. insinuent. **H**uius aut̃ iuda
qui erant cum dauid. ip̃os ap̃los et doc-
tores qui latere xp̃i q̃i familiaris ad-
herbant indicent. **Q**uo utq; stipat̃
exercitu domini archam inducē. idest
ecclesiam dilatare et in eorū qui n̄ credi-
dunt cordib; inserere gaudet. **I**mponit
aut̃ nouo plaustr̃ archa. aut noui testa-
m̃ti gr̃a renouatis in baptismo m̃tib;
infundat̃. uinūq; nouū nouis uerbis
conseruandū mandet. **E**rat quidē p̃us
archa in domo abinadab qui erat in
gabaa. quia eadem q̃ nūc p̃dicat̃ ecclesie
fides et ante incarnationē domini
temp̃ florebat in hys patriarcharum
p̃pharūq; deuotio secuti. **A**binadab
enī qui int̃p̃tat̃ pat̃ n̄s spontaneus.
ut habraha patrem fidi ut moysen le-
gis latores significat. **Q**ui utq; in gabaa
custodit archam. quia sublim̃ uirtutū
exemplo credentium pectora munit.
uñ et gabaa collis int̃p̃tat̃. qui ē locus
ī ciuitate cariatharim. **C**lata g̃ foras
archa. iudebat dauid et omnis isrl̃
coram dño diuisis musicorū genibus.
quia mor̃ inchoante noue gr̃e p̃coni-
o. domini ad exhibēdas dō pat̃ laude
humilitatis om̃s inuitat̃ dicens. qui
m̃ ministrat me sequat̃. alu dando

p̃ sp̃m̃ sermonē sapientie. alu sermo-
nem scientie. alu genera linguarū. alu
gr̃am curationū et cet̃a. **S**; huius atq; huius
modi charismatiū gr̃ibus p̃grediente
archa. idest crescente ecclesia p̃mittua
uentū est ad aream nachon. idest areā
p̃paratam gentium uidel̃ ecclesiam fidei
ueritate consecrandā. **D**e q̃ iohes ait.
Et p̃mundabit aream suam. **U**bi sacer-
dos qui archam incautus q̃i corrigē-
do tetigit mor̃ a domino p̃cussus oc-
cubuit. quia iudoy p̃p̃s dum gentib;
inuidet salutis se munē p̃uat̃. dum le-
gem ut euglio miscere utiq; s̃ gr̃am
tollit. **E**t tenuit inquit eā. q̃m̃ calcitra-
brant boues. **B**oues quippe calcitrare
est p̃dicatores euglio libius c̃ca fidem
agere. neq; consuetudinē legis ing̃li-
s; salbata neomenias. c̃cumcisionē ue-
limasq; sp̃italit̃ int̃p̃tari. **Q**s uelut er-
rantes corrigere temptabat. qui descē-
dentes de iuda fr̃es docebat quia nisi c̃-
cumcidamini scdm̃ morē moysi n̄ po-
testis salui fieri. **E**t de quib; iacob; ad
paulum. **U**ides inquit fr̃ q̃t̃ milia s̃t̃
in iudis qui credider̃t. **I**om̃s h̃y emu-
latores s̃t̃ legis. **O**b causā g̃ sacerdotis oc-
cisi. dauid noluit deire ad se archā
domini in ciuitatē dauid. s; diuit̃ eā
in domū obededom gechei. quia respu-
entib; iudis ne amplius audi-
ta et n̄ suscepta p̃dicatio noceret. ap̃li
ab eis ablati. et ad gentes imbuenda
sunt missi. **U**n̄ et locus aree nachon
q̃ gentiū fidem dñi gr̃e p̃paratam de-

monstrat percussio oris et nuncupat unde
 sic quia illorum delicto salus gentibus est col-
 lata. **O**bediam namque qui interpretatur serui-
 entis homo ille utique de quo dominus ad pa-
 trem. **C**onstitues inquit me in caput ge-
 tum. **P**rophetis quibus non cognovi seruuu in-
Veritatis uero abiectio quae oritur morte pro-
 mittens ait. **C**ripiet me de contradictionibus
 prophetarum. **C**ui rei nomen quod urbis congruit bech-
 emm interpretatur torcular significans cru-
 cem in qua uitas uera calcari et exprimi dig-
 nata est a qua cunctis gentibus propter merito geche
 appellari potest. cum dicitur in autem absit glori-
 a in cruce domini nostri ihesu christi. **T**res autem menses
 quibus ibidem archa demoratur fides spes
 et caritas est. **S**ic enim diebus adimplet mensis
 ita singule uirtutes suis quibusque passibus ad
 perfectionem perueniunt. **H**uius menses quousque ple-
 nitudo gentium intret currit non cessant.
Tandem rediens dauid archam in ciui-
 tatem dauid adducit quia dominus enoc
 et helia predicantibus conuertit corda patrum
 in filios boues et arietes hoc est eos qui
 arcam domini trahunt et ouium eius ducatum
 gerunt martyrum sanguine coronantur et
 ipse quoque sine incarnationis et passionis ex-
 emplum eatenus iudis non creditum palamma
 manifestans hoc enim significat quod et ipse
 dauid accinctus erat ephor lineo. **L**am-
 linum quod de terra percreta multiplici labo-
 re ad candorem uestis peruenit uirtute hu-
 mane carnis in flagella triumphanter
 ostendit. **U**erum cunctis exultantibus
 et arte celestis inuictu ymnos resonan-
 tibus sola michol filia saul arcam ducen-

tibus abest quoniam etiam est speculis dauid
 humiliatus despicitur quia creditibus in
 mundi fine iudeis erunt non nulli qui
 christum tantum persequuntur sed ope sequantur
 ante christum. **Q**uibus merito congruit quod eadem
 michol quae ob figurandam instabilitatem
 carnalium a qua omnis interpretatur non uxor
 dauid sed filia saul appellatur quia christo fi-
 de tenus seruiunt non illius regno coro-
 nandi sed persecutor eius quos imitauerunt sunt
 anathemate dampnandi. **U**erum prauis
 succensent humilitatem ecclesie contempnant
 nichilominus archa domini sui locum
 inquit ponit in medio tabernaculi quod
 tendat ei dauid id est fides ecclesie predica-
 ta perficit inserit cordibus omnium quos dominus
 ad uitam perordinat eternam. **O**fferit deo
 holocausta et pacifica coram domino fide
 deuotionemque ecclesie commendat patris christi
 qui est ad dexteram dei qui etiam interpretatur
 pro nobis. **Q**ui in exemplum dauid fideles
 humilesque benedicens salutaris misti
 pascit animalia parat singulis collirida
 panis unam illius utique qui de celo des-
 cendit et dat uitam huic mundo et assa-
 turam bubule carnis unam illius scilicet
 uirtuti saginati qui per ueritatem ad pa-
 trem filio iunioris mactatus et igne
 passionis assatus est dicens traruit ue-
 lut testa uirtus nostra et similia fixa ole-
 o carnem iudei a peccati labe mundis-
 sima sed ob humane salutis causa uber-
 rimam delectationibus crucis sartagine tor-
 tam. **E**t merito una panis collirida una
 carnis assatura dat quia uirtus domini

una fides. unum baptisma. unū d's et
pat' omnium. **Alit'** Hec munera fideles ac
cipiunt. quoniam unū panis et unū corpus
multi sumus in xpō. siue carnis singuli
lasciuia castigantes ac seruituti subi
cientes scī sps igne decoquunt. nec nō
et fructus bonorū opum oleo misericordie
pinguissimos compassiōe proximū fer
uere fatiunt. **At** contra filia saul frust
cubiculū regis ingressa nullos concepti
seminis fructus dat. quia qui ubum di
aureū percipiunt boni operis ple diem
specie mortis expectant. Sepe quia in
telligi nō ualent detioribus displicent
ut facta et dicta meliorū. si ab eis temere
rephēdenda nō sunt quae apphēdi ueraci
tate nequē possunt. Sepe aliquid maioribus
dispensatore agitur. quod a minoribus er
ror putat. Sepe multa a fortibus dicunt.
quod idēo infirmi diiudicant. quia igno
rant. Ad bñ bub' calcitrantibus inclinata
illa testamēta archa signauit. quia quia
casuram credens leuitēs erigē uoluit. **xiii.**
mor sententia mortis accepit. Quid nā
quae est mens iusti nō archa testamēta. que
gestata bubus calcitrantibus inclinatur.
quia nō nūquā etiam qui bñ pēst dum
subiectorū plorū confessione concuti
tur. ad dispensationis condescensionem
et sola delectatione pmouet. **S;** in hoc
quod dispensatore agitur. inclinatio ipā
fortitudinis casus putat. implet. tūc
nō nulli subditi cont' hanc manū rep
hēnsionis mittūt. si a uita pēnis ipā
sua temeritate deficiunt. **Leuitēs** g' q'si

adiuuans manū extendit. si delinqūis
uita pēdit. quia dum infirmi quicq;
fortium facta corripunt. ipi a iuuen
tium sorte rephantur. Aliquē etiā scī ui
ri quōdam minimis condescendentes dicit.
quodam uero summa contēplantes pferūt.
dumquē uim ut condescensionis ul' alti
tudinis nesciunt. **audacit'** hec stulti re
phēdunt. **Et** quid ē iusti de sua con
descensionē uelle corrigere. nō inclinata
archam supb a rephēnsionis manu
releuare. **Quid** est iusti de incognita
locutione rephēderit. nō motus eius forti
tudine horrois lapsum putare. **S;** p
dit uitam qui archam dī tūmde sub
leuat. quia nequē quis scōrū corrigere
recta psumeret. nō de se p'us meliora se
siss. **Uñ** et leuitēs isdem recte ora di.
quod uidel' robustus dñi interpretat. quia
psumptores quicq; nō audaci nō rob
tos se in domino crederent. nequē mel
liorū facta ut dicta uelut infirma iu
dicarent. **Egla** nichol filia saul in
occursum dauid ait. **Quā** glōsus fuit
hodie rex isrl. **discoopiens** se ante an
cillas seruorū suorū. et rel. **Qd** dauid
dū archam dñi in ierlm saltando re
duceret. a nichol filia saul uxorē suā
uirisus ē. **intueri** libet quāta uirtutū
munera dauid ipē pcepit. atq; in hys
omnibus quā fortim se humilitate ser
uabat. **Quē** enī nō extolleret ora leonū
frangē. ursorū brachia dissipare. despe
ctis prioribus fratribus eligi. rephato re
ge ad regni gubernacula ungi. **tim**

diu cunctis uno lapide goliam sternere.
 a rege posita extinctis allopholis nu-
 merosa ipucia reportare. pmissu reg-
 nu tandem percipere cunctumq; iustitiam
 pplm sine ulla contradictione possidere.
Attam cu archam di ierlm reuocat qd
 oblit' platu se omnib; ee admitt' pplis
 ante arcā saltat. Et quia corā archa sal-
 tare ut credit uulgo mos fuit. rex se i
 diuino obsequio p saltatu rotat. Ecce
 que domni cunctis singlarit' pculit.
 seqq; sub domino et ereqndo minimi
 et abiectū exhibēdo contempnit. Non
 potestas regni ad memoriā reducitur.
 n̄ subiectoy oculis saltando uilescere.
 metuit. n̄ se honore platum cetis ante
 eius archā qui honore dederat recog-
 noscat. **C**oram dō egit debilia ul' ex-
 ma. ut illa ex humilitate solidaret q
 coram hominib; gesserat fortia. Quid de
 eius factis ab alijs sentiat ignoro. ego
 dauid plus saltantē stupeo qm pug-
 nantē. Pugnādo quippe hostem subdit.
 saltando aut corā domino semet ipsū
 uicit. **Q**uē nichol saul filia adhuc ex
 timore regis genit' infana cū humilia-
 ti despiceret dicens. qm gloriosus fuit
 hodie rex isrl discoopiens se ante oculos
 seruonū suoy. et nudat' ē qd si nudetur
 un' descurret. ptaū audiunt. **J**uda ante
 domnū qui eleg' me. poti' qm patrem
 tuū. **A**c paulo p ait. **L**udam r iulior fi-
 am plus q factus sum. **E**rog; humilis
 i oculis mīs. **A**c si apte dicat. **U**ilescere
 coram hominib; appeto. quia seruare

in coram dō regnū p humilitate qro.
Sunt ū n̄ nulli qui de semetipis humi-
 lia sentit. qui in honorib; positi nich
 se ee in puluē fauillaq; ppendunt.
 s; tam corā hominib; uiles apparere re-
 fugunt. et cont' hoc qd de se intūs
 cogitant. qd rigida ex tūis uenustate
 palliant. **E**t sunt n̄ nulli qui uiles ui-
 deri ab hominib; appetunt. atq; omne
 qd sunt delectos se exhibēdo contempnit.
 s; tam apud se intor sum qd ex ipō me-
 rito ostense uilitatis intumesce. et tan-
 to magis in corde elati sunt. qnto am-
 plus in specie elatione pnt. **Q**ue utq;
 uni elationis bella. magna dauid cur-
 cūspetioe dephndit. mira uirtute su-
 pauit. **Q**uia enim de semetipō int' hu-
 milia sentiens. honorem extūs n̄ qrit
 insinuat dicens. **L**udam r iulior fiam.
Et quia p hoc qd uile se extūs p'buat.
 neq; qm intūs intumesce. aduungit. **E**ro
 q; humilis in oculis mīs. **A**c si apte dicat.
Qualem me extūs despiciens exhibeo.
 talem me intūs attendo. **Q**uid g actu-
 ri sunt qd doctrina eleuat. **D**auid ex
 carne su uenturū redemptorē nouit.
 eiusq; gaudia pphetando nuntiabat.
 et tam in semetipō ceruicē cordi uali-
 da disctionis calce depmebat. dicens.
Erog; humilis in oculis mīs. **F**actū ē . . . **xiiii.**
 aut cum sediss; rex in domo sua. et dñs
 dediss; ei requiem undiq; ab uniuersis in-
 imicis suis. dix' ad nathan ppham. **V**i-
 des ne qd ego habitē in domo cedrina.
 et archa di posita sit in medio pellū.

Uirque nathan ad regē. **O**mne quod est in corde
tuo uade fac: quia dñs tecum est. factū
ē autē in nocte illa: et ecce sermo dñi ad na-
than dicent. **U**ade et loqre ad seruu me-
ū dauid, h die domui. **H**umq tu edifi-
cabis in domū ad habitandū. **N**eq;
enī habitauit in domo et die q̄ eduri fi-
lios isrl' de tra egypti usq; in diem hāc.
s; ambulabā in tabnaculo et in tento-
rio p̄ cūcta loca q̄ transiit cū omnib;
filijs isrl' et rel'. **Q**uod p̄phā interrogat
a rege respondit omne qd̄ ē in corde tuo
uade fac: et postea a domno ammonit
eadem phibuit q̄ ante concessit. **p**atet
p̄fecto qd̄ p̄phete sp̄s p̄pharū n̄tēs n̄
semp irradiat: quia sic de sp̄i sc̄o sc̄ptū
ē: n̄ uult sp̄uare. **H**unc enim qd̄ heliseu
cum flemē mulierem cerneat causāq;
nesciss; ad phibitē hanc puerum dic.
Dimitte eā quia anima ei' in amaritu-
dine ē: et dñs celauit a me: et n̄ iudica-
uit m̄. **Q**uā om̄ps d̄s ex magna pietati'
disp̄nsatiōe disponit: q̄a dñi p̄phete spi-
ritū aliqui dat: et aliqui subtrahit. **p**he-
tantū n̄tēs: et deuat in celsitudine et
custodit in humilitate: ut et accipien-
tes sp̄m n̄ habentes cognoscant quid
sint de se metipsis. **Q**uod autē dauid
phibit est domū deo edificare: quia
uir sanguinū ē: n̄tē moralit' qd̄
mundus in se ē: a uitus debet qui cu-
rat aliena corrigē: ut trena n̄ cogitet:
ut desidijs infimus n̄ succūbat: q̄t n̄
tanto p̄spicatus alius fugienda ui-
deat: q̄nto hec ip̄e p̄ scientiā et uitā

uerus declinat. **N**eq; qm̄ pure maculam
in m̄b̄ considat: oculus quē puluis quat:
et supietas sordes t̄gere n̄ ualent manū
q̄ lutū tenent. **Q**uod uirta antiq; translati-
ōnis seriem bñ ad dauid extiora bella la-
borantē. p̄ significatiōe diuina uox
innuit: cum dic. **N**on tu edificabis in
templum: quia uir sanguinū ē. **D**i tem-
plum edificat: qui corrigendis instituti-
onib; n̄tē uacat. **T**emplū di quip-
pe nos sumus: quia ad ueram uitā exē-
inhabitatiōe construimur: paulo attes-
tante qui ait. **T**emplū di sc̄m est qd̄ estis
uos. **S**; uir sanguinū templū di edifi-
care phibet: quia qui adhuc actib; car-
nalib; incubat: necesse ē instituire sp̄ita-
lit' p̄ximoy n̄tēs erubescat. **P** cuncta
inquit loca q̄ transiit cum om̄ib; filijs
isrl'. **H**ec loca p̄ q̄ se transisse domnus
dic. intelligenda sūt silo galgala: et
nobe et cetera loca u tabnaculū et ar-
cha dñi collocata sūt. **H**umq loquent
locutus sū alicui iudici de t̄bub isrl' cui
p̄cepti ut pasceret pplm̄ meū isrl': q̄re n̄
edificasti in domū. **I**deo a nullo iudi-
cū s̄ edificari domū cedri n̄ iussit: quia
ab omnib; cont' om̄s hostes pugnatum
fuit: et om̄s effusores fuerūt sanguinis.
Filius t̄ntius cui n̄ instabunt bella ho-
tum: et qui n̄ erit uir sanguinū: ip̄e
edificabit in domū. **E**t nūc hec dicit ser-
uo mō dauid. **H**ec dic dñs exercituum.
Ego tultite de pascuis sequitem gregem:
et p̄ pauca: feciq; t̄ nom̄ grande uirta
nom̄ magnoy qui sunt in t̄ra. **E**t iqt

^{similem}
 ē domū nomī grande. id est feri abrahā
 isaac et iacob. et moysi. et ioseph. quorū
 nomina famosissima sūt in tēris. Et po
 nam locū pplō mō isrl' et plantabo eū
 et habitabit sub eo hī i loco. Temp' salo
 monis sermo describit diuinū q' filii
 isrl' pacem erūt habituri p' cūctum.
 et nō erūt affligendi et opp'ndi sicut
 tempe iudiciū fuerūt opp'ndi et afflicti. Q'
 si inq' aliquid gesserit. arguā eū i iur'
 ga uiroz' et i plagis filioz' hominū.
 Ynga uiroz' gaudium uocat inimicoz'.
 Plage ū filioz' hominū sunt in cōmo
 ditates corpum humanoz'. quibz' p' pec
 cati fuit a domino mīto homines fla
 gellantur. hī scdm historā dicta ita se
 ri possunt. Cetum quid scdm allego
 riā insinuent' altius p'serutandū ē.
 Cū g' regi dauid multa p'sp'a puenit. ^{āc.}
 sent cogitauit facere deo domū. tēplū
 scilicet illud excellentissime diffamatiū.
 Hec eo cogitante. factum ē ūbū dñi ad
 nathan ppham qd p'ferret ad regem.
 ubi cum dixisset qd nō ab ipō dauid
 s' edificaret' domus. neq' p' tantū tēp'
 remandasse cuiq' in pplō suo ut s' fa
 ceret domū cedrina. et nūc inquit hī
 dicef seruo mō dauid. Hec dic' domni
 omīps. Accepi te de ouili ouū ut cēs
 i ducē sup pplm meū isrl' et eram tecū
 in omīb' quibz' inq'liebaris. et extirpā
 u omīs inimicos tuos a facie tua. et
 feci te nominatū scdm nomī magnoz'
 qui sūt sup trā. et ecce ponam locū pplō
 mō isrl'. et plantabo illum. et habitabo

seorsū. et nō sollicit' erit ult'. et nō ap
 ponet' filius iniquitatis humiliare
 eū sic ab initio a dieb'. quib' s' tū
 iudices sup pplm meū isrl'. et requiem
 dabo t' ab omnibz' inimicis tuis. et
 nuntiabit' t' domnū qm domū edifica
 bis ipi'. ierit eū repleti sūnt dies tui.
 et dormieris cū pat' tuis. suscitabo se
 m' tuū post te qui erit de uentre tuo. p'
 pabo regnum ei'. Hic edificabit domū
 nomini mō. et dirigā thronū eius usq'
 in cētū. Ego ero illi in patre. et ille erit
 m' in filiū. et cū uenit iniquita' ei' redar'
 quā illum in unga uiroz' et i plagis
 filioz' hominū. misericordiam aut' meam
 nō amouebo. ab eo sic moui a quib'dā
 q's amouit a facie nra. Et fidelis erit do
 mus ei'. et refugū eius usq' in cētū
 coram me. et thronus ei' erit erect' usq'
 in cētū. Hanc tam grandē p'missionē
 qui putat in salomone fuisse comple
 tam. multū erat. Attendit enim qd
 dictū est hic edificabit m' domū. qm
 salomon tēplū illud nobile struxit.
 et nō attendit qd dic' fidelis erit dom'
 et regnū eius usq' in cētū coram me.
 Attendat g' et aspiciat salomonis do
 mū plenam mulierib' alienigenis co
 lentibus dōs falsos. et ipm ab eis regē
 aliqñ sapientē in eandem idolatam
 seductum atq' deieci. et nō audeat ex
 istimare dñm ut hoc p'misisset. m'dacit'
 ut talem salomonis domū eū futu
 ram nō po tuisse p'seire. Non hic de
 benī am biger' eū i xpo dño nro

qui factus est in semine dauid secundum car-
nem tam uiderimus ista compleri. ne ua-
ne atque inane hic alium aliquem regem
tam sic carnales iudei nam ipsi us-
que adeo filium quem loco isto regi dauid
promissum legunt intelligunt non fuisse sa-
lomone ut eo qui promissus fuerat tanta-
iam manifestatio declarato adhuc
mirabili cecitate alii sperare se dicant.
Facta est quidem nonnulla ymago rei futuri
etiam in salomone in eo quod templum edi-
ficauit et pacem habuit secundum nomen suum.
Salomon quippe pacificus est latine et
in exordio regni sui mirabiliter lauda-
bilis fuit sed eadem sua persona per umbram
futuri pronuntiando etiam ipsi christum
dominum exhibebat. Unde quidam de illo
ita scripta sunt quae de ipso ista predicta
sunt dum scriptura sancta etiam rebus gestis
prophetans quidam in in eo figuram delin-
at futurorum nam per libros diuinae histo-
rie uel regnasse narrat psalmum etiam sep-
tuagesimum primum titulo nominis eius
inscriptus est in quo tam multa dicuntur
quod omnino ei conuenire non possit. **D**ominus
autem christo apertissima perspicuitate uenit
ut euidenter appareat quod in illo
figura qualiscumque adumbrata sit in
isto autem ipsa uitas presentata. Hoc enim
est enim quibus terminis regni conclusum
fuerat salomonis et tamen in eo psalmo
legitur ut alia taceat dominabitur a mari
usque ad mare et a flumine usque ad ter-
minos orbis terrarum. **Q**uod in christo uidemus
impleri. **A** flumine qui ipse domi-

nandi sumpsit exordium. uel baptizatus est
a iohanne et quod demonstrante christo agnosceret
a discipulis qui non solum magistrum uerum
etiam dominum appellauerunt. **H**ec ob aliud
uenturum adhuc patre suo dauid regna-
re salomone christo quod nulli regum illorum con-
tingit non ut hinc quod satis eluceat non esse ip-
sum quem propheta iste presignat qui ad eum
patrem loquitur dicens te erit cum repleti
fuerint dies tui et dormies cum patre
tuis suscitabo seminem tuum post te qui erit
de uentre tuo et parabo regnum illius.
Quomodo ergo propter id quod sequitur hic edifica-
bit in domum iste salomone putabitur propheta
et non potius propter id quod praecedit cum re-
pleti fuerint dies tui et dormies cum pa-
tribus tuis suscitabo seminem tuum post te.
Alius pacificus intelligitur et promissus qui
non ante sicut iste sed post mortem dauid
pronuntiat est suscitandus. Quilibet enim
longo interposito tempore christus ihesus ueni-
ret. procul dubio post mortem regis dauid
cui sic promissum eum uenire oportet
bat qui edificaret domum deo non de lignis
et lapidibus sed de hominibus quale
illum edificare gauderem. **H**uic enim
domui dicit apostolus hoc est fidelibus christi. **T**em-
plum enim dei seminum est quod estis uos. **B**ene-
dictio domini quippe in semine dauid non
ad aliquod tempus quibus diebus salomonis
apparuit sed in eternum spanda est in qua
ceratissima spe dicitur fiat fiat. **S**ic in psalmo
lxxxiiii scriptum in fine est **B**enedictus inquit
dominus in eternum fiat fiat. **I**llius enim spei est
confirmatio ubi huius ratio. **H**oc ergo

intelligens dauid ait in sacro regno lib.
 et locutus est p domo serui tui in longin-
 qui. **I**deo aut post paululu ait **H**unc i-
 cipe et bndic domu serui tui usq; in ce-
 ni et ca. Quia te genit' erat filius ex q
 p genit' eius duceret ad xpo. p que fu-
 tura erat domus ei' etna eademq; dom'
 di. **D**omi eni dauid pte gen' dauid. **D**o-
 mus aut di eadem ipsa pte templu di
 de hominib; factum n de lapidib; ubi
 habitet i etni ppls cu do et in do suo et
 ds cu plo et in plo suo. ita ut ds sit im-
 plens plm suu et ppls plenus do suo
 et ds sit omnia i omnib;. **I**pe in pace p-
 mium qui ut in bello. **I**deo cu sacm sep-
 tuaginta in ubis nathan septu sit et
 nuntiabit t' domui qm domu edifi-
 cabis. ipi postea dictum e in ubis dauid
 qm tu dñs omips ds isrl' reuelasti aure
 aurum serui tui dicens. **D**omu edifica-
 bo t'. **H**anc eni domu et nos edificabi-
 mus bn uiuendo. i ds ut bn uiuam
 opitulando. quia n dñs edificauit do-
 mi inuanu laborant edificantes eam.
Cum dom' cum uenit ultima dedica-
 tio. tunc fiet illud qd hic p nathan
 locut' e ds dicens. **E**t ponam locu plo
 mo isrl' et plantabo illum. et in habi-
 tabit seorsu. et n sollicit' erit ut' et non
 apponet filius iniquitatis humiliare eu.
 sic ab initio a dieb; quib; constitui iudice'
 sup plm meū isrl'. **H**oc tam magnū
 bonū quisq; in hoc seclō et in hac tra
 sperat. insipient' sapit. aut quispiā
 putabit in pace salomonis id eē cōple-

tum. **P**acem quippe illā septura i ub'
 futi excellenti pdicatione cōmndat. **C**ui
 suspicioni uigilant' occursum est. cum
 pea qm dictum ē. et non apponet fil'
 iniquitatis humiliare eu. continuo
 subiunctum ē sic ab initio a dieb; qb'
 constitui iudices sup plm meū isrl'.
Iudices nāq; p'us qm reges ibi eē cept'
 sent' sup illum plm fuerat constituti
 et q' tiam pmissionis accep'. et utiq; hu-
 miliabat eum filius iniquitatis. hoc
 ē hostilis alienigena p' inuialla tēpor'
 quib; legunt' paces alternasse cū bellis.
 i inueniunt illic pacis tempa plur'
 iora qm salomon habuit qui. xl. reg-
 nauit ānos nā sub eo iudice qui ap-
 pellat' est aod. octoginta anni pacis
 fuerit. **A**bsit q' ut salomonis tēpora
 in hac pmissione pmissa eē credant'
 multo minus itaq; cuiuslib; regis
 altius. n enim quisq; illoy in tanta
 qnta ille pax regnauit. nec umqm
 omnino gens illa ita regnū tenuit ut
 sollicita n fuit ne hostib; subderet'.
 quia in tanta mutabilitate rerū hu-
 manarū nulli aliqñ plo cēssa est tā-
 ta securitas. ut huic uite hostiles nō
 formidaret incursum. **I**oc' q' qui pmit-
 titur tam pacate a seculy habitatiōi
 etnus ē. etiusq; debet' in matre ierlm
 lib. x. i. et se ueracit' ppls isrl'. **H**oc eni
 nom' incipit' uidens dñm. **C**ui' p'imi
 desidio. pia p fidem uita i hac erip-
 nosa pegrinatiōe ducenda est. **I**ngit'
 ē itaq; rex dauid et sedit corā dño et

Quis ego domine d's et q' domi nra'
 quia adduxisti me huc usq' d's; et h'
 parū uisum ē i' conspectu tuo d'ne d's.
 n' loq'reris etiā de domo serui tui in lō
 ginquū. **I**sta ē enim lex adam d'ne d's.
.b. **I**sta ē lex adam d'ne d's hoc ē lex homi
 nis ē d'ne d's ut t' in simplicitate cordi
 er puritate seruiat' i' tu facias ei uir
 miseria tua sic in dignatus es facere
 seruo tuo. **S**equit' Quid g' addere po
 terit adhuc dauid ut loquat' ad te.
Tu eni' scis seruiū tuū d'ne d's p'p't
 ūbum tuū et scdm cor tuū fecisti oīa
 magnalia hec p'p't ūbum tuū qd p'
 misisti abraham. ysaac et iacob fe
 cisti omnia h' in seruo tuo. **Q**d dicit
 scdm cor tuū. intelligit' scdm misericordā
 tuā. quia n' ē similis tui. neq' enim ē
 d's extra te in omnib' q' audiuim' au
 rib' nr's. **N**on ē inquit d's similis tui
 q' fec' magnalia hec q' audiuim' auri
 b' nr's. a facie ppli tui quem redemis
 ti t' ex egypto gentem et d'm eius. **B**re'
 h't gentib' et d'is earū. et est sensus.
A facie ppli tui quē redemisti t' ex e
 gypto de manu scilic' egyptioꝝ quos
 in mari rub' pemisti. et de d'is earū
 in quib' iudicia fecisti. **Q**uia tu d'ne
 exercitūū d's isrl' reuelasti aurē serui
 tui dicens domū edificabo t' p'p't hoc
 inuenit seruis tuis cor suū ut ora
 ret te oratiōe hac. **A**urē eius d'is p'
 p'ham reuelauit. quia illi domū
 edificaturū p'dixit. idēo dauid in
 uenisse se dic' cor suū. id est inuenit

audaciā i' corde suo. ut oraret eum ora
 tione hac. factum ē aut' post hec p'cus
 sit dauid philistinū et humiliauit eo'
 et tulit dauid frenū t'buti de manu
 philistinū. frenū t'buti quinq' erant ci
 uitates philistinoy q' frequē isrl' s' t'bu
 tarū faciebant q's eis tulit dauid et
 humiliauit eos. fec'q' s' t'butarios. **H**i
 et in paralipomenon d'r. **P**ercussit dō
 philistinū et humiliauit eos. i' tulit greb'
 et filias eius de manu eoy' et p'cussit
 moab et misit ē eos funiculo coequan'
 t're. **M**ensus ē duos funiculos. unū ad
 occidēdū. et unū ad uiuificandū. **F**ac
 tus q' ē moab dauid seruens sub t'bu
 to. et cet'. **Q**d sc'ptū ē de dauid et p'cussit
 moab et misit ē eos funiculo coequan'
 t're. **H**ypobolice debet accipi. **N**on enī fie
 ri poterat ut homines in tra uiuentel
 in tantū humiliarent' donec ipsius
 t're dorso funiculo supercensō cop'bare
 apparet' equales. s' immēsa humiliati
 onem capte et opp'se gentis uoluit sep
 tura hoc ūbo accumulare ut diceret
 coeq'tos t're. q' adeo eūt euirati atq' cō
 tempti. ut in nullo amplius hominē
 ea in tra degentes qm tra q' nullos ha
 beret homines possent ualere. **C**um
 locutionis plura habes exempla in sc'p
 turis. q'le illud eūgly' sunt aut' et alia
 multa q' fec' ihs que si scribant' p' sin
 gula. nec ipsum arbitror mundū ca
 pe eos qui scribēdi sūt lib's. **Q**uom
 enī n' capet mundus lib's qui scribi
 potuissent in mūdo. **S**; ad insinuan

da magnitudinē ac multitudinē opū
 dñi: tali uero uoluit uti scriptura. Et in
 planctu dauid Aquilis uelociores leoni
 bus fortiores. Cui simillimū ē illud et
 selarum lictariū. Qui candore nives an
 te uent' cur sib' aurat. Qd autē m̄fēs eo'
 funiculo dñi. funiculi allegorice p sor
 te posuit eo qd funiculo soleant agroz
 spacia metiri. Vñ scriptū est. Et sorte diuis
 sit eistram in funiculo distributionis. Sig
 nificat autē qd tam libera dispositione
 dauid regiones moabitariū hereditibus
 quibz uellet diuideret qm si possessor
 quilibz agros ppos ad nutū suū d'cto
 hinc inde funiculo dirimeret. Sensu
 ē autē duos funiculos unū ad occidē
 dñi. et unū ad uiuificandū. Et hoc al
 legorice dictum ē significans qd i sua
 dauid potestate habuit nullo utiq; cō
 tradicente qd eoz neci daret cōtumacē
 quibz parceret subiectis. Qd autē dauid
 moab qui incipit de patre. et siriam
 damasci. et ceteras regiones ditioni sue
 subiungat' fec' ē tributarias. iusticie sig
 nificat qd xpc omnes gentes sub sua
 dominatione tenens facit pensum ser
 uitutis s' reddere. dum singule qq; na
 tiones in nominis ei' confessione adu
 nate deuote censum bonoz opum
 illi exsoluunt. Damasc' enī nobilis ē
 urbs fenicis eodem uocabulo q' et ma
 sec ancille abrahā filius appellatus ē.
 Et damascus incipit sanguis poculi
 siria u' incipit sublimis siue humecta.
 Et bñ q' p'us humecta libidine supba

spū. sanguinē humanū in explebilē
 stiebat nunc mundata baptisinate
 xpi sublimis pfectu uirtutū. sangui
 nis ei' poculū delidat p'cipe. Quid autē
 sig'at qd dauid uasa aurea et argen
 tea atq; cetera q' tulāt de uniuersis genti
 b; scificauit dño: n' qd xpc om̄s qd de
 uniuersis gentib; conuocat ad fidē suā.
 alios auri loco hoc ē sensu spiritali pre
 claros. alios argenti hoc ē eloquentie
 nitore splendentes. alios u' p'dicatione
 diuina sonoros scificat domino: ut
 in eius tabnaclō fidelit' deseruientes
 ipsius ministio in cōmū decentissime
 p'fungant'. Fecit q' dauid s' nom' cū re
 uertetur capta siria in ualle salinariū.
 cesis. x. et viii. milib; fecisse s' nom' dñi. **B.**
 quia in ualle salinar' cesis. x. et viii.
 milib; erexit s' fornice' triumphale. Fecit etiā s' nom' qd
 si quē mouet qd i plerisq; latinorū co iuncta syria da
 dicib' inuenit dauid n. x. et viii. mi masei. et syria so
 lia in ualle salinariū s; ru. milia q' bal. erexisse sibi
 cidisse. nouit hoc uitio scriptoz. in ei' dñi altum form
 dem codicib; in solūm ē. Veracit' tam cē triumphalem.
 dd' in eadem ualle salinar' x. et viii. Et
 milia cecidit. ioab u' ru. milia. sic
 in titulo. l. viii. psalmi scribit. Qd
 in percussa a dauid multitudinē i ual
 le salinariū designat' n' quia redemp
 tor n'r sui exanimis distractione in
 his qui de illo p'ua sentiunt. stulticia
 am immoderati saporis exstinguit.
 Vñ et p' quēdam sapientē dñi: Los durū
 male habebit in nouissimo: et qui a
 mat piculū i illo p'bit. filij autē dō

oraret cum
 post hoc
 uniuersa
 de man
 quing' et
 quip' i' s'
 tute dauid
 butanos
 di. Per
 ut' co'
 co' et p'ce
 funiculo
 mentos
 uniuersa
 firmens
 de dauid
 funiculo
 accip. Non
 nel' in tra
 ne' donec
 superant
 m'ia
 genos uol
 nare ut d
 it euyran
 amplius
 m'ia q' m
 fere ual
 abes ex
 h' sunt
 e si scrib
 m'ia
 h'it lib
 h'it lib
 h'it lib
 h'it lib

sacerdotes erant et dixit dauid. Puta
ne est aliquis qui remanserit de domo
saul. ut faciam misericordiam cum eo propter
ionathan. Erat autem de domo saul ser-
uus nomine siba. Quae cum uocasset rex ad
se dixit et. Tu ne es siba. Et ille respondit.
Ego sum seruus tuus. Et ait rex. Num
superest aliquis de domo saul. ut faciam
misericordiam dei cum eo. Dixitque siba regi.
Superest filius ionathan debilis pedibus.
Ecce dauid non est oblitus iuramentum ac fides
sua quod cum ionathan olim pepigerat.
sed misericordiam quam patrem permisit im-
pleuit in filio. Quae res et fidelitatem
probauit secundam historiam in uiro. et sa-
cramentum iuxta allegoriam ostendit in fac-
to. Sepe enim dictum est dauid personam
christi figurare. nec non et in superioribus com-
memoratum est ionathan qui interpretatur
columbe filius ut domini donum. ty-
pum tenet gratie spiritus sancti. habuit quoque iona-
thas filium paruulum misibosech nomine
uicque pede claudum ut scriptura testatur.
quae dauid ad se accessit iussit cum
predestinatione et prescientia dei cum qua
ad seculi ministeria et mundana negotia
a cretenda sermone et actio debi-
lem conspiciat ad diuini ministerii eli-
gitur. quia quae mundus per fastum elati-
onis spernit. hunc deus propter deuotionem
mentis acquirit. Interpretatur enim mis-
ibosech de ore ignominia. Is quoque cui loquor
lam et prescientiam superbia mundi despi-
cit. dei dono utilis ad spirituale ministri-
um in ecclesia apparebit. Quid est ergo quod

dauid siba seruum saul de stirpe saul.
quod sitans eo reuelante misibosech uie-
nit. non quod redemptor noster electorum nume-
rum discutendo. inter eos qui contempti
mundum reliquerunt ad se uenire fecerunt.
Siba enim. egrius uenit interpretatur. Inter-
rogatus ergo siba a rege misibosech filii
ionathe in domo machur filij amiel.
in lodobar esse respondit. Quae res pre-
terita et positioni bene conuenit. Interpreta-
tur enim machur uendens de infirmitate
ammiel. populus eius deus. lodobar ipse
uicium. Denique dauid noster contemptibi-
les huius mundi et ea quae non possunt e-
ligere. ut ea quae sunt destruat. eos uendi-
biles mundo et in infirmitate consti-
tutos reperiendo. populo suo dignos uerbo
predicationis adseruit. et eis regnum ho-
norum inter filios habere concessit. Unde
et dauid agens saul et seruitia misibosech
donans. ipsum misibosech conuicium su-
um super misericordiam suam simul cum filio esse
precepit. quia mediatoris uiri digna que
secundum marie uocem deposuit potentem
de sede et exaltauit humiles. et uir
prophetia anne suscitatur de puluere agniti
et de stercore erigit pauperem. ut sedeat
cum principibus et solum glorie teneat. con-
temptibiles personas de mundo autem
possessores uirtutum efficit et scientia
spirituali super misericordiam scripturarum sanctarum or-
tidie secum reficit. Unde euenit ut tale
sobolem genuerit. que interpretatur micha.
Micha enim quis est iste latine resonat.
quia frequenter in ammiratione populi

et ceteri hos reges dicit qui peccaverunt contra
 dauid in pugnam. scilicet regem moab. et
 isob. et soba. et machi. qui utique reges si-
 rie fuerunt et pugnare uoluerunt conducti
 mercede a rege moab contra dauid. a quo
 triumphati esse leguntur. **C**um hii agerent.
 accidit ut surgeret dauid de stratu suo
 post meridiem et deambularet in solario
 domus regie. uiditque mulierem se lauante
 ex aduerso super solarium suum. Erat mulier
 pulcherrima. **V**isit ergo rex et requisivit quod
 esset mulier. nuntiataque est ei quod ipsa esset
 bersabee filia helia uxor uris ethi.
Missusque dauid nuntius tulit eam. **Q**ue
 cum ingressa esset ad illum dormiuit eum ea.
 statimque sanctificata est ab immunditia sua.
 et reuersa est in domum suam concepto fe-
 tu. et ceteri. **N**unc et peccatum dauid quod
 in prophetia signauit. quanta possum bre-
 uitate perstringam. Nomina quippe ipsa
 interpretata satis ostendunt. quid etiam hoc
 factum perfigurauit. **D**auid ut diximus
 interpretatur manu fortis. siue desiderabilis.
Bersabee interpretatur puteus sacietatis.
 siue puteus septem. **Q**uamlibet autem hanc
 nominis interpretationem in id quod dicitur in-
 dimus. ut assumamus satis congruenter nam
 in cantico canticorum sponsa quod illius ecclesia
 est. uocatur puteus aqua uiue. et huic pute-
 o septenarium numeri nomen in spiritu sancti signi-
 ficatio coniungitur. propter rationem penite-
 costes quod die de celo missus spiritus sanctus uenit.
Ad quadraginta autem nouem quod est septies
 septem unum addit. quoniam unitas omnida
 est. **I**n hac ratioe sunt applica sententia

illa. sufferentes inuicem ad dilectionem.
 studentes seruare unitatem spiritus in unum
 pacis. **D**ono itaque spiritali. hoc est septenari-
 o facta est ecclesia puteus sacietatis. quia
 factus est in ea fons aqua uiue salientis in
 uitam eternam. que qui habuit non sinit in
 eternum. **N**am uero qui fuit maritus eius. quod aliud
 quam diabolus nomen est et interpretatio sig-
 nificat. **H**uius erat coniugio deligam
 omnes quos gratia dei liberat. ut ecclesia sine
 macula et ruga saluatori pro copuletur.
Urias namque interpretatur lux maris dei. **E**thi-
 us autem abscessus est. siue quia in uerita-
 te non stetit sed a luce sua superna que de deo
 habebat. superbie merito abscessus est. siue
 quia cadendo ueris uiribus perditis transfigu-
 rat se in angulum lucis. audiens deo dicere.
 lux maris dei est. **E**rgo iste quidem dauid quoniam
 scelereque peccauit. quod scelus est etiam propheta
 tam deus arguit increpando. et ipse abluit
 penitendo. **H**erum tamen ille desiderabilis omni-
 bus gentibus quoniam in solarium deambulans. quia
 in sole posuit tabernaculum suum adama-
 uit ecclesiam super tectum se lauante. id
 est mundante se a sordibus seculi. et domum
 luteam spiritali contemplatione transcendente
 atque calcante. et inchoata cum illa
 prime conuentionis noticia. postea habe-
 bat penitentem separatam a diabolo. occidit enim
 eamque se perpetuo conubio copulauit. **O**derunt
 ergo peccatum. sed prophetiam non extinguam.
 amen illum dauid quoniam amandus est qui
 nos a diabolo per misericordiam liberauit. **A**me-
 ni et penitentem istum dauid. qui tamquam
 in se uulnere iniquitatis ex humilitatis

confessioe sanavit. Ad hoc g i scriptura .66.
 facta utroq talui id est dauid et pet pec
 cata sunt indita. ut cautela sit minoru ru
 ina maioru. Ad hoc u utroq; illic et pe
 nitentia insinuat et uenia. ut spes pei
 tum sit recuperatio pditoru. De statu g suo
 dauid surgente desperet. Ecce qm mirabi
 lit scriptura sac eodem ubo humiles leuat.
 unam naq; rem gestam recitit et diuiso
 m supbos quide ad humilitatis formidi
 ne humiles u ad spei fiducia reuocauit.
 O inestimabile noui genis medicamenti. qd
 uno eodemq; ordine ppositum. et pindo tu
 ncia exsiccet. et subleuando amentia ifu
 dit. De maioru nos lapsu truit. s; de repa
 ratioe roborauit. Sic quippe semp. sic no
 diuine dispensationis misericordia et supbie
 tel repmit. et ne ad dispatione corruam
 fouet. S; quia exigente causa dauid ad me
 duu deducto tanti facinoris memoria fe
 cum. ne lectoris fortasse animus moueat
 cur omps eos qs in ppetuu elegit. et qs ad
 donoy qq; spitalium culm assumit ille
 sos corporalib; utiq; n custodiat. um qa
 satis fieri citius credim. breuiter responde
 am. Non nulli enim p accepta dona uir
 tutum p impiam gram bonoy opum in
 supbie uicium cadunt. s; tam quo ceci
 derunt n agnosco. Proinde cont eos hos
 tis antiquus qui ia intus dominat. ex
 tuis etiam seruire pmittit. ut qui in eo
 gitatioe elati st. p carnis luxuria pster
 nanet. Scim aut quia aliquando minus in
 corpis corruptione cadet. qm cogitatioe
 tacta. et delibata elatione peccare. S; cu

minus turpis supbia credit. minus uita.
 luxuria u eo mag erubescunt homines.
 quia simul omnes turpem nouerit. Un
 fit plerumq; ut n nulli post supbia in lux
 uriam corruentes. ex apto casu malu cul
 pe latentis erubescant. et te etiam ma
 iora corrigant. cu pstrati in minimu g
 uius ofundunt. Reos enim se int mino
 ra ofpiciunt. qui se libos int gnuora cre
 didunt. Pia g domini dispensatioe larat.
 n nuqm maligni sps de culpa ad culpa
 trahit. et dum plus pcutit inde eum q
 cepat amittit. atq; un uicisse cerntur.
 inde supat. Considerare libet int munitu
 gratie sinum. qnto ds misericordie fauore
 nos continet. Ecce qui de uirtute se extol
 lit. p uicium ad humilitate redit. qui u
 acceptis uirtutib; extollit. n gladio s; ut
 ita dixim medicamento uulnerat. Quid e
 enim uirt n medicamentu. Et quid e u
 uicium n uulnu. Qui a g nos de medicam
 to uulnu facim. fac ille de uulnu medica
 mentu. ut qui uirtute pcutim. uicio cu
 rem. Hos namq; uirtutu dona retorq
 mus in usum uicioy. ille uicioy illecebra
 assumit in arcem uirtutu. et salutis sta
 tum pcutit ut seruet. ut qui humili
 tatem curantis fugim. et saltum cadu
 tes adheram. S; int hec sciendu est.
 qd pleriq; hominu q in multas corru
 unt arcus ligant. cumq; eos antiquus
 hostis. ex uno uicio pcutit. ut coneadat.
 ex alio q; ligat. ne fuyant. Consideret
 itaq; homo. cu q aduersario bellu gerat.
 et si iam se in aliq deliquisse ppendit. sal

te ad culpā p̄trahit et culpa p̄tmescat.
ut studiosē utentē uulnā quib' frequentē
infecti t' quia ualde rarū ē qd hostis n̄
electorū saluti etiā uulnib' seruiat. Ade
rudiendū enim sic dicitur electos suos
dominū sepe temptatorē subicit' sic post
paradisi claustra. post t̄cy celi secreta. ne
magnitudinē reuelationū paulus extolli
potuiss' ei sathane angl's datus ē. **S**; ut
p̄facti sum' ip̄a hac temptatioē disponerē.
ut qui elati p̄re potant humiliati a p̄
ditioē seruent. **S**ecreto ḡ dispensationis
ordie uñ scire p̄mittitur iniquitas di
aboli. uñ pie p̄ficiat benignitas di' quia
adūsari n̄r in obtempat' nitib' supne
grē. uñ exeret iram nequissime uolū
tatis sue. Potest aut' et alit' scdm musti
cos sensus hec eadem res accipi' si quis
eā puro intellectu rimare uoluit. **C**ui
aut' dauid in solarū deambulans ti
pū tenet' n̄ eius de q' scriptum ē. In sole po
sute tabnaculi sui. **E**t quid ē bērsa
bee ad se p̄ducē. n̄ legem litte carnali
p̄plo conuinctam sp̄tali s' intellectu so
ciare. **B**ersabee enim puteus septimū
dicit' quia nimirū p̄ cognitionē legis.
infusionis sp̄talis grē. p̄fecta nob' sapi
entia ministrat. **Q**uē n̄ urias. n̄ uidai
cū p̄plm signat. **C**ui nom' int̄p̄tatiū di
cit' iux' n̄a di' **J**udaic' aut' p̄pls quia de ac
cepta legis scientia extollitur. q̄i de di
luce gloriat'. **S**; huc dauid uxorē abstu
lit sibiq; conuinxit' quia uidet' manu
fortis qui dauid dicit' in carne redemptor
apparet'. dum de se sp̄tali loqui legē

innotuit' p̄ hoc qd iuxta litteram tene
bat' hanc iudaico p̄plo extranea demonst
trauit s̄q; conuinxit' quia se p̄ illam p̄
dicare declarauit. **U**riam tñ ad domum
ire dauid ammonet pedesq; lauare. q̄a
in carnat' dominū ueniens iudaico p̄plo
p̄cipit ut ad conscientia redcat et sordē
opum fleat' t̄gat' ut sp̄taliē mandata le
gē intelligat' et post tamā duricia p̄cepto
rum fontem baptisinas inueniens ad
aqm post laborem recurrat. **S**; urias qui
archam domini ēē sub pellib' meminit.
respondit. qd domū suam intrare n̄ p̄stet.
Ac si iudaicus p̄pls dicat. **E**go mandata di
in sacrificijs carnalib' uideo. et redire ad
conscientia p̄ sp̄talem intelligentia n̄ re
quiro. **Q**uasi enī archā ēē sub pellib' dicit'
quia p̄cepta di n̄ n̄ adhibendo ministeriū
sacrificij carnalis intelligit'. **H**ūc tñ etiam re
dire ad domū nolentem dauid ad misa
uocat' quia q̄muis iudaic' p̄pls ad consci
entiam redire contempnat' tam redemp
tor ueniens mandata sp̄talia p̄dicat di
cens. **S**i crederetis moysi. crederetis fortis
et n̄. de me enim ille sc̄psit. **L**egem itaq;
iudaic' p̄pls tenet' etq; diuinitatē loquit'
cui isdem p̄pls credere designatur. **V**idet'
urias ad ioab cū epistolis ex quib' occi
di debeat mittit'. quia isdem ip̄e iudaic'
p̄pls legem portat' qua uincente moriat'.
Dum enim mandata legis retinet' imple
re n̄rat'. ip̄e nimirū defert iudicium.
uñ dampnet'. **Q**uid ḡ p̄ factum istud
dauid scelestus. quid uria mundus
dici potest. **S**; rur sū p̄ mustium quid

dauid sacrati. quid uria infidelius in
 uenit. qm et ille puitte culpa pphete sig
 nat innocentia. et iste puitte innocentia
 in ppheta ex pmit culpam. Virtus naq;
 sacri eloqui sic transacta narrat. ut ue
 tura ex pimat. sic factorem approbat. ut
 ei in ministerio n̄ contradicat. sic gesta dāp
 nat. ut hec iustice gerenda psuadeat.
 Postqm enim nathan ppha increpauit
 regem sup malo qd fecerat. dixit dauid
 ad nathan. Peccavi domino. Dixit nathā.
 ad dauid. Domini qq; transtulit peccatū
 tuum. n̄ morieris et rel. Si peccatū da
 uid tam detestabile domini transtulit.
 qd ē quia omnia q de eodem peccato p
 ppham a domino dicta sunt postmo
 dum tolerauit. S; pcul dubio domini de
 lectū sine ultione n̄ deserit. aut enim ipse
 hoc homo in se peuit punit. aut hoc ds
 eum homie uindicans peuit. Sic enim
 dauid audire post confessionem meruit
 domini transtulit peccatum tuū. et tam
 multis p̄ cruciatib; afflictus ac fugiens
 reatu culpe qm peccauit. et soluit. sic
 nos salutis unda a culpa p̄mi parentis
 absoluiunt. s; tam reatum eidem culpe
 diluentes. absoluti q; adhuc carnalit̄
 obimus. quia delicta n̄a siue p nos. siue
 p semet ipsum domini resecat etiam eū
 reluat. Abelectis enī suis iniquitatum
 maculas studet temporali afflictione
 t̄gere. quas in eis p̄petuo n̄ uult uideri.
 Et consolatus ē dauid betsabee uxorē
 suam. inq̄ssusq; ad eam dormiuit eū ea
 q genuit filium et uocauit nom̄ eius

salomon. Et domini dilexit eū. Misit qq;
 in manu nathan pphie. et uocauit no
 m̄ eius amabilis domino. eo qd diligeret
 eum domini. Et uocauit inquit nomen
 eius amabilis dno. eo qd diligeret eū dñs.
 In hebreo ita legit. Et uocauit nom̄ eius
 idid am. idest dilect dñi p̄t domini. Di
 lectus domini p̄t dñm dicit. p̄t suam
 scilicet misericordiam gratitiam quā eū dilige
 dignat̄ ē eum utiq; eius dilectioe et mi
 sericordia indignus existeret. quem con
 stabat manzerem ē. Igitur pugnabat
 ioab contra rabbath filioz ammon. et
 er pugnabat urbem regā. nisiq; ioab
 nuntios ad dauid dicens. Dimicauit ad
 usum rabba. et capienda ē urbs aquar.
 Notandum qd in hebreo qm cum adiecti
 one nominū ponit rabbath scribitur.
 sicut ē rabbath filioz ammon. qm ū si
 ne adiectione nominū n̄ rabbath. s; rab
 ba dī. Nunc q̄ congrega reliqm̄ partē
 p̄li. et obside ciuitatē et cape eam. ne
 cum a me uastata fuit urbs. nomi
 nio asseribatur uictoria et rel. Hinc
 iosephus. Porro inquit ioab ammoni
 tes obsessione fortit affligebat. aqm̄ eis
 auferens et rerum ceterarū ubtatem.
 multumq; eos cogebat cibi et potus
 inopia laborare. Et modico namq; pu
 tes bibebant omnes. et hē illi eēt forte
 auxilium. ne tam̄ deficerent. n̄ eo lar
 gus utebantur. Q̄ facto sepsit ad dauid
 hec significans. rogans eum ut ueni
 ret ad ciuitatē. quaten̄ uictoria
 ei nomie designaret. Congregauit

. 6.

. xix.

. 66.

Nequaqm̄ q̄ peccato parit. quia nullate
 nus sine uindicta laxatur.

b.

itaq; dauid omne pplm. et pfectus est
 ad usus ralbath. Cuiusq; dimicass; cep ea.
 et tulit diadema regis eoz de capite eui.
 pondo auri talitai habens gemmas pci
 osissimas. et impositu e sup caput dauid.
 et cet. **I**n parahipomeno qq; ita scptu
 est Tulit aut dauid coronam melchom
 de capite euis. et inuenit in ea auri po
 do talitum. et pciosissimas gemmas.
 fecq; s; inde diadema. Melchom quipe
 n nom pplm est regis. s; melchom imp
 tat rex eoz. Rex eoz uocat ut ebrei uol
 idolum eoz. qd hic uocat melchom. Cui
 diadematis aurū et gemmas conflasse
 et purgasse dr dauid scdm legem et feci
 se inde s; diadema. qd hic positum sup
 caput ei dr. S; et pdam ciuitatis asporta
 uit multam ualde pplm; eius adduces
 seruauit et ecumegit sup eos ferrata car
 penta. diuisiq; cultis. et transdixit in
 tipo latum. Sic feci unūsis ciuitatibus
 filioz ammon. et rel. Hinc ūba dierū
 ita nariant. Manubias q; urbis pluri
 mas tulit pplm aut quierat mea edux
 et feci sup eas tribulas et trahas. et fer
 rata carpenta transire. ita ut difficērent
 et contererent. Sic fecit dauid cunctis
 urbib; filioz ammon. et reūsus e cum
 omni pplo muerlin. Serrauit enī eos
 ferratis carpentis. et diuisit cultes sicut
 lateres diuidi solent qui ex paleis et
 luto conficiunt. Victoria aut hec dō
 in amonitis qm dux eius bellando
 inchoauit. s; rex ipē pfe. **C**it; quid
 significat n regis nri uic toriā in

o.

cunctis gentib;. **T**ur enī dauid cont
 hostes bellum agit. cum ordo pdicator
 scoy contra mudi potentes scuti fidei
 obponit. s; finis certaminis et triumph
 belli ad regem xpm solumm de fertur.
 quia ipi omnis potestas et potentia reg
 ni ascribit. **D**s est enī scdm aplm quio
 patitur in nobis. et uelle et pficere. et ipē
 triumphat nos semp in xpo ihu. Coronā
 g regis ppli hostilis dauid de capite tulit
 et s; met diadema inde formauit. cum
 redemptor nri et contraria potestate reg
 ni auferens. sibi met insigne decorū pa
 rauit. Que aut melius corona ueri dauid
 intelligit quam conuent ppli catholici. q
 caput nrm regem uidelicet xpm corde cre
 dulo nobilitē ambit. et digne conuisant
 decent coronat. **O**mnis enim scoy labor
 et certam atq; uictoria ad honore celesti
 regis referit. quia ipē e cum omie genu flect
 titur. celestium terrestrium. atq; infernoy
 et omnis lingua confitec. quia domin
 ihe in gla e di patris. Ralbath g ciuitas e
 regni amon q nūc filadelfia uocat. cui
 meminit et ieremua ppha. **I**nterpretat g rab
 bath multi. Et saluator in euanglio dicit
 quia multi ab oriente ueniunt. et occi
 dente et recumbent cū abraham isaac
 et iacob. in regno celoy. **F**actum e aut p
 hec ut absalon filii dauid sorore spect
 osissimam uocabulo thamar adamauer
 ammon filius dauid. et depnet ipē ei
 ualde et rel. **P**exatum g qd ammon
 maior filius in sorore sua thamar con
 fecit. et parricidui qd absalon i amō

xx.

o.

frē suo p̄petrauit. quid sp̄italit̄ significare
 possit n̄ inuenio. n̄ forte moralit̄ nos ta
 le factum moneat. qđ semp̄ caute et pru
 dent̄ agam̄. ne forte dominent̄ in nob̄ ui
 cia. et princeps peccati qui falsam pacem
 p̄licitantib̄ spondet. ne nos imparatos inue
 niens atq; impuissos trucidet. Absalon ḡ
 pat̄ pacis sine pat̄i inc̄ptatur̄ par. Ammō
 donans. et thamar amaritudo latine p̄
 munitat̄. Qui enī t̄mbra sua donat libidi
 ni. et semetip̄m tradit seruire iniquitati
 ad iniquitatē. in peccati amaritudinem
 cadit. licet inimic̄ se qđ patrem pacis ostē
 dat et p̄spe. puenire p̄ talib̄. factis falso p̄
 mittat. **H**ecce ē enim ut cito ad penitentia
 post commissum scelus redeam̄. ne forte
 diabolus si adhuc ebetati inseruiet unus
 et in lūrum scli huius resoluam̄. p̄ obtem
 pantes s̄ malignos sp̄s in necem n̄am cō
 sp̄ret. ac morti p̄petue tradat. **P**orro absa
 lon fugiens abiit ad tolmai filium amjūd
 regem gessur. **T**olmai mat̄ fuit maacha. **B.**
 maach̄ absalon. qm̄ dicit̄ ebrei a dauid in
 p̄lio captam. et cesarie et unguib̄. p̄cisit
 scdm̄ legem eam uxorē dauid s̄ sociasse. et
 ex ea generasse thamar et absalon. **C**essa
 uit itaq; dauid rex p̄sequi absalon. **I**n
 ebreo legit̄. **C**essauit itaq; rex erire post ab
 salon. **H**oluisse idem dauid erire p̄hibe
 t̄ ut reduc̄t̄ absalon. s̄ p̄tractans in cor
 de suo qđ quotiens eum uideret. totiens
 dolorem mortis ammō ei ad memoriā re
 duc̄t̄. idēo cessasse d̄r̄ erire p̄ absalon sub
 audit̄ ut eum ad p̄p̄a reuocaret. **Q**đ ū aut
 eo qđ solat̄ eēt sup̄ ammon int̄tū. intel

ligendū ē quia p̄qm̄ noluit erire p̄ absalon
 ut reduceret eum et uideretur ab eo. cepisse
 solari sup̄ morte ammon int̄tū d̄r̄. eo qđ no
 uerat eum flagitiosum et dignū morte me
 ritoq; p̄sisse. **I**ntelligens aut̄ ioab filius sar
 uie qđ cor regis ūsum eēt ad absalon. vi
 disse d̄r̄. eo qđ uideret eum idem ioab p̄ ab
 salon suspirare. et in eo intellex̄ qđ cor eius
 ūsum eēt ad absalon. misit thecua et tulit
 inde mulierē sapientem. **T**hecua euitas ē.
 de qua fuit amos p̄pha. **P**utatur aut̄ abebre
 is eadem uidua. aīna fuisse eiusdem amos
 p̄phe. **Q**ue respondit. **H**eu mulier uidua
 ego sum. mortuus ē enim uir m̄. et ancille
 tue duo erant filii. qui rixati sunt adūsus
 se in aḡ. nullusq; erat qui eos p̄hibē poss̄.
 et percussit alt̄ alt̄um et interfecit eū. **E**t ecce
 consurgens unūsa cognatio adūsus ancil
 lam tuā dicit̄. trade eum qui percussit fr̄m
 suum. **I**n ueritate aut̄ ut hebrei tradunt
 hec mulier uidua duos filios habuit qui
 rixati sūt in aḡ sup̄ hereditate pat̄i. et al
 t̄um ab alt̄o int̄emptū se ipsam t̄n̄ eadem
 uidua in p̄sona dauid posuit. et duos filios
 suos in p̄sona ammon et absalon. cognati
 onem ū q̄ consurrex̄ adūsus filium suum
 ī p̄sona cet̄oz filioz dauid. **D**ixitq; muli
 er thecuite ad regem. **I**n me diē in rex
 iniquitas. et in domo pat̄i n̄. rex aut̄ et
 thronus eius sit̄ inocens. **A**c si diceret. **P**ro
 eo qđ alt̄ filius m̄ consurrex̄ adūsus alte
 rum in me sit̄ iniquitas. si tam̄ aliq̄ eēt deb̄.
 in te aut̄ o rex dauid nulla sit̄ iniquitas.
 quia absq; culpa es meo qđ illi duo fr̄es
 int̄ se confluer̄. sic ego absq; culpa sum.

.xxxv.

pro eo quod duo filij nri surrexerunt aduersu se
et interfecit e alter ab altero ita et tu absque cul
pa es pro eo quod absalon ammon dignu mor
te interfecit. **Que** autem **Recordet** rex domum
dei sui ut non multiplicentur proprii sangui
nis adulescendum ut nequam interficiant
filium meum. **Recordatio** hic per iuramentum po
sita est. **Ac** si diceret **Recordet** rex per promissio
nis sue immo iuramenti quod in per dominum deum sy
um pollicitus est ut non multiplicentur proprii
m sanguinis adulescendum. **Quia**
mulier. **Quare** cogitasti istiusmodi rem contra
populum dei et locutus est rex iuramentum istud ut
peccet et non reducat erectum suum. **Ex** hoc
loco demonstrat illud quod paulo superius
dictum est cessante dauid rex exire per absa
lon id est cessante ut non exiret ab aliquo et non
reduceret absalon. **In** autem mulier. **Et** locutus
est rex iuramentum istud ut peccet et non reducat
erectum suum. **Quod** uero ait quare cogitasti istius
modi rem contra populum dei populum dei uocat eum
dem absalon siue illos qui cum illo erant qui
quod captiui et erecti erant eo quod non reducerentur
ad hereditatem dei ne forte coacti diuis alieni
nis in terra aliena seruirent. **Acc** enim uult
perire deus animam si retractat cogitans ne pe
at penitus qui abiectus est. **Ac** si diceret **De**
peccatores qui a diabolo captiui detinentur
ut ad se uocantur uocat et tu qui eum
imitari debes cur non eo magis. **Post** et
autem annos dixit absalon ad regem. **U**adam
et reddam uota mea quod noui domino in he
bron. **Quadragesimus** agebat annus. **ex**
eo tempore quod saul nobis ciuitatem cum sac
dotibus. **h**ix. y. propter dauid interfecit et idem

eo hic idem quadragesimum agebat annus.
ut monstrat diuinam ultionem suscitari super
dauid eo quod abimelech sacerdotem interfelle
rit et propter eum sacerdotum cedes facta fuerit.
Cane lector plerisque in doctos codices in quibus
scriptum inuenitur post quatuor non per xl. annos.
In ueracionibus uero codicibus et in ebraica ueri
tate non quatuor sed xl. scribuntur anni.
Si uero quis contentiosus eosdem. uero. annos
astruere uoluit ab eo tempore quod absalon
ammon fratrem suum interfecit usque ad illud
tempus quo pater dixit uada et reddam uota
mea quod noui domino in hebron. prospicere se erra
re si diligenter perscrutatus fuerit inuenietur cui
usque absalon interfecit ammon ingressus
apud tolmai regem tribus annis et in ierusalem
in reuocatus non uiso patre duobus moratus annis
fuit et sexto anno faciem patris uiderit et
contra eum per duellionem parauit uocem.
Hancque se uouisse nuntiando dixit id est ora
tionem facturum in loco quod requiescit abra
ham isaac et iacob. **V**enit autem sadoch et
unius leuite cum eo portantes archam
fedis domini et deposuerunt archam dei et
ascendit abiathar donec expletus esset
omnis populus qui egressus fuerat de ciuitate.
Ideo archa dei deposuisse dicitur ut domini
non post abiathar sacerdote consulere quod
uisus dauid ire deberet. **A**scendisse autem
abiathar dicitur id est orasse et quia ora
culum diuini non ei responsurum. **I**deoque in
subsequentibus dicitur dauid ut reportaretur
archa dei in urbem. **Et** ait rex. **Q**uid mihi
et uobis filii saruie. **D**imitte eum ut ma
ledicet. **B**reuis non habet dimittite ut male

dicat: s; tantum maledicat. Abisai solus
 dixit: uada et amputabo caput eius. et
 dauid ad abisai et ad ioab respondit di
 cens: Quid m; et uob; filij saruie. Ac si di
 ceret. Numq; uultis interficere istu; sicut
 interfecistis abner. Domn; enim pcepit
 ei ut malediceret dauid. et quis e; qui di
 cat quare sic fecit. subaudit; qre sic fecit
 n; domn; s; semei. Semei qui male dixit
 dauid ipse e; ut hebrei dicunt nabaath
 pat; ieroboam qui filius gemini dr; et i
 zelo dom; saul maledicebat dauid. Homi
 ni aut; ei gemini fuit. et ipse semei ex t;bu
 effraim filii ioseph ex stirpe. In et idem se
 mei ad dauid dicit. Primi q;q; ueni hodie
 de omni t;bu ioseph. Cum aut; ueniss; chu
 sai arachites amicus dauid ad absalon
 locutus e; ad eu; Salue rex. Salue rex. Ad
 quem absalon. hec e; inquit gra; ad ami
 cum tuu;. In hebreo legit; hec inquit mi
 scalia ad amicu; tuu;. qd n; affirmando
 s; negando p;nuantiu; est. Et e; sensus.
 Misalia e; aut; dicit; debet; qd dauid ami
 cu; tuu; dimisisti et cu; eo n; isti. **Quere**
 g; achitofel ad absalon. **Uig; m; xii. mli. ii.**
 a uiu; et consurgens p;sequar dauid i
 hac nocte. et irruens sup; eu; quippe qui
 lassus e; resolutis manib; percutiam eum.
 Cumq; fugerit omnis p;pls qui cu; eo est
 percutiam regem desolatu; et reduca; uniu;
 sum p;plm quom; omis reu;ta solent; scilicet
 sic reu;ta solent; hu; qui amisso in p;lio re
 ge reuertunt; sic uniu;sus p;pls isrl; reuertet
 ad te. Et cu; ceciderit unus quilibet in p;ni
 cipio audiet quicunq; audierit et dicet;

facta e; plaga in p;plo qui seq;bat; absalon
 et fortissimus quic; cuius cor e; q; leonis pa
 uore soluet; In hebreo ita habet; et for
 tissimus ipse cui; cor e; q; leonis pauore sol
 uet; qd n; affirmando s; negando p;nuanti
 andum e; fortissimus iste dauid intellige
 dus est qd et seq;ntia declarant. Scit enim
 omnis isrl; fortem e; patrem tuum. et ro
 bustos omis qui cu; eo f; Jonathan aut;
 et achumaas stabant iuxta fontem ro
 gel. et abut; ancilla et nunti; aut; ei; et
 illi p;fecti fuit. **H**ec ancilla q; lauandi
 gra; cum pannis ad fontem rogel ierat;
 ut periret res n; deph;nderet; Puer aut; q;
 rem indicat absalon; filius eius de; ancille
 paruulus dr; fuisse. Dauid aut; uenit in
 castra q; manaim ebraice legunt; in q; loco
 obuam fuerit angli di iacob. sic in gene
 si scribit; Et uocauit iacob nom; loci ma
 naim. id est castra. hec u; iuxta ebrei su
 sum scdm; historiam dicta sufficiant; cete
 rum aut; scdm; allegoriam considerari opor
 tet quid illud significet qd particide filii
 absalon patrem insequit; **P**rimo pat; eius
 declinans fugit ante faciem ei; securus
 de uictoria. quia sciebat impium p;re
 qui e; etiam fleuit magno luctu. et de plo
 rauit ex t;tu; particide. Scribit; enim
 fugisse dauid a facie bellantis adu;sum
 se filii; et alibi sc;ptu; e; de p;plo ierlm; dno
 dicente; filios emittu; et exaltaui; ipi; aut;
 spuerunt me; filius q; eius impi; tropice
 accipi pot; p;pls iudaic; qui eu; tradidit.
Absalon aut; sic ante iam dictum e;. in
 telligit; pac; par; qd miru; uidet; in hu;

H.

toria quæadmodum possit par patri intelli
gi. qui patri bello est persecutus. S; qui diligenter
allegoria intendunt inspicunt absalon
esse ierlm. q; etiã et ipa par interpretat. a cui
fatie fugit xpc. qñdo eam patiendo dese
rens in gentes. p fidem secessit. Alii absa
lon uita traditorem accipiunt. quæ tanta
et tam miranda patientia. xpc pculit tã
quã ei cogitationes ignoraret. cui adhibu
it conuiuui in q; corpis et sanguinis sui
figura discipulis commidauit et tradidit.
qd deniq; in ipa traditioe et osculũ acce
pit. Bene intelligit pacem xpm exhibuis
se traditori suo. qmuis ille tam scelate co
gitationis inimo bello uastaret. et ideo
absalon patri par dicit. quia pat habuit
pacem qm ille n̄ habuit. Achitofel g; qui
recedens a dauid ad absalon transmig
uit hereticos significat. qui recedentes a tra
mite ueritatis se sociant hosti antiq; et sub
secunt errore. Interpretat aut achitofel frat
ris cadens. gilomites u; transmig; cont; q; s
ppha increpans dicit. In domo ofido qm
dicitis anime mee. transmigra in monte
sic passer. i. rel. Et n̄ito tales laq; doli
atq; malicie sue uita ppam sinunt. qui
alienam p̄uis suasionib; corrumpere sata
gebant. Sic enim achitofel in ipa domo
suspensio intyt. qui in alienam uitam
dauid insidiat est. Un̄ septu e. Qui fodit
fouea incidit in illam. et in insidijs sui
capiet iniqui. Chusai u; arachites an
tiquus amicus dauid. significat credi
tes ex gentib; qui licet cum absalon ali
qñdo fuisse uisi sine. tam p̄uis et opib;

u; communicantes nec achitofel iniqui
suggestionib; unquam consentientes. s; cui
dauid fidelit; pmaneret. Interpretat aut ebu
sar. ethiops arachites. longitudo n̄a. h̄ine
q; in ppha scriptum est. Uertit ethiops pelle
sua. Et in psalmo. Ethiopia inquit festi
net manũ eius dare dõ. quia gentili p̄lis
p̄qm se ingredie peccator; eruit iniqui
a tgo domui recessit. Q; aut absalon co
cubinas dauid q; ipẽ ad custodiendum
domũ dimisit stuprando corrupte. figeat
qd apostata angl; q;dam qui uidentur
regere et custodire pplm di heretica p̄uta
te seducendo decip. Ad q; tam dauid ul
tra n̄ ingreditur. s; in custodia positus alim
ta p̄bet ipẽq; inuiditate inuidentes clau
se sunt usq; ad diem mortis sue. quia cu
heretici a uia ueritatis oberrantes denuo
ad eam redire dissimulat. n̄ se digni coha
bitatioe xpi. s; clausi id est separati erit
a consortio eius alieni. ille tam qui solẽ
suum oriri fac sup bonos et malos. et
pluit sup iustos et iniustos. n̄ tenuit bñ
ficus suis pastum talib; i hoc mudo p̄be
re. ut p collata bñficia occasione t̄buat
sũtendi. Quisq; fidelium diuine gr̄e il
lustratioe componit. scõ desidio de imi
ad summa uehi sup ne contemplatiois pe
na festinat. scõ p̄ceditũ patrũ gesta
ante m̄tis oculos ponat atq; in eõ se
imitatioe exereudo p̄ficiat. et quicq; in
p̄senti titillat ex uicio. ul p̄itor; malo
rũ memoria r̄p̄mat. ul donoy p̄cedũ
tuum consolatioe restingat. ul etiam imi
tatioe ut dictum e patrũ p̄ceditũ puo

cet ad meli? **Q**uod necesse est ut sic posuimus: exemplis euidencioribus approbem. Ut enim unum de multis loquar quam studiosius lector multa in uno intelligat: quisque contumeliosus uerborum pessimus cum uirtute patientie seruate non sufficit: dauid factum ad memoriam reducat. Quis enim semel tot conuictus argueret et armati peccati uulsi contentenderent? **Q**uid in et uobis filij sarue? **D**imitte eum ut maledicat. **D**ominum enim precepit ut malediceret dauid. **E**t quis est qui audeat dicere quod fecit? **E**t paulo post. **D**imitte eum ut maledicat iuxta preceptum domini: si forte respiciat dominus afflictionem meam et reddat in bonum per maledictionem hac hodiernam. **Q**uibus profecto uerbis indicat quia pro peccato bet sabee scelere et urgente se filium fugientem reduxit ad animam malum quod peccatum et equanimiter protulit quod audiuit et contumeliosa uerba non tam conuicta quam aduertora credidit: quibus se purgari seque miseri iudicauit. **F**ine enim illata conuicta bene toleramus: cum in secreto intus ad male peccata recurramus. **L**eue quippe uidebitur quod iniuria peccamur: dum in actione nostra conspicimus quia peius est quod meremur. **S**icque sic ut contumeliosus gratia magis quam uideatur: quorum inuentu deo iudice pena grauior declinari posse confidit. **Q**uod autem in ionathas qui interpretatur columbe donum. et achimas qui interpretatur frater meus quis. qui ad explorandum factum absalon et dauid renuntiandum secreto fugientes absalon. declinauerunt in domum cuiusdam uiri in baurim. qui habebat puteum in uestibulo

suo et descendunt in eum. **T**ulit autem mulier et expandit uelam super os putei quasi sic canis typhanas et sic res latuit: non sine misterio esse credendum est. **Q**uid significant isti duo iuuenes ionathas uidelicet et achimas? non eos qui per gratiam spiritus sancti renati et in numero fratrum accepti sunt. qui recedentes ab absalon fugiunt. cum malignos spiritus euadere querunt. **H**ij ergo stabant iuxta fontem rogel qui interpretatur cistis uel deorsum. cum luctum et despectum in hoc mundo appetunt habere propter celestis regni desiderium. **D**eclinant ergo conuicti gulum fugientes in domum cuiusdam uiri in baurim. qui locus interpretatur electus siue iuuenis: cum adolescentie tempore in memoriam reducit. **D**escendit in puteum in uestibulo: cum patientie humilitate subiecit quod cunctis necessaria est in hoc tempore ante finem scilicet presentis uite. **E**t expandit mulier uelam super os putei: cum ecclesia precum assiduitate delicta inuenturas et ignorantie filiorum suorum abscondere certat. **Q**uasi siccanis typhanas. cum carnis lasciuia per continentie rigorem stringit et sic res latet. transgressionis uidelicet humane uite: quia per assiduitatem precum in compunctione lacrimarum et per castigationem corporis omnia delicta absconduntur: ac homines a persecutione antiqui hostis prececi liberantur. **Q**uique: dauid in castra madian. sibi filios: naas de rabbath filiorum ammi. et machur filius amiel de lodabar. et berzellai galadides de rogelim obtulerunt ei stratoria et trapetia. et uasa fictilia. si uirtum

.b.

et hordeū. et farina puluiti et faba.
et lentem feruū. cicer et mel. et botru.
et oues. et pingues uiculos dafuntq; da
uid. et pplo qui cū eo erant ad uescendū.
suspicati sūt enim pplm fame et siti fati
gari in deserto. **I**ste sobi filius fuit naa
regis cum q; pugnauit saul. ipe etiam na
as fecit misericordiam cum dauid qm fugiebat
a facie saul. Quo mortuo dicit dauid. Faci
am misericordiam cū amō sic fecit pat̄ ei naa
mecum. **I**ntempto uero a dauid qui ei in
decaluandis seruis suis iniuriā fecerat.
constituit e ab eodem dauid in loco fr̄is
iste sobi. qui ad dauid legit cum ceteris
uenisse. et stratonā. et tapeetā et uasa fic
tilia et cetera q; secunt̄ ei obtulisse. **I**taq;
egressus ē ppls incampū cont̄ isrl. et factū
ē plūm in saltu effraim. et cecidit ibi ppls
isrl. ab exercitu dauid. **F**acta q; ē plaga
in die illa. **xx**. milium. fuit aut̄ ibi plūm
dispsum sup faciem omnis t̄. et mul
to plures erant q̄ saltus consumpserat
de p̄lo qm̄ hu quos uorauit gladius
in bello. **S**altus hinc qui plures consump
sisse qm̄ gladius uorasse legit̄. bestias fe
rocissimas q; in saltu erant. ebrii aut̄ cūmāt.
a quib; plures consumpti qm̄ a gladio
uorati sūnt. **A**ccidit q; ut occurreret
absalon seruis dauid sedens mulo. cū
q; ingressus fuisse mulus sub̄ conditā
queruū et magnā adhesit capd̄ ei. quer
cū. et illo susp̄so int̄ celum et t̄am.
mulus cui insederat p̄transiuit. **Q**uid
significat qd̄ absalon mulo fugiens i
queruū p̄ cesariem caput̄ suspensus ē.

xxiii.

.a.

ū qd̄ iudei stulticie carnalis sensus in
cumbentes. p̄t̄ sup̄sticiofitatē p̄barusa
icā legem corrumpentes p̄ ipsam quā ad
corruptionē uite p̄cepant mortis occasi
onem habuerat. **U**n et saluator in euā
gelio dicit ad eos. **N**olite arbitrari quod
ego accusatus sim apud pat̄em meū. **J**o
h̄s enim inquit uos confiditis ille uos
accusat. **J**oab q; in cor absalon tres lance
as infigit. cum antiquis hostis sup̄bia
auariciam. et inuidiam seu p̄fidiam.
in cor iudaici ppli immisit. q; illis mag
ime causa p̄ditionis erant. **S**up̄bi fue
rūt. qui in contemptu di idola fabricaue
rūt. **C**upidi fuerūt. qui res transitorias uir
tutū delicias p̄ponebant. **F**idi uero et inui
di fuerant. qui n̄ solum dictis legis et p̄
phetarū repugnabant. s; etia ipsius sal
uatoris p̄sentiam sp̄nebant et b̄nificiū
eius ingrati exercebant. **H**inc i passione
sua blasphemā uocē ad pilatum dice
bant. **N**on habemus regem n̄ cesarem.
et si hunc dimittis n̄ es amicus cesaris.
Absalon q; post int̄itū in foueā gradē
missus ē. cum iniquus quisq; p̄ int̄itū
carnis in lacum inferni mergit̄. **S**up
quē aceruus lapidū congeritur. cum
duricia int̄is sue illi exprat̄. **D**auid q;
extinctum absalon plorauit. cū int̄itū
iudaici ppli dñs fleuit sic in euāgelio le
git̄. quia uident̄ ciuitatē fleuit sup̄ il
lam. cuius miserie in tantū compass
ē. ut etia usq; ad mortē crucis in eru
ditioē eius et cura salutis sue p̄man
serit. **V**enitq; uniuersus ppls corā rege.

isrl' aut' fugit in tabnacla sua. **Uniuersus .b.**
 ppl's qui cora rege uenisse legitur. hy fut
 q' cu dauid p'ans' erit. Qd u' ait. isrl' fugit
 in tabnacla sua. hu intelligendi sunt
 qui cu' absalon p' d' uellionem rebelles ex
 titerant. **Misibosech** q' filius ionathan **axv**
 descendit in occursum regis in lotis pedi
 b'. et notandum qd in hebreo n' in lotis
 s' in lectis legit' pedib'. fecerat namq; s'
 idem misibosech ut hebrei tradunt lig
 neos pedes quib; uti q' p' naturalib' sole
 bat' sicut solent face' claudi que admodu'
 et ille erat. **Ait aut' rex ad misibosech.**
Quid uis loqris. **frum e' qd locut' su'**
 tu et siba diuidite possessiones. **In he .b.**
 breo ita legitur. **Dixi.** tu et siba diuidite
 agru'. Pro eo quia in hoc loco dauid im
 memor fuit amicitie et federis. immo
 iuramta qd habuit cum ionathan. et
 tam crudele dedit iudiciu' dicens. tu et
 siba diuidite agrum. idco roboam et iero
 boam diuiserit ei' regni. **Misibosech** enim
 in samuelis lib' legitur. et int'ptat' os uere
 enndie. **In paratipomenon** u' idem misi
 bosech meribaal legit' et int'ptat' litigat'
 cum altissimo. **Litigat'** enim cu' altissimo
 id' do' fuisse d' eo qd dauid redyiss;
 cum pace. Et qd ait idem misibosech re
 g' etiam cu'cta accipiat postqm' reus
 e' domui' n' rex i' domui' sua pacifice. n'
 hoc dixisse' suspicat' gratulanti animo
 s' insultanti. et q' contra d'm murmurat'
 u' eo qd dauid domui' in pace redyiss'.
Et ait berzellai ad regem. **Et s' dies an**
noy uite mee. ut ascendam cu' rege

ierlm'. **Est aut' seruus tuus chanaam.**
 in hebreo legit' e'ce seruus tuus chama
 am. ip'e uadat tecum d'ne nu' rex. **Cha**
maam int'ptat' suspirans. quia qm' dui
 cum patre p'mansit suspirans uocatus e'.
 Postqm' u' in doctnam dauid regis tran
 sit' n' chamaam. s' chamaaan qd int'pta
 tur fidelis appellat' est. **Sermo dr' in ue**
teri pubio. **Qui int'rogant int'rogent in**
abela et sic p'ficiet. In hebreo n' habet
 pubio. **Iste sermo sermo legis e' in q' in**
bet' a domino p' moysen. ut qndo ing's
 suri eent' tiam chanaan q' tes dele
 turi p'mu' pacem offerant' et si par' ab
 eis recpet' pacem recipientes t'butarij
 eoz' efficerent' et si pacem n' recipent' t'e
 a filius isrl' delerent'. idco exclamasse
 mulier sapiens de ciuitate fert'. **Hone**
g' sum qui respondeo ueritatem in isrl'
 et tu q'ris subire' ciuitate' q're p' capi
 tas hereditatem d'ni'. **Ac si diceret.** **Cur**
uis destruere ciuitate' hanc ante qm'
pacem int'rogando offeras sicut in le
 ge iubet'. **Cur etia' n' eandem legem in**
nobis isrl'itis seruas. q' in alienigenis
 olim seruata e'. **Redit' itaq; isrl'itici po**
puli ad dauid p' int'fectione' absalon.
 n' n' reditu' p'oris ppli ad xpm' p' int'itu'
 puoz' magistror' significat. **Seba g' fili'**
bochri. qui pplm' reducendo a dauid
 autebat' que melius quam errorem
 figeat. qui in sinagoga iudoz' dicitur
 dominabat'. et a ueritatis auditu
 pplm' subirebat'. **Int'ptat' aut' seba sec**
ta. a secando non a sectando. **Bochri**

.m.

aut interpretat primogenitum israel. **I**sr' g de q
septimum. filius nri primogenit' isrl quem
eduxi de egypto. sebam id est errorem secu
t' se sequestrando a domo dauid. hoc est
ecclesia ac semetipsum separabat. cum et
conuentu exercitudo spnebat. **H**ic g p qm
p mulieris sapientis suggestione. hoc e
spitalis doctrine eruditione caput seba
absciderat. hoc e diabolus a corde suo
abiecerat. mox ad dauid reuertit' cu r'pm
filium di corde credulo uenerat. **Q**uit
itaq; ioab ad amasam. **S**alue mi frater.
Et tenuit manu dextera nri amase q
oseulans eum. Porro amasa n obserua
uit gladium que habebat. **I**oab quip
pe percussit in late et effudit intestina
ei in terram et mortuus e nec secundum uul
n apposuit. **Q**uid e qd ioab amase m
tum dext manu tenuit s; sinistram ad
gladium latent nuttens eius uiscera effu
dit. n hoc qd patent datur intelligi.
Dextera namq; nri tenere e. q; ex benign
itatib; blanditur. s; sinistram ad gladi
um mittit. qui latent ex malitia pec
tat. **F**acta e q; fames in dieb; dauid. t' b;
annis ingit' et osiluit dauid oracu
lu domini. **D**ixitq; domini. **P**ropt' saul
et domi ei et sanguine qui occidit
gabaonites. et rel. **F**iliy saul qui cu
doec idumeo dum adhuc pueri essent
sacerdotes et gabaonitas in nobe occide
runt. hy s; armoni et misibosech. q; s;
pepit ei resp'ha filia aia. et quinq; filii
michol filie saul. q; genuerat adrie
li filio berzellai. qui fuit demolathi.

Querit' cur filii michol dicantur. cu
n michal s; eius soror merab uxor fu
erit adrie filio berzellai. **Q**u' ita solu
t' **M**erab quippe eos naturalit' genuit.
et michol uxor dauid q; et egl'a dr' eos
in loco filioy nri u' et sibi in filios ad
optauit. idco eius filii dicunt' filii quip
pe isrl iurauerunt eis. et uoluit saul
percute eos zelo. q; p filijs isrl et uida
dicens. **J**osue gratis eosdem gabaonitas
uiuere pmississe et filijs isrl et uida p
dam eoy iniuste abstulisse. **P**rimere eos
iubet. q; p zelo isrl et uida. **H**uius uita
onis causa in gabaonitas achimelech
sacerdos extitit. **H**istoria h; q; famem fac
tam in isrl p' gabaonitas occisos nar
rat. figurat' significat stilitatem bono
rum opum in pleb; p' negligentia
doctoy. qui n pcurant pastum ubi di
impndere subditis. dum iseruunt eu
piditatib; crems. **U**n et salm p'ham
n fame panis nec sitim aq; patunt. s;
fame et sitim audiendi ubi domini.
Hecant' g; gabaonite. cu studiu recte
conuersionis et restorationis pen
tentie. post lapsum ab incau. t' p
heticos seu p malignos sps subthit.
Gabaon enim collis meroris interpretat'.
Et bñ gabaonite infecti dicunt' cum
desidiosi quinq; p; perpetrata scelera. na
na spe securitatis a diabolo deludit
qui dicit. **F**aciam mala ut ueniant
bona. **Q**uoy dampnatio iusta est. s;
resp'ha q; interpretatur neostraton. sine cur
sus. filia achia qui interpretat' fr' ei. col

lenf cilicui subtrauit s' sup petram do
 nec stillaret aq' sup eos de celo. et n' dumi
 sit anel lacerare eos p' diem. neq' bestias
 p' noctem. cum pia sollicitudo sc'ru' tali
 b' succurrens. rigore ieiunii atq' instancie
 p'cum incumbit. donec misericordia di' impe
 tret sup eos de celo. compescens iudelic'
 p'uos homines nec n' et malignos sp's
 p'uis suggestionib' eoz' uita' uisus cor
 rumpe. **F**actum e' aut' rursum plui' **xxx**
 philistinoru' aduersum isrl' et descendit **viii**
 dauid et serui eius cum eo et pugnabat.
 Deficiente aut' dauid iesuidenob qui
 fuit de gene' arafa cuius hasta trecenta'
 uncias app'ndebat. et accinctus erat
 ense nouo. nusus e' p'cutere dauid. p'fidi
 oq' ei fuit ab isai filius saruse. et p'cussu'
 philisteum interfecit. **T**u' iurauit uiri da
 uid dicentes. n' eg'dieris nob'cum ad bel
 lum ne extinguas lucenam isrl'. **S**ec'ndm
 q'q' fuit bellum in gob contra philisteo'.
 tunc p'cussit solbochai de usathyz de
 stirpe arapha. **T**ercium q' fuit bellu'
 in gob contra philisteos. in q' p'cussit
 a deo datus filius saltus polimistaruis
 bethlemites goliath getheum. cuius
 hastile erat q' liciatoru' terentiu'.
Breuis q' de adeo dato ita exponit di. **eb.**
 cens. **G**obenum int'p'tat' lac'. **I**oco lacus!
 qa' sic in lacum leonu' quis mittit. ita
 semetipsum contra goliath dauid mi
 sit. **A**deo dat' ip'e e' dauid. **I**oco dicit'
 a deo dat'. quia a deo e' electus in regnu'.
 filius saltus. quia de saltu n' oues pas
 cebat e' eductus. **P**olimistaruis. quia de

gene' beseleel mat' eius fuit. **B**ethleemi
 tes. quia noemi et ruth tempe ub'itau'
 reuise sunt in bethleem. et quia pam'
 causa ruth booz nota e' et p'p'tea idem
 loc' domus panis uocat' est. **Q**uia u' a do
 datus ip'e sic dauid. sequ'ntia declarant
 u' at' hu' q' tuoz' nati sunt de arepha
 in geth. et cecidunt in man' dauid et
 seruo' eius. **J**udei q' hanc arepham ma
 trem gigantium orphanoz'. noemi e'e
 arbitrant'. **N**otandum aut' qd' ioseph'
 istoriogra'us iudeoz'. u' istius loci in
 libro antiquitatu' septimo meminit.
 in duob' pl'us contra palestinos pactis o
 cordat' cum septima regum de t'cio
 pl'io ita dicit. **P**ost hanc u' compassiorem
 palestini denuo pugnauer' sup quos
 exercitum mittente dauid. uir fortis
 apparuit ephan cognat' eius. **H**am con
 tra singulos fortissimos palestinoz'. sol'
 pugnando p'emit eos. et alios ouertit
 in fugam. quoz' etiam multi in pl'io
 cecidunt. **U**trum aut' ipsum a deo da
 tum ephan appellauit. u' aliu' quolibz'
 hoc nomie notauit. incertu' e'. **Q**uar
 tu' bellum fuit in geth. in q' uir excel
 sus qui senos in manib' pedib'q' habe
 bat digitos. idest uiginti et iiii. et e
 rat de origine arapha. blasphemauit
 isrl'. **P**ecussit aut' eum ionathan filius
 semma fr'is dauid. **H**u. iiii. nati s' de
 arepha in geth. et cecidunt in manu
 dauid et seruo' ei'. **Q**uid aut' iiii. bel
 la ista dauid et seruo' eius cont' pales
 tinos figant'. n' bellum xpi qd' omni

.iii.

tempore istius uite in mib' suis contra
 pfidos qsq; istius sceli. et contra spuales
 nequitas incessant agit. **L**icet enim
 factus mundan' ut p'uitas malignoz
 spuum se erigat contra ecciam xpi.
 omnis tam principat' adu'sarior' da
 uid. hoc e' rege xpo imperante ac p'
 lia seruoꝝ suoꝝ disponente cedit. et
 omnes adu'sary uincunt. p'sternunt
 atq; ad nichilum redigunt. **U**n' psal
 mista ex p'sona eccleie confident' dicit.
Vana salus hominis. in do faciemus
 uirtute' et ip'e ad nichilum deducet
 t'bulantes nos. **L**ocut' e' aut' dauid do
 mino u'ba carminis huius in die q'
 libauit eu' domnu' de manu omniu'
 inimicoꝝ suoꝝ et de manu saul. et ait.
Domnu' petra mea et robur meū et sal
 uator n'is. d's n'is fortis n'is spabo me
 u'. **Q**uerit' aut' cur solus. xvii. psalm'
 in lib' regum repiatur conscript'. **H**ec
 immerito psalmus iste in regnoꝝ lib'
 solus inuenit'. qui regnum illud signi
 ficat. u' adu'sariu' non habebimus. **T**
 tulus eni' eius est. in die qua eripuit
 eu' dominus de manu omniu' inimi
 coꝝ ei'. et de manu saul. **Q**uis eni' figu
 rat' in dauid. n' ille qui uenit scdm
 carnem dauid. **Q**ui utiq; in corpe
 suo qd' e' ecclesia adhuc patitur inimico.
Un' et illud p'secutori que uoce mac
 tavit. et in suu' corpe' traiciens aliq'
 m' manducauit. in tonit de celo. **S**aul
 le saule quid me p'seq'ris. **Q**uando aut'
 eripit' hoc corpe' eius de manu omniu'

.xvii.

inimicoꝝ eius. n' qn' illa nouissima in
 mica destruet' moꝝ ut pueniat' ad reg
 num di'. **D**omnu' inquit pet' ma et ro
 bur meū. **P**salm' hic um tantu' n' pot'
 conuenire p'sone. s' u' diuisionib' sub
 iacebit. **N**am p'mo ordine p'pha loquit'.
 gra's agens qd' eum de quib' piculis di
 uina pietas liberare dignata e'. **C**ur u'
 dedunt me gemit' mortis. **S**olo ecclesia lo
 quitur q' ante aduentu' domini in nu
 meras p'tulit calamitates. posteaq; mi
 seratus ei medicinā scē incarnationi in
 dultit. et baptismatis b'nficio. xpiam
 pplm de orbis uniuersitate collegit. **D**s q'
 accipit me uirtute. **T**ercio in roꝝ me
 uor xpi saluatoris illabitur. n' pulcher
 rimus allusionib' uirtus ei' potestasq;
 describit'. **U**uit dominus et b'ndictus
 d's n'is. **Q**uarto iteru' eccleie catholice die
 ta p'serunt'. et cum magna exultatione
 diuinitatis concessa munera laudant'.
Hec aut' sunt u'ba nouissima. q' dicit
 dauid filius isai. **C**ur aut' nouissima
 u'ba. n' quia ultima confessione' laudi
 significant. qn' supato hoste et p'acta
 uictoria mortis. laude' sc'i in eternum do
 cantabunt'. **D**icit uir cui constitutu'
 e' de xpo di iacob. egregi' p'saltes isrl'.
 nobilis uidelic' psalmista. qui ex p'pha
 luculentissime de xpo filio di. et de in
 carnatioe' eius ac redemptione' huma
 ni genis p'phauit. **S**p's domini locut'
 e' p' me et sermo eius p' lingua' mea' d's
 isrl' m' locut' e' fortis isrl'. dominator ho
 minu' iustus. **S**p's enim domini que'

.b.

.m.

.m.

.m.

filius dei ea q̄ p̄pha uaticinauit p̄ grām
 suam ueracit̄ p̄ferre donauit. **D**onna
 tor in timore di sicut lux aurore oriente
 sole mane absq; nubib; rutilat et sicut
 pluuijs germinat herba de terra. **Q**uee .m̄.
 nim in timore di dominationē in sub
 ditā exeret. lucis opa p̄ solem iusticie
 illuminata p̄ferre nec in eis aliquid re
 manebit obscurū. sub umbre celesti gr̄e
 irrigat germina uirtutū in carne uiuēs
 fructificat. **N**ec tanta ē dom̄ n̄a apud
 d̄m in pactum et̄num inuict meū fir
 mū in omnib; atq; munitū. cuncta enī
 salus n̄a. et omnis uoluntas nec ē que
 q̄m ex ea q̄d n̄ germinet. **H**inc idē p̄pha .m̄.
 in psalms dicit q̄d beat̄ uir qui in lege
 domini meditat̄ die ac nocte. sit tāqm̄
 lignum q̄d plantatū ē secus decurſus
 aquarū. q̄d fructū suū dabit in tempore
 suo. et foliū ei n̄ defluet. et omnia q̄cūq;
 faciet p̄spabunt. **P**renariatores autē
 q̄i spine euellent uniuersi. q̄ n̄ tolluntur
 manib; et si quis tangere uoluerit eas arma
 bit ferro et ligno lanceato. igne q; succē
 se comburent usq; ad nichilum. **S**ic
 in euāglio scriptū ē. **O**mnis arbor q̄ n̄ fac̄
 fructum bonū excidet. et in ignem mit
 tetur. **E**t item. **F**ilius hominis inquit
 mittet anglos suos et colligent de reg
 no ei omnia scandala et eos qui faciūt
 iniquitatē. et mittent eos in caminū
 ignis. ibi erit fletus et stridor dentium.
Ille scilicet q̄i tangens spinas armabit
 ferro et ligno lanceato. qui communi
 cans peccatis alienis p̄p̄ cordis sui du

ricidm iniquitatum pondē p̄mit̄ et ia
 culis peccatorū suoz confodiet. cuiusq;
 opa et̄nis gehenne ignib; digna ad ni
 chilum redigent. **D**e hinc t̄rit̄ catalo
 gus uiuoz fortū in figura scōz. q̄ q̄mū
 uirtutū sublimitate p̄ficiant. tamen
 usq; ad excellentiā diuine t̄ritatis ne
 q̄q̄m attingunt. **I**nde ē q̄d scriptum est
 ibi. usq; ad tres p̄mos n̄ p̄uenit. **Q**uis
 enim equabit̄ domino. aut q̄s similis
 erit d̄o int̄ filios di. **I**git̄ q̄d d̄r de p̄nci
 pe fortium dauid. cui quidē nom̄ in
 regū lib̄ taceat. ac ū in lib̄ paralipomeno
 iesbaam nominat̄ et fuisse filius acha
 moni commemorat̄. ip̄e est q̄i tenerrī
 mus ligni uermiculus. uirt̄ simul bel
 lica et modesta uiri designat̄ ciuitatis.
 quia uidelicet sic uermiculus ligni tener
 quidē et fragilis toto suo corpe. nec n̄
 et p̄modic̄ apparet. nichilomin̄ tam for
 tissimū ligni robur. et edens consumit
 et cariosum reddit. un̄ et a terendo lig
 na teredoms nom̄ h̄t. sic ille affabilis
 omnib; dom̄ et quiet̄ atq; humilis uide
 bat̄. ac incertamine publico robustum
 se atq; intolerabilē hostib; exhibebat.
Si hunc p̄ncipē fortium. ebreus ipsum
 suspicāt eē dauid de q̄ scriptum ē. **S**eders
 in cathedra sapientissimus princeps
 int̄ tres. ip̄e ē q̄i tenerrimū ligni uermi
 culi. qui octingentos interfecit impetu
 uno. **D**ix̄ enī in hys uerbis exp̄ssam eē sa
 pientiā dauid humilitatē et fortitu
 dinem. h̄ ē sapientiā in sapientissimo.
 In exemplo uermiculi humilitatē. et it̄

.tss. .lx.

.b.

fectioe octingentoy fortitudine eius
marina. **P**ost hunc eleazar filius pa-
trui et alioi int tres fortes qui erant
cum dauid. quando exbrauerit philisti
et congregati sunt illuc in plium. Cumq;
ascendissent uiri isrl' ipse stetit et percus-
sit philisteos donec deficerent manus ei.
et obrigesceret eum gladio et cetera. Et
post hunc semina filius agedearari et
congregati st' philistim in statione. erat
quippe ager plenus lente. Cumq;
fugiss' p'p'is a facie philistim. stetit ille i
medio ag' percussitq; philisteos. et fecit
dominus salute magna. **D**e istis q' for-
tib; iosephus h' loco ita narrat. Primum
itaq; omnium erat eusebius filius achi-
mee. qui aciem hostium frequit' irrum-
pens. neq; qm' pugnando cessauit don'
ex eis nongentos occiderat. Post hunc
erat eleazar filius do di. qui cum rege
fuit in sarpha. hic aliqui isrl'it' formida-
tib; palestinoy exercitum et ob hoc fu-
gentib; solus restitit. irruens sup hos-
tes occidit eoy multos. ita ut sanguine
occisoru' gladius ei' hereret in dextera.
Et cu' isrl'ite tunc palestinos uiderunt
in fugam ee' conu'sos. descendunt aut'
de montib; p'secut' sunt eos. et mira-
bilis ac famosissima uictoria te' puenit
cum eleazar tantos interfeciss; hostes. eo'
q; isrl'ite p'sequerent' et sumerent spo-
lia pemptoy. Terci' aut' fuit filius bel-
nomine semeias. et hic enim in pales-
tinoy certaminib; dum in locu' qui di-
marilla aciem posuissent. et rursus

ebrei eoy metuentes exercitum refu-
geret. solus eoy aciem exercitiq; porta-
uit. quoy alios quide' p'strauit. alios
aut' n' ferentes eius uim et fortitudine.
p'secut' e' conu'sos in fugam. **N**ec n' et ante
descendant tres qui erant p'ncipes int'
xxx. et ueniant tempe messis addandum
in speluncam modolla. Castra aut' phi-
listim erant posita in ualle gigantiu.
et dauid in p'sidio. et res. **H**inc iose-
phus. **H**ec q' inquit opa manuu' ac p'
lioy tres isti demonstraerit. q' tempe
cum rex eet in ierosolimis palestinoy
ad bellandum supuenit exercit' tunc
dauid in artem ciuitatis ascendit sic
p'drimus. ut debellando consuleret
dm. Castra u' inimicoy erant in ualle
fira usq; ad ciuitatem bechleem. q' ab
ierosolimis p'cul' e' stadys. xx. Dauid
itaq; socijs ait. **B**ona' aqm' habem' in re-
gione mea. Et p'cipue laudabat ea q'
erat uirta puteum importa. miraba' q;
si eet qui ex eo poculum ei p'beret. qd'
mag' optaret. qm' si quis ei magnam pe-
cunia' ad temp' afferret. Et hec cum au-
dissent isti tres uiri. mox occurrentes et
p' medium hostiu' te' facientes ueniunt
ad bechleem. et haurientes aqm' deno-
o ad regem p' eoru' castra reu'si sunt. ita
ut palestin' eoru' fiducia' et magnam
mitate' obstupescerent. quia sic pauci
eos contempnent. amigratioe cessaret.
Tres istos scilicet qui aq' de bechleem af-
ferebant. illos tres uoluit intelligi q'
sup' nominati st'. hoc e' iesbaam filiu'

accomnomi que ille nuncupat eusebi
 u. filiu achimee. et eleazaru filiu achor.
 que die ee filiu dodi. atq; semaa filiu
 age. que nuncupat semegē filiu belu.
S; ebreus ille cuius i plurimis locis istu
 lib sensu expositores istos arbitrat' fuit
 se abisai filium sarule. et subbochar.
 usachiten. et ionathan filium semma.
 fr̄is dauid. qui sup̄ commemorati sūt.
 in pl̄ys philistinoy. Cuius sensu fauere
 in uidet' scriptura. q̄ ita concludit narra
 onem de p̄dictis t̄bus uiris aqm̄ dauid
 afferentib;. **A**bisai q̄; fr̄ ioab filius sar
 ue p̄nceps erat de t̄bus istis. ip̄e est qui
 eleuauit hasta sua cont' trecentos quo
 uisfecit. nominat' in t̄b' et int' tres no
 bilior. eratq; eoy p̄nceps. s; usq; ad tres
 p̄mos n̄ pueniat. **H**inc apparet qd ab
 isai p̄nceps erat. et nominat' int' tres
 sequentes. s; usq; ad tres p̄mos qui sup̄ no
 minati sūt n̄ puenit. hoc ē iesbaam. ele
 azaru. et semma quoy actus fortissimo
 sup̄ narrauit. **Q**d aut' dauid oblatam
 aqm̄ bibere noluit. s; dno eam libauit.
 exemplū p̄buit militib; suis fortitudi
 nis et constantie. **V**icit q̄ natura ut fieri
 ens n̄ biberet. qd suo exemplo omnis ex
 ercit' tolare sicim dicit'. **Q**d si altius ue
 lus expectare et introspicere mistium. sci
 ebat dauid n̄ aqm̄ q̄ est in bechleem. s;
 oriendū in eandem bechleem. ex uirgi
 ne. xpm̄ in spū p̄uidebat. **E**rgo uolebat
 bibere n̄ aqm̄ fluminis. s; lauacrum ex
 late xpi fluent'. hoc ē n̄ aqm̄ sicutat
 dauid elementū. s; sanguinē xpi. **S**ū n̄ bi

bit oblatam aqm̄ s; domino fudit. sig
 nificans sicutē se xpi sacrificiū n̄ nature
 fluentiam. Illud sacrificiū inq̄ remissio
 peccator'. illum sicutē fontem etnū qui
 n̄ piculis q̄rit' alienis. s; picula aliena
 deleret. **C**ogitandum summōpe ē. ut
 qui se illicita meminuit commississe. a
 quibdam etiā licitis studeat abstinere.
 quatu' p̄ hoc conditori suo satisfaciāt.
 ut q̄ commisit. phibita. sibi met ip̄i ab
 scidere debeat etiam concessa. ut rep̄
 hndat in innumis. q̄ meminuit in mar
 tiris deliquisse. **L**ex certe uetis testamti
 alienam uirrem concupisq; phibet.
 a rege ū fortia iuberi militib; ut desi
 derari aqm̄ n̄ penalit' uetat. et cuncti
 nouum quia dauid concupiscentie mi
 crone transfusus alienam sūuge et
 appetiuit et abstulit. cuius culpa digna
 ūbera sunt secuta. et malū qd p̄petra
 uit. p̄ penitentie lamta corripit. **Q**ui
 cum longe post cont' hostium cuneos
 sederet. aqm̄ bibere. ex eoy cistna ex de
 sidio uoluit. Cuius electi milites inter
 catuas adūsantiū medias erumpente.
 aqm̄ qm̄ desidāuit illesi detulerūt. **S**; uir
 flagellis erudit' semetipm̄ p̄tinus eum
 piculo militū aqm̄ desidāsse rep̄hndit.
 eā q; domino fundens libauit. sic illic
 septimē libauit eam dno. **I**n sacrificium
 quippe domini effusa aq̄ conuulsa ē. quia
 culpam concupiscentie mactauit p̄ pe
 nitentiā rephensionis sue. **Q**ui q̄ qm̄
 dam concupiscentē alienam conjugē ne
 q̄qm̄ timuit. post etiā quia aqm̄ oeu

.m.

.b.

pisset expiavit. Quia enim se illicita pe-
trasse meminavit. contra semetipsum iam ri-
gidam etiam a licitis abstinerebat. Et bana-
ias filius ioade viri fortissimi mag-
noz opum de capsael. Notandum autem
quod iuxta ebreum predictum non in ebreo
habetur magnoz opum. sed magister opum.
Capsael interpretatur congregatio dei. Magis-
ter enim erat de congregatioe dei. id est ce-
rethi. et selethi. qui interpretantur occidit
et vivificantem. Ipse percussit duos leones
moab. et cetera. quos paralipomenon duos
ariel moab nominat. Viri ergo fortissimi
isti fuerunt in regno moab. unum et ariel
vel leones nuncupant. Ariel enim inter-
pretatur leo dei. quos banaias dum provocat
est ab illis superatus interfecit. Quod autem dicitur de
banaias. et ipse descendit et percussit leo-
nem in media cisterna diebus nivis. quoniam sit
factum iosephus narrat apertius. quia
videlicet cisterna fuit nimium profunda quod
tempore hiemis cum essent omnia nivibus
plena. ipsa quoque nimio nivium aggestu
fuit coacta. Quam cum leo supervenisset
periculi nescius incidisset. ibidemque con-
clusus grandi rugitu clamare. adcur-
rebant homines videre quid esset. et
dum cum alijs ad tale spectaculum veniret
et banaias. desilivit statim in cisternam.
et aggressum medius in nivibus percussit
et interfecit leonem. Hic itaque nunc inno-
centie nitor et gratie. nunc hiemps et fri-
gus karitatis intelligi potest. Quod autem
legimus in regnoz libris banaias quendam
de fortibus israel descendisse in cisternam

et percussisse leonem in tempore nivis. indif-
ferentem puto in locis illis positam nivem.
quia ex christi gratia quod in hoc mundo respice-
dit et frigus karitatis dei quod interfecit
homines nivis nomine potuit scriptura
sacra significari. Banaiam vero dicitur figura-
litim intelleximus salvatorem. qui iuxta unum
nominis sui. ipse edificavit domum. interpretatur
est de quo propheta uaticinatur quia per eum
edificanda ecclesia esset dicens. Edificavit
ierusalem domum. Itemque domum edificavit
sion. quod ubi in factura eius quod ecclesie ty-
pum habuit. scriptura propheta significatioe
posuit dicens. Et edificavit domum de-
costam quoniam tulit de adam in muliere.
et paulus construam eam videns ait. Dei
edificatio estis. Hec preteritandum quod ebreus
ille leonem hunc quem banaias interfecit
ioab intelligi oportere putat. qui in
media cisterna id est domo domini
in cornua altaris tenebat occisus est. Er-
go altare cisterna dicitur. quia sic aqua cisternae
mundicia affert. ita etiam nichilominus
hec cisterna id est sanctuarium domini peccata
expiabat in diebus nivis. quia per morem
expiavit peccatum iuxta illud psalmiste
lauabis me. quia in media cisterna im-
pletum est et super nivem dealbabor. quia
impletum est in eo quod ait diebus nivis. De
eo autem subsequenter narrat. ipse quoque interfecit
virum egyptium. virum dignum spectaculo.
Virum istum egyptium semel filium ierae esse ar-
bitratur. qui maledixit dauid. Sciendum quod
idem semel de bauri fuit. id est electi. id est
egyptius dicitur. quia opera illius egypti domini

blasphemavit q̄ moyses iubeat dno
 mēte in hemo opa mutat fuit Ille e
 ni blasphemavit dnm et iste maledixit
 ppham et regē. Dignum spectaculo specta
 bat etiam ut si egraderetur ierlm iustifi
 ceret. Habitem i manu hasta idest le
 gem di qm si meditat fuit pmanendo
 in ierlm n pmeret. Quia q̄ pceptū re
 gis irritū fecit exiundo foras ierlm idē
 w meum a banaia in iurga idest rec
 titudie iusticie descensum ē. et hasta
 qm iam n rectam tenebat. ui ab eo ex
 torta ē. Hec fecit banaias filius ioiade.
 et ipse nominat int tres robustos idē
 abysai. et silbachai. et ionathan quip
 pe qui viribz eius equiperari poss. hu
 etiam tres erant sup. xxx. Et ne que mo
 neat. quia in summa. n. xxx. s. xxxvii.
 legantur. **Xxx.** etenim et vii. hoc m̄ vii.
 uidet et fortiores hu fē dauid qui ap
 pellaē a dō dat. abisal. solbochai. iona
 than. eleazar. semina filius agge. deara
 ri. et banaias. **Cxx. vii. xxx.** aut hu fē.
 asael. eleanan. samina de arah. elicha.
 elesua. abiazer. mobunnai. selmon.
 maari. eleb. itai. banaui. eufrouite. ed
 das. abialbon. azmauet. eliaba. sēma.
 deatari. aiām. eli. felech. heliam. esai.
 farai. giga. albam. selech. narrai. ura. ia
 reb. uria. etheus. **Idō q̄ uria etheus ul**
timus ponit p̄ id qd sequi. Et addi. xxx.
 dit furor domini utāci cont̄ isrl. hic
 enim ultio facta fuit in dauid et in
 domo ei. In p̄lo ū qui noluit resistē
 dauid in p̄tudo uria et h̄ iudū ultio

diuina facta fuit. idēo h̄ ultimū ponit.
 ut ultio moris eius in p̄lo monstraret.
Commouitq; dauid meīs dicentē. uade
numera isrl et iuda. **Diritq; rex ad io**
ab p̄ncipem exercitū sui. Pambula om̄s
ibz isrl adanulq; bersabee. et numera
p̄lm ut sciam numerum ei et rel. Pro .66.
 qualitatibz subditoy disponunt acta
 regentū. ut sepe p malo gregis etiā iu
 re boni delinqua. v̄ uita pastoy. Ille
 enim dō attestante laudat. ille sup no
 rū multiorū conscius dauid ppha tu
 more repentine elationis inflat p̄lm
 numerando. peccauit et tam iusticie
 tam p̄ls dauid peccante suscep. **Cur**
h̄. quia uidet scdm̄ m̄tū plebium di
ponunt rectorū corda. **Iustus ū uider**
et ipoy animadūsiōe corripuit pec
cantis iucū. et quoy causa peccauit.
S; quia ip̄e sua scilicet uoluntate sup
biens a culpa alienū n̄ fuit. uindictā
culpe ip̄e etiam suscep. **Nam ura sēu**
ens q̄ corporalit̄ p̄lm p̄culit. recto
rem q̄q; p̄li intimo cordis dolore p
strauit. **Certū uero ē qd ita s̄ inuicē**
et rectorū merita connectant̄ et plebi
um. ut sepe ex culpa pastoy deterior
fiat uita plebū. et sepe ex m̄to ple
bium m̄tē uita pastoy. **S; quia rec**
tores h̄nt iudicē suū. magna cautela
subditoy ē n̄ temere uitam iudicare
regentū. **Neq; enī frustra p̄ semetip**
sūm domū ei nummulariorū fudit
et cathedras uenditūm columbas
euit̄. n̄m̄rū significans qd p̄ magist̄s

quidē uitam iudicat plebui. s; p̄ semet
ipsū facta examinat magistrorū. Quibus
etiā subditoy uitā q̄ a magistris in uel
dissimulant iudicari ul' nequnt euis
p̄cul dubio iudicio reseruant. Igitur
dū salua fide res agitur. uirtutis est
mūtū si quicq̄ p̄oris ē tolerat. Debet ta
m̄ humilit̄ suggeri. si fortasse ualeat
qd̄ displicet em̄dary. S; curandū sum
mōpe ē ne in sup̄biam transeat iusti
cie inordinata defensio. ne d̄v rectitu
do caute diligit ip̄a magistra rectitu
dinis humilitatē amittat. ne eum ibi p̄
eē quisq; despiciat. quē fortasse contu
git ut in aliqua actione reph̄ndat.
Cont̄ hunc tumorem sup̄bie subditoy
mens ad custodia humilitatis edoma
t̄. si infirmitas ip̄a incessant̄ attendit.
Nā uires nr̄as ueracit̄ examinare
negligim̄. et quia de nobis fortia cre
dūm. idēo eos qui nobis p̄lati sunt dis
trictē iudicam̄. Quo enim nos met ip̄os
minus agnoscimus. eo illos q̄s reph̄n
dere nitimur plus uidem̄. Comunia
mala sunt q̄ a subditis sepe in p̄lat̄is.
sepe a p̄lat̄is in subditis committunt̄.
quia et om̄s subditos hu q̄ p̄st̄ mun̄
qm̄ ip̄i sunt sapientes arbitrant̄. et
rursū qui subiecti sūt rectorū suoy ac
tiones iudicant̄. et si ip̄os regim̄ tene
contingeret. se potuisse agē melius
putant. Nū plerumq; fit. ut et recto
res nūm̄ prudēt̄ ea q̄ agenda sunt
uideant. quia eoy ip̄a nebula elati
om̄s obscurat̄. et n̄ nūqm̄ is qui sub

iectus ē hoc cum p̄lat̄ fuit fati at qd̄ du
dum fieri subiectus arguebat et p̄ eo qd̄
illā iudicauit p̄p̄t̄. saltem quia iudi
cauit erubescat. Igitur sic p̄lat̄is curan
dum ē ne eoy corda estimatiōe singula
ris sapientie loc̄ superior extollat. ita sub
iectis prudēt̄dum ē. nec s; rectorum fac
ta displiceant. Si aut̄ magistrorū uita in
re reph̄ndit̄. oportet ut e of. subditū e
tiam cū displicet magistrū uenerent̄.
S; hoc ē sollert̄ intuentū ne aut̄ quem
¶ unitari despiciat. uenari contemptat.
Subtilis etenim uia tenenda ē rectitu
dinis et humilitatis. ut sic reph̄nsibilia
magistrorū facta displiceant. quatinus
subditoy m̄es a seruanda magistrū reue
rentia n̄ recedat. **¶** Edidit q̄ ioab numerū
descriptiōis ppli regi. et inuenta sūt de
isrl̄ octingenta milia uiroy fortium
qui educerent gladium. et de iuda q̄n
genta milia pugnatorū. **¶** Notandū aut̄
quia in paralipomenon legit̄. mille mi
lia. et c. milia de isrl̄. et de iuda. xl. sep
tuaginta milia. q̄s quidē intelligendū
est a ioab numeratos eē. s; summā eoy
noluisse ostendere dauid n̄ tantū qm̄
tum in samuelis lib̄ scribit̄. Percussit aut̄
eor̄ dauid p̄ qm̄ numerat̄ ē ppl̄s. Et
dū dauid ad ppl̄m. **¶** Peraxi ualde in
hoc ppl̄o. s; p̄cor domine ut transferā
iniquitatem serui tui. quia stulte ag
nimus et rel̄. **¶** In lib̄ q; exodo ita scriptio
ē. locut̄ ē aut̄ dominus ad moysen di
cens. Quando tuleris summā filiorū
isrl̄. iuxta numerū dabunt singuli

B.

pecuniam p[ro] animabus suis domino et non erit
 plagis eis cum fuerint redempti. Hoc autem
 dabit omnis qui transit ad nom[en] d[omi]ni
 dum sicut iuxta mensuram templi. Sicut
 xx. habet obolos. Media pars sicut offe-
 ret domino qui habet in nummo a. xx.
 annis et supra dabit pecuniam. Dives uero ad-
 det ad medum sicut et pauper minuet ni-
 hil. Susceptamque pecuniam que collata est
 a filiis israel. trades in usus tabernaculi tes-
 timony, in coram domino. et prope-
 erit animabus eorum. hoc ergo oblitus dauid fa-
 cere idcirco offendit dominum et ob hoc plaga
 uenit in israhel. Huius ergo loci mentionem faci-
 ens iosephus. ita refert dicens. Prophe-
 tas itaque declarantibus dauid quod ei d[omi]n[us]
 rascereat. supplicare cepit eumque rogare
 ut propitius esset et ueniam pec-
 catorum concederet. Tunc ergo gad prophetam nu-
 sit ad eum d[omi]n[us]. tres supplicum conditiones por-
 tante in. ut eorum quam probaret eligeret. u-
 trum uellet fame in p[er]uicia generari
 annis vii. aut tribus mensibus pugnando in-
 ceret ab hostibus. an certe morbus et lan-
 guor accideret tribus diebus ebreis. Ille uero in
 anxietate huius electionis omnium rerum
 pessimarium incurrens turbulabatur et ue-
 herenter animo uidebatur esse confusus. Cuius
 propheta diceret hoc omnimodum imminere
 et responsu[m] uelociter exigeret ut elec-
 tam ab eo conditionem renuntiaret deo.
 cogitans igitur quia si fame eligeret. con-
 tra alios hoc facere uideret. quidam ipse
 quidem habens multa frumenta non pa-
 teret inopiam. reliquus uero esset angustia.

Item si eligeret tunc mensuram uictoriam
 hostium. ipse quidem habens circa se uiros
 fortissimos. et custodes nichil omnino
 metueret. neci uero eius exercitus subiaceret.
 In hoc autem commune potius passionem
 et regum et subiectorum elegit. in quo timor
 omnibus est equalis dicens. quia multo me-
 lius est in diu magis quam in hostium manu
 incidere. Hec audiens propheta renuntiabat
 deo. Qui morbum et incitum misit in ex-
 ercitu[m] ebreorum. Moriebantur enim non uno
 modo ut facile languor potius agnosci.
 mors quidem in omnibus. multi uero languor
 occasionibus. et que non possent cognosci fa-
 cile prebant. Alius enim super alium mo-
 riebat et latent immine[n]s malum ue-
 lociter ferebat incitum. alii quidem
 cum uehementibus dolonibus et amaro ge-
 mitu animam relinquebant. Alii uero ipsis pa-
 sionibus. marcescebant. ita ut neque curam
 exhibere corporibus. preualerent sed pro labore
 deficient. Alii autem repetitis tenebris eorum
 conatus abripientibus suffocati. peritus et
 spirabant. Alii super mortuos quos sepeliebant
 ipsi que moriebantur. impatiens relinquere
 parte sepulchras. Incipiente itaque pesti-
 ferro languore cum eos ab hora matuti-
 na perimeret. usque ad horam prandii. con-
 summati sunt multi. lxx. Erat autem an-
 g[elus] domini iuxta aream arene iebu-
 sei. et cetera. In paralipomenon quoque ita sep-
 tum est. Porro ang[elus] domini stabat iuxta a-
 ream orna iebussai. leuansque dauid o-
 culos suos uidit ang[elum] domini stante[m]
 inter aream et celum. et euaginat[um] gladii

um in manu ei et uersu cont' ierlm. et
cecidit tam ipse qm maiores nati. uel
tra celicyf et pmi in tram. **Qu**itq; dauid
ad domum cum iudicis. anglm cedente
iplm. **E**go sum qui peccau. ego inq; egi.
isti qui oues sunt quid fecunt. **Ver**cat
obsec man' tua contra me. et cont' domi
pari nū. **V**enit aut gad ad dauid indie
illa et dixit ei. **A**scende constitue domo
in area altare ornari iebusei. et rel. **D**e
niq; arc' una incipit archa. et hornā
latine resonat lum nobis. **B**ene q; dauid
cum dñi p' offensa q' peccauit placare uel
let altare iubet in area arc' una ul' orne
construere. ut inde unusquisq; conici
at quia alit' diuinitas ab homine pla
cari n̄ potest. n̄ in archa cordis plumen
recte fidi. et uere dilectionis altare illi
deuote humilitatis constituat. in q' **L**iber
sac'ficium pie confessionis ac laudis **S**c̄e
dō acceptabile offerat. **Q**uod recte p' eundē **M**arie
p'ham in psalmis manifestat. ubi dicit **S**berge
et p'ona domini. **S**ac'ficium laudis
honorificabit me. **E**t itē inquit. **S**ac'fi
cium dō sp̄s cont'bulat. cor contū et
humiliatū d̄s n̄ despicies. **A**rea arc' una
ul' area orne ip̄a ē uidelic' ierlm. **E**mit
q; dauid arcam et boues argenti siclis
l. qd. i paralipomenon ita legit. **D**e
dit q; dauid ornari p' loco siclos auri
iustissimi ponderis sexcentos. **I**ntelli
gendū nāq; ē. boues argenti siclis qn̄
quaginta. arcam u' sexcentis aureis e
misit. **E**t edificauit ibi altare domino
et obtulit holocausta. et pacifica. et

repropiciatus ē domui t're et cohibita
ē plaga ab isrl. et ceteris. **H**inc q; ūba dicitur
ita narrat. **T**abnaculum aut' domum qd
fecit moyses i deserto. et altare holocaus
torum ea tempestate erat in excelso ga
baon. et n̄ p'ualuit dauid ire ad altare
ut ibi obsecraret dñm. **N**immo enī fuit
timore p'critus. indens gladium angli
domini. **D**ixitq; dauid. **H**ec ē dom' dñi. et
hoc altare in holocaustū isrl. et p'ceptū
ut conggarent om̄s p'sel' de t'ra isrl. et
constituit ex eis lato mol ad cedēdos
lapides et poliendos. ut edificaret do
mus dñi. **I**n illo siquidē loco ut ebrei
au' tumant aliquādo contigerat abrahā
offerre suum filiū ysaac. qñdo cum
iā parat' eēt occidē filium. et i' holocau
to i' p'uiso ariet' apparuit. et altare
cētū stetit. quem abrahā p' filio si
c' p'diximus immolauit. **E**xplicit lib

Scds. **I**ncipit
TER C I VS.
Rex dauid
senuerat. ha
bebatq; etatis
plurimos dies.
cumq; opiret
uestib; n̄ calefi
ebat. **D**ixerunt q; ei serui sui. **Q**ueram
domino nro regi adolescentulā ungu
nem et stec coram rege et foueat eum.
dormatq; in sinu suo. et calefiat do
minū nrm regem. **Q**uesierit q; adolesce
tulam speciosam in om̄ib; finib; isrl.
et inueniunt abisag sinamitē q; addux

erit eam ad regē. Erat autē puella pulē
 mnis dormiebatq; cū rege. et munit
 bat et rex ū n̄ cognouit eam et cetera. Da
 uid annos nāt. lxx. bellicosus q̄dam
 uir. senectute frigescente n̄ poterat ca
 lesieri. Querit itaq; puella de uniuersis
 filijs isrl' abisag sunamitis q̄ cum rege
 dormiret. et senile corp' calefacere. Non
 ne t̄ uidet si occiditē seq̄ris luttam. l'
 figuratū ē de m̄mo. ul' athletariū
 ludic. frigidus senex obuoluit uestim̄
 tis. et n̄ compleu adolescentule n̄ te
 pesco. uiebat adhuc bersabee. supe
 rat abygaīl. et reliq; uxores et cūcubine
 q̄s septuaginta commemorat. Om̄s q̄ fri
 gide repudiant. et in unius tantū q̄n
 deuis calefecit amplexib;. Abrahā mul
 to dauid senior fuit. et tam̄ uiuente
 Sara aliam n̄ q̄siuit uxorem. Isaac dupli
 ces dauid annos habuit. et cum rebecca
 iam uetula nūq̄m refr̄. Taceo de pou
 bante diluuiū uiris qui p̄ annos non
 gentos n̄ dico senib;. s; penē iam cari
 osi articub; neq̄q̄m puellares q̄siuere com
 pletus. Certe moyses dur isrlitici ppli. cxx
 annos habebat. et sephoram n̄ mutauit.
 Que ē ḡ ista sunamitis uxor et uirgo tā
 feruens ut frigidū calefaceret. tam scā.
 ut calente ad libidine n̄ puocaret. Re
 ponat sapientissimus salomon pat̄i sui
 delicias. et pacificus bellatoris uiri nar
 ret amplexus. Posside sapientiā. ^{posside} intelli
 gentiā. ne obliuiscaris et ne declines a
 ūbis oris tui. ne dereliquis eam et app̄
 hndet te. ama illā et seruabit te. Prin

cipiū sapientie posside sapientiam. et
 in omni possessione tua posside intelligē
 tiam. Circūda illam et exaltabit te.
 honora illā et amplectabit te. ut det ca
 piti tuo coronā gr̄arum. corona q̄; deli
 ciarū preget te. Om̄s pene uirtutes cor
 poris mutant in senib;. et crescente so
 la sapientia decrescunt cetera. ieiunia.
 cameie. huc illuc q; discurfus. p̄gnor
 susceptio. defensio paupum. instantia
 orationū. et p̄seuerantia. uisitatio lan
 guentū. labor manū. unde p̄beant
 elemosine. et ne sermonē longius tra
 hā. cuncta q; corp' exercent. fracto corpe
 minora fiunt. Nec hoc dico qd̄ in iuue
 nib;. et adhuc solidioris etatis hys dū
 tarat qui labore et ardentissimo studi
 o. uite q̄q; sc̄monia. et orationis addm̄
 frequentia scientiam consecuti sūt. frige
 at sapientia. q̄ in plerisq; senib; etate
 marcescit. S; qd̄ adolescentia multa cor
 poris sustinet bella. et int̄ incētia ui
 ciorū et carnis titillationes. q̄ ignis in
 lignis uiridib; suffocet. ut n̄ possit ex
 plere fulgore. Senectus ū eoz qui adoles
 centia suam honestis actib; instruxerit.
 et in lege domini meditati sūt die ac
 nocte. etate sit doctior. usu struictior. p̄
 cessu tempis sapientior. et uetūm stu
 diorum dulcissimos fruct' metit. S; ip
 sius nonnisi abisag. sacm̄tū sapienti
 e. sensum indicat ampliore. inc̄ptat
 enī pat̄ n̄s sup̄fluis. ul' pat̄ n̄i rugit'
 ubum sup̄flui ambigui ē. s; in p̄senti
 loco uirtutē sonat. qd̄ amplior sit in

semlib. et redundans ac larga sapientia.
In alio aut loco superfluis qui non necessari
ponit. Abisag autem id est rugit ipse nun
cupat quod maris fluctus resonat. Et ut ita
dicam de pelago uentis fremunt audit.
et quod ostendit habundantissimum et ultra
humanam uocem in semlibus diuini sermo
nis contrarium commemorari. Porro su
namitis in lingua nostra cocinea dicitur ut
figet calere sapientiam et diuina lectio
feruere. Quod licet domus sanguinis
inducet sacrum tam et feruore osten
dit sapientiam. Unde et obiter illa in gene
si cocineum ligat in manu fares qui ab
eo quod parietem diuiserat duos populos.
ante separantem diuisoris nomen id est fa
res sortit est et raab meret in typo
ecclesie feticula multum sanguinis con
tinentem. ut iericho per eunte domus et
saluaretur appndit. Unde etiam in alio loco diuis
sis sanctis scriptura commemorat. huic
qui ueniunt de calore domus rechab. Et
dominum nostrum in euangelio. Ignem inquit ue
ni mittere in terram. et quem uolo ut arde
at. Qui discipulorum corde succensus co
gebat eos dicere. nunc cor nostrum erat ar
dens in nobis dum loqueret in uia. et ape
runt nobis scripturas. **A**donias autem filius
aggid eleuabat dicens. ego regnabo. fe
citque currum et equites. et luitos qui
ante eum currebant. et cetera. **Q**uod autem
adonias filius dauid maior in regnum
per patrem succedere uoluit. per fastum super
bie non per uirtutem discipline. quod signi
ficat. non quod iudaicus populus qui quod maior fili

uideret esse. cum per legem suscepit. genu
lem populum qui per gratiam dei posterior uocatur
spem. solum se cum domino estimabat reg
naturum. Unde et bene nomen adonias quod do
minator domini interpretatur. eius typum ex
pressit. qui solum se dominari cum domino
arbitratur est. sicut ecclesie populus cum uero salo
mone id est pacifico nro cuius ipse corpus
est. per diuinam ordinationem in regnum sub
stituit. de quo nro perfide maior filius
id est per populum precipitatus. hic ergo adonia
bethsaber inueniente quam interpretatur filia sa
tur itatis. abisag suam uirtutem corrumpere
gestiuit. quod iudaicus populus per obseruantiam
ceremoniarum legis qua satur et plenus
simus erat. uera sapientia spiritalis sentit
quod dauid nro coniuncta est stuprare uoles.
non meruit eius consortium. cui uolare
appetit immaculatum thorum. Quod autem
dauid salomoni filio suo precepit de ius
ta retributione eorum qui sunt solatio fuerunt. uel
iniuria nocuerunt licet ipse patientissime
eos regnans toleraret. quid melius signi
ficare quam futuram retributionem iudicium ue
turi in quo impij per mercedem penam peccati
am. iusti autem eternam beatitudinem
percipient. In presenti quoque tempore patientia
di sepe bonos tribulari atque angustari per
mittit. et eorum reprobos delicijs tempa
libus et prosperitate terrena uti concedit. Quibus
tam utrisque per iudicem uiuorum et mortu
orum prima certa in futuro restituat. quando
hys qui ad dexteram eius sunt dictum
erit. Venite benedicti patris nostri percipite reg
num quod uobis paratum est ab origine mundi.

Illis autē qui ad sinistram eius erūt dicebat: discedite a me maledicti in ignē etnū. qui parat est diabolo et anglis eius. et ibūt hī in supplicium etnū. vultū autē in uitā etnā. **G**ē ueniunt due mulieres meretrices ad regem steteruntq; coram eo. quarū una ait. **O**bsēc in domine ego et mulier hec habitabamus i domo una. et pepi apd eam in cubiculo. tēcia die u postqm ego pepi pepit et h. Et erant simul nullusq; alius in domo nobiscum exceptis nobis duab; . **I**ortuus ē autē filius mulieris huius nocte dormiens quippe oppressit eum et consurgens in tempesta nocte silentio tulit filium meū de late meo ancille tue dormientis et collocauit i sinu suo. suum autē filium qui erat mortuus posuit in sinu mō. **C**umq; surrexissem mane ut dare lac filio mō apparuit mortuus. **Q**uē diligenti intuens clara luce de phn di nēc meū quē genuerā. Responditq; alta mulier. **N**on ē ita. s; filius tuū mortuus ē. nīs autē uiuit. **C**ontrario illa dicebat. nītuis. **F**ilius quippe nīs uiuit et filius tuus mortuus ē. atq; in hunc modū contendebāt corā rege et reliq;. **N**otandum qd p qm domini erroris nri. **S**ē teneb; luce sue cognitionis illustrat. **M**or temptationis aculeo uisitando pbat. qd accedēdo corda nra ad uirtutes p uehit. et recedēdo contēgi temptatiōe pmittit. **S**i enim p uirtutū minā nulla temptatiōe concutit. hoc iam se habere animus ex se ipō glatur. **D**e q; ea

firmitatis dona habeat et infirmitatē suam humilitē agnoscat. p accessum grē ad alta sustollitur. et p recessum quid ex ipō sic pbat. **Q**d hū nob ex historia sac lectionis inuuit. q salomon et diuinit accepisse sapientiam. et tam p acceptā eandem sapientiam meretricum statim pulsatus questione memorat. **M**oreni ut grām tantē reuelationis accep. certa m turpium mulierū pculit. qd nimirum sepe cum intē nram concessis uirtutibus respectus intune largitatis illuminat hanc ptnus etiā lubricę cogitationes turbant. ut q subleuata i mō mune. et altat. etiā temptatione pulsata. quid sit inueniat. **S**ic helias et uisitatus desup celos sermone apu te. et tam pbatus subito. infirmū p deserta fugiens unā mulierē ex paruit. **S**ic paulus ad tēū celum ducit. paradisi pene secreta considat. et tam semet ipsum rediens contē carnis bellū laborat. legem aliam in mib; sustinet. cuius in se rebellioē fatigari sps legem dolet. **P**ost donationē ergo munitis idēo d; hominem pbat. qd et collato mune subleuat. et abstracto paululū. ipsum sibi hominem demonstrat. **Q**d eo usq; pcul dubio patimur. q de tra funditis la be peccati ad pmissē incorruptionis substantiā reformemur. **Q**uantū ad simplicem historiam ptnet. pspiciū est. qd puer annor. xii. contra etatis sue mēsurā de intimo humane uatē iudicaret affectu. **V**n et admiratus est

et p̄tinuit illū om̄is isrl' q̄d scilicet cum
manifesta n̄ fugerent qui tam prudēt
abscondita deph̄ndiss̄. **Q**uam ad typico
p̄tinet intellect' dicente aplō. hec om̄ia
in figura contingebāt illis. sc̄pta sunt
autē de nob̄ in quos fines sc̄lor' de uene
rēt quidā gregorii autumant. sup̄ sy
nagogā et eccliam sentiendū. et ad il
lud temp' cuncta referenda. q̄ndo post
crucē. et resurrectionē. tam in isrl' qm̄
in gentiū pplm̄ uerus salomō id est pa
cificus regnare cepit. **Q**d autē adultere
et meretrices synagoga et ecclia in sc̄ptur̄
dicant' nulla dubitatio est. et hoc p̄ma
fronte uidet' eē blasphemū. **S**ecum si re
curram' ad p̄phas. osēe uidel' qui acce
p̄t uirōrem fornicariā et geniat filios
fornicationis. et deīn' adultam' et ad
ierechiel qui ierlm̄ q̄ meretrem argu
it q̄d secuta sit amatores suos. et diu
rcauit om̄i transeunti pedes. lupa
narq; in loco celebri extruxerit' ani
maduitū. xp̄m̄ idēo uenisse. ut me
retres donaret matrimonio. et de duo
b; gregib; unū ouile' faceret. mediog;
pariete destructoq; easdem caulas ouē
p̄us morbidas congregaret. **H**ec sūt
due iurges q̄ iunguntur in ezechiel.
et de qb; p̄ zachariam dñs refert. **E**t
assumpsi m̄ duas iurgas. unam uo
caui decorē. et altam uocauī funicu
lū. et paui gregem. **M**ulier q̄ illa me
retres in euēgelio q̄ ihu pedes lacrimis la
uit. eūe decēte. et cui peccata om̄ia
dimittantur. manifeste significat

eccliam de gentibus aḡgatam. **H**ec id
ēo in p̄ma fronte replicam' ne uideat'
incongruū si meretrices dicant' quarū
una salomonis iudicio. filii possessioē
donata ē. **P**rudens quāt auditor. q̄si
meretres significet eccliam q̄ n̄ h̄t macu
lam neq; rugam. **N**on dicim' eccliam p̄
mansisse meretres. s; fuisse. **N**amet i sy
mo n̄s lepsi domo saluator' sc̄bit' iusse
conuiuuiū. utiq; n̄ quia lepsi erat eo
tempore q̄ habebat hospitem saluatorē.
s; quia lepsi ante fuit. **M**atheus q̄ in
^{caralago}**KATAAOTO** aplōrū publicanus dicit'
n̄ q̄ p̄manserit publicanū. p̄ aplicam
dignitatem. s; quia fuerat p̄us publica
n̄. ut il' habundauit peccatū. sup̄ habu
daret grā. **S**imulq; considera' quid dicat
ecclia cont' synagogam columpnatice.
Ego i mulier' hec habitabam in domo
una. **P**ost resurrectionē dñi saluatoris
una de utiq; pplō congregata ē. **E**t qm̄ ele
gant' ecclia pepi inquit apd' eā i cubiculo.
Ecclia enim de gentib; q̄ n̄ h̄t legem et
p̄phas pepit in domo synagoge. nece
gressa est de cubiculo s; ingressa. **I**n die
incantico canticorū. **I**nduxit me rex
in cubiculū suū. **E**t itūm. **I**ntalucā te
in domū patris n̄i. et in cubiculū ei' q̄
concep' me. **T**ertia autē die p̄ qm̄ ego pe
p̄i. pepit et h̄. **S**i consideres pilatum
lauantē manus atq; dicentē. mundus
ego s̄v a sanguine iusti huius. n̄ cen
turiōnē ante patibulum confitentē.
uere hic erat filius dñi. si eos qui ante
passionē p̄ phylippū dñm̄ uidere desi

derant. hanc ambigis p̄mā pepisse ec-
 cliam. et p̄ea natū pplm iudeoz. p̄ quo
 domini p̄cabat. pat̄ ignosce illis q̄d enī
 faciunt nesciunt. unaq; die credidūm
 tā milia. et alia quinq; milia. **C**ranus
 simul. **M**ultitudinis aut̄ credentiū erat
 anima una et cor unū. **N**ullusq; alius
 in domo nob̄cū exceptis nob̄ duab; n̄
 blasphemantiū iudeoz. n̄ genitaliū idoli
 seruientū. **M**ortuus enim filius mulie-
 ris hui; nocte. **Q**uī enī legis sequit̄ obser-
 uantiā et grām euāḡliū iugo mosaice doc-
 trine copulat. tenebrat̄ errore coop̄ta est.
Opp̄sitiq; eum dormiens mat̄ sua. q̄ nō
 potat̄ dicē ego dormio et cor meū uigi-
 lat. **M**edia nocte surgens. tulit filium
 de lat̄e ecclie dormientis. et in suo collo
 cauit sinu. **R**elege totam apli ad gala-
 thas eplām. et ammadiūtis q̄m filio ecclie
 suos facē festinet synagoga. et dicat apls.
 filio nū q̄s n̄m parturio. donec forme-
 tr̄pe in nob̄. **V**inum tulit. ut n̄ posside-
 ret. s; ut occideret. **N**on enī amore fecit
 hoc filii. s; emule odio. et suū mortuū
 p̄ legis ceremonias. in sinu ecclie sup̄posu-
 it. **L**ongū ē si uelim p̄ singula currere.
 q̄m p̄ aplm paulū ecclia sticos uiros intel-
 lerit ecclia n̄ ē suū filium qui tenebat̄
 i lege. et in luce cognouit quē in teneb̄s
 n̄ uidebat. **I**n iurgium ortū ē p̄ sententia
 ge alā dicente. filius tuus mortuus ē.
 n̄ aut̄ uiuit. altera respondente. n̄c̄r̄is.
 filius quippe n̄c̄r̄is uiuit. fili aut̄ tuus mor-
 tuus ē. atq; in h̄c modū extendebant corā
 rege. **T**ūc rex salomō qui manifeste ac-

cipit̄ saluator scdm̄ psalmū septuage-
 simum p̄mū. qui titulis salomonis in se-
 bit̄. n̄ nulla dubitatio ē quin euncta q̄ di-
 cunt̄ n̄ salomoni mortuo. s; xpi ueniāt
 maiestati. simulat ignorantiam. et hu-
 manū p̄ dispensatiōe carnis n̄c̄r̄ affectus.
 sicuti et in alio loco. n̄ posuisti lazariū
 et ad mulierē fluentem sanguine. quis
 me tetigit. **G**ladium postulat de q̄ dux-
 rat. nolite putare q̄d ueniūm mittere pa-
 cem sup̄ terram. n̄ ueni pacem mittere
 s; gladiū. **U**eni enī diuidere hominē
 cont̄ patrem suū. et filiam cont̄ matrem
 suam. et uirū cont̄ socerū suū. et ini-
 mici hominis domestici eius. **E**t temp-
 tat naturā nature domini. uultq; se-
 cundū utriusq; uoluntatē uiuentem
 filiū in legē grām q; diuidere. n̄ q̄ hoc
 p̄be t. s; q̄ ad arguendū calumpniam
 synagoge. hoc uelle se dicat illa q̄ nole-
 bat ecclie filii in grā uiuere. nec p̄ bap-
 tismū libari. libit̄ habet diuidi pu-
 erum. n̄ ut possideat. s; ut iusticiat.
Ecclia quē scit suū ēē. libit̄ concedit
 emule. dum uiuat saltim apud adu-
 sarium. ne int̄ legem diuisus et grām.
 saluatoris inuicem feriat. **U**n̄ dic̄ et
 apls. **E**cce ego paulus dico uob; q̄d si le-
 gem obseruatis. xpc̄ uob; nichil p̄dest.
Item alio m̄. **Q**uid in hac sententia me-
 luis p̄ matrū lact̄ factum nomina n̄
 doctor̄ ordo. quid n̄ p̄ carū filios n̄ dis-
 cipulor̄ p̄sona signat̄. **N**am magistri
 nimirū uigilantes quidē sententia s;
 uita dormientes. auditores suos q̄s p̄

inghial p̄dicationis nutunt. dum q̄d
dicunt facē negligunt p̄ somnū corpo
ris occidunt et negligendo ōp̄mūt q̄s
alere ubor̄ lacte uidebant. **U**n̄ plerūq̄
dum ip̄i rēph̄nsibilit̄ uiuunt et habere
discipulos uite laudabiles neq̄unt alie
nos s̄ attrahē conant̄ q̄tinus dū bonos
se habe seq̄ces ostendunt. apud iudicia
hominū excusent mala q̄ agunt et q̄
subditoꝝ uitā mortiferam tegant neg
ligentiam. **U**n̄ et illic mulier q̄ filium
extraxit ip̄um q̄siuit alienū s̄ tam
uerā matre salomonis gladius iuuent̄
quia uidelicet cuius fructū uiuat uel
cuius int̄eat. in extremo examine ua
districti iudicis demonstrat. ubi et illd̄
ē sollert̄ int̄uendū q̄d filius uiuent̄ p̄
us diuidi p̄cipit. ut soli p̄modū mat̄. **III.**
reddat̄ quia in hac uita q̄ partur̄ cō
cedit̄ uita discipuli. dum ex illa n̄ nū
qm̄ alē apud d̄m n̄tū. alē ū apd̄ homi
nes laudem habe p̄mittit̄. **S.** falsa ma
t̄ enim quē n̄ genuit occidi n̄ metuit. **U**
q̄a arrogantes magist̄ et karitatis igna
ri si plenissimū nom̄ laudis ex alienis
discipulis consequi neq̄unt. eor̄ uitā
crudelit̄ insequunt̄. Inuidie enim faci
bus succensit̄. nolunt alius uiuere q̄d se
conspiciunt n̄ posse possidere. **U**n̄ et illic
p̄usa mulier r̄lamat. **H**ec n̄ sit nec is
tuus. **U**t enim dixim̄ q̄s s̄ obsequi n̄ ui
dent ad gl̄am temporalem. eos alius in
uident uiuere p̄ ueritatem. **U**era aut̄
mat̄ satagit. ut ex filius saltim apud
extraneam sit et uiuat. quia c̄cedunt

ueraces magist̄ discipulis. ut ex eorū
discipulis alii quidem magist̄ij laudē
habeant. si tam̄ integritatem uite. idē
discipuli n̄ amittat̄. **P**er q̄ pietatis uis
certa hec eadem mat̄ uera agnoscat̄.
q̄a om̄e magist̄ium in examine karita
tis approbat̄. et sola totū recipe meruit
q̄ q̄si totum c̄ssit. quia fideles ip̄positi
p̄ eo q̄d ex bonis discipulis suis n̄ so
lum alius laudem n̄ inuident. s̄ utili
tatem eius etiā p̄uectus erorant̄. ip̄i et in
tegr̄s et uiuentes filios recipiunt. q̄ndo
in summo examine ex eorū uita p̄fecte
retributionis gaudia secuntur. **U**num
tas q̄ principib̄ salomonis qui in regno
ex uarijs officijs deputati fuerant seu
diuisis p̄uincijs p̄erant. sequit̄ scriptura
ita dicit̄. **S**alomon aut̄ erat in dicioē
sua. habens omnia regna a flumine t̄
re philistin. usq̄ ad t̄minū egypti offe
rentium s̄ munera. et seruentiū ei eie
tis dieb̄ uite ei. **E**t quis in hoc melius
significat̄. qm̄ pacificus n̄ qm̄ p̄figura
bat idem salomon. ip̄e enim omnia reg
na t̄re a solis ortu usq̄ ad occasū in d̄m
one sua h̄t et dominat̄ a mari usq̄ ad
mare. et a flumine usq̄ ad t̄minos or
bis t̄re. **I**psi seruiunt om̄s ppli. et t̄re et
lingue. offerentes scilicet ei munia recte
fidei et bonor̄ opum. **R**eges inquit thar
sis et insule munia offerent. **R**eges ara
bum et saba dona adducent et adora
bunt eū om̄s reges t̄re. omnes gentes
seruent ei. **Q**d aut̄ subdit̄ cunctis di
eb̄ uite ei hoc ē in selim scilicet quia ip̄e

pmanebit semp eiusq; potestas e' etna.
 cuius anni n' deficient et regn' n' erit fi
 nis. **F**iat aut' cyb; salomonis p dies singu
 los. xxx. chon simile. et lx. chon farine.
 x. boues pingues. et xx. boues pascuales.
 et c. arietes. excepta uenatioe ceruoru
 caprar' atq; bubaloru. et auu' altiliu.
Quid g' cibul' iste significat. n' refectio
 nem regis nri ihu xpi. qui bñ pascit
 recta fide et opib; bonis q' illi cotidie of
 feruntur ab ecclia catholica. **T**rigula
 g' chon simile possunt ex p'mere fidem
 sc'e trinitatis. iuxta qd' in lege domini sep
 tum continet' et lx. chon farine. pfectio
 nem bonoz opum. x. boues pingues doc
 tores decalogi. et xx. boues pascuales
 pdicatores noui testamti. qui q' ad o
 geminatu decalogum in se hnt. cum
 nouu et uetus testamtu equalit' pdi
 cant. plem dilectione di et pyrini.
Lentium arietes qs melius significant
 qm' eos qui in grege domini bñ domi
 nantes simul cu' s' subditis etne beati
 tudinis glam' conseq' festinant. **U**ena
 tio q' diuersoz animalium. n' inconue
 nient' accipi pot' adquisitio hominu
 qui ex diuisis giubus cotidie rectib' euan
 gelii p' sp'itales uenatores capiunt. et
 in pastum saluatoris nri redigunt. **H**a
 bebatq; salomon pacem ex omni parte
 in circuitu. habitauitq; iuda et isrl' absq;
 timore ullo uniusquisq; sub uite sua. et
 sub ficu sua. adamusq; berlabee. cunc
 tis dieb; salomonis. et cet'. **Y**saias q' de
 redemptore nro ita dic' Multiplicabit'

eius impium. et pacis n' erit. **S**ub
 cuius defensione uerus iudas et uer'
 isrl' absq; timore ullo habitant. cum
 cordib; erectis ad dominu cuncta tre
 na despiciunt. nec hostium minas p
 turescunt. s' in laudib; di iugit' p'se
 uerant. delectantes in gra di et in dul
 cedine karitatis qm' incessant' hnt ad
 dñm et ad pyrini. **H**abebat salomō
 xl. p'sepia equoz curtilium. et xv.
 eq'strum. nutebantq; eos sup dicti re
 gis p'fecti. **Q**uid p' quadogenariu nu
 merum. n' tempa legis prisc'e designā
 t' quia et moyses illam accepit. xl. di
 eb; ieiunauit. et ppls isrliticus qui p
 eam instruebat. xl. annis in heremo
 mansit. **D**enarius u' numer'. p'sens
 temp' significat. in q' aplica doctrina
 noui testamti pplm nutrit. **B**ene qq;
 p' q'dragenarium. siue duodenariu
 numerum p'sepia equoz salomonis
 numerant. qd' in utiq; p'plo legali uidel'
 et euangelico illi qui min' intelligente
 fuerit. ad p'sepia sc'ar' septuar' inuitā
 tur. ut pabulum ibi sacre doctrine
 accipere. quatu' equitatu summi
 regis habiles fierent. nutebantq; eos
 supradicti regis p'fecti. cu' uniusq;
 doctor' sermone recte fidi. et exemplo
 bone opationis satage pastum illis
 salubrem conferre. **V**n' subsequē' sc'pta
 de eis dic' **S**; et necessaria nise regis sa
 lomonis cu' ingenti cura p'bebant tē
 pe suo. ordeu quoq; et paleas equozu
 et unitor'. qd' ne quid desit his qui

de mo regis manent. totus ordo scōrū
p̄dicatōrū scribēdo scilicet et loquēdo
laborat. ut n̄sa domini habundet i
copia librorū. et decentem partū inde
habeant quicq; fidelū. **D**edit q; d̄s
sapiētiā salomoni et prudētiā
multā. et latitudinē cordis q̄
arenā q̄ ē in litore maris. et p̄cedebat
sapiētiā salomonis. sapiētiā omniū
orientalium. et egyptiorū. et erat sapi
entior cunctis hominib; et ceteris. **D**edit
utiq; d̄s salomoni n̄ro sapiētiā et
prudētiā. ut omnes homines. et om
nē creaturā rationabilem. **D**e q̄ iohē
dic. Quē enī misit d̄s ūba dī loquitur.
n̄ enī ad m̄surā dat d̄s sp̄m. Pat̄ dilig
filū. et omnia dedit in manu ei. Et
alibi ip̄a ūitas dic. Sic enim pat̄ h̄t
uitā in semetip̄o. sic dedit et filio ui
tā habē in semetip̄o. et potestatem de
dit ei iudiciū facere. quia filius ho
minis est. **H**inc paulus ap̄ls ait de ip̄
so domino. xp̄o. qui ē ymago xp̄i in
uisibilis p̄mogenit̄ omnis creaturē.
q̄a in ip̄o condita s̄t uniūsa in celis et
in t̄ra. uisibilia et inuisibilia. siue ty
ni. siue dominationes. siue p̄ncipat̄
siue potestates. omnia p̄ ipsum et in
ip̄o creata s̄t. et ip̄e ē ante om̄ia. et om̄ia
in ip̄o constant. et ip̄e ē capud eccl̄ie. q̄
ē p̄ncipū p̄mogenit̄ ex mortuis. ut
sit ip̄e in om̄ib; p̄matum tenens. quia
in ip̄o complacuit omnē plenitudinē
diuinitatis inhabitare corporalit̄. et
i ip̄o sunt om̄s thesauri sapiētię et

sciētię absconditi. **O**mnib; q̄ ueri sa
lomonis sapiētiā antecellit. quia m̄
tum distat int̄ eos qui a participatōe
sapiētię sapiētes sunt. et illum qui
ē fons sapiētię et origo uirtutū. **H**ic
ē illud q̄d sequit̄ et erat nominat̄ in
uniūsis gentib; p̄ ceterū. quia nom̄ ei
p̄dicat̄ in uniūso m̄do. nec ē nom̄ ali
ud sub celo datū hominib;. in quo o o
porteat saluos fieri. **L**ocut̄ ē q̄q; salo
mon. iiii. parabolari. et fuer̄t carmina
ei. quinq; milia. et cetera. **Q**uid enim p̄
ta milia parabolariū. n̄ plenitudo fidei
in lege et in euāḡijs. a xp̄o tradita desig
natur. quia dū tota multipliciter palle
goriarum sensus sub — mistio t̄ntati
differit. q̄ ta milia parabolariū im
cupant. **C**armina aut̄ ei. quinq; mi
lia. p̄ v. sensus corporis intelligunt̄. q̄s
qui in diuisis uirtutib; bene regit̄ be
atus ē. et p̄ eos q̄ cum domino carmi
na cant. **D**isputauit aut̄ salomon a
cedro usq; ad yfopum. **C**edri nomine
celsitudo gl̄e in electis accipit̄. **H**i i p̄ha
testatur dicens. **I**ustus ut palma flore
bit. et sicut cedrus q̄ ē in libanio multi
plicabit̄. **H**ysopus aut̄ herba ē humili
saro herens. quia signat̄ humilitatē xp̄i.
Redemptor quippe n̄r a cedro usq; ad
hyfopum disputauit. quia ablata ex
cellentia gl̄e celestis usq; ad carnis hu
militatē descendēdo puenit. **S**iquidē
et cedri nomine p̄uorū sup̄ba elatio
designatur. sic et p̄ dauid d̄r. **V**er d̄ni
confringentis cedros. **A** cedro itaq; xp̄s

usq; ad yfopum disputat. quia ipse sup
 bor corda et humilium iudicat. Sup lig
 na aut disputavit. dum in cruce pepen
 dit. Tunc enim in castro scilicet arrogantia
 inclinavit. qm etiam usq; ad yfopi humi
 litate. idest usq; ad crucis stulticia ac
 contemptibilem sermonem deduxit fidi.
 Hinc paul' ait. Verbum enim crucis pei
 tib; quide stulticia e. hui' aut qui salu
 fiant. idest nob uir' di e. **S**eptim' e enim.
 Perdam sapientia sapientiu. et prudē
 tiam prudentiu repbabo. Et paulo p.
 Nam quia in di sapientia n cognouit
 mundus p sapientia dñi placuit dō p
 stulticiam p dicationis saluol face credē
 tes. Et disseruit salomon de iumentis et
 uolueb; et reptilib; et piscib;. **D**isseruit
 salomon nū de singulis specieb; anima
 liū. quia omnia nuda et apta sunt o
 culis eius. nec e ulla creatā inuisibilis
 in conspectu ei. Ipse nouit omis cogitati
 ones hominū. ipse numerat multitudi
 nes stellarū. ipse patet abyssus. et infernū
 nē abscondit coram eo. **Q**uasi enim dispu
 tare ipse e. cum singulorū rationē nob
 pponit. et in scripturis suis manifestat sa
 cramenta q fuerunt abscondita a scilicet
 gnationib;. ut considē beatitudinē an
 glorum. utilitatē hominū. et callidita
 tem malignorū spūū. sicq; qd malū e
 repbantes qd bonū e eligamus. et ipm
 sectemur semp inuicē et in omis. Et ue
 niebant de cunctis pplis ad audiendā
 sapientia salomonis et ab uniuersis re
 gib; tē. et audiebant sapientiam eius.

hinc ppha esaias ait. **E**rit in nouissim
 dieb; pparat' mons domus domini in i
 tice montū. et eleuabit' sup colles. et flu
 ent ad eū omis gentes. et ibunt ppli mul
 ti et dicent. Venite ascendam' ad montē
 domini. et ad domū di iacob. et docebit
 nos uias suas. et ambulauim' in sem
 tis eius. quia de syon eribit lex. et ubi
 domini de ierlm. **D**omū dñi qm edifica
 uit rex salomon in ierlm. figuram fac
 ta est scē uniuersalis ecclie. q a pmo elec
 to usq; ad ultimū qui in fine mundi
 nascetur est cotidie p gram regis paci
 fieri sui uidelic' redemptoris edificatur.
 q partim adhuc pgnat' ab illo in tri.
 partime uasis pgnandi erumpnis
 cum illo iam regnat in celis. ubi pacto
 ultimo iudicio tota e regnatura cū illo.
Ad hanc domū ptenent electi angeli
 quorū nobis similitudo in futā uita p
 mittit. dicente domino. **I**lli aut qui dig
 ni habebunt' selo illo et resurrectione
 et mortuis. neq; nubt neq; ducunt
 uires. neq; etiam ult' mori potunt. eq
 les enim anglis sunt. et filij di sē cū sint
 filij resurrectionis. **A**d hoc ptenet ipse
 mediator di et hominū homo xpc ihs.
 ipso attestante qui ait. **S**oluite templū
 hoc et in tribus dieb; excitabo illud.
Quod exponens euanglista subiunxit.
 hoc aut dicebat de templo corpi sui.
Dic' apls de nobis. **N**escitis quia tem
 plum di estis. et sps di habitat i uobis.
Si q ille templum di p assumptā huma
 nitatem fact' e. et nos templum di p

.b.
 .v.

inhabitantē spm̄ eius in nob̄ efficiuntur.
constat utiq; quia figurā omnium nr̄m
et ipsius uidelicet dñi et nr̄broꝝ eius que
nos sum̄. templum illd̄ materiale tenuit
it̄. s̄ ipsius tamq̄ lapid̄s angulār̄s sin
gularit̄ electi et p̄ciosi in fundam̄to fū
dati. nr̄i aut̄ tamq̄m lapidū uiuorū
sup̄ edificatorū. sup̄ fundam̄tū aplōrū
et p̄pharū. hoc ē sup̄ ip̄m̄ dominū. De
signat eandem domū di sp̄italem etiā
tabnaculū quōdam factum in heremo.
p̄ moysen uerū. quia illa dom̄ tenere
q̄ ad t̄ram r̄p̄missionis ueniebat. hec
aut̄ edificabat in ip̄a t̄ra r̄p̄missionis
et in ciuitate ierl̄m̄ illa. ut de loco ad
locum crebro leuitarū ministriō por
tata tandē in t̄ram p̄missē hereditariā
induceret. hec moꝝ in p̄tā ip̄a et ci
uitate regia constructa. inuolabili sē
p̄ fundam̄to consisteret. donec iudicium
s̄ figurar̄ celestium mun̄ impleret. Pot̄
in illa p̄sentis eccl̄ie labor et exilii. in
hac future requies et beatitudo figurari.
ut certe quia illa a solis filiis isrl̄. hec
aut̄ a p̄selitis etiā et gentib; facta ē. posse
in illa principalit̄ patres uetis testam̄ti
et antiquus ille di p̄pls. in hac aut̄ conḡ
gata de gentibus eccl̄ia figurat̄. et p̄mi
q̄m̄uis edificium utriusq; domus enuclea
tū sp̄ituali sensu excussim. et labores
p̄sentis eccl̄ie cotidianos. et p̄ma in fu
turo p̄nnia. gaudiaq; regni celestis. et
electionem p̄m̄e de isrl̄ eccl̄ie. et salutē
omniū gentiū in xp̄o multimodis os
tendat insinuare figuris. **N**arrat aut̄

regum hystoria qd̄ salomō edificatur
domū dom̄o. q̄sietit a uiriliū ab hira
rege tiri. qui erat amic̄ dauid omni tē
pore. et cum ip̄o q; salomone postq̄m̄ reg
no potit̄ ē pacem habē iam cepat.
p̄mptūq; moꝝ ad aduuiandū se in om
nib; eius inuenit animū. ita ut aruifi
ces illi et ligna et aurū p̄t op̄ habe
bat dederit. cui b̄nificij gr̄a salomone
p̄ singulos annos plurimū t̄ici et olei
choros in cibum domui eius dabat. Nul
li aut̄ dubium qd̄ salomon qui in p̄ta
t̄ pacific̄ et ip̄o nomine et serenissimo
regni sui statu illum significet de q̄ dñs
ysaias. multiplicabit̄ eius impiū.
et pacis n̄ erit finis. **H**iram ū qui lati
ne dī uiuens ex celsē. eredit̄es et genti
b; et uita simul cum fide gl̄os̄os figura
lit̄. et p̄m̄te. **N**eq; aliquid p̄hibet quā
hiram qui reuerat. regaliq; potentia
salomone in edificio dom̄i dom̄i uua
lat. conūsos ad fidem ip̄os rerū dom̄o
tipice denuntiet. quoz ope constat ec
clesiam sepius adiutam ac nobilit̄ ang
nitatam. et contra hereticos scismaticos
et paganos p̄ncipalib; erectam ēē decre
tis. **P**etit q̄ salomon in ope templi aux
ilium ab hiram. q̄a cum ueniens i car
ne dom̄i dilectam s̄ domū uidelicet
eccl̄iam edificare disponeret. non in dei
tantū. uerum etiā de gentib; adiuto
res opis elegit. nam de utroq; p̄plo mi
nistros sermōnis assumpsit. **V**isit hira
salomoni p̄cisa de lybano ligna cedri
na et abiegna q̄ in domū dom̄i po

nerent. quia conuulsa gentilitas misit ad
 dominum uiros quidam ad scilicet clauos. s;
 securi dominice increpationis de monte
 sue superbie iam deiectos et humiliatos.
 qui ad normam euangelice ueritatis instituti
 in edificio ecclesie p suo quisq; merito ul
 tempore collocarent. **M**isit g artifices qd
 conuersos ad ueram sapientiam philo
 sophos qui gra eruditionis pplis qd re
 gendis iure pponerent. domino gentilita
 obtulit. qualis fuit ipis aplosu tempib;
 diomisius arispagita. qlis deinceps doc
 tor suauissim et fortissimus martyr cy
 panus. aliq; qm plurimi. **M**isit et au
 rum qd in eadem significatioe penes ac
 capitur. quia nimiru uiros sapientia
 et ingenio pclaros ostendit. p quib; cūc
 tis oblationib; gentilitas a domio dona
 expectat grē celestis. triticum uidelicet
 ubi di. et oleum karitatis atq; unctioni
 et illuminationi sps sci. **C**onuenit aut
 apte rebus ecclesie. qd auxilium opis sci
 flagitans ait ad hyram salomon. **P**re
 cipe g ut pcedant m cedros de libano. et
 serui m sint cum seruis tuis. **S**erui quip
 pe hyram qui pcedebant salomonice
 ds de libano. doctores sunt electi de gen
 tib;. quoz officij est eos qui in hoc mu
 do reb; et gla letabant. a superbie fastu
 corrigendo sternere. atq; ad obsequiu
 sui redemptoris eoru uota transferre.
Cum quib; uidelicet seruierant et ser
 ui salomonis ac parit memorato in
 stabant opi. quia pmi doctores ex ge
 tib; necesse habebant ipoz aplosu qui

a domino didicerant erudicioe in u
 bo fidei institui. ne si absq; magistris
 docere incipent. magistri existerent ex
 iuris. **I**deo etenim salomon seruos hi
 ram cedere s uoluit ligna de libano.
 quia doctores erant seruis suis ad cedri
 dum. **S**; ideo etiam seruos suos simul
 adee uoluit. ut ostenderent cedrib; cui
 m sure ligna fieri deberent. **C**uius rei
 figura in promptu e. quia nimiru apli
 certius ubum euangelu qd a domino
 audire nouit. s; gentiles ab errore co
 uisi atq; ad uitate euanglu transforma
 ti. melius ipos gentiu errores nouerat.
 et q certius nouit. eo artificioseus ho
 er pugnare atq; euacuare didicerunt.
Elegitq; salomon oparios de omni isrl.
 et erat indictio. xxx. milia. mittebatq;
 eos in libanum. x. p mses singulos uicis
 sim. ita ut duob; msibus eent in domi
 b; suis. **U**bi pmo notandu qd n frust
 salomon oparios de omni isrl elegit. ne
 q; erat ulla portio ppli de q n digni ta
 to op; uiri assumerentur. qa nimiru
 n nunc de una stirpe aaron sacerdotel
 eligendi. s; de omni sunt ecclesia qrendi.
 qui edificare domu domini ul exem
 plo suo ul dicto sufficere. et uicunq;
 inuenta sunt mor in officiu doctor
 absq; ulla psonaru acceptioe pmouē
 di. **T**ales cum ad erudiendos infide
 les atq; in collegium ecclesie uocandos
 ordinant. q; ad cedndas in libano te
 pli matias uiri strenui atq; electi
 mittunt. **E**t quide numus. xxx. milia

.vii.

quod idem lignorum cesores recensentur. potest
ad eorum figuram apte referri quod in fide scien-
tiam scilicet refertur. quod doctoribus maxime
congruit. Verum quod tanta milia ita erant
ordinata. ut dena milia per menses singulos
operi sancto instarent. magis denari nu-
meri sacramenti pendere debemus. De-
na namque milia uirorum de israel ad ceden-
da ligna in opere domini domini mittuntur.
Quia quicumque doctores atque insipientium
eruditores sunt ordinandi. v. precepta
legis per omnia et ipsi obseruare et au-
ditoribus suis debent obseruanda mon-
strare. sicut et prima in celis futura que de-
nario solent figurari. et ipsi sperare
et auditoribus suis speranda debent sepe-
re intimare. Termini autem menses quorum dis-
tantia singulis erant lignorum cesoribus
imposita. perfectionem tamen uirtutum euan-
gelicarum typice denuntiat. elemosi-
ne uidelicet orationis et ieiunii. Ele-
mosinam namque comprehendunt omnia
que ad dilectionem proximi explendam
beniuole in fratres operamur. Per orati-
onem omnia quibus in terram compunc-
tione nostro conditori coniungimur.
Ieiunium omnia quibus nos a conta-
gione uiciorum et illecebis seculi obseruamus.
ut liba mente ex corpore casto dilectioni
ualeamus inherere semper conditoris
et proximi. Et isti sunt u. menses operariorum
templi. Nam quia mens plenitudine dierum
lunaris anni perficitur. recte per illum ple-
nitude uirtutis cuiusque spiritualis ostendit.
in quo mens fidelium a domino conditi

ana illustratio est quia luna a sole respici-
tur. Et adomram erat super huiusmodi iudic-
tionem. Adomram quippe qui latine
dicitur deus meus excelsus. que melius quam ipsum quod
nomine imitatur insinuat. dominum uidelicet
saluatore. Et tunc adomram operarios tem-
pli proponit ut sua peruersio recte ordinetur.
quibus mensibus singulis ad operandum creantur.
quibus de nouo ad curandam domum suam
redeant. cum domino et saluator noster in-
tellectus suorum predicatorum sua familiariter illustra-
tione informat. ad discernendum quando
oporteat edificandi ecclesiam opere inire per
dicando. uel alia pietatis officia prestan-
do. et quando rursus conueniat ad suam
ipsorum conscientiam examinandam. quia ad inspi-
ciendam domum suam reuertitur. et hanc oratio-
nibus ac ieiuniis super nocte inspectore ac in-
sitatore dignam reddere. Fierant itaque
solomoni. lxx. eorum que onera portabant.
et lxx. latomorum in monte. absque pro-
positis qui perierat singulis operibus. numero
tamen milium trecentorum percipientium pro populo et
hys qui fatiebant opere. Latomus dicitur
lapidum cesores. idem autem lapidum ce-
sores quod et lignorum cesores figurate desig-
nant. hoc est sanctos predicatores. qui mentes
insipientium dolabro uerbi dei erent.
eosque ab ea inquam nati sunt toritudine
ac deformitate transmutare. conueni-
ent ac regulariter institutos unitati fidelium
edificio uidelicet domus dei aptos redde-
riant. Quod autem et ligna et lapides in
monte cedunt. et cetera ac preparata mat-
eriales ad montem domini domini transferuntur.

Et patet sensus qd omnis in monte supbie
 uati sumus quia de puaricatioe primu
 hominis qua supbia fecit originem car
 nis nazimus. Quicunq; aut gra di pordina
 ti sum ad uita. excidimur cathetizando.
 et sacramta fidi picipiendo de monte
 supbie. et in monte domus domini tuis
 ferimur. qa erit de potestate tenebrar.
 ad arcem uirtutu q est in unitate sce
 ecclie puenim. Notandum aut qd ide
 opary ita erant distributa. ut pars in
 monte lapides cederent. pars item onia
 portarent. Diuisa naq; sunt dona sps.
 et quida maiore dicendi ac ptiuos ar
 guendi constantiam hnt. quida muel
 ores ad consolandos pusillanimes et
 infirmos subleuandos existunt. quida
 utiq; uirtutis munie pdia. ad opus
 domus dni conueniunt. qles fieri uo
 lunt eos quib loquit apls dicens. Corri
 pte inquietos. consolamini pusillani
 mes. suscipite infirmos. patientes estote
 ad omis. Prepositi aut qui perant sin
 gulis opib. ipi sunt sacre conditores sep
 ture. quoz magistio in omib erudim.
 quom inscios docere. et contemptores
 corripe. quom nos inuice onera nra
 portare ut impleamus lege xpi conue
 niat. Rete p fari oparu septuaginta mi
 lia et octoginta milia ee phibent. lxx.
 uidelic ppter sabbatissimum annuaru.
 septimus eni dies in sabbatu idest in
 requie consecrat est. lxxx. ppter spem re
 surrectionis q octaua die idest post sab
 batum in domino pcessit. et in nobis

qq; octaua die simul et octaua etate fu
 tura spatur. Prepositi aut erant ta mi
 lia trecenti ppter fidem nimiru sce chu
 tatis. qm sca nobis eloquia pdicant.
 Qd u p tibus milib. trecentis ppositis
 in libro paralipomenon ta milia ser
 centi sunt septa. adeandē p uorsus
 sublimu introz pfectionem respicit.
 Nam quia in senario numio dominus
 mundi ornati compleuit. recte in eo
 pfecta bonoz opa solent figurari. Et qa
 sca septuaginta cum fide uirtutis opa iusticie
 docet habnda. recte pposita opum tēpli
 ta milia et trecenti fuisse phibentur.
 Nec pteundum qd hec lxx. et lxxx. milia
 portantu onia. et latomoz eni ppositis
 suis n fuerit de isrl. s; de pseltis. idest ad
 uenus. q morabant int eos. Septu namq;
 e in lib paralipomenū. Humerauit g sa
 lonio omis uiros pseltos qui erāt i terra
 isrl. post dimumeratione qm dimume
 rant dauid pat et. et inuenta se. el. mi
 lia. et ta milia. d. e. fecq; eos. lxx. milia.
 qui humis onia portarent. et cet. Pselti
 aut uocabant. qui ex aliis nationib. p
 genti. in fidem et consortium ppli di
 accepta ecumensione transierit. fuerit
 itaq; oparu domi domini de filis isrl.
 fuerit de pseltis. fuerit de genab. de
 filis uioelic isrl. illi. lxxx. milia. q ad p
 cidndos de lybano cedis missi st. de p
 seltis isti de quib. ne locuti sumus
 lapidum cesores. de genab. hura ipse
 et serui ei. qui cu seruis salomonis lig
 na cedebant de lybano. Onie g hominū

gen' p' q's edificanda erat ecclia. in edificio
 tēpli p'cessit. Iudi namq; p'feli et gentiles
 comisi ad uitate euangelu' unā candēq;
 xpi eccliam siue recte inuendo. siue etiā
 docendo construunt. **P**recep'q; iux' ut
 tollerent lapides grandes p'ciosos in fun-
 damentū tēpli et quadrarent eos. **F**un-
 damentū tēpli nullū ē aliud iusticie in-
 telligēdum qm̄ illud qd ostendit ap'ls
 dicens. fundamentū enim aliud nemo po-
 test ponē p' id qd positū ē. xpc ihc' qui
 p'p'ea fundamenta dom' domini pot' rec-
 te uocari. qā sic ait pet'us. non ē aliud
 sub celo nom' datū hominib'. q' oportet
 ac nos saluos fieri. In qd fundamentum
 lapides grandes et p'ciosi tollunt'. cum
 p'cipui factis ac scitate uiri familiari-
 ritas scitate suo adherent. aditōr' ut q'
 firmus in illo spem suā ponit. eo fortu'
 alior' uitā dirigere. qd ē latitudinem
 parietis portare sufficiant. **L**apides g' q'
 in fundamentū tēpli ad portandū edifi-
 cū omne ponebant'. p'p'e sunt p'phe et
 ap'li. qui uerū et sacra ueritatis siue ui-
 sibilit' siue inuisibilit' ab ipa di sapien-
 tia p'cepunt. **Q**uibus lapides p'mo q'dri.
 ac sic in fundamento ponuntur. **Q**ua-
 dratū namq; omne q'cuq; uicē. firū stare
 consueuit. **C**ui nimirū figure corda as-
 simulant' elector'. q' ita in fide firmitate
 consistē didicunt. ut nulla occurren-
 tum rerū aduersitate nec ipa etiā mor-
 te a sui rectitudie possint stat' melina-
 ri. **Q**s dolant' cēntary salomonis et
 cēntary hyrlm. **D**olant' namq; p'ciosi cū

electi quiq; p'ceditū scōrū instructioe et
 instantia quicq; in se hnt norū et inane
 relinquunt. atq; ante conspectū sui crea-
 toris solam iustie iusticie regulam q'si
 stabilem q'drature formā ostendunt. **D**o-
 lauer' aut' hos lapides n̄ solum cēntary
 salomonis et cēntary hyrlm. qā ex utiq; po-
 pulo doctores fuerē scē ecclie. **P**orro bli-
 bly p'parauit ligna et lapides ad edifi-
 candam domū. **B**iblos ē ciuitas phenice.
 cui' meminit iezechiel dicens. **S**apientia
 tyre facti sunt gubnatores tui senes
 bybly. et prudites ei. p' q' in ebreo stinet
 g'bal siue gebal. qd int'p'at' defimens si-
 ue distimans. **Q**uo uocabulum apte con-
 uenit eis qui corda hominū ad edificū
 sp'itale qd ex uirtutib' anime construunt
 parant. **H**i etenim solumm' suos audi-
 tores fidem et opa iusticie docere suffi-
 ciunt. dum ipi p'us sac's paginis edocti
 diligente r' q' sit fides tenenda. q' uirtutū
 calle incedēdū. certa diffinitione uita-
 tis didicunt. **N**am frust' officium s' doc-
 toris usurpat. qui discretionem catholi-
 ce fidei ignorat. neq; scōrū domino
 s' ruīnam s' edificant. qui docē alios re-
 gulam qm̄ ipi n̄ didicere conant'. **I**n edi-
 ficando g' domū di p'mo s' ligna et la-
 pides cedēdi de monte. quia eos q's i fid'
 ueritatis instruere q'rimus. p'mo necesse ē
 ut abrenuntiare diabolo ac de sordē
 p'me p'uariationis in q' nati sunt docē-
 am' renascendo erui'. de in q'rendi sūt
 lapides p'ciosi. atq; i fun-
 damentū tēpli ponendi. ut memmū

abdicata conuisione porri eoy in omib' uita moresq; inspicere eos nris auditori b; imitandos pponē q̄s p uirtutē humilitatis spetialit̄ domino adherē notūm.

Grigndus ē in altum paries opum bono rii et q̄i sup̄impositas s̄ inuicē ordim b; lapidum ambulandū ē ac p̄ficiendū de uirtute in uirtute. **V**el certe lapides fundamti grandes p̄ciosi et q̄dā primi s̄ ut sup̄dixim̄ eccliarū magist' qui ab ip̄o domino ūbū audierē saluti suppositi aut ordines lapidum siue lig norū seq̄ntes sunt suo quiq; tempe sacerdotēs ac doctores quoz p̄dicacione ac ministio fabca crescit ecclie ul ornat ur uirtutib'. Quales aut colore fiunt lapides quib; factum ē templū. i lib' paraly pomen apte declarati ē dicente dauid ad salomonē cū ei imp̄nsas templi p̄parari ostenderet. **O**mnē p̄ciosum lapidē et marmor parū habundantissi me p̄parau. **M**armor aut paruum marmor candidū dicit̄ q̄lem eadem insula gignē consistunt. **E**st aut una de cycladi b; q̄ uidelic' lapide templū fuisse factum iosephus insinuat dicens. **B**ieua ut itaq; templū usq; ad cāmerā ex lapide albo constructū. **A**ltitudo fuit sexaginta cubitoꝝ et cet'. **H**ec miltū sent' in abdito ē. **C**uius tēmin patet quia marmor candidū ex q̄ dom' dñi cōstru cta est: mundā electoz actionem simul et p̄scientiā ab omni neuo corruptiois castigatam designat q̄les eē uoluit sapiens ille architect' eos q̄ sup̄ fundam

tum xpi locabat lapides p̄ciosos auro argentoq; redimitos. **C**arissimi inquit mundem' nos ab omni inquinamto carnis et sp̄s p̄ficiētes sc̄ficacionem in timore dñi. **F**actum ē ḡ q̄dringentesimo et octogesimo āno eḡsionis filioꝝ isrl' de tra egypti in anno. iiii. m̄se. xio qui ē m̄sis sc̄ds regis salomonis sup̄ isrl' edificare cep̄ domū domino. **Q**d d̄r i āno iiii. m̄se. xio. ip̄e ē m̄sis sc̄ds regis salomonis sup̄ isrl' ordo sensus ē in anno iiii. regis salomonis sup̄ isrl' m̄se. xio. ip̄e ē m̄sis sc̄ds m̄sem aut sc̄dm̄ mañū die. **N**amq; ap̄lis q̄ pascha celebrat' p̄ncipium m̄sum ap̄ eb̄ros p̄m̄s erat in m̄sib; anni. **E**t q̄ manifeste claret quia mor pacto pascha cep̄ edificare domū domino et consec̄t sollempnitate ip̄s mañ ad m̄sticiū op̄ misit. **H**ic aut cōmemoratio eḡsionis ex egypto q̄ndo tabnaculum edificari cep̄tum ē ut ammone at̄ lector quot annoz temp' in edificati onem utiq; domus transierit et hinc q̄ summe tempis sac̄nti in eē sp̄itale cognoscat. **Q**uat namq; centeni et uice ni. quadringentos. et lxxx. faciunt: quatuor aut euanglice p̄fectioni apte cōueniunt. p̄t ip̄m euanglistar' numerū. c. xx. doctrine legali p̄opt' annos legis latoris totidem. **I**n q̄ etiam numio uiuoz grām sc̄i sp̄s p̄m̄tūa suscep̄ ecclia: patent' ostendens q̄d qui lege legitime utunt' idest qui xpi in ea grām cognoscentes amplectuntur. iure sp̄s ei grā replent' q̄ in karitate ei ampli' ignes

.viii.

cauit. **D**ivini autē p tabnaculu qd fecit
moyses et filii isrl in deserto synagoga.
per templumū qd salomon et filii isrl
cū p̄selitorū et gentium auxilio ostige
it ecclesiam gentium designari. Per
mansit autē cultus et religio tabnaculi
annos quadringentos et octoginta ac
sic templum edificari incēp. Qd autē
iū. anno regis salomonis edificari cep
ta ē domus domini. pot eo referri mis
tice. qd p̄er pletam dispnsationē domi
næ incarnationis. q̄ in iiii. euangli
lib̄s sc̄pta sūt. nullo de celis sp̄u sc̄o
ecclesie structura cepit. et qd nise sc̄o
cepta est. potest ad electionem gentium
referri. q̄ sc̄o loco post isrl edificatio
nem in se sui suscipit creatoris. **H**ū et
sc̄s n̄sis in lege concessus ē ad facien
dum pascha. hū qui immūdi sup̄ ani
ma. ul̄ in uia p̄cul positi ad faciendū
in p̄mo in se pascha occurrere neq̄rent.
ū nos aptissime designati sum̄ qui
immūdi sup̄ morte anime n̄re. et p̄
cul adhuc positi a p̄lo di n̄ potuim̄
p̄mū pascha face. qd in carne et san
guine redemptoris n̄ri. celebram̄ autē
hodie pascha. sc̄dm̄ qd in corpe et san
guine redemptoris n̄ri a q̄ q̄siti et mū
dati sum̄. actum ē. **I**n q̄ autē loco tēplū
sic edificatū. manifestus in lib̄ parali
pomenon ostendit. ū sc̄ptū ē. Et cep̄
salomon edificare domū d̄ni in ierl̄m
in monte mōna qui demonstrat̄ suat
dauid pat̄ ei. in loco q̄ parauat d̄d̄ i
area ornā iebusei. **E**dificat̄ ḡ domus

d̄ni in ierl̄m. hoc ē in uisione pacis.
q̄a dilatata p̄ totum orbe ecclia i una
eademq̄ fide et uirtutis catholice soci
etate consistit. **H**amq̄ in scissura m̄
uim d̄s n̄ ē. factus est in pace loc̄ eius
et habitatio ei in syon. **E**dificat̄ in
monte uidel̄ in ip̄o domino saluato
re. de q̄ ysaias ait. Et erit in nouissimi
dieb̄. p̄parat̄ mons domus domini i
uirtute montū. Et ip̄e de se in euanglio.
Non pot̄ inq̄t ciuitas abscondi super
montē posita. **I**p̄e ē enim mons mon
tū qui de tr̄a quidē p̄ origine assūpt̄
carnis or̄ ē. s̄. omnium tr̄igenar̄ poten
tia et sc̄itatem singularis culmine dig
nitatis transcendit. **I**n q̄ inuirtū mon
te ciuitas siue dom̄ domini ostructa
ē. q̄a s̄ in illo radicem figat. spes et fide
n̄ra nulla ē. **Q**ui recte mons mōna idē
uisionis uocat̄. quia electos suos q̄s ad e
t̄nam sue claritatis uisionē oseruat.
in hac m̄m̄ uita laborantes uidere
et adiuuare dignat̄. **Q**ui demonstrat̄
suat dauid pat̄ ei. **O**strūsus n̄aq̄ erat
d̄o. sic et cet̄is p̄phis uentur̄ i carne do
m̄ni. bene idem loc̄ in area erat ornā
iebusei. qd ecclia aree solet uocabulo
designari. dicente ioh̄e de d̄no. **I**nu
uentilabrū i manu sua et p̄mundabit
area suā. **O**rnā qui inc̄ptat̄ illumina
t̄ et erat natioē iebusei. natioē q̄dē
gentiles significat. **n**otē autē eosdē
illustrandos a d̄no atq̄ in filios ecclie
commutandos ostendit. quib̄ m̄to
dicat apl̄s. **f**rustris aliquādo tenebr̄ n̄e

ante hunc in dno Ier' eadem e civitas q' et
 ierlm' et ier' quide' interpretat' sculeata. ie
 rusalē ante visio pacis. In q' qm' dnu orna
 gentilis regnavit ier' dicta e' cu' u' mea
 dauid locū holocausti emeret cu' salo
 mon mea templū dno edificare n' iā
 ier'. s' ierlm' uocata e'. quia nimirū gen
 tilitas qm' dnu dnm cult' nescia p'dura
 bat. conculebat' et illudebat' ab immū
 dis sp'itib'. ad simulac' muta p'ut duce
 bat sequē. cum u' illam grā suū condi
 toris resp'et. continuo pacis in se et lo
 cum inuenit et nom' **D**omi aut' q' edifi
 cabat ier' salomon dno. habebat. Ir. cu
 bitos in longitudine. et xxx. cubitos in la
 titudine. et xxx. cubitos in altitudine.
Longitudo domus longanimitatē desig
 nat exlie. q' in exilio p'gnationis huius
 patient' adūsa q'q' tolerat. donec ad pa
 patam qm' expectat pueniat. **L**atitudo
 insinuat karitatem. q' dilatato sinu mī
 tis n' solum amicos in dō. s' inimicos di
 ligere gaudet p' dnm. donec ueniat tēp'
 q'ndo siue ad pacem suā u'is. siue fū
 dit' omib'. extinctis inimicis cu' solis
 gaudeat amicis in dō. **A**ltitudo sp'e de
 nuntiat futurę retributionis. cuius itutu
 libent' infima q'q' q' demulcerit. seu
 q' adūsanē contempnit. usq' dum uti lq'
 transcens sola mereat' uidere bona dnm
 in tra uiuentū. **U**bi notandū qd. xxx.
 cubita altitudinis n' usq' ad tectū tēpli.
 s' usq' ad cenaculum inferi p'ungebat.
Namq' i lib' paralipomenū apte sc'ptū
 ē qd' altitudo xxx. cubitorū erat. de q' p'

hec dicitur sum. **P**ortae erat ante
 tēplū. xx. cubitorū longitudinis uir
 uisuram. latitudinis templi. et habe
 bat. x. cubitos latitudinis ante facie
 templi. **T**emplū namq' erat conu'sū
 ad orientē sicut et tabnaculū. habe
 batq' hostium portae ab oriente. cōt'
 ostium templi. iuxta qd' hystoricus
 iudeoz iosephus aptissime docet. ita
 ut sol equinoctialis orient' directis
 radior' suoz lineis p' hostia tā portae
 uidelic' et templi ecoraculi. areham
 testamēti p'fundere possi. **Q**uia u' tem
 plum scām eccliam designat' porticus
 q' erat ante templū et p'ior. lucem solū
 accipe solebat. quid aptius qm' illam ei
 partem. q' dominice incarnationis tē
 pa p'cessit. typice demuntiat' in q' sunt
 patriarche et p'ph'e. qui orientē huic
 mūdo solem iusticie p'm suscepant.
 et nascenti in carne dno testimonium
 siue uiuendo. siue p'dicando. siue nascē
 do. siue etiam moriēdo p'buerit. **O**stiu
 g' templi dñs ē. quia nemo uenit ad pa
 trem n' p' me. et sic alibi dic' ego sū os
 tū. p' me si quis uerit saluabit'. **O**s
 tium portae sermo p'phetic' q' q' recto
 calle ing'ientes ad hostiū templi pdu
 cebat. quia grām dñi saluatoris qua
 mundi erat redemptur' apte p'dica
 bat. **F**actura g' porticus tota. fideles
 illius tempis signat' ostiū u' in por
 ticu doctores qui cetis lucē uite ianu
 amq' utrandi ad dnm pandebat'
 et p'mit'. **E**t bñ unū ostiū p' cōsonā

In omnibus sanctis fidem ac dilectionem ue-
ritatis dicitur. **Q**ue uidelicet portio turrita
titudinem templi. xx cubitos longa. quia
nimirum antiqui iusti per longanimitatem
deuotius mentis desiderabant uenire ad
dilatationem ecclesie in karitate dei que est
in christo ihesu domino nostro. **F**erunt in templo
fenestras obliquas. fenestras oblique docto-
res sunt sancti et spiritalis quique in ecclesia.
quibus mente excedentibus de archano se-
cretorum celestium specialius oculis uidere
conceditur. qui dum ea que in occulto uidetur
publice fidelibus pandunt. quasi suscep-
to lumine solis. fenestras cuncta templi
penetrabilia replent. **V**nde bene eadem fenestras
oblique. id est intus latiores fuisse prohibentur.
quia nimirum necesse ut quisquis iubar
supreme contemplationis uel ad momentum
precepit. more sinu cordis amplius casti-
gando dilaret. atque ad maiora capessen-
da sollerti exercitatioe preparet. **E**t edifi-
cauit super parietem templi tabulata
per gradum. in parietibus domus per circuitum
templi et oraculi. et fecit latera in circuitu.
Tabulata que supererat. quinque cubi-
tos habebat latitudinis. et mensuram ta-
bulatum sex cubitorum latitudinis.
et circuitum tabulati huiusmodi septem cubitos la-
titudinis. **H**ec tabulata in euangelio uide-
ditur temptata a diabolo. pinnacula
templi uocantur. **S**icut et iacobum fratrem
domini apostolum in pinnaculum templi unum
ad populum conuocauerunt. leuatum est legum.
Utrum autem moris fuerit doctoribus. ut
in hijs sedentes tabulatis ad circumstantem

inferius turbam fecerunt sermonem. mi-
serunt septem inuenimus. **P**atet uero ratio
sacramenti. quia tabulata habet totidem
fidelium gradus coniugatorum uidelicet
continentium. et uirginum designantur. distic-
tos quidem altitudinis professionis. scilicet socie-
tate fidei et uirtutis eiusdem omnes ad do-
minum deum pertinentem. eique fidei mente inheren-
tes. **U**bi pulchre dicitur quod tabulata que super-
erat quinque cubitos habebat latitudinis.
mensuram sex cubitorum. **S**uper mensuram ergo tabula-
tum erat ceteris angustius. mensuram superius
latius. scilicet in infimo erat factum angustius.
quia nimirum altior professio uirtutis
artiores debet uiam tenere inueniendi.
Singula autem tabulata habebant in circuitu
latera. id est loriculas. ne facile quis
in eisdem tabulatis consistens sine re-
sistenti possit ad inferiora decidere. quod ochorias
regi stigisse in samaria legimus.
Que nimirum latera non incongrue coti-
diana diuine protectionis erga nos mun-
imina designant. de quibus psalmista.
Immuta et inquit angelus domini in circuitu
circuitum eum. et eripiet eos. **A**scen-
dit quidem in cenaculum ochorias rex sa-
marie qui se a domo dauid sepanerat.
scilicet per cancellos decidit. quia et si uentus et
seismatici aliqui bone actionis animum
ascendit uidentur. quia tamen compage
ecclesiastice unitati non habent quasi patientibus.
et non solidis latum presidium ad uitiorum septem
infirma relabuntur. dum diuino destitu-
ti auxilio sue pernitentie fastu intemunt.
Quia autem ante prefata tabulata parietibus

templi sunt affinis: declarat cui subditur:
Trabel g posuit in domum p ceutum fori
 secus: ut n hererent muris templi. **T**ra
 bes aut q utriussecus domum inmie
 bant et ornabant. tante erant longitu
 dinis ut capita eor fori secus p mune
 rent: in infimo quide ordine cubitoru
 vii. in medio. vi. in supmo. ii. atq: in eis
 dem capitib: eadem tabulata oponeret.
 neq: qm muris templi infra. s: n: mu
 ros trabibus q de muris ererant suppo
 sita. **Q**uid itaq: p trabes domus q tabu
 lata portabant. n: p dicatores sci sunt
 typice designati: qui dum ipi sublimē
 atq: honorabilem in ecclia di locum te
 nent. infirmiore q: q: ac fragiles suis p
 dicationib: ab infimoru appetitu suis
 tollunt. atq: ad celestia desideranda
 ac spanda suspndunt: suis etiā intes
 sionib: ut inceptis pstant adiuuant.
Legimus aut in lib paralipomenon.
 qd trabes templi sicut et cetera eius in
 tiora sunt auro uestite. **Q**d ita factū
 ē n dubium ē. ut ille trabu partes q
 int in templo erant. auri eent lammi
 nis tecte: q n foris parebant hec min
 me deaurate ipsa cedri speciem for
 manq: cunctis ostendunt. in q tam
 imposita sibi nec tabulata gestabāt.
Qd g extra secus emnebat trabum.
 nitam scōi q nobis intis innotescere
 potuit designat: qd int in templo de
 auratum fulgebat claritate in illam q
 in celesti patā in aspectu sui gauderit
 creatoris figurate denuntiat. **D**omus

aut cū edificaret lapidib: dolatis atq: p
 fectis edificata ē. et malleus et securis
 et omne ferramentū n sunt audita cū edi
 ficaretur. **H**ec ad illam ecclie partem
 q p huius scilicet labores et certamina ad
 etna pma meruit uirtuti. ppe p tinet.
Ibi etenim ^{pfecti} solimni et immaculati at
 q: ab omni labe iniquitatis castigati
 ingitunt. **N**on enim intrabit in illam
 ciuitatē aliquid conquinatū. facien
 abominationē et mīdaciū: sic in apo
 kalypsi scōi iohāne. **U**bi malleus et
 securis et omne ferramentum n audit.
 quia hic tundimur ad uisitab: et dis
 ciplina uirtutis ererem: ut illic locis iur
 ta mītum congruis disponamur. et
 castigatione cessante solo amoris glu
 tino q ad inuicem copulem uno im
 pleti spū pfundam. **O**stium latū medi
 in parte erat domus dextre. et p ecclia
 ascendebant in mediū cenaculū. et a
 medio in tēum. **Q**uidā hunc locū ma
 le intelligentes putant ostiū templi a me
 ridie fuisse: n attendentes quia si hoc
 significare scōi uoluisse: n ita dicit.
 ostiū latū medi in parte erat domus
 dextre: s: ita potius simplicit. et habe
 bat domus ostiū ad meridiem. **N**e
 aut longe aliud significat. **P**artem nā
 q: domi dextre latū templi meridianum
 diē. in cuius parte orientali ostiū me
 rat in ipō angulo factum iuxta tēdm.
 in qd mēentes statim ad altiora gra
 datum ascendebant habitēs in am as
 census p ipā parietis mīora. domi tali

itine ad mediu cenaculi et a medio p
uenient ad tēum. **H**ec dubitandum
quibet hoc septā n̄ dicat. quia sic ascen
dentes creberrimas habebant a meri
die fenestras quarū luce certū p omnia **xii**
et sine offēsiōe iter agerent. **Q**ui in
mirū locū ppe ad corp̄ dominicū qd̄ de iur
gine sūpsit respic. **O**stiu namq; latū me
diū in parte erat domus dextre qd̄ de
functo i cruce dño un̄ militū lancea la
t̄ eius apuit. **E**t bñ in parte domi dext.
quia dextrū ei lat̄ a milite apuit. scā
credit ecclesia. **U**bi ap̄to etiam iūbo usul
ē euanglista. ut n̄ diceret. percussit latus
eius aut uulnauit. s; apuit uidelic̄ qd̄
ostiu latū mediu p qd̄ nob̄ it̄ ad celestia
panderet. **D**eniq; ita subiunxit. **E**t con
tinuo exiit sanguis et aq̄. **A**q̄ scilic̄
q̄ ablunū in baptismo. et sanguis quo
consec̄m̄ in calice scō. **P**er hoc namq; ostiu
nob̄ ē ascensū in mediu cenaculi. et a
medio in tēum quia p fidem et misteria
nr̄i redemptoris de p̄senti eccleie comisa
tione ad requiē animarū p̄ mortē ascen
dūm. **R**ursumq; de requiē animarū adue
niente die iudicij ad immortalit̄ē q̄q;
corp̄um qd̄ in tēum cenaculi sublimi
ore pfectu penetrabim̄. ex q̄ in magna
ambor̄ et corp̄is uidelic̄ et anime beati
tudine p̄petuo uiuam̄. **Q**d̄ quidē it̄ inui
sibilit̄ē agebat̄ ita ut soli hoc qui intra
uerant nosse. quāuis ip̄m ostiu etiā
foris positi uiderent. quia nimirū act̄
fidelium in hoc sc̄lo. et celebrationes sa
cr̄am̄torū etiam reipi possunt intueri.

uerū archana fidi intime gr̄am et dilec
tione nullus n̄ qui p̄ hoc domus duce
ad celestia scandit agnoscat. **Q**ui enī dic̄
se nosse dñm et mandata ei n̄ custodit.
indar ē. **N**otandū sane qd̄. xxx. cubiti al
titudinis de quib; sūp̄ legim̄. usq; ad me
dium cenaculi ptingebant. deinde alii
xxx. cubiti usq; ad tēum cenaculi adde
bant. q̄ usq; porticū q̄ erant c̄ca templū
ab austro et aquilone. et occasu tectum
p̄nemebat ut iosepho narrante didici
m̄. **D**einde usq; ad sūp̄mū templi tectū
alii. lx. cubiti numerabant̄. et sic tota al
tudo domus iuxta librū paralipome
non in centū. xx. cubitos consummata ē.
Portic̄ q̄ q̄ erat f̄uente templi ad orientē.
iuxta fidem p̄fati uoluminus eandem
cubitōr̄ summā in altitudie habebat.
qui uidel̄ liber illas de quib; p̄durim̄
porticus c̄ca templum. cellaria uocat̄
et cubicula. **D**edit aut̄ inquit dāuid fi
lio suo salomoni desc̄ptionē portic̄ tē
pli et cellarior̄ et cenaculi et cubiculor̄
in adit̄is et domo p̄titionis. **U**bi etiam
extior̄ domor̄ q̄ erant extra at̄um sacer
dotū in c̄uutu templi sc̄c̄ initionē. cū
p̄tinuis adiunxit. **N**ec n̄ et omniū q̄ co
cogitauit at̄orū et eredit̄ p̄c̄uitum
i thesauros domus dñi. et in thesauro
sc̄orum. **Q**d̄ aut̄ omnis altitudo templi
xxx. fuit cubitorū ad idem sacram̄tū re
spicit̄. qd̄ et p̄mitua in ierosolimis ec
clia. p̄ passionem resurrectionē et ascen
sionē domini in hoc num̄o uiuor̄ gr̄am
sp̄s sc̄i accepit. **Q**uindeci nāq; q̄ ex. viii.

et .vii. constant solent n̄ iniquū ad signi-
 ficationem referri uite future. Que n̄
 in salutarino gerit animarū fidelium.
 p̄ficiet aut̄ in fine sc̄li resurrectione
 corpus immortalū. **I**pa aut̄ .vii. in
 trigonū ducta. id ē cum omnib⁹ suis par-
 tib⁹ annumerata. **cxv.** efficiunt. **Q**
 p̄t̄ apte nūm̄o centenario et uicena-
 rio. magna electorū beatitudo in futū-
 ura designat̄. **A**pte in h̄ t̄cū domū d̄ni
 cenaculum s̄summat̄ q̄d p̄ p̄sentes fide-
 lū labores. p̄ acceptā in futuro requiē
 animarū plena totius eccl̄ie felicitā in
 resurrectionis gl̄a complebit̄. **E**t edifica-
 uit domū et consummavit eā. **terc** q̄
 domū laq̄arib⁹ cedrinis. **L**aq̄aria sunt
 tabulata q̄ magno decore composita et
 ornata. ab inferiori parte trib⁹ affigū-
 t̄ et quia ter gemine altitudinis domū
 d̄ni facta erat. t̄na nimirū laq̄aria.
Qd aut̄ apte p̄ laq̄aria q̄m̄ sublimiore
 q̄sq̄ in eccl̄ia sc̄a iustos significari cre-
 dimus. q̄rū op̄ et doct̄na cunctis in
 exemplo p̄posita q̄ longi in alto p̄mi-
 net̄ quiq̄ suis incessionib⁹ et exortati-
 onib⁹ animos infirmos ne in temptati-
 onib⁹ deficiant p̄tegiunt. **Q**ue nimirū
 laq̄aria recte cedrina ē describunt̄.
Cedrus n̄aq̄ arbor ē impudibilis om̄io
 naturę odoris iocundi. aspect⁹ nitidi.
 serpentes accensa nitore fugans ac p̄mie.
Que uniuersa p̄fectis quib⁹q̄ conueniunt.
 q̄rū inseparabilis ē patientia. fama uir-
 tutum. et iūta. p̄sencia cunctis ḡtissi-
 ma bonus s̄qui et in hac uita et i futū

singulari p̄ ceteris sc̄is eminentia fulget.
Et edificauit tabulatum sup̄ om̄ie do-
 mū quinq; cubit⁹. **A**ltitudinis. **L**oricu-
 las significat q̄ sup̄mo domus tecto p̄-
 ceuitum erant facte. ne quis ad altiora
 pueniens. rep̄t̄e laberet ad ima. q̄d in
 omni domo q̄m̄ quisq; edificaret. moy-
 ses fieri p̄cep̄. **C**um edificauit inq̄t do-
 mum nouā. facies murū tecti p̄ careui-
 tum. ne effundat̄ sanguis in domo tua.
 et sis reus lab̄ite alio et in p̄ceps ruen-
 te. **H**ec aut̄ tabulata siue loricule sup̄-
 se lata uocata. n̄ cui dictū ē. et edifi-
 cauit sup̄ parietē templi tabulata p̄-
 gura in parietib⁹ domū. p̄ ceuitū tem-
 pli et oraculi. continuo subiunctū ē.
 et fecit lata in ceuitu. **I**n quib⁹ nimirū
 latib⁹. intellem̄ diuina ēē p̄sencia de-
 signata. q̄ nos adhuc in hoc sc̄lo labo-
 rantes ac p̄ceptu n̄ro ad sup̄iora nitē-
 tes cotidie deficiam̄ adiuuante. **B**ene-
 auit in hoc sup̄mo tabulato in tecto do-
 mus d̄ni. .v. cubitos altum ēē memorat̄.
 quia nimirū nos in illa p̄ata diuine
 p̄sencia claritatis adimplet̄ ut nich̄
 aliud uisus n̄r̄. nich̄ audit⁹. nich̄ ol-
 factus. nich̄ gust⁹. nich̄ tact⁹ dulce habe-
 at n̄ diligē d̄nm̄ n̄r̄m̄. et toto corde. to-
 ta anima. tota uirtute diligere et pr̄-
 imū tamq̄ nosmetip̄os. **E**t op̄uit do-
 mum lignis cedrinis. **H**ic sup̄mum
 ipsum domū tectū d̄c̄. id ē tabulatum
 illud q̄d sup̄nis trabibus sup̄positū
 erat. **N**on habebat culm̄ enī templū
 i sup̄iorib⁹ sic nec tabnaculū. s̄ erat

¹ auctoritas ad reuincēdos s̄futandosq; eos
 q̄ uirtuti resistunt s̄tantissima.

ecclie qm̄ omnib; in palestina et egypto
dom̄ edificanti; mori ē facere. **I** dipm̄
autē h̄ tabulatum q̄ opta ē domus q̄ det
laq̄aria designat̄ id est eriuos q̄sq; re
surrectionis gl̄a uiros et singulari scita
te ad ip̄m uirtutis apicem p̄uenientes
figeat̄ de q̄rum uno d̄r. **I**nc̄ natos mu
lierū n̄ surer̄ maior ioh̄e bap̄a. **C**uius
si comparē magnitudinis scire uis; au
di quid pat̄ ip̄ius angl̄s ait. **E**t ip̄e p̄ce
det ante domum in sp̄u et uirtute be
lie. **E**t edificauit parietes dom̄ intrinsec̄
tabulatis cedrinis. a pauimento domus
usq; ad summitatē parietū et usq; ad
laq̄aria opuit lignis cedrinis intrinsec̄.
Intrinsec̄us quidē cedro dom̄ erat uesti
tū. nam forinsec̄us tanto nitore lapi
ip̄e de q̄ facta fuerat fulgebat. ac si calcu
lo eēt candido tecta. **I**urta sensus ū mi
tuos parietes templi s̄t fidelium ppli.
ex quib; sc̄a uniuersalis consistit ecclia.
q̄rū dilatationē p̄ orbem latitudo de
signat parietū. sp̄em ū et intentionē
omne ad celestia erectam longitudo.
ul̄ certe altitudo parietis q̄ ex ordinib;
lapidū sup̄ inuicē positis constat. p̄se
tis statū ecclie significat. ū electi sup̄
fundamētū xp̄i om̄s edificati sup̄ inuicē
in ordine p̄ tempus curricula
succedūt. seseq; inuicē portantes legē
xp̄i q̄ ē karitas adimplent. **D**umeni
qui n̄c a p̄cedētib; erudiunt̄ magis.
rursum ip̄i alios erudiunt̄ q̄i sup̄ in
uicē positis ordinib; quiq; lapidum
uiuoz in domo d̄i. sic ab alijs fixa o

stantia portant̄. ut ad portandos alio
et ip̄i sufficiant. usq; ad ultimos qui
sine mundi nascituri sunt iustos. **Q**ui
q̄i in summo domus d̄i cacumine locati
docentur. quidē et portant̄ ab alijs. si q̄s
doceant quor̄ ue fragilitatem tolerent
ip̄i n̄ h̄nt. **Q**ui uidet̄ parietes intrinsec̄
tabulatis cedrinis opuit̄. cū conla si
delium amore uirtutū redundat̄. **S**io
enim cedri natā p̄fectos homines ut
sup̄ docuim̄ typice denuntiat̄. ita etiā
locis oportunis celsitudine uirtutum
quib; ad eandem p̄fectionem uenit̄ nō
inimico designat̄. **L**egunt̄ autē omnia
lignis a pauimento dom̄ usq; ad summi
tatē parietū et usq; ad laq̄aria. cum e
lecti a p̄mis fidi rudimentis usq; ad p̄fec
tionem boni et actionis. et usq; ad inḡ
sū pat̄e celestis bonis insudare n̄ desis
tunt opib;. cū a p̄mis iustis usq; ad ul
timos in consummationē sc̄i omnes uir
tutib; student. q̄rū n̄ito uire ualeat̄
prestar̄. q̄d xp̄i boni odor sum d̄o i om̄
loco. **E**t t̄re pauimentū tabulis abiegni.
Hoc q̄m factum sit. plenius in lib̄ para
lipomenon explicat̄. ū sc̄ptū ē. **S**traum̄
q̄ pauimentū templi p̄ciosissimo marmo
re decore multo. **N**ō patet quia tabula
abiegnas quib; pauimentū tegeret. neq;
q̄ in t̄ra posuit̄. s; p̄mo illud marmo
re p̄t̄. ac t̄m tabulas marmori sup̄po
suit̄. ac t̄m hys duob; auri uestitū
sup̄ addidit. ut in seq̄ntib; legitur. **S**ic
autē latitudo parietis in altum cur
gens atq; usq; ad laq̄aria p̄ueniens.

perfectis uirtutū quib' electi ad regnū ce-
 leste pueniunt. ul' certe ipōs electōz ebono
 s' met p'temp'a uarianta succedentes sig-
 nificant. ita equalitas pauūti concordē
 eorūdem humilitatē. qua in temp'ali ad
 huc uita positi socialit' inuicē karitate
 dictante conu'sant. n̄ in mūto demōstrat.
 Qd uidet' pauūtiū p'ciosissimo erat mar-
 more strati decore multo. idemq; mar-
 mor' inor' tabulis tectum abiagnis. q'a
 nimirū uita uistor' p'mo fidi firmita-
 tē p'munienda i corde. ac deinde spi-
 talium uirtutū latitudi- **ne** ē ador-
 nanda in ope. **Alioquin** qd utilita-
 tis habebat decor marmoris p'ciosissi-
 mi. lignor' tabulis obteet'. si n̄ iusticiū
 aliquid tacite signabat. ac bonor' ampli-
 tudinē opum. fortitudinē fidi. in teme-
 ritate subfulciendū eē docebat. **Abies**
 aut' p'p' altitudinē sui. et robur durabi-
 le diu. m̄tem electōz infima q'q; desidia
 sp'nentem. et celestū contemplationi se-
 pumentā. uirtute q'q; patientie singu-
 larit' excellentem n̄ incongrue demons-
 trat. **Auri** aut' lammine q' marmore
 tabulis fuit abiagnis supposita. ipā est
 latitudo caritatis de corde puro et con-
 scientia bona. et fide n̄ ficta. q' sic aurū
 alius p'ciosius ē. metallis. ita cetis cri-
 nuor' uirtutibus in tēplo di' singulari
 luce refulget. **Edificauit** q; .xx. cubitoz. **.xv.**
 ad posteriorem partem templi tabulata
 cedrina a pauūto usq; ad supiora. et
 fec' intiorē domū oraculi in scē sō
 rū. **Postiorē** partem templi occidentalē

dicte. ab ortu em̄ solis inq'ssum habe-
 bat templū. et ab occasu domū intio-
 rem hoc ē scā scōrū. qd aut' tabulata
 q'ntiorem domū ab extior' i sepabat.
 a pauūto usq; ad supiora eē dicit
 edificata. n̄ usq; ad laq'aria fig'at q'
 .xx. cubitis erant in sublime. a pau-
 ūto susp'nsa. ut sup' iam dictū ē. tā-
 tum usq; ad cubitos. .xx. altitudinis
 ut in seq'ntib' apte legitur. relictū ū
 ait sup' hec tabulata aptum et inane
 usq; ad laq'aria cubitoz. .x. altitudinē
 et cubitoz. .xx. longitudinis. iuxta la-
 titudinē domū. p' qm̄ nimirū ianuā
 fumus incensōz de altari thymama-
 tis. solebat in scā scōrū ascendē. atq;
 ad arham domini op'endiū penet-
 re. **In** q' distinctioē domus dñi patet
 figura musti et ap'lo exponente. luce
 clarior ē. quia p'or domus inq' semp
 intibant sac'dotes. sac'ficioz offitia cōsū-
 mantes p'sens ē ecclia. ū cotidie p'us in-
 sistentes op'ibus domino sac'ficia offeri-
 mus. **Intior** ū domus q' ad posteriōrē par-
 tem templi erat facta. ipā est p'missa
 nobis uita in celis. intior quidē hac cō-
 ūsatione n̄i exiliy. quia in p'sentia re-
 gis summi p'p'et' ibi beatorū et anglōz
 et hominū sollempnitas agit. unde
 de ea bñ m̄to sermo dicit. intra i gau-
 dium dñi tui. s; postior' temp'e q'
 p' huius scē labores ad illius inq'ssū
 p'ducimur. **Tabulata** aut' q'ntaq; do-
 mū ab inuicem diuidunt. ipa s' clau-
 tra celi q'ru nob' aptione cotidie suspi-

ram. et quatuor domum donavit pia semp
instantia donec aperiret et intrare lice
at pulsamus. et si nec dum ante so
lutionem corpus intrare permittitur
apertam tamen habemus ianuam diuine pie
tatis. quod orationum iurium. elemosinarum.
ieiuniorum. ceterorumque opum bonorum
thimamatha permittam. Hinc est enim
quod pariet cedrius domus interioris ianuam
habebat in superioribus per totum uero sumum
incensorem intrare quia oculi domini aperti sunt
super domum eius nocte ac die. et aures eius
in oratione seruorum suorum intendunt. et
hoc per totam latitudinem diffuse per orbem
ecclesie. Altare namque thimamathi quod .xvi.
in domo quidem exteriori. sed prope ostium sta
bat domus interioris. typus fuit perfectorum
qui carne quidem adhuc in mundo re
tenti. sed omni desiderio sunt ad celestia sus
pensi. et uelut incenso thure fumum
ascendunt in sanctam sanctorum emittunt. quod
superno amore flagrant. et crebris oratio
num uocibus aures sui pulsant auctoris.
apertamque late ianuam sumum incensorem in
superioribus inuenit. quia quanto mundiores
res. quique in terris. et qui uiciniores celesti
pate commorantur. tanto citius a domino
cuncta que postulant accipiunt. Bene autem
interior domus uiginti cubitis longa
facta est. propter multum scilicet gemine dilecti
onis de qua et super dicitur. quod in habet uitam
uita ex parte maxima electorum. inter il
lustrat. sed in illa parte cessantibus. aliarum
uiritum opibus sola perpetuo regnat. For
ro. xl. cubitorum erat ipsum templum per foribus.

oraculi. Durum ipsum templum per foribus
oraculi presentis ecclesie typum gestisse. un
recte xl. cubitorum fuit. qui numerus sepe
in significatioe ponitur presentis fidelium
labors. Quomodo quinquagenarius in significatioe
future quietis et pacis. Denario namque nu
mero continentur precepta quorum obseruati
one ad uitam peruenit. Denario etiam signat
ipsam quam desideramus et pro qua laboramus
uita perbenni. Quod uero est mundus. in quo per
quirenda eadem uita certamus. In psal
mista ad regendam de gentibus. ecclesiam
ait. De regionibus eius
gregauit eos a solis ortu et occasu.
ab aquilone et mari. Et cetero omnis do
mus intrinsecus uestiebatur. habens tor
naturas suas. et iuncturas fabrefactas
et celaturas emneutes. Durum de celo. quod
insuperabilem uirtutum uenustate signa
ret. quo numerum ligno omnis domus domini
intrinsecus uestitur. cum corda uultorum solo
bonorum opum amore interseuer. Habetque
domus in tabulis cedrius tornaturas
suas. et iuncturas fabrefactas. cum idem
electi sese ad inuicem pulcherrima ca
ritatis copula connectunt. ita ut cum in
numera sit fidelium multitudo. unum
tamen cor. unam habeant animam per communem
fidei ac dilectionis societate merito dicitur.
Namque tornaturas que iuncturis tabu
larum apponebantur. ut unum ex omnibus fieret
tabulatum. ipsa sunt officia caritatis.
quibus ad inuicem fraternitas sancta copulatur.
atque ut unam christi domum toto terrarum orbe
componit. Que etiam domus habet celaturas

eminentes. cū opa uirtutū scī neq̄q̄ occul-
 ta tegunt s; manifesta ex p̄ssione foris oī-
 bus q̄les sunt ip̄i quid agant in exem-
 plum uiuendi p̄ferūt. Omnia cedris
 tabulis uestiebantur. nec omnino lapi-
 apparere potat in pariete. Et lapides pa-
 rietis siue pauimenta et tabule et aurū
 scōrum in ecclia uitā omnium designat.
 Et ea utiq; distinctioe cū parit ponunt.
 ut lapides uiui sint scī fortitudie fidi
 unanimesq; regulam sibi nec adglu-
 tinati. Tabule cedrine siue abieque. sint
 scī latitudie uariarū uirtutū. scilicet do-
 nationes sp̄e scī in una eademq; fide si-
 bimet altitrum conneri. Aurilaminu-
 ne s; scī supereminente scientie caritate
 habitet. In uisq; fulgore gratissimo ad-
 inuice congaudentes. Que tā beat̄ apl̄s
 una sententia complect̄ ē dicit. Nam
 in xp̄o ihu neq; cūm cūctis aliquid ua-
 let neq; p̄pitiūm s; fides q̄ p̄ dilectionē
 opatur. fidi nāq; inuice lapis figurā
 tenet cedrus actionis odorifere. aurū
 transcendit omnia dilectionis. uesti-
 turq; lapideus parietis tabulis cedritis.
 cum p̄fessio fidi bonis ornāt opib; ne-
 onosa iudicet̄ aut mortua. Verum lex
 in lapide sc̄pta. doctrina uē euāghū p̄ lig-
 num ē dominice passionis confirmata.
 Vñ et p̄pls ille lapide cūm cūctis i p̄ni-
 tio. nos signo crucis consecramur in fido
 te. Possunt n̄ incongrue parietes tem-
 pli lapides siue pauimenta p̄ciosissimo
 marmore strati. eorū qui in lege fide-
 lit̄ ac p̄fecte iuxerūt typum tenet̄ tabule

ū cedrine siue abieque noui testamēti
 iustos indicare. qui uolentes p̄ dñm
 uenire abnegant semetipsos. et sup̄
 ta cruce sua cotidie sequunt̄ illum.
 Et qm̄ utiq; tempis iustos communis
 gla sup̄ne manet retributionis. lapidi-
 b; ac lignis p̄ciosis. tria ē species aure-
 arum adiuncta laminarū. Hec cōt-
 ruit debet uideri. qd̄ sup̄ dixim̄. por-
 ticum q̄ erat ante templum. antiq̄rū si-
 gna gestare fidelium. ip̄m uē templū
 eorū qui p̄ incarnationis dominice tē-
 p̄ in mundū ueniunt. portu domū tu-
 teriore regni celestis gaudia q̄ utiq;
 iustis dant̄ figurare. Hūc autē dicam̄
 parietes lapideos antiq̄m di p̄plm̄. ta-
 bulata cedrina nouū. aureas laminas
 utiq; in celis p̄mia designant. cū idē
 parietes templi. et in porticu et i ip̄so
 templo. et in scīs scōrum pari fuerunt
 in de lapidib; et lignis et auro cōpacti.
 Multiplex namq; est indiuisis earum dē
 repetitio figurat̄. S; et hoc dicendum
 ē qd̄ fuerit et in lege et ante sc̄ptā legem
 plurimum qui legalit̄ domo deseruerūt.
 uē occidites. uē fornicantes. uē furtū fa-
 cientes. n̄ falsum testimonū cont̄ pri-
 mū loquentes. honorantes patrē et ma-
 trem. et diligentes proximos sic se ip̄s.
 et hu ad parietes porticus lapideos
 p̄nebant fuerunt alii qui maiore
 p̄fectione relictis mundi negotiis. et
 assumpta cruce sua seq̄b̄ ant̄ dñm.
 qui ut apl̄s scribit. ludibria et uerba
 erpta. insup̄ et uincula et carceres. la-

pidati sunt. secti sunt. temptati sunt. in oc-
cissione gladii mortui sunt. circue-
rent in melotis in pellibus capris. egen-
tes. angustati. afflicti. quibus dignum non erat
mundus. **H**u ante qui manifestata te-
pora euangelii uitam duxere euangelicam.
quid non ante ingressum templi tabulata
cedrina in porticu fulgebant. **Q**uod usque
quod idem regnum celeste communitur quoniam
in mansionibus discretis recipiunt quod porticus
templi post lapidem et cedrum intus
est auro coopta. **S**unt in hoc tempore plures
qui legalibus contenti preceptis. quod super com-
memorauimus. sufficere se credunt tantum si
adiuta uenire mereantur. **S**ed alii qui
ad perfectionem nitentes uendunt quod habent
omnibus dominum sequuntur. memorantur promissi
illius quod talibus in resurrectione non solum
uita. sed et specialem partem honorem esse tribu-
endam. **A**men dico uobis quod uos qui secuti
estis me in regeneratione cum sederit
filius hominis in sede maiestatis sue.
sedebitis et uos super sedes. **xii.** iudican-
tes. **xiii.** **t**ribus israel. **H**u ad parietes templi
albo de lapide factos. illi figurantur ad
cedrinas pertinent tabulas. utique prima
a domino petite lucis. quod auri lamminas
quibus decorantur expectant. **S**unt in aditu
lapides preciosi. sunt tabule ligni aro-
matici. utaque auro coopta. quia et illi
qui in lege domini immaculati am-
bulant. et quod gratiam euangelii perfecte susce-
perunt. partem eternam uitam percipiunt. **O**racu-
lum autem in medio domus interiori parte
fecit ut poneret ibi arcam federis domini.

Hoc superius preoccupando expositum est. quia
uidelicet interior domus secreta parte celestis
archa fedis dominum saluatorem in quo solo fe-
dus pacis apud patrem habentem designat.
qui post resurrectionem suam ascendens in
celum. carnem quam ex uirgine sumpsit
erat in parte dextra collocavit. **P**ortus ora-
culum habebat cubitos. **xx.** longitudinis.
et **xxx.** cubitos latitudinis. et **xx.** cubitos
altitudinis. **Q**uod dicitur. **xx.** cubitos altitudi-
nis. parietem significat cedrinum. qui
oraculum id est sancta sanctorum ab ede ex-
tra se segregabat. sic et super dixerimus. **O**raculum
uero uero erat archa habebat uicenos cubitos
in longitudine. et latitudine. et altitudine.
idem per quadratum. quia in superna illa parte non
regem. **xp**um in decore suo uident oculi sanctorum.
sola caritatis diuine ac fraternitatis gratia pom-
ina fulget. quod sequitur quod uerbis astruit
cum dicitur. **E**t operuit illud atque uestiuit
auro purissimo. **Q**uod est apte dicere. quod super
ne membra ciuitatis gratia caritatis imple-
uit. **S**ed et altare uestiuit cedro. **A**ltare
dicitur thymiamatis quod erat ante oraculum.
De quo paulo per subinfertur. **S**ed totum altare
oraculi teritur auro. **N**on intelligi datur
quod idem altare de lapide quidem fuit fac-
tum. et cedro uestitum. ac deinde auro cooptum.
significat autem typice perfectorem uitam uisitorum.
quod quod in uicinia oraculi sunt positi. quod de-
sertis in finibus delectationibus. de solong
in celestis ingressu curam omnem impediunt.
Non bene in hoc altari non carnes uictimantur.
sed sola incendebantur thymiamata. quia
tales non adhuc peccata carnisque illece-

bras cogitationū ī se mactare opus habet. s̄ tantū orationū spūaliū et celestium de-
 sidiorū odor. anīta p̄ ignē intm̄ amorī
 ī conspectu sui conditoris offert. **Domū**
 q̄ ante oraculū opuit auro purissimo. et affixit
 lamminas clausuris. **Domū** ante oraculū p̄sentis ecclie ty-
 pum tenē dīrū. ū ita redemptoris nr̄i amare fla-
 gramus. ut nec dū ipm̄ uidere facie ua-
 leam̄ ad faciem. **Ūn** apte domus hec auro
 quidē purissimo coopta. s̄ inposito erat
 medio pariete ab oraculo secreta. **Oracu-**
 lum q̄ uocatur. cū ul' diuina hominib' eu-
 anglica allocutio. cū secretorū quorū
 q̄ reuelatione conceditur. **Ūn** bñ oracu-
 lum in aditū hoc ē in interiori domo fac-
 tum est quia in supna p̄ta et anglorū
 nob̄ uisio atq; allocutio. et ip̄a di p̄sen-
 tia reuelabit. **Domū** ḡ ante oraculū au-
 ro tecta ē. quia p̄fecti quiq; iusti ī hac
 uita ū nec dum palam de patre audire.
 id est nec dum palam audire q̄nt̄ fidem
 et op̄ iusticie diuino ornant amore. p̄
 qm̄ ad plenam di cognitionē mereant̄
 attingere. **Lammine** auri quib; opta ē
 domus. opationes sunt multifarie pie-
 tatis. q̄s in obsequiū ul' sin̄ creatoris ul'
 frat̄ne necessitatis amor castus exhibet.
Clauū auri quib; affixe s̄ lammine
 ip̄a s̄ p̄cepta caritatis. sine p̄missa et̄ne
 claritatis. p̄ q̄ in exercitio studioq; iur-
 tutum. ne deficiam̄ donante xpi gr̄a cō-
 tinem̄. **Ūn** bñ de eisdem clauis in li-
 bro paralipomeni sc̄ptū ē. **S** et clauos
 s̄c̄ aureos. ita ut sin̄ guli clauū siclos

quinq; nos appūderent. **Quinquage-**
 nario namq; numero sola in sc̄pturis
 remissio peccatorū et gr̄a sp̄s sc̄i. et requi-
 es et̄na figuratur. **Ūt** quinq; genorū et̄at
 siclorū clauū singuli quib; lammine au-
 ri affigebant̄ in parietib; domū domini.
 quia minurū ūba celestia quib; ī amore
 bonorū opum p̄ficiam̄ et inser̄ amur.
 ueniam nob̄ p̄mittunt peccatorū. gr̄am
 sc̄i sp̄s et̄ba t̄simū in futuro pollicen-
 t̄ et̄num. et hū quidē sunt clauū dilec-
 tionis. **Ūt** ū aly clauū timoris quib; in-
 cipientes quiq; et ne dum ad p̄fectionē
 puenientes. illeceb̄s uiciorū carnaliūq;
 uoluptatū mortificant illis. uidelicet
 sermōib; uirtutis q̄rum institutioē car-
 nem nr̄am crucifige cū uicis et concu-
 piscencijs edocemur. q̄s habē desidera-
 bat ip̄ha cum ait. **Confige** clauis a timo-
 re tuo carnes meas. a iudicij enim tuis-
 timū. **Qui** rursū ad p̄fectiora pueniēs
 dic̄. de clauis dilectionis. **Nichil** aut̄ ad-
 herere dō bonū ē. **Nichilq;** erat in tēplo
 qd̄ ū auro teget̄. s̄ et totum altare ora-
 culi terit auro. **Deaurata** ē quippe por-
 ticus ante templū. quia patres ueteri
 testam̄ti dō p̄ caritate placuer̄. **Deaura-**
 tum ē ipsum tēplum. quia eadem ip̄a
 caritas di diffusa ē in cordib; nr̄is. p̄
 spm̄ sc̄m qui dat̄ ē nob̄. **Deaurata** ē do-
 mū interior. quia in supna p̄ta sola ca-
 ritas regnat. s̄ ibi eo uerū et secu-
 rūs q̄ p̄sent ip̄e d̄s qui ē karitas inde-
 tur. **Ibi** eo certius q̄ ip̄e mediator di et
 hominū qui solus pat̄nor ē conscius

secretorum uelut archa testamenti semper as-
piciunt. Quod autem cenacula quaeque tecta sunt auro
adeundem sensum respicit. siue enim
interior domus sancta sanctorum uel erat archa inter-
na sanctorum uita in conspectu sui conditoris et
redemptoris significat iuxta illud psalmis-
te. Abscondes eos in aditu uultu tui a con-
turbatione hominum ita cenaculo in alio
eandem uita. hoc est in celis esse. et non in
mundo designant dicente apostolo quod sur-
sum sit quare uel christus est in dextera dei sedes.
quod sursum sit sapientia non quod super terra. **E**t sic
in oraculo duo cherubin de lignis oliua-
rum. r. cubitorum altitudinis. Cherubin si-
cut propheta ezechiel apte declarat ange-
lice dignitatis uocabulum est. numeroque
singulari cherub dicitur plurali cherubin.
quae erant in oraculo facta angelica munus-
teria quae conditori suo in celis semper assistere
possunt intelligi. Sur recte de lignis oli-
uarum facti esse prohibentur quia in uirum
uirtutes angelice gratia sancti spiritus ne unquam ab
amore dei aueriantur uisum sunt. **D**ecem autem
sunt cubitorum altitudinis quia dena-
rio uite eterne fruuntur habentes inuo-
latam in se sui conditoris seruata yma-
ginem perpetuo. scitatem et iusticia et uita-
te quam prima conditione percipiunt. **D**ena-
rius namque. r. obolis constat et continet
in se nomen regis et ymaginem consue-
uit. Quia propter et figure regni celestis ap-
tissime congruit. uel et angeli sancti in ima-
gine sui conditoris. ad quam facti sunt
semper manent et electi ymaginem eius
homines quam peccando amiserant re-

cipiunt. **Q**uinq; cubitorum ala cherub una.
et quinq; cubitorum ala cherub altera id est
r. cubitos habentes a summitate ale. usque
ad ale altius summitatem. **A**le cum in leonem
hominum figura ponunt uirtutes significat
eorum quibus ad celestia semper uolare. atque
in his conuersione delectantur habent. **C**um
uero in signatione angelorum ponunt ale.
quid aptius quam gratiam demonstrant per-
petue et indefectiue felicitatis quia sem-
per in celestibus in ministerio suo persistunt an-
tonis. uel certe quia leuitate spiritualis na-
ture sunt preterita. ita ut uiciniq; uolunt
statim quasi uolando perueniant et hic cum
alio figurati. et prophetis sunt cum aliis ostensi.
Bene autem dicitur quod quinq; cubitorum fuit ala
cherub una. et quinq; cubitorum cherub
altera. quam uirtutes angelice legem dei in
quinq; libris descripta est. in defensione deuoci-
one custodire diligendo uidelicet dominum
deum suum ex omnibus uirtutibus suis. diligendo
et proximis tamquam se ipsos. plenitudo le-
gis karitas est. proximi autem eorum et ipsi ad
inuicem sunt angelici spiritus. et homines elec-
ti eorum eque conueniunt. **U**na uero ala eiusdem
in sursum prohibetur quia uidelicet eadem
ipsa deuotione quam sese altitrum in deo di-
ligunt. nostramque ad se ascendunt societa-
tatem desiderant. sicque simul ale. r. cu-
bitos compleunt cum ingemina karitatis
exhibitione angeli conditoris sui persema-
letantur. **D**ecemque cubitorum erat cherub
sedes mensura pariter et opus unum erat in du-
obus cherubin. **D**uo erant facti cherubi
propter consortium eiusdem de quo loquuntur

caritatis significando quia nunquam
duos caritas haberi non potest. **U**n et salua
tor bonos ad predicandum discipulos
mittere curauit ut tacite doceret et in
uolumine fidei predicarent uirtutem dilecti
onis ante omnia esse tenendam. uirtus
que mensure et operis erant duo cherubin.
quia disparilitate uoluntatis siue cogitati
onis in superna patria nulla est una omni
eademque dei presentis uisione et gloria illus
tratur. **P**osuitque cherubin in medio tem
pli interioris. **E**t tendebant autem alas suas
cherubin. et tangebant ala una parietem
et ala cherub sedis tangebant parietem alte
rū. **A**le autem altere in medio pariete tem
pli se inuicem contingebant. **M**anifestum
est ex his que predicta sunt quod cherubi
in medio templi interioris sunt positi. que
habitatio est semper in celis. **E**t tendebant
autem ala cherubin que ad uolandum. quod spiritus
angelici semper habent animi ad obsequium
diuine uoluntatis parati. quod una ala una
tangebant parietem. et ala cherub sedis
alteram parietem. ad illam karitatis admi
nistrationem quam nobis exhibent angeli per
tinere. **Q**uod ale altere in medio templi se in
uicem contingebant. eam dilectionis gratiam
que se alterum complectuntur exprimit. **B**ene
autem sequitur. **T**eritque cherubin autem. quia
et naturam eorum conditor immortalis cla
ritate sublimauit et mentem uera dilec
tionis et humilitatis luce repleuit. **N**o
tandum sane quod moyses dum tabernacu
lum faceret fecit et duos cherubin au
rosque posuit in propitiatorio quod erat

64
super archam. salomon autem addidit duos
alios multo maiores. quos in templo ponet
sub quorum alis archam in medio ponet.
cum propitiatorio et cherubin portibus. sicque
factum est. ut in tabernaculo quidem essent che
rubin duo. in templo autem uiri. **A**d unam
eandemque significationem utique pertinent. si
repetitum est opus augustinus factum per salo
monem. ut typice doceret quia multipli
plicata per incarnationem dominicam ec
clesia. latius est gentibus sublimitas celi ci
uitatum pandenda. qui sic conditor de col
lato summe beatitudinis collaudantur.
ut de nostra que exceptione atque ad eandem
beatitudinem introductione gaudeant.
Et tendunt enim alas ad inuicem
super archam. cum ad laudem dei saluato
ris referunt bonum omne quod accipiunt. **E**t
tendunt alteram alas ad parietes oracu
li. cum sanctos etiam homines secum uide
re letantur. eosque uelut alarum suarum
summitatibus tangunt quos sortis atque imi
tatores fuisse in hac uita siue puritatis
exultant. **D**uos autem eorum parietes alis suis
tangunt. quia fideles utique populi iudi
scilicet et gentiles possessores secum habent
aule celestis. in quod in illa patria distinc
tio sic localis. in utrumque populum. quia
maior fiat festiuitas interne beati
tudinis. de consortio adunatum in deo
fraternitatis. **E**t tenduntque cherubin a
las suas. ad utrumque parietem oraculi. quia
letantes in celesti patria iustos utique
populi. uisionem que siue glorie ad laudem sui cre
atoris exercitant. **N**ec solum de illorum quos

secū hñt int' hominū iustor' felicitate
letant' agmīa celestia: uerum etiā nri q'
foris adhuc positi de pfundis ad dñm
clamant' curā ger' ut sedulā. **U**n bñ
de eisdem cherubin in lib' paralipome
non scptū ē. Ipi aut' stabant erectis pedi
b' et facies eoz' int' se erant ad extiorē do
mū: quia nos ab hui' erumpna pēgna
tionis erectos ad suū desiderant pue
nire s' sortū. Sic q' pedib' stant erecti:
sic alas suas ab auro tectos oraculi pa
rietes extendit' ut facies habeant ad
domū usam extiorē: qd' sic angli suā pe
tuo innocentia s' seruant sic de ammat'
scā: in celis beatitudine congaudet' ut
eis q' q's in tris adhuc pēgnari conspici
unt electis. opem ferre non desinant
donec et illos ad celestē patriam int'ducāt
Omī enī administrat' oīm spē s' in nu
mūm missi: p' eos qui hereditatem
capunt saluis. Possunt etiā qd' duo che
rubin duo testamta figurari qui nū
rū cherubin in oraculo s' facti: quia i
silio diuine p'usionis. nob' utiq' inac
cessibili. et incomphñsibili ante scā dī
positi ē: qñ' qualit' quib' ne auct'ubus
sāe scptura uideret'. De lignis oliuariū
s' facti: quia lucē nob' scientie t'buūt. **xvii.**
uiuante flamma caritatis dī. q' p'sp'm
sem diffundit' in cordib' nris. **D**ecem cu
bitis s' alta: quia p' obseruantiā decalo
gi legis dō seruendū p'dicant: qd' deo
fidelit' seruientes. denario remuneran
dos eē regni p'petis ostendunt. **G**emina
hñt alas. qd' testamto sui conditori p'

aspa atq' p'spa indefesso p'posito semp
ad celestia tendisse declarant: qui hoc i
dem suis auditorib' fatiendum eē demon
trant. **Q**uinq; cubitor' ala cherub una.
et quinq; cubitor' ala cherub altā: quia
in oīm labitium rerū uarietate scī unū
u'sol' sui corpis sensus in obsequiū suū cō
ditoris extendunt: et opus unū erat in
duob' cherubin. quia utriusq' scptores
una eadem castitate op'is. et caritatis de
uocione dō seruiebāt: una et consona
dñm uoce ac fide p'dicant. **A**le g' cherubin
intiores sup' archam se inuicem contin
gebant: quia testamta pari de domino
attestatione consentiunt. **I**tem alii' exti
oribus uet' antiq' dī p'plo scptū: nouū u'
nob' qui p' incarnationē domine ad
fidē ueniūt. et scdo parieti hoc ē scptē
tonali recte comparant' quib' p' frigora
ac teneb's ydolatrie lucem u'itatis cog
nosce datur'. **H**er las hñt facies cheru
bin ad extiorē domū: qd' nri grā qui
adhuc foris stamus. neq; re ipā s' s'pe
salui facti sumus. diuini s' lib' conditi:
qd' scptores eorū iam regnantes cū dño
illumq; collaudantes in celis curā gerit'
nre salutis. p' nris erratib' apud eius
pietatem incpellat. **E**t omī' parietes tē
pli p' cūctū sculpsit celaturis uarietate
tor no. **O**mī' parietes templi p' cūctū omī'
scē ecclie p'li sūt: quib' sup' fundamta
xpi locatis totus ambitū orb' repleat.
ceptumq; fidi edificū cotidie noua
mbros' suor' p'genie. q' lapidū p'ciolo
rum appositione sup'augmētare n' desi'

tur Qui nimirum parietes uarijs celatur
 sculpunt. Et alii dant sermo p spm sapiē
 tie. alii sermo scientie. scdm eundē spm.
 alii fidem i eodem spū. alii qm curati
 omni in uno spū. alii opatio uirtuti. alii
 ppheta. alii discretio spūum. alii genā
 linguar. alii interpretatio sermonū. Et ut
 ad illas ueniamus q̄s omis habe ualeam.
 uirtutes. karitas. gaudium. pax. longani
 mitas. patientia. benignitas. bonitas.
 fides. modestia. continentia. et ceteri fruc
 tus sp̄e. quid n̄ celature sint parietum
 templi. quia ornat sūt n̄tū ppli dei.
Sculpunt idem parietes et toruo. cū pmp
 to pollent animo fideles ad faciendum
 cuncta q̄ p̄mittit se dicentes. et animo p̄si
 gula q̄ occurrunt. **B**enedicā dñm omi
 tempe. et paratū cor meū d̄s. paratū cor
 meum. cantabo et psalmū dicam dño.
Sculpunt toruo. cum in tantū uirtuti
 by opam imp̄ndunt. ut ab harū tramite
 nullis circumstantiū rerū scarietate. nul
 lis possint blanditiis auti. **Q**uia enim tor
 natura et ceteris artib̄ uelocitate p̄cellit.
 et ip̄am s̄ regulam qua sine errore opus
 p̄ficiat seruat. apte p̄ hanc pia scōrū
 uita signat. q̄ et parata ē semp ad obse
 quium diuine uoluntatis. et hoc absq̄
 diuinculo errandi complete longo uir
 tutū didicit usu exercitata. **E**t fecit in eis
 cherubin et palmas. et picturas. uari
 as q̄ p̄minentes de pariete et egredientē.
Cherubin namq̄ in parietib̄ templi fe
 cit salomon. cum electos suos domui
 ad regulā sc̄arū sc̄pturar̄ in quib̄ est

multitudo scientie. intā sc̄am digne
 donat. **C**herubin fecit. cum eos i hoc
 mundo castitate anglie uisitationis
 p modulo suo docet imitari. q̄d mar
 ime uigilys ac laudib̄ diuinis dilecti
 omis sincera creatoris et proprii gerit.
Palmas fac. cum memoriā et̄ne retri
 butionis eorū n̄tib̄ infigit. ut eo nun̄
 ab arte iusticie labi q̄ant. q̄ mercedem
 iusticie semp ante cordis oculos h̄nt.
Facit picturas uarias q̄i p̄minentes de
 pariete et egredientes. cū multifaria
 uirtuti opationes fidelib̄ t̄bunt. ubi
 grā. uiscera misericordie. benignitātē. hu
 militatem. patientiā. modestiā. Pau
 m̄tū domus terit. aut intrinsec̄ et ex
 trinsec̄. **I**ntrinsec̄ et extrinsec̄. in ora
 culo et in ip̄o templo significat. **T**ert
 ḡ salomon pauim̄tū domus intrinse
 cus et extrinsec̄. aut. quia rex nr̄ paci
 ficus et anglor̄ atq̄ animas iustor̄ in
 celis p̄fecte ac plenarie domo dilecti
 omis et̄nor̄ mortalium uilitate secre
Et in ingressu oraculi fecit ostiola de
 lignis oliuari. posteq̄ angulor̄ quinque.
 et duo ostia de lignis oliuari. **Q**uō p̄mo
 dixerat fecit ostiola de lignis oliuari. hoc
 ipsum uidet̄ aptius explicare uoluisse.
 cum adiunxit et duo ostia de lignis
 oliuari. **U**nus quippe erat ingressus ora
 culi. s̄ idem ingressus duob̄ hostijs clau
 debatur. rursumq̄ referatis eisdē ap̄ie
 bat. sic etiam templū sic portā ante
 templū unum n̄ amplius habebat.
 m̄tū certq̄ utiq̄ causa mistij. quia

. . . xix . . .

unū domū. una fides. unū baptisma.
unū dñs. unū in ecclesiam p̄sentem p̄bap-
tisma. unū in regnū celeste p̄ opa fidei
ē sp̄andus inītiis. Nam qđ unū eēt
ingressus oraculi. testat hoc qđ inferi
de archa scriptū ē. **C**umq; eminerent
uectes. et apparerent summitates eorū
foris scūarū. ante oraculū. n̄ appare-
bant ul̄ extrinsec̄. **U**bi in fallor pa-
tent ostēditur. qđ unū erat ingressus
oraculi. et hīc regione factus arx.
q̄ in medio eiusdē stabat oraculi. **I**n
ingressu ostioli. p̄ significatiōē multi-
farie possūt accipi. **N**am. āglīos sp̄s
quorū inuīstio in habitatiōē patē ce-
lestis. adducim̄ aptissime designant.
et ap̄lorū. equē ap̄licorū. hūtorū. quib; cla-
ues regni celorū. sunt date. tenent fi-
guram. q̄ accepta a dño potestate li-
gandi atq; soluendi. et dignos regni
intra ianuā. admittūt. et contumaces.
impuros atq; sup̄bos. et communican-
do siue anathematizando ab ingressu
uite p̄missi eliminant. et opa iusti-
cie quorū. inīto ad regnū celeste p̄ue-
nīt. recte postea q̄ in sc̄a sc̄orum ingre-
ssu. possunt typice designari. iuxta
hoc qđ in lib; sapientie scriptum ē. **T**u-
toditio legum. consummatio incorrup-
tionis ē. incorruptio autē. fac̄ eēt p̄p̄r-
imū deo. **C**oncupiscentia utiq; sapi-
entie. deducet ad regnū p̄petuum. **Q**u-
b; omnib; apte congruit. qđ eadem os-
tiola de lignis sunt oliuā. q̄a nūm-
rū. et angli et homines p̄fecti fructu

misericordie et opib; lucis sese in domo dei
gloriosos exhibent. immo om̄s electi p̄ ar-
ma lucis et pietatis aditū s̄ patē celesti
ap̄uunt. **D**uo sūt autē ostioli. siue dñi
ac p̄p̄rimos diligunt et angli et hoīe
sc̄i. neq; ullus ianuam uite. n̄ p̄ gem-
nam hanc dilectionē potit intrare. se-
u quia utiq; p̄li fidelib; et iudic̄i sc̄i
licet et gentilib; eadem uite ianuā re-
serat. **P**ostea hūc angulorū quinq; q̄a
n̄ solum animas electorū. auli celi recipi-
sūt. et corpib; immortalī gl̄a p̄ditis in
iudicio suas fores ap̄it. **E**t sculpsit i-
eis picturam. cherubin. et palmarū
sp̄es. et anaglīsa ualde p̄minentia.
et terit ea auro. **A**naglīsa ḡc̄e latine
dicuntur celature. quia uirtutū opib;
q̄ p̄ totū orbem ecclia in sc̄is suis ac-
p̄fectis exeret. illi p̄cipue quib; fide-
lib; cura commissa. et clauēs regnū
lorū sunt dati. omni debeant solliciti
a insistere. ut q̄ntum gradu p̄minent
cetis. tantum et inīto p̄cellant bona
actione. **H**abent namq; in se picturā
cherubin sculptam. cū anglicam uit-
ris uitā q̄ntū mortalib; possibile est.
et uite imitāt et ope. **H**abent palmarū
sp̄es. cum dona sup̄ne retributionis. sicut
semp̄ uitentiōē meditant. **P**alma nā
q; uicticis manū ornat ē. **H**ūc ana-
glīsa ualde p̄minentia. cū certissima
bonorū opum documta. et q̄ nemo in
sinistā partem inc̄ptari nullatenus
ualeat. cunctis sese intuentib; osten-
dit. **E**t bñ h̄ omnia auri laminis

69
opta cum sic sepe dictum est et semper
dicendum est si ceteri uirtutum floribus
specialis in magnis ecclesie membris ful-
gor supereminet amoris. Hys ostioli-
bus etiam uelum fuisse additum. uerba dicit
narrant. **Sic** quod uelum inquit ex iacinto
et purpura cocino et bysso. et inter-
uit ei cherubin. **Quod** decoris quidem gra-
factum est. ut intus parietes deauratos
etiam olo-sericium fulgeret. et eiusdem
misti. cuius et ostiola congrua signa-
tione ante archam atque ingressum ora-
culi apertum. ut sic ostiola congruis
horis aperiebant. sic et uelum reuelaret
quod adueniret quibus in secula seculorum
esset ingrediendum. **Huius** quod ueli sedula
reuelatione secundum legem. apertione signi-
ficat regnum celestis. quod nobis per incar-
nationem domini et saluatoris nostri do-
nata est. **Huius** et baptizato eo celi apertum fuit
ut ostenderet. quia per baptismum quod nobis
ipse consecrauit ianuam patris celestis
debent ingredi. et moriente illo in
cruce. idem uelum scissum est medium
a summo usque deorsum. ut aperte doceret
quia figure legales iam tunc ad finem
uenissent. ac ueritas euangelii archa-
naque celestia. et ipse celi ingressus non ad-
huc prophetandus. ac figuratus signandus.
sicut iam iamque est proxime omnibus apertus.
qui ab initio mundi usque ad id tempus
in fine uitae de mundo transierit.
Bene idem uelum sub quo in oraculo in-
trabat. ex iacinto purpura. cocino
et bysso factum esse ei quod cherubin inter-

esse memorant. **Iacinctus** quippe quice-
li colorem imitatur. super nos desiderium
aperte comparat. purpura quod sanguine
conchiliorum conficitur et sanguine a ipsa
profert speciem non immutato sacramentum
dominice signat passionis. quod nos imi-
tari crucem nostram portando debemus.
cocino quod rubeo colore flammescit.
congrue uirtus exprimitur amoris. **De**
quod imitantes duxerunt qui cum domino am-
bulauerunt discipuli. **Nonne** cor nostrum
ardens erat in nobis. dum loqueretur in uia.
et aperiret nobis scripturas. **Bysus** qui
de terra uirenti germine nascitur. et lon-
go artificum exercicio natum exuit
uirtutem. atque ad albam perducit spe-
ciem. congrue castigatione carnis uix
insinuat. cuius quod humore ingenitum
erficari iubet apostolus dicens. **Mortifica**
te membra uestra quae sunt super terram. fornicationem.
immunditiam. libidinem. concupiscentiam
malam. et auaritiam quae est simulacrum
eius seruare. **Ad** quantum uero candoris gra-
tiam hanc uelit perducere. alias ostendit
dicens. **Obsecramus** uos fratres per misericordiam dei
ut exhibeatis corpora uestra hostiam ui-
uentem. sanctam deo placentem. rationabilem.
obsequium uestrum. **Ingerunt** uero cherubin
eiusdemque erimus coloribus. uero. officium
est cum uniuersis quae pie agunt. a uenena-
ta demonum telis per angelica praesidia domino
donante persequuntur. **Ingerunt** uero che-
rubim. cum in bonis quae agunt multitu-
dine scientie indefinenter utuntur. re-
spicientes ad eloquia diuina. et ne

forte uirtutū calle aberrant. horum
intuitu et in uia uestigia nra regimus.
Fixit q; in introitu templi postes de ligno
oluarū q; triangulatos. et duo ostia de
ligno abiegnis intrinsec; et utrūq; os-
tium duplex erat. et se inuicē tenens
aperiebatur. Sic ingressus oraculi q; ad ar-
cham domini cherubim; pueniebat.
intuitū signat regni celestis q; ad uisionē
nri s; ditoris sup; no; q; cuius nos intē-
duci speramus ac desideramus. ita intuitus
in templum. p; mordia nre structure ad
dm̄ cōsolationis. q; nōdo i p; sentē ecclia
ingredimur. typice demonstrat istū ingre-
ssum nrm̄ ad fidē. ille designat ad spe-
riē. **U**n apte postes hui; intuitū q; trian-
gulati sūt facti. siue pp̄. uis. scilicet euāgē-
lib; q; doctrina in fide ueritatis erudimur.
seu pp̄. totidem uirtutes p; nicipales. p;
dentia. fortitudine. temperantia. iusti-
cia. quarū ueluti fundamine q; dam
firmissimo. omnis bonorū actuum stē-
tura innuit. **P**rudētia ē namq; qua
discimur. quid nos agere. q; uē uiuere
debeat. fortitudo p; que ea q; agenda
didicim; implem;. q; uno uisculo uir-
tutes p; p; b; breuiter complectit; dicens.
Domin; illumina m̄. et sal; m̄. et cet;
Illuminatio uidel;. ut q; agē debemus
edoceat. salus u; ut ad hec nos pagen-
da confirmet. **T**emperantia ē q; discerni-
m; ne plus aut minus iusto. prudētie
siue fortitudinis opam dare inuenia-
mur. **E**t quia quisq; prudētia et for-
titudinē temperanter uitē. absq; ulla cō-

traditione iustus ē pbatur. un; uis-
p; prudētia. fortitudinē et temperantia.
iusticia sequit;. **D**uo ostia q; in hūc ingre-
ssū facta sūt. dilectio ē di et proximi. **B**n̄
altrinsec; facta ē. dicunt; quia ad
inuicē respiciunt. adeo ut una sine
altā neq; qm̄ possit habi. **O**mnis enim
qui credit qm̄ ih̄c ē. xpc. ex dō natus ē.
et omnis qui diligit eū qui genuit. dili-
git eum qui natus ē ex eo. **E**t sic itum di-
cit. q; n̄ diligit fr̄m suū quē uidet. d̄m̄
q; n̄ uidet. qm̄ pot; diligere. **U**n recte os-
tium extius dilectio fratna. intuitus ē dilec-
tio intelligenda diuina. q; illa p; tē
p; h̄ ē diuinitate sublimior. et p; illā
adhāc intrat. quia in amore proximi
discit. q; uē amari cōditor debeat. **N**ota
dum sane qd̄ in ingressu oraculi duoq;
dem fuisse ostia dicunt; s; h̄ duplicia
n̄ fuisse dicunt;. In templi u; id ē domus
poris intuiti ita erant duo ostia. ut du-
plex eēt utrūq;. quia nimirū in p; sen-
tis ecclie talem nos ingredi ac ducere
uitā necesse ē. i q; dilectionē di et proximi
p; fidem et opationē p; patientiā et be-
nignitatē seruem;. **I**n futura autē uitā
u; d̄m̄ et proximos in luce uitę beati-
tudinis uidebim;. eadem dilectio ē
gemina absq; ullo prorsus labore im-
mo in magna multitudine diuine
dulcedinis fruēim;. **U**n apte intuitus interiori
domus. duo quidē ostia. s; h̄ simplicia
habebat. **N**on enī ibi fides necessaria
ē. u; ea q; n̄c credimus ac speram; omnia
manifesta luce uidebimus. nō labor

opum ē necessari. ū mercede ꝑpetuā cor
 q̄ hic laborant donabunt. ū necessaria
 patientia. ū nemo adūsi aliquid irrogat.
 n̄ munificētia benignitatis. ū nemo in
 diget op̄ ē. **Hec** de ostior figura ꝑ mo
 dulo n̄ro sequentes patrū uestigia dis
 serunt. uerū iuxta formā ipsius op̄
 decori grā p̄sum ē. ut in uno eodēq;
 templi ingressu duo eēt ostia. **Acce** et
 enī erat parietes dom̄ q̄ centū uiginti
 cubitos habebant in altitudine. n̄ nul
 los etiam grossitudinis cubit̄ habere.
 In cui nimirū ḡssitudinis extrema par
 te ostia erant affixa. ita ut eāle pariet
 eēt ostium utriūq; et siue int̄ siue fori
 templum quisq; portic̄ ostiū inspiciet.
 un̄ ei ꝑ omnia paries eē uidetur. **Sim**
 lit̄ et ceterū paries. cum uictior in
 longitudie et altitudie eēt cubitor. ū
 parua et ip̄e debuit habē ḡssitudinē.
 q̄ ꝑt̄ et huius ingressu duo facta s̄ ostia.
 ut uidet̄ ab ut̄q; late. hoc ē int̄ et fori
 eāle pariet̄ ostium patere. et qm̄ easdē
 picturas ostium q̄s et paries habebat.
 ueracit̄ un̄ ꝑ omnia et continuat̄ erēt
 paries uidetur. un̄ decori grā ꝑtenden.
 aliud mistij dispensatiōe ꝑfigurans. **Q̄d**
 ū descriptis templi ostijs sequit̄ et sculp
 sic cherubin et palmas et celatura ual
 de eminentes. opuitq; omnia lami
 nis aureis. ope q̄d̄o ad regulā. quia
 nimirū eadem archana fidi spei et
 karitatis. q̄ sublimes quiq; ac ꝑfecti
 sublimē capiunt. q̄q; om̄s plene in
 diuina uisione ꝑcipiunt. etiā cache

rizandis rudib; ꝑ suo quiq; capti dis
 cenda et confitenda truduunt. q̄tūus
 sac̄s inuicēti mistis q̄ndo q; etiā ad ca
 pienda ea q̄ ꝑie crediderē ꝑueniant.
Et edificauit rex salomon atum int̄
 t̄b; ordinibus lapidū politor̄. et uno
 ordine lignor̄ ceteri. **De** int̄iori at̄o bre
 uit̄ loquit̄ de ext̄iori ꝑr̄sus uidet̄ tacē.
Verum in ūb; dierū ut̄q; sit int̄io.
 ū ita sc̄ptum ē. fec̄ etiam atum sac̄do
 tum et basilicam grandem et ostia in
 basilica q̄ t̄erit̄ ere. **Atum** q̄ int̄ius q̄d
 uocat̄ sacerdotū. eo q̄d sac̄dotē s̄ leu
 it̄ in eo ministrare. et omni parte erat
 templo c̄cumdatū. s; ab oriente un̄
 erat templi ingressus. multo longius
 a templo qm̄ a ceteris t̄b; plagis secretū.
 quia nimirū in ea plaga. id ē in facie
 templi fiebant ministeria sc̄or̄. **Ibi** al
 tare eneam ad hostias d̄ni offerenda.
 ibi decem lites ad lauandas easdē
 hostias. ibi mare enei erat positum
 ad lauandas man̄ pedesq; sac̄dotum
 cū ad ministrandum int̄arēt. **Habe**
 bat aut̄ h̄ atum tres cubitos altitudi
 nis ut iosephus narrat. q̄t̄n̄ ab
 ingressu templi ceteros ꝑhiberet et solis
 sacerdotib; hoc licere significaret. erat
 q; ei ianua ad orientalem plagā. ad
 qm̄ usq; ꝑpls hostias suas et sacrifici
 a inferebat. inde suscipienda a sac̄
 dotib; usq; ad altare ꝑferenda. **De** ex
 t̄iori ū at̄o q̄d ūba dierum basilicā
 grandem uocat̄. ita sc̄bit̄ iosephus. **Et**
 tr̄insec̄ aut̄ huius t̄pli aliam edifica

.xxx.

uit aulā q̄drangulo sc̄mate factam e-
rigens marinas porticus atq; lateras et
portas excelsas et amplas p̄ uii. mundi
partes in eo constituenſ. quarū singule
ad unū quēq; uentū. uii. angulis acce-
debant. u. aureas ianuas collocant.
Et paulo p̄. In hoc q̄ sac̄rum. omnes
p̄p̄li. quib; purgatio et obsecratio legi-
timor̄ inerat int̄abant. **H**as u. porticu
cassiodorus senator in pictura templi
qm̄ in pandecte posuit. ut ip̄e in psal-
mor̄ expositioe commemorat t̄plici
ordine distinguit. Primum uidelicet ordi-
nē ponens. et atū sacerdotū ex omni
parte q̄drum. **S**alm̄ eodem in extra
intimas porticū undiq; usum in giro.
extremū similiter ex omni late porū
porticu in̄cuntū. sicq; templū t̄for-
m̄ edificior̄ p̄sidio ab omni erat par-
te munitū. factū pauim̄to sub diuo
int̄ edificia singula de marmore et
parietib; domor̄ int̄iorib;. hoc ē eis
qui ad templū respiciebāt factis in
columpnis. et t̄iorib; u. solidis. sicq;
fiabat ut omnis structura templi p̄
ḡduū eēt uarietate r̄onabiliter dis-
tincta. **H**ec in sc̄a sc̄d̄i inḡliebatur
pontifex. in ipsum templū sacerdot̄
purificati. in atūm sacerdotū purifi-
cati. et n̄ purificati unā cum leuitis
et cantorib;. in int̄mū atūm basilice
maioris uiri iudi purificati. stantes
et orantes sub diuo. si serenu eēt. si
tempeſtas. in porticū proximā sese
recipientes. In ext̄ius atūm muliere

judēe purificatē. in extremū gentiles
et iudei. qui nup̄ ueniant ex gentibus.
usq; ad festum purificationis diem. **I**
ut in pictura cassiodori distincta rep̄-
mus breuit̄ annotare curauimus. r̄ati
eū ab antiquis hec iudis didicisse. ne-
q; uirū tam eruditū uoluisse in exē-
plū legendi p̄ponere. q̄ n̄ ip̄e p̄us uera
eē cognouiss;. **H**ec sunt loca quor̄ me-
munt sup̄mus graduū psalmus q̄ ita
incip̄. **H**ec n̄te b̄ndicite d̄m̄ om̄s ser-
ui d̄i. q̄ stas in domo d̄i. in at̄is do-
m̄ d̄i n̄ri. **I**n his porticib; ieremias et
p̄p̄he alii in his d̄is et ap̄li t̄bum p̄p̄lo
p̄dicabant. **I**n atr̄is istis d̄s sedebat
docens. qūdo a temptantib; p̄bariser̄
mulier illa adultera iudicanda oblata
ē. **I**n his inuenit uendit̄es et em̄tes so-
ues et boues et columbas. hosq; cum
suis mercimoniis eliminauit e t̄plo.
In his pet̄ et iohannes claudii inueni-
entes sanar̄. ac secum inḡlientes int̄
adorandū d̄yert̄. **I**n his orabat om̄i
multitudo p̄p̄li. qūdo incensum pone-
t̄ i zacharie angl̄s ad altare thymia-
matis apparuit eumq; de p̄cursoris
domini natiuitate p̄docuit. **H**ō aut̄
h̄ at̄a cū porticib; suis aspectū t̄pli
de longe aspectantib; abscondē pou-
er̄. quia loc̄ in q̄ templū erat situm.
multo erat sublimior qm̄ u. funda-
te porticū fuer̄. **H**am sic ioseph; sc̄dit.
extreme at̄or̄ fabricē. cū in q̄dr̄ inge-
tis cubitis eēt erecte. tantū ad iudicem
usq; montis in q̄ templū edificatū est

71.
pveniunt. **H**ec quidē de structura tēpli
studioso lectori credidimus intima-
nda. Verum in eis quęcumq; scriptura sacre referre
commodum dicitur figurat multior quam
ceteris per hystorie cognitione simplicitate
utamur. **E**dificiū q̄ templi int̄ acūm
sacerdotum. p̄fectorū in sc̄a ecclia et sub
limium uita et p̄mit uior̄. eor̄ uidel̄
qui excellentia uirtutū dño appin̄q̄re.
et alijs ubo atq; ope ducati solent of
tendere salutis. **S**acerdos namq; ab eo no
m̄ latine accep̄. qd̄ sacri p̄bere duca
tum minorib; debeat q̄ nomine in sc̄p
turis iusticie n̄ soli altari inuist. epi
uidel̄ et p̄bri. s; et om̄s utiq; censeat
qui altitudine recte conuisionis ac
doctine salutaris eminent. nec s̄ met
ip̄s tantum. s; et plurib; p̄sunt. qui
dum corpa sua hostiam uiuentē sc̄a
do placeitem exhibent. sacerdotale p̄fec
to inuistū sp̄ualit̄ exerceat. **H**ec enī
ep̄s solum et p̄bri. uerum etiā om̄i
di ecclie loq̄batur ap̄ls pet̄ cū ait. **V**os
aut̄ gen̄ electum. regale sacerdotū. gen̄
sc̄a. p̄ls adquisitionis. **C**uius honore
dignitatis etiā antiquus p̄ls dī erat
insignit̄ dicente ip̄o ad moysen. **H**ec
dices domui iacob. et annuntiabis fi
liis isrl̄. **E**t paulo p̄. **E**t uos eritis in reg
num sacerdotale et gens sc̄a. **B**asilica ū
grandis. q̄ erat etia acūm sacerdotum
in q̄ om̄is ppli multitudo adorare si
ue ad ubū audiendū confluere sole
bat. carnalium in sc̄a ecclia uita mo
resq; figurat̄ insinuat. q̄lib; dicit ap̄ls.

Et ego fr̄es n̄ potui uob̄ loqui. q̄ sp̄ua
libus. s; q̄ carnalib; taq; paruulis in
xpo lac uobis potum dedi n̄ escam.
Qui bñ p̄ basilicam grandē designat̄
quia absq; ulla dubietate multo ma
ior ē in sc̄a ecclia talium qm̄ p̄fectorū
numeri. s; q̄ntum num̄o p̄stant. tantū
succumbunt m̄to. **U**n̄ apte basilica
hec grandis et si plurimos cap̄. n̄ eol̄
tam̄ inuictora templi deaurati. n̄ ad
altaris officū. n̄ in ipsum sacri acūm.
sacerdotū int̄mittit̄ quia carnales q̄q;
atq; infirmi ad huc in ecclia. et si ob
mittunt caste fidi ac pietatis dño de
uote ad electorū sortem p̄tinet̄. longe
tam̄ abest ut illis eq̄e qui cū fiducia
p̄bant̄. **N**onenū loq̄r̄ ait ap̄ls aliqd̄ eq̄
q̄ p̄ me n̄ efficit. xpc̄ inobediencia gē
nium ubo et factis. **E**t iterū. **B**onum
certam̄ certam̄ cursū consummāu.
fidē seruaū. de celo reposita ē in coro
na iusticie. **A**ccedebat quidē uulgus
usq; ad acūm sacerdotū. hostias suas ad
huius usq; ianuā deferrebat. susceptas
a sacerdotib; atq; in altari oblatas oca
lis p̄sequabatur. in ip̄m etiā templū cū
apiebatur int̄itum suum a longe di
rigebat. nec tam̄ acūm sacerdotum in
trandi facultatē habebat. **H**erū de in
feriorib; clamabat ad dñm. quia nec
carnaliū in ecclia simplicitas a dño
despicit̄ quādo fidelit̄ ea q̄ ualent il
li uota pietatis offerūt. **D**irigunt enī
uisus a longe in templū dī. cū uita
sublimiū discere et ad mirari sedu

lo gaudent et quos uirtutis imitatione
sequi nequunt. pie uenationis seplā
tur affectu. uident hostias sacerdotum
in altari igni sacro consumi. quia ma
gna maior opa cognoscunt a dno
p spm scm dignantur accipi. afferunt. **xxi.**
et suas hostias ad altum sacerdotu of
ferendas domino p illos. du bona q pua
lene opantes. maioru ac doctior et co
firmant exhortatione et incessione
dno commendant. Offerit etiam te ostias su
as sacerdotib p eos domino commenda
das. cu scis quib. q egentib. necessaria
mundi huius quib. habundant sume
mercedis intuitu domino tbiunt. ad
monente ac dicente. Facite uob amicos
de niamona iniquitatis. ut cu defeci
tis recipiant uos in etna tabnacula.
Bene autum sacerdoti t b ordinib lapidū
politor. et uno ordine lignor cedri
edificatu ee memorat. Tres quippe ordi
nes sunt lapidum. fides. spes. karitas.
Et recte politor. qd certa discendi necesse
e solertia. quisq. qm credere. quid spa
re. siue diligere debeat dinoscat. **U**nus
aut ordo lignor. cedri. ipa e bona opa
tio. ac sine corruptioe simulationis ex
hibita. sine cui sup adiectione fides. spe.
karitas uera ee n ualeat. **D**ictum naq. e
sepius qd ligna cedri pp odoris gram.
et imputibilem sue nature potentia.
pseuerantia fama q. pie designant
actionis. **A**d hoc autum usq. uniuersi os
tendit. electi. q fide. spe. dilectione do
placē appetit hoc alta merito gra

transcendit pfecti. cu in tanto uirtutu
culmine pfecti. ut dice suis audito
rib possunt imitatores nri estote. sic et
nos xpi glorientur. et dicant. nescitis
qm anglos iudicabimus. qnto magis
selaria. **A**nno. iiii. fundata e domus
dnu. in mēse xio. et in anno. xi. mēse bul.
ipe e mēsis octauus. pfecta e domi i omni
ope suo et in uniuersis utensilib. edifica
uitq. eam annis. vii. **P**atet allegorie se
sus que domus dnu edificata sit. vii.
annis. quia nimiru sca ecclia toto hui
seli tempe qd sex dieru circuitu pagitur.
et electis construit amunab. et cum fine
seli sui q. erentum ad finē ipa pducit.
Uel certe. vii. annis edificat. ob signatio
ne gre spualis. p qm ecclia solum ut sit
ecclia pcep. **S**eptem quippe dona spe sci
enumerat ysaias. sine quib. nemo uel
fidelis effici. uel fide seruare. ul merito
fidi. ad coronam pot puenire iusticie.
Qo aut in octauo anno et in octauo ei
anno pfecta e domus in omni ope suo. et
in uniuersis utensilib. ad futurū selm
diemq. iudicij ptinet. quando ad tanta
iam pfectionem pueniet. ut qd ei
amplius addi possit inueniri n pfit.
Habebit enim te qd pius ille desiderat.
supplet a domino qrebat dicent. **D**ne
ostende nob patrem et sufficit nob.
Si n contempnenda nascit questio. qm
dicat domus domini in mēse octauo p
fecta in omni ope suo. et in uniuersis ute
silib. cum in sequitib. legat mēse. vii. de
dicationē ei ee completam. **H**ecq. aut

credibile ē qd septem quidē annis tem-
 plum edificans salomon octavo mēse
 octauū mē p̄fecit: s̄ usq; ad septimum
 anni nom̄ mēsem dedicationi p̄fectionē
 distulit. N̄ potius ueri simile uidet̄
 domū. vii. annis ac. vii. mētib; edificatā.
 ita ut eodem mēse. vii. dedicationi sit
 celebrata sollempnitas. ac die uicesimū
 t̄rio ipsius mēsis ut ūba dicit̄ narrant.
 p̄p̄os salomō ad tabnacula sua dimi-
 serit. sicq; p̄ unā septimanā aduenien-
 te mēse. vii. p̄fecta inuenta sit dom̄ dñi.
 et op̄ibus uidel; eius uniuersis et ip̄a de-
 dicatione p̄us completa. n̄ forte putan-
 diū ē qd p̄ dedicatum templū aliquid
 adhuc utensiliū in ministerio ei addi-
 ti fuisse usq; ad ingressum. vii. mēsis. ac
 celerante rege ut omnino mēse. vii. qui-
 erat tot̄ sollempnus templū dedicaret̄.
 atq; ita uerū reppiat utrumq; et templū
 uidelic; vii. mēse in omni ope suo atq;
 mensilib; p̄fectū. et ip̄m septimo mēse
 dedicatū. **U**sit q; rex salomon et cultu
 byram de tyro filium mulieris uidue.
 et t̄bu neptalim patre tyro artificē era-
 rui et plenū sapientia et intelligentia
 et doctrina ad faciendū omne opus ex-
 ere. Qui eū ueniss; ad regem salomonē
 fecit omne op̄ ei. Et hoc mistiū gr̄a factum
 ē. Artifer quippe tyrius quē adiutorē
 sui salomō assumpsit op̄is. electos de
 gentib; tibi ministros significat. q̄ uide-
 lic; artifer pulchre dicitur. q̄a filii mu-
 lieris uidue erat de isrl. In qua p̄sona
 solet n̄ nūq; p̄sentis tēpis ecclia figurari.

p̄ q̄ uir suus uidelic; xp̄c morte gusta-
 ta resurrex̄. atq; ad celos ascendens eā
 uitam p̄gnantē a se reliquit intris.
Non autē laborandū in explanando.
 qm̄ huius uidue filii sc̄i sunt p̄dicatores.
 cū om̄s electi uirtū se filios eē test m̄t̄
 ecclie. cū etiam de eisdem p̄dicatores
 noui testam̄i specialit̄ ei p̄mittatur
 dicente p̄pha. Pro patib; tuis nati s̄t
 filij. et stitues eos principes sup̄ omne
 t̄ra. sic q; byram om̄e op̄ salomonē qd
 uimurū doctores sc̄i dum ministerio ū-
 bi fidelit̄ insistunt op̄ utiq; diopant̄.
 qm̄ illis loquido foris manū uirtutis a-
 p̄unt. q̄s uir̄ illustrando t̄p̄e ad uitā
 p̄ordinauit et̄na. Ego inquit planta-
 ui apollo rigauit. d̄s autē incrementum
 dedit. sic hoc op̄ ex ere. quia illius cō-
 mittere ūbum q̄rit doctor strenuus.
 qui hoc pie suscipe ac p̄seuerant̄ custo-
 dire desiderant. quiq; etiā alius p̄dican-
 do latius diffamare. queq; ip̄i didicunt
 recta satagunt. Et si namq; metallum
 ualde eē durable stat. atq; om̄im sonoz.
Et s̄t̄ duas columpnas eras. r. et. xxxii.
 octo cubitor̄ altitudinis columpnas
 usq;. hec s̄t̄ colūpne de qb; paul' ait.
 iacob' et cephas et iohannes quide
 bantur colūpne eē decras deder̄ in
 et barnabe societatis. ut nos in gen-
 tib;. illi autē in cūmensione. Quib; ū-
 bis q̄ ex ponere uidet̄ mistiū colūp-
 narū matialium. et quid uidelicet
 figurant. et q̄re due sunt facte. Aplo'
 namq; et doctores cunctos sp̄uales

figeant fortes in mirum fide atq; ope
et contemplatione ad supna erectos. **V**
e sunt aut. ut et gentes et circumcisio
ne predicando in eccliam inducant. **4**
stabant in porticu ante fores templi.
et ingressum illius suo decore ac pulc
tudine ex utraq; parte mirabiliter or
nabant. **O**stium aut templi domine.
quia nemo uenit ad patrem nisi per ipsum
Et sic alibi dicit. Ego sum ostium. per me
si quis intrerit saluabitur. **Q**uid uidelicet ostium
columnne ab utroque latere coram posite
circumstant. cui ministri sermonis
utroque populo in certum regnum celestis ostendit.
ut siue a luce scientie. legalis quisque.
seu ex rigore gentilitatis ad fidem euan
gelij uenire habeat paratos eos qui in
sibi salutis et uerbo demonstrant. **E**x
emplo. uel certe quia de eisdem column
nis in libro paralipomenon. ita scriptum est
ipsasque columnas posuit in uestibulo
templi. unam a dextris. et alteram a sinistris.
Ideo due facte sunt columnne atq; ita
dispositae. ut nobis et in personis et in adu
sibus ingressum pateat celestis ante oculos in
habendum esse doceant. **N**otandum sane
in hac sententia paralipomenon quoniam po
situm. quod ea porticus templi etiam uesti
bulum templi uocabatur et quod in prophetis
legimus. quia in uestibulo et altare
orabant sacerdotes. in porticu et altare
debere intelligi. Bene autem utroque colu
mna. x. et octo cubitos altitudinis ha
bere memorat. **T**er etenim semper. x. et
viii. faciunt. **T**ria uero ad fidem pertine

per sanctam trinitatem. **S**er. ad adoptionem.
quod in eo dicitur in unio mundo. sic factus.
luce clarus est. **E**t ita per ser multiplicant.
cum iustus ex fide uiuit. congruoneque
pie credulitatis ex secutione bone acti
onis accumulatur. **C**olumna que ante fo
res templi. x. et viii. cubitis alta est.
cum predicator quisque egregius palam
cunctis insinuat. nisi per fidem et opera iusti
cie nos ad supna gaudia uite posse per
uenire. **E**t linea cubitorum. xii. ambigebat
columnna utraque. **L**inea. xii. cubitorum
norma est aplice institutionis. que nimirum
linea ambit columnna utraque. cuiusque doc
tor siue iudis siue gentibus predicare mi
sus. ea tantum facere curat ac docere. que sancta
per apostolos accepit ac didicit ecclia. **N**am si quis
aliter uiuere siue predicare uoluit. et uel
aplice decreta spernere. uel per suolibitu no
ua quilibet statuere maluit. ne talis colu
na templo diuina. qui dum aplice sta
tuta sequi contempnit. qui uel exultate
inertie siue. uel elationis tumide gressu
dine. xii. cubitorum linee non conuenit. **O**
uero que capitella fecit que ponerentur super capi
ta columnarum. fusiili erant. v. cubitorum al
titudinis capitellum unum. et. v. cubi
torum altitudinis capitellum alterum. **C**a
pitula etenim columnarum. hoc est suprema
pars earum. precordia sunt fidelium doc
torum. quorum deo deuotis cogitationibus
sic capite inbra. ita ipsorum omnia et o
pera dirigunt et uerba. **D**uo autem capitel
la que hys capitibus erant supposita duo
sunt testamenta. quorum meditationi atque

observantie doctores scilicet toto et animo
 subdunt et corpe. **H**ic bñ utriusq; capitel
 lum. v. cubitos habebat altitudinis.
 quia nimirū. ii. libis scriptura mosaice
 legis comprehensa ē. et etiam scilicet etate
 nota vetis instrumti series completa ē.
Nonū ū testamti n̄ alia nob aliqua
 pdicat qm̄ q moyses pdicanda p hoc
 ee pdixerat et pphie. Et q̄ in modum re
 tis et catenarū sibi inuicē nuro ope
 conterarū. utrumq; capitellū colump
 nar erat. **Q**d in libro paralipomenon
 ita scriptū ē. **N**ec n̄ et q̄ catenulas in ora
 culo. et supposuit eas capitib' colump
 narū. **S**pecies namq; catenarū et simi
 litudo retis in capitellis. uarietas est
 spualium uirtutū in scilicet. de q̄ donūo
 cantatur in psalms. **A**stitit regina a
 deret tuis. in uestitu deaurato circum
 amicta uarietate. hoc ē in uestitu ful
 gide dilectionis. circumamicta uarie
 tate diuisor carismati. **N**el certe multi
 plex conterio catenar. et retis ex pansio.
 multifaria elector psonas insinuat.
Que cum ūbis scōrū pdicator fideliter
 auscultando atq; obediendo adhererit.
 q̄ columpnar capitibus suppositis. retis
 et catenule miraculū sue connerioni
 eunctis aspectantib; p̄bent. **S**eptena
 ūsiuum retiacula capitello uno. et sep
 tena retiacula in capitello alio. **S**epte
 nario namq; numō sp̄e scilicet solet gr̄a de
 signari. iohanne attestante in apoca
 lipsi. qui cū uidisse se diceret. agnum
 habitem cornua iū. et oclōs. vii. mor

exponendo subiunt. qui sunt. vii. sp̄s di
 missi in uniuersam terram. **Q**d ppha isaias
 aptius explicat. cum de nascituro i car
 ne dño loquens. et requiescet inq̄ sup
 eum sp̄e domini. sp̄s sapientie et intel
 lectus. sp̄s astutie et fortitudinis. sp̄e sci
 entie et pietatis. et repleuit eum sp̄e
 timoris dñi. **S**eptena ḡ ūsiui retiacula
 erant in capitello utq; quia patres ut
 usq; testamti p gr̄am unius eiusdemq;
 sp̄s septiformis. ut eēnt electi accepit.
Et fecit columpnas et duos ordines p cir
 cuitū retiaculor singulor ut tegerēt
 capitella. **D**uo quidē ordines erant re
 tiaculor in giro capitelli. s̄ utq; ordo
 septemplex ūsiuum numō curtebat.
 donec circumacto capitello rursū in
 se ipm̄ q̄ cūculo facto rediret. **N**ec figa
 sacramti in abscondito ē q̄re duo ordi
 nes sint retiaculor. cum constet genu
 ne discretionis eē uirtutē dilectionis.
 q̄ndo uidelicet dñm ex toto corde. tota ani
 ma. totaq; uirtute. et proximi tāqm̄
 nos ipos amare p̄cipimur. s̄ utq; ordo
 ille. vii. h̄c ūsiuum retiacula. q̄a nec d̄s
 absq; gr̄a sp̄e scilicet potest amari nec p̄p̄
 imus. facta sunt aut retiacula h̄ ut te
 gerent capitella. hoc ē undiq; in giro
 circumdarent. qd̄ omnis scē scripture
 pagina cū recte intelligit. gr̄a p̄ omnia
 sonat caritatis ac pacis. **C**apitella etenim
 uolumina diuinor eloquior. retiacu
 la s̄ uincula mutue dilectionis. et re
 tiaculis tegunt capitella. cum sac̄ elo
 quia ut ita dixerim. dono karitatis

undiq; pbant eē uestita. Nam et meisq;
in scripturis n̄ intelligim̄ caritas lateet
meisq; intelligim̄ caritas late patet. Be
ne aut de eisdem reiaculis siue capi
tellis adiungit̄ q̄ erant sup̄ summitatē
malo granor̄. Malognata naq; q̄r̄ nata
ē uno foris cortice multa intus grana
circū dare apte in figa sc̄e ponunt̄ ec
clie. q̄ catholico unius fidi innumine
agmina elector̄ innumera solet inclu
dere. Pot̄ aut̄ et uniuscuiusq; iusti ui
tam moresq; designare. q̄ uelut plurima
uno cortice grana cūmplectens multa
cogitationū uirtutūq; spualium insig
nia. ne forte diffuant̄ firma fidi et
humilitatis curat uallare custodia.
Et apto pr̄sus mustio capita columpna
r̄ malogranatis erant in quo cūmplecten
ta. q̄d̄ doctores sc̄os necesse ē porū uitā
fidelium ad memoriā reuocare. eorūq;
semper exemplis actus suos ac sermones
omni ex parte communit̄ n̄ alit̄ forte
qm̄ illorū h̄t̄ regula uixerunt aut do
cuerunt erent. Cū ū dictū sit de reiacu
lis ut tegent capitella q̄ erant sup̄ sum
mitatē malogranor̄. iudēt̄ iuxta ordinē
opus ipsius malognata sunt facta inc̄
cūtu capitellorū a parte inferiori at
q; ex eisdem malogranatis oruerunt
reiacula. quib; capitella ex parte aliq;
tegerent̄ patetq; figura musti q̄ re
ciacula sup̄ summitatē sunt malog
nor̄ annexa q̄ una pene figuratione se
u p̄sonar̄ seu uirtutū p̄tinent spualū.
Sc̄m̄ enī uirtutes de uirtutib; nasci

et sc̄os ambulare de uirtute i uirtute. do
n̄ uideat̄ d̄s d̄or̄ in syon. q̄a uirtute n̄
la pot̄ maior dari. H̄n̄ et apl̄s. sciētē
inquit q̄a t̄bulatio patientiā op̄at̄. pa
tientia aut̄ p̄bationem. p̄batio ū spem.
Capitella aut̄ q̄ erant sup̄ capita colūp
nar̄ q̄i ope lili fabcata in porucei. iij.
cubitōr̄. Quid enim p̄ lilia. n̄ sup̄ necla
ritatis pacē atq; immortalitatis florib;
redolens paradysi designat̄ amenitā.
Quid p̄ iij. cubitōr̄. n̄ euanglic̄ sermo
qui int̄tū nob̄ et̄ne illius beatitudinē
p̄mittat̄. et tē q̄ ad h̄c p̄ueniat̄ osten
dit. Cū ū doctores p̄missa nob̄ lumina
regni celestis. in. iij. sc̄i euangliū libris
ostendūt̄. q̄i capita colūpnar̄ op̄ inse
liti. iij. cubitōr̄ exhibent. Notandum
ūit̄ litteram. quia cū op̄ lili in capitel
lis. iij. cubitōr̄ ēē memorat̄. neq; addi
t̄ latitudinis aut̄ altitudinis. Lectōr̄
utiq; iudicio utrū in latitudine an
in altitudine intelligi debeat relictū
ē. Constat aut̄ pr̄sus absq; ulla dubieta
te. quia colūpna q̄m. iij. cubitōrū
restis ambiebat. iij. cubitōr̄ habebat q̄
situdinis. Omnis enim cūl̄ q̄ntū habet
spaciū in diāmet̄. tantū h̄t̄ ter in quo.
Demq; mare eneuū. q̄a diāmetrū h̄t̄
x. cubitōr̄ ut in sequentib; legit̄. sequent̄
habebat. xxx. cubitōr̄ in quo. Verū q̄d̄
d̄r̄ op̄ lili. iij. fuisse cubitōr̄. siue lat
itudinē seu designet altitudinē. michi
lonni ratio figure p̄spicua ē. quia n̄
n̄ p̄uigium ecopratissima illa mun
do uox insonuit. penitentiā agite ap

si cont' retriacta uarta mensura columpne

ppinqbit enim regnu celor. Qd u sequit
 et rursum alia capitella in summitate
 columpnar. desup iuxta mensura coluipne
 die tante amplitudinis qnta erat
 et columpna. cui di altitudo quita fuit
 minime narrae. Hec aut capitella qua
 cumq; fuit. n enim mensura ear apte
 septura designat more lilior uident
 apposita ee. de qu factura siqd multici
 inquirere delectat. illam regni pbeniu
 sublimitate pot n incongrue designa
 re. qm nec oculus uidit. nec auris audi
 uit. nec in cor hominis ascendit. q ipa
 ut ds diligentib se. Veru qa eadem su
 puor societas cuiu utiq; ppli fideli
 bus tbut' recte subiungit. Malo gnator
 aut ducenti ordines erant in ecclia ca
 pitelli sedi. **D**ixit enim malo gnata. l
 toti sc'e ecclie ul singlor q; fidelu typa
 tenere. **T**enentarius u numer' qui ad dex
 teram manu p'm puenit n numq; i etne
 beatitudinis figa pom consueuit. Dupli
 cat' aut hic numer' malo gnator' i ecclia
 capitelli sedi. ut insinuetur iustice qd
 utiq; testanti ppls adiuuand' in xpo
 atq; ad etnam uite inducendus corona
Et statuit duas columpnas i porticu
 templi. cu statuis; columpna dertam.
 uocauit ea nomine iachin. q int'p'tat
 firmitas. similit' exerit columpna scda.
 et uocauit nom' ei' booz. h'e in robore.
Dexta coluipna ut sup'dixim' illor' ex p'mit
 figam doctor' qui p'mittua in ierosoli
 mis instituerit eccliam. scda eor' qui ad
 pdicandu genib; destinati s't' ul' certe

dexta columpna eol' sigeat qui uentury
 in carne diim pphetando p'dixerunt.
 scda illos qui huc iam uenisse et mu
 dum suo sanguine redemisse testant'.
Et apte simili uocabulo ambe censeba
 tur columpne. cu una firmitas. altera
 in robore dicta e. ut una fidi et opis
 fortitudo cunctis mee doctorib' monst
 ret. utiq; tempis incerta tacite notare
 e. si se n nulli doctores sacerdot' et coluip
 nas domi di uideri atq; app'ari uolt.
 cum nil in se p'fuit firme fidi ad con
 tempnendas sceli pompas ac desideran
 da bona inuisibilia nil habeant robori
 ad corrigendos. nil industrie saltem
 ad intelligendos eor' quib' plati s't' errore.
Fecit q; mare sui siler. cubitor' a labio
 usq; ad labium rotundum in ecclia.
Mare h' fufile in figam lauac' salutaris
 q in remissione peccator' emundamur
 factu e. Namq; sacerdot' in eo lauabant'.
 ut uba dieru apte testant'. Sacerdot' aut
 constat omis electos typice i scripturis uo
 cari. eo qd sint imbra summi sacerdotis
 diu nri ihu xpi. **E**t recte hunc uasi sc'pte
 maris nom' indidit. in memoria iudelic
 mari rub' in q' p'us p'extinctione egypt
 uorū et ppli di libationem baptismi
 forma p'cessit. et ponente aplō ac dice
 te. qm patres nri omis sub nube fuerit.
 et omis mare transierit. et omis i moise
 baptizati s't' in nube et in mari. Sacm
 tum aut baptismi. et uite i nob mundi
 ciam qrit in h' sclo. et uite nob etne gla
 p'mittit in futuro. **Q**d utruq; in mari

.xxvii.

16

hoc eneo una sententia designat. cū ē
x cubitor a labio usq; ad labium phi
bet. **D**ecem nāq; pceptis in lege domini
omnia q̄ face debeamus ex p̄sente. **D**enari
o eq̄ mercede bene factor signavit. cū
h̄c in uinea laborantib; dandū ē p̄dit.
Erat ḡ mare x cubitor a labio usq; ad
labium quia a p̄mo baptizato i nomine
ih̄u xpi usq; ad ultimū qui i fine secl̄i
creditur et baptizandus ē omnis fidelis
chorus una eandemq; uiam uitatis ing
di et communē debet a dño coronā
sp̄are iusticie. **R**otundum erat in cū
utu ut orb̄ uniuersus in quo lauac̄ uite
a sorde peccator̄ designaret ē mundā
d̄. **D**e q̄ bñ subdit ū cubitor altitudo
et quia uniuersū quicq; visu quicq; au
ditu quicq; olfactu quicq; gustu quicq;
tactu deliquim̄ totū h̄ nob̄ gr̄a d̄i p̄ ab
lutionē uiuifici fontis relarāt h̄ non
suffic̄ p̄titor̄ remissio peccator̄. si n̄ q̄s
deinceps bonis studuerit insistē opib;.
alioquin diabolus querierat de homie
si hunc a bonis uacare actib; uidit mul
tiplici recto facq; nouissima hominis
illius peiora p̄orib;. **U**n̄ apte subiungit.
Et resticula xxx cubitor cingebat illō
p̄ccatū. **P**er resticulā namq; disci
plina celestium p̄ceptor̄ q̄ a n̄is uolū
tatib; religam̄ pot̄ apte signari sc̄ptā
dicente q̄ sinuculus t̄plex difficile r̄i
p̄t̄ q̄ uniuersū obseruatio mandator̄
d̄i q̄ in cordib; elector̄ fide spe et dilec
tioē sup̄ne retributionis firmata ē nul
lo tēporaliū rerū pot̄ obstaculo dis

solu. **E**t sculptā subē labiū cūbat il
lud. x cubitis ambiens mare duo or
dines sculptar̄ hystriatar̄ erāt fūsiles.
Cum p̄dictum sit sup̄ qd̄ resticula xxx
cubitor mare cūuierit et nūc addit
qd̄ sculptā h̄ subē labium posita x cu
bitis ambierit. patet ex utraq; relatione
quia uaserat in modum siale repandū
ac diffusum qd̄ xxx cubitis cūctu q̄
habebat a labio usq; ad labiū x cubi
tis coartatū. **S**culptura aut̄ hystriata ē
q̄ hystorias rerū aliq̄s imitat. **U**n̄ recte
p̄ sculpturas hystatas quib; mare cum
dabat. exempla s̄ p̄or̄ tempor̄ desig
nata q̄ et necesse ē nos sollicit̄ intueri ut
uideam̄ quib; opib; sc̄i d̄o placuerit ab
inico. qui a obstinatioē in sc̄elibus p̄
durarunt q̄nta infelicitate ob sc̄elera
p̄ierit rex̄bi. **E**t stabat sup̄ boues. xij. eq̄
b̄ tres respiciebant ad aquilonē et tres
ad occidentem et tres ad meridiē et tres
ad orientē. **X**ij. ḡ boues. xij. s̄ apli. et
om̄s qui uice eor̄ regendam in xpo s̄u
cepunt eccliam sc̄am. **Q**ui uniuersū bonē
mares semp̄ impositum portat̄ cū apli
aplorūq; successore inuictū s̄ euan
gelizandi officium p̄mpta implere de
uotioē satagunt̄ tresq; ad aquilonem
et tres ad occidentē tres ad meridiē et
tres ad orientē respiciunt̄ cū uniuersis
q̄ōi orbis partib; fidem p̄dicant sc̄e
tutatis. **Q**uor̄ postiora uniuersa in ch̄
secus latitabant. **I**n n̄sec̄ aut̄
latitant uniuersa boum postiora quia
q̄ mercede sc̄i p̄dicatores in p̄petuum

donent unum arbitri examine iam
 dispositum est. Sed nobis qui adhuc foris
 sumus manet omnimodis occultum
 quibus tam hoc esse occultum nullatenus po-
 test. quod omnis qui lauacrum baptismi
 ad salutem accipit et vitam fidem spem et
 karitatem debet habere ne sine his
 virtutibus quisque aliquid iam operari neque
 vitam ad vitam valeat. Non recte subiun-
 git. **Grossitudo** autem lucis tui unciarum erat.
Grossitudo etenim literis in mare firmi-
 tas est virtutis in baptismo et tunc unci-
 arum est hec grossitudo dum robore fidei spei
 et dilectionis precepto baptismi commu-
 nitur neque aliter proficuum esse accipientibus
 ostendit nisi hanc firmam certitudinem vir-
 tutum vitam accipientium simul et opera
 confirmet. **Labium** quoque eius quod labium cali-
 cis et solui repandi lili. **Labium** quippe
 calicis gustus dominice passionis
 per solum repandi lili patefacta clari-
 tas resurrectionis ipsius exprimit. **Duo**
 milia batos capiabat. **Millenari** namque
 numerus per signationem perfectionis solet
 poni in scripturis quia numerum dena-
 rium numerum quadratum solidum faci-
 unt quippe decies ducta centum faciunt
 quod videlicet figura iam quadrata sed adhuc
 plena est. Verum ut in altitudine sur-
 gat et solida efficiatur multiplicata est
 per sex et sunt mille quod perfecto numero
 stabilis et insuperabilis et velut equata
 iustorum scientiam designat. **Quod** enim
 iterum quod tunc stabit sic et animum electorum
 nullo temptationum occursum novit a

statu sine relicitudinis inclinari. **Batos**
 autem ebreorum mensura est quoniam ipsi bath nomi-
 nant habent modios tres et ephi quod ipsa est
 li epha nuncupantur sed ephi ad mensuram
 pertinet uariarum frugum tritici ordeis le-
 guminum. **Batus** autem est in speciebus liquidis
 uino oleo. **Itaque** batus quia certe nor-
 ma mensure est opera designat equitatis et
 iusticie quibus hi qui in remissione pec-
 catorum baptizantur necesse habent institui. **Ba-**
tos quippe mille capiebat mare cum
 aqua baptismatis plebem iudeorum abluisset
 ad regnum celeste transfussit recipiebat
 et alios mille cum etiam turbas eodem fo-
 te renatas et operibus iusticie confirma-
 tas eiusdem regni prehenis fructus esse participes.

Et fecit bases et creas unum cubitorum **xxiiii.**
 longitudinis bases singulas et unum cu-
 bitorum latitudinis et tunc cubitorum alti-
 tudinis. **Multifarie** et multis modis
 una eademque uere salutis sacramenta pre-
 figurant. **Namque** idem apostoli uiri apostolici
 qui per bonum mare portantes designati
 sunt designant etiam per bases que portantur
 erant lucibus preparate quoniam ipsi iudei et ei-
 dem lauacrum spiritualis cuius et mare ty-
 pum gerebat. **Siquidem** ut uerba dierum
 narrant omnia mens que in holocaustum
 oblaturi erant lauabant. **Holocaustum**
 autem diu genialiter omnis electorum mul-
 tudo potest intelligi que uerba uoce pre-
 cursoris baptizata est ab ipso in spiritu
 sancto et igni. **Sic** ergo sacerdotes qui in ma-
 ri lauabant formam exprimit eorum que
 per baptismum efficiuntur summi sorte

sacerdoti quod est in domino ihu. xpo. ita etiam
holocausta eorum de figuram aptissime
pretendit cum per ablutionem baptismi gratia
sacri spiritus implentur. Lauantur namque in lute
hostie. cum quis fidelium aqua baptismi
profundit. Offerunt uero in holocaustis. cum per
positionem manuum episcopi donum spiritus sancti accipiunt.
Quod uero ad portandum lute. r. sunt base facte
poterat ita iusticie interpretari. quod ministri
laurac uitalis ad eterna gaudia beati
tudinis. quod denario solent nummo figa
ri. eos quos imbuunt uocent. Verum quod
de eisdem lute distincte in sequenti
b. scriptum est. quod uidelicet quing. ex his po
siti sunt in dexteram partem templi. et quing.
ad sinistram. magis in eis quinarium nummum
sunt intuentia iusticia. In utraque etiam par
te templi sunt posite base lute. ut utraque
di. pro sacro fontis gratia designaret esse pa
denda. et quing. sunt in utraque parte. ut
sic in expositione maris quod quing. cu
bitis altum est. iam diximus demonstraret
typice uniuersa fidelibus quod per. v. sensus
corporis deliquant per lauacrum baptisima
tis esse remittenda. Sic ergo in uno mari. ru
bobus supposito unitalis exprimitur bap
tismatis. quod per apostolos erat toto orbi predi
canda. ita etiam per duos ordines lute
rum iusticie ostendit. quod gentilitas cum
iuda in unum fidei sortum per bap
tismatis erat undam colligenda. Quod autem
iii. cubitorum longitudo. et iii. cubi
torum latitudo. et iii. cubitorum altitudo.
base singule fuerit. facile intellec
tu est. Longitudo etenim ad patientiam

longanimitatis. latitudo ad dilata
tionem dilectionis. altitudo pertinet ad spe
supreme retributionis. Quatuor autem sunt
principales uirtutes. quibus cetera uirtutum
structura inninet. prudentia. scilicet.
fortitudo. temperantia. iusticia. et ideo
quatuor erat cubitorum longitudo et latitu
do basium. quod sancti predicatorum sive adu
sa mundi et longitudine erit. ac labo
rum presentium foris tolerant. seu cor in
dilectione sui conditoris suorum. primo
rum interna exultatione dilatent. semp
operam dare uirtutibus curant. prudentes
uidelicet inter bona et mala discernent.
fortiter aduersa sustinentes. cor ab appeti
tu uoluptatum temperantes. iusticiam in
operatione tenentes. Trium uero cubitorum
fuit altitudo basium. cum per exercitium
uirtutum quod cum patientia malorum et
dilectione bonorum exercere. continua
intentione ad uisionem sancte trinitatis pue
nire satagunt. Et ipsum opus basium
inuisibile erat. et sculpturam intuentiam.
Iuncturas dicitur uidelicet eas quibus per lu
terum tabule sibi inuicem conere
fuit ut scilicet. iii. sive. v. tabulis una fi
eret basis. Quales autem sculpturas
lutes inter has iuncturas id est in simi
latibus ante et retro dextra et sinistra
et super quod habuunt. subdando aperitur
cum dicitur. Inter coronulas et plethra leones
et boues et cherubim. et iuncturas si
militer desuper. Non ergo plana erat ulla
ex parte superficies basium. sed undique
uisum. iusticia sculpta figuris. quod scilicet

mtes immo uniuersa eor' suscitatioe uir
 tatiu' in omib' gram' p'tendit neq; aliq'
 illos hora inanis et uacua p'teri t in
 q' p'is uacare opibus. ul' sermombu'
 ul' certe cogitationib' desistant. **Cornu**
 las quippe in se sculptas hnt cum adu
 gssim uita p'hemis infatigabili desidi
 o anhelant. **Plectas** hnt cum int' desidi
 a uita celestis q' sursum e' nuq' fractioe so
 cietatis q' uix e' uincula dissolunt. **hnt**
 int' cornulas et plectas leones cu' ita
 ad spanda celestia int' erigit. ita ad
 dirigendos p'rimos dilatant ut in
 peccantes q'sq; qui s' comissi s' feruore
 aspe' inuectionis exere' n' tardent. **hnt**
 cum leonib; boues. q'ndo ipam inuecti
 onem corripienti. cum spu' mansuetu
 dinis ex'hibent' q'ndo in feruore argu
 endi numq' fissam habet ungu'la' discre
 te actionis. ac loq'le. nuq' uba diuine
 lectionis uelut ruminando in ore uol
 uere cessant. **Et** sup' leones et boues. q'si
 lora exere' dependetia. **Sup' leone** quip
 pe et boues lora dependet. quando sc'do
 ctos et in seueritate districtiois qua
 peccantes iudicant et in mansuetudie
 lenitatis q' penitentib' remittunt iu
 diciu' sui timent auctoris. ne forte in
 iuste ligando aut soluendo que' impia
 ia iuste ligari ipi ab eo cuius iudiciu'
 errare nequit mereant. **Et. iiii. rote p**
 bases singulas. et axes e'ri. et p' uii. par
 tes q' humeruli sub' luteru' fusiles co
 tra se inuice' respectantes. **Quatuor ro**
 te. iiii. s' eu'glicor' lib. qui aptissime

rotis comparant. q'a sic uolubilita'
 te. citissimo cursu q'cumq; ducit' curri
 t ita sermo eu'glicus uib'nte domino
 paplos uniuersas i' breui mundi plaga
 impleuit. **Sic** rota sup' impositu' s' cur
 rum a tra' subleuat et subleuatu' quo
 auriga dirig' portat. ita eu'glica p'dica
 tio mtes elector' a tra' uis cupiditatis
 in celestia desidia susp'ndit ac susp'nsas
 ad p'fectum bone actionis siue ad inuit'
 tum p'dicationis q'cumq; adiuuans
 gra' spe uoluit ducit. **Namq;** in seq'ntib'
 dr' quia tales erant rote quales solent
 in curru fieri. **Legim'** aut' de sc'is. curi
 di. r. milib' multiplex. multa letantiu'.
Sig' bases luteru' sc'i sunt doctores qui
 lauacru' nob' uite ministrant. et rote q'
 t'ne basium. iiii. sunt lib' eu'glicor'. **Quid**
 axes rotarum q' bases portant. n' ipsa
 eor'dem s' corda doctor' q' dum p'cepta
 eu'glicia sedulo intendunt eos ab
 infimor' appetitu sustollunt. uelut in
 missa rotis axes alti' basium a tra' suble
 uant. **Porro** humeruli q' rotis ante positi
 ne ab axis delabi possent ob'sistebant
 p' conua' s' p'pharum. quib' eu'glica et
 aplica s'ptura. ne cui legitimum indu
 bium forte ueniat co'firmat. **Bene** aut'
 dr' q'd humeruli qui p' uii. partes sub' luteru'
 erant posit' s' se inuicem su
 erunt respectantes. q'a nimiru' omnis
 s'ptura p'phetica s' met inuice' consen
 tanea e' ut pote uno di' spu' condita.
Quatuor aut' fuere p' bases singulas
 humeruli uidelic' iuxta numeru' ro

rarū n̄ quia. un̄ sunt tantū lib̄ p̄phe-
tici. s; q; in om̄ib; q̄ locuti sunt p̄phe-
et moyses. dictis. un̄ euāgelistar̄ testimo-
niū p̄buere. ut ex consensu utriusq; tes-
tamenti una fides et dilectio. x̄pi n̄ra om-
niū corda firmaret. **O**s q; literis int̄-
sec̄ erat incaptis summitate. et qd̄ fo-
rimsec̄ apparebat unius cubiti erat to-
tum rotundū parit̄q; habebat cubitū
unū et dimidiū. **O**s literis unius erat
cubiti p̄t̄ unitate in confessione et fidi.
q̄ om̄is in confessione pat̄ et filij et sp̄s
sc̄i baptizant̄ dicente ap̄lo. un̄ domini
una fides. unū baptisma. un̄ d̄s. et
pat̄ omnium. et ip̄m os in captis erat
summitate. ut ad celestia regna p̄bap-
tizina iter eē patefactum doceret. **I**pe
ū literis in amplitudine cubitum ha-
bebat unū et dimidiū. p̄ op̄is in unū
p̄fectione et in unū contemplatione. **I**n-
teger enim cubitus in literis p̄fectionem
bonę designat actionis. q̄m absq; ulla
dubietate habebat ille de q̄ temptato-
ri antiq̄ domini aiebat. **N**unq; consi-
derasti seruum meū iob. qd̄ n̄ sic ei si-
milis sup̄ t̄ram homo simplex ac rect̄.
ac timeis d̄m. et recedens a malo. **B**a-
tū cubitū alt̄ diuine uisionis. qui ex
parte n̄ nulla etiam in hac adh̄c uita
receptis fidelib; donari consueuit.
ut idē iob deuictō adūsario cū d̄no
loq̄ns ait. **A**udisti auris audiui te. n̄c
aut̄ ocl̄s n̄s uidet te. **S**criptū nāq; est
in sequitib;. **U**na rota habebat altitu-
dinis cubitū et semis. **E**t paulo p̄. **I**n

summitate aut̄ basis erat qd̄dam rotun-
ditas unius et dimidiū cubiti. ita fabre
facta ut lit̄ desup̄ possit imponi. **I**n-
terum quippe in unū erat cubi-
ti et dimidiū. quia in unū ea fide in
fonte uite lauamur. ut p̄ op̄a iusticie
ad uitam uitę meream̄. q̄muis sine
peccato dum h̄ uiuim̄ eē nequim̄. ipsa
ū uite celestis dulcedine gustare ex par-
te ac diligere i h̄c uitam uita. p̄fecte
aut̄ uidere nulla ratioe ualeam̄. **R**o-
te q; uno ac dimidio cubito insuauit̄.
q̄a sc̄pta lectionis euāgelice q̄lit̄ h̄y q̄ p̄fe-
cti eē uelint uiuē debeat ostendit. sp̄s
q; nob̄ et̄ne retributionis in p̄sentia de-
monstrat. ip̄am ū retributioni illi q̄lita-
tem i futuro nob̄ pandēdā simul et do-
nandā eē p̄mittit. **B**ases enī ip̄e unū
habebant cubitū. ac semissem ampli-
tudinis in summitate sui ū literes re-
cipent. q̄a ip̄i doctores summi ac mi-
nist̄ lauac̄ salutaris ope quidē p̄fecti
i h̄c uita fulser̄. s; luce contemplationis ex
parte sūt fr̄ucti. **U**n̄ et auit̄ ex parte e-
ni cognoscim̄. et ex parte p̄phiam. **L**um
aut̄ uenit qd̄ p̄fectum euacuabit qd̄ ex
parte est. **I**n h̄c modū fec̄. x. bases. fusi-
l. una et mensura sculpturaq; s; simili fec̄
q; x. literes ereos. **Q**uare x. sunt bases p̄-
acti. totidēq; eis positi literes sup̄ tā dic-
tum e. qd̄ ū una erat futura mensuraq; i
sculpta s; simili omnium basium sine lu-
terū. ū mea significatiōe factum. qd̄ equa
possint eē omnium uita doctor̄. s; in
ea pot̄ qm̄ una fides euāgelij q̄ in

tunc unū ē sacm̄tu bap̄tismi q̄ ablu
 m̄t unū idē q̄ sp̄c q̄ om̄s consecrānt elec
 ti. tam et si donationes h̄nt diuisas in
 se. ip̄o sp̄u qui diuidit singulis pur uult
 Quodginta batos capiebat lūt unū. **Q**
 uodgenari n̄m̄us solet magne p̄fectiōi
 t̄p̄um tenē. quia nimirū q̄r deni faci
 unt xl. aut sūt p̄cepta quib̄ om̄is
 n̄a op̄atio in lege diuina p̄fira ē. qua
 tuor ū eūḡlior̄ lib̄ in quib̄ p̄ disp̄n̄sā
 tiōnē dominice incarnationis celesti
 patē nob̄ ē patefact̄ int̄t̄. Et quia om̄s
 qui ad m̄st̄iū sac̄ bap̄tismatis p̄tinent
 cū fide et sac̄ram̄tis eūḡlii fructum de
 bent recte op̄ationis ostendē. apte lutes
 singuli in quib̄ holocausta lau. antur
 xl. batos capiebant. **Q**uod ū sequit̄ eratq̄
 unū cubitor̄. siue in altitudinē. siue in
 latitudinē quid siḡet̄. intellect̄ misterii
 un̄p̄m̄pti est. Lūt enim unū. iiii. erat cu
 bitor̄. ul̄ p̄t̄. iiii. sc̄i eūḡlii lib̄s in quib̄
 forma nob̄is bap̄tismi p̄fira ē. ul̄ p̄ter
 cardinales uirtutes quib̄ quisq̄; fidelis
 si ū frust̄ fidelis ē debet m̄st̄ari. ul̄ certe
 p̄t̄. iiii. mundi plagas quib̄ lauacrum
 salutis ministrat̄. dicente psalm̄iḡ pho.
 q̄s redemit de manu inimici. de regi
 onib̄ cōḡḡauit eos. a sol̄ ortu et occasu.
 ab aquilone et mari. **Q**uod ū sup̄ d̄r̄. pari
 t̄q̄; habebat unū cubitū et dimidium
 et neq̄; ibi altitudinē an amplitudinē
 siḡet̄ adiect̄. uidet̄ q̄d fundū ipsius
 lateris huius ēē amplitudinē uolue
 rit intelligi. q̄d ex m̄sura in fallor̄ ba
 ti. in q̄ posit̄ erat quisq̄; lūt facillime

conuenit. q̄ ita describit̄. **I**n summitate
 aut̄ basis erat q̄dam rotunditas unū
 et dimidij cubiti. ita fabricata ut lūt
 desup̄ possit imponi. Latitudo q̄ fun
 di in lūtib̄ unius erat cubiti i dimidij.
 ip̄a ū capacitas lūtum. iiii. habebat cu
 bitos. s; utriū in altitudine an in ampli
 tudine an in ut̄q̄; dicat qui nouit. **E**t
 constituit̄. r. bases. u. ad dextram templi.
 et. u. ad sinistram. Dextram partē templi
 et sinistram ū int̄ un̄p̄o templo. s; ante
 templum diē. ad orientale plagā uide
 lic̄ in ato antiore. q̄d sac̄dotum p̄p̄e uo
 cabat̄. Quinq̄; aut̄ posuit ad dexteram
 partem templi p̄t̄ iudos. q̄ sole iusticie
 p̄doc. — trina legis antiquit̄ uti so
 lebant̄ et quinq̄; ad sinistram. p̄t̄ nos
 qui ceco diuitius corde seruituti adhe
 rebam̄ ei qui ait. Ponam sedē meā ada
 quilonē. q̄d ē apte dice. Illis in cordib̄ re
 quiescē desiderio. q̄ a luce ūtatis et flam
 ma diuine karitatis aliena ēē confido.
Mare aut̄ posuit ad dextram partē tem
 pli. cont̄ orientē ad meridiē. et h̄ in eodē
 ato positum ē ad orientem. **Q**uod aut̄ ait
 ad dextram partem templi. hoc ē q̄d re
 petit̄ dicens. ad meridiem. **I**nḡredientib̄
 enī atum ab oriente p̄mo diuēndum
 erat ad meridiem. ū mare in ip̄o angu
 lo stabat ad lauandū sac̄dotib̄; paratū
 deinde p̄ḡredientib̄ int̄ occurrebant lu
 teres ad lauandas hostias ab ut̄q̄; par
 te positi. **I**nt̄ uos basis erat enea. ii. cu
 bitor̄ longitudinis. et. ii. cubitor̄ lati
 tudinis. et. iiii. cubitor̄ altitudinis.

in q̄ stans salomon dedicabat templū.
dein ult̄ p̄gredientib̄ occurrebat holocau-
ti cont̄ in medium atrī de in portā templi
siue uestibulū in q̄ columpne erant ere-
cta ostium templi. Qd̄ q̄ mare posuit ad
dextrā partem tēpli. siḡnat nos p̄ laua-
crū baptisimū ad regnū celeste. qd̄ iure
uocabulo dext̄e figurat̄ debere puenire.
Qui enim credidit et baptizatus fuit salu-
erit. Namq; ū dext̄a simul et sinist̄e in
bono accipiunt̄. ū iudeā. ū gentilita-
tem. ut in expositioe basium sup̄ dūm.
ū p̄sentē ecclie uitam et fut̄am. ū le-
ta seli et t̄tia. ū aliq̄ designat hūmū.
ū ū absolute in bono ponit̄ dext̄a. et̄na
sep̄uis gaudia demonstrat. — Quod
ū contra orientem posuit mare. ad ean-
dem p̄pe siḡnationē respic̄. qd̄ uidelic̄
p̄ lauacrū sac̄ fontis splendor nob̄ int̄-
ne claritatis ap̄it̄. Qd̄ ad meridianū lat̄
atrū. siḡnat fideles p̄ acceptioe sc̄i sp̄s
ad flagrantiā solere uere karitatis accē-
di. — ū enim meridianū solis. ū fuerit
in sc̄ptis et ardore dilectionis et illustra-
tionē siḡnare sp̄e sc̄i. p̄ que eadem dilec-
tio diffundit̄ in cordib̄ elector̄. **O**mnia
uasa q̄ fec̄ hyiam regi salomon in do-
mo dñi. auricalco erant. in regione ior-
danis fudit̄ ea rex in argillosa t̄ra. Ap-
te in regione iordanis fusa sunt uasa
dom̄i domini. in q̄ uidelic̄ flumine
dñi n̄r baptizari dignat̄ ē. ei q; tinct̄
undis aq̄i nob̄ elem̄ti i ablutione pec-
cator̄ conuirt̄. et quia om̄e fidelium
baptisima q̄ domino. ū fec̄ in exrem

plum celebrat̄ baptisimat̄ ipsius q̄ t̄pe
aq̄s sc̄ificauit. recte in regioe iordanis
uasa sunt dom̄i domini facta. Neq; enim
alī uasa electionis et misericordie fieri p̄-
sunt. ū et baptisima ei qd̄ illo in flumine
subit̄ respicientes et ip̄i uitali flumine
saraganū abluu. Notandū aut̄ qd̄ ū tantū
in regioe iordanis. ū et in campell̄ regi-
one illū facta ē. dicunt̄ eadem uasa siḡ-
nificant̄ multitudinem fidelium. q̄ ū
solum in iuda. ū et in omniū nationū
erat latitudie futura. expleta p̄pheta
q̄ dicit̄. gaudeb̄ campi et omnia q̄ mei
sunt. Argillosa aut̄ t̄ra de q̄ facte sunt
forme ad fundēda uasa domini. q̄ meli-
q̄m sc̄pta sac̄ de q̄ regulam b̄n uiuendi
accipim̄ ualeat intelligi. Quasi enim ar-
gilla ignib̄ durata forma uasis dñi q̄n-
ta et q̄lia fieri debeant. exhibet. cum
nob̄ sc̄ptura regulā iusticie q̄m sc̄ptū
ostendit̄. sc̄oz q; nob̄ exempla qui in
igne tribulationū inuincibiles p̄seue-
rarunt in omib̄ seq̄nda p̄monstrat.
Si uasa in domo domini electa ac p̄ci-
osa ē. cupiscim̄. es q̄ igne liq̄factum
argille formas ingit̄. q̄ uas possit ap-
tum ministris celestib̄ effici. cū ip̄i sa-
lub̄ humiliati. et flamma siue diu-
ne karitatis siue etiā humane adu-
tatis emolliati. uia patrū b̄n opando
int̄mus. ut ad p̄ma patrum b̄n cur-
rendo pueniam. **F**ecitq; salomon om-
nia uasa. altare aureū. et insam sup̄
q̄m ponerent̄ panes p̄positionis aure-
am. Altare aureum corda significat

pfectoꝝ iustoz uirtue karitatis et castita
 tis luce chorusea qꝛi sublimitati signi
 ficande etiam loe ouerit eidem altare.
Stabat enim ante ostium sc̄i sc̄oꝝ ut in
 factura tabnacli manifeste legimꝛ in q̄
 uidelicet altare n̄ ostia sanguinis ne
 q; libamina s; thymiamatha tantu in
 cendebant quoz sum ad supiora as
 cendens opiebat archam atq; oracu
 lu odore suauitatis impleuit in q̄ figa
 er pmebat sc̄oꝝ qui dū neglectis tempa
 lum rerū cupiditatibꝛ tota intentione
 celestia qꝛunt uest int̄ inuicimo ora
 culi sunt positi nec longe s̄t remoti a
 uelo q̄ templum et sc̄a sc̄oꝝ dirimunt
 quia corpe tam tiam incolunt cetum
 sc̄m interiore homine totam habet
 susatione in celis. Ascendit q; ab huius
 modi altare fumus incensoꝝ int̄ sc̄a sc̄o
 rū uel archa ē recondita cū orationes
 sc̄oꝝ flamma karitatis exercitate ad celu
 usq; pueniunt uel xpc ē in dext̄a di sedes
Honemum in h altari sanguis hostiar
 s; thymama tantu incendit quia tale
 uiri n̄ hnt oꝛa carnis et sanguini q̄ in
 ara suu cordis immolantes dño mactāt
 s; solumm lacmar et orationis ei nota
 p desiderio regni celestis offerūt **Fecit .xx.**
 q̄ altare eneu .xx. cubitoꝝ longitudi .vi.
 m̄ et .xx. cubitoꝝ latitudinis et .x. cu
 bitoꝝ altitudinis. Et quidem altare thi
 miamathi moyses fecit in heremo ha
 bens cubitum longitudinis et altum
 latitudinis et duos cubitos in altitu
 dine. Quante aut magnitudinis hoc

salomon fecit septa n̄ die s; tam qd al
 tare aureu fecit die. Constat aut q̄ tantu
 face n̄ potuit q̄ntum fec holocausti qꝛ
 si .xx. cubitoꝝ in longitudie et latitudie
 factum eet totam tēpli latitudinē im
 pleret. **Q**uō ḡ er tuus erat positum alta
 re holocausti q̄m incensi q̄ntum genie
 oblationis ac uilitate metalli ignobili
 fuit tantum q̄ntitate insure et hostiar
 frequētia p̄stabat qꝛ m̄m̄rū plures sūt
 multo quibꝛ dicatur si uis ad uitā igdi
 serua mandata q̄m q̄s audire delectet
 si uis p̄fectus ee uade et uende omnia
 q̄ habes et da paupibꝛ. **N**ec tam huius
 insura altaris ratione caret et munio.
Habet enim .xx. cubitos longitudinis
 et totidem cubitos latitudinis et .x. cu
 bitos altitudinis. **D**e q̄ quidē numero
 sup̄ in expositioe templi et uestibuli
 ei durm̄ s; et sic dicendum breuit̄ qd
 si altare holocausti illoꝝ ecclia typum
 tenet qui suū cor p̄ et animā deo cose
 ciare p̄ ignem amoris illius qꝛi p̄se
 uerantia hoꝝ in bona opatioe p̄ longi
 tudinē altaris amplitudo in karita
 te di et primi p̄latitudinē spes in
 expectatioe diuine uisionis p̄ altitu
 dinem figurat. **Q**d aut longitudo et
 latitudo altaris uel h̄oꝝ erit cubitoꝝ
 magna utiq; p̄fectionē designat eide
 inde fesse longanimitatis ac sincere
 dilectionis q̄ p̄ utiq; testamta nobi
 obseruantiā t̄bunt. **Q**uā enī quum
 uicenariū numerū complet̄ duo aut
 lib̄ mosaice legis .iiii. euēgelice lib̄tag

Et dum ad intelligentiā atq; custodiam
legis spūalem illustrante eūglu grā p
uenim; uicinarū pfecto nummum pfi
cūm; fitq; idē nummū in longitudine
et in latitudine altaris. cū corda elec
torū docente utiq; testamto et adiuuā
te ipō uno utiq; testamti auctore et
pseuerantiā boni opis etiam ī psecu
tionib; seruante et hilaritatem dilecti
onis etiā in eos qui psecunt; exhibent.
Denario aut; nummo spes celestiu pmi
orū solet designari. dño confirmante.
cū eos qui in uinea magni patifamili
as laborant. denario remunerandō eē
testat. Et idem altare qd in figā factū ē
electorū. ob sigrandā eorū uitā ppetuam.
x. erat cubitis altum. Cū ū dictum est
quia fecit salomon altare aureū. addi
tū ē continuo. et mīsam sup qm pone
rent; panes ppositionis auream. Mensa
aut; aurea scripta ē sac; spūalis intelli
gentie claritate secunda. de q; psalmi
ta dño. Paraisti inqt; ī spectu nro mīsa.
adūsus eō q; tbulant me. Ne enī nos ad
ūsarij tbulantes ad errorem inflectat.
mīsa nob; adiutor nū scieutiē celesti p q;
ī fide iūtatū s; forte mī parauit. Panes
namq; ppositionis scī sūt doctores q;
ul; opa nob; ul; ūba salutaria ad exem
plum uite pposita. semp; in diuini pa
gini q; q; bene q;rit inuenit. Unde
apte idem panes in exodo. x. u. fieri p
ceptū sūt uidelic; pte aplos. x. u. p q; m
nistrum. et nobis scptura testamti cō
dita est. et instrumti uetis dño donā

te reuelata mistia. q; nimirū numero
ū tantū idem apli. s; om̄s designati sūt
qui ūbum pdicando pabulum uite
fidelib; ministrante qd om̄s utiq; ipam
doctne formā q; apli a domino accepe
sequunt. **Q** ū in ūbis dierū legimus
q; fec; salomō mīsa. x. posuitq; eas in
templo. v. a dext. et v. a sinistri. sialas
q; aureas. ē. n; has mīsa tam ad panes p
positionis. qm ad uasa dñi ponenda
facta ē. credibile est. sialas uidelic; q; pa
rtē factas scptura refert. thumamate
ria turibula. mortariola. et cetā q; in
seqntib; legunt. Nam qd paulo p; in edē
ūborū uolumine subinfert; fec; salomō
omnia uasa domū domini et altare e
neū. et mīsa. et sup eas panes ppositiō.
ul; pluralē nummum p singulari posuit
more scpturis usitatisimo. ut in ihu
naue. filii aut; isrl; puaricati sūt manda
tum et usurpauit de anathemathe
cū achar solus et n; plures filii isrl; hoc
fecerunt. ul; certe quia panes ppositionis
solebant ante sabbatum coqui. ut ī sab
bato mor; poni possent in mīsam pposi
tionis. potuit fieri ut panes noui no
uit; cocti mor; illis mīsis imponerent.
ibidemq; nocte illa seruarent; opa. do
nec pmo mane ablati uetib; sup mīsa
ppositionis ponerent; calidi. Non aut;
hec mīsa. x. a figā unius mīse ppositionis
discrepant. Nam sic una mīsa. x. u. pa
nib; om̄sta. unanīmē totius scpture
scordiam auctoritate aplice munitā
designat. ita ū in mīto. x. mīse auree.

diuine legis et prophetarum eloquia figurate demittantur quod uel refectione nobis ubi dei qui panes positionis offerunt nobis exempla fidelium qui positores in se uasorum domini claritate et miracula ponunt. Recte autem bis quinque sunt in se. non solum quod legis lator quinque uoluntate scripsit uerum etiam quod tota testamenti uetus series uel etates seculi complectitur. Geminat uero numerus in septem quoniam et uel a dextera uel a sinistris ponuntur. tunc per incarnatione dominica eadem septem siue uel quod dei populo modo scilicet et gentili committatur siue euangelium plena figuris ostendit quod quidam antiquo dei populo uel in terra sola intelligenda esse putabat. **E**t candelabrum aureum uel ad dexteram et ad sinistram contra oraculum **xxxviii** lumina autem primo et quod lili flores et lucernas desuper aureas. Sic enim in se in typo seculi scripturae recte ponuntur quod et esturientibus iusticiam panem ubi diuinitate et uasa ministerii celestis id est uisitorum nobis actus in exemplum ponuntur ita etiam aptissime per candelabra eadem diuina eloquia figurantur uidelicet quia lucem sapientie errantibus preferunt. Hinc etenim psalmista. **L**ucerna inquit pedibus meis uel uerbum tuum domine et lucem semitis meis. Hinc etenim salomon ait quod lucerna est mandatum et lex. **Q**ue autem uel a dextera et uel a sinistris sunt posita candelabra et huiusmodi de mensis tractatum facillime patet. **C**um uero dixisset quinque a dextera et uel a sinistris conuenienter addidit et oraculum. **O**raculum namque uel erat arca ut sepe dic

tum est aditum significat parte celestis uel uel in dextera dei sedens patris uel uel archano. **E**t candelabra templi aurea sunt oraculum seposita quia diuina eloquia sunt semper ad habitationem superne ciuitatis aspectant ut huius agnitionem ac desiderium uel cordibus infundant et eos qui originem carnis ex terra habent ad appetendam premerendamque in celestibus sede perpetue mansionis accendant. **S**icut quod quid in candelabra et lucernas eorum typice distat possunt recte intelligere lucernas esse uiros sanctos qui oleo spe sancti infusi et ipsi igne dilectionis ardent in corde et primum lucem scientie preferunt in lingua. **C**andelabra autem que habent lucernas in sublimi tollunt ut longe lateque uideri possint in ecclesia scripturam esse sacram quod sanctis nobis uirtutes et doctrinam sua lectioe demonstrat. **C**ui uidelicet interpretatione arripuit sermo domini quod dicit de iohanne ille erat lucerna ardens et lucens. **P**ossunt etiam ita aptissime dicere quod lucerna diuina siue eloquia uel illud psalmiste quod et super posuimus lucerna pedibus meis uel uerbum tuum et lucem semitis meis. **C**andelabra autem lucernarum harum sancti sunt qui sua et corda et corpora ferendi domini mandatis humiliter semper intentione subponunt. **Q**uisque enim in nullo premissam sequi curat uoluntate uerum in omnibus que scriptura seculi dicat attendit etiam sub iocis mandatis satagit auscultare premissis quod candelabrum domini dei aureum aureas et gestat lucernas que casta corporis

suu mib. castas mris cogitationes. ad facie
da qd s iubet suppone contendit et h tam
fira intencioe qm candelabru nece est
firmu ad supna erectum. imposita s
lucnas n solum absq ruina. s; etiam
absq ulla stat sui motioe seruare. Qd
u cum diriss. et candelab aurea. u. ad
dextam et u. ad sinistram. cont oraculi.
ex auro pmo. addidit et qm lily flores et
lucnas desup aureas. uidet iuxta lit
tam. quia supma pars candelabre
in modu sic lily repandi deformata.
qm incandelab tabnaculi factum ee
legim. cui et stipes medius et calauer
ypo pcedit et cum sciss et speruli lilia
scbunt habuisse p plurima. Flores aut
lily ut sepe dictum e. amenitate semp
uurentis tre uiuentium designat. De
q die beate petri regnatos nos a domio
in spem uiua. in hereditatem incorrup
tibile. et incontaminatam et immar
cescibile conseruatam in celis. Et bñ lily
flores aurei incandelab sunt factio
m di. qd scpta sac sps temporalib gau
dijs ad appetenda nos bona pate cele
tis puocare consueuit et quom erectu
in altitudine candelabrum lily flores et
lucnas bt aureas incapite ita electioim
q in eadem scpta sac stinent erecto ad
supna sensu. celestia bona a domino
qsisse et pcepisse pbant. **E**t cardines
ostioi domi templi intioris sci scoru
et ostioi domi templi. ex auro erant. Si
ostia domi intioris. sci scoru anglica se
munistia. q nob de corpe egiss intiu

uite celestis reserant et ostia domusie
pli doctores sunt sci ac sacdotel. q instru
endo. baptizando. dominici corporis et
sanguinis mistia communicando. pma
nobis ecclie p sentis lumina pandunt.
quid cantines utroq; ostioy. n sensus
et corda se eorum de anglor siue homi
nu scor. quib' immobilit' contempla
tionis ac dilectionis sui conditor' adhe
rent. ut eo munistium diuinit' sibi de
legatum recte compleant. qa uolunta
te illius cui ministrant nuq oculos au
tant. Apunt enim et claudunt ostiate
pe congruo. s; nullo suu cardine tempe
deserunt. qd et angli et homines sci. si
ue in hanc uitā fidi. seu in illam speci
ei fideles atq; electos suscipiant. semp
annu in radice itne dilectionis firu te
net. **H**u bñ idem cardines ex auro ee fac
ti phibent. uidelic' ul' ppe nitu ppe cla
ritatis. ul' illius qm in diu hnt caritati.
Et p fec omie op qd faciebat salomon in
domo dñi. Per fec salomon omie op qd
faciebat i domo dñi. cu rex pacific' nri
in die nouissima omis electos resurrecti
onis in mortalitate glorificat. alioquin
qm diu stat scilicet gerit. fec quide op do
m dñi salomon. s; uidum pfiē. qa corda
elector' domi uerba bona openē. inspuat
et adiuuat. nullum tñ in hac dim
tarat uita commorantē absq peccato
ee tbit. **H**amq; hanc domū future
uite beatitudinis reseruat. pfiat n
op omie templi sui. et hoc dedicationi
aptum reddit. cum translatos de hac

mta electos suos etiam pduc ad regni.
 Qbñ signat in eo etiã qd templũ. vii. a
 nis edificatũ e octauo aut pfectũ ac de
 dicatũ e. Septem naq; dieb; omne hoc tẽ
 p uolunt octaua e dies iudicij et resur
 rehois futũ. de quib; psalmi seruis et
 undecim aditullati sunt. cui uidelicet
 temp; conuenit apte qd sequit. Et in
 tulit q scificauit dauid pat suus argẽ
 tum et aurũ et uasa. repositũq; i the
 sauris domũ domini. Argentũ namq; ad
 mtorẽ eloquentie. aurũ ad splendore
 sapientie. uasa gñalitẽ ad rationabile
 ponent creaturam. Scificatq; dauid pa
 t salomonis argentũ. cum dũs pat eloquẽ
 tes qsq; gra sui sps ad loquẽdum ubum
 eũgũ confortat. Scificat aurũ. cum uasa
 li ingenio pditos suo replens spũ ad cõ
 sideranda in lege sua mirabilia illumi
 nat. Scificat et uasa. cum omib; gñalitẽ
 ecclie filijs eiusdem sps gram largit. ad
 amanda illos et appetenda dona ppetue
 salutis inflammat. hoc aut argentũ. h
 aurũ. hec uasa scificata. salomõ infert
 in templũ. cum dñs nr uniuersali iudi
 cio omis electos. et doctos uidelicet et cetõr
 fidelium cetũ in gaudiũ regni celestis
 mĩtũt. Reponitq; uasa diuisa genũs
 argentea siue aurea in thesauris domũ
 domini. quĩdo eos q multitudĩe dulce
 dunt ei frui meruerunt. abscondit in
 abdito uultũ sui a conturbatiõẽ hominũ.
 Et apte multi sunt thesauri. in quib; ua
 sa electionis recondant. si una domũ dñi
 in q idem sũ facti thesauri. qz et una e

ecclia in q omis continent electi qũli
 bet mĩtis discernant et una ac diuisã nũ
 e pata illa celestis q electis pmittit omib;
 qmuis sic stella a stella differt in clari
 tate ita et resurreho mortuor. qd utrũ
 q uider ipse ac distributor pmiõr dñs.
 una sententia demonstrauit. cũ ait.
In domo patĩ nũ mansioẽs multe sũt
Et intulerũt sacerdotes archam federi dñi.
 in locũ suũ in oraculũ templi. in sem
 scõrũ sub t. alas cherubin. Si qdem che
 rubin ex pandebant alas sup locum ar
 ce. et ptegebant archam et uectes ei de
 sup. Cumq; eminerent uectes et appare
 rent summitates eor foris scũarum.
 ante oraculũ nũ apparebant ultẽ ex tũs.
 qui et fuerũt ibi usq; in pũtem diem.
In archa aut nũ erat aliud nũ due tabule
 lapidee qũ posuerat in ea moyses in ore b.
 quĩdo pepigit fedus domini cum filijs
 isrl. cum egredereũt de tra egypti. et cet.
Qd illata archa i scã scõr dñi. cumq; emi
 nerent uectes et appareret summitates
 eor foris scũarũ. nũ apparebat ultẽ ex tũ
 scõr hoc manifestus in paralipomenõ
 uolumine scribit. Uectum inq; quib;
 portabant archam. qz paululũ longio
 res erant. capita apparebat ante oracu
 lum. Non tam fieri potat ut ipa eor
 capita ante oraculum eminerent. qa
 minurũ necẽ erat ut clauso oraculo
 et appũso ante ostia uelo. ipi q; uectes
 tota cum archa et cherubin abderẽt
 in tũs. qd fieri nũ potat. si pminentes
 ultius uectes pducendis ad claudũdũ

. xxx.

ostius loci n̄ darent. Quorū positionē nec
humi septa n̄ sine causa s; magni intuitu
facienti tam diligenter expeditur curant. Co
stat enim q̄a domi templi interior p̄gnan
tem in tr̄is ecclesiam. sc̄a aut̄ sc̄or̄ in t̄nā
sup̄ne pat̄e felicitatē designat. ita illa
tā in sc̄a sc̄or̄ archam assumptā. xpi
humanitatē et int̄ uelum regie celesti
includit. **H**ec̄es ū quib; eadem archa por
tabat̄ p̄dicatores ubi p̄ q̄s ip̄e immotuit
typice denunciant. **H**ec̄ aut̄ in archa
urna aurea habens manna quia in
homine xpo habitat omnis plentiu
do corporalis. **H**ec̄ q; uirga aaron q̄ ex
cisa demuo floruerat quia potestas
omnis iudicandi penes eum ē. cuius
iudiciū in humilitate passionis uide. **xxxvii.**
bat̄ eē sublatū erant et tabule testam̄
ti q̄a in illo f̄o om̄s thesauri sapientie
et scientie absconditi. **A**dherabant ei
uectes quib; portabat̄ q̄a doctores qui
quidam laborabant in ūbo xpi. nūc
p̄senti uisione ogaudent gl̄e xpi. **Q**d
enim un̄ eor̄ de se dixit cupio dissol
ui et eē cū xpo. de om̄ib; utiq; sui op̄is
s̄ortib; intelligendū reliquit. **A**ppare
bant sūmitates eor̄ uectium foris ante
oraculum. n̄ semp; s; cum ostia eiusdē
oraculi ap̄iti contingeret. neq; hoc
omnib; s; hui; solumm̄ qui p̄ius ac
cedentes attendit ea q̄ int̄ erant satage
bant intueri. **I**psa aut̄ archa q̄lis et
qm̄ eēt posita. solis eist̄ oraculū in
trassent uidere licebat quia nullis
sc̄or̄ in h̄c adhuc uita posit̄ tam et

si multū in altitudine se int̄s attollent.
s; soli illius pat̄e ciues gl̄am t̄m̄bi sui
redemptoris plene contuent̄. **S**unt et
uectes cum archa in oraculo recondit̄
qd̄ absconditi sunt etiā n̄c p̄fecti q̄q;
electi qui nos p̄cesser̄ de mundo in
abditū uult̄ d̄i a conūbatiōe hominū.
q̄rum t̄n̄ sūmitates uectium n̄ nūq;
ap̄to oraculo. hui; q̄ app̄iant uisunt̄
cum p̄fectiorib; q̄b; atq; oculum sui
cordis tota intentione purificantib; di
uina gr̄a aliquid extremū de sup̄no
cuius gaudio otemplandū donant̄.
q̄a nimirū contemplatio hui; q̄ paulo
longi recesserant minime concedit̄. qui
quāto ex t̄us int̄e uagi remanent tanto
min̄ q̄ sunt in t̄na gaudia uident̄. **F**ac
tum ē aut̄ cum exissent sacerdotes de sc̄u
ario. nebula impleuit domū domini.
et n̄ potant sacerdotes stare et ministrare
p̄t̄ nebulam. impleuit enim gl̄a d̄ni
domū d̄ni. et rel. **Q**d aut̄ nebula imple
uit domū d̄ni et n̄ potant sacerdotes
stare et ministrare p̄t̄ nebulā. hec̄ s̄e
tencia sup̄bos iudeor̄ pontifices et do
ctores insinuat̄. qui dū natiuitatē xpi
sac̄n̄ta inuestigare despiciunt. debi
tū fidi sue ministium p̄ erroris ne
bulam p̄didit̄. ita eor̄ int̄el infide
litatis caligo repleuit. ut exigentib; p̄
p̄is int̄a n̄ agnoscant cultum credu
litatis. **N**ebula ḡ sinagogā domum
d̄ni impleuit et sacerdotes p̄t̄ nebulā
ministrare n̄ potant. q̄d dum i testa
m̄to ueti sens̄ mysticos lit̄e uelam

ne cooptos int' obscuros allegoriar' cali-
 gnet' inuestigare despiciunt debiti fidi-
 sue ministerium p'p' nebula p'didit' q' b'
 et t' in nebula doct'ie sue uocē domini
 p'culit. cum de re etiam apte narrauit.
Quod ē enim lucidi q' ego et pat' unum
 sum' quid apte q' ante abrahā ego sum'.
Sed q' auditor' m'ces infidelitatis caligo con-
 plentat. q' emissum solis radiū in t'acēt
 abscondebat. Et dedicauit templū dñi
 rex et filii isrl'. Templū dñi scā est ecclia.
 sic sup' ostensum ē. hanc dedicauit rex
 xpc' q'ndo sanguine suo eam munda-
 uit et sp's sc'i grā scificauit ac diuisis
 uirtutum donis multiplicauit. hanc
 dedicant et filii isrl'. scdm qd' un'quisq'
 fidelium. scdm s' donū collatū a dō ubi
 p'dicationis et uirtutū opib' primos suos
 q'scūq' ualet ad meliora et p'fectiora cō-
 uertere. satagit. Templum enī dñi ait
 ap'ls sc'm ē qd' estis uos. **S**ed hanc scificati-
 onē rex et p'p'ls cap't et imbra nō eq'lit p'
 ficunt quia de xpo iohes ait de plen-
 tudine ei' nos om'is accepim'. et grāmp
 grā. hinc paul' ait. Neq' q' plantat ē
 aliquid neq' q' rigat. s' qui incrementū
 dat d's. **S**ed q'ntū ualeat hominis dedica-
 tio. p'dictus ap'ls subsequēter ponit di-
 cens. Qui plantat aut' et qui rigat. unū
 s'nt. Un'q'sq' aut' p'p'am mercedē accipiet.
 scdm suū laborē. Si enī suū adu'to-
 res. dī ag' cultura estis. dī edificatio estis.
 et cetera. Igit' ip'e scificat suū templū q' d's
 et domū inhabitando. uos aut' digne
 habitatiōe ei' conūsando. Sequēter. **I**ndie

illa scificauit mediū atī. qd' erat ante
 domū dñi. fec' quippe ibi holocaustū
 et scificiū et adipēs pacificor'. q' alta-
 re erem qd' erat corā dño. nūū erat. et
 cape nō poterat holocaustū et scificiū
 et adipem pacificor'. **Q**uod ē qd' salomō
 scificauit mediū atī. offerens ibi holo-
 caustum. p'p'ea q' altare erem qd' iuxta
 o'stitionē legis ante fores templi po-
 sitū erat nō poterat totū cape' nō qd' r'p'e
 ea q' in lege p'p' infirmitatē ei' p'fici
 nō potant. nunc in ecclia catholica ple-
 nit' gerat. **I**psa enim ē actum domi dñi.
 quia p' ip'm ingressus patet in templū
 dñi in ierusalē iudelicē celestem. Quia
 g' holocausta et scificia omnia i' alta-
 ri typico uetis testamti nō potuerūt offer-
 ri. eo q' omnia ibi fig'alit' fiebant. rex nō
 et sc'dos erexit nouū altare fidi in
 ecclia catholica. in q' pingua holocau-
 ta et scificia acceptabilia cotidie spu-
 alit' dō offerunt. hinc ē qd' domū rep-
 bant uet' scificiū p' p'ham ait. holo-
 causta et sanguinem uictimar' uoluit.
 Et item in psalms. Scificiū laudis
 honorificauit me. et illic tē ē q' ostendū
 illi salutare dī. **F**ec' g' salomō in tempe-
 illo sollempnitatē celebrē et om'is isrl'
 cum eo. multitudo magna ab in'itu
 emath. usq' ad riuū egypti coram dño
 dō nro. **Q**uod d'r q' fec' salomō festiuitatē
 celebrē et om'is isrl' cū eo multitudo ma-
 gna ab in'itu emath. usq' ad riuū e-
 gypci coram dño. p' in'itum emath sep-
 temptonalē t're rep'missionis plagam.

primū siue torrentē egypti ut ūba di-
erum nominat designat australe de
quib' aliq' lati' ex ūbis scī ieronimi po-
nē grū puto eē lectori. **S**criptū ē in libro
nummōz in q' omnis t'ra rep' missionē
p. iiii. plagas breui sermone diuidit.
Part' meridiana incipiet a solitudie
sin q' ē iuxta edom. et habebit t'minos
contra orientē mare salissimū q' ōcu-
bunt australe plagā p' ascensum scor-
pionis. ita ut transeant senna et pue-
niant in meridiē usq; ad cades barne.
unde egredient' confinia ad uillā nomi-
ne addar. et tendit' usq; ad asemona. i-
bitq; t'minū p' girum ad semona usq; ad
torrentem egypti. et maris rub' litore
fines. Pro quo in ultima uisione p'phe-
iezechielis ita dicit. **P**laga aut' australis
meridiana a thamar usq; ad aq's ma-
ribath idest contradictionis. **C**ades q; et
torrentis usq; ad mare magnū. q' signat
latissimā solitudinē. sin q' est iuxta edō
et in mari rub' t'minū ōcuire et p' ascē-
sum scorpionis. et p' senna cades bar-
ne. et atum siue uillā addar et semona.
puenire usq; ad torrentem egypti qui
iuxta urbē ruocorruā mari influit.
hic ū t'minū plage australis incip' a tha-
mar. q' urbs in solitudie ē qm et salo-
mon miris opib' extruxit et hodie pal-
mirā nuncupat. ebraicoq; sermone
thamar dicit. q' in ling' nra palmam so-
nat. usq; ad aq's contradictionis cades
qm in deserto eē n' dubium ē. et torres
ingredient' mare magnū. hocq; egypti

palestine qd' p'tendit litorib'. **S**equit'
in lib' nummōz. **P**laga aut' occidentalis
a mari magno incipiet et ipō sine clau-
det. hoc ē a mari usq; ad mare. a torre-
te uidelic' ruocorruē qui in mare in-
fluit usq; ad eum locum ū ē emach
urbs syrie. **C**ui' in hē plaga. et nom' po-
nit iezechiel. et plaga inqueus mari'
mare magnū a cōfimo p' directū doni-
uenas emach q' nunc epiphama no-
minat. ab antiocho crudelissimo tirā-
nor' nomine commutato. Nam cogno-
nium habuit epiphanes. porro ad
septentrionalem inq' partem a mari
magno t'minū incipient' puenientel'
usq; ad montē altissimū a q' uenit e-
mach usq; ad t'minos sedada. ibuntq;
sfinna usq; sephrona et uillamenan.
Hu' erit t'minū in platea qui lolis dicit'
hebrei septentrionale plagam incipe-
a mari magno qd' palestine pheucil
et syrie q' appellat' celecilitie que p'ten-
dit litorib'. et p' egyptum tendit ad li-
biam. **Q**d aut' dicit' puenientel' t'minos
usq; ad montē altissimū. idem ebi au-
lumanē ul' amanū montē significa-
te. ul' taurū. qd' nob' uidet' uerul' ibē
q; inquit sfinna usq; ad sephrona. q'
ob rem hodie zephuim opide cilicie
uocant. **Q**d aut' sequit'. et uillamenan
p' q' in ebreo septimē a serenan qd' int'
p'tat' atum fontis. t'minū ē damasci. **H**u'
dicit' iezechiel. et erit t'minū a mari usq;
ad atum enon siue a ser eman t'minū
damasci. et ab aquilone ad aquilonē

plaga septemprionalis. Inde metabuntur
inquit fines contra orientalem plagam de
uillaenan sephama. et de sepham descen-
dent tinnu in rebla extra fontem inde
puerunt extra orientem ad mare che-
nerech. et tendunt usque ad iordanem. et
ad ultimum salissimum claudunt mari.
A fine ergo septemprionalis plage. hoc est
a uillaenan tendunt fines usque ad sepha-
na. quam ebrei appamiam nominant. et de
appamia descendunt tinnu in rebla que nunc
sirie uocatur antiochia. Et ut scias reblam
hanc significare urbem. que nunc in Siria
coele nobilissima est. sequitur contra fontem
quem prospiciunt est signare dafnen. de quo fonte
supradicta urbs aquis habundantissimi-
sime fruitur. Inde inquit puerunt tinnu contra
orientem ad mare chenerech. id est ad
stagnum tyberiadis. mare autem dicitur cum ha-
beat dulces aquas iuxta idioma septemprionalium
congregationes aquarum appellant maria. et
tendunt inquit usque iordanem. et ad ulti-
mum claudunt mari. uel mortui. uel ut
alii putant lingua maris rubi in cuius lit-
tore achila posita est. Quod autem sequitur in libro
regum quod. vii. diebus. et vii. noctibus. id est
viii. diebus predicta festiuitas a salomone
et filio israhel celebraretur. et in die octaua di-
missus sit populus. inueniendum quoniam in uersu die-
rum de eadem re scriptum sit. fecit ergo salomoni
sollemnitatem in tempore illo. vii. diebus. et
omnis israhel cum eo. ecclesia magna ualde
ab inuicem mach usque ad torrentem egyp-
ti. fecitque die. viii. collectam eo quod dedicasset
altare. iiii. diebus. et sollemnitatem celebra-

diebus. vii. Igitur incesimo tertio mensis septimum.
dimisit populum ad tabernaculum suum. Sed; puto
non aliud hic uelle intelligi. nisi quod explicitis
diebus. vii. dedicationis templi. subsequenti
fuit dies scenophagie. que a quinto decimo
die mensis septimum secundum legem inchoabat
et in die uicesima secunda finebantur. Usque
ergo festiuitatibus rite pactis. et scenophe-
giarum. viii. die finita. dimisit rex salo-
mon populos ad sua. letantes atque gaudium
res super bono quod fecerat dominus dauid et
salomoni et israhel populo suo. Cui sensui ui-
detur iosephus sumragari. ita dicens. Di-
misit ergo salomoni ecclesiam cum sacrificiis
celebratis. pro se et pro uniuersis hebreis. id est
uitulos quidem. xxii. milia. oues autem xxx.
milia. Tunc enim prius in templo celebra-
ta sunt sacrificia. et in eo epulati sunt omnes
hebrei. cum uxoribus suis et filiis. Insuper etiam
et festiuitatem que uocatur scenophagia facies.
ante templum clare iunius et magnifice
diebus. viii. rex cum omni populo suo pariter
epulatus est. Cuiusque huiusmodi fuerunt sufficienter
exhibita. nichilque deeret circa pietatis di-
uine culturam. dimissi a rege singuli
ad propria remeauerunt agentes illi gratias pro
tanta prudentiam quam habuissent. et opera que
fecissent. et orantes dominum ut eis regem prebe-
ret longeuo tempore agebant reuerentem.
cum gaudio sublimiter et cum delecta-
tione ymnos decantantes. ita ut in ea
iocunditate sine labore ad propria remea-
rent. Miratur autem hoc quod salomoni com-
pleto opere templi festiuitatem celebrare fecit
et omnis israhel cum eo multitudo magna

ab initio emach usque ad rivum egypti cor-
ram domino dicitur significat unum gaudium
secundum quod cum rege suo christo uero uidelicet
pacifico perpetually habent. **Hec** non et
loca ipsa quibus terminus terre israel descripta sunt
emach uidelicet et rivus egypti hunc sig-
nificationem non contradicunt. **Emach** enim
interpretatur domini uitas et rivus siue tor-
rentem egypti intelligere possumus mortem
temporalem quod hanc in egypto id est in
tenebris illius mundi consistens nullus
euadere potest propheta attestante qui ait.
**Quis est homo qui uiuit et non uidebit mor-
tem.** **Non** de ipso mediatore dei et homi-
num in psalmo septimum. **De torrente**
in uia bibit propterea exaltauit caput. **Torrentes**
fuit turbulenta iudiciorum persecutio de qua
dominus christus bibit in uia id est in uita
hac dum corpore percutitur sed dum in uia
dicitur illata uis ostendit et uelocissimus
transit indicat per quam inmerentes uehi-
solent ad aliam mansionem. **Christo** enim
propter glorie meritum passionis datum est
nomen quod est super omne nomen ut in nomine
eius omne genua flectantur celestium terre-
strum et infernorum. **Omnes** ergo israel a riuo e-
gypti usque emach festum celebre cum
salomone faciunt quod sancti pro fine presen-
tis uite ueraciter eternis gaudijs cum domino
christo perficiunt. **Quod** autem in et uel diebus
festiuitatem celebrant significare potest quod
electi per septiformem specie sancti gratiam illum-
nati mundo in hac uita que septenario
dierum numero discurrit gaudent in
spe et tunc in sabbato uel hoc est in futuro

animarum requie gaudent in ipsius ue-
ritatis perceptione. **Quod** autem sequitur in die
vulgi salomonem dimisisse populum qui bene-
dicentes regi profecti sunt singuli in ta-
bernacula sua letantes alacris corde super
omnibus bonis que fecerat dominus deus seruo sy-
on et israel populo suo significat pro fine uitae
uite proque sabbatismum a numerum sanctarum
que nunc quiescunt ante diem iudicii in
octaua etate hoc est in die resurrectionis
sanctos recepturos corpora immortalia et
in mansionibus celestibus quodque secundum meri-
torum qualitates collocandos non semper ala-
cis corde letent gaudentes et laudantes de-
um super omnibus bonis que in domino christo pa-
ter omnipotens contulit populo christiano. **Dedit**
rex salomon yram et oppida in terra gali-
lee egissusque est yram de tyro ut uideret
oppida que dederat ei salomon et non pla-
cuerit ei et ait. Hec tunc sunt ciuitates que
dedisti mihi frater. **Et appellauit eas chabil**
usque in diem hanc. **De hoc iosephus ita**
narrat. **Ornatum aurum et argenti ty-**
ri rex ad edificium contulit insuper et
ligna cedrina et cyprina que salomone
magnus quodque cupiditate redonauit
mittens ei per annos singulos tunc in
num et oleum quibus marime reb eo
quod habitaret in insula sic per diximus
indigebat. **Ad hec autem et ciuitates ga-**
lilee regionis et numero non parua in uo-
positas condonauit que cum cecidisset
atque considerasset displicuisse que ei donum
mittens ad salomonem dixit se ciuitatibus
non egere et ex tunc hec appellate sunt

tra gabalon. et in interpretatum ling
 phœnica displicere significat. **S**. cabul q̄ ger
 m̄ interpretat. ut in libro ebraicō nominū
 inueniunt. q̄m̄ autē hoc nom̄ displicere
 significat n̄ inueniunt. n̄ forte q̄d p̄ yroniā
 dictum sit. q̄i ger m̄ cum plenitudine
 fructuū n̄ afferret. **E**dificauit q̄ salo. **xxxii.**
 mon gazer et bechoram inferiore et
 baalath. et palmiram in t̄ra solitudinis
 et om̄s uicos. q̄ ad se pertinebant. et que
 erant absq̄ muro munuit. et cet̄a.
Vrb̄s ū q̄ edificasse salomon d̄r. hoc
 ē mello et murū ierlm̄. ezer. magedo
 engazer. bechoron. baalath. et palmi
 rā. sc̄e ecclie decorem significat. quā
 uer salomon in iocunditate regni su
 i ad laudem et sempiternam leticiā s̄
 p̄parauit. **I**nt̄pretat̄ autē mello adimple
 tio. ezer separat̄ ul̄ sc̄ificat̄. magedo
 cenaculum et gazer. p̄cisio ul̄ diuisio.
 bechoron domus montū. et baalath
 ascendens interpretat̄. **S**. c̄a q̄ tr̄ctia ip̄a ci
 uitas d̄i unū ē. n̄ complet̄ cotidie d̄i
 uoluntas. hec separata ab om̄i errore
 infidelitū sc̄ificata ē in fide et bonis
 opib̄. ubi reflectio uirtutū. hec discer
 nit mundū ab immundo. uirtutes a
 uicijs. et dom̄ ē montū. id est habita
 tio sc̄or̄ et fructu iusticie. sic pal
 ma florens ascendit de uirtute in uir
 tutē ut uideat d̄m̄ deor̄ in syon. **O**m̄
 uicos q̄ ad se pertinebant. et q̄ erant abs
 q̄ muro munuit salomō. q̄. xpc̄ ce
 tus fidelium suor̄ gr̄e sue p̄tectione
 ita munuit ut hostib̄ sp̄ualib̄ insu

perabiles semp̄ existerent. **U**niūsu po
 plū qui remanserāt de amorreis et de
 cetheis et pherezis. et euēis. et iebuseis.
 qui n̄ s̄t de filijs isrl̄. hor̄ filios qui re
 manserāt in t̄ra. q̄s se h̄c n̄ poterāt fili
 i isrl̄ extirpare. sc̄e salomō tributarios
 usq̄ in diem h̄c. **D**e filijs autē n̄ statu
 it salomon seruire quēq̄. s̄ erant uir
 bellatores et minist̄ eius et p̄ncipes et
 duces. et reb̄. **U**niūsu pplū q̄ n̄ fuerant
 de filijs isrl̄. sc̄e pacifici n̄ tributarios.
 eum eos qui n̄ s̄t in filior̄ numero. s̄ in
 seruii odicione positi in potestate su
 a continet. et singulis utit̄ ad ip̄um
 seruiciū. **S**ive enim iudei siue gentile.
 siue heretici in eī dominatiōe consistūt
 quia ip̄e uniuersor̄ dominator ē. et eis
 utit̄ ad suā uoluntatē. in cuī uolunta
 te uniuersa s̄t posita. et n̄ ē q̄ possit re
 sistere uoluntati eī. **T**ales h̄c i multas
 adūserūt. tam̄ frequēt̄ usib̄ seruiunt
 ecclie. cū in p̄senti tempe necessaria
 tribuunt. et de reb̄ suis solatia p̄bent.
De filijs autē isrl̄. hoc ē qui n̄ ancille fi
 lij s̄t. s̄ libere. q̄s ip̄e filius d̄i sanguine
 suo libauit. non constituit salomon
 n̄r seruire quēq̄. quia neminē cogit
 ritū gentili uiuere. neminē cerimo
 niis uetis legis temporib̄ noui testa
 menti seruire. s̄ uiros bellatores ē. qui
 cont̄ sp̄uales nequitas scuto fidi et
 gladio sp̄s dimicant. et minist̄ suo
 fieri. hoc ē sp̄uale obsequiū i bonis
 opib̄. s̄ p̄bere. et p̄ncipes et duces sci
 licet ut b̄n̄ s̄ p̄ncipent̄ et carnis la

cunam doment. **Q**uod autem sequitur erant
principia et super omnia opera salomonis pre-
posita quingenti quinquaginta. quae habe-
bant subiectum populum et statuta operibus im-
pabant. quid significat nisi quod huius qui spiritus sancti
gratia legis domini scientiam habere merentur ipsi
et semetipsos et alios bene regere possunt.
Quinquagesimo ergo die post pascha et in
ueteri testamento Ierusalem in sinu tributa est et
in nouo super apostolos et eos qui cum ipsis
erant spiritus paraclitici ueniunt. **O**fferbat quoque
rex salomon tribus uicibus per annos singu-
los holocausta et pacificas uictimas su-
per altare quod edificauerat et adolebat thymi-
amama coram domino. **O**fferbat quoque pacificas
tribus uicibus per annos singulos holo-
causta domino cum in uicibus suis per sancti-
tatis fidem hostiam acceptabilem ex-
hibet domino. **O**fferunt enim unusquisque fidelem
holocausta domino cum corpus suum castigando
macerat et tota desideria carnis ig-
ne spiritus sancti consumere festinat. **O**fferunt
pacificas hostias cum bonorum operum
munus exhibet. offerunt uictimas cum uo-
ta labiorum suorum in laudem domini exprobandit.
Et haec omnia super altare quod edificauerat
domino offerre debet quia in ara cor-
dis tui decet ignem diuinum semper ardeat.
hoc est flamma caritatis semper ferue-
re. quaeque in abstinentia. quaeque in opa-
tione bona. quaeque in quietarum actione
laborat iustum est ut totum in suau-
tate spiritus sancti offerat domino. sicut adolebit
thymiama coram domino. quando orationem
pura in cordis secreto preparat domino. et ea

quae sunt digna et domino placita postulat.
Secum qui transitoria poscit et quae ad lux-
um seculi pertinent. nisi coram domino adolere
thymiama dicitur. quod nisi impura conscientia
orare compescat. **C**lassem quoque fecit rex salomon
in asiongaber. quae est iuxta ailam in litore
maris rubri intra idumaea. misit hiram
in classe illa seruos suos uiros nauiticos
et gnaros maris cum seruis salomonis.
qui cum uenissent in ophir. sumptum
inde aurum quodringentorum uiginti tale-
torum detulerunt ad regem salomonem.
Asiongaber fertur esse insula. haud procul
ab ailam in rubro mari. uel classis iosaph
at uel tempestatis acta est. **O**fir autem no-
mine prouinciae ex ophir uno de posteris
eber nominata. est cuius stirpe ueni-
entes a fluuio cofe. usque ad regionem
indie quae uocatur ihera habitasse referuntur.
ut iosephus narrat. **C**lassis itaque
quam fecit salomon in asiongaber. quae festi-
nantes aut fortes. siue uiriliter interpretatur.
non aliam esse puto quam ecclesiam fidelium.
quae in mari istius mundi posita stu-
dium impendit thesauris sapientiae
et scientiae opesque uirtutum adquirere.
uel sunt serui huic nauitici et gnari
maris cum seruis salomonis. dum gen-
tiles singulari sapientia eruditi cum
hys quae in lege moysi precepta sunt in uita
te fidei sociantur. **H**os ergo salomon noster
in ophir quae interpretatur infirmitas mittit
ut sumptum inde aurum ad se deferant
cum in humilitate litore sensum per-
o- uibet quere et sic accepta summa

quadringentorum et talentorum auri ad regem
 deferunt. cum sensu precioso historie.
 allegorie topologie atque anagogen in du-
 obus testamentis inveniunt. et cum sa-
 pientie et consilio diuino asseribentes
 tribuit. **S** et regina saba audita fama
 salomonis in nomine domini uenit tempore
 tate eum in enigmatibus et in glossa ieru-
 salem cum multo comitatu et diuinitus
 camelis portantibus aromata et aurum
 infinitum numis et gemmas preciosas ue-
 nit ad salomonem et locuta est ei uniuersa
 que habebat in corde suo. et cetera. **R**egina
 autem auisit que a finibus extremis exortata
 uenient salomonis audire sapientiam
 concupuit iam tunc uenturam de genti-
 bus ecclesiam desiderantem christum figurabat
 que iuxta prophetam circumamicta est uarieta-
 te in uestitu deaurato et populi sui et pa-
 tris domini oblita. curiebat barbara gen-
 te non animo que in apto pegna fuit. sed in
 occulto fieri sanctorum cuius optabat non
 solum celesti primo resurrectionis be-
 ate. sed etiam potestate apostolica de iudicis ad
 ulterius iudicandis ipsius ore iudicis dig-
 na censeat. quia christum in salomone mira-
 ta. uerum regine celestis affectum ima-
 gine mystica ecclesie prouidentis impleat.
 Hinc ipsa regina saba uiso salomone et
 gloria eius. stupens super prudentiam eius dicit.
Verum est sermo que audiui in terra mea super
 sermonibus tuis et super sapientia tua.
 et non credebam narrantibus mihi. donec ipsa
 ueniret uidi oculis meis. et probaui quod me-
 dia pars in nuntiata non fuerit maior

est sapientia tua et opera tua. quam rumor
 que audiui. **Q**uod bene conuenit sancte ecclesie
 que auditis miraculis christi. puocata est
 ad querendum eum. sed per quem ad ipsum puenit
 per baptismum et fidem. confidat. sancte scriptura
 ture testimonij. diuinitatis et poten-
 tiam agnoscent. parum ei uidetur esse omne
 quod ante de eo narratum est in compa-
 ratione precepte gratie. uenit et ammirando
 in laudem eius erumpit dicens. **B**eati ui-
 ri tui. et beati serui tui qui stant co-
 ram te semper et audiunt sapientiam
 tuam. **S**it dominus deus tuus benedictus cui com-
 placuisti. et posuit te super thronum israel
 eo quod dilexerit te dominus israel in sempiternum.
 et constituit te regem iudicium et iusti-
 ciam. **H**uius que similia et psalmista in
 desiderio regni celestis exardens. ex p-
 sona sanctorum protulit dicens. **Q**uia ama-
 bilia sunt tabernacula tua domine uirtutum.
 concupiscit et deficit anima mea in a-
 ta domini. cor meum et caro mea exultauit
 in domino uiuum. **E**t paulo post. **B**eati autem qui
 habitant in domo tua domine. in seculum
 seculi laudabunt te. **I**lle ergo beati et uere be-
 ati sunt quorum rex est christus. et que eterna uisio est eius. **P**erfructus me-
 eius qui habet cum patre et spiritu sancto conspi-
 cere et sapientiam per quam ipse mundus in cor-
 de dignatur se ostendere. perpetually percipe-
 letant. sicque probabunt uerum esse hoc quod
 scriptum est quia non oculus uidit. non auri
 audiuit. nec in cor hominis ascendit
 que preparauit deus diligentibus se. **R**ex autem
 salomon dedit regine saba omnia que
 uoluit et petijt ab eo. exceptis hijs que

rent. et gl'am.

ulē optulerat ei munē regio: quia pa-
cificē n̄ uere regine ecclie uidelicet siue
omnia q̄ petit dabit: de q̄ scriptum est.
Desiderium anime ei tribuisti ei: et uolun-
tate labior̄ eius n̄ fraudas eam. Et in
euāgelio ipse dicit. Quęcūq; petieritis pa-
trem in nomīe m̄o dabit uob̄. Non so-
lum autē ea q̄ petunt̄ immo etiā illa q̄
humana fragilitas aut nescit aut n̄
p̄sumit petere ḡtūto munē largitur.
xxxiiii **F**ecit rex de lignis thuris fulera dom̄
dñi et dom̄ regie et cytharas et lyras
cantorib;: n̄ sunt allata huiusmodi
ligna thura: neq; uisa usq; in p̄sentē
diem. De q̄ iosephus ita narrat. Eodē
ū tempore delati s̄t regia trā q̄ uocat̄
aurea lapides p̄ciosi et ligna pinea
quib; usus ē ad fortitudinē templi
domūq; regalū et instrumta musicor̄:
fecq; ex eis cytharas et nablas: ut dice-
rent ymnium dō leuante. Omnū ū rerū
q̄ fuerit q̄cumq; tempore regi delat̄: ea
q̄ illo die deuēcta s̄t magnitudinē et
pulchritudinē p̄cellerant. Nullus ḡ arbi-
trēt̄ quia ligna pinea: q̄ nunc p̄t̄ p̄-
cia uendentū sic appellant̄ illis uici-
na sunt. Illa siquidē uisione rotunda
q̄ pinea sunt: s̄ multo candidiora et
ualde fulgentia. Hoc autē dixi: ut null̄
naturam uere p̄n̄ ignoraret. Bene autē
dē qd̄ salomon rex de lignis p̄ciosis mi-
nus fecit fulc̄ dom̄ dñi et dom̄ regie
et cytharas lyrasq; cantorib;: q̄ condi-
tor n̄r ligna p̄ciosa: hoc ē doctores
sc̄os: q̄rū uiror̄ fidi nūq; marēscit: n̄

folia ūbor̄ decidit: s̄ qui fructū bono-
rū opum reddunt tempib; suis ad nu-
m̄ domus dñi et dom̄ regie. hoc ē ad
confirmationē ecclie sue p̄mitte: ut eor̄
undiq; uallata doctrinis atq; exempli
ruinam error̄ et scelum n̄ sentiat. Ta-
lesq; uiri doct̄us atq; exemplis merito
cythare et lyre ad laudandum dñm
fabricati dicunt̄: quia om̄ia q̄cumq; fe-
cerunt p̄spabuntur: et laudem dñi int̄
adūsa et p̄s̄pa corde ore simul et ope
p̄nunciare n̄ cessant. **H**u salm aplm q̄
quid agunt in ūbo aut in ope: omnia
in gl̄am dñi faciunt. De quib; ex p̄sona
dñi p̄ p̄ham d̄r. **S**up muros ierlm cō-
stitui custodes: tota die et tota nocte
n̄ tacebunt laudare nom̄ dñi. **F**ec̄ q̄q;
rex salomon ducenta scuta de auro
puro: sexcentos auri scelos dedit in lam-
mina scuta unius: et trecentas peltas
ex auro p̄bato: trecente enī mure auri
unā peltā uestiebant̄: posuntq; ea rex
in domo silue libani. **I**n ūbis q̄ dierū
ta scriptum ē. **F**ec̄ ḡ salomon rex ducen-
tas hastas aureas de sūma sexcentor̄
aureor̄: qui in hastis singulis ex pende-
bant̄: trecenta q; scuta aurea trecento-
rū aureor̄: quib; tegebant̄ scuta sigla:
posuntq; ea rex in armamentario qd̄ erat
consitum nemore. **S**cuta ḡ simul et ha-
te auree quib; utebant̄: sicut i sequētib;
ostendit̄ duces q̄ ex cubant̄ ante ostiū
dom̄ regis: quid sigent̄ n̄ armaturā
sp̄uale q̄ h̄nt p̄dicatores sc̄i: q̄ custodi-
unt domū dñi: et ex cubant̄ ad ostiū ei

ut callidis insidiatoribus includat aditu
 ne decipiant innocentes. De quibus in can-
 tico cantorum scriptum est. Lectulum salomo-
 nis. hii fortes ambiunt et fortissimi
 isrl. omnes tenentes gladios. et ad bella
 doctissimi. quia et presentem ecclesie quiete
 ac pacem. predicatores sancti sunt hereticorum
 mentem incursum. et mentem celestis pate-
 regem perfectiores quique pura intentione
 speculantur. Bene autem iterando adiungit.
 et fortissimi isrl. Isrl quippe iuxta iudeos
 dominum interpretatur. Omnes quidem qui ad diuine
 visionis gaudia tendunt recte isrl no-
 mine censentur. sicut fortissimi inquit in eis
 sunt. utique illi qui sine celestis dono specu-
 lationis sublimantur. seu predicationis im-
 missioni recte pagendum suscipiunt. Quia
 apud seragenario sunt nummo designa-
 ti. quia tales nimirum denarium eterne reci-
 bitionis per perfectione bone operationis
 expectant. Omnes tenentes gladios et ad
 bella doctissimi. illos tenentes gladios
 de quibus dicit apostolus. Et galeam salutis as-
 sumite. et gladium spiritus quod est verbum dei. Ad
 illa bella doctissimi. de quibus idem amo-
 net dicens. Induite uos armatura dei
 ut possitis stare adversus insidias diabo-
 li. quia non est nobis colluctatio adversus carnem
 et sanguinem. sed adversus principes et po-
 testates. et cetera. Et recte doctissimi. quia
 magna bellandi arte indigent. qui
 carne inclusi in terris positi contra ipsa
 haereticorum in celestibus certant magna arte
 imo magna dei gratia indigent cum sunt archa
 glim tot milibus annorum ad bella exerci-

tatum. carnis fragilitas pugnat. Rec-
 te ergo ducuntur haste de summa serena moy-
 sior facte sunt quia patres utique testa-
 niti doctrina et operatione perfecti esse no-
 cuntur. tum quia sermone docuerunt. boni
 exemplis probaverunt. nec non et trecenta scu-
 ta quorum singula trecenti aurei uestie-
 bant perfectam fide eorum signant. quia in sancte
 trinitatis confessione habebant. Bene
 ergo custodes domus di hastas et scuta aure-
 a portant. quia sancti predicatores qui sunt
 ecclesie sancte custodes. claritate supernae sapi-
 entie splendentes. et ubi iaculis ofo-
 diunt et scuto sancte fidei tela nequissimi
 ignea repellentes erunt. Quod autem adiu-
 git posuit ea rex in domo silue libani.
 apte huic missio congruit. Quid ergo sil-
 ue libani. nisi gentium ecclesiam signat. quia fa-
 tu superbie absensa in fabrica domus dei
 convenienter aptatur. Unde et per psalmistam
 dicitur. Ecce audivimus ea in effrata. iue-
 nimus ea in campis silue. Et res. **F**ecit
 etiam rex salomon thronum de ebore quon-
 dem. et uestiuit eum auro filio nimirum
 qui habebat ser gradum. et summas tro-
 ni rotunda erat in parte porte portis.
 et duae manus hinc atque inde tenentes
 sedile. et duo leones stabant iuxta ma-
 nus singulas. et rursus leunculi stantes su-
 per ser gradus. hinc atque inde. Solui ergo quod
 rex salomon fecit bene ecclesia sancta intelligi-
 tur inquam pacifice nostris regnans iudicia sua
 facere dimoscit. quia anima iusti sedes
 est sapientie. Et bene de ebore illud factum
 esse memorat. quod non ad solas diuitias in-

xxxv.

in gnm aptatum: s. qm elephans cui
hec oia sunt inuicem castitatis asserit: qui
int q' h' r' pedia et sensu plurimu ualeat
et r' r' p'ant' miscetur femine sue. et o
uige scda n' uat' hoc pudicis anima
b' decent aptatum e' quia ille ebur fu
isse noscunt q' p' castitatem. r' p' dnt
p'cepta secute s' hanc uestiuit auro
fuluo nimis. q' splendore g'le sue i' ea
claresce' fec' cu' p' signa et mirac'la ma
iestatis sue potentiam ostendit. **H**abe
bat aut' t'ronus iste. vi. g'dus. Quid p'
senariu' munim' n' bonor' opum p'
fectio designat'. **S**ex dieb' fec' ds' mun
di ornatu'. et. vii. requieuit ab opib'
suis. **S**iquidem et senariu' p'm e' inuicem
r' q' suis partib' p'fectus ee' dimoscitur
Habebit eni' medietate. iii. t'riam par
tem duo. sextu' unu' unu' u' duo et. iii.
vi. fiunt. **I**git' q'd et. vi. etatib' mundi
ostat' i' quib' licet opari. quisq' u'
ad celestem patriam p'uenire deside
rat bonis opib' ascendere festinet. q' p'
n' bonis actib' ascendat' illuc inuicem
p'uenit. **S**equit' **E**t s'imitas t'roni ro
tunda erat in parte posteriori. **Q**uid
eni' rotunditas t'roni i' parte postiore
n' req'e' et'nam. q' p' hanc uitā futura
e' scis. signat' n' quisq' hic bene laborat.
mercede opis sui remunerat' p'heni
q'ete p'fruct'. **U**n' et in cantico canticor'
de hoc ip'o t'rono sub alio exemplo
commemoratur. **U**l' d' ferculu' fec' s' rex
salomon de lignis libani. columnā
et' fec' argenteas. reclinatoru' aureu'

ascensu' purpureu' media karitate
ostendit ferculu' inde dictu'. q'd u' re
sidu' suu' discumbitu' in conuiuio
o' corpa ferat' l' ipm de loco ad locu' so
leat p' temp'is oportunitate c'cumfer
ri. **C**ui n'ito scā ecclia o'parat'. q' credn'
tes ad et'ne uite refectio'ne p'dicator'
suor' munusio c'cumfert. **F**erculu' itaq'
regi n'ri scā ecclia est. q' de fortib' pat'ib'
q's lignis cedrinis. impu'rib' m'itib'
e' o'structa. **Q**ue recte ferculu' d' quia
ip'a fert cotidie animas ad conuiuū
et'ni' sui conditoris. **C**ui ferculo colu'p
ne argenteae facte s' q' p'dicatores scā
eloqui' luce resplendent. **E**st aut' colu'
pnis argenteas reclinatoru' aureu'
q' p' hoc q'd a scis p'dicatorib' luce di
mites audientu' fulgore claritatis itame
in q' reclinent' inueniunt. **I**tem reclina
toru' i' ferculo fec' cu' spem p'petue
quietis fidelib' p'misit. **T**ollite inquit
iugū meū sup uos. et discite a me q'
mitis sum. et humilis corde. et inue
nietis requiem animab' ur'is. **E**t h' incli
natoru'. fec' aureu' q' requiem nob' et'na
diuine sue uisionis glā choruscā p'pa
rauit. **E**t n' n' purpureus ad h' ferculu'
ascensus inuenit' quia nullus ecclia
n' sac'nti' d'uce passionis imbut' ingre
dit'. **U**n' ip'e ait. **U**si manducauitis car
nem filij hominū. et bibertis ei' san
guinē. n' habebit' uitā in uob'. **Q**' mā
ducat meā carnē. et bibit meū sāgu
inē h't uitā et'na. et ego resuscitabo e
um in nouissimo die. **M**edia karitate

ostendit p[ro]p[ter] filia[m] ier[us]al[em] et ip[s]a[m] uidet[ur] ca-
 ritate[m] q[ue] p[ro] nob[is] passus e[st]. **M**aiorem eni[m]
 hac karitate[m] nemo h[ab]et ut anima[m] suam
 ponat quis p[ro] amicis suis. **E**t hoc e[st] q[ui]d ad-
 didit. **P**ropt[er] filias ier[us]al[em] id e[st] p[ro]p[ter] anima[m]
 celestium desidio flagrant[ur]. **Q**u[on]do eni[m]
 d[omi]n[us] maiore[m] karitate[m] suam nob[is] p[ro] nob[is] pa-
 tiendo co[m]m[un]dauit tanto plures ad se
 redimendu[m] ac p[ro] se patiendum accendit.
Et due man[us] hinc atq[ue] inde tenet[ur] sedile.
Qu[od] g[er] due man[us] tenet[ur] sedile salomo-
 nis signant[ur] si solacia diuine gr[ati]e q[ue] sc[ri]ptu[m]
 eccl[esi]am ad celeste regnum p[er]tinet[ur] et hec
 apte p[ro] bimarui numeru[m] descripta sunt
 quia in utroq[ue] testam[en]to hoc p[re]dicat[ur] hoc
 marime com[un]dat[ur] q[ui]a n[on] n[isi] p[er] diuinum
 adiutoriu[m] aliquid bonu[m] p[er]fici pot[est]. **U**n-
 ip[s]a uital[is] die. **S**ine me nich[il] potestis fa-
 cere. **E**t duo leones stabat[ur] iuxta man[us]
 singlas. **Q**uid p[ro] leones n[on] patres utriusq[ue]
 testam[en]ti figurant[ur] qui p[ro] fortitudinem
 animi et s[er]u[er]e et alijs dominari bene didi-
 cer[un]t. **D**uo aut[em] leones iuxta man[us] ita
 bant[ur] quia in lege et in eu[an]glio sc[ri] p[er] patre[m]
 quicq[ue] bonu[m] fecerit. n[isi] s[er]u[er]e deo deputaue-
 rit. **U**n[de] et psalmista dicit. **N**on nob[is] d[omi]ne
 n[isi] nob[is] s[er]u[er]e nomini tuo da gl[ori]am. **E**t ap[osto]l[us].
Gl[ori]a inquit di sum. id q[ui]d s[er]u[er]e. **E**t t[er]c[io].
Gl[ori]a in dom[us]o gl[ori]e. **E**t duodecim leu-
 culi stant[ur] sup[er] vi. q[ui]d[em] hinc atq[ue] ind[em].
Quid p[ro] ru. leuenculos. n[on] p[re]dicato[rum] ordo
 q[ui] aplicam doctrina[m] sequit[ur] sig[na]t[ur]. **H**y-
 g[er] sup[er] ser[ui] q[ui]d[em] hinc atq[ue] inde stant qui
 bono[rum] opum g[er]sus hinc et u[er]i suis doc-
 trinis atq[ue] exemplis munire certant[ur]

ne p[ro] labor b[on]u[m] incipientiu[m] ino[m]m[un]i
 do uacillet[ur] s[ed] rectitudine in p[ro]p[ter] u[er]u[m]
 tuu[m] fortit[er] s[er]uet. **Q**u[od] aut[em] subdit[ur] n[on]
 e[st] tale op[er] factum i[n] uniu[er]sis regnis t[er]re
 apte sc[ri]pt[ur]e eccl[esi]e conuenit de q[ui] sc[ri]ptum e[st]
 fortitudo et decor induit[ur] ei[us] et ride-
 bit in die nouissimo. **S**urixer[un]t filij
 ei[us] et beatissima[m] p[re]dicauer[un]t uir ei[us] col-
 laudauit ea[m] multe filie s[er]gauer[un]t di-
 uitias s[ed] tu sup[er]gissa es uniu[er]sas. **S**eq[ue]nt[ur].
S et omnia uasa de quib[us] po[te]stabat sa-
 lomon erant aurea et uniu[er]sa suppel-
 ler dom[us] saltus lybani de auro purissi-
 mo n[on] erat argentum. n[isi] alicui[us] p[er]cy pu-
 tubat[ur] in dieb[us] salomonis. **O**mnia uasa
 q[ue] pacifici n[ost]ri ministio fungunt[ur] aure-
 a sunt quia om[n]i[um] anime sc[ri]pt[ur]e q[ue] s[er]u[er]e uasa
 di. ut uoluntati deseruiant diuine
 splendore sapientie et dilectionis n[ost]re
 tes continent potu[m] aq[ue] uiue et fiet i[n] eo
 font[is] aq[ue] salientis in uita[m] et[er]na[m]. **N**ec
 alicuius p[er]cy argenti putaba[ntur] et
 in dieb[us] salomonis. **Q**u[od] sc[ri]ptum ap[osto]l[us] in
 n[on] e[st] in sermone regnu[m] di. s[ed] in uirtute
 et p[re]dicatio[n]e eu[an]g[el]ij. n[on] in p[er]suasibilib[us] hu-
 mane sapientie ubi s[er]u[er]e s[ed] in ost[en]-
 sione sp[irit]us et uirtutis ut fides n[ost]ra n[on]
 sit in sapientia hominu[m] s[ed] in uirtu-
 te di. **U**n[de] ip[s]a uital[is] ait. **N**on om[n]is q[ui]
 dicit d[omi]ne d[omi]ne intrabit in regnu[m] celo[rum]
Et it[em]. **Q**ui soluit unu[m] de manda-
 tis istis minimis et docuit hic mag-
 n[us] uocabit[ur] in regno celo[rum]. **M**agnifica
 e[st] e[ss]et salom[on] sup[er] om[n]es reges t[er]re di-
 uitijs et sapientia et uniu[er]sa t[er]ra

ierlm ciuitate qm elegi ex omnib' t'bu
 b' isrl' et cet. Illud u' qd' p' morte salomo
 nis: r' t'bus a templo separate s'c' r' due
 relicte. satis indicat qd' de illa tota gen
 te apostolis ait. reliquie p'p' electione
 gra' salue facte s'c' **I**eroboam u' qui: r'
 trib' a domo dauid. et a templo di' sepa
 rans ad ydolatriam pduit. figurat hereticos
 qui dissip' atione amant et unitatem
 fidei catholice scindit heresib'. ac sic uul
 tuu' malignor' s' obsequentes tradit. **I**nt'p'ta
 t' aut' ieroboam diiudicant' ppli. Nam
 et heretici diiudicare ppli uident' cum
 erroris sui seq'cem faciunt. **C**ui rei bene
 conueniunt u'ba p'ph'e a hie silontis
 qui missus e' ad ieroboam: ita dicens.
Tolle t' decem scissuras. **H**ec enim die
 d'ns d's ur'. **E**cce ego scutoo regnu' salo
 monis et dabo t' r' t' b' porro una t' b'
 remanebit ei p'p' seruu' meu' dauid et
 ierlm ciuitate qua' elegi ex omnib' t'bu
 isrl'. **D**ecem eni' scissuras ieroboam accepit.
 cum legis p'cepta corrup' uiolando: ut
 una t' b' cum sobole dauid remansit
 dum fors elector' iuxta aplicam doct'
 nam in regula fidei catholice p'mansit.
 q' u' domi' una fides. unum bap'ti
 ma. **D**emq' roboam filius salomonis
 q' utili sermo' consilio relicto adolesce
 tum g'itui secut' e'. **L**icet de domo d' d'
 fuit. tam' in ui' a ei' n' g'ituebat. **F**ec' eni'
 uidas scriptura teste in illius dieb' ma
 lu' cora' d'no. et irritauit eum sup' oib'
 q' fecant patres eor' in peccati' q' pecca
 uerant. **C**onsecraru' aut' et ipi' s' aras et

statuas. et lucos sup' omne' tra' excel
 sam. et sub' omne' arborē frondosam.
 s' et effeminati sunt in tra'. feceruntq'
 om' abhominatioes gentium. q's acci
 uit domi' ante faciem filior' isrl'. **S**ig
 nificat q' malos rectores i' ecclia. q' tre
 mis cupiditatib' dediti negligunt curā
 habē subditor'. delectantes in multi
 tudine s' obsequentiū. u' tam' odignā hnt
 sollicitudine s' commissor'. **I**nt'p'tatur
 aut' roboam latitudo ppli. **E**t bñ lati
 tudo ppli nominari possunt. q' lata
 ac spatiosam uia' g'itentes p' q' multa
 uadit ad mortē angustam uia' q' pau
 cor' est et ad et'nam uitā ducē ingredi
 det' sciant. relictoq' scōr' patrū consilio
 q' r' dicta et exempla ad celsitudinem
 tendunt p'fectionis. eligunt iuuenū
 obtempere p'ceptis. hoc e' eor' q' iuueni
 lib' desiderijs mancipati laudib' inquit
 et adulationib' eor' grauiat' et fit in eis
 qd' p' p'ham d'c'. **Q**ualis ppl's: talis e' et
 sacerdos. **O**m' enim a minimo usq' ad ma
 ximu' auaritie student. et ceci cecis dy
 catum p'bernes in foueā p'ditiōis pari
 t' cadit. **Q**u' comminat' sapientia di
 dicens. **N**e t' tra cuius rex e' puer. et cu
 ius p'ncipes mane comedit. **E**t eontrio
 de scōr' pplō et rege eor' xpo. laudādo
 subseq' dices. **B**eata tra cui' e' rex nobi
 lis. et cui' p'ncipes pascunt' in tepore
 suo. q' om'ia q'cuq' fecit p'p'abuntur.
Ecce uir di uenit de iuda in sermone
 o'ni in bethel. ieroboam stante sup' al
 tare. et thus iaciente. **E**clamauiq' q'

xxviii.

altare in sermone dñi et ait Altare al
tare hec die dñs. Ecce filius nascet do
mni isrl' iofias nomine et immolabit
sup te sacerdotes excelsoꝝ qui nē i te thy
ra et ossa hominum icendit sup te rē
Igit' ppha qui a dō missus fuit in bethel
ut increparet ieroboam sup ydolata
qm̄ gessit et a falso ppha seduct' come
dit et bibit cont' pceptum dñi et ppe
ea a leone in uia occisus ē quid sigeat
n̄ dum q̄s in pspis eleuat' corde ita ut
pcepta di contempnat. a leone qui cir
cuit rugiens q̄rens que deuoret dente
psuasionis maligne lamat' p cōfessū
peccati iustificat' atq; p h̄ necessariū sepe
q̄rere auxiliū omnipotentis di atq; de
fensionē illius et toto corde sp̄are in
misericordia ei. Quid enim ē hō cui libet
sic niti si oditoris sui p̄ctioē desera
t. Que nimirū p̄ctio nisi necessari
a credit' si semp habeat' s̄. utilit' plerq; xl.
subt' h̄. si sibi metipsi homo quā sine
illa nichil sit ostendat. Man' ḡ di ali
q̄ndo nos nob p̄ adūsa insinuat' q̄ nes
cientel nos in pspis portant' q̄ desti
tuta dum cadē incipim' et tam adiu
ti retinem' et doct'na fit qd̄ in lapsu tre
pidauim' et custodia qd̄ immoti pma
nebim'. Nemo ḡ se alicui uirtutis est
met' etia' cū quid fortit' potit' q̄a si
diuina p̄ctioē deserat' ibi rep̄te e
neruit obruit' n̄ se ualent' stare glāt.
Quid ē enim qd̄ uir di cont' altare sa
marie ad pphetandum direct' p̄sente
rege auctoritatē libe uocis exercuit.

xiiii
eiusdeq; regis extensū brachii i rigo
rē mirabilit' astruxit qd̄ tam in
sericordit' saluta restituit cui i domo i
uitat' comedē noluit. q̄a ne in uia come
deret. phibitiois dominice pcepta ser
uauit' q̄ tam in eadem uia et seduct'
comedit et pastus intuit'. Qua i re qd̄
subtili osidatiōe colligim'. quid ut ita
dūm formandū suspicam' n̄ q̄a for
sitā apd̄ semetipm̄ tacit' et p̄ pcept'
dominice regē se contempisse glātus.
ab uina mor soliditate quassat' est.
et inde ei in ope culpa subripuit un
s̄ glā in corde surripit' ut p̄ h̄ falsi
ūbis decept' diceret qd̄ nequaq; p̄
fortitudinis fieret qd̄ ad regē uerba re
stiss'. Bene aut' ex ei ore mortal sen
tentiam accep' cuius seductioē a uite p̄
ceptis deuauit' ut in penā ueracit'
sumeret un' culpā negligent' admisi
s'. In quinto aut' aūo regni ieroboam. al
cendit sesach rex egypti in ierlm̄ et
tulit thesaurōs domus dñi et thesaurōs
regios. et uniuersa diripuit' scuta
q̄ aurea q̄ fecat salomon p̄ quib' fec'
rex ieroboam scuta creā et tradidit ea
in manu ducū scutarior' et eor' qui
erubabant ante ostium dom' regis.
Cūq; igl'eret rex i domū dñi portabat
ea q̄ p̄eundi habebant officium' q̄ p̄
ea reportabant ad armaritariū scu
tarior'. De q̄ itaq; rege in lib' paralipo
menū plen' narrat'. Anno aut' quinto reg
ni ieroboam ascendit sesach rex egypti
in ierlm̄ quia peccauerunt dño. cū mille

ducentis curribus. et lx milibus equitum.
 si erat nimis vulgi quod ueniat cum eo ex
 egypto. libies scilicet et trogo die. et ethi
 opes. ceptasque ciuitates minutissimas
 in iuda. et uenit usque in ierlm. **Semi**
 as autem propheta ingressus est ad roboam et
 principes iuda. qui cogitati fuerant in
 ierlm fugientes sesach. dixitque ad eos.
Hec die domini. Vos reliquistis me et
 ego reliqui uos in manu sesach. Con
 sternantque principes isrl. et rex dixerit
Iustus est dominus. Cumque uidisset dominus
 quod humiliati essent. factus est sermo do
 mini ad semiam dicens. Quia humilia
 ti sunt non dispudam eos. daboque eis paulu
 lum aurum. et non stillabit furore meus su
 per ierlm per manu sesach. ueritatem ser
 uent ei ut sciant distantiam seruitu
 tis mee et seruitutis regni tui. **Re**
 cessit itaque sesach rex egypti ab ierlm.
 sublati thesauri domus domini et do
 mi regis. omniaque secum tulit et clipe
 os aureos quos fecerat salomio per quos fecit
 rex eneas. et tradidit illis principibus scu
 tarioribus que custodiebant uestibulum pala
 tij. **Quod** per figuram hoc insinuat quod propter
 peccatum roboam sesach rex egypti de do
 mo domini thesauros abstulit et thesauro
 regios. non quod mali rectores propter negligē
 tiam suam regem egypti habent principem
 tenebrarum ierlm typicam puocant in eccle
 sia. unde dicitur commissam tibi ipse ad tempus dicitur
 et uidit quod thesauro domini domini et thesaur
 o regios abstulit cum scientiam sanctam septem
 rum simul et opera uirtutum ab incautis et

desideriosis abstrahit. **Sesach** ergo byssus ci
 litu. siue gaudium cilicium interpretatur. Et quod
 byssus subtilitate significat. cilicium uero quod
 de caprarum secis officitur peccata. quod me
 lius in bysso cilicium. quam uersuta fraude
 diabolice in persuasione peccatorum accipi
 potest. **Sesach** enim ierosolimitanas opes
 auferre cum diabolus qui callide decipit et
 gaudet in multitudine peccatorum. eccle
 asticos quosque scientia spiritali et opere uir
 tutum dispedit eosque qui uidebant in ec
 clia decori esse spoliatos secum in baratrium
 perditionis sue demergit. **Hec** non et illud
 quod idem rex scuta aurea que fecerat rex
 salomon abstulit. per quibus rex roboam
 fecit scuta eria. et tradidit ea in manu
 ducum scutariorum. ad eundem sensum
 respicit salomon enim scuta aurea ad deum
 custodibus domus sue dedit. cum redemptor
 noster spiritali scientiam per duo testamē
 ta doctoribus ecclesie ad tuendam plebem suam
 commendauit. **Hanc** antiquus hostis per
 incuriam rectorum abstrahit. quia cum inten
 ti sunt rebus terrenis. nunquam curant de cele
 stibus. officio pristino et scientia demudato.
 quod in domo propria operibus spoliatos dere
 linquit. **Denique** tales cum se sensu spir
 itali priuatos aspiciunt. per eloquentiam uerborum
 copiam quod quod eorum sonoritate. uelut
 scutorum errorum firmitate contra hostes per
 subiectis se opponant. **Sed** quanto est uilius
 metallo auri. tanto inferior est uana
 eloquentia uere sapientie fructu. **Unde**
 per quendam sapientem de eloquentia dicitur. uel
 plurima uerba. ibi frequenter egestas. **Et** in

psalmus ita legit. **H**ir linguosus n̄ diri-
get in ira. **N**am de sapientia ita sc̄p-
tū ē. Sapientia p̄ciosior ē cunctis o-
pibz. et omnia q̄ desiderant huc n̄ ua-
lene cōparari. longitudo dier̄ in dex-
tera ei. in sinistra illius diuitie et gl̄a.
Qui ū oportuna defensione ecclie
uult exhibere cont̄ hereticos. et cōt̄ om̄s
inimicos. sapientie utiq; ammunicu-
lo hoc debet p̄ficere. nec eloq̄ntia ali-
quid ad hoc sine sapientia p̄ficat.
immo plurimū nocet. Porro qd̄ legi-
t̄ in subsequētibz qd̄ bellū fuit int̄ ier-
oboam. et ieroboam. et asa regē iuda.
baasa regē isrl̄. cunctis diebz eor̄. n̄ a-
liud significare puto. qm̄ qd̄ sc̄a ecclia q̄
in unitate fidei p̄sistit bellū habeat
semp̄ cum hereticis et sc̄ismaticis. et
om̄ibz qui uolunt contendere fidē ca-
tholicam. Om̄s enim ut ait ap̄ls. qui
pie uolunt uiuere in xp̄o. p̄secutio-
nem patiunt̄. qd̄ draco antiquus p̄se-
quit̄ mulierē. insidians calcaneo eui.
et ip̄a conteret caput ei. **A**sa enī tollēs
siue sustollens. et baasa ofusio ul̄ sic-
citas int̄p̄tat̄. **E**t bñ ecclie p̄ls tollens
siue sustollens d̄r. qui n̄tem suā ad
sup̄na desideria suspendens. ofusione
t̄renat̄ cupiditatū. cum eat̄ suggest-
ore diabolo sp̄nt̄. ac uelut sicca et
humilia stem̄p̄nit. **F**actus ē sermo dñi
ad iher̄ u filium anani cont̄ baasa di-
cens. Pro eo qd̄ exaltauit te de puluere.
et posui duce sup̄ p̄lm̄ meū isrl̄. tu
aut̄ ambulasti in uia ieroboā. et pec-

care fecisti p̄lm̄ meū isrl̄. ut me irri-
taret in peccatis eor̄. ecce ego demetam
postiora baasa. et postiora dom̄ ei. et
faciam domū tuā sic domū ieroboam.
filii nabath. qui mortuus fuit de ba-
asa in ciuitate comedent eū canē et
q̄ mortuus fuit ex eo in regione come-
dent eū uolucres celi. **H**ec uerba cōt̄
om̄s peccantes. et cōt̄ om̄es hereticos.
et cōt̄ om̄s paganos. maxime plata-
st̄. quippe qui peccatis p̄stims peccata
semp̄ noua adiciunt. et malor̄ exem-
plis dep̄nati suis sc̄libz. peiores fiunt.
Demetam inquit postiora baasa. et po-
stiora dom̄ illius. et faciam domū illi
sic domū ieroboam filii nabath. **D**eme-
tat̄ domū postiora baasa. cum peccata
iniquū p̄ finem uite ueliscit. **D**emetat̄
et p̄teriora dom̄ ei. cum imitatores il-
lor̄ et̄nis cruciatibz dampnat. **E**t facit
et domū baasa. sic fecit domū ieroboā.
filii nabath. cū peccatores iniquitate
sua p̄seuerantes simul cum diabolo
et anglis ei inferni cruciatibz tradet.
Baasa enī ut dixim̄ confusio ul̄ siccitas
int̄p̄tat̄. **I**eroboam ū diuidens
p̄lm̄. et nabath spontaneū. **Q**ui q̄ cō-
fusiones error̄ et peccator̄ sequitur.
et uitore gr̄e sp̄ualis habet negligēs.
in ariditate peccator̄ usq; ad finē im-
p̄seuerat. postiora ei uelut diaboli me-
tabunt̄. quia ip̄a uoluntate sup̄bien-
do s̄ mortē generauit. et tam̄ p̄lm̄ p̄di-
tor̄ uelut diuidicare uidet̄ eum n̄ in
dicium eq̄tatis s̄ dampnationis meū

erere dnoferit. Te enim peccator atq;
 omniu inqir postiora demerent cu capi
 te suo diabolo. qndo uider uiuor et mor
 tuor in fine dicitur e hys q ad sinistra ei
 stabunt. **D**iscedite a me maledicti i igne
 etnu qui sparat e diabolo et anglis eui.
 et ibunt hu in suppliciu etnu. iusti aut
 in uitā etnā. **Q**ui mortuus inqt fuit
 de baasa in ciuitate comedent eū canes.
 et qui mortuus fuit et eo in regioe co
 medent eū uolucres celi. **Q**uid e mortu
 uimeē in ciuitate. n̄ quilibet fideat uul
 in ecclia pseuerantē emunib. capitalib
 obnoxiū eē. **I**n ciuitate ḡ morit̄ qui
 uit̄ eccliam di opa p̄uitatis exeret. **I**lle
 enim ore canum lacerat. cū sententijs
 scōr̄ doctoz̄ inepat̄ arguit atq; dampna
 t̄. **D**e quib̄ uidelic̄ canib; in psalmo sep
 tum e. ut canes cūbunt ciuitatē. **C**a
 nes enī a canendo dicti sūt. **C**anū enim
 osuetudo e illa loca defendere in quib;
 alimonia solet reperire. **C**iuitas aut il
 la qm̄ canes isti cūcunt ierlm̄ e unū
 salt̄ p̄ mundū diffusa. **H**anc ḡ cūisse
 paulum salutare genis humani tes
 tant̄ eplē. q̄ p̄ uniuas gentes uelē sac
 diuina conuert̄. **O** canē istum beatum
 q̄ p̄p̄os p̄sequit̄ infideles fures abigit
 et ouilia scā custodit cuius latt̄ p̄ totū
 mundū q̄ grandisona tuba ocrepuit.
Qui enī morit̄ at̄ ex baasa in regione.
 comedent eū uolucres celi. **I**lli enim ex
 baasa hoc e corpe diaboli confusioē
 plenissima in regioe moriunt̄. q̄ ext̄
 eccliam separati. ydolatre aut heresib;

ore atq; ope nefario deseruuit. **H**os
 enim uolucres celi comedēt illi uidelic̄
 uolucres de quib; in euiglio dic̄ i para
 bolis seruitis. sec̄ mam sem̄ sparsum uo
 lucres comedisse. **T**e enī isti uolucēs eos
 comedent. qm̄ omustos peccatis secū
 ad etnū rapiunt incitum. **A**nno. r̄v̄
 p̄mo asa regis iuda regnauit ambri
 sup̄ isrl. r̄u. annis. in ther sa regnauit
 ser̄ annis. emittq; montē samarie a so
 mer duob̄ talentis argenti. et edifica
 uit eū et uocauit nom̄ ciuitatis qm̄
 eristrerit nom̄ne somer dñi mon
 tis samarie. **H**oc qm̄ factum sit iose
 phi uiba manifestat̄ in q̄b; ita sc̄ptū e.
Tricesimo aut̄ ano regis asa phamari
 sus cepit impū. et tenuit annis. r̄u.
 q̄r. vi. quidē annis fecit in ther sa. re
 liq̄s aut̄ in ciuitate q̄ marion appellat̄.
 a ḡris ū samaria. hic ū nominauit
 eam samarion. a somarō q̄dam qui ei
 montē uenūdauit in q̄ constituerat
 ciuitatem. in nullo aut̄ differēbat po
 rib; regib;. n̄ qd̄ peior erat. **E**t addidit
 achab in ope suo irritans dñm dñm
 isrl. sup̄ omnes reges isrl qui fuerāt
 ante eū. **I**n dieb; eius edificauit achi
 el de bechel iericho. et rel. **Q**d̄ sc̄ptū
 e de tempib; regni achab. in dieb; et
 edificauit achel de bechel iericho in
 abiram p̄mogenito suo. fundauit eā
 et in segub̄ nouissimo suo posuit
 portas ei. patet sensus. q̄a cū p̄fate
 conditor urbis fundamta illius po
 nere inciper. p̄mogenit̄ ei q̄ uocabat̄

s. xli.

abiram mortuus est et cum urbe edificata portas munire temptaret nouissimum filiorum suorum cognomine segub. amissum quod ita futurum iosue cum eam destructam anathemati traderet in pretando perditur. **Maledictus** inquit uir coram domino qui suscitauit et edificauit ciuitatem iericho. in primogenito suo fundamta illius iaciat et in nouissimo liberorum ponat portas eius. Quia uero abiel uiuens domo. bechel interpretatur domus dei. abiel de bechel destructa a iosue atque anathematizata ierico. mensura restituitur. cum quis eorum qui in ecclesia habitum religionis assumpserat. ad agenda secularia que ei domini ihesu in die baptismati donauit redit. quodque ipse anathematizauerat diaboli pompas luxuriose uiuendo repetit. cum errorum dogmate uel gentium fabulas ueritate ecclesiastica que imbuta est. que de bechel egredientis ruinas iericho restituit. **Veritas** quoque talis coram domino maledictus. et primorum filiorum infundatione nefarie ciuitatis et nouissimum in portarum positione amittit. quia et fundamta fidei a quibus bona edificia inchoare. et claustra bone actionis quibus perficere debuerat perdit. **Et** dicit helias testibus de habitantibus galaad. ad achab. **Uinit** dominus deus israel in cuius conspectu sto. si fuerit annis hys uis aut pluuia nisi iuxta oris mei uerba. **Thesba** ergo uero helias testibus nomina tus est ciuitas est galadizidis regionis. **Quod** autem dicit uinit dominus deus. in cuius

conspectu sto. sciendum est quod duobus modis in conspectu domini uenimus. uno quidem quando hic peccata nostra subtiliter pendentes in eis nos conspectu posuimus et flendo diudicamus. alio uero in conspectu domini uenimus. cum in extremo iudicio ante tribunal eius assistimus. **Hanc** quatenus conditoris nostri potentiam ad sensum reducimus. totiens in conspectu illius stamus. **Uero** recte ne per uerbum dei heliam dicit. uinit dominus deus israel in cuius conspectu sto. **Hic** uult in conspectu stare ut fideliter uiuat. illic ut ueraciter coronam accipiat uite. **Et** factum est uerbum domini ad heliam dicens. **Recede** hinc et uade orientem et absconde in torrente carith. qui est contra iordanem. et ibi de torrente bibes. coruisque precepti ut pascant te ibi. **Abiit** ergo et fecit iuxta uerbum domini. **Cum**que abisset. sedit in torrente arith. qui est iuxta iordanem. coruisque deferebant ei panem et carnes mane. similiter panem et carnes uespere. et bibebat de torrente. nisi enim pluerat super terram. **Quid** ergo helias qui interpretatur deus dominus siue deus nostris. aut fortis deus signat. nisi christum dominum nostrum de quo scriptum est. dominus fortis. dominus potens in plio. **Abscondit** est helias in torrente carith. qui interpretatur caluaria. et ibi de torrente bibit cum in caluarie loco uero abscondita est uita glorie eius. de torrente mortalitatis uix gustant. **Coruis** autem pascabant heliam deferentes ei panem et carnes mane. panem et carnes uespere. cum gentilitas de uigredine peccatorum uenient. christo domino sal

Post dies autem siccatus est terrenus.

lucem nr̄am esurienti panē fidi. spem
 resurrectionis p̄ grām eius illuminata
 offert mane uidelicet p̄dicationis euāgelice.
 et nr̄e panem et carnes uesp̄i simuliter
 defert eum eandē fidem usq; ad finē
 mundi seruans incontaminatā. cū
 carnis resurrectione uenienti uenientia
 iudici p̄sentat. Post dies autē siccatus ē
 torrens. q̄a consummato cursu p̄sentat
 scli. absorpta erit mors in uictoria. et
 tē ult̄ n̄ erit neq; luctus. neq; clamor.
 q̄ p̄ma abiit. **F**actus ē ḡ sermo dñi. *xlvi.*
 ad eum dicens. **S**urge et uade in sa
 reptā sydonior. et manebi ibi. **P**re
 cepi enim ibi mulieri uidue ut pascat
 te. **O**mittit helyas ad alienā uiduam.
Hec ḡ uidua gentium designat ecclia.
 q̄a suo diuitius oditore deserta. pplm
 fidi uere et recte nesciū q̄i paupem fili
 ū egena stipe nutrebat. id est ubi frue
 tu egyptem docebat. donec adueniens
 sermo p̄phetice qui exsiccato uelle usi
 ut pote clausa celi ianua fame p̄clita
 batur inuidā. pasceret ibi simul et pa
 ceret. et refect̄ uidelicet a credimib. et re
 ficiens ip̄e credites. **U**n̄ bñ h̄ eadē uidu
 a in sarepta sydonie. dr̄ eē morata. **S**y
 donia quippe inutilis uenatio. sarepta
 ū incendium ul̄ angustia panis ic̄ptat.
 quia ū habundant peccatū sup̄habv̄
 dant grā. ū reb. sup̄uacuis adquirendi
 q̄i aucupandi cura imp̄idebat. ū dura
 lege mendit̄ panisq; spualis antea
 fiebat angustia. ibi farina oleūq; ore
 p̄phico b̄ndicit̄. que uolebat duo lig

uidua uidue

na colligē p̄us qm̄ moreret. **N**on hic
 solo ligni nomine. s; etiam numero ligno
 rū signū crucis exprimit. q̄ nob panis in
 te ē p̄parat̄ et̄ne. **B**enedicte farina et̄
 oleum. hoc ē grā corp̄is dominei et̄ es
 mat̄is unctio siue fructū. et hylaritas ka
 ritatis. q̄ cum imp̄ndit̄ ū defecisse dicit̄.
Hylarem datorē diliḡ d̄s. **U**idua autē ista
 qm̄ domū ū fructū s; ubi pane pasce
 bat. eadē ip̄a ē de q̄ dr̄ in psalmo. uiduā
 eius b̄ndicens b̄ndicam. et rel. **I**llam
 scilicet de q̄ et ap̄ls ait. **M**ortuo uiro quib
 uolet nuptus libera ē. quia desinēte lege
 cuius finis ē. xpc. ad gr̄e libertatem tran
 situm faciens ecclia ad. xpm. q̄i uidua
 legis et nuptis. **H**ui nunc in uasi oleū
 gr̄e. et b̄ndictionis farina ū deficit. in
 omnib. fere gentib. fame manente. q̄
 rum cib. uite esuriē. et fidi t̄ntatis in
 eccliam congrue p̄figurant illa quāda
 tennū fame. **F**actum ē autē p̄ ūba h̄. *xlvi.*
 eḡtauit filius mulieris mat̄s familie.
 et erat languor fortis nimis. ita ut n̄
 remaneret in eo alit̄. **D**ix̄ autē ad helyā.
Quid m̄ et t̄ uir d̄i. **I**ngressus es ad me
 ut rememorarent̄ iniquitates mee. et
 iustificares filium meū. **E**t ait ad eam.
Oa m̄ filium tuū. **T**ulitq; eum de sinu
 illius et portauit in cenaculū ū ip̄e
 manebat. et posuit sup̄ lectū suū. **E**t
 reliq;. **H**ic actus helye de suscitato mor
 tuo filio uidue apud qm̄ hospitaba
 tur. et cui farinē b̄ndix̄ et oleo. bñ ex
 p̄nit actum redemptoris nr̄i in resus
 citatione ppli ad fidem conuisi. **Q**ue

xlvi.

enī uidua hec melius intelligi potest
qm̄ sinagoga iudeorū q̄ moysi morte
uiduata filium nutebat parvulū h̄
ē in saluatore n̄ro infirmabat quia
ī eū n̄ credēdo s̄ sp̄nendo ualida febre
infidelitatis eḡtauit. **V**ñ et mat̄ ip̄as
qūrendo de infirmitate pueri ad
p̄pham dīc̄ quid m̄ et t̄ uir dīc̄ iuḡs
es ad me ut rememoret̄ iniquitates
meas et iudicēs filium meū cum sy
nagoga iudorū de aduentu saluatoris
conq̄rit̄ q̄ ip̄e eēt causa infirmitatis
p̄pli iudaici. **H**unc ē q̄d cayphas sp̄rit̄
de nece xpi ad turbā ait **E**t dicit enī
ut un̄ homo moriat̄ p̄ p̄lo et n̄ tota
gens peat̄ si dimittimus eū sic om̄s
credent̄ in eū et uenient romani et
tollet̄ nr̄m locū et gentē. **S**ic p̄pha
dī ubi uidue n̄ erasp̄at̄ quin potius
miser̄t̄ ait ad eam. **D**a m̄ filii tui. **T**ulit
eū de sinu illius et portauit in cena
culū ubi ip̄se manebat et posuit sup̄
lectum suū expanditq̄ se atq̄ insus
ē sup̄ puerū t̄b; uicib; clamauitq̄ ad
d̄m̄ et ait. **D**omine d̄s n̄r̄s reuertatur
oro anima pueri huius in uisc̄a ei.
Ita et redemptor n̄r̄s erasp̄at̄ malitia
iudorū s̄ miser̄t̄ p̄pli credētis tulit
eū de sinu mat̄is eū cū tulit de obser
uancia c̄arnali legis et posuit sup̄
lectum suū hoc est demonstrauit ei
uitā habē in morte sua expanditq̄
se t̄b; uicib; atq̄ insus ē sup̄ puerum
cū t̄ntatis fidem illi p̄dicauit et sa
nitates faciendo insinuabat q̄s cla

mans ad pat̄re ait. **P**at̄ ignosce illis q̄
nesciunt quid faciunt. **E**t ut̄ pat̄ inq̄t
clara filium tuū ut filius tuus cla
rificet te sic dedisti ei potestātē om̄nis
carnis ut om̄e q̄d dedisti ei det eis uitā
et̄nam. **H**ec ē aut̄ uita et̄na ut cogno
cant te solum uerū d̄m̄ et quē misit̄
t̄i ih̄m̄ xpm̄. **G**audit̄ ē aut̄ helias et
reūsa ē anima pueri int̄ eum et reuē
it̄ tulitq̄ illum et reddidit mat̄i suę cū
dominū n̄r̄m p̄plm̄ saluans credētē signa
na et miracula ostendebat inēdulis
ut cognoscerent ueracit̄ illum uiuere
q̄ credit in nom̄e ei et sic ei ueniet ut
ūba mulieris admirantis de suscitato
puero plebs iudaica uitate sup̄ata cla
met ad xpm̄ et dicat̄ nunc in isto cog
nouit̄ qm̄ uir dī estis et ūbū d̄m̄ more
tuo uerū ē. **P**ost dies multos ūbū dī
factum ē ad heliam in anno t̄rio dīc̄
vade et ostende te achab ut dē pluui
ā sup̄ faciem t̄e. **H**uit q̄ helias ut ostē
deret se achab. **Q**uēl. **Q**uid aut̄ helia
aggans uniuersum p̄plm̄ conuē p̄phas ba
al disc̄ptabat illisq̄ frustra uicemib;
ip̄e altare d̄m̄ curauit q̄d destructum
fuerat et tulit r̄u lapides iuxta iume
rum t̄buum filioꝝ iacob et edificauit
lapidib; altare in nomine d̄m̄. **F**ec̄itq̄ aq̄
ductum q̄ p̄ duas aratunculas in
c̄uita altaris et composuit ligna di
uisitq̄ p̄ im̄bra bouē et posuit sup̄ lig
na et ait implete uñ ydrias aq̄ et fū
dite sup̄ holocaustū et sup̄ ligna r̄u
sumq̄ d̄y et̄a sc̄d̄o hoc facite quidū

fecissent scilicet aut etiam tertio id ipsum
 facite fecimus et tertio et curabant a
 quae ca altare et fossa aqueductus repletae
 et res quod conuenientia figurare po
 test quoniam quod redemptor noster contra mun
 di principem eiusque satellites decertans
 ac superans altare domini quod destructum fu
 erat hoc est fidelium suorum corda ab omni
 labe iniquitatis purgans aram deo
 dedicat. **Que** ex ru lapidibus struc
 ta esse memorat scriptura ex his qui prophetiam
 et apostolicam fidem seu doctrinam secum
 gustissima deo ara constituit in qua sacrificium
 laudis in odore suauitatis offert. **Fecit**
 quod aqua ductum quod per duas aratumunculas
 in circuitu altaris et continuo uidelicet cor
 de et humiliato spiritu flumina producere
 do lacrimarum per timore gehenne et desi
 dio uite eterne. **Ibi** et composuit ligna quae
 et scorum dicta et facta ad exemplum creden
 tibus constituit. **Diuisit** per umbra bouem
 et posuit super ligna cum omni actus suos
 ad exemplum sanctorum patrum fideles form a
 re docuit. **Iussit** super holocaustum et su
 per ligna semel iterum et tertio aquam infun
 dere quia omni tempore necesse est nobis uerba co
 gitare atque opera nostra in pura oratione atque
 aspersione lacrimarum mundare et non pu
 cessare quoniam fossae aqueductus repleantur id est
 donec futurum gaudium presentia merito
 succedens perfecte compleat. **Et** e
 rit iuxta id quod sequitur ignis de celo ca
 dens ad inuocationem helie. uocauit
 holocaustum ligna et lapides puluerem
 quod et aquam quae erat in aqueductu lambens.

quando discimus super iudicis dicta et fac
 ta ac totam uitam nostram perfecte exami
 nans probando nos sic igne probat argen
 tum immortales ac beatos factos in
 sede collocauit perpetua ut ad instar
 uiuorum uisitarum in eternum gratulando ca
 namus. **Domini** ipse est deus ipse fecit nos
 et non ipsi nos nos autem populus eius et oues
 pascue eius. **Mundato** itaque altare domini
 et consumptis holocaustis dixit helias pro
 pheta ad populum. **Apprehendite** omnes propheta
 baal et ne unum quidem fugiat ex eis. **Quos**
 cum apprehendissent dixit eos helias
 ad torrentem cyson qui interpretatur du
 ricia eorum et interfecit eos ibi. **Sic** quod
 redemptor noster adueniente die iudi
 cii mittet angelos suos et colligent om
 nia scandala de regno eius et eos qui
 operantur iniquitatem et mittent eos
 in stagnum ignis et sulphuris. **Ubi** est bes
 tia et pseudo propheta ubi et missus est dia
 bolus qui seducebat eos et cruciabuntur
 ibi scilicet duriciam et impenitentem cor
 eorum die ac nocte in secula seculorum. **Post** hoc
 helias ascendit in uerticem carmeli
 et prius in terram posuit faciem intus
 genua sua et dixit ad puerum suum.
Ascende et prospice contra mare. **Qui**
 cum ascendisset et contemplantus esset ait. **Et**
 est quicquid. **Et** rursum ait illi. **Reuer**
 tere. **vi. m. cab.** **In** septima autem m. cab.
 ecce nubecula parua quae uestigium ho
 minis. **Et** res. **Quid** in hoc re signatur
 nisi quod nascente christo dei filio inter homi
 nes et teneritudine carnis suae acci

.xlvi.ii.

.66.

piente p̄qm̄ mortē gustavit. et victor
 de mundo ad celos ascendit. imbrē gr̄e
 diuine p̄ septiformē sp̄m de sup̄ius ad
 trās misit. qui nos a peccato mundaret
 et sp̄uales fruct̄s gignere faceret. **C**um
 helias et surgens abiit q̄cumq; eū se
 rebat uenitq; in bethsabee iuda. et di
 misit ibi puerū suū. et p̄rē in deser
 tū uia unius diei. Cūq; uenisset et se
 disset subē unā iuniperū. petiuit ani
 mē suē ut morerēt. et ait. Sufficit in
 dñe tolle animā meā. neq; enī melior
 sū qm̄ patres n̄i. **P**roiecitq; se et obdor
 mi. ut in umb̄ iuniperi. **E**t reliq;. **S**c̄i.
 uiri q̄ subleuante sp̄u ad summa
 rapunt. qm̄ diu in hac uita s̄t. ne ali
 q̄ elatioē sup̄biant. q̄sdam temptati
 onib; rep̄munt. ut neq; qm̄ tantū p̄fi
 cere ualeant q̄ntum uolunt. s; ne ex
 tollant sup̄bia. etiā sit in eis ipsarū
 q̄dam m̄sura uirtutū. **H**inc enī qd
 helias dum tot uirtutib; in alta p̄feci
 set. q̄dam m̄sura susp̄sus ē. dum ierza
 bel postmodū q̄muis regnam tam my
 lierculā fugit. **P**er p̄ndo quippe h̄c mi
 re uirū uirtutis ignem de celo trabe.
 et sc̄do quinq; genarios uiros eū suis
 om̄ib; p̄tione subita sc̄emate. ūbo
 celos a pluuijs claudere. ūbo celos ad
 pluuias ap̄re. suscitante mortuo. ūe
 tura q̄q; p̄uiditē. ecce rursus animo
 occurrit q̄ pauore ante unam muli
 erculā fugit. **C**onfido uirū timore p̄
 cussū de manu d̄i mortē petere. nec
 accipe de manu mulieris mortē su

giendo uitare. **Q**uerebat enī mortem
 dū fugeret dicens. Suffic̄ in tolle animā
 meā. neq; enim melior sum qm̄ patres n̄i. **V**n
 ḡ sic potens ut tot illas uirtutes faci
 at. unde sic infirmū ut ita femina p̄
 tamescat. n̄ q; dispensatioēs sup̄ni n̄t.
 m̄sura occulta libram̄ p̄pendunt.
 ut ip̄i sc̄i homines et multū ualeat
 p̄ potentia d̄i. et rursū q̄dam m̄sura
 moderati s̄t p̄ infirmitatē suā. **I**n ill
 uirtutib; helias quid de d̄o accepit.
 in istis infirmitatib; qd de se poterat
 agnoscebat. **I**lla potentia uirt̄ fuit.
 ista infirmitas custos uirtutis. **I**n ill
 uirtutib; ostendebat qd accepit. in ist
 is infirmitatib; hoc qd accepit cus
 todiebat. **I**n miraculis monstrabat he
 lias. in infirmitatib; seruabat. **C**ec̄ a
 gl̄s tetigit eū. et dix̄ illi. **S**urge comede.
Et surrex̄. et ecce ad caput suū subeue
 ricus panis et uas aq;. **C**omedit q̄ et
 bibit. et rursū obdormiuit. **R**euers̄
 q; ē angl̄s domini sc̄do et tetigit eū. dix̄
 q; illi. **S**urge comede. grandi enī t̄ res
 tat uia. **Q**ui cū surrex̄. comedit et
 bibit. et ambulauit ī fortitudine cybi
 illius. xl. dieb;. et xl. noctib;. usq; ad
 montē di horeb. **E**t ceta. **Q**uid enī h̄c
 helias bis pastus ab anglo exp̄mit.
 n̄ natē n̄r̄ infirmitatem. quib; n̄ suf
 ficit simplex pastus s; duplex. q̄ntus
 ad sup̄na ualeam̄ conscende. **S**icut
 enim corp̄ sine alim̄to corp̄ali sub
 sistere nequit. ita nec anima uiuere
 potest sine ūbo d̄i. **A**ngl̄s enī q̄ heliā

parte que congruenti quoniam ipsum summi
 consilii angelum significat. cui tam in
 corporali quam in spiritali natura subsistimus.
Ambulavit enim helyas postquam surrexit
 a somno comedit et bibit in fortitudine
 cibi illius. xl. diebus et xl. noctibus usque
 ad montem dei horeb. sic et nos dum in
 erroris somno a nobis excitum. necesse est ut
 diuino solatio confortari. gressu bono
 cum opum per omne tempus uite presentium
 more festinamus ascendere in domum dei
 et in locum sanctum eius. ut ibi requiem inue
 niamus eterna. **C**umque uenisset illuc man
 sit in spelunca. et ecce sermo domini ad eum.
 dixitque illi. Quid hic agis helias. **E**t ille
 respondit. Zelo zelatus sum pro domino deo
 exercituum quia dereliquerunt pactum tuum
 filii israel. altaria tua destruxerunt. idola
 tuos occiderunt gladio. et derelictus sum
 ego solus. et querunt animam meam ut aufer
 rant eam. **E**t ait. Egredere et sta in monte
 coram domino. **E**t ecce dominus transit et spiritus
 grandis et fortis subvertens montes. et
 conterens petras ante dominum. et non in spiritu
 domini. et per spiritus commotionem ignis non in
 igne domini. et per ignem sibilus aure tenuis.
Quod cum audisset helyas operuit
 uultum suum pallio. et egressus stetit in hos
 tio spelunce. **E**t ecce. **S**per ante dominum erit
 ut montes et petras conterit. quia pauor
 qui ex aduentu eius instruit. et altitudi
 nis cordis nostri deicit. liquifacitque spiritum com
 motionis et ignis non incedit dominus in eum. non
 in sibilu aure tenuis non negat. quia unum
 tantum mens cum in contemplationis subli

mitate suspicit. quicquid perfecte aspice
 pro ualeat. deus non est. **C**um uero subtile aliquid aspice
 hoc est quod de incomprehensibili substan
 tia eternitatis audit. **Q**uali enim sibilu
 tenuis aure percipimus. cum saporem in ceu
 septem uitatis contemplatione subita
 subtiliter degustamus. **T**unc ergo uerum est. quod
 de deo cognoscimus. cui plene nos aliquid
 de illo cognoscere non posse sentimus.
Vni bene illic subdit. **Q**uod cum audisset hely
 as operuit uultum suum pallio. et ingressus
 stetit in ostio spelunce. **P**ost aure tenu
 is sibilum. uultum suum pro pallio o
 peruit. quia in ipsa subtilissima contem
 platione uitatis. quanta ignorantia homo
 tegat. agnoscit. **U**ultum namque pallium
 superducere est. ne altiora mens querere
 audeat. hanc ostendit ostendit prope infirmita
 tis uelare. ut nequam intelligentie oeu
 los ultra se precipitant aperiat. sed ad hoc
 quod attendere non ualet reuerentem claudat.
Qui hec agens in spelunce ostio stetit
 describit. **Q**uid namque spelunca nostra
 non hec corruptionis habitatio. in qua
 adhuc ex uetustate retinemus. sed cum
 aliquid percipere de cognitione diuini
 tatis incipimus. quoniam iam in spelunce nostre
 ostio stamus. **Q**ui enim ingredi perfecte
 non possumus. ad cognitionem tantum uerita
 tis inhiantes. iam aliquid de libertate
 aura captamus. **I**n ingressu ergo spelunce sta
 re est. repressa nostre corruptionis obstacu
 lum ad cognitionem ueritatis incipere erire.
Vni et nube in tabnaculo descendente
 israhelice elongantur cernentes in papilionum

suor ostijs stetit memorant² quia hy
q aduentu diuinitatis ut cuq; aspici
unt. q; iam ex habitaculo carnis pce
dunt. **E**cce uox ad helia dices. Quid
hic agis helya? **E**t ille respondens ait.
Zelo zelatus sui p dno do exercituum.
q; deliquit pactum tui filii isrl. altari
a tua destruxerit. et pphas tuas occide
rit gladio. et derelictus sum ego sol. et
qrit animam meam ut auferat eam. **E**t rē
Certū ē qd cordis nri oculū p elationē
tenebris extinguat qui cū recta ait con
sidare melior nra negligit. **A**t cont
magno humilitatis radio semetipsum
illuminat qui alior bona subtilit
pensat. q; dū ea q ipse fecit facta fuerit
et ab alijs aspiciat eum q singularita
te nre erumpe nra supbie timore
pmit. **H**inc ē qd uoce di ad helia solū
se existimante dē reliq m. vii. milia
uiri. qui n curuauerūt genua baal.
ut dū n solū se remansisse cognosce
ret. elationis glām q de singularitate
surgebat inclinaret. **P**pha nempe erat.
et sepe mistia supna cognouit. **Q**d
q difficile fuit agnosce in hoc mūdo
fidelitē dō famulos remansisse. **S**; hunc
sollertē intuentū ē oculū cordis elatio
qm nequit claudat qndo qui humilis
et occulta di nouit elatus et apta nes
ciebat. **E**t ait domui ad heliam. **V**ade
et reuē in ciuitatē tuā p desertum
damasci. **C**umq; puenis unguet a
zabel regē sup syriam. et iheu filium
namsi unguet regem sup isrl. hely

seum aut filium saphat q ē de abel
maula unges ppham p te. **E**t erit qui
cumq; fugerit gladiū azabel occidet
eū iheu. et quicūq; fugit gladium iheu
u. interficiet eum helyseus. **E**t rē. **H**oc
n ita accipiendū ē qd ppha di helyseu
homicida futurū sit et tyrannū. s; magi
spualitē intelligendum qd iusticia di
uina q singulis reddit sedm opa sua.
punit peccata hominū aliquādo man
ifesta ultione. aliquādo occulto iudicio
iudicat p reges et duces iudicat
p pphas et sacerdotes. cū alios nocentes
facit plecti mūne. alius transuerbe
rat gladio lingue. **V**i dauid et salomō
et ceteri reges pena alijs ex igebant eū
eos trucidare iubebant. et item alibi q
tum ē de supbor et inobedientia pe
na. dolam inquit eos in pphis. occide
eos in uerbis oris nri. **P**rofect q inde
helyas reppit helyseū filium saphat
aramem. xii. uigis boum. **I**git pfectū
helyas reppit helyseū filium saphat
aramem. xii. uigis boum. cū redemptor
nre descendens de celo diuino iudicio
adquisiuit pphim adhuc tremis opib;
inbiantē in q salutē fecit. cū eū ad
fidem gūit. **H**elyas aut incipit ut iā
durū dō dominū. saphat iudicāf et
helyseus di nri salut admirabilē. in
p quē ppha palliū suū misit cū illū
dōns fide catholica induit. **O**mī aut
apls qui in xpo baptizati estis. xpm
indiuistis. **A**t ille statim relictis bob;
cucurrit ad helyam. et ait. **O**sculer

oro te patre meum et matrem meam et sic
 sequar te. quia mox ut elector chor
 audiuit loquere per euangelium dominum. qui
 non renuntiavit omnibus que possidet non
 potest nisi esse discipulus. statim cessante tre
 mis lucis in mare. secularibus desideriis deser
 uire. totum se contulit ad seruitium. r. p.
 nec tamen aliis uerbum uite predicare desi
 uit. hoc est enim osculari patrem et ma
 trem cum quoscumque possit siue de iudis.
 siue de gentibus sermone uelle corri
 gere. Tulit itaque heliseus par boum
 et mactauit illud. et in arat boum
 aperit carnes. et dedit populo et comedit.
 cum populus. r. p. carnalia desideria mac
 tant. totum exercitium suum in opere euangi
 zandi uertit unum sufficientem pastum au
 ditorem suum prebere possit. ipse uero sequitur
 uerbum heliam et ministrat ei. que uestigia
 eius sequens hoc est mandata illius fideliter
 obseruans. ministerium ei bonorum operum
 digne exhibere satagit. Porro benedab rex
 syrie congregauit omnem exercitum suum
 et duo reges secum. et equos et currus.
 et ascendens pugnat contra samariam
 et obsidebat eam. et rex benedab rex syrie
 obsidens et impugnare incipiens sama
 riam ait hec faciant in die et habent ad
 si suffecerit puluis samarie pugillis omnis
 populi qui sequitur me. hunc habet sensum. Sa
 maria necesse est uirta morte ciuitatum
 habeat tiam inuisum propter muros pene
 ipsi muris equalem. ne uidelicet eos sine
 subsidio terre adiacentis excitos. creber
 insistente manu hostili deiceret.

arictus. et tunc ait muros altitudo lo
 ge sufficientem. r. transcendat maxime
 cum in montis itace ut scriptura refert
 fuit urbs eadem posita. Ait ergo rex sup
 b. obsessam tenens ciuitatem. quod tantum
 haberet secum exercitus multitudinem.
 ut ea si quisque militum eius unum solium
 lapidem uel asperum. uel stipitem. ad ostru
 endum. et urbem aggerem apportassent.
 agger erurgeret qui sufficienti ciuita
 tis ipsius que erat inter muros esse uideret
 tur equalis. ita ut et equi pugnantes
 et ciuitatem tela uel faces inter presertim.
 cuius temeritate arrogantis modes
 to sermone compescens rex israel. ait.
 Dicite ei. ne gloriatur accinctus equi ut
 distinctus. Aliud est autem accinctus. aliud
 distinctus. aliud non accinctus. Accinctus
 namque est qui cingulo circumdatus incedit.
 distinctus qui cingulum nuper deposuit.
 ubi gratia. balneum intraturum uel lectum
 ascensum. uel altam tunica forte indu
 tur. non accinctus. qui nuper tunica indu
 tur. nec dum se addita zone circumpositioe
 munuit. Si ergo in expeditione castrensi
 qui positus est recte accinctus nominatur
 id est armis indutus. qui pugna offera do
 num uictor redit. iure distinctus uo
 cat. quia nimirum depositis armis op
 tate pacis oculum gerit. qui uero necdum
 pugnare. neque se ad certamen parare
 iam cepit merito non accinctus esse dicitur. Ait
 ergo rex israel regi syrie gloriantem quia iam
 cepisset samariam quam obsidere cepit. ne
 gloriatur accinctus equi ut distinctus. De

si apte dicit. **N**oli gloriari quia uictor
belli dixerunt. qui ad huc in aere po-
situs que uictoria sequat ignorat. Et
ueru pfecto dicebat. **N**am mox in uito
certamine benedab n uict. aduersarijs
tūmphant. s. ceso suo exercitu fugien-
domū redit. **M**ultos autē hostis isrl
figat diabolum omnium bonorū in-
uicū. qui diuisos exercitus malignorū
spūum ad subitendū pplm di cont-
bit s. p pūos pncipum isrl uincit.
cū p bonos auditores scōr doctor. q.
qd aures audiunt. factis imple nūcū.
antiquus hostis in fugā itit. omnis
q. suus exercit a militib. xpi pūbat.
Qui bñ. rex et duo ēē narrant. q. hu
q. utusq. testamta scientiam pfecte te-
nent. et tūtatū fidem cū gemina ka-
ritate di uidelic et pyrūm seruat.
apta p omnē modū militie summi
regū ēē compbant. **F**ugit q. benedab
rex in eq cū equitib. suis. nec n. egissus
rex isrl pūssit eqs et curr. et pūssit
syrā plaga magna. **Q**uid ē qd bena-
dab rex syrie in eq cū equitib. fugere
describit. n. qd pnceps omnium inq.
diabolus q. oculi sublimel. s. sira
enū inq. p. t. sublimis. ineq. sine supbi
e. s. fidens cū equitib. suis scilicet omnib.
supbis q. ipē ē cap. sup. omis filios
supbie. ab exercitu. xpi hoc ē humi-
lib. et dñm tūtib. supatus in fugā uer-
tit. **E**t rex isrl pūca t. eqs et currū.
q. de ipō rege regum scptum ē. quod
curr. pharaonis et exercitū ei. pūc.

benadab

et ascensore ei subicit in mari rubro.
dū nequitas spūales cū u. pharaone
antiq. uidel. hoste aquis baptyfmatis
obruit humanū genū delendo peccata.
Accedens autē ppha ad regē isrl dū ei
yade et confortare et uide cito qd faciās.
Seqūta enim ano rex syrie ascendet et
te. Et r. Qd benedab rex syrie semel
uict. itum instaurat plūm. s. tra isrl.
figat diabolum a malitie sue intentione
inq. cessare qui licet. a scis uiri se
pūis uincat. tū itum instaurat plūm
et illos. et dum uno in uincit. alio sta-
tim uincē conat. **H**inc ē qd seruū regē
syrīe dixerit ei. dū montū s. dū corū.
ideo supauerit uos. s. melius ē ut pug-
nemus et eos in campestris et optine-
bimus eos. q. malignū sps semp. doli
sentientes si in spūalib. reb. uincunt.
i. corpālib. bellū pparare contendunt.
Hoc q. diabolus. h. et tot. exercit. eius
maxime satagūt ut animal hominū
de supnis ad ima pēpiter. q. facilius
eos uincē possint. **S**i uidiunt eos pspū-
tate. cessā grās dō agē. student ut
p adūsa frangant. **S**. sic regū syrie et
seruor. ei. n. ouent dictio cum ope.
q. u. se supare confidebat. ibi supan-
sūt. ita et princeps mortis sepe ibi u-
cit. cum exercitu suo. u. se estimat. in-
cere posse. quia infirma mundi ele-
git dō ut confundat fortia. et ea q. u-
st. ut ea q. sūt destrua. **T**emptabat
g. antiquus hostis beatū iob. et dū
sibi substantiā ei. et filios tradi. a

dno expecceret ut p h eius animum
 subiret nec tñ in h pualeret ad exae
 mum ut in ipm s potestas daretur
 postulavit. Quo scisso qñ mor uictor
 existeret carnē eius qñ ulcē uulsiatit.
 s q uehementius de pspitate in dolore
 eum depositū pseqbat. eo ualidius p
 patientiā ipsius psternebat. Et paulo
 apto dat ē stimūl carnis sue anglis s
 thane ut eū colafizaret qñ uirtu
 in infirmitate pficeret. Et uir quidā
 de filiis ppharum dixit ad locum suū
 in sermone dñi. Perente me. At ille
 noluit perire. Cui ait. Quia noluit
 audire uocē domini. ecce recedes a me.
 et periet te leo. Cumq; paululū re
 cessiss; ab eo inuenit eum leo atq; per
 sit. S; et altum inueniens turū dixit
 ad eum. Perente me. Qui percussit eum
 et uulsiatit. Et r. Porro de hē eadem
 re ioseph talit refert. Intea quidā ppha
 nomine nuchas accedens ad uirum
 uisitam. petuit ut eū i capite p uolū
 tate domini periret. Quo uolente pōit
 ei qz eo qd inobediens cēt dō eius q; p
 cepto. leone currente pmeret. Qd dum
 illi homini stigiss; accessit ppha rur
 sus ad alū et idem ut faceret impauit.
 Qui dū percussiss; eū et eius uicem cru
 entass; alligato capite accessit ad regē
 dicens ei. qd dū cēt in exercitu istū
 accepiss; a qdam thuno captiū seruā
 dum. s; q; ab eo dictum ut si fugeret
 captiuis ipē moreret. quo fugiente is
 qui eū tradiderat mortē ei inuaretur.

inferre dū respondet achab mortē
 ei imminere iustissima. soluens eū
 caput agnū ē nuchas ēē ppha. hac
 enim parabola utebatur. ppter sermōē
 qñ erat ei dictū. At nāq; qñ ei dñs o
 cessiss; ut supplicū hostis euaderet
 ipē inuicē ei qui dñm blasphemariat
 dimississ; et ppta dñs decreuiss; ipsum
 quidē ab illo p i m p m u ab eius ex
 erit inuasiōe osūm. Itac ū achab p
 phetam illum quidē clausū seruari
 uissit. confusus aut nuchas sermōib;
 ad suā domū remeant. Scdm ū legē
 tropologie marine puidūm est
 serui s di. ne scdm exemplū achab re
 gis isrl. puitiosa securitate s blandi
 ant qñ dñi hostis uiuit. ne dum se
 qñ uictores ppetuos arbitrant. p frau
 dem diaboli pacem pmitteat s cicut
 elidant qz sicut tē ppha p dicto regi
 p sūdata pietate pnuiciant cicut
 iusta affore ultionē ita nē pphicus
 sermo pnuiciat si paciscamur cum
 diabolo. etiam nob p hoc imminere
 pena. Post ūba aut hec. uinea erat
 naboth iezrahelite qui erat in iezra
 hel iuxta palatū achab regi samarie.
 Locut ē q achab ad naboth dicens. Da
 m uineam tuā ut faciam in ortū
 olerū. quia uicina ē et ppe domū
 meā. Et rel. Narrat septā qd achab
 rer concupierat uinea naboth iezra
 helite. q erat in iezrahel iuxta pala
 tū regis. ut faceret s ortum olerū.
 Quo nolente eum illi dare p siliū

impissime uxor ei. iezabel uidelicet
regine idē naboth subinstructi fal
sis testib. lapidatus ē et mortuus. cui
q. uinea direpta a rege et possessa ē.
Quis g. iste naboth iezabelica fuit.
et q. et uinea. ostendemus. **Intēptat** g. na
both ostendimus sine sessio. iezabel ho
nestas di. sine sem di. Et que melius
honestate ul. sem di. dice. possim. qm
filium di. qui ē splendor grē et figura
substantie eius. que ostendit d. here
dem uniuersor. p. que fecit et scia. Ad q.
psalmista despicans ait. **Qui** sedes sup
cherubin appare. corā effraim. benia
min et manasse. erexit potentia tua
et ueni. ut saluos facias nos. **Iste** na
both habuit uineam. de q. esaias ple
nissime p. canicū loquit. ad extremū
inferens. uinea dñi sabaoth domū isrl.
ē. Et in psalmo. Uinea inquit de egypto
trāstulisti. eiecisti gentes et plantas
ti eam. **Cui** sepē. cūm dedit. i. euēgio
legit. id est uel murū urbis. ul. anglor.
a. i. i. et fodit i. ea. torcular. aut altare.
aut illa torcularia. q. et tres psalmi ti
tulo p. notant. id est octauus et octoge
sim. et octogessim. vi. et edificauit turri.
haud dubiū quū templū de q. dicit p.
micheā. et turris nebulosa filia syon.
et locauit eā agricolis. q. alibi uinee
oparios appellauit ul. colonos. **Hanc**
uineā occupauit achab qui intēptat
f. pat. p. l. uidelicet iudae. de q. rpe
carne assunie dignat. ē. ut feciss. i. ea
ortū. olerū. h. ē. ut u. uini. grē. spua

lis germinare debuit. ibi fragilia q. do
gnata p. pharisaicam supstitionē. tran
plantaret. h. naboth hanc uineā dare
nolenti. idē. rpo. phariseor. supstitionib.
ū. ostendit. impia uxor iezabel. hoc
ē. synagoga iudeor. machinata ei. ē. mo
rtē. **Intēptat** enī iezabel cohabitauit sine
flurus uani. Qd. bñ. ouenit. synagoge
q. habitare uidebat. in domo dñi. s. p.
uaria desidia uanitatē. defluebat. **Hi**
sunt g. iezabel. i. i. ad maiores. nati. et
ad optimates. qui erant. in ciuitate. ut
subinstructi. falsi. testib. testimoniu
falsum. et naboth. ponent. qd. bñ. dñi.
dñi. et regē. et sic. eductū. de ciuitate.
lapidarent. ut. morerēt. eū. synagoga
p. pontifices. scribas. et phariseos. me
ditata. ē. mortē. xpi. De. q. ita. scptū. ē. in
euēgio. **Principes** aut. sacerdotū. et omne
sculū. q. rebant. falsum. testimoniu. et
ihm. ut. eum. morti. traderēt. et. si. uine
munt. eū. multi. falsi. testes. accessissent.
Houissime aut. uenit. duo. falsi. teste.
et. dicit. **Hic** dñi. **Possim** destruere
templū. di. et. p. tulum. reedificare. il
lud. **Duo** g. falsi. testes. et. naboth. fal
sum. testimoniu. dicebant. qd. bñ. dñi.
dñi. et. regem. et. iudi. p. duos. falso
testes. rpo. opponerant. qd. potentia
et. nafam. s. diuinitatis. asseriberet.
uñ. pilato. ad. iudōs. ita. dicente. acci
pue. eum. uos. et. crucifigite. ego. enī.
ū. inuenio. i. eo. causam. **Respondiunt**
ei. iudi. **Nos** legē. habem. et. scām. le
gem. debet. mori. q. filiu. di. se. fecit.

Lapidat e ita in aboch ex civitate isti
 gante uezabel ut eo mortuo achab in
 nea ei p fideret sic 7 saluator ex portam
 passus e. de firul uidelicet in loco caluari
 e. excitante p zelum synagoga pplm ut
 petent morte xpi. qmuis eo occiso secu
 ruis uiuerent. un q s sultites aieb at
 hoc mund tot p eum abut et si dunt
 tum eu sic omis credent i eu. **H**ereditas
 g. xpi ecclia e. cunctis ei data de gentib.
 q n pat mouens illi reliquit s ipe sua
 morte mirabiliter adquisiuit. qz resur
 gendo p sedt. **H**anc aut occiso eo mali
 colom pripe moliebant. cu de fignentes
 eu iudei fidem q p eu e. extinguere et
 sua magis q ex lege e. iusticia p ferre. ac
 gentib. imbuendis conabant inserere
 ex uinea heres terdat. qz ihe ut scifica
 ret p suu sanguine pplm. ex portam
 passus e. **E**t bn ouent huic mistio qd i
 loco hoc in q iuxerit canes sanguinem
 naboth sedm pphie sententia. Lambent
 q achab. et in ag uezabel canes come
 derit carnes uezabel. qz cu canes illi de
 quib septu e. cum dedunt me canes mul
 ti. sanguine redemptoris nri lingua ue
 uenata ex petebant. ipi etia a canib illi
 de quib item septa die n e bonu sume
 re pane filioi et mitte canib. ut neq
 simi raptores et scelestissimi possessores
 uinee dñi. i eodem loco q domui pass
 e. terclabant et carnes eor besty et uo
 lucb comednde tradebat. **E**t ita ges
 impia illa q i passione dñi **p**fana
 uoce clamabat sanguis ei **sic** sup

nos et sup filios nros. ibide sangui
 nem suu fecidissimu meruit fundi.
 u saluatore suu ex petebat occidi. Refert
 quide iosephus qd ex omi iuda ppli i
 die sollempni pasce ierosolima uelut
 ex tali qdam manu cogente ouerunt.
 qs tres centena milia hominu die
 fuisse. iusto scilicet di iudicio tempore
 hoc ultionis electo. ut q in dieb pasce
 saluatore suu et salutare. xpm domini
 centis manib et saclegis uocib uiola
 uerant. in ipis dieb uelut in unu car
 cem omis multitudo elusa. feralis pe
 ne ericui qd merebat exciper. **V**ocauit
 g rex isrl eunuchu qnda. et dix ei. **f**es
 tina adduce micha. filium iemla. **R**er
 aut isrl et iosaphat rex iuda sedebat
 unquiq in solio suo. uestiti cultu re
 gio. **E**t rex. **Q**d aut michas uocat ad
 regem isrl et ad regē parit iuda ppha
 uit. et regem isrl ita dicit. uidi dñm
 sedntem sup soliu suu. et exercitu ce
 li a dext et a sinistr ei et dictu e. i quo
 decipia achab. ut ascendat et cadat i
 ramoth galaath. et dix aliis ita. ali
 alit et egressus un dix. ego decipiam
 eu. et dictu e. in q decipies. q respon
 dit dices. egrediar et ero indar sps i ore
 omniu ppharu ei. quid p solium dñi
 n anglicas potestates accipim. qz nri
 b ds altius psiden. inferu cuncta di
 poute. **E**t qd exercit celi n ministran
 tum anglor multitudo describitur.
Qd e g qd exercit celi a dext et a si
 nistris ei stare phibnt. **D**s eni q est

lu.

ut omnia ut etiam erit omnia si dexte nec
sinistra occludit: si dexte di angloꝝ pars
electa. sinistra aut di pars angloꝝ rep
ba designat. Non enim ministrant do so
lūmū boni qui adiuuent. s; etiam qui
redire nolentes quēnt. neq; celi exercitū
angloꝝ pars repba intelligi
posse phibet. Quas enim suspēdi in a
ere nouū auē celi nominam; et de
eisdem spūtib; paulus dicit et spūalia
nequitia i celestib; q̄r caput enūtiās
ait scdm p̄ncipē potestatis aeris huius.
A dexte igit et sinistra angloꝝ exercitū itat
q; et uoluntas electoꝝ spūm diuine
pietati recordat et repboꝝ sensus sue
malicie seruens. iudicio districtioni
ei obtempat. Vñ et moꝝ fallax sp̄s in
mediū p̄silisse describit; p̄ quē achab
rex erigentib; mītis decipiatur. Neq; e
nī fas est credē bonū sp̄m fallacie de
seruire uoluisse ut diceret. egrediar et
erit in dexte sp̄s in ore omnium p̄phat; ei.
s; q̄a achab rex peccatis p̄cedētib; dig
nū erat ut tali debuiss; deceptioē dāp
nari. q̄tū qui sepe uolens ceciderat
i culpa. q̄ndog; nolens rapet ad penā.
occulta iusticia licentia malignis spū
tib; dat. ut q̄s uolūtes i peccati laq̄o
strangulāt. in peccati penam etiā no
lentes trahāt. Deniq; is qui uitā rep
bam nī mutat. a p̄petrandi peccatis a
nimū nī auert. eū a p̄pha aliquid re
q̄rit. illa audit dō disponēte q̄ mere
bit audire dampnā. Ecce enim ut
unū ul' duo ex multis loq̄unt; ab

omnipotentis dī cultu domi isrl' sub
idolorū seruitute recesserat et tam ad
p̄phas a quib; decipi osueuat sepe uene
bat. p̄sya requirent. eū nī ex ore p̄pharū
p̄sya agens p̄sya audire merebat. quid
aliud supna iudicia agebant nī ut pec
cator p̄s in suo corde caperet. q̄tū qui
p̄fidiam seq̄ndo deliquit sic p̄pharū
suorū blandis sermonib; deciperet ut iā
p̄tamesceret quia deliquiss;. et tanto p̄
durius rapet ad penā. q̄nto nūc secu
rus uiuet i culpa. **S;** ecce iā largē
te omnipotentē deo ab ydolorū cultu
remotū est qm plurimū genū humanū.
uerā fidem publice fatet; subdi lignis
et lapidib; ul' cuilibet creatū i adoran
one. remittit. **S**ecurū ḡ iam p̄pham qui
libri in fide positū s̄tilet. q; hoc auditus
ē. qd̄ audire fidelem decet. fidentē dicā
si ab inimicū alius atq; a p̄uis acti
b; recessiss;. securū eēt. Nam eū paulū eg
gus p̄dicator clamat. et auaricia q̄ est
idolorū seruitus. quisquis adhuc aua
ricie subiectus ē. a cultu idolorū lib nē.
Si ḡ is qui auaricie estib; anhelat. i fide
quidē positū eē uidet; s; aliena ambit
accipe. honores mundi desiderat sp̄
hendē. habē temporale glām occupis
cit. atq; de hē eadem glā p̄pham susulat.
iustum ualde ē ut ex culpe sue meri
to a p̄phe ore p̄sya audiat. q̄tū q̄ ūba
dī audire i sacro eloq̄o noluit ut t̄re
na de sp̄icet celestia ambiret. illō
dō uidet; sic ex p̄phe sui audiat ore
uñ am b; plius obligat; cadat. ut dū spe

trene gl'e delectat' pascit' suis desidijs
 ad una semp ducat. Neq; aut' boni fu
 it ille sps. qui m' d'at e'e appetit more
 pphar' un' et p'missu' e'. quia exercit' ce
 li stetit a dextris et sinistris ei'. **D**s eni
 q' i'cumscripta' iustas. in illa etna beati
 tudine q' dextra ei' d'i sinistra n' h't. q'a
 nichil e'e q'd displiceat pot' s; quia si
 mul omnia stuet' simul cu'cta aspiciat.
 ea ut in q' et bonos sps et malos uider
 exercitus celi a dextris et sinistris habe
 describit'. ut p' dextra intelligam' ange
 los electos. p' sinistra u' sps rep'bos. **S**
 moue debet q'd exercit' celi etia' repul
 si angli uocant' quia et ipi q'muis ab
 ethereo celo expulsi sunt adhuc tam' in
 acrio celo demorant'. sic paulus ait q'd
 sp'ualia nequitia i' celestib'. **S**; quia t'c
 lib' regu' p' i'fectione' achab n' longe
 claudit sermonem. ita et nos in t'cum
 libri expositione' eiusde' hoc i' loco fi
 manus. ut de sequ'ntib' simul cu' histo
 ria aliud sumam' exordium.

Explicit liber tertius

Incipit quartus

Reu'licatus
 est aut' moab i' isrl'
 p'quam mortuus
 e' achab. ceciditq; o

chozias p' cancellos cenaculi sui q'd
 habebat in samaria. et eg'rauit mi
 sitq; nuntios dicens ad eos. Ite et o
 sulate beelzebub d'm acaron utrum
 eu' adtere q'am de infirmitate ma' hac.
Angl's aut' d'm locut' e' ad helyam

tesbiten. Surge et ascende i' occursum
 nuntior' regis samarie et dices ad eos. **H**u
 quid n' e' d's i' isrl'. ut eati' ad stultendu'
 beelzebub d'm acaron. **Q**uia ob rem h' die
 domini. **D**e lectulo sup' que' ascendisti
 n' descende' s; morte morieris. **E**t reliq'.
Mortuo q' imp'issimo rege achab. imp'
 heres ei' incesit. filius itaq; eius obozi
 as de q' scriptura narrat q'd fecit malu' i'
 aspectu' d'm. et ambulauit in uia pacis
 sui. et marci' sue. et in uia ieroboam
 filii nabath. qui peccare fec' isrl'. serui
 uit q' baal et adorauit eu' et irritauit
 d'm d'm isrl' iuxta omnia q' fecerat pat'
 ei'. **S**; n' d'm p'spe egit quia p' cancellos
 suos q'd habebat cenaculi sui i' samaria
 cecidit et eg'rauit. misitq; nuntios ad
 beelzebub d'm acaron ut stulerent eu'
 utrum uiuere poss; de h'e infirmitate.
Cui' cu' helyas nuntius obtrians de mor
 te uicina respondit. misit ad eu' qui
 q'genaru' principem cum militib' s' sub
 iectis. ut eum adducerent. **S**; is igne
 celesti consumptis. itum misit alium
 quinq'genaru' qui similit' cu' suis co
 bustus e' misit et t'ciu' qui reseruat' e'.
Itaq; rex iste p'lm' iudeor' et marime
 p'ncipes fig'at qui peccatis et uicis
 dediti uicatem a se repellebant. imo
 p'seq'bant. **U**n' legit' in eu'glio. quia mi
 serunt p'ncipes et pharisei ministrs
 ut apprehenderent ihm. **E**t item. **Q**uere
 bat q' eu' apprehende' et nemo misit i' illu'
 manus q' n' d'u ueniat hora ei' et fugit
 i' monte solus orare. **E**t itum cogitauerit

Liber
 sancte
 marie
 de
 berge

ait ut iustificarent eum. **I**ste ergo in iherosolymis
ambulabat apud iudeos. Et abiit in regi-
onem iuxta desertum in civitatem que dicitur effraim.
Dominus quoque vocavit synagogam eorum iudeorum que legi-
liber preceptis que cancellis cenaculi undique
circumducta erat. **S**ic ochozias per cancel-
los quibus tueri debuit ruens egrediente
numquam incurrit ita et populus iudeorum legi-
custodiam excedens in languore despa-
bilem cecidit peccator. **U**bi quod divina
previdentia deliquit salutis remedia inven-
ire non potuit. **C**onfugit enim sic rex ipse
ad falsorum previdentia a quibus magis lesus
quam adiutus est et ideo propheta ore corripit
et de eius morte vicinam illi predicat. **H**inc
per isaiam dicit. **C**um dixerint ad vos quare a phi-
tonibus et a divinis qui strident in incanta-
tionibus suis. **N**unquid non populus a deo suo re-
quiritur per vivos et mortuos ad legem ma-
gis et ad testimonium quod si non dixerit iux-
ta verbum hoc non erit eis in acutina lux
et pertransibit per eam et corrumpet et esuri-
et cum esurierit nascetur et maledicet regi
suo et deo suo et suscipiet sursum et ad ter-
ram intuebitur et ecce tribulatio et tenebre
desolatio angustia et caligo persequetur
et non poterit evolare de angustia sua. **O**si-
sit rex impius duos quinquagenarios
cum subditis suis militibus ut exhibeat he-
liam qui divino igne consumptus est. **T**ertius
autem missus saluatur. **Q**uinquagenarius namque
nummus confessio penitentiae est que declarat
remissio peccatorum. **J**udei ergo nolentes christum
dominum esse perfectum nec principem penitentiae
dicunt ad eum quinquaginta annos nondum

habet et abraham nostri in futuro dum
in ignis incendio extinguitur. **T**ertius autem
quinquagenarius quia confusus ad fidem tanta
tis penitentiae sacramenta cognovit indul-
gentiam meruit. **F**actum est autem cum levare
vellet dominus heliam per turbam in celum. **I**bat
helias ad helyseum. **S**ede hic quia dominus
misit me usque in bethel. **C**um autem helyseus
videret dominum et vivit anima tua quia non
derelinquere te. **E**t res. **Q**uid est quod helias ad
celum rapere dicitur. **H**umilior namque adhuc
in hac carne corruptibili positus ad illius-
summe quietis sinum ante resurrectionem
ascensionemque domini credendum esse perductum.
Sed aliud est celum aereum aliud ethereum.
Celum quippe aerium terre est primum unum
et aves celi dicuntur quia in aere volitare
videntur. **I**n celum itaque aereum helias sub-
latum est in secretam quamdam terre regionem
repente ducetur non in magna iam carne et
spiritus quiete vivet quod usque ad finem mundi
redeat et mortis debitum solvat. **S**ub-
levarum namque helias ascensionem divinam
designavit. **I**lle enim mortem distulit
non evasit redemptor autem nostrum quod non distu-
lit superavit eamque resurgendo consumpsit
et resurrectionis sue gloriam ascendendo
declaravit. **N**otandum quoque est quod helias in
curru legitur ascendisse ut videlicet aperte
monstraret quia homo per se adiutorio e-
gebat alieno. **P**er angelos quippe illa
facta sunt adiuvata et ostensa sunt quia non
ad celum quidem aereum per se ascendere po-
terat quae naturae suae infirmitas quae
bat. **R**edemptor autem nostrum non in curru non

anglis subleuat legitur quod is qui fecit omnia
 sua uirtute ferebat nimirum super omnia
Illuc enim reuertebatur ubi erat et in rediebat
 ut remanebat quia cum per humanitatem as-
 cenderet in celum per diuinitatem et terra pari-
 ter stanebat et celum. Sic autem ioseph uendi-
 ta a fratribus uenditionem redemptoris nostri si-
 gurauit sic enoch translatus atque ad ce-
 lum aereum helyas subleuat ascensionem
 diuinam designauit. Ascensionis sue
 dominus pronuntios et testes habuit unum
 ante legem alium sub lege ut quicumque ueniret
 ipse qui ueraciter celos penetrare potuisset.
Hic et ipse ordo in eorum quibus subleuan-
 tione per quosdam instrumenta distinguitur. Nam
 enoch translatus helyas uero ad celum sub-
 uectus esse memoratur ut ueniret per modum
 qui non translatus est sed subuectus celum ethereum su-
 a uirtute penetraret qui se in nobis credunt
 tibus carnis quibus mundicia largiret ut sub
 eo per incrementa temporum uirtus caritatis ex-
 cretaret in ipsa quibus eorum translatione quibus as-
 censionem diuinam ut uidelicet famuli de-
 signauit et in ipso se qui ascendit in
 celum dominus ostendit. Nam enoch quidem
 uxorem et filios habuit helyas uero neque
 uxorem neque filios habuisse describitur.
Pensate ergo quomodo per incrementa creuit mun-
 dicia castitatis quod et per translationes fa-
 mulos et per ascensionem domini personam pa-
 tent ostendit. Translati namque est enoch
 per contumeliam et per contumeliam generans assump-
 tus uero dominus neque per contumeliam generans neque
 per contumeliam generans. Queritur autem quomodo helyas
 cum suis magister helyas locum postu-

landi ei offerret duplicem spiritum helyas po-
 tulauit cum dominus dicat in euangelio non est
 discipulus super magistrum perfectus autem omnis
 erit si sit sic magister eius. Cuius petitionis
 mustium si confidetur non importuna sed neces-
 saria postulatio esse decernitur. **H**ic ergo he-
 lyas ad helyseum. Postula quod uis ut
 faciam tibi ante quam tollar a te. **H**icque he-
 lyseus. Obsecro ut fiat spiritus tuus duplex
 in me. **Q**ui respondit. Rem difficilem
 postulasti. At tamen si uideris quando tollar
 a te erit quod petisti. si autem non uideris non
 erit. **Q**uid enim hoc loco significat helyas.
 non capere uerbum dominum scilicet redemptorem.
Et quem helyseus non corpus eius quod est ecclesia.
Dat locum postulandi helyas non cum
 in euangelio dicitur petite et dabit uobis. **E**t ne
 petite inquit et accipietis et gaudium
 uerbum sit plenum. **H**ac ergo fiducia accep-
 ta a domino postulat helyseus hoc est ipsius
 christiani ut fiat spiritus christi duplex in eis.
 hoc est duplex gratia spiritus sancti in remissione
 peccatorum utique et collatione uirtutum. **R**e-
 demptor ergo non qui non habuit peccatum
 neque peccatum fecit nec dolus inuenit est
 in ore eius remissio peccatorum nequit
 quia peccatum nullum habuit. **O**pera autem
 uirtutum in spiritu sancto fecit sic ipse in euangeli-
 o dicit iudicis. Si ego in digito diuicio de-
 monia profecto peruenit in uos regnum
 dei. **I**nseparabilia ergo sunt opera sancti trinitatis
 id est patris et filii et spiritus sancti ueritate
 attestante qui ait quia quod pater facit hec
 et eadem et filius similiter facit. **E**t apostolus.
Nec inquit omnia operatur unus atque idem

sp̄c̄. diuidens singulis prout uult. Bene
quidē postulat ecclia ut sp̄m duplicē
accipiat. xpī quia et remissione pec
catorū indiget quia n̄ eguit. xpc̄. et mi
nere uirtutū quas ex plenitudine sua
p̄ sp̄m sc̄m t̄bunt. xpc̄. qui ascenden
s̄ i altū captiua duxit captiuitatē de
dit dona hominib̄. illis uidelicet ho
minib̄ qui sp̄e suā forat in illo pontē
Hinc ē qd̄ helias dicit ad heliseum. si
uideris me quādo tollar a te erit qd̄
petisti. si autē n̄ uideris. n̄ erit quia. **iii.**
n̄ q̄ recte fidei oculos in illum ponat
et credant fidelit̄ passionē resurre
ctionem. ascensionē et ad patriē. peti
tionis sue fructum n̄ capiet. Qd̄ sub
sequens ratio designat. Helias enim
secū comitante heliseo ad aq̄s iorda
nis ueniens tulit palliū suū et in
uoluit illud et percussit aq̄s. q̄ diuise
sūt in utraq; partem. et transeunt am
bo p̄ siccū. Cumq; helias raptus eēt
heliseus leuauit palliū helie qd̄
ceciderat ei. reuissusq; stetit sup̄ ripā
iordanis. et pallio helie qd̄ ceciderat
ei. percussit aq̄s et diuise sūt huc atq;
illuc. et transeunt heliseus. Qd̄ significat pal
liū helie. n̄ incarnationē dñi. p̄ q̄
redemptor n̄r. leri flumiū dirup. no
bisq; transitū ad uitā sp̄parauit. hoc
q̄ pallium heliseus p̄ transitū helie
retinuit. q̄ fidē incarnationis. xpī ec
clia p̄ ascensionē ei ad celos reser
uauit. p̄ qm̄ p̄sentis uite fluct̄ tran
sire satagit. sic heliseus percussit

pallio flumiū aq̄s n̄ diuise ante qm̄ dñe.
n̄ ē d̄s helie etiam n̄c. et sic percussit aq̄s
et diuise sūt. ita n̄ p̄ inuocationē nomi
nis dñi uirtutes ullas. n̄ pot. quia sic
ip̄e dñe. sine me nich̄ potestis facē. Nich̄
ē enī humanū studiuū. n̄ assit diuinū
adiutoriuū. Hū apl̄s dñe. D̄s ē qui opat̄
in nob̄. et uelle et p̄ficē. p̄ bona uolun
tate. Et p̄pha ad dñm ait. Iute inuocof
n̄os uentilabun̄ cornu. et in nomine
dñi sp̄nem̄ insurgentes in nos. Et cetera.
Querit q̄ uiri ciuitatis ad heliseū. Cae
habitatio ciuitatis huius optima ē. sicut
ip̄e dñe p̄spicit. s̄ aq̄ pessime sūt et tra
sterilis. At ille ait. Afferte in uas nouū
et mitte in illud sal. Postulabat he
liseus a p̄lo ut aq̄s iericho steriles et
malignas sanaret. accepit uas nouū
fictile et iecit in eo sal et decessit illud
in flumine. et statim in flumine aq̄
sanate sūt. q̄ factō p̄munitabat p̄pha.
q̄a ubi caro fieret et habitaret in no
bis. Inde in similitudine tibi salē id
ē sapientiā dedit in uas fictile incor
p̄ scilicet humanū et immittens i aq̄
demersit. qd̄ quidē significabat q̄a om̄s
p̄pli qui in figura aq̄rū in toto mū
do steriles erant p̄ xpī incarnationē
fecunditate et benedictionē acceptā
eēt. Ascendit autē inde bethel. Cūq;
ascenderet p̄ uiam. pueri parui aq̄s
si sūt de ciuitate. et illudebant ei di
centes. Ascende calue. ascende calue.
Qui cū p̄ se respexisset. uidit eos. et ma
ledixit eis in nomine dñi. Cūq; sūt

duo ursi de saltu et lacauerunt ex eis: et
 et duos pueros. Helyseus q; ppha sic
 sepe dixit figam. xpi gerit. Deniq; uo
 cabulu istud salus di incipit. Salus
 aut di quis e alius n filius ei q et sal
 uator nq; uocat. Paruuli u illi illu
 dentes saluti di idest helyseo. iudoy
 habuere psona qui ad cruce dno sal
 uatori substannabant qui dicit ascende
 calue ascende calue quia caluarie loco
 xpc ascensur erat in cruce. Qd u gusius
 maledixit eis helyas. et exierunt duo ursi
 de saltu et interfecerunt. et duos pueros
 blasphemantes. ita et xpc p passionem
 et resurrectionem ex mortuis postqm as
 cendit in celos sic ascendit helyseus in
 bethel idest in domum di. gusius maledixit
 iudis. et p. et duos annos ascensionis
 sue immisit duos ursos de filis gemi
 ni. uespasianu scilicet et titum. qui eo
 crudeli trage deiecerunt. Porro mesa rex
 moab nutrebat pecora multa. et sol
 uebat centum milia arietu. et centum
 milia agnor cu uellerib; suis. Cumq;
 mortuus fuisset achab. puaricat e sed
 cum rege isrl et cet. Igit p h bellum
 gerebatur p tres reges. h est regem isrl
 et regem iuda. et regem edom et moab.
 consultisq; ab eis helyseus ppha. p alia
 h subdidit dicens. facite alueu torren
 tis huius fossas et fossas. h eni die
 dnt. Non uidebitis uentum neq; pluui
 am. et alueus iste replebitur aquis. et
 bibetis uos et familie ure. et iunua
 ura. pariuq; hoc e i aspectu dnt. in

sup tradet eam moab in manu ura
 et percietis omne ciuitate munitam.
 et omne urbe electam. et uniuersum lig
 nu fructiferu succidatis. cunctosq; fon
 tes agru obturabitis. et omne agrum
 egrum opietis lapidib;. Quid g figeat
 tres isti reges et moab bellum gerente
 n rectores fidelium. q p sce trinitatis fi
 dem et mundi pncipem. et et pplin
 et hoc e philosophos. hereticos. scisma
 ticos. atq; omis unqs cum scuto fidi at
 q; armis spualib; ostigunt. Moab g q de
 incesto nat e interpretatur de pat. bene
 illis uenit ad qs dnt dnt. Vos de di
 abolo patre estis. et desidia patris uru
 uultis face. Hu g aduuant ecclie par
 tum minus. partim psecutioib;. parti
 dolo. ac falsis fictioib;. h p. xpi uirtu
 te. qui capt e ppli xpiani superant
 atq; fugant. Quib; ait ppha dnt
 facite alueu torrentis huius fossas
 et fossas. n uidebitis uentum neq;
 pluuiam. et alueus iste replebitur
 aquis. et bibetis uos et familie ure.
 Ecce ppha dnt ppho siti fatigato p mi
 raculum factu a dno ostulit sic et pphi
 ca dicta ostulit pberit fidelib; qnt spu
 ali doctna situm sua extinguant atq;
 animu reficiant. Iubet g fossas face
 in torrentis alueo. et ita pdic absq;
 uentis et pluuiam aq; languitate. Quid
 e fossas in alueo torrentis facere. n
 pfunda mistia in sacis scripturis bono
 studio qrerere. Que absq; pluuiam et
 uento aq; repleunt quia sepe absq; hu

mano solatio sapientia offert suis inuestigationibus potentia diuina. Vñ iohes apls dicit. Non necesse habetis ut aliquis uos doceat sicut unctio eius docet uos de omnibus. Vñ bibunt homines et uinita. id est doctrinam accipient ingeniosi quique et simplices quia quantum idonea est anima accipientis tantum ibi inueniet documentum sue salutis. Sequitur Paruque hic in respectu domini insuper tradet etiam moab in manus uias. Et cetera. Non enim sufficit seruis dei abdita inuisa scire quoniam etiam debere ea alijs predicare et contumaces redarguere quibus promissa est certa de hoste uictoria ut percipiant omnem ciuitatem munitam et omnem urbem electam. Et cetera. Ciuitates munitas et urbes electas possumus scilicet prudentiam intelligere in qua maxime philosophi et heretici confidunt. **H**ic per predicatores sancti euangelij subuertunt. Vñ dicit apostolus. Arma militie nostre non carnalia sunt potentia deorum ad destructionem munitio- nis et silia destruentes omnem altitudinem extolentem se aduersus scientiam dei et in captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequium christi et in promptu habentes ulcisci omnem inobedientiam. **V**niuersa ligna fructifera succiduntur. non ulla ligna que faciunt fructum bonum sed que mortiferum gerunt partem que radice securi diuini eraminis succisa pabulum sicut ignis eterni. Cunctaque forte agrum obturantur cum heresiarche cum

suis sequibus per catholicos doctores dampnantur. Et omnis ager egregium lapidibus operum est cum uenustas locutionis hereticæ atque philosophicæ anathematis pondere obruitur. Nichilque remanebit in terra moab nisi muri tantum fictiles false rationationes fragilium doctrinarum que a fundibularius id est sanctis predicantibus ecclesie condemnantur maxime ex parte refulgent et ad nichilum rediguntur. Quod autem moabite orto sole et aduerso aquarum uideat contra aquas rubras que sanguinem gladii existimant dicentes quod tres reges qui contra se ueniunt ad pugnam se inuicem occidissent et sic delectati sunt ita et philosophi uerbum crucis christi stulticiam existimant sed scilicet apostolus quod stultum est dei sapientia est hominibus et quod infirmum est dei fortius est hominibus quam prudentia carnis mors est prudentia autem spiritus uitae et pax. Ad probandum quod moab in presenti loco super philosophorum intelligat superbia de quibus dicitur perdam sapientiam sapientium exempla replicanda sunt. Amos loquitur hec dicit dominus. Superbia impietatis moab et superbia non aduersabor et pro eo quod combussit ossa regis ydumeæ in cineres. **H**eremum quicquid in seculo dogmatum profanorum que quod ad terrenam sapientiam pertinet putat esse robustum hoc dialethea subuertit et instar incendii in cineres fauillas que dissoluit ut patet nichil quod putabat esse fortissimum. Sed et ysaïas superbiam moab arguit dicens. Audiuimus

contumeliā moab. contumeliosus ē in
 mis. **S**upbia eius abstuli. **J**eremias q̄q̄
 cont̄ om̄s naticinans nationes. **p̄**pe lo
 quit̄ ad moab. q̄d s̄ fidebat in muni
 tiomb̄ suis. et p̄ pauca. habes fiducia
 inglā tua. **E**t it̄m. **Q**uom̄ dicitis for
 tes sum̄. **A**c deinde iuxta ē dies mo
 ab ut ueniat et malicia eius minima.
Et manifesti d̄r. **Q**uom̄ st̄ ē baculi
 glorios̄ iuxta magnificentie. **E**t iterū
 st̄m ē coram moab. **H**ec aut̄ dicūt
 sub nomine moab. ut stulta sc̄li et
 incelsum se inferens malitia contat̄.

Mulier aut̄ q̄dam de uxorib̄ p̄pharū. **v.**
 clamabat ad heliseum dicens. **S**eruis
 tuus uir n̄s mortuus ē. et tu nosti q̄
 seruis tuus fuit timent̄ d̄m. et ecce
 creditor uenit ut tollat duos filios
 m̄os ad seruendū s̄. **C**ui d̄r heliseus.
Qd uis ut faciā ē. **D**ic m̄. quid habes
 in domo tua. **A**t illa respondit. **N**on
 habeo quicquid ancilla tua i domo m̄a.
 n̄ parū olei q̄ ungar. **C**ui ait. **U**ade pete
 mutuo ab om̄ib̄. ueniens tuus uasa ua
 cua si pauca. et ingdere et claude osti
 um tuū. cū int̄secus fueris tu et filii
 tui. et mitte in om̄ia uasa hec. et cū
 plena fuerint tolles. **E**t reliq̄. **Q**uid p̄
 hanc mulierē n̄ sc̄a x̄lia designat̄. du
 or̄ p̄phor̄ id est iudaici et gentilis q̄si
 duor̄ filios mat̄. **Q**ue p̄us ex adūso
 ope s̄sentendo callidi sp̄s p̄suasione
 quasi quēdā peccati n̄m̄ū a credito
 re accepit. et duos q̄s in fide genuit
 amittere filios timebat. **S.** p̄ph̄e ūbis

id ē septe. sc̄e p̄ceptis obediens ex par
 uo q̄d habebat olei. uasa uacua infun
 dit̄. quia d̄m ab unius ore doctoris p̄. n̄
 quidē amosē diuinitatis multor̄ ua
 cue int̄el hauriunt. et uberante gr̄a un
 guento diuini amoris usq̄ ad s̄m̄ū
 replent̄. etiam n̄c multor̄ corda q̄ p̄us
 fuerat uacua uasecula unguento sp̄s
 plena s̄t. q̄ ex paucitate olei solumm̄
 infusa uidebant̄. **Q**ui dum alius atq̄ a
 liis dat̄. et ab auditorib̄ fidel̄ accipit.
 erepta mulier iudelic̄ sc̄a eccl̄ia. sub cre
 ditoris sui iam debito n̄ tenet̄. **F**acta ē
 aut̄ q̄dā dies. et transiebat heliseus p̄
 sinam. **E**rat aut̄ mulier ibi magna. q̄
 tenuit eum ut comedēt panem. **C**umq̄
 freq̄nt̄ in transiret. diuitebat ad eam ut
 comederet panē. **E**t rel̄. **M**ulier ḡ ista
 q̄ p̄pham hospicio suscep̄. b̄n̄ potest in
 sinuare p̄ph̄isrl̄iticū q̄ fuit in patarch̄.
 n̄ sic ista heliseum p̄pham. ita et il
 la d̄m p̄pharū hospicio suscipe me
 ruit̄. **N**am abrahā et sara tres uiros
 iuxta suallē niabre suscipe et pasce
 meruerit̄. **H**uc ḡ mulieri n̄ habenti
 filium. p̄pha p̄misit dicens. **I**n tempe
 isto et in hac eadem hora si uita co
 mes fuit̄. habebis in uito filium. **C**ui
 illa respondit. **N**oli q̄s d̄m mi uir
 di. noli nitri ancille tue. **E**t ocepit
 mulier et peperit filium in tempe et
 hora eadem q̄ dixerat heliseus. **H**ys
 q̄ similia d̄m ad abrahā reculit̄ di
 cens. **R**euerens ueniam ad te tempe
 isto uita comite. et habebit sara

filii uxor tua. Quo audito sara risit
postquam tabernaculi occulte dicit; et se
inu et dñs nris uetul' e' uoluptati ope
ram dabo. Visitauit aut' domum saram
sic p' miserat ei et impleuit q' locut' e'
et cepit et peperit filium in senectute su
a tēpe q' p'dixerat ei d's. Igit' p' qm' creuit
puer tactus dolore captus imes se ca
meridie defunct' e' cum ppl's isrlit' e'
p' qm' in egypto excreuit et p' moisen i
desertū eductus dñi uocem audierat
i igne et i caligine. qñdo lumine scie
tie debuit illustrari. mor' animo ad y
dolatriam recurrent' mortuus e' et ait
helyseus ad ier' puerum suū. Accin
ge lumbos tuos. et tolle baculum me
um in manu tua. et uade. Si occurre
rit t' homo n' salutes eum. et si saluta
uit te quispiā n' respondeas illi. et po
nes baculum meū sup' faciem p'ri. **Et .vi.**
rel'. Quid aut' sig'eat qd' puer ab hely
seo missus cū baculo n' resuscitat. p'
semetipm' n' ueniens helyseus. seq; su
p' mortuū sternens atq; ad ei' iūbra
se colligens illucq; deambulans. et
more mortui septies aspirans. hunc
ad redituā lucem p'ri' p' ministriū
spassionis animauit. n' qz auctor hu
mani gen'is d's q' mortuum puerū
doluit cum extinctos nos iniquitati
b' aculeo miserat' asperit'. Et quia p'
moysen t'ore legis p'tulit. q' uirgam
p' puerū misit. p' legem quippe uirgā
d's tenuerat. cum dicebat. si quis h' ul'
illa fecerit. morte moriet'. A peccati g'

morte timor nos suscitare n' ualuit.
s; ad statum uite aspirata mansuetudi
nis grā exiit. S; puerū cum baculo mo
rtuū suscitare n' ualuit. qz paulo atte
stante. meli' ad p'fectū p'dixit lex. Spe
aut' p' semetipm' ueniens. et sup' cada
uer humilit' sternens. ad exēqñda s' iū
bra mortui se colligit. quia cum i for
ma d'i eēt n' rapinam arbitrat' e' e' se
eql'em d'o. s; semetipm' ex inaniuit for
mam serui accipiens. in similitudinē
hominū fact' et habitu inuenit ut
homo. Huc illucq; deambulabat. quia
et iudeam iuxta. et longe posita gen
tes uocat. Sup' mortuū septies aspirat
quia p' ap'one diuini munit' grām
septiformis sp's in peccati morte iacen
tib; aspirat. morq; uiuens erigit. quia
is que t'oris uirga suscitare n' potuit.
p' amoris sp'm puer ad uitā red'. **Et**
aut' fames intra. et filii p'pharū habi
tabant coram eo. **Dirq;** uir de p'ul
suis. Pone ollam grandē. et coq' pulm
tum filijs p'pharū. **Et rel'.** Erat aut' fame
intra. n' fames itaq; panis. nec sitis a
q'. s; audiendi uibū dñi. et filii p'pharū
habitant. cū helyseo. cum filijs scōr'
p'dicatorū qui ambularet in lege dñi
et scrutantur testimonia ei' in toto
corde exquirentes eū. in p'sentia dñi
saluatoris semp' uiuunt. **Et dicit** puer
in agrum ut colligat hbas agites qñ
tū iū coquat pulm'tū. inuenitq; qñ
uitem siluestre. et colligit ex ea colorem
tudas ag'. Quas cadent' mollam pul

mti fecit cu quis litta legis intente ut
 philosophicis disciplinis studiosius pa-
 tus ubi qrens amaritudinē litta lega-
 lis ul mortiferū quiddā in philoso-
 phor libis inuenient utiniscet ueri-
 tati euēglice et inolla cordis sui coquif.
 tale pulmū hoc ē documētū pparat
 ad refectiōē auditoribz suis. **D**ic em a
 pls **L**itta occidit sps aut uiuificat et
 mem. Pruditia aut carnis mors ē pru-
 ditia inquit sps uita et par. **H**oc itaqz
 sentientes fideles ppli mortem in olla ex-
 clamant cum talem doctrinā q̄ decepti-
 onē animar detestantes uociferant. **S**ed
 iubente heliseo farina mollā mittit cū
 scientia spūalis in tale aduētū inuenit
 ut ut exclusa omni amaritudine pra-
 uitatis pastus inde fidelibz pparet salu-
 bs. **V**ir aut quiddā uenit de balsalisa de-
 ferens uiro di panes p̄nuciar. **xv** panes
 ordeaceos et frumētū nouū in pera sua.
Et rel. **D**eniqz uir de balsalisa uenire de-
 scribit. **d**efereus uiro di panes p̄nucia-
 rū. **et xv** panes ordeaceos et frumētū
 nouū in pera sua. **Q**uē aut meli' uirū
 istum accipe possumus quā cetū scōr
 patrū qui uirtute animi et bonor o-
 pum polleat. **Q**ui bñ de balsalisa ue-
 nisse d̄r. **B**alsalisa enim hñs trū uir
 p̄tat. **R**ecte ḡ de balsalisa ē qui tñari-
 um numerū incredulitate et ofensione
 scē ciuitatis seruat. **H**ic ḡ uir uiro dei
 panes p̄nuciarū offert cū redemptori
 uiro p̄ grām ei' inspirat offert libros de
 origine creaturarū composito offert

xv panes ordeaceos. hoc ē decalogū
 legis in moisi et p̄pharū sc̄ptis sphē-
 sum. **O**fferit frumētū nouū in pera sua.
 cum nouum testamētū p̄ mediatoris
 nr̄i aduentū in sci euēgelū et aplōr
 sc̄ptis p̄fert. **I**ubet ḡ heliseus nr̄ mu-
 nistis suis sc̄is uidelicet p̄dicatoribz ut
 hanc oblationē p̄plo fidelium dis-
 pensent id ē ut sedm̄ illud euēglū de
 thesauro suo uelut scriba doct̄ in
 regno celor p̄ferant noua et uetera.
 q̄m pabulo ubi diuini reficiant. **Q**d
 multum in euēglō uerū legim̄. cum i
 fractiōē quinqz panū quinqz milia ho-
 minū. et tē. vii. panū. iiii. milia ho-
 minū satiata ēē commemorant et sati-
 atas turbis collegit. **xv** cofinos siue
 vii sportas fragmētōr quia nullus est
 q̄ sacramta scripturē diuine p̄ omnia
 cape possit quin s̄ satiato superit iux-
 ta t̄bū dñi. **N**aaman p̄nceps militie
 regis syrie erat uir magi apud dñm
 suū et honorat̄. **P**er illum enī dedit
 dñs salutē syrie. **E**rat aut uir fortis
 et diues. **S** leptus. **I**ste aut naaman q̄
 p̄nceps militie regis syrie ēē describit̄
 quē melius fiḡtare pot̄ quā ppli n̄ gē-
 tilenī qui in orbe t̄quad p̄ uirtutem
 bellorum p̄ncipatū gerebat ac rerū
 decore fruebatur. **Q**d in nominis ei'
 in p̄tatiōē et p̄mit. **I**ncipit aut naa-
 man decus siue commotio eor. **S** ut
 te uir h̄c fortis et diues fuerit tam
 leptus ēē memorat̄ quia quūuis
 p̄ potentia regni ac rerū habū

.vii.

dantia dominari uideret tam per erro-
ris nequitiam et ydolatre lepram sedul
apparuit. Porro de syria egredi fuerant la-
trunculi et captiuam duxerant de terra
isrl puellam parvulam q̄ erat in obsequio
uxoris naaman. Que ait ad dn̄am suam
utina fuisse domum m̄m ad p̄pham q̄ ē
in samaria. p̄fecto sanasse eum a lepra
qm̄ h̄t. Latrunculi quippe de syria q̄
int̄ptat̄ sublimitas egredi sunt cum eu-
puiditate ducti et diuisis negotiis impli-
cati sp̄antes in incerto diuiciat̄ gen-
tilis p̄ totam terram uagabatur. Hinc
et ad terram isrl uenientes captiuam mu-
lierculam duxerunt q̄ in captiuitate po-
sita de p̄pha testabat̄ in isrl quia fa-
ma de isrl p̄ negotiatores gentium trans-
lata. in toto orbe curiositati hominum
qm̄ uxor naaman significat uerū p̄-
phetam et saluatorem omnium in iudea
manere patefecit. Ingressus ē itaq; naa-
man ad dn̄m suum et nuntiavit ei
dicens. sic et sic locuta ē puella de terra
isrl et cetera. cum huiusmodi ad q̄s noticia ubi
d̄i aduenit huius qui s̄ p̄sunt suggerit
scientie sp̄ualis magnitudinē. Mittit
rex syrie litteras ad regem isrl p̄ salu-
te serui sui cum p̄mat̄ gentium au-
diens dn̄m in isrl quia not̄ in iuda
d̄s in isrl magnum nom̄ et saluti su-
or̄ p̄uidens legationē in iuda mittit.
ut p̄ aplicam doctrinam saluatoris fidē
accipiat. H̄i cornelius centurio de ce-
saria in ope ad petrum misit et
paulo p̄ uisionē uir macedo ap-

paruit. qui eū exhortabat̄. Veniens
adiuuaret eos qui erant in macedonia.
sic in actib; ap̄lor̄ legit̄. Cumq; legisset rex
isrl litteras. scidit uestimenta sua et ait. H̄i
quid ego sum d̄s. ut occidere possim et
uiuificare. Et cetera. Quid significat rex iste
isrl qui audita legatione syrie de salu-
te a p̄pha isrl querebat̄ et paruit in sacerdotē
sc̄bas et iudeos. phariseos rectores iude-
or̄ qui osidantes q̄d undiq; plebes p̄
redemptorem nr̄m salutis sue causa
ouemebant q̄i blasphemiam exstiman-
tes uestimenta sua scindebant sic in euā-
gelio p̄ncipem sacerdotum audita xpi p̄-
dicatione fecisse legimus. Sic rex isrl
in tali auditu p̄tremescat tam p̄phadi
q̄s ad se migrasse cognouit. puenit ad
se p̄suadebat dicens. Veniat ad me et
sciat p̄pham eē in isrl. q̄a domum nr̄m q̄s
p̄seruit hos et uocauit et q̄s uocauit
illos et iustificauit. Venit ḡ naaman
cū equis et currib; et stetit ad ostium
domus helysei. misitq; ad eum helysei
nuntium dicens. Uade et laua te septem
in iordane et recipiet caro tua sanita-
tem. atq; mundaberis. H̄i naaman
recedebat dicens. Putabam q̄d egredere-
ret̄ ad me et stans inuocaret nom̄ d̄i
sui et tangeret manu sua locū lepre
et curaret me. Veniens quidē gentili-
p̄ls ad domū helysei nr̄i. sc̄m iudeu
cet exiliam. p̄missum ab eo nuntium o-
silium accepit ut se in iordane sep-
ties lauaret et sic sanitatē reciperet
q; mundaret̄ quia p̄ euangelicos p̄di-

catores dñi dic. Nisi qui renat fuerit
 et aq̄ et spu sc̄o. n̄ potest uire i regnū
 di. Et itē. Qui credidit et baptizat fuerit
 saluus erit qui n̄ n̄ c̄didit condempna
 bit. Iordans itaq; aq̄ sacri baptyisma
 significant quia in eis saluator n̄r bap
 tismum nob̄ c̄secrauit. Qd̄ autē naamā
 indignat̄ de tali responsio. lauatiōe
 aq̄ iordance desperit̄ simplicitatē sig
 nificat rudū qui sp̄ualem n̄ potuerit
 intelligē efficaciam. q̄a animalis hō
 n̄ percipit ea q̄ s̄t sp̄s dei. Cum ḡ uertit
 se et abiit indignans. accesserit ser
 uum suū ad eum et locuti s̄t ei. Pat̄ et si
 rem grandē dixisti. t̄ p̄pha certe facere
 debueras. quātomāgis quia n̄c dixit
 t̄ lauare et mundaberis. Descendit et
 lauit in iordane septies iuxta sermo
 nem uiri di. et restituta ē caro ei sicut
 caro pueri paruuli et mundat̄ ē. Be
 ne ḡ serui naaman meliori c̄silio illū
 ad p̄finendū mandatū p̄phetiū p̄sua
 serit. sepe enim dñs iuniori reuelat qd̄
 melius ē. Et per uoce p̄sonat̄ acceptor
 d̄s n̄ ē. s̄ in omni gente q̄ timet dñm et
 opatur iusticiam accept̄ ē illi. Abiit
 et lauit septies iuxta sermonē uiri
 di. et restituta ē caro ei sicut caro pueri
 paruuli. quia mundat̄ aq̄s baptyisma
 tis p̄ inuocationē septiformis sp̄s q̄sq;
 ueram recipiet sanitatē et ab innoce
 tiā uite infantia redigit̄ ut uite ec̄ue
 ingitūm p̄cipe mereatur. Nū ip̄a ueri
 tas discipulis ait. Nisi n̄si fueritis et
 efficiamini sic paruuli. n̄ intrabitis

in regnū celor̄. Demq; reusul naamā
 ad uirum di. cum uniuerso comitatu su
 o. uenit et stetit coram eo et ait. Vere
 scio qd̄ n̄ sit d̄s in uniuersa t̄ra. n̄ tantū
 in isrl̄. Hec ē enim catholica p̄fessio.
 qd̄ d̄s abraham. d̄s ysaac. et d̄s iacob
 n̄ est mortuor̄. s̄ uiuentū. qm̄ om̄s
 diu gentium demonia. dñs autē celos
 fecit. Et ut cuncta hic baptyismi secul
 sac̄nita p̄monstrata. in quo abrenū
 tiare sathane ac fidem xpi continere
 p̄cipit. negat se naaman ult̄ dñs ali
 ems libaturū soli p̄ omnia d̄tio ser
 uatur̄. partem q̄ t̄re sc̄e sc̄cū tollere
 gaudet quia baptyizatos oportet dñm
 ei q̄ corporis participatione c̄firma
 ri. Hicq; ierz puer uiri di. Peperit dñs
 m̄s naaman syro isti. ut n̄ acciperet
 ab eo q̄ attulit. Hinc dñs q̄ curia p̄
 eum et accipiam ab eo aliquid. Et r̄t̄
 Post hec autē narrat̄ sept̄a qd̄ ierz puer
 uiri di concupierit de pecuniis quas
 p̄dictus sirus obtulerat. s̄ eo nolente
 aliquid inde recipere. ip̄e p̄ iudacum
 turpit̄ adquisiuit. qd̄ sirus magister p̄fide accipere renuit.
 pruptū uident. siue uallis iustis. sig. Ierz q̄ q̄ uirp̄at̄.
 nificat iudaicū pplm̄ qui aliquādo p̄
 er di p̄pha attestante uocabat̄ sic osee
 dic̄ puer isrl̄ et dilexi eū. S̄ p̄qm̄ sp̄
 to eūgl̄io et c̄sifro filio di. semetip̄m
 de tali dignitate in fouea auaricie p̄
 cipitans cupiditatē secut̄ ē trenam.
 qm̄ filii di p̄ baptyismū renati sp̄ue
 r̄t̄ p̄ semetip̄a iusti iudicis di lep̄ta
 erioris qm̄ credentes deposuerat. ip̄e

viii.
s' conseruit. nec n̄ et om̄s qui p̄ baptis-
mū et em̄dationē uitam ad p̄stina ui-
cia reuertunt. sordib' quib' se erutos spa-
bant itum impleri inuoluunt. Unde
scriptum ē. **L**amis reu'sus ad uomitū suū.
et suis lota in uolubabro luti. sic stul-
tus qui iterat stulticiā suā. **Q**uerē
autē filū p̄barū ad helyseum. **E**cce lo-
cū in q̄ habitam̄ coram te angustus ē
nob'. eamus usq; ad iordanem et tol-
lant singuli de filua matias singula.
et edificem̄ nob' ibi locū ad habitan-
dum. **Q**ui dicit. **I**te. **E**t ait un̄ ex illis. **U**e-
ni ḡ et tu cum seruis tuis. **R**espondit.
Ego ueniam. **E**t abiit cum illis. **C**ūq;
uenissent ad iordanē. cedebant ligna.
Accidit autē ut cum un̄ matiam suc-
cidisset. cadere ferrum securi in aq̄m.
et clamauit; ille et ait. **H**eu heu heu
dñe mi. et hoc ip̄m mutuo accepam.
Quē autē homo dei. **E**t cecidit. **A**t ille
monstrauit ei locū. **P**recidit ḡ lignū
et misit illud. natauitq; ferrū. et ait.
Tolle. **Q**ui extendit manū. et tulit il-
lud. **H**ec itaq; actio bene redemptori
n̄o ouenit p̄ significationē. **C**um ḡ
securib' ligna cedent. de ligno ferrum
eriliens in p̄fundū fluminis merisū
ē. atq; in lignum desup ab helyseo p̄-
iectum ē reuersū. ita etiā cum impio
iudeos p̄ corp' opata p̄sentia. xpi tā-
qm̄ instructiuas arbores cederet. q̄-
de illa ioh̄es dixerat. ecce securis ad
radices arborū posita ē. ab eis inueni-
ente passione corp' suū deseruit. p̄ro

funda descendit. qd̄ in sepultā depo-
situm tāqm̄ ad manubium sp̄u redeū-
te resurget. **A**ut. ferrum i manubrio.
don ū intellect' in corde ē p̄ hoc ū lig-
na cedē est. prauē agentes increpare. qd̄
n̄ nunqm̄ dum fluxe agit. dum lapsus
uane gl̄e in accepta eadem sententia n̄
uitat. ferrum in aq̄ p̄dit. quia ex disso-
luto ope intelligentie fatiat. **Q**ū p̄fic-
to intelligentiam ad hoc nominis da-
re. ut ante clausis oculos ex bona debe-
at actione restitui. **U**n̄ et recte is q̄ fer-
rum amiserat. clamabat heu. heu. heu
domine mi. et hoc ip̄m mutuo accepā.
Habent enim hoc electi. p̄p̄m. si quōdo
eis in sua scientia furtiue uane gl̄e
culpa subripit. ad cor uelocit' redeant.
et quicqd̄ in se ante districti iudicis
oculos dampnabile inueniunt lac-
rimis insecunt. qui flentes n̄ solū cau-
te inspiciunt. que mala commiserūt
s; et accepto munere q̄ reddē etiā bona
debuerūt. quia nimirū tanto se apl̄
peccatores sentiunt. quāto ex neglectis
bonis q̄ agere potant debitores tenet.
Recte ḡ qui ferrū p̄didit. clamat heu.
heu. heu. et hoc ipsum mutuo acce-
pam. **A**c si dicat. **I**llud p̄ dissolutionē
negligentie p̄didit. qd̄ ut bona opera
redderem. et gr̄a creatoris accipi. **S**ed
nūqm̄ d̄s n̄tē deserit. q̄ in peccatis se-
ueracit' agnoscit. **U**n̄ et mox helyseus
ueniens lignū deorsum mittit. et fer-
rū in sup̄ficiem attulit. quia uidelicet
redemptor n̄r pie nos respiciens cor-

peccatoris humiliat. et ea quae amiserat
 intelligentiam reformat. **L**ignum mergit
 et lignum in superficie ^{ferri} acculit. quia uide-
 licet redemptor noster et cor elatum in cogi-
 tatione humiliat. et scientiam repa-
 rat. **V**n bene alia translatione dicitur: qui
 ostendit lignum et iactauit et sic sustu-
 lit ferrum. **L**ignum namque confringit est
 cor ab elatione conterere. **L**ignum ad i-
 ma iactare est elatum cor in cogitatione
 ut dum ipse infirmitatis humiliat
 reatque ilico ferrum ad superficiem redit
 quia ad usum exercitationis pristinae in-
 telligentiae recurrit. **I**gitur quando noster in-
 tellectus quod accipit uir tot difficulta-
 tibus custodit. curandum ualde est ne
 otio torpeat. curandum ne iactatione
 operis uicio elationis euanescat. **S**cilicet nam-
 que uiri minime erulant cum cognos-
 cunt quod faciunt. sed cum faciunt quod cogno-
 uerunt et si intelligendo latius gaudent
 de munere largitoris. merentes tamen con-
 siderant debitum operis. ut uide licet acti-
 one persoluant quod eis pro rogatum est in
 cogitatione. **S**tultus namque est debitor. qui
 gaudens pecunias mutuas accipit et
 tempus quod reddere debeat non attendit. **N**ode-
 ratur autem leticia accipiendi. quando sol-
 lerta prouidentia etiam ostentat tempus
 reddendi cogitat. **R**ex autem siriie pugna-
 bat contra israhel. et stultumque uincit cum seruis
 suis dicens. **I**n loco illo et illo ponam
 insidias. **M**isit itaque uir dei ad regem israhel
 dicens. **C**auere ne transeas in loco illo.
 quia ibi siri in insidiis sunt. **M**isit itaque rex

israhel ad locum quem praedixerat ei uir dei et
 praecipiente eius et obseruauit se ibi. **E**t re-
Quae congruentius hic rex siriie quia po-
 testatem signat tremantem quae sepe superbe
 sentiens propter dominum deum hoc est filios ^{Lucas} persequitur.
Sed illi pueri helisei domini uide licet uiri
 doctrinam insidias inimicorum praecauere
 edocent ut est illud. **C**onstare inquit pru-
 dentes sicut serpentes et simplices sicut
 columbe. **E**t item. **C**auete ab hominibus.
Et alibi. **A**tendite inquit a falsis prophetis.
Hoc quippe agnoscent mundana po-
 tentia. ipsum prophetam iustitiae disponit
 cum reprobis in cordibus electorum extinguere
 festinat. **M**isit ergo illic rex siriie equos et cur-
 rus et robur exercitus. **Q**ui cum uenisset.
 nocte circumdedit ciuitatem. **O**mnis
 ergo qui nequitiae armis confidit. christi fa-
 milis insidias praeparat. nocte perfidie ex-
 cecat. bellum contra ecclesiam gerit. **C**on-
 surgens autem diluculo misit uiri dei
 equos et curruque exercituum in circuitu
 ciuitatis. et nuntiavit ei dicens. **H**eu
 heu domine mihi quid faciemus. **H**ec se-
 tentia denotat illos. qui propter pusillam
 uirtutem cordis sui penas uerentur cor-
 porales. **Q**uibus propheta respondit. **S**olite
 timere. plures enim nobiscum sunt quam cum
 illis. **E**t saluator discipulis ait. **I**n mun-
 do praesentiam habetis. sed confidite quia ego
 uici mundum. **E**t item. **S**olite inquit
 timere eos qui occidunt corpus et propter hoc non
 habent quid faciant uobis. quin potius ex-
 timete qui potest et animam et corpus
 perdere in gehennam. **E**t per dominum in passi-

one sua ait. An n̄ putas quia n̄ possum
rogare patrem meū. et exhibebit in pl̄
qm̄. ru. legiones anglōr̄. Cumq; oras
s̄ heliseus ait. Domine aperi oculos hui
ut uideat. Et aperuit dñs oculos pueri
et uidit. et ecce mons plenus equor̄
et currū igneor̄ in circuitu helisei.
Et ualde necesse ē ut heliseus n̄ aperi
at oculos cordis n̄r̄. ut confidēmus
et cognoscām quia om̄s qui confidunt
in illum n̄ confundunt. Porro heliseus
orauit dñm̄ dicens. Percute obsē te
gemem hāc cecitate. Percussitq; eos dñs
ne uiderent iuxta uerbum helisei. Bonū
ē illis ē q̄s ocul̄ suū scandalizat. ut
eruat et piciat ab eis. q̄tinus intuet
supbie et malicie obturet. et oculus
sane fidei ad simplicitatē aperiatur.
Vn̄ bñ ap̄ls. si quis int̄ uos uideat sa
piens ē. stultē fiat ut sit sapiens. Dix
itq; rex isrl̄ ad heliseum. cum uidis
s̄ eos. Numquid percutiam eos pat̄ mi.
Et ille ait. Non percuties. neq; enim ex
pisti eos gladio aut arcu tuo ut pec
uas. Pone panē et aquam coram eis ut
comedant et bibant. et uadāt ad do
minū suū. Postqm̄ q̄ heliseus hostes
in samaria adduxit. n̄ eos occidi p̄mi
sit. s̄ refectōne magnam cybor̄ illis
pparans dimisit in pace. Et saulū diu
conē stimulū calcitrantē p̄mū dñs
excecavit. deinde scientia sp̄uali ma
gnifice repleuit. atq; p̄dicandū enā
gl̄ium suū i gentib; duxit nobq; p̄
cep̄ ita dicens. Diligite inimicos ur̄o.

bene facite hīs qui uos odunt. ut sint
filii pat̄ ur̄i qui in celis est. Factum ē
aut̄ p̄ h̄ congregauit benedab rex sirię
uniuersū exercitum suū. et ascendit et
obsidebat samariam. facta q; est fame
magna in samaria. Et cetera. Narrat sep
tua qd̄ benedab rex sirię obsideret
samariam. facta aut̄ fame afflictus
ē p̄ls ualde s̄ domino miserante reue
latum ē uerbum dñi. et p̄dixit p̄lo sola
tia uentura ita dicens. Hec die domini.
In tempore hoc cras modius similis
uno statere erit. et duo modii ondes
statere uno in porta samarię. Qd̄ cum
n̄ crederet un̄ de duob; sup̄ cul̄ ma
num rex incumbebat hominū dñi dñi.
Si dñs fecit etiam cataractas in celo. n̄
quid potit eē qd̄ loqr̄s. Qui ait. Vide
bis oculus tuus. et inde n̄ comedes. Po
test hoc loco benedab cum suo exercitu
diabolus misit accipi. qui corda in
quor̄ p̄ inuidiā contra celiā bellū
gerere excitat. Sub hoc quidē rege fē
m̄ falsi iud̄i de quib; in apokalyp̄si
septimū ē. Qui dicunt se iudeos eē et
n̄ fē. s̄ sunt synagoga sathane. Sub
hoc rege sūt pagani sunt et heretici.
facta q; p̄secutione ab antiq̄ hoste p̄
tales affligit p̄ls dñi. qui ē positus in
samaria. hoc est in custodia legis di
uine. sicq; famel ualida. cum n̄ p̄mit
tūt doctorib; libere p̄dicare uerbum dñi.
s̄ heliseo reuelante. hoc ē redemptore
n̄o p̄ euangelium indicante q̄ a pec
catorib; longe ē. t̄m̄tib; dñi. p̄p̄ eē di

nosce. **D**ic enim dñs n̄ ad seruos suos.
In tempe hoc eras modius simile uno
 stare et duo modii ordi stare
 uno in porta samarie. Quid enim tuo
 diuis simile. n̄ p̄fectam m̄surā diuine
 sapientie q̄ ē in nouo testam̄to. Et q̄
 duo modii ordi n̄ scientie legis et p̄
 p̄betarū signant. q̄ comparantē stare
 uno hoc ē fide catholica in porta sa
 marie. in p̄dicatioē uidelicet ap̄lica p̄
 quā int̄it in eccliam. **I**n tempore in
 quit hoc eras modius simile erit uno
 stare et res. Ac si diceret cessante tur
 bine p̄secutionis q̄ fit hodie. dabit
 domū cras hoc ē tempe futuro qui
 etem et tranquillitāē ut p̄dicatio e
 uangelii p̄fecte creditib̄ compleat. **T**u
 it enim tempe passionis dominice q̄
 famulū ubi domini cū apli relicto eo
 om̄s fuḡ er̄ et domū se p̄t̄ metū uido
 rū incluser̄. Et t̄ē sc̄ptū ē quia nemo
 palam de illo ausus ē loqui. **S** lucē
 cente die resurrectionis iam aderat
 temp̄ q̄ comites xpi illum uidentes in
 uere et p̄ modum celos ascendē p̄cep
 ta sp̄s sc̄i gr̄a libere ubi dī p̄dicarēt
 tam iudis q̄m etiā gentilib̄ et imple
 tum ē illud ysaiē uaticinium. q̄a sc̄i
 se s̄t aq̄ in deserto. et torrentes in soli
 tudinē. et q̄ erat arida in stagnū. et si
 tiens in fontes aq̄rū. **U**bi domū p̄ ip
 sū p̄pham loquēs ait. Om̄s sitientes ue
 nite ad aquas. et qui n̄ habetis argē
 tum. p̄perate. emite et comedite. **V**eni
 te emite. absq; argento. et absq; ulla

commutatioē unū et lac. **Q**uare ap
 p̄nditis argentū n̄ in panib̄. et la
 borem ur̄m n̄ in saturitate. **A**udite
 audientes me et comedite bonū. et de
 lectabit̄ in crassitudine anima ur̄a. **I**n
 clinate aurē ur̄am et uenite ad me.
 audite et inuet anima ur̄a. **T**urba
 tis hostib̄ et in fugam ur̄is subiunḡ
 sc̄ptura. quia. iiii. iuri lepsi abissent
 in castra suor̄. et nullū ibi repperiē
 tes comedunt et biberunt. ablati q; i
 de auro et argento ac uestib; et absco
 sis postea compuncti in ciuitate hoc
 annuntiaunt. atq; salutis huius in
 dicia p̄stiter̄. **Q**ui ḡ s̄t lepsi isti. n̄
 q̄ uarijs uicijs dedita. ul' diuisis erro
 rib̄ implicati. seditate ex int̄na peste
 educentes ostendunt incute. **H**os
 domū sepe citens ad fidem. et m̄
 dans ab errore et uicijs. uere salutis
 nuntios efficit. **I**ngl̄i lepsi in castra
 suor̄ comedunt et biber̄. et aurū ac
 q; argentū inde asportant. cū despe
 cti istius mundi meditationē philoso
 phie opam dantes. et sensus subtili
 tatē et locutionis uenustatē inquir̄.
 un̄ ecclie usib̄ bene instructi deserui
 re possunt. **f**req̄nt̄ ḡ talib̄ dñs et in
 genij acum̄. et uere sapientie do
 num largit̄. **Q**ui bn̄. iiii. eē commemo
 rant. ut in. iiii. euanglior̄ eruditiōē
 imbiti. i. iiii. mundi partib̄ fidi ue
 ritatem p̄dicent. **L**egitur enī i eūglio
 qd̄ dñs cum publicanis et peccatori
 b̄ manducaret et mulier q̄ erat inci

unate peccatū lacrimis ei lauaret pedes
 et capillis suis tingeret et unguento un-
 geret mathm et publicano apsm et e-
 uāglīstam fecit apparuit post resur-
 rectionē suam primo marie magda-
 lene de q̄ eiecerat septem demonia.
 illa uadens nuntiavit hys qui eum
 eo fuerant lugentib⁹ et fletib⁹. Porro
 ducē illum sup̄ cui manū rex incubu-
 erat et pph̄e tūbil diffidebat ostentū
 ad portam sculcauit turba inuitū
 et mortuus ē iuxta qd locutus fuerat
 iur di. **D**ixit iste tyrum tenet scribarū
 et phariseorū q̄ habites clauem scien-
 tię nec ip̄i intuerit p̄ fidem i ecclīa
 catholicam et eos qui int̄ uolebāt
 p̄hibuerūt. **A**d q̄s ip̄a ueritas ait. **V**e uo-
 bis sēbe et pharisei ypocrite. q̄a clau-
 ditis regnū celorū ante homines uos
 aut̄ n̄ i iustis. nec int̄ uentes sunt
 int̄re. **Q**uē sculcauit turba i portā.
 quia inuitū ante ostium fidi stabat
 et ḡssum int̄ uentū impediebat. **H**ū
 merito sculcat. hoc ē exāmine iusti-
 tudinis dampnat̄ p̄petuas mittit in
 teneb̄s. **N**am et dominus in eūglīo ait.
Si sal euauerit ad nichilum ualet
 ult̄ n̄ ut mittat foras et sculcet ab
 hominib⁹. **H**eliseus aut̄ pph̄a uocauit
 unum de filiis pph̄arū et ait illi. **A**cci-
 ge lumbos tuos et tolle lenticulam
 olei hanc i manu tua et uade in
 ramoth galaath. **C**umq; ueris illuc
 uidebis iheu filium iosaphat filii
 namsi et in ḡssus suscitabis eū de

medio fr̄m suorū et iudices inuitus
 cubiculū tenensq; lenticulam olei su-
 des sup̄ caput eius et dicebat. **H**ec dicit
 dominus. **H**ic te regem sup̄ isrl̄. **H**ic
Debine referē in historia hac regum
 q̄nt̄ ieu dominū ordinauit ad exstirpa-
 dam domū achab et sacerdotes baal in-
 tificandos qui et percussit ioram regē
 isrl̄ et achaziam regem iuda et ierza-
 bel impūssimam reginā de palatio i
 iezrabel precipitare fecit. **H**ic enī tyri-
 ce pot̄ designare gentium p̄ncipatū
 quem dñs ac redemptor n̄r destināuit
 ut in saclega ciuitate q̄ pph̄as et ip̄m
 dñm pph̄arū occidit et ap̄los eius p̄-
 secuta est iudicia eieceret et eam ultio-
 ne iusta p̄meret atq; sacerdotū uanū
 qd p̄ xp̄i aduentū ināuit habuerat
 destrueret templūq; subiret nec n̄
 et impiam synagogā q̄ sanguinē s̄o-
 rū semp̄ s̄ciebat de regni culmine
 precipitaret. **A**c rectores ipsius iustit̄e
Athalia ū mat̄ achazie uidens mor-
 tuū filiū suū surrexit et int̄fecit
 omne sem̄ regnū. **E**t cet̄. **S**equit̄ hic
 historia q̄ de athalie mat̄ achazie
 regis tyrahndē cōmemorat q̄ uidē
 mortuū filium suū surrexit et int̄fecit
 omne sem̄ regnum. **S**c̄ iosaba filia re-
 gis ioram soror achazie ioas filium
 achazie tollens furata ē de medio fi-
 liorū regū qui int̄ficebant et abscon-
 dit eum a facie athalie ut n̄ int̄fice-
 ret. **C**ratq; cum ea in domo dñi clam-
 serat annis q̄ iosaba uxor erat iorade

.x.

pontificis. Athalia q̄ hec q̄ sem̄ dauid
 extinguere moliebat et regnā itū p̄ de
 lere. bñ impietate ex p̄mit sinagoge q̄
 p̄ nequitiā inuic̄. sem̄inis dauid h̄ ē. xpi
 insidiat̄. etat̄ et odiū cont̄ eū semp̄ in
 corde gerebat. q̄ aliquādo regnare uide
 bat̄ cū legi cerimonias tempalit̄ ob
 seruabat. **I**nt̄ptat̄ aut̄ athalia tempa
 lis dñi. s̄ iolabe strennuitate q̄ int̄pta
 ē saturitas dñi idest ecclie in q̄ uere
 sunt delere saluat̄ ioas. qui int̄ptat̄
 memoria dñi. xpc uidelic̄ in q̄ memo
 ria ē nominis dñi. ne p̄ crudelitac̄
 seuentis hostis int̄matur i cordib̄ e
 lector̄. magisq̄ nūc̄ in domo ioiade
 pontificis. qui dilectus dñi sonat̄ de
 q̄ pat̄ uox ait. **H**ic ē filius n̄s dilectus.
 in q̄ in bñ complacuit. **C**uius dom̄ ē sc̄a
 ecclia ū in fide elector̄ manēs cotidie
 fac̄ augm̄tū corp̄is sui donec tēpore
 iudicij sc̄pt̄rū regni et potentiā adū
 sus eos extollat qui eū dep̄nie cogita
 bant et int̄fectōem sc̄or̄ et̄n̄s deputa
 uerit pen̄. **A**nno aut̄ septimo misit
 ioiada et assumēs centurioēs et multē
 mil̄itē ad se in templū dñi p̄p̄igitq̄ cū
 eis fedus. et adiurans eos in nomine dñi
 ostendit eis filiam regis. et p̄cep̄ illis
 dicens. **I**te ē sermo quē facere de
 betis. **T**ertia pars ur̄m int̄eat
 salbato et obseruet ex cubitū regis. t̄
 cia aut̄ pars sit ad portā sin. et t̄cia
 pars ad portam q̄ ē p̄ habitaculum
 sc̄ntarior̄. et custodietis ex cubitū do
 m̄ messā. due ū partes e uob̄ om̄s

egredientes salbato custodiant ex cubia
 dom̄ dñi cū regem et uallabit̄ eū
 habitet arma in manib̄ ur̄is. **S**iqui
 aut̄ ingressus fuit septū templi iustici
 at̄. erit̄sq̄ cū rege int̄eunte et eḡdien
 te. **E**t fecerit centurioēs iuxta om̄ia q̄
 p̄cep̄at ei ioiada sac̄dos. et assumēs
 singuli uiros suos qui inḡdiebant̄ sal
 batum. cū hys qui eḡdiebant̄ e salbato
 ueniunt ad ioiadam sac̄dotē. q̄ ded̄
 eis hastas et arma regis dauid. q̄ erāt
 in domo domini. et steterunt singuli
 habitet arma in manu sua. a parte
 templi dext̄ usq̄ ad partem sinistra
 altaris et edis cū regē. **H**ec aut̄ qm̄
 facta sunt et in quib̄ locis. siq̄s ea q̄ su
 pius de actis dom̄ dñi dicta s̄t bñ cō
 memorauit. ita intelligi pot̄. **S**; ne fa
 tidū fatiam̄ lectori. hys omissis q̄ iā
 exposita s̄t ad illud qd̄ de diuisione
 turbe dictum ē ueniam̄. cui rei ra
 tio talis ē. **T**raiecit aut̄ sortes. xxi.
 et sac̄dotū et leuitar̄ et ianitor̄ qui
 p̄ totidem septimanā s̄ et ordie suc
 cederent. salbato noua turma intran
 te ad officium. et p̄ salb̄m ea q̄ prima
 septimana ministrauerat domū re
 deunte. **S**; hic pontifex p̄p̄ necessitate
 augendi oca nouū regem exeret̄ et
 eos qui intrandi septimanā ordinē
 habebant. suscep̄ et illos qui iā sua
 septimanā ministrando impleuāt
 ne abirent retinuit. quia hos q̄ leu
 tas de cunctis urbib̄ iuda simul
 et p̄ncipes familiar̄ isrl̄ missis i hoc

centurionib' ierosolimā congregauerat
ut ūba dierū narrāt. Quos educturus
filii regis tali ratiōe distinxit ut om̄s qui
impleuerant sabbatū et egredi erāt. i
duas diuisi partes regem in interiorib'
ati locis armati circumstaret' reliq' ū
multitudo. id ē qui n̄ erant de stirpe
leui. et tiores atq' ianuas s̄t furorem
regis si quid forte adu'si moliret' cu'
indurent. Porro hū qui nup' ad sabbatū
ueniant sacerdotes leuitę et ianito
res in tres diuisi partes domū regis
id est palatū obseruarent. ne uel
hoc regina collecto exercitu s̄t regē
defenderet seruarent et portā habi
taculi scutarior' p' qm̄ de templo ad
palatū descendebat sic infra dī.

Oueritq' regem de domo dñi. et ue
nerit p' uiam portę scutarior' i pa
latū et sedit sup' thronū regū. ū et
porta scutarior' nominat' eē uidit.
Scutarios aut' uiros regis appellat.
testante libro paralipomenon. qui
cū roboam scuta eret p' aureis fecisse
commemorass'. adiecit et tradidit il
los p'ncipib' scutarior'. q' custodiebat
uestibulū palatū. in q' uidelicet libro
distriict' hec cuncta replicant'. Ter
cia pars uirū qui ueniunt ad sab
batum sacerdotum et leuitar' et ianu
tor' erit in portis. tertia ū pars ad do
mū regis. et tertia in porta q' appella
t' fundamētū. omne reliquū uulgus
sit in atis domi dñi. nec quisq' ali'
ingrediat' domū dñi. n̄ sacerdotē et

qui ministrant de leuitis ipi taurū
ingrediant' q' scificati sūt. et omne reli
quū uulg' obseruet custodias dñi. Le
uite aut' circumdeut regem habentes
singuli arma sua. Et ceter' Qd sequit' de
eodem p' dicit' q' filium regis et posuit
sup' eū diademā. et testimoniu' iudi
adēmate insigne captus regis. in tes
timonio designat decreta legis dī.
quib' quid agere rex debeat. qualit'
uiuere p'cipit. Deniq' in lib' ūbor' di
erū aptius. et imposuerit inquit ei
diademā. deditq' in manu ei tenē
tem legē. Et magne utiq' erat saluta
risq' prudētie. ut p' tyrannice impi
q' necem regine succedenti in regnū fi
lio regis legitimi. cū ipō regni habi
tu. simul disciplina legis dī seruāda
committeret' et qui se placū p'lo reg
uando uideret. ipse se regnandū di
uinit' legis subdi debere meminisset.
Dicitq' ioas ad sacerdotes. Omnē pecu
niā scōr' q' illata fuit in templū do
mini a p'uentib'. q' offerit p' p'no a
nime et qm̄ sponte et arbitrio cor
dis sui infert' in templū dñi. acci
piant illam sacerdotes iuxta ordinē
suū. et instaurant sartarecta domni
dñi. si quid necessariū uiderint
i staurationis. Mandat rex n̄ do
ctorib' suis ut accipiant omnē pecu
niā q' a p'uentib' offerit in templū
dñi. p' peccato anime et uoto cordi
sui. cū quicq' a p'uentib' iustis sci
entis spūalis uel bonor' exemplor'

i thesaurū dñi collatū ē p sacerdotū hoc
 ē p̄dicatoŕ officia ad instauratiōnē tē-
 pli sp̄ualis s̄terat q̄tūm ibi q̄dcumq;
 scissimū p̄ errore ul' p̄ uicia inueniunt
 instaurant ne forte p̄ negligentia ma-
 gistrorū deſtat multitudo auditorū. Q̄d
 autē seq̄t̄. ḡ usq; ad uicesimū tēuū an-
 num regis ioas. n̄ instaurauit sacer-
 dotes s̄tatecta templi. s̄ḡeat q̄d an-
 te saluatoris aduentū h̄c doctrina
 legis in gente iudea fuit tam p̄ doc-
 torū negligentia in multis corruppe-
 bat. donec ueniret ip̄e qui legē dedit
 et p̄ sc̄e t̄ntatis fidem decalogū legi
 in moisi et p̄pharū sc̄ptis sp̄ualit̄ ob-
 seruandū doceret. **Hoc** autē rex ioas
 iorada pontificem et sacerdotes diceſet.
Quare s̄tatecta templi n̄ instaura-
 tis. **Holte** ḡ amplius accipe pecuniā
 iuxta ordinē uirū. s̄ ad instauratiōnē
 templi reddite ea. **Et** rel. **Sic** et dñs iur
 eūgelicis doctorib; mandauit ait. **Leua**
 te oculos uros. et uideate regiones q̄a
 iam albe sūt ad messē. **rogate** dñm
 messis ut uincat oparios i messē
 suā. **Quittes** inquit p̄dicare eūḡliū
 omni creat̄e. infirmos curate. morti-
 os suscite. leproſos mundate. gratis
 accepistis gratis date. **Et** tulit iorada
 pontifex gazofilatiū unū. ap̄uitq;
 q̄ foram̄ deſup. et posuit illud iux-
 ta altare ad dextrā inḡredientiū domū
 dñi. mittebant q; in eo sacerdotes qui
 custodiebant ostia. omne pecuniā
 q̄ deferebat ad templū dñi. **Demq;**

pontifex n̄r qui semetipſū obtulit
 hostiam imaculatā dō gazofilatiū
 unū posuit hoc ē unā eccliam catho-
 licam fec̄. **Cui** foram̄ deſup posuit
 quia transitū inde ad celos parauit.
Posuitq; illud iuxta altare inḡdien-
 dentiū i domū dñi. **Altare** uidelic̄
 corp̄ dñi est iuxta q̄d gazofilatiū
 positum ē cum ecclia. xpo iuncta
 est ad dextrā inḡredientium i domū
 dñi. quia ut ad etnā beatitudinē q̄
 dextrā significat pueniat. **Istinc** ḡ
 mittunt sacerdotes qui custodiūt osti-
 ū templi omne pecuniā q̄ defert ad
 tēplū dñi. cum p̄dicatores sci q̄ ser-
 uant m̄ritū fidei offerūt uota fidelū
 in ūbis et opib;. et in ecclia rite p̄ci-
 b̄ om̄dant dō. **Ascendebat** scribā re-
 gis et pontifex effundebantq; et nu-
 merabant pecuniā q̄ inueniebant in
 templo dñi. et dabant eam iuxta mi-
 nerū atq; m̄surā in manu eorū qui
 p̄erant com̄itarij domū dñi. q̄ im-
 pendebant ea in fab̄s lignorū. et ce-
 nitarū hui; qui opabant i domo
 dñi. **Et** cer̄. **Scribam** regis et pontifex
 appellat s̄rimos doctores. qui pecu-
 niam collatā iuxta numerū et m̄-
 surā illis t̄buebant q̄ p̄erāt fab̄s et
 cenitarū. h̄ ē dispensatorib; ūbi di-
 uini. q̄ eūgelici t̄ci m̄surā s̄seruſ
 sius. hui; q̄ opant i domo dñi. et uir-
 tutū opa in edificio diuino cōponit
 t̄buebant. **Quid** ḡ aliud fecerit apli
 q̄s p̄ncipes i ecclia electio diuina est

tuit quando p̄ subiectos s̄ discipulō ū
bi diuinū semina p̄ totū orbē sparſe
rēt quā oparios uoluntati dī idoneō
i auditorib; suis p̄ficerēt. Quorū alii fa
b̄cabant ligna cū semet ipsos et eos
qui s̄ obediebant ligna fructifera in
domo domini parare studebant. Alij
sartatecta fātebāt. quādo illa q̄ p̄ herē
sim et scissinata rupta erāt reedifica
bant. Alij sara cedebant. cum diuos
corde et incredulos fortit̄ inreparabāt.
ita ut impleret̄ instauratio domū dī
in uniuersis q̄ indigebant ex p̄nsa ad
munerendā domū dī. iuxta utiq; illō
ap̄li q̄ ait. **U**nicuiq; autē n̄m̄ data ē
grā scdm̄ m̄surā donationis xp̄i. Et
paulō p̄. Et ip̄e inquit dedit q̄sdam
quidē ap̄los. q̄sdam autē p̄phas. alios
ū euāgelistas. alios ū pastores et docto
res. ad confirmationē scōr̄ in op̄ muni
terū in edificationē corporis xp̄i. Qd̄
autē sequit̄. uerūtam̄ n̄ fiebat ex ea
dem pecunia ydrie templi dī. et
fuscimule. et turibuli. et tube. i. om̄e
uas aureū et argenteū de pecunia q̄
inferebat̄ in templū dī. s̄ḡat qd̄ a
lia debet eē ratio formandoz uasoz
i ministriū dī. alia parandoz lignoz
et saroz in edificiū domus. quia alia
debet doctrina eē q̄ rudes imbuiunt
ad fidem. Bene autē uasa domū dī
illi p̄sūt intelligi. qui iā apti s̄ ad ca
pienda munera diuina. et habiles fi
unt ad ministriū dī. Nam idrie eos
s̄ḡare p̄sunt. qui aqm̄ sapientie di

uine in se continent. Fuscimule q̄; doc
tores sp̄uales. quorū officium ē corp̄ et
sanguinē credentib; distribuere. infide
lib; abnegare. nec n̄ et sp̄ualem alimo
nam ūbi cuiq; p̄t̄ s̄uent̄ disp̄ari.
quia s̄ in ūbis dī. nulla q̄ n̄t̄ humili
tati reuelare. ad n̄x̄ opulas refectionē
s̄dere dignat̄ ē. Sūt autē alia tamē p̄
funditatis. q̄ sc̄i sp̄s solūm̄ scientie
pateant. n̄t̄ ū capacitatis p̄ om̄ia m̄
suram transcendant. Turibulū autē il
los figurate demonstrat. qui mundā
orationē et scientia pura et fide n̄ sic
ta offerūt dō. et cū p̄pha dicere p̄sunt.
Dirigat̄ oratio n̄a sic incensum i sp̄
tu tuo. Tube autē quid aliud s̄t̄ qm̄ p̄
dicatores sc̄i. qui in toto orbē terrarū
uocem euāgelice p̄dicationis emittunt.
Quorū p̄sone p̄ p̄ham dictum ē. Clama
ne cesset. q̄ tuba exalta uocem tuā. et
annuntia p̄lo scelera eorū. et domū i
acob peccata eorū. Et psalmista. In om̄e
t̄ram exiit̄ son̄ eorū. et in fines orbis
t̄re ūba eorū. Sequit̄. Et n̄ fiebat hū ho
minib; qui accipiebāt pecuniā. ut di
tribuerent eā artificib;. s̄ i fide ūtabāt
eā. deuotionē ostendit eorū de qb; ser
mo ē. quia tantū studii in religione ha
buerunt. ut nullus dubitauit quin pe
cuniam dī sine alicui fraudis suspi
tione tractarent. et hanc de etario sub
latam. fidelit̄ artificib; ad munendā
domū p̄ ut in singulis op̄ eēt esserēt.
Nō necesse ē ut considerēt hū q̄ sp̄ualem
pecuniā ūbi dī ad disp̄sandiū esset

nis suis oparum scilicet diuinis accipiebant
 quanta fide. quantaque discretionem illis opem
 quibus ratio de eadem pecunia reddenda
 est ut studeant non minus fideles in spu-
 alibus inueniri quam isti in corporalibus fu-
 erant inueniri. Pecunia uero pro delicto pe-
 cuniam pro peccatis non inferbat in tem-
 plum domini quia sacerdotum erat. Hec senten-
 tia ostendit quod non quis pro arbitrio facile
 se credere debet sed sciat quod magis confessio
 peccatorum et penitentia sacerdotum iudicio
 pagenda est qui habent scientiam discernen-
 di inter mundum et immundum et lepre
 macula diiudicare et aut odempnare.
 aut mundum discernere. **H**eliseus autem
 egrediebatur infirmitate quam et mortuus est. Des-
 cenditque ad eum ioas rex israel et flebat
 coram eo dicebatque. Patrem mihi. patrem mihi cursum
 israel et auriga eius. Et ait heliseus. Affer
 arcum et sagittas. Cumque attulisset ad eum
 arcum et sagittas dixit ad regem israel. Po-
 ne manum tuam super arcum. Et cum posuisset
 ille manum suam superposuit heliseus ma-
 num suam manibus regis et ait. Aperi fenestram
 orientalem. Cumque aperuisset dixit heliseus.
 Jace sagitta. Et iecit. Et ait heliseus. Sagitta
 salutis domini et sagitta salutis syriae.
 Percutiesque syriam in aphec do-
 nec consumas eam. Et cetera. Quid est quod propheta
 regis israel iubet arcum et sagittam afferre
 nisi quod redemptor nostrorum rectoribus ecclesie ar-
 mis spiritualibus se induat et contra hostem
 antiquum precipi priari. Arcus enim non nun-
 quam in sacro eloquio ponitur solet quod u-
 tique testamento uelud ex cornu et corda

itat. **P**uer quippe testamentum figurat cor-
 nu pro duricia pro nouum uero quod incarna-
 to domino factum est. figurat corda. Et dum
 corda trahunt cornu curuat quia cum te-
 stamentum nouum discutit a duricia littere
 uerum inclinatur et ad intellectum spiritualem
 flectit quia rigor et duritie non tenet. Sa-
 gitta enim sunt hec ipsa uerba que doctores pre-
 ferunt. Vnde beatus etiam de sanctis doctoribus pro propheta
 tam gentilitate ingredientibus dicit cum sagit-
 tas et arcu ingredientur illuc. **J**osue cum scrip-
 turis sacris dicta peruenisset arcum inten-
 dit cum uerba doctrine danti sagittas e-
 mittit. **P**onitque heliseus manus suas
 super manum regis. cum exempli sui domini
 actiones dirigat ac confortat orientalem
 fenestram aperit mandat et iacere sagit-
 tam quia lumine scientie et uere doc-
 trine suos hortatur primum illustrari et sic
 iacula uerborum mittit. Et ait heliseus. Sa-
 gitta salutis domini et sagitta salutis sy-
 riae. percutiesque syriam in aphec do-
 nec consumas eam. Sagitta uero salutis domini est
 predicatio sancta cum decenter exhibetur et
 spiritualium hostium certissima infectio
 o si perseverant agere nec fas est ut aliquando
 dispensator ubi dei sequitur torpeat
 cui iustum est ut gregis dominici curam ge-
 rat quia multum obest deuotis audito-
 ribus si merita preualet doctoribus. **D**icit
 enim propheta. Clama ne cesses. Et apostolus ad
 thymotheum. Testificor coram deo inquit
 et christo ihesu qui iudicatus est uiuos et
 mortuos et aduentum ipsius et regnum ip-
 sius. **P**redica ubi in ista oportune importu

propheta sacro eloquio

ne argue. obsec. increpa. i omni pacien-
tia et doctrina. **N**i n̄ debet doctor p̄t
auaritiā negligē animarū curā. s̄ maḡ
p̄ pietatē ad etnā p̄tendē requirē. quī od-
sigat a phē. m̄ptatur enim contine-
bit ul' ap̄h̄ndit. **N**i idem ap̄ls enume-
ratis vitis q̄ auaritiā comitant' ad p̄-
dictum discipulū intulit dicei. Tu aū
hō dī h̄ fuge' sectare ū iusticiā pieta-
tem. fidē. caritatē. patientiā. mansue-
tudinē. certa bonū certam fidē. ap̄-
hēnde uitā etnā. i q̄ uocat' ei. **E**t ait
hēlyseus ad regem. Tolle sagittas. Qui
cū tuliss' rursū dixit ei. **E**cce iacu-
lo trā. **E**t cum percussiss' t̄bus uicib'
et stetit. irat' ē cont' eum uir dī. **I**am
Si percussiss' quinque aut sepiet si-
ue septies. percussiss' suriam usq; ad
consumationē. nūc ait t̄bus uicib' p̄-
cuties ea. **E**cce p̄pha mandat regi ia-
culo p̄cutere trā. et cū p̄cutit t̄bus
uicib'. et stat irascit' cont' eum. q̄d n̄
sepius trā p̄cuteret. ita et doctorib' p̄-
cipit p̄dicationis iaculo trā. hoc ē
carnales p̄cutē. s̄ qui h̄ m̄n̄ studio-
se agūt. merito increpatōe diuina
arguunt. Quid ē enim t̄bus uicib' trā
iaculo p̄cutē. n̄ t̄n̄tatis fidē carna-
lib'. p̄ doctrinā insinuare. **S**i cū h̄
satis doctor agit hominesq; ad fidē
p̄ducit. necē est ut adhuc instet ū
bo. donec illos doceat quūq; sensib' **xiii**
corpis impare. bonisq; opib' q̄ p̄ se-
uarū numerū ex p̄muntur. studi-
um imp̄ndere. nec n̄ et scientiā sp̄u

alem instantē meditari. qm̄ septifor-
mus sp̄s gr̄a in septuorū sac̄s constituit.
atq; ad salutem humani genis gem-
no testam̄to edito. **Q**ui autē solam fi-
dem sine opib' bonis et meditatione
legis dī s̄ sufficē edunt ad salutē. rec-
te a p̄pha arguunt. quia scdm̄ iacobi
ap̄li sententiā. sic corp' sine sp̄u mor-
tū ē. ita et fides sine opib' mortua ē.
Et alibi sc̄pta. **Q**ui ignorat ignorabit
Mortuus ē autē hēlyseus. et sepeliert
eū. **L**atrunculi q̄ de moab ueniunt i
trā ip̄o anno. **Q**uidā autē sepeliert
homine' uidentes latrunculos. p̄cērt
cadauer in sepulc' hēlysei. q̄d ambula-
uit ut tetigit ossa hēlysei. et reuirt
homo. et stetit sup̄ pedes suos. **Q**uid
sigat hec resurrectio cadau' mortui
p̄ tactū ossium hēlysei. n̄ uitā fide-
lum. q̄ in morte xpi ueracit' constat.
Quicūq; ḡ firma fide tangit mortem
xpi. et spem suam in ip̄o ueracit' collo-
cat. sine dubio particeps erit resurre-
tionis et. **D**icē enī ip̄a ueritas. **E**go sum
resurrectio et uita. **Q**ui credit in me.
etiam si mortuus fuerit uiuet. et om̄s
qui uiuit et credit in me n̄ moriet' in
etnū. **E**t alibi. sic moyses inquit. exal-
tauit serp̄ntē in deserto. ita exaltatio
portet filium hominū. ut om̄s qui
credit in ip̄m n̄ peat. s̄ habeat uitā
etnā. **Q**d dē de amasia rege iuda ip̄
se percussit edom in ualle salnat. r-
milia. et ap̄h̄ndit petra in p̄lio. no-
cauitq; nomē ei' iezechel usq; i p̄sente

diem nullus salinarum erat nisi salis facie
 bant. ut terno uidelicet sanguinis. ut mul-
 tis in locis decurso exsiccatum et in eis. l.
 aquis puerorum salis feruetactis. et usque
 ad salis firmitatem coquendo productis.
 nisi alio quolibet ordine quod sal fieri solent
 In quo etiam loco et ioab. ^{multa} idumeorum
 percussisse legitur. Hec preteritum quod pual
 le salinarum uetus editio. quod nomen regionis
 gemela posuit. Petra autem ciuitas est ara-
 bie nobilis in eadem terra edom. quod i lib
 minor rex dicitur et a siris hodie sic ap-
 lat. ezechielem si quod amasiarum uictor ei no-
 men imposuit. Interpretatur cetum diuinitatis
 diuinitate eo fideliter ut penam iudicet
 memorie. quod hanc uel cetum populi diuinitatis
 do adiuuante cepit. Anno uicesimo. vii.
 ieroboam regis regnauit azarias filius
 amasie regis iude. xvi. annorum erat cum
 regnare cepisset. et quinquaginta duobus
 annis regnauit in ierusalem. Et cetum. Azari-
 as ipse est ozias. qui pro contemptu diuinitatis
 dum sacrificare in templo uellet contra
 legem moysi percussus est lepra a domino.
 astanti et holocausta nitens offerre.
 Potest quippe ozias rex leprosus. signa-
 re diabolum cui lepra iniquitatis
 insanabilis est. qui cum sua iniquitate
 non uellet cognoscere. et maiora temp-
 taret appetere. feditate pessime lepra
 notabilis effectus de domo eiectus est.
 et perseverans usque in finem leprosus.
 separatus est a populo dei. Sub hoc uidelicet reg-
 nante rege et quantum in se est sacro-
 tum dissipante. esaias propheta uisionem

illam magnificam qua uiderat dominum se-
 dentem super solium excelsum uidere non po-
 tuit. Quia dum ille regnum tenuit in iu-
 dea. propheta oculos non leuauit ad celum.
 non sunt ei reuerata celestia. non apparuit
 dominus sabaoth. nec in ministerio fideliter sci
 non auditum est quando ille mortuus est.
 uniuersas que subsequens sermo monstrauit
 apertose lumine perdidit. Tale quid-
 dam et in erodo scriptum est. Dum pharaon
 uir populi israel ex luto et lateris et pale-
 arum opere non suspirauit ad dominum. dum
 ille regnauit nemo quod sciret dominum patrem
 abraham. isaac. et iacob. quando uero
 ille mortuus est suspirauerunt filii israel
 ut scripta dicitur. et ascendit clamor eorum
 ad dominum. cum utique uir historiam tunc
 magis gaudere debuerit et ante suspi-
 rare quoniam uideret ezechielem quod propheta
 felicias filium banais occubuit. et post
 pessimum ducis uitium. cecidi inquit super
 faciem meam. et clamaui uoce magna
 et dixi. Heu mihi heu mihi adonay deus
 summatione tu facis reliquias israel.
 Si ergo intelligas in ozia et pharaone et
 felzia et cetis istiusmodi strarias for-
 tudines. uidebis quoniam uiuentibus nullus
 uiuorum uideat ac suspiret. et in pen-
 tentiam corruat. Non regnet autem apud
 peccatum in mortali corpore uiro. Reg-
 nante peccato egyptus et struum ciui-
 tates in eum usantur. et sordibus per fru-
 itum paleas. per solida per luti opera sec-
 tamur. Quod dicitur de ieroboam rege israel
 ipse restituit timnos israel ab uitio

emath usq; ad mare solitudinis. Emah
q̄ n̄c egyptania d̄r septemtonalis erat
t̄m̄n̄ isrl̄. mare aut̄ solitudinis q̄ ebra
ice d̄r araba. mare mortuum desig
nat. q̄d̄ in longitudine p̄ stadia. dl̄
xxx usq; ad zoarol arabie in longi
tudine. el usq; ad uicina sodomor̄
p̄ḡit̄. Cuius loci iosephus ita memi
nit dicens. Anno aut̄ quinto. ē regni
amasiē. vi. regnauit in isrl̄ filius ioa
ieroboam in samaria annos. xl. hic
aut̄ rex ēca d̄m̄ quidē inuoriosus et
iniquus exstitit uehent̄ idola colū
do. et magna incongā et opa ex̄t̄nea.
fatiendo. p̄pli aut̄ isrl̄itar̄ multorū
bonor̄ occasio. Hinc quidē ionas p̄pha
uit. quia oporteret eum siros uin
cere dimicando. et regnum ip̄sum di
latare. in partib; quidē aquilonis us
q; ad amachi ciuitatē. a meridie ū u
q; ad sp̄alticen. Antiquit̄ enim t̄m̄n̄
chananei isti fuer̄. sic p̄nceps iesus
ea loca det̄minauit. Igit̄ ieroboā cast̄
metat̄ cont̄ siros. omne eor̄ puuntā
sic ionas p̄phauerat deuastā. Anno
septimo. ē. facē filij romelie regnauit
ahaz filius ioathan regis iuda. Vi
ginti annor̄ erat achaz. cum regna
re cepiss̄. et. xvi. annis regnauit in
ierlm̄. n̄ fec̄ q̄d̄ erat placitum ī spec
tu d̄m̄. di sui. sic dauid pat̄ eius. s;
ambulauit in uia regum isrl̄. in sup̄
et filium suū os̄erauit transferens
p̄ ignem. sedm̄ idola gentiū q̄ dissipauit
dominū corā filiis isrl̄. hinc io

sephus talit̄ narrat. Porro ionathan
mutauit uitā. cū uiriss̄ annū unū
et. xl̄. ex quib; regnauit. xii. sepultū
ē in regis monum̄tis. uenitq; regnū
ad eius filium abaz qui impius et
sup̄ ea sacrificauit. in quib; etiā suum
in holocaustū obtulit filium. more
chananeor̄. et sup̄ h̄ multa alia sce
lera p̄petuit. Nusach q; sabbati q̄d̄ e
dificauit in templo. et in ḡsum re
gis et t̄m̄. d̄m̄ in templum d̄m̄. p̄t̄
regem assirior̄. Legi in eiuſdā lib̄.
nusach sabbati expositum locū q̄dam
ul̄ edificium q̄dam eē positum ī uel
tribulo templi domini. ū reges quido ī
sabbato orationis causā ad templum
ibant pecuniā p̄ elemosina mittebāt
et ita nusach sabbati gazofilatum
eē regum. sic corbanan ē sacerdotū. Hi
dēt enim abaz ip̄suis edificū et in ḡ
sum regis ex̄t̄us ū ideo d̄m̄ in tem
plum d̄m̄. q̄d̄ meo cultu seruirent
diuino. s; ut simul cum templo p̄fa
naret̄. studens ut magis placet regi
assirio. qm̄ dō patr̄ ū inoy et domino.
Cui sensu uidet̄ lib̄ paralipomenon
astipulari. ū ita scriptū ē. Igit̄ achaz
spoliata domo d̄m̄. et domo regum
et p̄ncipū. dedit regi assirior̄. inuina.
et tam̄ ineb̄ ei p̄fuit. in sup̄ et in t̄
pore angustie sue auxit contempti
in domini. ip̄e rex abaz immolauit
dus damasci uictimas p̄cussorib; su
is. Et d̄r. By regum sirie auxit hant̄
eis. q̄s ego placabo hostis et adert̄

in: cum contrario ipi sunt ruma ei et
 uniuerso plo. **D**ixit q achaz omnib:
 uasis domus dñi atq: stractis. clausit
 ianuam templi dñi. et fecit altaria i uni
 uersis angulis ierlm. in omib: q: iuda.
 cestru: aras ad cremandu: thus: atq:
 ad iracundiam puocauit dñm dñi pa
 trum suor. **H**ec sic scripta reperimus. hoc
 in loco ponenda e: censuramus. parati
 si q: aliquid inde certius et p:serunt. eor:
 sententia: auscultare. **T**unc ascendit
 rasin rex sirie. et phacee filius romo
 lie rex isrl in ierlm ad p:handu:. Cuiq:
 obsiderent abaz. n: ualuerit supare eu:
Rex impi: qui dñm dñm patru: suor de
 reliquit et secut: e: ydola gentiu:. iuste
 dñi auxilio derelictus e: et s:ruerit ad
 usus eum rasin rex isrl id est aram. et
 phacee filius romolie rex isrl in samari
 a. et uenit in ierlm ad expugnanda
 eam. **L**egimus in paralipomenon libro
 rasin regem damasci uicto abaz multo
 de idea damascu: translulisse. et phacee
 filium romolie. r. tbuun regē q: appel
 labant isrl et regnabat in samaria. u
 na die centu: r. p:uississe de iuda ho
 minu: bellato: et ce: milia mulieru:
 puero:q: et puella: cu: infra p:da in
 samariam duxisse captiua: rursu: ue
 nit ad iudam et ierlm cup: debellare
 et n: potuerit quia auxiliat: e: ei dñs.
 ut sub occasione misericordie q: pplm li
 berabat obsessum. filiu: suu: nuntia
 ret de uirgine nascituru: sic etate p:
 phete lib: commemorat. **H**unc n: suo

merito s: dñi gra ostēdēda. egredi
 in occursum esae iube: ad extremu:
 aq: ductus piscine superioris in uia a
 g: fullonis. et dice: ad eum. **H**ide ut
 fileas. noli timere. et cor tuu: ne formi
 det a duab: caudis ticionu: fumigati
 tum isto: in ira furoris rasin regis
 sirie. et filii romolie. eo qd: s: filium in
 ierit cont: te siria et filiu:
 romolie dicentes. ascendam: ad iuda:
 et suscite: in eum et euellam: eum ad no:
 et ponam: regem in medio eius filium
 thabehel. **H**ec dice: domus dñs. **N**o sta
 bit et n: erit istud: s: caput sirie dama
 cus. et caput damasci rasin. et adhuc
 l: et quinq: anni. et desinet effraym
 ee: pls. **D**uas aut: caudas ticionu: id
 e: turru: fumigantiu:. uocat rasin re
 gem sirie. et phacee filium romolie re
 gem samarie. eo qd: nullis finitum sit
 regnum sirie. id est damasci. et reg
 num samarie. id e: r. tbuun q: alio
 nomine appellabant: effraym. **S**era
 ginta enim et quinq: anni. n: a tem
 pibus achaz. s: ab ozia numerant:
Igit: ebrei ita edisserit. qd: amos q: sub
 ozia cep: pphare. qndo ysaias pphete
 sue habuit exordiu: p:mu: pphauit
 ot isrl dicent: isrl aut: captiuus du
 cet: de tra sua: titulus q: pphete ei:
 ot samaria sit et pphare cepit in di
 eb: ozie regis iuda ante duos annos
 tremor: quem uoluit eo tempore ac
 cidisse q: inq:stus ozias in templu: dñi
 s: sacerdotu: uendicabat et tra p:sa e:

et cineres altaris effusi sūt et ipse rex percussus lep. Volunt autē fuisse ^{annos} xv. v. o. xie quādo hec acciderunt. cuius reliqui annu. sunt. xv. iiii. Omnes enim regnauit annos. l. duos. postea ioathā filiū eius. annos. xvi. et huius filiū achaz. ahaz. xiii. p. quē regnauit ezechias. cui vi. impu. anno. capta samaria ē. atq; ita effici simul annos. lxv. Scriptū ē enī qd reglād phalasar rex assirior. sub rege abaz ascendere in damascum et uastauit eam. et transtulerit habitatores ei cirenen. et rasiu interfecerit et qd retenderit insidias facere romelie filio. osēe filius hela. et percussit eum et interfecit et regnauit p. illo annos. viii. et quia uenerit salmansar rex assir. et obsedit samariam. q. nē sebasten uocat. t. b. annos. et nono anno regni osēe cepit eam. iunctūq; osēe in carcerem miserit et transtulerit isrl. in assirios. posuitq; eos in hela et thabor iuxta flumē gozan i. ciuitatib. sicut ut isrl. transtulerit. in montib. medorū. Iuxta anagogen. facilis interpretatio ē. quia regnauit achaz rege impio. rex aram qui interpretat̄ excelsus atq; sublimis. ut indicet arrogantiam sapientie sēli. et facie filius romelie qui et ipse iuxta osēe. ppham et thum effraym. de q. ieroboam filius nabath utulos aureos in bethel. et dath constituerat et a domo dauid di. pplm separarat referit ad hereticos. qui consentiunt s. ut ex

pugnet ecclesiam. Quod cū audierit dominus dauid. quē ierechiel pastore bonum suscitatum legim. et pplis ei. simpliciter credens in dñm. p. tre miserit et idō p. tre miserit. quia n. arborib. frugiferis. s. instructuoso saltu comparat. hisdem autē hereticos atq; gentiles. extra domum dauid arguitor. et dialē. tice. artū gladius diuicare nulli dubiū ē. ut qui int̄ se discrepant. in ecclesie obpugnatione. osentiant. iuxta id qd herodes et pilatus int̄ se discordantes in dñm passionē annicia federant. Impio regesaias iubet occurrere. eriens de loco suo. n. in principio aq. ductus. s. i. extremit̄ finib. piscine superioris. q. erat i. ag. fullonis. n. sordes et macule purgabatur. Quamuis enim achaz regnaret sup. iudam. tamē qui a impi. erat in superioris piscine. extremit̄ finib. morabatur. Ergo d. s. n. tam regi. miserit qm indignum estimabat salute. q. ppli. **D**uas autē caudas torruū fumigantū ut p. us diximus. uocat sapientia sēli. rem. hereticū sermonē. quor. finis erustio ē. qui frust. uicēt. silum ut ascendēt. cont. iudam. et q. negligēt. tem et dormientē. capere et finis er. torib. copulare. p. ponere. sup. eum regē. tabecl. hoc ē. bonum dñi. **S**iq; enim adūsarius apud se uitatem. ap. se estimat optimam. ē. doctham. Demq; martion heretic. boni. di. filium. hoc ē. altius putat. eē. xpm. et n. uisti. cuius p. he. s. quē sanguina

numerudelem et iudicē uocat. **H**ec illis dicentib' dñs cōminat quia n̄ steterunt in ipor' s̄ in t̄m n̄c qm̄ diu m̄i d̄ iste stat et ea q̄ mundi sūt. in suis finib' et in suis urbib' dominent' cum aut' cōsummationis temp' aduenit. hoc ē. **l**r. v. anni. et tam mundi res q̄ in v. dieb' facte sūt. qm̄ omnia q̄ ad. v. sensus p̄tinent finem acceperunt tunc uniuersa eē soluenda q̄ gentiles et heretici futū n̄ credit et p̄t infidelitate n̄ intelligit q̄ dicuntur. **I**taq; ē dñs. **xvii.** uehement' isrl' et abstulit eos de aspectu suo. et n̄ remansit n̄ t̄bus uida tantūm. **S**; nec ipse uidas custodiuit mandata dñi dī sui. ueritatē ambulauit in errorib' isrl' q̄ opatus fuerat. **P**roiecitq; domū omne sem' isrl' et afflū eos et tradid' in manū diripientiū. donec p̄ceperet eos a facie sua. **S**ubitio aut' isrl' ita rū q̄ ab asie regib' p̄petrata ē. quid siq̄ n̄ miserabile et nimis desolanda ruina p̄li ecclesiastici. qm̄ rex assiri hoc ē diabolus cū suo exercitu deuastando atq; obfidendo cotidie efficit. cū eis p̄t peccata commissa de sedib' p̄p̄s euellent defert in t̄ram alienā q̄ magis lugere delectat. qm̄ cantica leticie p̄ferre. **U**nde et psalmista mystico eloquio hoc idem commemorat dicens. **S**up flumina babilonis illic sedim' et fleuim'. dum recordarem' tui syon. in salicib' in medio ei' suspēdim' organa nr̄a. q̄a illic interrogauerūt nos. q̄ captiuos duxerūt nos. ūba cantionū et qui abduxerūt nos. ymnū

cantate nob' de canticis syon. **Q**uom̄ cantabim' canticū domini in t̄ra alienā. **Q**d d̄r de hys q̄ in samaria a rege assirior' adducte sūt. nationib' et una q̄q; gens fabricata ē dñi suū. posueritq; eos in sanis excelsis q̄ fecerant samarite gens et gens in urbib' suis in quib' habitabant. **U**ri enim babilony fecerūt isocho benoch. **U**ri enī cuthem fecerūt asima. **P**orro euei fecerūt nebaaz et tharthe. **I**n lib' quidē locor' legit' qd benoch et nergel fuerūt ciuitates quā obstruxerūt in regione iudee samaritanū qui de babilonia transferant' asimū q̄ oppidū qd edificauerunt qui ad eam ueniunt de emath. nebaaz. et thartha ciuitates q̄ euei in eadem iudee t̄re condidit. **U**idet aut' iuxta cōsequentiā sermonis et ydolor' quib' hee gentes p̄t in t̄ra sua seruerunt hinc posse uocabula intelligi. quia cum dictū eēt et una q̄q; gens fabricata ē dñi suū. q̄ ad expletionem sententie subiunctum sit. **U**ri enī babilony fecerūt isocho benoch. id est tabnaculā banoch. et melius n̄ fallor faceret int̄ps. si socobylacue in tabnacula uerteret et nom̄ ydoli benoch absolute poneret et sic in sequentib' manifeste d̄r. **H**u aut' qui erant de sepharuaim combusserūt filios suos igni. ad remelech. et anamalech dñs sepharuaim. n̄ ostendit ad remelech. et anamalech ydola fuisse urbis sepharuaim. ita uidet' cōsequē ut et nergel cutheor'. asima ematthe

orū nebaaz et thathar idola fuerunt
eueorum. Post h̄ scriptura narrat de ip
sis samaritanis. qđ cū dñm colerent dñs
qđ suis seruirent iuxta consuetudinē
gentium. de quibz translati fuerāt sa
mariam. Et n̄ multo p̄. subsequit̄ di
cens. fuerūt qđ gentes iste tūtes dñi qđe
s̄ nichilominus et ydolis suis seruierūt.
Nam et filij eorū et nepotes sic fecerūt pa
tres sui ita faciunt usq; i p̄sentē diē.
Et quia in samaritanorū p̄sona hereti
ci accipiunt̄ in p̄dicta sententia. illoꝝ
nequitia conuenient̄ ex p̄mit̄. Habent
enim heretici qđdam sacramenta commu
nia cum sc̄a ecclia. et qđdam sentiēti
as sc̄arū sc̄ptarū rite intelligūt. s̄ tamen
nichilominus ydolis erroꝝ suorū seruire
n̄ cessant. videt̄ enī eis timorē di rite
se custodire. cum scđm sensum suū ue
ritati se putant parere. s̄ quia catho
licę fidei unitatē signit̄ habere. malig
norū sp̄itū uoluntatibz se ueracit̄ ma
nifestant. obtemperare. et n̄ solum inue
tores p̄mi erroꝝ qđ patres samaritano
rū hoc faciunt. s̄ et seq̄ces eorū qđ filioꝝ
nomine et nepotum ep̄stōs recte pos
sumus intelligē. similiter agūt. **A**nno. iij.
osee filij hela regis isrl. regnauit eze
chias filius achaz regis iuda. xv. v.
annorū erat cum regnare cepisset. et xx.
i octo annis regnauit in ierlm. noīn
mat̄ ei abia filia zacharie. fecitq; qđ
erat bonū coram dño iuxta omnia qđ
fecerat dauid pat̄ eius. Ip̄e dissipauit
excelsa et contuit̄ statuas. et succidit̄

lucos confregitq; ser p̄ntem erēi que fe
cerat moyses. siquidē usq; ad illud tēp
qđ filij isrl̄ adolebant ei incensum. no
cauitq; eum neustan in domino dō isrl̄
sp̄auit. Recte qđ ezechias ser p̄ntem eū
adolebant filij isrl̄ incensum. et que ip̄
se fregit naustan uocauit. quia in dño
dō isrl̄ n̄ in reo ser p̄ntē ip̄e sp̄auit. Siq
dem naustan int̄ptat̄ es eorū. ut que illi
p̄ numine colebant. in dictis eius metal
lum eē eum n̄ dñm agnoscerent. Et quia
ezechias in hoc qđ excelsa dissipauit.
et statuas contuit̄. atq; succidit̄ lucos. n̄
n̄ et omnia simulacra comminuit. sal
uatoris t̄p̄um tenet. Int̄ptat̄ enī ezechi
as ap̄h̄ndens dñm ul̄ fortitudo dñi.
in eo ip̄o utiq; qđ illum ser p̄ntē erēi
que moyses fec̄ comminuit. redēptorū si
gnūa ouement̄ tenet. Non solū enī dñi
n̄ ac redemptor de qđ p̄ p̄ham dñi dñi
fortis. domini potens in p̄ho ydola ge
tium stuit. et omnia simulac̄ eorū dis
sipauit. qđm̄ uirtus di omnipotentis no
ticiam haberet. ei q; cultui digne man
ciparent̄. quoniam ip̄am l̄ttam legī mosa
ice qđm̄ ille p̄pls legalis assidua lectione
resonabat ac p̄ magno habebat stuit.
ac sensum sp̄ualem in ea intelligere
nos docuit. **A**nno. xiiij. regis ezechie
ascendit sennacherib rex assiriorū
ad uniuersas ciuitates iuda nunitas.
Tunc misit ezechias rex iuda nunti
os ad regē assiriorū lachis dicens. Pecca
ui reede a me. et omne qđ imposuerit
m̄ feram. **I**ndix̄ itaq; rex assiriorū eze

xviii,

ebrie regi inde trecenta talenta. et xxx ta
 lenta auri. **D**editq; ezechias omne ar
 gentū qđ reptum fuerat in domo dñi
 et in thesauris regis. et cetera. **C**lara ē his
 toria qđ in libris regum. nec n̄ in parali
 pomenon et in ppheta esae pari m̄
 describit. **E**zechias. xxxv. annor̄ erat cū
 regnare cepisset. regnavit autē. xxxiii. i
 ierlm̄. et rebellavit cont̄ regē assirior̄
 et n̄ servavit ei. **H**inc sennacherib in
 gessius iudam obsedit urbes munitas.
 et cum obsideret lachis. misit ad eū
 ezechias trecenta argenti. et xxx auri.
 fractis ianuis templi. et lamminis ei
 detractis qđ ipse assirit. **M**isit autē rex a
 ssirior̄ tartan. et rabsacen. cū manu
 valida in ierlm̄. **G**essius ē autē ad eos elia
 chim filius helchie ppositus dom̄ et
 somnā scriba et ioe filius asaph a cō
 munitariis. **E**t cetera. **I**ste est eliachim de qđ
 esaias in visione uallis syon dixit uo
 cabo seruū meū eliachim filium he
 lie. **E**t cetera. **Q**ui fuit pontifex p̄ somnā
 ppositum templi. quē tradunt hebrei
 rabsaces comminatioē p̄ritum tradi
 disse manū assirys et pdidisse ierlm̄. et
 precepta arie sion et templo assirios to
 tam urbē cepisse. quē etiam sobnā cū
 eliachim ad rabsacen exisse quidā pu
 tant. rabsacen autē quiebrauce locutē ē
 filium. uāne pphie auctumant. qui
 et ipse p̄ditus fuerit. relictūq; filiū
 esae. alium uocari iasub. qđ latine re
 lictum sonat. **A**lii autē putant eū sama
 ritan fuisse. et ideo ebraicam scisse lī

guam et tam audacē et impie dñm
 blasphemasse. qui qđ qđam sc̄ria for
 titudo sua arrogancia imitabat ppha
 qui dicebant. **H**ec die domini. **I**ste dixit.
Hec die rex magni rex assirior̄. **A**c p̄m̄
 qđ dixit confidis sup̄ egyptū. falsum est.
 nulla enim narrat historia. quia eze
 chias pharaonis auxilium postularet.
Quodq; inferre si respondis m̄ in domino
 dō osidūm. uerū est. **S**ingit rursūm
 m̄daciū uitati. quia abstulit ezechias
 excelsa ei et altaria. **H**ec enī n̄ cont̄
 dñm s̄ p̄ deo fecit ut destructa ydola
 ta et ueti errore. iuberet dñm adorari in
 ierlm̄. ū fuit templum eius. quiq; ut
 paucitatē obsessorū ostenderet duo mi
 lia equor̄ pollicet̄ quor̄ ascensores eze
 chias n̄ haberet. **N**ō de imbecillitate
 ppli uenit qđ equitandi ignari. s̄ de
 obseruatione p̄ceptor̄ dī qui moysi
 p̄cepit ne rex usq; eqs et uxores mul
 tiplicaret s̄. **S**in autē inquit me mini
 mū seruor̄ regis sennacherib sustine
 re n̄ uales. qđ in tantā illius potentia
 sustinebis. **A**d id autē qđ dixit. si respō
 deris m̄ in domino dō confidūm. cal
 lide respondit se n̄ sua uoluntate. s̄
 domini uenisse p̄ceptis. **D**ixit dñs ad
 me. **A**scende sup̄ t̄ram et dispe de eam.
Et ē arguētū. certe sine dñi uolun
 tate huc uenire n̄ potam. **C**ū autē
 uenim et multas urbes cepim. et par
 ierlm̄ maneat intacta. manifestū ē
 me eius uoluntate uenisse. **D**ixerūt
 autē eliachim filius helchie et sobna

tantis diis presentibus: vrbus vicium faci-
 le quomagiſ ſolam ierſim uno dō pſu-
 le unceamus: **V**ere uis ezechias omnia
 agens cum ſilio prohibuit ei reſponde-
 re eum ad maiores blaſphemias puo-
 care. **V**enitq; elyachim filius elchne ſpo-
 ſit dōm et ſobna ſcriba et ioas filius
 aſaph a comūtarus ad ezechiam ſciſ-
 ſis ueſtib; et nunciauit ei ſiba rabsa-
 cis. **Q**ue cū audiſſi ezechia ſcudit ueſti-
 mta ſua. et opꝛ e ſacco. mꝛſſusq; e do-
 mū dñi. et miſit elyachim ppoſitū do-
 mū. et ſobnam ſcribā. et ſenes de ſac-
 dotib; optos ſaccis ad yſaiam ppham
 filium amos qui dixit ei. **H**ec dicit ezechia:
Dies tribulationis et increpationis et bla-
 phemie dies iſte ueniunt filij uſq; ad
 partū. et iures n̄ hūt parturientes. **E**t
 reſ. **S**cutit ueſtimta ſua. quia rāſſact
 audiuit blaſphemā. ſcudit et iſt ueſ-
 tem ſua. quia p ppli et ſuis peccatū eſſe
 exdebat. qd rabsaces uſq; ad portam
 uenit ierſim. et cont dñm talia ſic locu-
 t̄. **M**ura regis humilita et prudētia. di-
 miſſo regio cultu obuolutus ſacco ad
 templū pꝛt de palatio. pncipes ſacdo-
 tum n̄ ſtolis ſ; cilicis mittit ad yſaiā
 cooptos. et dixit. **D**ies tribulationis nꝛe h̄.
 correptionis di. blaſphemie hoſtium.
Longq; ſimilitudinē parientis femine
 et dolentis. q ad partum uſq; puenit
 et generare n̄ poſſit. ſi qm̄ audiat dñi
 vſ tuis. n̄ enim audem̄ omniū nꝛm
 dicē dñm. q traſcente tanta pꝛetm̄. ſ;
 tuū dicm̄ dñm. et hāc habem̄ ultio

nis fiducia. qm̄ uiuēs dñ blasphemā
 t̄ a cultore ydolorū mortuorū. **L**eua ḡ o-
 rationē tuā p reliquū ppli q̄ obſiden-
 tur. **P**reuenitq; eos eſaias. qz eo ſpū ob-
 ſitā noſcebat etiam abſentē regem au-
 dierat. **H**ec inquit dicite domino uſo
 q̄ dicit domini. **N**oli timere ſiba quib;
 n̄ tu ſ; ego ſum blaſphemā. nec dico
 omnia q̄ regi aſſirio faciam ne meā
 uideat iactare potentia. ſ; quia dandū
 ſit ei ſp̄s n̄ dī ſ; aduſarij. et audito mū-
 tio reuertē ad tiam ſuam gladio
 corruat ut duo partē q̄ optabat ezechi-
 as audiret. obſidiōe liberandū. et in
 inuicū in ſua t̄a morturū. **R**eſuſus
 e ḡ rabsaces. et inuenit regē aſſiriorū
 qd̄ reſſiſſi de lachis. **C**umq; audiſſi
 de tharacha rege ethiope dicentes.
 ecce egſſus e ut pugnet aduſū te et iſt
 contra eū. miſit nuntios ad echeziā di-
 cens. **H**ec dicite ezechie regi iude. **N**on
 te ſeducat d̄s tuus in q̄ habes fiducia.
 neq; dicas. n̄ tradet ierſim in manu
 regis aſſiriorū. **E**t reſ. **I**uxta uoluntatē
 dñi rabsaces deſeruit obſidionē ierſim.
 et pꝛt ad dñm ſuum. quē uſ captal
 deſerta lachis inuenit obpugnātem
 lobnā. **S**ennacherib aut̄ occurren̄ re-
 gi ethiopū miſit ad ezechiam nuntio.
 et eplā. ut eoſ q̄ uirib; n̄ cep. ſermo-
 ne t̄eret. **P**ugnāſſe enim ſennacherib
 extra egyptos et obſediſſe peluſium. iā
 q; ſt̄ructis aggerib; urb̄ r̄ capiendā
 ueniſſe tharacham regem ethiopum
 in auxilium narrat herodoſ. **I**taq; cū

ſcilicet ſe

s. xviii

accepisti ezechiā latus de manu nūciorū
et legisti eas. ascendit in domū domini
et expandit eas corā dño. et orauit in
spectu ei' dicens. Domine d's isrl' qui
sedes sup cherubim tu es d's sol' regū
omniū t're tu fecisti celum et t'ram in
clina aurē tuam et audi. a p' oculō tu
os et uide. et audi omnia ūba sennache
rib q' misit ut exprobraret nob' dñm uiuē
tem. Et cetera. Prius ezechiā domini timo
re p'it' orare in templo n̄ audebat.
ul' ūbas fundē p'ces. nunc enim q'a au
dit ysaiam dicentē. ne timeas a facie
ūbor' q' audisti. et rel. audact' dñm de
p'cat'. Misit aut' ysaias filius amos ad
ezechiā dicens. Hec diē dñs d's isrl'.
Que de p'cat' es me sup sennacherib re
ge assirior' audiu. Iste ē quē locut' ē
dñs de eo. Sp'm te et subsannau uir
go filia sion. p' t'gum tuū cap't mouit si
ua ierlm. Cui exprobrasti. et quē blasphe
masti. cont' quē exaltasti uocem et ele
uasti in excelsum oculos tuos. Et sc'm
isrl'. Et rel. Deniq' ezechiā audacter
dñm de p'cat'. nec misit ad ysaiam ut
p'us fecit. n̄ ip'e p'ba p'git ad eum. s'
nuncios misit qui di' responsū de
ferant ad eū. Virgo syon et filia ierlō.
q' idō uirgo d't et filia. quia cunctis
gentib' simulacra mortuor' adorant
b'. hec sola s'feruēt castitatē reliq'or'
di. et unius diuinitatis cultū. et q' ne
ad maiore' blasphemā concitaret
p'senti n̄ respondit. p' abeuntē mo
uit cap't suum. certa de ultioe' seca

de pena. In manu seruoꝝ tuorū. nec
p'te s' p' seruos tuos. ut maior eēt ar
rogantia dñm blasphemasti. Altitu
do montū et iuga lybanū excelsa ced
et abietes. ul' p' meta foram de cunctis
gentib' accipiendū ē. et p'ncipib' earū.
ul' de ierlm q' ē lybanus cedri. et abi
etes potentes quiq' et optimates. Altu
tudo summitatis. et saltus carmeli
templū ē. Qd' q' infert ego fodi et bi
bi aqm et siccaui uestigio pedis nū
onis riuos aggerū. ul' hoc dix'. q'a p'
multitudine exercitū omnia fluenta sic
cauit. ut puteos s' fodere compulsus sit.
ul' quia omis p'los q's aq' sig'ant suo
uastauit exercitu. Nunq' n̄ audisti
q' olim fecim ex dieb' antiquis. Ego pla
maui illud et nūc adduxi. et factū ē
in eradicationē collum compugnan
tū. et ciuitatū munitarū. Habitato
res eorū breuata manu cont're uent
et s'fusi s' facti s' sic femina ag' et gra
m pascue. et herba tectorū. q' exaruit
ante qm mature sceret. Habitationē
tuā. et eg'lium tuū et m'itū tuū cogno
ui. et insana' tuā cont' me cū fueres
adūsu me. supbia tua ascendit i au
res n'as. Ponā g' cingulū in narib' tu
is. et frenū in labijs tuis. et reducā te
in uia p' quā uenisti. Hec ex p'sona d'i
cont' uerba assiry s' mendā s' qd'
ad blasphemā eius sic responderet
dñs. Num ignoras qd' h' q' fecisti mā
feceris uoluntate. et h' ego futā p'or
erim. a p'te facienda mandaueri. Ita

q; q̄a olim decreui hoc expletū ē tēpo
 re. ut colles id ē p̄ncipes qui int̄ se
 ante pugnabant. et ciuitates mun
 tissime me contrahūte manū meā nec
 solū p̄b̄ite auxilū eradicaent̄ et
 contemiserēt ac p̄rent. et cōparatē
 t̄ oliue et uine fructuosas q; arborū.
 s; feno et graminū herbis q; domatū
 q; frugib; impedimta s̄ et ante mar
 cescēt. qm̄ ad maturitatē pueniant.
Itaq; et sessionē et eḡssum et int̄itū tu
 ū ante cognoui. et insaniā q; cont̄ me
 debachatur. eras p̄phetis uaticinanti
 bz sui locut̄ p̄ q̄s olim dicturū ē te no
 uerā. in celū ascendā. sup̄ sidā celi po
 nā thronū meū. ero similit̄ altissimo.
Itaq; furor tuus. et sup̄bia puenit ī
 aures m̄as. et neq̄q̄m te ultra portabo.
 ut intelligas qd̄ posuisti n̄ tuus potuisti
 te uirib; sub meo arbitrio. **M**erebant̄
 enim impie gentes et instructuose ar
 bores ut p̄ te q̄ securim et serrā meā
 succiderent̄ et caderēt. **I**taq; ponā cin
 gulum. siue hamū ī narib; tuis. ut
 blasphemantia ora constiīgā. et neq̄q̄
 ultra talia loqui audeas. frenūq; inuiciā
 ī labijs tuis qd̄ tuā ferociā domet
 et te reducā ī assirios. **T**ibi aut̄ eze
 chia hoc erit signū. **C**omede hoc anno
 q̄ repereris. ī sc̄lo aut̄ anno q̄ sp̄ote
 nascunt̄. porro ī anno t̄cio semina
 te et metite. **E**t rel. **N**otandū enī qd̄ ī
 lib̄ esaię ū r̄ba ipsius p̄ph̄e ad regē eze
 chiam descripta sūt. ita narrat. **C**ome
 de hoc anno q̄ sponte nascunt̄. r̄ ano

sc̄lo pomis uescē. ī anno t̄cio seminate
 et metite. et plantate uineas et comedi
 te fructū earū. et mittet id qd̄ saluatū
 fuerit de domo iuda. et qd̄ reliquū est
 radicem deorsum. et faciet fructū sur
 sū. quia de ierl̄m eribunt reliq̄e. et sal
 uatio de monte syon. **r**elus d̄ni exerci
 tūū faciet hoc nūc. ad ip̄m ezechia lo
 quit̄. **H**oc erit inquit signū eoy q̄ futū
 p̄nuntio. qd̄ hoc anno ea comedes que
 sponte nascunt̄. siue iuxta. **I**ux. q̄ p̄us
 seueras. **A**nno enī sc̄lo iuxta simmachū
 pomis uescere siue iuxta eosdē q̄ de p̄
 teritis segetib; et cadūte int̄itū semine
 pullulauerūt. **I**n anno enī t̄cio fugato iā
 assirio. et obsidione laxata. seminate et
 metite. plantate uineas et fructū earū
 comedite. **S**iquidē parue hui' urbi re
 liquie q̄ nūc hostili uallant̄ exercitu
 et euasuras se eē n̄ credūt. tantā recipi
 ent rerum omnium habundantiā. ac
 felicitatem. ut instar arborū alta radi
 ce fundate pomis densissimis impleant̄.
De ierl̄m enim et de monte syon eḡdi
 ent̄ reliquie. et implebūt terram iuda. n̄
 suo merito. s; di misericordia. immo zelo
 q̄ aduersus impios relat̄ ē p̄plm̄ suum.
Propt̄ea h̄ dicit d̄ns de rege assiriorū.
Non intrabit ciuitatē hanc. et n̄ iacet
 ibi sagittam nec occupabit eā chype.
 et n̄ mittet ī cūtu ei' aggerē. ī uia
 q̄ uenit p̄ eam reuertē. et urbē hanc n̄
 inḡdiēt̄. **D**ic̄ dominū. **P**regam te ciui
 tatem istā. et saluabo eā p̄t̄ me. et
 p̄t̄ dauid seruū meū. **P**ropt̄ fut̄

spe presentem excusat meriti die enim qua
in suo merito si dei clementia conseruent.
Imo patris eorum dauid memoria in qua mo-
nentur et sue negligentie et illius fidei
et iusticie quia unum diligens deus iustici-
am ut posteris maiorum uirtute tueat.
xxv. Factum est ergo in nocte illa uenit angelus
domini et percussit castra assyriorum centum oc-
toginta quinque milia. Cumque diluculo
surrexisset uidit omnia corpora mor-
tuoꝝ et recedens abiit. Centum octogun-
ta quinque milia fortissimorum uirorum ab
uno angelo una nocte ceciderunt et ab-
que uulneribus occisorum mors seua dis-
currit excludens corporibus animas
domini uoluntate super quam in paralipome-
non legitur. Misit dominus angelum
qui percussit omnem uirum robustum et
bellatorem et principem exercitus regi assy-
riorum reuersusque est cum ignominia in terram
suam. quod ideo seruatur ut sciret poten-
tia dei et blasphemantia ora repone-
ret fieretque testis illius maiestatis qui
paulo ante contempserat. Et reuersus
est sennacherib rex assyriorum et mansit
in ninuue. Cumque adorasset in templo
nesirah deum suum ad remelech et sa-
rasar filii eius percussisset eum gladio. fuge-
runtque intra armenorum et regnauit a-
saradon filius eius pro eo. Pharaon quoque in
decem egypti seruatur plagis ut nouis-
simus peccat quod et ipse passurus est. Cum
enim reuersus esset in ninuuen urbem primam
regni sui et oraret in templo nes-
irah deum suum qui uictoriam de hostibus

reportaret et delubrum ydoli sui tum-
phant et gratulabundus incederet contem-
ptor ueri dei in fano nimis trueda
est nec anglico perit gladio. quod erat co-
mune cum pluribus. si parricidio fi-
liorum. Qui cum fugissent in terram ararath
quod intelligit armenie successit in partem
locum asaradon que scripta testatur
misisse habitatores samarie ne terra
maneret inculta. Ararath autem regio
in armenia campestris est per quam arar-
athes fluit incredibilis ubertatis ad
radices tauri montis qui usque illuc
extendit. Ergo et archa in qua liberatus
est ne cum liberis suis cessante diluui-
o ad montes gentilitate armenie dela-
ta est. qui appellantur ararath. si ad mo-
tes tauri altissimos. qui ararath im-
minent campis. In diebus illis egre-
uit ezechias usque ad mortem et uenit
ad eum esaias filius amos propheta dicit
que ei. hec dicit dominus deus. Precipe domi-
nue morieris et non uiues. Ne eleuare
et cor ezechie per incredibiles triumphos
et de media captiuitate uictoriam in
firmitate corporis insitit et audit se
morturum ut oculus ad deum flectat
sententiam. Quod quidem et in iona propheta
legimus. et in conuersionibus contra deum
quod dicuntur futura nec facta sunt. non deo
mutante sententiam. si puocante hu-
manum genus ad noticiam sui. domini
penitens est super malitiam. Nulla quod
hoc mundo omnibus sunt absque om-
nipotentis dei occulto iudicio ueniunt.

Nam cum dicitur deus secura presentis decrevit
ante secula qualiter per secula disponantur. **S**ta
tutum quippe iam ab hominibus est ut quum
huius mundi prosperitas sequitur quantum
adversitatis fertur feriat ne electos eius
aut immoderata prosperitas eleuet aut mi
nima adversitas grauet. **S**tatutum quoque est quantum
in ipsa vita mortali temporaliter unia
est. **N**am et si annos quindecim ezechie re
gi ad vitam addidit omnipotens deus cum
eum mori permisit tunc prescienter esse mortu
rum. **Q**uia in re questio oritur quantum ei a p
phetis dicitur disponere de morte tua quia mo
rieris tu et non uiues cui cum mortis sen
tentia dicta est peritium ad eius lacrimas est
vita addita. **S**ed per prophetam dominus dixit
quod tempore mori ipse merebatur nec diuina
iustitia conuulsa fuit quia ut ex lar
gitate dei animi uite crescerent hoc quoque
ante secula prescienter fuit atque spacium ui
te quia inopinate foris est adiutum sine
augmento prescientie fuit unum statutum. **Q**
conuertit faciem suam ad parietem et ora
uit dominum dicens. **C**onuertit quoque ezechias fa
ciem suam ad parietem quia ad templum
ire non poterat. **A**d parietem autem templi
iuxta quod salomone palatium extruxerat
nisi absolute ad parietem ne lacrima sua
afflictibus ostentare uideretur aut certe
iuxta ieremiam ad cor sinum qui cur id est
parietem cor appellat ut tota mente do
minum deprecaretur. **O**bscuro domine meum
to quantum ambulatum coram te in ueritate et
in corde perfecto et quod placitum est coram te
fecim. **F**elix conscientia que afflictionis tempe

bonorum operum recordatur. **B**eati enim mundi
do corde quantum ipsi dominum uidebunt. **E**t quia
libi scribitur quis gloriabitur purum se ha
bere cor. **Q**uia ita soluitur perfectione cor
dis meo nunc dicit quod ydola destruxit
templi ualuas aperuit serpente eneu
comminuert et cetera fecit que scriptura
commemoratur. **P**lerumque iusti aliquibus
necessitatibus afflicti sua opera cogunt
fateri sed cum eorum dicta iniusti audierint
hec per elationem potius quam per ueritatem
estimant plura. **E**t suis cordibus enim
uerba iustorum pensant et dicit humiliter
posse uera bona non estimant. **S**ic grauis
culpa est si hoc hominem arrogare
quod non est sic plerumque culpa nulla est
si humiliter bonum dicat quod est. **H**uius se
pe contingit ut iusti et iniusti habe
ant ueri similia sed tamen cor semper di
simile et quibus dominum ab iniustis
dictis offenditur. **I**sdem a iustis
placatur. **N**am phariseus ingressus di
cebat. **I**eiuno bis saluato decima do
omnium que possideo sed iustificatur ma
gis publicanus quam ille erit. **E**zechias
quoque rex cum molestia corporis afflictus ad
extremam uentem peruenisset in oratione
punctus dicit. **O**bscuro domine merito quod
in ambulatum coram te in ueritate
et in corde perfecto nec tamen dominus hac
confessionem perfectionis eius desperit
aut rennuat que mori in suis precibus
erandunt. **E**cce phariseus se iustifi
cauit in opere ezechias iustum se asse
ruit etiam in cogitatione atque unde ille

offendit. unde iste dñm placavit. Cur
itaq; hoc quia n̄ om̄ps d̄s singulorū
ūba ac cogitationes pensat. et in eius
aurib; sup̄ba n̄ sunt q̄ humili corde
p̄ferunt. **F**leuit itaq; ezechias fletu
magno. et ante qm̄ egderet̄ esaias medi
am partē at̄i. factus ē sermo dñi ad eū
dicens. **R**evertē dic ezechie duci ppli n̄i.
Hec diē domnū d̄s pat̄i tui dauid. Au
dii orationē tuā et uidi lac̄mā tuā.
et ecce sanauit̄ te. die t̄cio ascendet̄ tem
plum dñi. et addam dieb; tuis quin
decim annos. et de manu regis assi
riorū liberabo te et ciuitatē hanc et p̄
regā urbē istam p̄t̄ me et p̄t̄ dauid
seruū meū. **F**leuit aut̄ fletu magno.
p̄t̄ p̄missionē domni ad dauid. qm̄
uidebat in sua morte p̄turā. **E**o enī
tempore ezechias filios n̄ habebat.
nam p̄ mortē eius manasses cum .xy.
annorū eēt regnare cepit in iuda. **E**t q̄
p̄spiciuum ē p̄ t̄m̄ annū oēsse ui
te. manassen eē genitū. **E**rgo iste om̄
ē fletus. qd̄ desperabat̄ xpm̄ de suo
semine nasciturū. **A**lii asserūt quāu
scōs uiuos morte t̄teri p̄t̄ incertū iu
dicij et ignorationē sententię d̄i. q̄
sedem habituri s̄t̄ simulq; facta q̄s
tio soluit̄ ac necessitatis ac uincula
causarū. qd̄ neq̄qm̄ dies mortē singu
lis p̄stituta s̄t̄. s̄ uoluntate d̄i et igno
tis mortalib; causis. ul' uiuat aliquis
ul' moriat̄. p̄sertim cū et statuta nūc
mortal̄ necessitas differat̄ et p̄ mortē
resuscitatos plurimos legerim. **R**eū

tit̄ ad regē p̄p̄ba dñi uisioē. ut ip̄e sa
naret qui p̄cullerat̄ et uocat̄ ezechias
dux ppli eius. et filius dauid cui opa
sectabat̄. **F**ecerat enī rectū iuxta omnia
q̄ fec̄ dauid pat̄ ei' et audis̄ eius oratio.
uidis̄q; lac̄me qm̄ ambulauit̄ coram
dño in ueritate et corde p̄fecto. et fle
uerat̄ fletu magno. et qd̄ placitū erat
in oculis ei' fecerat̄. **A**diciuntq; quinde
cim anni ad uitā q̄s ille n̄ postulauit̄.
et insup̄ uiuente eo regni securita' rep
mittit̄. **S**im aut̄ ut quidā putant̄ i cor
pore uiuē condempnatio ē et iuxta il
lud qd̄ d̄i reuētē anima mā in requiē
tuā. et in alio loco. edue de carē animā
meā. optanda ē mors ut de carē libe
renur. qm̄ nūc domū donat̄ p̄ benefi
cio. ut qui liberandus erat adhuc quin
decim annos uiuat in carē. **V**it̄ e
saias. **A**fferre massā ficorū. **Q**m̄ cū attu
lissent et posuissent sup̄ uleus ei' cu
rat̄ est. **A**uunt ebrei ūbum. s̄i n̄. qd̄ p̄
t̄miserūt. **I**ux̄ ule' sonare n̄ uultū. **J**am
et aquila et simachi' q̄ et theodotio.
SA K O C. inc̄ptati s̄nt̄ p̄ qd̄ morbum
regum intelligi uolunt̄. cui contra
putant̄ ul' sumpta in cibo ul' apposita
cor̄ p̄i q̄cūq; s̄t̄ dulcia. **E**rgo ut d̄i po
tencia monstraret̄. p̄ res n̄gias et ad
uisas sanitas restituta ē. **A**lii. s̄i n̄. n̄ ul'
ē s̄ apostema suspicant̄. q̄ndo tumēt̄
cor̄ p̄ cocto et putrescente pure cōplet̄
et iuxta artem medicorū om̄s famel
siciorib; ficis. atq; cotitulis in cutis
sup̄ficiem p̄uocat̄. ac p̄ hoc n̄ sp̄neda

xxv

ee medicina q̄ usū ostet et ex p̄uūto q̄a
 et hanc fecit d̄s. **Q**uāt aut̄ ezechia ad
 elaiam. **Q**d erit signū. q̄a d̄ns me sana
 bit et quia ascensur̄ sum die t̄cio ad
 templū d̄ni. **C**ui ait elaias. **H**oc erit
 signū a domino. q̄d factur̄ sit domini
 sermonē quē locut̄ ē. **H**is ut ascendat
 umb̄ decem lineis. an ut reuertat̄ totidē
 ḡdibz. **E**t r̄t. **D**atur aut̄ signū ut sol. r.
 gradibz reuertat̄ q̄s nos iuxta symmachū
 in lineas et horologū uertim̄. qui ḡd̄
 intellet̄ in lineis. ut manifestiorē sen
 sum legentibz. faceret siue ita erāt ex st̄cti
 ḡdus arte mecānica. ut p̄ singulos ū
 bra descendens horarū spatia t̄mna
 ret. **E**rat enim diei hora decima q̄ndo
 h̄ regi p̄pha loq̄batur. **H**is ḡ inquit ut
 ascendat umbra. r. lineis. p̄cedente so
 le sup̄ t̄ram p̄ boreales plagas usq; ad
 orientem. q̄d sub̄ t̄ram cotidiana cō
 suetudīe sui cursū erat factur̄. an ut
 reuertat̄ umb̄ totidem ḡdibz. n̄sā reu
 sum fatie solis. ip̄o q; p̄ australē pla
 gam ad orientē regresso. **A**t r̄t. faci
 le ē inquit umbra crescere. r. lineis. n̄
 hoc uolo ut fiat. s̄ ut reuertat̄ rector̄ su
 r. gradibz. **V**idit namq; quia maioris
 miraculi ee potat. si sol contrū suo
 mori cursū ageret. qm̄ si osueto p̄cel
 su incedens tamen si multo altius. id
 ē sup̄ t̄ram elatus ad orientē. q̄ facti
 diei mane nulla int̄uente nocte
 factur̄ aduolaret. **N**am et hoc qui
 in insula thule q̄ ult̄ britannia ē. ul
 in ultimis scitarū finibz. degūt om̄

estate dieb̄ aliq̄t fieri uident. quia sol
 cetero orbi ī occasu et sub̄ t̄ra positus
 ip̄is nichilominū tota nocte sup̄ t̄ram
 appareat. et qm̄ a parte occidentis ad ori
 entem humilis redeat. manifeste ui
 deat. donec tempe oportuno de mo to
 to orbi communi exortu reddat. sicut
 et uetum histone et n̄ri hominū. qui
 qui illis de partibz adueniunt habun
 dantissime p̄diunt. **N**um aut̄ — h̄y
 qui int̄iora auit̄ inuolunt uidere solē
 p̄ meridianas plagas ad orientē. ab
 occasu redire. quia signū et p̄sentis tē
 poris et futuri ty pus erat. ut qm̄ sol
 reuertat̄ ad exordū suū. ita ē ezechie
 uita ad deq̄etos annos rediret. nob̄
 q; in ebdomade et octoade uiuentibz.
 p̄ resurrectionē. xpi uite spatia p̄telē
 t̄. **S**olent sc̄oz loq̄z in hac p̄uincia mō
 tratores. uicia consēptū templi osten
 dere grad̄ dom̄ ezechie ul̄ achaz. quo
 sol p̄ eos descendere. **S**. numq̄ ego cre
 dam n̄ dico achaz qui rex impī fuit.
 s̄ cuiuslibet regis iusti domū fuisse
 in templo d̄i. cum salomō idēo d̄m̄
 int̄ cetera ostendisse dicat. qd̄ in sub
 lime edificauit mello. uñ atum tēpli
 deambulans int̄na re palaty respi
 cere solitus sit. **S**olent quidā hos. r.
 ḡdus linearū ad miltium. xpi tran
 ferre. ita ut umbras figurarū ī des
 censione. xpi int̄p̄tent̄ p̄ q̄s t̄m sol
 iusticie. xpe p̄ resurrectionē ascend̄.
Primus itaq; ḡdus ascensionis de ce
 lo in anglo fuit. qd̄ magni ofily nū

tiator fuerat. Demq; et iacob sic loq̄t̄.
Et dicit inquit angl's di. Ego sum d's cui
uiristi titulu et uouisti uocu. Et ut
anglin et dnm ostenderet. scds g'clul des
censionis de anglo in patarchis fuit.
qd in omib; ut ait ap'ls ip'e e opatus.
Tertius in legis datione. qd et in lege
ip'e locut' e. Quart' g'clul e in iesu naue.
ut pplm m'iam repmissionis induce
ret. Quint' in iudicib; qd eundem p'plo
p' eos ip'e regebat. Sextus in regib; iude
oz. qd in eis ip'e regnabat. Septimus
in p'phetis. quia p' eos annuntiat. Oc
tauis in pontificib; qd ip'e summus
sac'dos e pat'f. Nonus in homine de
cimo in passione. Per hos eni. x grad
q'i p' umbra legis p'sce. xpc descendit.
ac rursus p' resurrectione suam sol
uisticie. xpc p' eosdem qd rursus
in celu ascendit. et omne illa umbra
legis ueritatis radus illustrauit ob
scura reuelans. claustra reserans. et
omnia tecta denudans. **I**n tempore
illo misit berodach baladam filiu
baladan rex babilonoz lictas et mi
nera ad ezechia. audierat eni qd eg
tass; ezechias. Letat' e eni in aduenu
eoz ezechias. et ostendit eis domu a
romatu. et auru et argentum q' pig
nita uaria. ungenta q; et domu ua
soz suoz. et omnia q' habe poterat
in thesauris suis. n' fuit qd n' mon
traret eis ezechias in domo sua. et
in omni potestate sua. **S**up' legim
xiiij. anno regis ezechie ascendisse

sennacherib regem assirioz sup omi
ciuitates iuda munita et cepiss; ea.
et postea obsedisse lachis. transisse
iobnam. misisse ierlm partem exercit'
sui. cesaq; p' anglin centu octoginta
quinq; milia exercit' ei et ipm fugis
se ninuen. int'fectuq; a filis in tano
di sui. et regnasse assaradon filiu em
egtasse ezechiam et recepisse. p'p'e m
tio sospitem. factu signo incridibile
ut sol. x. horaru spatij reuiteret ad
ortum suu. et penes duplex dies fieret.
Hic legim qd in tempore illo hoc e in
eodem anno q' hec gesta sunt. omnia.
berodach baladam filiu baladan rex ba
bilonis lib's et munia ad ezechia. Na
asorodon — sennacherib pat' apud
assirios in regnu successerat. de cuius
seu morte seu uita scriptura conuincit.
Et q' p'p'icuu e aliud fuisse te regnu
assirioz. et aliud babilonoz. Demq;
samaris id est. x. tribus cepere assiru in
dam eni et ierlm postea legimus cepi
se chaldeos un rex nabuchodonosor
fuit. Et quia apud eos astroz obserua
tia stellarq; cursus longo usu et exer
citatioe cognit'. quia et in dnu natu
tate monstrat. intellexerunt solem re
u'sum diei spatia duplicato seruire
ei. que solum dnu. id est solem p'nta
bant. Cuiq; causas huius miraculi ra
tioneq; p'quireret. fama p' omi's g'eme
uolitante didicerit. p'p'e egtationem
regis iudee etia cursu signi clarissi
mi comutatu. Quia n' ee opinatione

xxiii

xx

mea. si scriptura scilicet fidem dierum tibi testantur quod dixerit per alia. Ipse est ezechias qui obtinuit superiorem fontem aquarum gion et auertit eas subter ad occidentem in urbem dauid. in omnibus operibus suis fecit perfecte quod uoluit. attamen in legatione principum babilonis qui missi fuerant ad eum ut inuigilarent de portento quod acciderant super terram. reliquit eum deus ut temptaretur. et nota fierent omnia que erant in corde eius. In diebus illis egrotauit usque ad mortem et orauit dominum. et exaudivit eum. et dedit ei signum. si uero iuxta beneficia que accepit retribuit. quia exaltatum est cor eius. et facta est contra eum ira. et contra iuda et ierusalem. Rursumque scriptura scilicet elationem cordis eius die penitentia in iugam. inferens. et humiliat est postea eo quod exaltatum est cor eius. tam ipse quam habitatores ierusalem. et ideo non uenit ira super eos dominum in diebus ezechie. Letatus est ergo in aduentu legatorum berodach. que patrem fuisse nabuchodonosor hebrei autumant. et in oblatione munium. et congratulatione sanitatis sue ostenditque iuxta litteras domini nechotha per quem simnachus transtulit aromatum suorum et thesaurum argenti et auri. et odoramentorum et unguentum optimum. quia in hebraico scribitur olei boni et omnes thesauros uasorum gaze. sicut ut ibi legitur uasorum suorum. Gaza enim lingua phariseorum dicitur inuicem cupant. nec est hebreus sermo sed barbarus. Non fuit inquit uerbum quod uide

hebraicam consuetudinem per se frequenter accipit. quod non ostenderet eis in domo sua et in omni potentia sua. Non dei ira iustissima. quam non solum thesauros suos atque palatium. sed et templum ostendit. quod certe fuit potestatis eius. de cuius ualuis auri laminas ante iam tulerat. Intuitu autem isaias propheta ad regem ezechiam. et dixit ei. Quid dixerit uiri isti. et ueniunt ad te. Et dixit ezechias. De terra longinqua ueniunt ad me de babilone. Et dixit. Quid uiderit in domo tua. Et dixit ezechias. Omnia que in domo sunt mea uiderunt. non fuit uerbum siue res quam non ostenderit eis in thesauris nostris. Et dixit esaias ad ezechiam. Audi uerbum domini exercituum. Ecce dies ueniunt et auferentur omnia que in domo tua sunt et que thesaurizauerunt patres tui usque in diem hanc in babilone. non relinquetur quicquam domui. et de filiis tuis qui egredientur ex te. quos genueris tollent et erunt eunuchi in palatio regis babilonis. Et dixit ezechias ad isaiam. Bonum uerbum domini quod locutus est. Et ait. Fiat tantum par et ueritas in diebus nostris. Tradunt hebrei ideo egrotasse ezechiam. quam per inuidiam tam uictoria iudeorum et assirorum regum in tantum ceciderunt laudes domino. quia cecidit moyses pharaone submerso. et debora infecto sifara. et anna genito samuele. uero commotum esse fragilitati sue. rursum que per corporis sanitatem et signum magnitudinem

offerre aliam occasionē superbie quā ut
prudens et dī cultor uitare debuerat.
nec monstrare alienigenis diuitias su-
as quā dō tribuente possederat. Et quā iuxta
leges quā topologie discimus nō mitten-
das margaritas ante porcos. nec dan-
dū scīn cambz. **Qui** enī fidelis ē spū
abscondit negotia. et quicūq; hoc fe-
cerit omnis uirtū illius eneruat. pe-
ritq; posteritas. et amisso uirili robo-
re. in muliebri redigit mollitudinē.
Ingreditur g̃ isaias ad regē. et quā uesciū sci-
citatur. Quid dixerit uiri isti. et uñ ue-
nerit. Ille ad uirū respondit. alio p̃t-
misso. Quod cū. e. a. o. a. cer. et super-
lio legendum ē. De t̃ra longinq; uene-
rēt ad me de babilone. quō quā t̃ra lon-
gior sit uñ ueniunt. tanto gloriosior
p̃t quē ueniunt. Et ueniunt inquit
ad me. Qui debuerat dicē. ueniunt ad
glorificandū dñm p̃ signū magnitudie
de babilone. que urbs in toto orbe po-
tentissima ē. Rursiq; esaias. Quid i-
quit uidiunt in domo tua. At ille re-
spondit. ex parte uerū. quō dōnna uide-
runt in domo illius. nec fuerit res quā
nō ostenderit eis in thesauris suis. Et
alium tacet de quā uerebat̃ offensam
quō ostendit ei cuncta quā haberet in
potestate sua. haud dubiū quoniam et
templi suppellectilem. Propt̃ quā esaias
dī sermone p̃fert sententiam. Audi
uñ dñm exercitū. Veniet temp̃
quādo omnia h̃ quā in domo tua sūt. et
nō tuo s; patrū tuorū labore quā sita. in

babilone transferant̃. et de semine
tuo fiant eunuchi. in aula regia. Et
quā hebrei uolunt damelē ananiam.
uis abelē. azariam. pueros de regio
semine factos eē eunuchos. quō in mini-
terio nabuchodonosor fuisse nō dubi-
um ē. **Hic** ezechias. Bonū uñ dñm quō
locut̃ ē. In quā ab ebreis respōdit. cur nō
sit uirtat̃ bonitatē moysi qui locut̃ ad
dominū ē. aut dimitte eis hanc nor-
am. aut si nō facis dele me de lib̃ tuo quā
sc̃psisti. **Hic** et ap̃ls paulus anathēna
uult eē de xpo p̃ fr̃ibus suis. qui sūt
isrlite. **Hec** itaq; sententia p̃phe ad eze-
chiam. iustice cont̃ ypoc̃tas pl̃ata ac-
cipi potest. Qui p̃quā magnis uirtutibz
excrescunt quia cauere malignorū
sp̃itū insidias negligunt. et celari
meisdem uirtutibz nolunt. bona sua
ostendēdo. ostium faciunt. et p̃dū-
tes subito amittit. quicūq; diuitiū studū
tes opant̃. **Hic** p̃ psalmistā dī. Tradi-
dit in captiuitatē uirtutē eorū. et pul-
chritudinē eorū in manū inimici. **Hic** itaq;
quippe et pulchritudo arrogantiū in ma-
nū inimici tradit̃. quia omne bonū quō
p̃ occupiscentiā laudis ostendit. oculi
adūsarū uire mancipat. **Hic** itaq;
quā ad rapinā puocant. qui suas eorū
noticie diuitias denudant. Quo usq;
enim ab et̃ne patē securitate disun-
gimur. in latrū insidiantū it̃ am-
bulam. Qui g̃ in itinē dep̃dari formi-
dat. abscondat necesse ē bona quā portat.
O miserī quia affectantes laudē ho-

minui in semetipis dissipant fructum
 labor. Cumq; se ostende aliens oculis
 appetunt dampnat qd age. Qs nimiru
 maligni sps dum ad iactantia puocat.
 eoz sic diximus opa captiuantes denu
 dant. Hinc eni p euanglium uitalis dicit
 Hesciat simit tua. quid faciat dertā
 tua. ut sit elemosina tua in abscondito.
 et pat tuus qui uidet in abscondito
 reddet t. Hinc e qd electoz ecclia. p psal
 mistam dicit. Omnis gla eius filie regu
 abunt. Hinc paul ait. Bla nra h e testi
 moniu scientie nre. filia quippe regu
 ecclia q in bono ope spualiu principu
 pdicatioe genata glam nre ht. quia h
 qd agit. in ostentatioe iactantia n ht.
 glam suam paulus testimoniu scientie
 memorat. quia fauore alieni oris
 n appetit. uite sue gaudia extra semet
 ipm pone ignorat. Occultanda g q agi
 mus. ne h in huius uite itine incaute
 ponentes latimantiu spuum incur
 sione pdamur. **D**ormiunt q; ezechias **xxiii.**
 cum patre suo. et regnauit manasse
 filius ei p eo. vii. annoz erat manasse
 cu regnare cepiss. et. l. quinq; annos
 regnauit in ierlm. Et cet. Post morte
 q; ezechie. narrat septura manassen
 filium et regnasse in ierlm. Qui cum
 ad idola colida et abhominaciones faci
 endas se conuiteret. relinquens diu pa
 tris suoz. et bona exempla q in patre
 suo ezechia asper. locut e domui ad
 eum. et ad pplm ei. et attende noluerit.
 idco induit sup eos pncipes exercitus

regis assirioz. cepuntq; manassen et
 uinctu cathenis atq; compedibz dux
 erit in babilone. Qui p qm coangustat
 e. orauit diu dnu suum et egit peni
 tentia ualde coram dno do patru su
 oz. de peccatq; e eum et obsecrauit iere
 et exaudiuit oratione ei. reduitq; eu
 ierlm in regnu suu. Et cognouit ma
 nasses. qd domui ipe e ds. **E**xemplar
 aut e hec penitencia manasse. qd p
 commissa scelera nullus debet de di
 misericordia despare. s; magis p penitenti
 am spem habe congrua uenie. si ea
 rite pfecte. **P**ost hunc regnauit fili
 ei. amon idolat. p que iosias filius ei
 rex iustissimus regnauit. q omnie sp
 urciam idolor qm patres sui fabri
 cauerit emundauit. et se in di cultu
 strenue exercuit. Et mito. quia lon
 ge ante h de illo pdictu e p ppham.
Intprat aut iosias cuius e sacrificiu
 domino. ul' salus dnu. l' fortitudo dnu.
Qd aut sequit de eodem rege. qd audi
 to lib legis que helchias sacerdos i
 uenit in domo dnu. scidiss. uestimenta
 sua. et misiss. helchias sacerdot. et cete
 ros qui subsequit annumerant ad ol
 lam. ppheten urore sellu qui habi
 tabat in ierlm in sala. quid figeret
 illud qd dr in sala. in lib paralipo
 menou declarat n scptu e de pfato
 rege ezechia. **E**dficauit q; agens idu
 trie omnie muru qui fuerat dissipa
 t. exstruxit turrez. et forinsec altum
 muru. **M**eminit hui loci. et sophonia

.s. xxxv.

dicens. **H**or clamor a porta piscium
et ululatus a sedā. **P**ro q̄ uet̄ editio q̄si p̄
p̄m nom̄ loci transtulit in masena.
Masena quippe in̄ptat̄ sacā. **Q**d̄ aut̄
d̄r̄ p̄phetissa habitasse in sacā in sedā
muri parte intelligē debemus. **Q**d̄ d̄r̄
de iosia rege contaminauit q̄; tafec q̄d̄
ē in oualle filij ennon. et nemo osec̄
ret filiū suū aut filiam p̄ ignē mo
loch. frequens ē in sc̄pturis hor̄ m̄tio
locor̄. maxime in libro regū et iere
mia p̄pha. **E**st aut̄ uallis ennon siue
filij ennon iuxta murū ierl̄m. cont̄
orientē i q̄ ort̄ pulcherrimū filoe fō
tib̄ irrigatur. **T**afec aut̄ siue tofēch.
utriq̄; enī scribit̄. erat loc̄ meadē
oualle iuxta piscinam fullōnis. cui
meminit sc̄ptura. et iuxta agrū a
cheldemach qui usq̄; mostrat̄ ad au
tralē plagam montis syon. **S**olebant
aut̄ in tofēch quia loc̄ erat amenissim̄.
uñ hodieq̄; ortor̄ p̄bet delicias posi
ta ara sacrificare de monib̄ nefando
q̄; igne suo osecrare libos. siue holo
caustū offerre. sic in lib̄ ūbor̄ dierū
de achaz sc̄ptū ē. **I**p̄ ē est qui adoleuit
incensū in ualle benennon. et lustr̄
uit filios suos i igne. **B**enennon siq̄
dem filium enno significat. **V**allis aut̄ en
non d̄r̄ ebraice gehennī. cui nomne
in nouo testam̄to pena inferor̄ gehe
na cognominat̄. quia nimirū sic in
conualle ennon. qui idolis seruer̄t
inea p̄phis attestantib̄ pier̄t̄. ita pec
catores ex hys q̄ peccauer̄t et̄na dap̄

natiōe puniunt̄. **D**emq̄; ieremia cum
referret p̄cepisse s̄ dominū ac dixisse
egredere ad uallem filij enno. q̄ ē iuxta
int̄m̄ porte fictilis. paulo p̄ diē et n̄
uocabitur loc̄ iste amplius tofēch. et
uallis filij enno. uallis occisionis. et
dissipabo consilium iude et ierl̄m in lo
co isto. et subitam eor̄ gladio. **I**saiā q̄;
manifestissime tofēch appellat infer
nū. qui cum p̄petuū interitū diaboli
sub nomine assur. describeret dicens.
a uoce enim domini pauebit assur. i
ga percussus. et erit transit̄ iunge fun
datus. qm̄ requiescē fatiet dñs super e.
statim quom̄ et ū eēt p̄turus subdit̄
dicens. **P**reparata ē ab heri tofēch a
rege. p̄parata. p̄funda et dilatata. **P**ul
chre ait et dilatata. quia tofēch d̄r̄ la
tudo. **M**ut̄m̄ta inquit eī ignis et lig
na multa. flat̄ domini sic torrens sul
phuris succendens eam. **C**ontaminauit
aut̄ iosias tofēch. ul' ossa mortuor̄ ibi
sic in sequentib̄ de aliis ydolor̄ locis
fecisse legit̄. ul' alia q̄libz immunda
disp̄gens. qm̄ abhominatiōe potui
qm̄ delectatiōe ap̄t̄ omnib̄. qui aspice
rent loc̄ appareret. **Q**d̄ sequit̄ de eodē
rege iosia. abstulit q̄; eq̄s q̄s dederant
reges iuda soli inuitati templi dñi.
et paulo p̄. cur̄tus aut̄ solis combus
sit ignis ostendit̄ omni gentiū idola
trariū superstitioni iudeos eo tempe
fuisse mancipatos. ita ut h̄y ueniam
onē solis qm̄ more gentiliū dñm eē cre
debant. simulac̄ eī qd̄ fecerant cur̄

117.
eqsque subdidit et in atriis hoc templi
domini. Sic enim solent gentiles pingere
vel facere simulacrum solis. ut puerum in
berbem in curru ponentes. eqsque eodem
qui cursum celum petentes subiungant.
Cuius propterea pueri aptant unaguem.
quia sol uelut cotidie nouo ortu natum
nullum per secula seminum incidit. Ut autem
eidem curru et eqs tribuant de miraculo
sumptum helie. propheta. quia curru igneo.
et equis igneis est raptus in celum.
ut iohannes constantinopoli episcopus estimat.
Quia enim gratia helios dicitur sol. sic et sedulo
cum de helie ascensu caneret ostendit
dicens. O quam fulminei placent semina
ta celi. conuenit helie. meritoque et no-
mine fulgens. hac ope dignus erat. nam
si sermonis aethiopia una per accensum mu-
ter littera. sol est audientis gratia ab israeli-
tis diminas habere litteras fama predebat.
predicari quod helias curru igneo. et equis
suis igneis ad celestia translatus. uel cer-
te hoc ipsum inter alia depictum in pari-
ete uidentur. edidit ueniam decepti
nominis solis. hic transitum per celos esse de-
signatum. et miraculum diuinitus factum
commutauit in arguendum erroris hu-
mana stulticia commutatum. Quis imitari ip-
si uidi satagerunt. ne in aliquo gentiliu
stultissimi. minus stulti apparerent. Quod
autem paulo post de eodem rege dicitur. excelsa
que in ierusalem ad dextram partem mon-
tis offensionis que edificauit salomon
rex israel. et ashtaroth idolo sidonorum. et
chamos offensionis moab. et melchom

abominatio filiorum ammon polluit
terram. et constituit statua. luce clarius
est quod excelsa nominare solet scriptura.
loca in collibus posita frondibus. in
quibus uel demonibus immolabantur deo.
locorum aueritate allecti. contra uentum
relicto altari quod erat in templo hostia
offerebant. Unde scriptum in hoc libro de re-
gibus. qui in uisum profecto iusti fuerit dicitur. ue-
rum tantam excelsa non abstulit. Monte autem
offensionis montem ydoli dicitur quia ni-
mirum consuetudini est scripturarum offen-
sionem idola nuncupare. quia uel nul-
lus ostendit deus. uel offensionem et ruinam
suis offert cultoribus. sic in hac ipsa sen-
tentia subsequente intimatur cum dicitur quod edi-
ficauit salomon rex israel. ashtaroth ido-
lo sidonorum. et chamos offensionis mo-
ab. et melchom abominatio filiorum
ammon. uel hoc quod in fallor palam ostendit
dicitur. quod utinam non ostendit quia uidelicet
salomon de amissione idolatrie seculum nun-
quam profecto penituit. Nam si fructus
penitentiae dignos faceret. satageret an-
te omnia ut idola que fecerat de ciuitate
seca tollerentur. et non in scandalum stultorum
quod ipse cum fuisset sapientissimus errore
a fecerat. qui sapienter ac recte facta re-
linqueret. Meminit super et huius loci scrip-
tura. dicens. Te edificauit salomon chamos
fanum idola moab in monte que est contra
ierusalem. Hic in ierusalem esse positum asserit.
quia nimirum in tanta erat urbis ui-
cinitate positum. ut ad ipsam petrie et ipsam
que sordibus que meo congeriebantur stamina

xxiiij

re uideret. Et conuersus iosias uidit ibi
sepulcra que erant in monte misitque et tu-
lit ossa de sepulcra et combussit ea super
altare et polluit illud. Cur autem iosias
ossa mortuorum cremari iussit super alta-
re nisi ut ostenderet quod profanauerunt eorum sa-
crificia et non solum pecudum hostias de-
monibus offerrebant sed etiam semetipso-
rum perire idolatriam in potestate demo-
num tradiderunt qui iusto dei iudicio
simul cum altari quod idolis fabricauerant
dissipandi erant. Iustice autem significat
omnes qui diaboli seruitio mancipa-
ti uitam sacrilegam temporaliter finierant
et uis cruciatibus cruciandos deo illis est
buente secundum prophetam nitra opum suorum.
xxvi Reuersusque iosias ierusalem precepit omnem populum
dicens. Facite pascha domino deo uestro
secundum quod scriptum est in libris fidei huius.
Et rel. Quod autem predictus rex eiecit idola
de terra. nec in phantasmis et arboribus et om-
nibus immundiciis atque abominatio-
nibus ablati in viii. decimo anno regni
sui domino pascha celeberrimum fecit
se legitur moraliter nos docere. ut purge-
mus omnem terram cordis nostri ab omnibus
uitiis. et mundemur a deo ab omni
inquinamento peccatorum et ab operibus mor-
tuis. et seruire possimus deo uiuenti. sic
que gratum deo celebremus pascha. non u-
ti que inferno malicie et nequicie. sed in
azimis sinceritatis et ueritatis. Secundum
allegoriam autem iosias iste typum tenet
domini saluatoris. qui salus et forti-
tudo dei noster deus. quia ipse est de quo

scriptura dicit. Dominus fortis deus potens in
propheta. Et alibi. Ipse enim saluum faciet populum
suum a peccatis eorum immundiciis et
abominacionibus. qui per prophetam dicit. zelus
domini tue comedit me. De quo et iohannes ait.
Cuius uentilabrum in manu sua. et pur-
gabit auram suam. De quo et malechias dicit.
Et ecce uenit dies domini exercituum. quis
potest cogitare diem aduentus eius. Et quis
stabit ad iudicandum eum. Ipse enim qui ignis
conflans. et qui herba siccabit. et sede-
bit et flans. et mundabit argentum. et mu-
dabit filios leui. et conflabit eos qui au-
rum et argentum. et erunt domino offeren-
tes sacrificia in iusticia. et placebit deo sa-
crificium iuda et ierusalem. sic dies scilicet. et
sic anni antiqui. et accedam ad uos i-
udicio. et ero testis uelox malefici. et
adulteri. et pueri. et qui calumpniabuntur.
mercedem mercenarij. et humiliant
uiduas et pupillos. et opprimunt pignori
nec timebit me dies domini exercituum.
Celebrat ergo iosias noster uerum pascha. in viii.
anno regni sui. quando in viii. etate ge-
niali resurrectione propecta. scilicet suo cum
bonorum operum predictis ad eterne beatitudi-
nis denarium accipiendum. eiecit pro
omnibus scandalis de regno eius. de quo
predictus propheta ait. Ecce enim domini ue-
niet succens. quasi camini. et erit omnis su-
perbi et omnes facientes impietatem stipula.
et inflammabit eos dies ueniens. dies
domini exercituum. qui non relinquet eis radi-
cem et germinem. et orient uobis nomen meum solum
iusticie. et sanctas in pennis eius. egre

diemini et salietis sic utuli de armo.
 et calcabitis impios cum fuerit cinis
 sub planta pedum uiuor. Et recte dictu
 e. qd n factum fuit phase a dieb iudi
 cum qui iudicauerit isrl et omnium di
 eru regu isrl et regum iuda. sic in xvij.
 anno regni iosie in ierlm quia abla
 ti figuris ueracit in die iudicy transi
 bunt sci. de morte ad uitā. de corrup
 tione ad glam. sicq; in conspectu adito
 rus sui in celesti ierlm metmū gaudebt.
 quia uidebt dō dōy in sion. et ciuita
 illa n eger sole. neq; luna ut luceant in
 ea. nā claritas di illuminabit ea. et lu
 cerna eius agnū ē. et ambulabē gentes
 in lumine eur. et reges tē afferēt glā
 suam et honorē in illam. et portē ei
 n claudnt p diem. nō enim n erit illic.
 et afferent glam et honorē gentū in
 illam. n intrabit in eā aliquid comqna
 ti. et fatiens abhominatiōē et mda
 cum. n qui sc̄pta sunt in lib uite agni.
 et nom ciuitatis ex illa die domū ibō.
 Bndictus dñs qm̄ mirificauit misericā
 suam in ciuitate circumstātie. **O**cci
 so itaq; iosia rege in mageddo. tulit
 pls tē ioachaz filium iosie. et unre
 runt eum et stituerūt regem p patre
 suo. quē pharao nechō usnē in rebla
 tha. et duxit in egyptum. et imposuit
 multā tē. centū talentis argenti et ta
 lentū auri. regemq; constituit elyachi
 filium iosie p iosia pat suo. utiq;
 nom ei ioachim. **Q**uid aut m̄fecto
 iosia siḡcat. q a pharaone nechō int

fectus ē in mageddo. n̄ p̄secutiōē an
 tiq̄ hostis adūsus sc̄os p̄dicatores. q̄s
 p̄ inuidiam neci tradē molit. et aufer
 re de tra conatur ecclie. q̄m̄ facili
 totam plebē dissipare et inuadē p̄fit.
Int̄ptatur aut pharao dissipans. ne
 cho. p̄cussio. mageddo de temptatiōē.
 Permissus quippe diabolus s̄uigere
 adūsus sc̄os. hoc solumm̄ agit. hoc
 totis uirib; certat. q̄m̄ temptando ḡ
 gem dñi p̄cutiens dissipet eos q̄ pri
 matū fer̄t. quoy solatio aduti s̄t
 hostem dimicare debuerāt. **T**ulit pls
 tē ioachaz filium iosie. et stituerūt
 eum regē p patre suo. **I**oachaz q̄ int̄
 p̄tat̄ retentus. siḡcat malos doctores.
 q̄s pls tē carnales uidelic̄ tēnā cu
 p̄duat; dedito. sc̄m̄ mores suos et
 consentientes uicis p̄sonas eligunt.
Qs pharao in reblatha uiuit. et in
 egyptū duxit. cū diabolū p̄ multitu
 dinem adulatorū eneruans decipit
 corda p̄latorū. **R**eblata multitudo in
 t̄ptat̄. sicq; in sp̄uales uinctos cathe
 nis peccatorū tenebsum mergit aby
 sum. **P**ro ioachaz q; nechō ioachim
 regē stitues̄ imposuit multā tē. cē
 tum talentis argenti. et talitū auri.
 cū maligni sp̄s pensū seruitij sui in
 p̄lo p̄ditoy expetit. ut tam sensū q̄m̄
 eloquio ei p̄ omnia parati sint obse
 quio. **N**ī ioachim iuxta p̄ceptū pha
 raonis unūq; sc̄m̄ uires suas ex
 egit. ut daret tam argenti q̄m̄ aurū.
 quatuū hoc redderet pharaoni. q; dia

xxvii

XXIII - C -
bolus p̄ s̄ subditos unof ab uno q̄q; ex
igit scdm̄ uires suas peccati censū sol
uere. sicq; nequit in p̄lati cotidie p̄
parat p̄dmonē subiectis. **I**n dieb; illis
ascendit nabuchodonosor rex baby
lonis. et factus ē ioachim seruus t̄b;
annis. et rursus rebellauit cōt̄ eū. Et cō
Cū semel quis cuiuslibet se mancipauit
uitio. n̄ uno s; multis dñis obnoxius
erit. Un̄ ioachim quē pharao ante cē
sū s̄ soluere coegit. n̄c nabuchodono
sor rex babilonis s̄ t̄b; annis seruire
compellit. S; qm̄ nabuchodonosor
aliū intelligimus. n̄ eundē quē pha
raonē eē d̄vini p̄ncipē uidelicet con
fusiōis. rectorē tenebrarū harum.
Ergo cū antiquis hosti aliqui s̄ cen
sū peccati solue p̄suadet. mor totū
in dñm̄ suū redigē. et plenū serui
tū ex p̄ndē amonet. Quid ē ḡ aliud
t̄b; annis regi babilonis seruū eē.
qm̄ p̄suasione delectatiōe atq; sen
su antiq; hosti subditū fore. et totū
uitijs deditū. q̄ libere ab eo possideri.
S; sepe contingit. n̄ tales p̄ diuina
ammoniti rebellare cōt̄ neqm̄ sp̄m̄
meditent. **H**inc ē qd̄ subdit̄. Rursus
rebellauit cōt̄ eū. nec tam̄ sufficit
rebellare. si n̄ p̄seruauit incertamine.
Qui enim antiqui hostis potestate
se ex uere desiderat. necesse est ut forti
t̄ cōt̄ eū dimicet. et adiutoriū a su
ma potentia assiduus p̄cib; imploret.
q̄tūm̄ diuina gr̄a adiut̄ hostē for
tissimū superare. et iugū durissimū

euadere q̄at. **P**ost ioachim autē regna
uit ioachim filius ei p̄ eo. et fecit malū
coram domino iuxta om̄ia q̄ fecerat
pat̄ ei. **I**n tempe illo ascendunt serui
nabuchodonosor regis babilonis in
ierlm̄. et cōmdata est urbs munitioni
b. Venitq; nabuchodonosor rex baby
lonis in ciuitatē eum seruus suus. ut
oppugnarent eam. egressusq; ē ioachim
rex iuda ad regem babilonis. t̄p̄ et
mat̄ ei. et serui ei. et p̄ncipes eius. et
eunuchi ei. et suscep̄ eum rex babilo
nis anno. vii. regni sui. et protulit in
om̄i thesauro domus dñi. et thesau
ros dom̄ regis. et concidit uniuersa ua
sa aurea q̄ fecerat salomon rex isrl̄ iux
ta uerbum dñi. et transtulit omne in
ierlm̄. et uniuersos p̄ncipes. et om̄i for
tes exercit̄. decem milia in captiuita
tē. et omne artificē. et clusorem. nich
q; relictum ē exceptis paup̄ib; p̄lis
terre. **T**ranstulit q; ioachim in babilo
niē. et mat̄ regis. et uxores regis. et
eunuchos ei. et iudices t̄p̄ d̄vite in
captiuitatem de ierlm̄ in babiloniē.
et om̄i uiros robustos. septem milia.
et artifices et clusores mille. om̄i uiros
fortes et bellatores. duob; milibus. et
lois captiuos in babiloniē. **Q**d̄ refert̄
de nabuchodonosor. quia transtulit
omne ierlm̄. et om̄i p̄ncipes. et om̄i
fortes exercit̄. v. milia in captiuitatē.
addidit scriptura dicens. et omne arti
ficem et clusorē. hoc ē qd̄ sup̄ eadem
p̄plo isrl̄ philistinū regnantes fecisse

119.
narrant. cū dī. Porro faber ferrari n̄ in-
ueniebāt in om̄i t̄ra isrl̄. Cauent enim
philistini. ne forte facerent hebrei gla-
dium aut lanceā. Sic enim t̄ illi caue-
rant ne habūtes fab̄s ferrarios hebrei
arma ad repugnandū facerent. ita t̄c
chaldei destructa ierl̄m. et uastata om̄i-
t̄a rep̄missiois. satagūt ut nullū in ea
remaneat artifex. nullus clusor. q̄ ul̄
fēclata urbis in eua componit. ul̄ p̄sit
resarene disrupta. quin pot̄ quicquid
apud gentē exterminatā artis inuene-
rant. totū babilonā trāsserūt. ut ad ni-
chum ualeat ul̄. ul̄ illius ciuitatis u-
tilitatibz p̄ficiat. Cuius tam deflexio hy-
stōne quia multū negligentie n̄ri t̄p̄is
congruit. n̄ opinor allegoria eē recen-
dam. Constat nāq; q̄ ierl̄m et t̄ra isrl̄.
ciuitatē xp̄i id ē eccliam sc̄am. babilō
aut̄ et caldei siue philistei ciuitatē dia-
boli. id est om̄ne malignor siue hominū
siue anglor multitudinē designant.
Seruūq; isrl̄ philisteis siue chaldeis.
cum fideles quiq; nominete n̄ in ecclia
sistentes. t̄m ab immundis ul̄ sp̄i-
t̄ibz ul̄ hominibz. decepti. aut auaritie
ul̄ luxurie. aut aliā cuilibet peccato in-
tis collo submitit. Adducit aut̄ na-
buchodonosor. ierl̄m et uniuersos p̄nci-
pes. fortes ex̄cit. x. milia in captiuita-
tem. cum et magistr̄s p̄lor. et eis qui
inmencibili animo dno seruire. ac
decalogum legū fidelit̄ uidebant̄ in
di. ac pyrūmore obseruare. subito
siue illeceb̄s mundi. seu adūsitatibz sub-

acti aut in. uozibz se facinoribz polluit.
aut certe in heresim declinando apte
apostasie notam incidit. Arma ū quibz
cont̄ diabolū repugnantes libertatem a
deo nob̄ datam defendam. q̄ t̄c alia n̄
eloquia sc̄pturāt. in quibz et ipsius d̄m.
et sc̄or̄ eius exemplis q̄ ordine bella in-
t̄oy supari debeant luce clari discim.
S; philistei filios isrl̄ fab̄s armor̄ p̄uat. 4
cum maligni sp̄s animos fidelū a me-
ditatione sacre lectionis. sc̄laria illis
negotia inferendo retardant. ne ul̄ ip̄i
p̄ huius exercitiū resistendi fiduciam
sumāt. ul̄ alios forte qui legē nesciūt
ad resistendum uitis exortando et cor-
ripiendo accendant. Tollūt fab̄s ar-
mor̄. cum eos p̄ sac̄ eloquia norūt
in tantū sceleribz obruunt. ut dicere
bona q̄ didicerant p̄sus erubescant.
Trāsserunt om̄ne artifices et clusores
in babiloniam de ierl̄m. cū eo q̄ mul-
tifaria uirtutū opatione pluribz p̄dē.
et ciuitatem di cont̄ irruptiones t̄p̄-
tationū munire solebant. a p̄posito de-
flectunt. atq; ingenū qd̄ t̄tione
sc̄e ecclie imp̄ndere debuerāt. ad uo-
luntatē pot̄ regis uitioy disp̄nsare
compellunt. Qd̄ si clusorē hoc loco
n̄ ostioy siue muroy. s; auri potius
gemmarūq; intelligere uoluerim. ad
unū p̄fecto eundemq; sp̄ualis expo-
sicio finē respic̄. Dictū quippe ē de
sapientia. quia aurū et multitudo
gemmarū. atq; ideo clusores horū n̄
alios apti qm̄ doctores intelligē uale-

772
m. qui dum recte uiuunt ac docent in
ornatū scē ciuitatis industriam scē ar
tis impndunt. At si forte errauit quid
nā a rege chaldeoy captiuu babiloniā
transferunt. Et qm artificem et clusorē
ab ierosolimis babiloniā transimigrē
hoc ē talitū ubi celitus acceptū in tra
defodere. et scientiā spūalem ad
peccatoroy opa conuerti intelligendū ē. om̄i
q; uiros fortes et bellatores simul i cap
tuitatē ductos. hoc ē eos qui uidebāt
uiri fortes eē et bellatores. astutia ma
liguoy spūali deceptos atq; in carce
rem spūalis babilonie captiuatos.
necesse ē ut opam demus q̄tinus seuisimū
regis potestātē euadamus. uigile et so
brū s̄imus. timorē dī ante oculo s̄ep
ponam. et mandatoroy ei obliuionē om
uino fugiam. **S**truam nob turre bo
noy opum. et p̄ p̄fectum uite ascenda
mus in illam induta lorica iusticie. et
galeam saluti habentes scutū fidei.
et gladium sp̄s qd ē ubi dī. Custodi
amus portas sensui n̄roy ne mori
intret p̄ fenestra n̄ras. omni custodia
seruemus cor n̄m quia ex ip̄o uita
p̄cedit. et ante omnia spem n̄am in
regis celestis bonitate ponam. peten
tes ut eius gr̄a a malis omnib; libe
remur. sicq; erim̄ immunes semp ab
hostib; spūalib; quia domini fortitu
do plebis sue. et p̄ctor salutarium
xpi sui ē. qui saluat om̄s sp̄antes in
se. **I**ḡ ioachim captiuato. **S**tituit na
buchodonosor mathan iam patrū

eius p̄ eo. imposuitq; nom̄ ei sedechiā.
Vicesimū et p̄mum annū etatis habe
bat sedechiā. cum regnare cepisset. et
xi. annis regnauit in ierlm̄. fecitq; ma
lum coram d̄no. iuxta om̄ia q̄ fecerat
ioachim. Quid in sedechiā aliud intel
ligere possim. n̄ qd̄ ioachi ante p̄dix
im hoc ē malos rectores in ecclia. qui
munē et dono diuino abutunt. et fal
so s̄ nom̄ iusticie usurpant. **N**abam
a enim int̄p̄tat̄ mun̄ sine donū. sede
chia iust̄ d̄m. Qui. xi. annis regnare
d̄. qd̄ siḡcat eū transgressorē legis fuisse.
Undenari enim num̄us qui denariū
sup̄ḡdit̄ excess̄ orem decalogi significat.
nec rite rex dici pot̄. qui sc̄dm̄ man
data domini semetip̄m et s̄ subiectos
regē noluit. factum ē aut̄ anno nono
regni eius in se. x. decima die in ierlm̄. ue
nit nabuchodonosor rex babilonis
ip̄e et om̄is exercit̄ ei in ierlm̄. et eccl̄
d̄d̄er̄t eam. et exstruxer̄t in ciuitate ei
munitiones. et clausa ē ciuitas atq; ual
lata usq; ad undecimū annum regis
sedechie. nona die in ierlm̄ p̄ualuit. fa
mes in ciuitate. nec erat panis p̄p̄o
t̄e. **E**t cetera. **S**ouenari numer̄ qui nu
n̄ h̄t denario. imp̄fectionē legis sig
nificat. sic undenari transgressionem.
Et recte dictum ē qd̄ nabuchodonosor
in nono anno regni sedechie obsedit
ciuitatē in se. decimo et decima die
in ierlm̄. quia mali pastores cū decalogi
mandata q̄ scientiam tenēt ope et
doctrina p̄ficē negligunt. necesse ē ut

plebem s̄ commissā antiquū hosti cū
 suo exercitu obsidione cecundet. et mu-
 nitione uiciorū et ronis constructa clay-
 dat uallando ciuitatem. sicq; famel in
 ciuitate p̄ualeat. famis utiq; ubi dei
 cum n̄ er̄ p̄ditē libere panis doctrine p̄plo
 t̄y. Et intrupta ē ciuitas. om̄sq; uiri
 bellatores nocte fugerūt. Intrupta quidē
 p̄ temptatiōes uarias malignorū spūū
 custodia p̄lorū. h̄y qui debuerant armi
 ciuitatem defendē nocte ignorantie et
 teneb̄s peccatorū uallati fugiunt. quia
 sc̄dm̄ uirtutis uocem mercenarij et qui
 n̄ ē pastor. uidet lupū uenientē et dimit-
 tit oues et fugit. et lupus rapit et dispergit oues.
 Et ap̄ls. Qui dormiunt inquit nocte dor-
 miunt. et qui ebrii sunt nocte ebi sunt.
 Q̄s autē sequit̄ q̄d p̄ uiam porte q̄ ē inter
 duplicem murū ad ortū regis fugerūt.
 Latente arguit inertiā doctoz qui in
 t̄ duplicem murū duoz testam̄torū
 stitū. n̄ belligerare s̄ effugē q̄r̄. et in
 delictis maḡ defluere q̄d ore siḡcat. q̄m̄
 sc̄no fidi hostib; obsistere. Et p̄ uia q̄
 ducit ad campesta solitudinis. Porro
 chaldi obsidebant in cūctu ciuitatem.
 fugit itaq; sedechas. et p̄secut̄ ē exercit̄
 chaldeoz regem. compl̄nditq; eum in
 plantie iericho. et om̄s bellatores qui
 erant cum eo dispersi sunt et reliq̄rūt eū.
 Et rel. Maligni sp̄itib; p̄lin cūctā
 tib; rector. fugit n̄ ad montes de quib;
 scriptum ē montes in cūctu ei et domi-
 n̄ in cūctu p̄li sui. s̄ ad campestra
 solitudinis. hoc ē ad dilatationē lux

urie. N̄ scriptum ē. Augusta et arta uia
 ē q̄ ducit ad uitā. lata et spatiosa q̄ ducit
 ad mortē. Compl̄nditq; eum in plantie
 iericho. et om̄s bellatores qui erant
 cum eo dispersi sunt et reliq̄runt eum.
 Recte ḡ cum uirtutes homine dese-
 rūt q̄ eum defendē debuerant in pla-
 ntie iericho capite hoc ē in defectiōe
 carnalis sensus. Iericho enī int̄ptat
 luna. et siḡcat defectum carnis. Q̄n̄
 ille homo qui de ierlm̄ descendebat
 in iericho. in latnes incidisse descri-
 bit. Ap̄h̄sum ḡ regem adduxerūt
 ad regem babilonis in reblata. qui lo-
 cutus ē cum eo iudicium. hoc ē ius-
 tum in eo exercuit iudiciū. filios autē
 sedechne occidit coram eo. et oculos ei
 effodit. uirūq; eum catheris et adduxit
 in babilonē. Occidit rex babilonis
 filios sedechne in reblata coram eo. ocu-
 los q; illius eruit. Dum sac̄ scriptura se-
 dechne captiuitatē narrat. ordinē cap-
 tuitatis uirtue demuntiat. Rex q; ba-
 bilonis ē. antiquus hostis possessor
 intine confusionis. qui p̄us filios ante
 uentis oculos trucidat. quia sepe
 sic bona opa uictit ut hec se amitte-
 re ip̄e qui capt̄ ē animus dolens
 cernat. Nam cum genuit plerūq; ani-
 mus. et tam̄ carnis sue delectationib;
 uict̄. bona q̄ genuit amans p̄dit.
 ea q̄ patit dampna confidat. nec tū
 uirtuti brachium cont̄ regē babilo-
 nis leuat. s̄ dum uidiū nequitie p̄-
 petatiōe p̄cutit ad hoc quōdoq; pecca-

ti usu p̄ducto ut ip̄o q̄: rationis lumi
ne p̄uet. Vñ babilonis rex extincti p̄
ul filijs. sedechie oculos erunt quia ma
ligi sp̄s subductis p̄ul bonis opibus
post intelligentie lum̄ tollit. Qd̄ recte sede
chias in reblata patit. Reblata quippe
multa h̄ int̄ptatur. Item quid̄oq; et
lum̄ rationis claudit qui prauo usu
et iniquitatis sue multitudie qua t̄
Mense quinto septima die iustis. An̄
noni decim̄ regis babilonis. uenit na
buzardan princeps exercit̄ seruis
regis babilonis ierlm̄. et succendit do
mū domini. et domū regis et domū
ierlm̄. omnēq; domū magnā obussit
ignit̄ et muros ierlm̄ in circuitu destruit
omnis exercit̄ chaldeor̄ qui erat cum
p̄ncipe militū. Reliquū aut̄ ppli par
tem q̄ remanserat in ciuitate. et p̄fu
gas qui transiugerant ad regem ba
bilonis. et reliquū uulḡ translulit na
buzardan p̄ncip̄ militie. Et ierl̄. Congit̄
q̄ tempis ordo cum ratione uindie
te. Mense quinto legit̄ uastata ciuitas
q̄ pentatecum legis seruare desperat̄
et septima die iustis. quia sabbati re
quiem n̄ custoduit et omnia cont̄
ria p̄ceptis diuini egit. frust̄ s̄ blā
diens de sanctitate. p̄ s̄c̄or̄ locor̄ ha
bitatiōe. Vñ p̄ ieremā domū dicit.
Nolite sperare in uerbi iudat̄ dicente.
templū dñi. templū dñi. templū dñi
ē. qm̄ si b̄ndixeritis uas ur̄as. et studi
a ur̄a. si feceritis iudiciū int̄ ur̄ū et
primum ei. aduenie et uidue et pupil

lo n̄ feceritis calumpniā. nec sanguinem
innocentē effuderitis in loco hoc. et p̄
deos alienos n̄ ambulaueritis in malum
uobis met̄ ip̄is. habitabo uobiscū in lo
co isto in t̄ra. qm̄ dedi pat̄b. ur̄is a
sc̄lo et usq; in sc̄lm̄. Ecce uos osidatis in
sermonib; iudat̄. qui n̄ p̄derit uobis.
furari. occidere. adulterari. iurare iuda
cit̄ libare baalim et ue p̄ deos alienos
q̄s ignoratis. et uenistis et stetit̄ corā
me in domo hac in q̄ inuocatum ē no
m̄ meū. et dixisti liberati sum̄. eo qd̄
fecim̄ om̄s abhominatiōes istas. Et n̄c
quia fecistis omnia opa h̄ die domū.
et locut̄ sum ad uos mane osurgens.
et loquens et n̄ audistis. fatiam domū
hunc in q̄ inuocatum ē nom̄ meū. et
in q̄ uos habetis fiduciam. et loco qm̄
dedi uobis et pat̄bus ur̄is sic feci sylo.
et p̄ciam uos a face mea sic p̄ciam
nes fr̄es ur̄os. unūsum seim̄ ephraim.
Venit nabuzardan qui int̄ptat ueni
labrum. siue p̄phetia alieni iudicij ut̄
to di iudicio sup̄ peccatores p̄uct̄ s̄
utiq; exercit̄ regis babilonis ierlm̄ in
telligibilem. et succendit domū dñi.
cū antiquis hostis qui ē rex confusio
et p̄ncip̄s omnium iniquor̄ ei. tam ma
lignor̄ sp̄um qm̄ etiam impior̄ ho
minum. plebem uiuadit̄ fidelū. et
domū regis et domos ierlm̄. id ē pecca
tores et eos qui uidebant̄ in uisione
pacis mane inflammati cupiditate
subiit̄. omnēq; domū combussit ig
ni. cū uniuscuiq; oscientiā p̄ flāmā

illiciti amoris perturbant. Et mirō ierlū
 incūtu destrū. cum intentionē ora
 tionis et uirtutū studia. q̄ cont̄ se ua
 lere uouit. in desipantibz dissoluit. ne
 p̄ spem uenie ad diuina succurrant
 auxilia. et correctionis apph̄ndat̄ mi
 nimia. p̄lingz in captiuitatē ducens
 de paup̄ibz. t̄re reliquit uinitores et ag
 colas. quia eos qui utiles ūbo et exem
 plo eē potant p̄ uicia captiuans. stulti
 et ebriibz. cōm̄dat agriculturā. q̄tū n̄ uinū
 gr̄e sp̄ualis et fr̄uītū sane doct̄ne in
 uineis et aḡ p̄lorū fructificet. s̄ sp̄me
 maḡ et t̄buli uicioz exerescant. **Solūp**
 nas aut̄ creas q̄ erant in templo d̄ni
 et bases. et mare en eum qd̄ erat in do
 mo d̄ni confregit̄ chaldei. et transtu
 lerunt es omne in babilonē. **Solūpua**
 eīas et bases doctores possunt accipe.
 qui sonoritate p̄dicationi et fidi firmi
 tate debuer̄t alios sustentare. **Mare**
 aut̄ eneū baptismi lauacrū. ul̄ sp̄ue
 honem lacrimarū. **Equidē** omnia chal
 dei sp̄uales. p̄ inerciam magistrorū de
 domo d̄ni auferre intunt̄ et confringē.
 ita ut n̄ remaneat testa q̄ possit ignicu
 lus ferri de incendio. **Portariola** et
 omnia uasa aurea in quibz ministra
 bant. ollas q̄ creas et trullas. et tridū
 tes et c̄fos tuler̄t quia diuisa officia
 in eccl̄iasticis ordinibz. de d̄i seruitio
 auferentes. in suū usū nequissimū uer
 ter̄t. **Hec** n̄ et thuribula et phyalas.
 cum orationē qm̄ diuinitas placari
 potuit. et poculū ūbi quibz lassī re

focalari debuerant impediendo sub
 iūit. **Que** aurea aurea. et q̄ argente
 a argentea. tulit p̄ncip̄ s̄ militie. q̄a
 tam sensum p̄ciosū. qm̄ etiam eloqui
 ueitatem. hostis neqm̄ de domo d̄ni
 auferre molit̄. et secum in confusione
 ducē. **Tulit** q̄ militie p̄ncip̄ sarayā
 sacdotem p̄mū. et sophoniā sacdotē
 scdm̄. et tres ianitores. et de ciuitate
 eunuchum unū qui erat p̄fectus sup̄
 uiros bellatores. et quinque uiros de hys
 qui steterant coram rege. q̄s reppit in
 ciuitate. et sophor p̄ncipem exercitus
 qui p̄babat tyrones de p̄lo t̄re et ser
 uros e uulgo. qui inuenta fuerant
 in ciuitate. q̄s tollens nabuzardan p̄n
 cep̄ militum d̄ni ad regem babiloni
 in reblata. p̄cussitq̄. t̄re babiloni. et
 int̄fect̄ in reblatha in t̄ra emath. et t̄is
 latul̄ ē iuda de t̄ra sua. **Non** solū enī
 p̄l̄ares. s̄ et fortes et p̄ncipes in eccl̄ia.
 diabolus decipe et peccatis captiuare
 satagit. **Ūi** de ip̄o in iob scriptum ē. **Hic**
 ei electe s̄. **Tulit** q̄ saraiam qui int̄p̄
 tat̄ uindictul̄ sacdotem p̄mū. cū p̄mū
 eccl̄ie ordinē qui in ep̄is ē amore uo
 luptatis t̄rene. et uicioz cathena con
 strinḡ. **Tulit** q̄ similit̄ et sophoniā
 qui int̄p̄tat̄ abscondit̄ sacdotē scdm̄.
 cum sc̄di ordinis uiros. hoc ē p̄bros
 qui talentū ūbi d̄i in t̄ra fodientes
 absconderat̄ in suū dominū subit
 git. **Et** tres ianitores illos uidelic̄t ia
 nitores. qui ostium fidi ap̄ire deby
 erant. et tenentes clauē scientie n̄

ipſi intierit. nec alios intire pmiſerit.
Et de ciuitate eunuchū unū. qui erat
pfectus ſup uiros bellatores. Eunuchus
iſte ſigat eos qſ alibi ſcriptura ſacra
ſtultas uirgines appellat. qui uas a o
leo uacua in manibz tenebant conti
nentes uidelicet ſe a contagio corpora
li. nec tam oleum gr̄e et miſericordie in
pectore ſuo habere uolebant. qui ſu
tra ſup uiros bellatores conſtituunt
cū arrogantia p̄cauere n̄ meditant
Vult et quinq; de hys qui ſteterant
coram rege. illos pfecto qui quinq;
ſenſibz corporalis uoluptati ſeruien
tes regi uitioꝝ ſemp aſſiſtebant. Et
ſophor p̄ncipem exercitū. qui p̄bat
tyrones de p̄lo t̄y. Sophar int̄p̄tat
diſſipans uel diuidens. ſignificans
eos qui rudes in ecclia. quos ad mi
litiam xp̄i int̄re debuerant. prauis
exemplis diſſipantes a cet̄i fidelium
p̄ errorem ſequeſtrant. Et ſer uiros e
uulgo. qui inuenta fuerant in ciui
tate. hoc ē ſtultos opatores qui me
rito uulgi nomine nuncupant. quia
utilitatem conſilioꝝ diuinorū diſcere
et factis implere neglexerant. Hos
ſcilicet om̄s tollens. nabuzardan prin
ceps militū duxit ad regem babylo
nis in reblata. in t̄ra emath. quia an
tiquus hoſtis. cum p̄ nequitia ſuam
talem p̄dam ab ecclia euellent tollit
hoc euacuabit hoc toto ſtudio agit
ut ad p̄petue mortis int̄fectionem.
eos p̄ducatur. Qſ p̄mittit rex ſuſiſionis.

in reblata. hoc ē multitudinē ſcelium
et amore uoluptatū. In ſcriptura dicit
Lata et ſpatioſa ē uia q̄ ducit ad mor
tem. et multi ſunt qui int̄at p̄eam.
Et tranſiat ē iuda de t̄ra ſua. cum illi
oſſione nominis d̄i in ecclia uidebat
habere. p̄ ſcelera et peccata multiplici
a de t̄ra uirtutū tranſlati. in regnum
confuſionis et erroris abducunt. Sub
q̄ impio quicumq; nequit̄ ſeruiens
p̄ſeuerauit. nec merebunt̄ p̄ ſu du
catum in igli in t̄am iuda. templumq;
domini ibidem reedificare. hys poſt
erumpnā p̄ſentis uite tradentur in
carcerem mortis p̄petue. n̄ uerū ſe
numquā moriet̄ et ignis n̄ extinguet̄.
implebit̄q; in eis illa beati pet̄ apli ſe
tentia qua dicit. Melius quippe erat eis
n̄ cognoſcere uiam iuſticie. quam p̄
agnitionem reuorſum comiti ab eo q̄
illis traditum ē ſc̄o mandato. quia at
teſtante uitate. ſeruis qui ſcit uolū
tatem d̄i ſui. et n̄ fac̄ uapulabit
multis. qui aut̄ nescit et n̄ fac̄. ua
pulat̄ paucis.

Explicit Liber quartus

Liber ſc̄e orationis de berge